

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI

71 NUMARALI AMASYA ŞER'İYYE SİCİLİ
H. 1234-1236 / M. 1818-1821

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN

Doç. Dr. İbrahim YILMAZÇELİK

HAZIRLAYAN

Sıtkı ULUERLER

T 89127

ELAZIĞ-1999

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI

71 NUMARALI AMASYA ŞER'İYYE SİCİLİ
H. 1234-1236 / M. 1818-1821

YÜKSEK LİSANS TEZİ

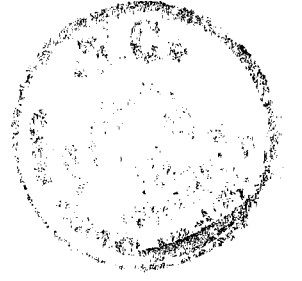
Bu tez 24/04/2000 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından oybirliği / ~~oyçokluğu~~ kabul edilmiştir.

Danışman	Üye	Üye
Doç. Dr. İbrahim YILMAZÇELİK	Prof. Dr. Mustafa Çetink	Y. Doç. Dr. Ali Yıldırım

Yukarıdaki Jüri Üyelerinin imzaları Tasdik Olunur.

Prof. Dr. Sabit KÜÇÜK
M.Ü.Ö.Ö.

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

71 NUMARALI AMASYA ŞER'İYYE SİCİLİ

SITKI ULUERLER

Fırat Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Tarih Bölümü

1999. Sayfa 295

Tezimiz 71 Numaralı Amasya Şer'iyeye Sicilidir. Sicil, Hicrî 1234-1236 / Miladî 1818-1821 yılları arasını kapsamaktadır. Bu dönemde Amasya, Sivas Eyaleti'ne bağlı Sancak merkezi idi.

Bu çalışmada öncelikle, Osmanlı Devleti'nde mahkeme ve kadı hakkında bazı bilgiler verdik. Sonra sicil içindeki belgeleri tasnif ettik ve belgelerin özetleri ile transkripsiyonunu verdik. Son olarak da konuların kısa bir değerlendirmesini yaptık.

Amasya Kazası, Amasya Sancağı'nın merkezi idi ve o dönemde 4 nahiye ile şehir merkezine bağlı 109 köyü vardı. Kadı kazadaki en yetkili devlet görevlisiydi. Aynı zamanda Yeniçeri Serdarı, Müftü ve A'yân gibi diğer görevlilerde bulunuyordu. Şehir merkezindeki halk genellikle ticaretle uğraşırlardı. Köylüler de geçimlerini çiftçilikle kazanırlardı. Amasya önemli yollar üzerindediydi ve şehirde canlı bir ticari yapı vardı. Bu etkenler sayesinde Amasya önemli bir şehir haline gelmiştir.

O dönemde Amasya'da yaklaşık olarak 25.000 kişi olan nüfusun, 5.000 kadarı gayr-ı müslimdi. Halk, sosyal yaşantıda birbirine karşı hoşgörülüydü.

İktisadî yapının gelir gider dengelerine göre vergilerin toplanması ve Sancak masraflarının kayıtları düzenli bir şekilde yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler:Amasya Şer'iyeye Sicili, Kadı, Kaza, Eyalet, Sancak.

ABSTRACT
Masters Thesis

AMASYA ŞER'İYYE RECORDS NO 71

SITKI ULUERLER

The University Of Fırat
The Institute Of Social Sciences
Story Of History

1999. Page 295

This document is the 71 number of the "Amasya Şer'iyye Records" and it includes the years between 1234-1236 Hegira and 1818-1821 C. Era. At that period of time, Amasya was a Sancak which was connected to the state of Sivas.

In this study, prioritily, we gave some information about the "court and Kadı" in the state of Ottaman. After that we classified the documents in the record and gave their summary and transcription. In the end we made a short evolution of the subjects.

The town Amasya was the center of the Sancak of Amasya and in during that time it had 109 villages that was connected to 4 subdistricts. With city center, Kadı was the most authorized person of officialdom in the town. There were also some other official persons like "commander of Yeniçeri", Mufti and A'yân. The people of the city center were generally traders, and the villagers kept farming. Amasya was on the important roads and there was a good trade circumstance in the city center. By these factors, Amasya become an important city.

During that period the center, population of Amasya was nearly 25.000 and about 5.000 people of this population were non-muslims. The people were tolerancefull to each other in social life.

According to economical structures income-expense balances, collecting taxes and records of Sancak expenses were recorded regularly.

Keywords: Amasya Şer'iyye Records, Khadı, Town, State, Sancak,

İÇİNDEKİLER

ÖZET	I
ABSTRACT	II
İÇİNDEKİLER	III
ÖNSÖZ	V
KISALTMALAR	VII
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM KADILIK KURUMU VE ŞER'İYYE SİCİLLERİ.....4

I-Kadılık Kurumunun Oluşması.....	4
II- Osmanlı Devleti'nde Kadı ve Kadılık Kurumu	5
1- Kadıların Tayini.....	7
2-Kadıların Görev Süreleri ve Dereceleri	8
3-Kadıların Görevleri	9
III-Osmanlı Devleti'nde Şer'iyeye Mahkemeleri ve Mahkemelerin Çalışma Şekilleri	11
1-Mahkeme Görevlileri	11
IV-Şer'iyeye Sicilleri.....	13
V-Amasya Şer'iyeye Sicilleri	17
VI-71 No'lu Amasya Şer'iyeye Sicilinin Genel Durumu.....	20

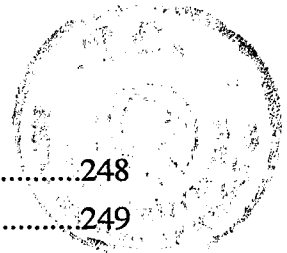
İKİNCİ BÖLÜM SİCİLDEKİ BELGELERİN FİHRİST VE ÖZETLERİ.....22

I-71 NUMARALI AMASYA ŞER'İYYE SİCİLİNDE YER ALAN BELGELERİN KONULARINA GÖRE FİHRİSTİ.....	22
II-BELGELERİN KONULARINA GÖRE TASNİFİ	29
1-İdari Nitelikli Belgeler.....	31
2 İktisadi Nitelikli Belgele	36
3- Sosyal Nitelikli Belgeler	48
4-Askeri Nitelikli Belgeler.....	58
5-Vakıf	60
6-Tereke	61

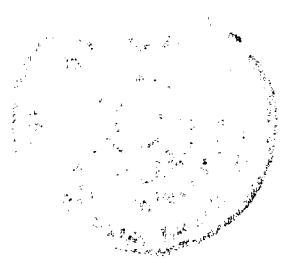
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM METİN TRANSKRİPSİYONU 62 |

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM 71 NUMARALI AMASYA ŞER'İYYE SİCİLİNİN DEĞERLENDİRMESİ 246 |

I-XIX. YÜZYILIN BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ'NİN GENEL DURUMU	247

II- AMASYA'NIN COĞRAFI KONUMU VE TARİHİ YAPISI	248
III-AMASYA SANCAĞI'NIN İDARİ YAPISI.....	249
1-Ehl-i 'Örf ve Ehl-i Şer' Mensubları	250
a-Kadılık	251
b-Müftülük	251
c-Yeniçeri Serdarlığı.....	251
d-A'yânlık	252
e-Nakib Kaymakamlığı	253
2- Mahalle ve Köyler.....	253
a- Mahalleler	253
b- Nahiye ve Köyler.....	254
3- Menzilhâne Düzeni ve Ulaşım.....	257
IV- İKTİSADİ YAPI	260
1- Vergiler	260
a-Cizye	260
b-İmdâd-ı Hazeriyye.....	261
c- Salyane ve Tevzi' Defterleri	262
2-Para ve Fiyatlar	269
3-Mukâta'alar	272
a-Saçmacıbaşılık Mukâta'ası	273
b-Zecriyye (Alkollü içki vergisi) Mukâta'ası	273
c-Enfiyye (burun otu, tütün tozu) Mukâta'ası	273
d-Mirî Şabb Mukâta'ası	273
V- ASKERİ YAPI.....	274
VI- SOSYAL YAPI VE TOPLUMSAL İLİŞKİLER.....	276
1-Sosyal Yaşantı	277
2-Aile	280
3-Eşkiyalık	281
4-Vakıf	283
SONUÇ	285
BİBLİYOGRAFYA	286
EKLER.....	289
ÖZGEÇMİŞ.....	295

ÖNSÖZ

Şer'iyce Sicilleri Türk Tarihi ile ilgili araştırmalarda "ana kaynak" niteliğindedir. Osmanlı tarihinin aydınlatılması, özellikle de Osmanlı Devleti'nin yaklaşık 500 yıla yakın bir döneminin en iyi bir biçimde anlaşılması ve değerlendirilebilmesi bu sicillerin okunması ile mümkündür. Kazâlarda görevli kâdîların bir düzen ve intizam içerisinde tutmuş oldukları şer'iyce sicillerinden, ait oldukları döneme bağlı olarak; iktisadî, siyasî, sosyal, hukuk, kültür vb. gibi bir çok konuda birinci elden en net bilgilere ulaşmaktayız. Halkın sosyal yaşantısından şehirlerin yapısına, ekmeğin fiyatından insanların kullandıkları eşyaya, halk arasındaki münasebetlerden, devletin siyasî, iktisadî ve askerî yapısına kadar bir çok konudaki bilgilere şer'iyce sicilleri sayesinde ulaşabilmek mümkündür. Tabii sicillerin ihtiva etmiş olduğu bu çok yönlü bilgiler sadece Tarih araştırmalarında değil, Hukuk, Edebiyat, Sosyoloji ve Antropoloji gibi bir çok ilim dalında da kullanılabilir.

Bu yönüyle bizimde böyle bir çalışma yapmamızda; başta değerli hocalarımızın tavsiyesi olmak üzere, böyle bir alana daha çok araştırmacının yönelmesini sağlamak ve sayıları yaklaşık olarak yirmi bini bulan bu ana kaynakların tüm ilim alemine kazandırılmasına bir nebze de olsa katkıda bulunmaktır.

Çalışmamıza esas teşkil eden "71 numaralı Amasya Şer'iyce Sicili" Hicrî 1234-36/ Miladî 1818-21 tarihleri arasında kapsamaktadır. Bu sicilin aslı halen Milli Kütüphâne'de bulunup, mikrofilm tarafından alınarak okunmuş, transkripsiyon kaidelerine bağlı kalınarak Latin harflerine çevrilmiştir.

Çalışmamız dört bölüme ayrılmıştır. Birinci bölümde genel hatlarıyla Kadılık kurumu, mahkeme ve şer'iyce sicilleri hakkında bilgi verilip tez konumuz olan sicilin özelliklerinden bahsedilmiştir. İkinci bölümde sicilin içindeki belgelerin konularına göre fihristi ve tasnifi yapılmış, belgelerin özetleri verilmiştir. Üçüncü bölümde sicilin orjinal metninin transkripsiyonu yapılmıştır. Dördüncü ve son bölümde ise 71 no'lu Amasya sicilinin ihtiva ettiği belgelerden ve diğer bazı kaynaklardan faydalanılarak, bilgiler değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Metnin transkripsiyonunda mümkün olduğu kadar kurallara uyulmaya çalışılmıştır. Bu arada transkripsiyonda Ayın (ع) harfi " ' " şeklinde, Hemze (ؤ) işareti " ' " şeklinde gösterilmiştir. Harf-ı tarifler " l- " şeklinde, Elif (ا), Vav (و) ve Ye (ي) harfleri yapılan uzatmalar " ^ " şeklinde gösterilmiştir.

Sicil 118 sayfa 59 yapraktır. Ancak 108 den sonraki sayfalar boştur. Aynı şekilde 74. sayfada boştur. Sicil içerisindeki belgeler tarafımızdan numaralandırılmıştır. Toplam belge sayısı 195 tir. Metin transkripsiyonunda belge numaralarını yazarken sicil sayfası kısaca " S ", belge numarasını " B " şeklinde gösterdik.

Bu tezimin hazırlanmasında, devamlı sùrette bana yardımcı ve destek olan Hocam Sayın Doç. Dr. İbrahim YILMAZÇELİK' e, yine çalışmam sırasında bilgi ve tecrübelerinden faydalandığım Prof. Dr. Mustafa ÖZTÜRK, Y. Doç. Dr. Rifat ÖZDEMİR ve Doç. Dr. Orhan KILIÇ' a teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca tezimin hazırlanmasında her zaman için büyük destek ve teşviğini gördüğüm Kıymetli kardeşim, Araş. Gör. Özcan TATAR'a ve diğer tüm arkadaşlara da sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

ELAZIĞ-1999

Sıtkı ULUERLER

KISALTMALAR

a.g.e	:Adı geçen eser
a.g.m.	:Adı geçen makale
A.Ü.D.T.C.F.	:Ankara Üniversitesi Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi
B.	:Belge no
bkz.	:Bakınız
C.	:Cilt
DİA	:Diyanet İslâm Ansiklopedisi
F.Ü.S.B.D.	:Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi
H.	:Hicrî
İA	:İslâm Ansiklopedisi
M.	:Miladî
S.	:Sayı
s.	:Sayfa
S.B.F.D.	:Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi
T.D.K.	:Türk Dil Kurumu
T.T.K.	:Türk Tarih Kurumu
vb.	:Ve bunun gibi
vd.	:Ve diğerleri

GİRİŞ

Günümüzde şehir tarihçiliği alanında son yıllarda yoğun olarak çalışmalar yapılmaktadır. Artık tarihçiliğin sadece siyasi tarih çerçevesinde sıkışıp kalmasından ziyade sosyal, iktisadî ve kültür alanlarında da araştırmaların yapılması sevindirici bir gelişmedir. Özellikle Osmanlı gibi üç kıtada hakimiyet kuran ve altı yüz küsur sene varlığını devam ettiren bir devletin yukarıda adını zikrettiğimiz açılardan ele alınıp incelenmesi Osmanlı Devleti'nin daha iyi anlaşılması açısından elzemdir.

Tabi şehir tarihçiliği, sosyal, iktisadî tarih gibi alanlara girmek için işe yarar ve önemli bilgileri ihtiva eden belgelerin olması da lazımdır. İşte bu alanda eşsiz hazine diye nitelendirebileceğimiz şer'iyeye sicilleri vazgeçilmez ana kaynakları oluşturmaktadır. Bu siciller XV. asrın ilk yarısından başlayarak XX. asrın ilk çeyreğine kadarki uzun bir zaman dilimi içerisinde Türk tarihini, Türk iktisadını ve Türk siyasî, sosyal ve hukukî hayatını yakından ilgilendirmekte kısaca Türk kültür tarihinin temel kaynaklarının başında gelmektedir¹. Şer'iyeye Sicili kelime anlamı olarak, mahkemelerde görevli kadıların tutukları defteri ifade eder. Tabi bu defterler, içerisinde ihtiva ettiği konular bakımından sadece hukuk defterleri olmayıp, kadının yargılama görevi yanında idari görevlerinede bağlı olarak, sosyal yaşantıdan idarî işleyişe, iktisadî konulardan, halkın kültürel yapısına kadar bir çok bilgiye de ulaşmaktayız.

Osmanlı taşra teşkilâtı içerisinde kazâların önemli bir yeri vardı. Kazâ'da görevli kadıların geniş yetkilerine bakılarak şehrin önde gelen kişisi olarak adlandırmak mümkündür. Nitekim şer'iyeye sicilleri incelendiğinde bunu en net şekilde görmekteyiz. Osmanlı Devleti'nde hukukla ilgili bütün sorunlar islâm hukukunun çerçevesini çizdiği şartlar dahilinde şer'iat mahkemelerinde çözüldü. Bu mahkemeler bir nevi "haklaştırma" vazifesini görüyordu. Tabi kadılar ve mahkemeler sadece kişiler arasında ortaya çıkan husumetleri çözmekle kalmıyor, bir çok idarî, beledî, sosyal konuları da çözüme kavuşturuyorlardı. Yine merkezden gelen emir ve fermânlarda bunlar aracılığıyla halka bildiriliyordu².

Osmanlı Devleti'nin gücünün doruğunda olduğu dönemlerde tüm müesseselerde olduğu gibi kadılık kurumu ve mahkemelerde de pek bir aksaklık yoktu. Ancak zaman içerisinde gerek dünya siyasetindeki güç dengelerinde meydana gelen değişimler ve gerekse ekonomik sahada ortaya çıkan gelişmelere paralel olarak, Osmanlı Devleti XVI.

¹ Ahmet Akgündüz; *Şer'iyeye Sicilleri*, c.1, İstanbul 1988, s. 11.

² Musa Çadırcı; *Tanzimat Döneminde Anadolu Kentleri'nin Sosyal ve Ekonomik Yapısı*, T.T.K., Ankara, 1997, s. 79.

yüzyılın ikinci yarısından itibaren gerileme sürecine girmiştir³. Özellikle medreselerde ilmi seviye düşüklüğü buraya bağlı olan bir çok kurumu etkilediği gibi yozlaşmada beraberinde getirmiştir.

III. Selim döneminde girişilen ıslahat hareketlerinin bir ayağını da ilmiye sınıfının ve buna bağlı olarak kadıların aslî vazifelerini ifa etmeleri yönünde bir çok düzenleme yapılması oluşturuyordu. Bilgisiz kadıların göreve atanmaları önlenmeye çalışılmış, arpalıklar iltizam usulü yerine emanet usulüne göre tevcih edilmiş, kadıların görev yerine gitmeyip yerine naib tayin etmeleri yasaklanmış, halka baskı yapan kadı ve naibler görevden alınmıştır. Hatta III. Selim döneminde Şeyhül-İslâm tarafından padişaha sunulan bir rapor çerçevesinde kadıların bir çok usulsüzlüklere karıştığı ve yerel yöneticilerle bir olarak halktan haksız vergi topladıkları dahi ortaya çıkmıştır. Bunun üzerine yayınlanan fermânlarda kadıların yerel yönetici olma vasıfları lağvedilmiş, sadece mahkeme etme yükümlülüğü tescil edilmiştir. Ancak alınan tüm bu tedbirlere rağmen kadılık kurumundaki yozlaşma önlenememiştir. II. Mahmud döneminde de kadı ve naibler yola getirilmeye çalışılmıştır. Sık aralıklarla yayınlanan fermânlarla onların nasıl hareket etmeleri gerektiği anlatılıyordu. Fakat bundanda bir başarı elde edilemeyince yeni bir yasa ile adelet örgütü düzene sokulmaya çalışıldı. " *Tarîk-i ilmîyyeye dair Ceza Kanunnâmesi* " ile adelet kurumunda ortaya çıkan bir çok bozukluğun giderileceği umut edilmiştir. Başta rüşvetin önlenmesi olmak üzere, hatır ve gönülle kadı tayinlerinin önüne geçilmesi liyakatsiz kadı ve naiblerin göreve getirilmesinin önlenmesi, yapılacak sınavlarda uyulması gereken kurallar gibi pek çok konu bu kanun taslağı içerisinde yer alıyordu⁴.

Tüm bunlar da gösteriyorki Osmanlı'nın gücünü kaybetmesine bağlı olarak, birçok alanda olduğu gibi devletin ve toplumun yaşantısında çok önemli bir yer işgal eden adalet sisteminde de bozulma meydana geliyordu. Zaman içerisinde başa geçen yöneticiler aksaklıkları gidermeye çalışmışlarsada pek bir netice alamamışlardır. Nitekim Osmanlı Devleti'nin XIX. yüzyılına yön veren Tanzimat Fermanı (1839) ile Islahat Fermanı (1856) bu yöndeki gelişmeleri gösteren önemli hadiselerdir.

Osmanlı idarî teşkilâtında eyaletlerde ve eyaletlere bağlı olan yerlerde görevli olan Vali, Voyvoda, Mütesellim, Mutasarrıf gibi görevlilerle kazâda görevli ve adlî işlerden sorumlu Kadı ve Naibler'in şehir yönetimindeki sorumlulukları en üst derecedeydi⁵. Bu gibi önde gelen görevlilerin aslî sorumluluklarının dışına çıkmaları ve olumsuz tasarruflarda bulunmaları halk ile yönetim arasında huzursuzlukların artmasına neden olmuştur. Birde A'yân olarak adlandırılan ve halkın içinde eşraftan sayılan kimselerin bazı yöneticilerle bir

³İbrahim Yılmazçelik; *XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Diyarbakır*, T.T.K., Ankara, 1995, s.XXV.

⁴Musa Çadırcı; *a.g.e*, s, 80-84.

⁵İbrahim Yılmazçelik; *a.g.e*, s,XXVII.

olup halka baskı yapması sosyal hayatta dahada çok sorunların yaşanmasına neden olmuştur. Bu arada devletin içinde bulunduğu maddi sıkıntılarda iktisadî yapıyı ve halkın ekonomik gücünü hep kötü yönde etkilemiştir.

Bu şartlar dahilinde özellikle Osmanlı tarihinin en iyi biçimde anlaşılması ve genel bir değerlendirme yapılabilmesi, devletin merkez ve taşra teşkilâtının iyi bilinmesi ile mümkündür. Taşra teşkilâtı, sosyal yapı, iktisadî yapı gibi temel konular şehir tarihçiliğinin çerçevesini oluşturmaktadır. Yakın zamanlarda özellikle bu alanda yapılan çalışmalar önemli bir boşluğu doldurmaya yöneliktir⁶. Şer'iyeye Sicillerinin ana kaynak olarak ele alınıp incelenmesi neticesinde Osmanlı Devleti'nin yapısı hakkında daha net bilgilere ulaşmaktayız. Sicillerin ihtiva ettiği belge ve bilgiler çok çeşitli ve zengindir. Zaten ana kaynaklardan biri olmasının nedenlerinden biri de budur. Merkezden gelen emir ve fermânlar sicile kayd edildiği gibi mahallinde geçen her türlü hadiselerde bir düzen içerisinde kayd ediliyordu. Halkın kullandığı temel ihtiyaç maddelerine verilen narhtan, ölen bir kişinin terekesinden insanların kullandığı eşyaların ne olduğunun tesbitine, kadı nasbından sancak masraflarına, asker sevkياتından menzilhânelerin durumuna, eşkiyalık olaylarından ekonomik dalgalanmalara kadar daha bir çok meselede bilgilere ulaşılmaktadır. Yine yukarıda zikrettiğimiz gibi devletin kötü gidişatının halk üzerindeki yansımaları devletin aldığı tedbirler ve uygulama şekilleri şer'iyeye sicillerinin tetkikiyle mümkün olmaktadır. İleriki bölümlerde bu konu hakkında daha fazla bilgi verileceği için şimdilik bu kadarıyla yetiniyoruz.

Son olarak şunu söyleyecek olursak; eğer tarihimizi iyi ve doğru şekilde öğrenmek istiyorsak, bunun tek yolu önyargılardan uzak ilmî realiteye uygun bir şekilde elimizde bulunan tarihî mirasımıza sahip çıkıp bunları tetkik etmemiz lazımdır. Özellikle arşivlerimizde gerekli tasnif ve katoloğlama çalışmalarının bir an önce bitirilmesi ve bu eşsiz ilim hazinelerinin araştırmacıların istifadelerine sunulmasını ümit ediyoruz.

⁶İbrahim Yılmazçelik; *a.g.e* , s,XXVII, (bkz. Dipnot, 21).

BİRİNCİ BÖLÜM

KADILIK KURUMU VE ŞER'İYYE SİCİLLERİ

I-Kadılık Kurumunun Oluşması

Kadı kelimesi kazâ kökünden gelmektedir. Kazâ ise "hüküm, hakimlik" mânalarını ifade etmektedir⁷. İnsanoğlu varoluşundan beri hemcinsleri ile aralarında çıkan anlaşmazlıkları çözmek için hep bir üçüncü şahsa ihtiyaç duymuştur. Bu itibarlada kadılık ve mahkeme kurumu insanlığın eski dönemlerinden beri hep varolmuştur. Devletlerin teşekkülüyle birlikte de bu konu daha sistemli bir hâl almıştır⁸.

Mahkeme ve kadılık kurumunu sadece islâmî bir müessese olarak değerlendirmek yanlıştır. Çünkü bazı farklılıklar olmakla birlikte hemen hemen tüm toplumlarda böyle bir kurumun varlığı bilinmektedir. Ancak konumuz icabı bizim üzerinde duracağımız nokta islâm ile birlikte inkişâf eden kadılık kurumunun Osmanlı Devleti ile aldığı veçheyi tesbit edebilmektir.

Bu bâbda, İslâm Devleti'nde ilk olarak bu görevi derûhte eden kişi Hz. Peygamber'dir. Daha sonra hulefâ-yı raşidin denilen ilk dört halife döneminde bu uygulama devam etmiştir. Zamanla devletin sınırlarının genişlemesi, şehirlerin kalabalıklaşması ve bürokratik işlerin yoğunlaşması sonucu ilk olarak Hz. Ömer zamanında Ebû Derda, Şüreyh ve Ebû Musa el-Eşâri gibi sahabeden ileri gelen kimseler kadı olarak tayin edilmişlerdir⁹. Buna bağlı olarak zaman içerisinde göreve atanan kadıların sayısında hızla artmıştır.

Kadıları ilk olarak halifeler atıyorlardı. Sonradan valiler atamalardan sorumlu olmaya başladılar, Abbasi Devleti zamanında da merkezde bulunan ve "kadi'l-kuzat" olarak adlandırılan kişiler tarafından kadı tayinleri yapılmaya başladı. İlk "kadi'l-kuzat" Ebû Hanife'nin öğrencisi olan Ebû Yusuf'dur¹⁰

İslâmın ilk dönemlerinde kadıların görevleri "haklaştırma" denilen ve insanlar arasındaki anlaşmazlıkları çözmeye yönelik bir görevden oluşuyordu. kısacası da'vâlara bakıyorlardı. Ancak zamanla kadının görev alanlarının genişlediği görülmektedir. Yine ilk zamanlarda kadılar da'vâlara câmi'lerde bakarlardı. Atanan kadı merasimle câmi'e

⁷Ebu'l-Ulâ Mardin; "Kadı" mad., İA., c.VI, İstanbul, 1967, s. 42.

⁸M.Zeki Pakalın; *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, MEB., c.II, İst. 1993, s.119.

⁹İlber Ortaylı; *Osmanlı Kadısı*, A.S.B.F.D., c.XXX, S.1-4, Ankara 1977, s.11, M.Zeki Pakalın; *a.g.e*, c.II, s.119.

¹⁰M.Zeki Pakalın; *a.g.e*, c.II, s.119-120.

götürülür atama berâtı orada okunurdu. Hatta bu durum Osmanlı'ya dahi sirayet etmiştir. Nitekim daha Osmanlı'nın ilk dönemlerinde, islâm geleneğinden esinlenerek yapılan ilk câmi'ler -Bursa da Ulu Câmi' ve Yeşil Câmi'- da 'vâların câmi' de görülmesine imkân verecek bir şekildeydi¹¹. Bu da gösteriyorki Osmanlı'daki kadılık kurumu, önceden beri islâm devletlerinde teşekkül etmiş olan bir sistemin devamı niteliğindedir.

İslâmî kanunların uygulanışında kadılara verilmiş olan görevin önemi ve sorumluluğu tartışma götürmez bir realiteydi. Nitekim daha Hz. Peygamber döneminden itibaren hukukî meselelerde hakimliğine başvuru kimselerin ilmî ehliyetlerinin ve bu göreve liyakatlarının ne derecede olduğu açık bir şekilde görülmektedir. islâmın ana kaynağı olan Kur'ân ve hadisi temel düstûr kabul eden islâm fıkhi, zaman içerisinde günün gelişen olaylarına bağlı olarak karşılaşılan sorunların çözümünde büyük âlimlerin içtihadıyla yeni bir ivme kazanmıştır. Kıyas ve icma'nın fıkıh alanına girmesiyle islâm fıkhi tekamül etmeye başlamıştır. Ancak zaman içerisinde bir çok nedene bağlı olarak devletlerin gidişatlarındaki duraklama hukuk alanını da etkilemiş, içtihad kapısının kapandığı yolundaki propaganda ile taklitçilik had safhaya ulaşmıştır¹².

Bu olumsuzluk kadılık kurumunda etkilemiş özellikle bu makama liyakati olmayan kişilerin kadı olması zamanın icablarına ve sorunlarına çözüm bulacakları ve müctehid olacakları yerde mukallit durumuna düşmüşlerdir. Artık kadılar sadece eski fıkıh kitaplarına ve fetva koleksiyonlarına bağlı kalmışlardır¹³

II- Osmanlı Devleti'nde Kadı ve Kadılık Kurumu

Osmanlı Devleti'ndeki kadılık kurumuna baktığımız zaman, diğer islâm devletlerindeki geleneğin devam ettiğini görmekteyiz. Yine Osmanlı Devleti'nde resmî hakimler olan kadılar buldukları kazâ dairesinde hükümdarın temsilcisi sıfatıyla adeta, siyasî bir hakimiyet sembolüydüler. bunun içinde kadılar doğrudan padişah tarafından atanıyorlardı¹⁴.

Osmanlı'da ilk kadı'nın kim olduğu ve ne zaman atandığı konusunda kesin bir delil olmamakla birlikte ilk olarak Osman Beğ döneminde kadı atandığı bilinmektedir. Zaman içerisinde devletin büyümesine paralel olarak görevli kadılarında sayısı artmıştır¹⁵

Şer'î mahkemelerde şer'î ve hukukî bütün meseleler Hanefi Mezhebi üzere hâl olurdu. Bunun yanında şehir ve kazalardaki noterlik, alım satım, vekelâtnâme gibi bazı

¹¹ M.Zeki Pakalın; *a.g.e.*, c.II, s.120.

¹² Hayreddin Karaman; "Fıkıh", mad. *DİA.*, c.XIII, İstanbul 1996, s. 8-11

¹³ Şinasi Altundağ; "Osmanlılar'da Kadılar'ın Selahiyet ve Vazifeleri Hakkında", *VI. Türk Tarih Kongresi III. Sektör*, Ankara 1967, s.344,345.

¹⁴ Mustafa Akdağ; *Türkiye'nin İktisadî ve İçtimaî Tarihi*, c.I, İstanbul 1995, s.319.

¹⁵ M.Zeki Pakalın; *a.g.e.*, c.II, s.124.

işlemlerin tanzim edilmesi de mahkemelerde yapıldı. Yine merkezden gelen fermân ve berât gibi evraklarında kayd edilip tatbik edilmesi kadılar vasıtasıyla olmaktadır. Bu da gösteriyorki kadıların yargılama görevlerinin yanında diğer bazı idarî ve beledî görevleride mevcuddu¹⁶.

Osmanlı Devleti'ndeki hukukî uygulamalarla ilgili olarak Ö. Lütfi BARKAN'ın bazı tesbitleri vardır. Konunun iyi anlaşılabilmesi ve farklı bir bakış açısı getirmesi bakımından bunları maddeler halinde sıralayacak olursak¹⁷:

a) "... Büyük bir islâm devleti olan Osmanlı İmparatorluğu kurulduğu günden itibaren şer'iat hükümlerine göre idare edildiği ve bundan dolayı da diğer İslâm devletlerinden farklı ve sadece Osmanlı'ya mahsûs bir hukuk sisteminin olamayacağı yolundaki görüşlerin pek de doğru olmadığı yapılan araştırmalarda ortaya çıkmaktadır.

b) Nitekim ilk dönem Osmanlı'da uygulanan teşkilât ve idare usullerinin yanında devlet ve hakimiyet telakkilerinin oluşumunda, anlaşıldığı gibi bazı belirli kalıplar içinde din kitaplarına bağlı kalmaktan ziyade, tecrübe ve geleneklerden de esinlenerek islâmî bir tasvirle eski devlet ananelerinin sürdürülmesi mümkün olmuştur.

c) İlk devirlerde Osmanlı sultanlarının mutlak hakimiyetlerinin etkili olduğu dönemlerde dinin devlet işlerine istikamet vermesinin pek mümkün olmadığı görülmektedir. Bu dönemde "Devlet" fikri ön plandadır. Zamanla herşeyin şeklede olsa şer'ileştirilmesi temayülü İslâm dünyasında halifeliği de elde tutarak etkili olmak düşüncesinden kaynaklandığı muhakkaktır.

d) Osmanlı'da örfî hukukun ve laik müesseselerin şeklede dahi olsa şer'ileştirmek lüzumunu duymadan hükmetmekte oldukları saha vaktiyle çok geniş iken, zamanla şer'î hukukun lehine daralmış ve islâmî denilen hükümlerin Türkiye'de amme hukuku sahasında şeklede daha hakim olması bilhassa XVII. asırdan sonra oluşmuştur. Burada dikkati çeken husûs özellikle idare, teşkilât ve kamu müesseseleri sahasında "örfî" yahut "millî" denilen bir hukuk daima mevcut olmuştur. Şer'î hukuk daha çok husûsî hukuk diye adlandırılan evlenme, miras gibi şahsın hukukunu alakadar eden medeni hukuk mevzu'ları şeklede olsa şer'iat hükümlerine bağlı kalmıştır..."

Yukarıda maddeler halinde sıraladığımız bu temel noktalardan hareket edersek; Osmanlı içinde "örfî" ve "şer'î" hukukun bir arada olduğunu görmekteyiz. Devletin ilk ve büyüme döneminde, özellikle teşkilât sahasında eski Türk an'anelerinden de yararlanılarak

¹⁶İ. Hakkı Uzunçarşılı; *Osmanlı Devleti'nin İlimiye Teşkilâtı*, T.T.K., Ankara 1988, s.83.

¹⁷Ömer Lütfi Barkan; "Türkiye'de Din ve Devlet İlişkilerinin Tarihsel Gelişimi", *Cumhuriyetin 50.Yıldönümü Semineri*, Ankara 1975, s.50-53.

ve örfî hukuk diye adlandırılan sahanın daha ağır bastığı görülmektedir. Ancak bu kanunlaştırma hareketleri sırasında şer'î hukuk alanını tamamıyla rededici olunmamıştır. Daha ziyade bu iki hukuk birleştirilmeye çalışılmış bariz tezatlarla düşmek önlenmek istenmiştir. Daha sonraki asırlarda devletin eski gücünü kaybetmesine paralel olarak adalet sahasında da bazı değişiklikler yaşanmış, daha çok şer'î hukukun adaletin tüm yapısı içerisinde etkili olmaya başladığı görülmüştür.

Osmanlı Devleti'nde kadıların görev yaptıkları idarî birim olan kazâlar, belirli köylerin tabî bir merkezi olan kasaba veya şehirlerdi. İşte buralara kadı atanıyordu, bu kazâlar çarşı, pazar, câmi', imaret, tekke, medrese, han gibi önemli merkezleri içinde barındıran yerlerdi¹⁸. Kadıların bir çok görevi derûhte etmesi onu şehrin önde gelen kişisi yapıyordu. "Ehl-i Şer'" denilen kadı ve mahkeme üyelerinin yerleştikleri ve mahkeme yaptıkları yere kazâ denildiği gibi bu tabir tanzimatın ilânından sonra vilayet düzenlemesiyle birlikte Sancaktan sonra gelen yerleşim yeri için kullanılmıştır. Bu nedenle iki kazâ tabirinin ifade ettikleri anlamları birbirinden ayırmak lâzımdır¹⁹.

1- Kadıların Tayini

Osmanlılar'da 'ulema; öğretim (tedris), fetva (iftâ), ve kadılık (yargılama-kazâ) gibi üç alanda çok önemli işler üslenmişti. İnsanlar arasında çıkan anlaşmazlıkları gidermek amacıyla şer'iate ve örf'e göre hareket eden kadıların tayininde bir çok noktaya büyük önem gösterilmiştir²⁰. Öncelikle kadıların atanması sırasında kendisinde olması gereken belli başlı vasıflar şunlardı.

En başta gelen özellik şer'î hukuk bilgisinin iyi olmasıydı. Sonra sırasıyla

- 1-Reşit olmalı
- 2-Temyiz kudretine sahip olmalı
- 3-İman sahibi ve adil olmalı
- 4-Hukukî ehliyete sahip olmalı
- 5-Nesebi temiz olmalı
- 6-Bi-taraf olmalı
- 7-Erkek olmalı
- 8-Kör olmamalı
- 9-Sağır ve dilsiz olmamalı
- 10-Fasik ve günahkâr olmamalı²¹

¹⁸M. Akdağ; a.g.e., c.I, s.320.

¹⁹Musa Çadırcı; *Tanzimat Döneminde Anadolu Kentlerinin Sosyal ve Ekonomik Yapısı*, TTK., Ankara, 1997, s. 79.

²⁰Rifat Özdemir; *XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Ankara*, Kültür Bakanlığı, Ankara 1998, s.177.

²¹Ebû'l-Ula Mardin; "Kadı" Maddesi, *İA.*, c.VI, İst. 1967, s.43-44, İlber Ortaylı; *Osmanlı Devleti'nde Kadı*, Ank. 1994, s.9.

Bunun yanında kadının azl edilmesine neden olacak husûslarda vardığı bunlar;

- 1-Aklını ve temyiz kabiliyetini yitirmesi
- 2-Kör, sağır ve dilsiz olması
- 3-Görevinde irtikap yoluna sapması ve kanunu ihlal etmesi
- 4-İmanını kaybetmesi
- 5-Yolsuzluğunun anlaşılması²²

Kadılar medrese tahsili görüp icazet alarak "mülâzemet" edenlerden tayin edilirdi. Medreseden çıkıp Kazasker divanında mülâzemet edenler müderrislik etmek istemeyip, kadılık yapmak isterse doğrudan doğruya kazâyâ kadı olarak tayin edilirdiler. Kadı'nın tayin edilmesinde Anadolu ve Rumeli Kazaskeri divan-ı hümâyûn toplantılarında padişaha arz eder, padişahın berâtı ilede kadılar tayin edilirdiler. Anadolu da bulunan kadılar Anadolu Kazaskerine, Rumeli de bulunan kadılar ise Rumeli Kazaskerine bağlıydılar. Kazaskerler kendi yetkilerinde bulunan kadılıkların tayini için "*Akdiye Defteri*" veya "*Ruznamçe*" denilen özel bir defter tutarlardı²³.

Osmanlı'daki kadı atamasında belirli bir hiyerarşik düzenin olduğu en net biçimde görülmektedir. Bu durumda Osmanlı Devleti'ndeki adliye teşkilatının daha da sistemli olduğunu göstermektedir. Tabi kadıların göreve başlamalarından öncede belirli bir süre içinde yüksek payeli bir kadının yanında çalışmasından sonraki 1 yıllık mülâzemetten sonra kadı olarak atanması devletin bu kuruma vermiş olduğu ehemmiyetin bir göstergesidir²⁴

2-Kadıların Görev Süreleri ve Dereceleri

Klasik dönemde kadıların görev süreleri tam olarak bilinmemektedir. M. Akdağ bu sürenin 2 yıl olduğunu söylerken diğer bazı araştırmacılar 16 ay ile 2.5 yıl arasında bir süre üzerinde durmaktadırlar²⁵.

Tabi kadıların görev sürelerinin kısa tutulmasından amacın, mahalli halk ile yakınlaşmasını önlemek düşüncesidir.

Kadıların dereceleri konusuna kısaca bakacak olursak: Kadılar yetki bakımından birbirine eşitti. Yalnız kendilerinin mansıplarına bağlı olarak aldıkları maaş birbirinden farklıydı. Büyük ve kalabalık şehirlerde bulunan kadılar "mevleviyet" mansıbı alıyor, buna bağlı olarak aldıkları maaş fazla oluyordu. Ancak yinede ülke genelinde kadıların

²²İlber Ortaylı; *Osmanlı Devleti'nde Kadı*, Ank. 1994, s,10.

²³İsmail Hakkı Uzunçarşılı; *Osmanlı Devleti'nin İlimiye Teşkilatı*, TTK., Ank. 1988, s,87, Ahmet Akgündüz; *Şer'iyeye Sicilleri*, c.I, s,68-69.

²⁴İlber Ortaylı; *a.g.m.*, s,120.

²⁵Rifat Özdemir;*a.g.e.*, s, 179.

baktıkları davalardaki fonksiyonları aynıydı. En yüksek mevleviyet mansıbına haiz kadılıklar şehrin büyüklüğüne ve önemine göre; İstanbul, Edirne, Diyarbakır, Bursa vd. kadılıklardı²⁶.

3-Kadıların Görevleri

Yukarıdan beri ifade etmeğe çalıştığımız gibi kadılık kurumunun Osmanlı müesseseleri içersinde önemli bir yeri vardı. Nitekim XVI. yy. ortalarına kadar kadıların gerek adlî ve gerekse idarî yönden sarsılmaz bir otoriteye sahipti. Ancak XVI. yy.dan itibaren yapılan bazı düzenlemelerle kadıların görev alanları daraltılmaya başlanmış, daha sonraki yıllarda devletin bir çok organında başlayan bozulmalara bağlı olarak bu kurumda aslî işleyişinin dışına çıkmaya başlamıştır²⁷.

Kadıların görevlerini başlıklar halinde sıralayacak olursak:

- “1-Kadılar her şeyden önce buldukları bölgelerdeki halkın hukuk ve cezaya taalluk eden işlerine bakarlardı. Bu tip davalarda şahidler dinlenir ve yeterli vesikalar toplanarak bir karara varılırdı. Kararlar, tarih sırasına göre zabıtlar halinde yazılır ve mahkemede hazır bulunanlar, "Şuhûdu'l-hâl" başlığı altında isimleriyle yazılırlardı.
- 2-Kadılar, buldukları bölgede velâyet-i âmme sıfatını haiz olduklarından âmme hukukunu korumak da bunların vazifesiydi. Bu sebeple vakfiyelerin tanzim, tescil ve vazifelerin tayini de bunlara düşerdi. Bölgelerinde âmme hizmeti görenlerle ilgili yazışmalar da kadılar tarafından yapılırdı.
- 3-Kazalara kadar yayılmış bulunan kadıların daha küçük yerleşim bölgelerindeki işleri takip etmek üzere Nâib tayin etme selâhiyetleri de vardı. Buldukları bölgelerinin en ücra köşelerine kadar cereyan eden bütün hadiselerden nâibleri vasıtasıyla haberdar olur, husûsi ve âmme hukukuyla alakalı meseleleri sicillerine kaydederlerdi.
- 4-İslam Hukukunun muamelat kısmına taalluk eden ve bugün noterlerce ifâ edilen her türlü kefalet, vekalet, mukavele ve borçlanma gibi akitler de kadılar tarafından yerine getirilir ve bunlar da sicillere işlenirdi.
- 5-Yine İslam hukukunun mirasa taalluk eden feraiz meseleleri de kadı ve naibleri tarafından neticelendirilirdi. Bu nevi muamelelerde sicillere işlenirdi.
- 6-Aile hukukunun tanzim ve takipçisi de kadılardı. Nikahlar, kadı veya naibi huzurunda kıyılır veya bunların yazılı olarak verdikleri "İzinnâme"lerle imamlar tarafından bu hizmet yerine getirilirdi.

²⁶ Mustafa Akdağ; a.g.e., c.I, s, 321, İ.Hakkı Uzunçarşılı; a.g.e., s, 94, Ahmet Akgündüz; a.g.e. , s,68-69.

²⁷ Rifat Özdemir; a.g.e., s,184-185.

- 7-Kadılar, buldukları bölgelerdeki bütün vakıf, mukâta'a ve tımarın da murakıbi idiler. Buralarda meydana gelen yolsuzluklar hakkında karar verirler ve gerektiğinde de Divân-ı Hümâyûn'a arz-ı halde bulunurlardı.
- 8-Merkezden yazılan idarî, iktisadî hatta askerî yazılar birer sûreti de beylerle birlikte kadılara da gönderilirdi. Kadılar da bunları sicillerine kaydederlerdi.
- 9-Ordu-yu Hümâyûn'un seferde bulunduğu bölgenin kadıları da orduyla birlikte sefer görevi alırdı. Menzillerin tanzimi, sefer kaçaklarının tedibi, ordunun iâşe ve mühimmatının, takviyesi kadı ve naiplerine aitti. Bu husûslarda ihmali görülen kadılar muaheze edilirdi.
- 10-Bölge asayişinin temini husûsu da beylerbeyi ve Sancakbeyi ile birlikte kadıya aitti. Emniyet kuvvetlerince yakalanan eşkiyalar kadıya getirilir ve kadı tarafından hüküm verilerek gereği yerine getirilirdi. Kadı sicilleri bu tip vukuatı da muhtevî bulunmaktadır.
- 11-Kadıların çok önemli bir vazifeleri de bugünkü belediye hizmetlerini görmüş olmalarıdır. Osmanlı'da 1272/1855 tarihine kadar devam eden bu hizmette kadılar, bilhassa narhların tesbiti, esnafın teftişi, ihtikâr ve iddiharın önlenmesi husûsunda önemli vazifeler ifâ etmişlerdir. Bu sebeple kadı sicilleri arasında yer yer narh tesbitlerine rastladığımız gibi, bazı sicillerin de tamamen narh defteri olarak tutulmuş olduğunu görmekteyiz.
- 12-Osmanlıda Esnaf teşekkülü olan loncalar kurulmaya başladıktan sonra, her meslekteki esnaf loncasının başında bir "*Esnaf Şeyhi*" bulunurdu. Bu şeyh de esnafın arzusu istikametinde kadı tarafından tayin edilirdi.
- 13-Osmanlı'da seyfiyyeden birinin yaptığı sû-i istimalleri teftiş etmek üzere zaman zaman ilmiye ricalinin tayin edildiğini görmekteyiz. Bu rical arasında ise daha çok kadılar bu hizmette görevlendirilirdi. Böylece Kadının, Beylerbeyi ve Sancakbeyi'ni teftiş ettiği görülmektedir.
- 14-Kadıların ifa ettikleri ehemmiyetli bir vazife de arazi ve emlak alım satım işleriyle meşgul olmalarıdır. Bu muameleden "*Resm-i Tapu*" adıyla bir de vergi alınır ve muamele zabıt tarzında Kadı Sicilleri'ne kaydedilirdi.
- 15-Kadılar buldukları bölgede devletin en emin unsurları olduğundan, merkezden yazılan; fermânlar, hatt-ı hümayunlar, beratlar ve muhtelif yasaklar(tütün ve içki yasağı gibi) da doğrudan doğruya kadıya bildirilirdi. Kadı da hem bunların gereğini yerine getirir hem de birer sûretini sicile geçirirdi.
- 16-Kadılar-buldukları bölgede ilmiyenin en önde gelen simaları olmakla beraber, bazı meselelerde ifta makamından fetvalar sorarlar ve ona göre mahkemede hükmederlerdi. Kadı sicillerinde bu nevi fetvalar da yer almaktadırlar.

17-Kadılar, buldukları bölgenin en önde gelen simalarından oldukları ve seyfiyye mensuplarından daha çok halkla haşır-neşir olduklarından yangın, zelzele, fazla kış, kuraklık, Ramazan ve bayramların ilanı "Ru`yet-i Hilal" gibi mevzularla da tabî olarak alakalanıyorlardı. Bu sebeple kadı sicillerinde bu nevi mevzular da yer almışlardır."²⁸

III-Osmanlı Devleti'nde Şer'iyye Mahkemeleri ve Mahkemelerin Çalışma Şekilleri

İslâm hukukunun gereklerine bağlı olarak haklı ve haksızı ayırmak kadının göreviydi. Da'vâlar mahkemelerde görülürdü. Mahkemelerin masrafı bakım ve onarım gibi giderler ya vakıflar tarafından yada Sancaktan toplanan vergilerle karşılanmaktaydı²⁹.

Şer'iyye mahkemelerini ifade içinde "Mehakim-i Şer'iyye, Meclis-i Şer'i-Enver" veya "Nebevi" gibi tabirler kullanılırdı³⁰.

1-Mahkeme Görevlileri

Mahkemede önce Kadı (Naib) sonra sırasıyla; Başkâtip ve Kâtipler, Mukayyid, Kethüda, Fetih-han, Muhzırbaşı ve Muhzırlar, Çukadar, Mahkeme İmamı ile bazı yargılamalarda bulunan Şuhudü'l-hâl vardı³¹

a-Naib: Kelime anlamı vekil demektir. Osmanlı adalet sisteminde ise iki anlamı vardır. Birincisi; Kadıya verilen isimdir. Kadı sultanın vekili olduğu için Naib (çoğulu Nüvvab) denilirdi. İkincisi; kendi kazâ dairelerinde kadıların tayin ettikleri şahıslarada Naib denirdi. bunlar Kaza Naibleri, Mevali Naibleri ve Arpalık Naibleri olmak üzere üçe ayrılırdı³²

Naibler iyi eğitim görmüş ve ilmiyle temayüz etmiş kişiler arasından seçilirdi. Kadı, Naib tayin ederken genelde ahâli içinde sevilen ve ulemâ olan kişiler arasından seçerdi. bunların görev süreleri 6-8 ay arasında değişmekteydi. Naibler vekalet ettikleri kadı gibi selahiyetlere de sahipti. Yine naibler içinde yargılama yetkisi olmayıp sadece soruşturma,

²⁸ Cahid Baltacı; "Şer'iyye Sicillerinin Tarihsel ve Kültürel Önemi", *Osmanlı Arşivleri ve Osmanlı Araştırmaları Sempozyumu*, İstanbul 1985, s, 127-130, Ayrıca bkz. İbrahim Yılmazçelik; *392 Numaralı Harput Şer'iyye Sicili* Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara. 1987, s, XXV-XXVI, Mustafa Akdağ; *Türkiye'nin İktisadî ve İctimaî Tarihi*, c,II, İstanbul 1995, s, 70-73, Rifat Özdemir; *XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Ankara*, Ankara 1998, s, 185, Yaşar Yücel; "Osmanlı İmparatorluğu'nda Desantralizasyona (Adem-i Merkeziyet) Dair Genel Gözlemler", *Belleten*, c, 38, S, 152, Ekim 1974, Ankara, s, 667-8, Özcan Tatar; *8 Numaralı Antakya Şer'iyye Sicili*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ. 1998, s,13-15.

²⁹ Musa Çadircı; *a.g.e.*, s, 87-88.

³⁰ Ahmet Akgündüz; *a.g.e.*, s, 76.

³¹ Rifat Özdemir; *a.g.e.*, s, 185, İbrahim Yılmazçelik; *XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Diyarbakır*, TTK., Ankara 1995, s, 230-234.

³² Ahmet Akgündüz; *a.g.e.*, c,I, s, 72.

keşif, sorgu hakimliği gibi işleri yürütenlerde vardı. Bu da gösteriyorki Naiblik tek tip değildi³³. Birde Bâb Naibi adıyla anılan bir nevi "gece naibi" olduğu görülmektedir. Bunlar sabaha kadar açık olan mahkemede nöbetçi hakim gibi görev yapıyorlardı³⁴

b-Başkâtip ve Kâtipler: Bu görevlilerin mahkeme kurumu içerisinde önemli bir yeri vardı. Güvenilir ve dürüst kişiler arasından seçilirdi. Güzel yazı yazabilen ve bilgili kişilerdi. bazı durumlarda kadıya vekâlet dahi ediyorlardı. Başkâtipin görevi , kâtiplerin tuttuğu kayıtların doğru ve düzgün olmasını kontrol etmek, Fermân, buyruldu gibi resmî yazıların sicile doğru bir şekilde kaydedilmesini sağlamaktı. Ayrıca Başkâtipler kadının izni dahilinde nikâh kıyabilir ve keşiflere gidebilirdi. Kâtipler ise yazısı ve imlası düzgün olan kişiler arasından seçilirdi. Kâtiplerin görevi kadı sicili denilen şer'iyeye sicillerini usûlüne uygun biçimde tutmak, her türlü dava ve merkezden gelen resmî yazıları kaydetmekti³⁵

c-Mukayyid: Kelime anlamı kayıt yapan kişi demektir. Muqayyidin görevi usulüne uygun bir şekilde sicillerin yazılmasını sağlamaktı. Bu kişilerin yazısı okunaklı imlâsı ise düzgündür. Başkâtip ve kâtiplerin yardımcılarıdır. Kadı ve Naibin müraselesi üzerine padişah berâtı ile atanırdı.

d-Kethüda: Bu kişi adeta mahkemenin malî işlerine bakan ve bunlardan sorumlu olan görevli durumundaydı. Bazı durumlarda kadının görevlendirmesiyle soruşturma ve keşif gibi işlemleride yürütüyordu. Mutemetlik ve veznedarlık en başta gelen işleriydi³⁶.

e-Fetih-han: Kur'ân-ı Kerim'i ezberlemiş kişiler arasından her sabah mahkemede Sûre-i Fetih'i okumakla görevli kişilerdi

f-Muhzırbaşı ve Muhzırlar: Muhzırlık kurumu, Osmanlı yargı örgütünde bir çeşit adlî polis hüviyetindedir. muhzırbaşının emrindeki muhzırlar mahkemenin istediği duruşma ilgililerini getirip götürmek, mahkemede güven ve düzeni sağlamakla görevliydi³⁷

Yukarıda zikretmiş olduğumuz görevlilerin yanında; mahkemede ayak işlerine bakan hademeler, mahkeme binasındaki mescidde görevli olan mahkeme imamı³⁸, tereke işlerinden sorumlu kassam ve gerekli bazı işlerin soruşturulması ve yapılmasından sorumlu me'mûr statüsündeki mübâşirlerde vardı³⁹.

³³ Ahmet Akgündüz; *a.g.e.*, c.I, s,72.

³⁴İbrahim Yılmazçelik; *a.g.e.*, s, 227-28.

³⁵ Musa Çadırcı; *a.g.e.*, s, 81-89, Rifat Özdemir; *a.g.e.*, s, 186-189.

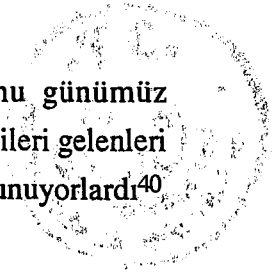
³⁶ Rifat Özdemir; *a.g.e.*, s, 194.

³⁷ Musa Çadırcı; *a.g.e.*, s, 89, Rifat Özdemir; *a.g.e.*, s, 198.

³⁸Rifat Özdemir; *a.g.e.*, s, 196.

³⁹Ahmet Akgündüz; *a.g.e.*, c.I, s, 74-75.

g-Şuhudü'l-hâl: Osmanlı mahkemelerindeki şuhudü'l-hâl kurumu günümüz anlamıyla bir nevi juri heyeti konumundaydı. Şehrin tanınmış simalarından ve ileri gelenleri arasından seçilen bu kişiler, mahkemelerde "durumun tanığı" olarak hazır bulunuyorlardı⁴⁰

IV-Şer'iyye Sicilleri

“Şer'iyye Sicilleri kadıların (veya naiblerin) tuttuğu zabıtlardır. Bunlara “Şer'iyye Sicili” denildiği gibi, “Kadı Sicili, Kadı Defteri, Sicil-i Mahfuz” veya sadece “Sicil” de denilmektedir. Osmanlı Mahkemeleri'nde, davâ sonuçları ile mahkemeye intikal eden diğer kayıtları Sicillere yazma görevi, “Mukayyid” denilen görevlilere aitti. Mahkemeye intikal eden her türlü resmî yazı, belirli bir disiplin içinde bunlara yazılırdı. Mahallî konulara ilişkin olarak kadıların veya naiblerin verdiği kararları, sicillerin bir tarafına, merkezden gelen her türlü resmî yazılar ise öbür tarafına yazılırdı. Mahallî konuların yazıldığı bölüme “Sicil-i Mahfûz”, merkezden gelen her türlü emirlerin yazıldığı bölüme ise “Sicil-i Mahfûz Defterlü” denilirdi.”⁴¹

“... Sicillerde bulunan belgeleri 3 ana guruba ayırabiliriz;

1-Devlet merkezinden gelen bütün fermân, emir ve tebliğler.

2-Kadı tarafından verilen hükümler.

3-Resmiyete geçirilmesi istenen vakıf, hibe, şehadet, vekalet, verese gibi konulara ait belgeler.”⁴²

Şer'iyye sicilleri Osmanlı Devleti'nin çeşitli devirlerdeki hukukî, iktisadî, dinî, askerî, ve idarî müesseseleri hakkında çok önemli bilgileri ihtiva etmektedir. XV. asrın ilk yarısından XX. asrın ilk çeyreğine kadarki dönemde Türk tarihini, Türk iktisadını ve Türk siyasî, sosyal ve hukukî hayatını en iyi biçimde anlayabilmek ancak bu değerli kaynaklarımızın okunup değerlendirilebilmesi ile mümkündür⁴³

“Genel olarak Şer'iyye sicilleri'nin ihtiva ettikleri belge çeşitleri veya konular şunlardır;

“1-Merkezden gönderilen her türlü fermân, berat, mektup vb. yazılar.

⁴⁰Musa Çadırcı; a.g.e., s. 90-91, M. Akdağ; a.g.e., c.I, s. 322.

⁴¹Rifat Özdemir; “Şer'iyye Sicilleri'nin Toplu Kataloğuna Doğru”, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, c.I, S.I, Elazığ 1987, s. 192.

⁴²Mustafa Öztürk; “Harput Şer'iyye Sicilleri”, Tarih İçinde Harput Sempozyumu, s. 74.

⁴³Ahmet Akgündüz; a.g.e., s. 11.

- 2-Ümeranın çeşitli konularda yayınlamış olduğu buyuruldular ile bunların gereğinin yerine getirildiğine yani icrasına dair kayıtlar.
- 3-Kadı veya naiblerin değişik konularda merkeze gönderdikleri i'lâmlar ile görev alanları dahilinde olan yerlerde kişiler veya kurumlar arasındaki anlaşmazlıkları çözmek için vermiş oldukları hüccetler.
- 4-Şehirlerin mahalle listeleri, dinî ve sosyal yapıları ve bu yapıların inşa'sı, bakım ve onarım vb. imar faaliyetleri bu işte kullanılan inşaat malzemelerinin çeşitleri ve fiyatları
- 5-Şehir nüfusu ve bu nüfusun ırkî yönden ayrımı, karşılaştığı salgın hastalık ve tabii afet gibi olayların kayıtları.
- 6-Evlenme, boşanma, kız kaçırma, mehir bağlama, alım-satım, mukavele, kefalet senetleri kalpazanlık yaralama ve öldürme ile ilgili kayıtlar.
- 7-Şehirdeki esnaf grupları, bunların meslekleri ile ilgili ürettikleri malların çeşitleri, usta ırgat yevmiyeleri.
- 8-Şehirlerde satılan malların narhlarına ilişkin belgeler.
- 9-Sancak ve şehir halkından toplanan vergi miktarları ve avarız haneleri ile ilgili belgeler.
- 10-Altın veya para meseleleri ile ilgili kayıtlar.
- 11-Tereke kayıtları ve tereke kayıtlarında yer alan etnografik eşya listeleri.
- 12-Bir olayın resmen tesbitine dair kayıtlar.
- 13-Eşkiya takipleri, göçebeler arasındaki anlaşmazlıklar ve yerleşme, yaylak-kışlak davaları ile ilgili belgeler.
- 14-Savaşa katılan yerli halk ile göçebelerin savaş zamanındaki vazifeleri, posta ve menzilhane işleri ile madenler, darphane ve tuzla işletmeleri ile ilgili belgeler.
- 15-Fetva makamından alınan bazı fetva sûretleri.
- 16-Ru'yet-i hilâlin tesbitine dair kayıtlar ile dinî günlerin ilanına dair fermân ve tezkere sûretleri.

19-Savaş zamanlarında orduya aynî yardımda bulunan eşrâf ve ileri gelenlerin isimleri ile söz konusu kişilerin yapmış oldukları yardımın miktar ve cinsine ait belgeler.

20-Vakıflara ait belgeler.

21-Bir bölgedeki müslim ve gayr-ı müslim halk arasındaki ilişkilere dair belgeler.

22-Bölgenin ekonomik durumunu aydınlatmaya yarayacak birtakım bilgiler.

23-Sancak veya kazalar dahilinde bulunan köylerin sayısı ve isimlerine ait bilgiler.

24-Bölge halkının kullandığı isim, lakap ve ünvanlar hakkında bilgiler.

25-Halkın kullandığı günlük eşyalar ve yine halkın refah seviyesini tesbit edebilmek için yardımcı olacak birtakım bilgiler.

26-Savaşlar ve yeni teşkil edilmeye çalışılan askerî birlikler için halktan asker temini, zahire temini ve bu husûslarda karşılaşılan güçlüklerle ait birtakım kayıtlar.”⁴⁴

Tüm bu husûslar göz önüne alındığı zaman Şer'îyye Sicillerinin tarihimiz açısından ne kadar önemli bir yer tuttuğu daha iyi anlaşılmaktadır. Zaten son yıllardaki bu konuda araştırmacıların çoğalmasının en önemli sebebi bu kayıtların ihtiva ettiği bilgilerin çok çeşitli ve zengin olmasıdır.

Şerîyye sicilleri orjinal yapıları içerisinde kendine has bazı özellikleride ihtiva etmektedir. Kısaca bunlarada bakacak olursak.

Sicil; tabirinin sözlük anlamı okumak kaydetmek ve karar vermek demek olan bu kelimenin terim olarak anlamı; kadıların verdiği kararların sûretleri ile insanlar arasındaki her türlü hukukî meseleleri kapsar. Ayrıca fermân, berât, buyruldu gibi kayıtlarıda ihtiva eden defterlere *şer'îyye sicilleri-sicillât-ı şer'îyye- kadı defterleri, mahkeme defterleri, zabt-ı vakâyi sicilleri* veya *sicillât* denilmektedir. Bu defterler muntazam bir şekilde tutulur ve her mahkemede mutlaka bir defter bulunurdu. Kadıların üzerine bunlar zimmetliydi. Defterlerin fizikî yapısı uzunboy lu, dar ve enli olurlardı. Tabi tüm defterler aynı ebattaydı demek mümkün değildir, bazılarının ebatları farklı olabiliyordu. Yazılar çoğu zaman ta'lik kırması denilen yazı şekli olup kağıt çok sağlamdır. Mürekkepleri ise günümüzde dahi netliğini muhafaza edecek şekilde parlaktır. Genelde defterlerin ilk giriş kısmında kadıların

⁴⁴Rifat Özdemir; *a.g.m., F.Ü.S.B.D.,c.I, S.1, Elazığ 1987, s, 192-193, Fahrettin Tızlak; 398 Numaralı Harput Şer'îyye Sicili*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Elazığ,1987, s, XVI-XVIII, Ayrıca bkz.; Feyyaz Gürkan; "Şer'îyye Mahkemeleri Sicilleri Üzerinde Bir Araştırma", *IX. Türk Tarih Kongresi*, c, II, Ankara 1988, s, 766-7, Münir Atalar; "Şer'îyye Mahkemelerine Dair Kısa Bir Tarihçe", *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi İslam İlimleri Enstitüsü Dergisi*, S, 4, Ankara 1980, s, 311-312, Özcan Tatar; *8 Numaralı Antakya Şer'îyye Sicili*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Elazığ. 1998, s, 26-30.

ismi mevcuttur. Eski kadının görev süresi dolduğunda yeni kadiya görev teslimi ile birlikte defterde teslim ediliyordu.⁴⁵

Şer'iyeye Sicillerinde her türlü kayıtlar belirli bir usûle göre yazılıyordu. Buna da *sakk-ı şer'î* denilmekteydi. Sicillerdeki belgeler incelendiği zaman bunların hüccet mi, berât mı, i'lâm mı, fermân mı olduğu belgelerin yazılış şekli ve takip edilen metoddan anlaşılıyordu. Bütün bu kayıtların yazılım şeklini gösteren numuneler sakk kitaplarına yazılmış ve şer'iyeye sicillerindeki kayıtların tanzimi meselesi düzenli ve sağlam bir kaideye oturtulmuştur. Şer'iyeye sicillerinde ilk dönemlerde yazı sili Arapça ve Türkçenin karışımıyla oluşmuştur. Ancak XVII. asırdan itibaren Türkçe'nin etkisi artmıştır⁴⁶.

“Tanzimat'tan sonra her sahada meydana gelen değişikliklerden Şer'iyeye Mahkemeleri ve dolayısıyla Şer'iyeye sicilleri de nasibini almıştır. 13 Safer 1276/1859 tarihli *Bilumum Mahâkim-i Şer'iyeye Hakkındaki Nizâmnâme*'de şer'î-sicillere dolaylı olarak değinilmiş ve sadece alınacak harçlar tesbit edilmiştir. Şer'iyeye sicilleri ile ilgili asıl hukukî düzenleme 15 Zilhicce 1290/1874 tarihli *Sicillât-ı Şer'iyeye ve Zabt-ı Deâvi Cerideleri Hakkında Talimat*la yapılmıştır.

4 Cemaziyelûlâ 1296/1876 tarihinde ise, mahkemelerde kesin delil olacak şekilde Şer'iyeye Mahkemeleri tarafından i'lâm ve hüccetlerin nasıl düzenleneceğine dair *Bilâ-Beyyine Mazmunuyla Amel ve Hüküm Caiz Olabilecek Surette Senedât-ı Şer'iyeye'nin Tanzimine Dair Talimat* neşredilmiştir.”⁴⁷

Osmanlı Devleti'nin nihayete ermesi ve Cumhuriyet'in kurulup yapılan düzenlemeler ile Şer'iyeye Mahkemeleri ilga edilmiş ve Şer'iyeye Sicilleri yerine yeni kayıt sistemleri oluşturulmuştur. Bu defterler bir süre adliye mahzenlerinde arşiv olarak durmuştur.

Milli Eğitim ve Adalet Bakanlıkları arasında yapılan anlaşma neticesinde 3 kasım 1941'de Valilikler'e gönderilen 2182/4018 sayılı emir gereğince müzeliğe eşyaya karıştırılmamak ve ayrı bir yerde muhafaza edilmek kayıt ve şartı ile 1909'dan evvelki zamana ait ve Topkapı Sarayı'ndaki İstanbul ve çevresine ait olanlar hariç Şer'iyeye sicilleri 18 il müzesine nakledilmişlerdir. Bu iller şunlardır:

1-Ankara	7-Diyarbakır	13-Manisa
2-Adana	8-Hatay	14-Niğde
3-Afyonkarahisar	9-İzmir	15-Sinop
4-Antalya	10-Kastamonu	16-Sivas
5-Bergama	11-Konya	17-Tokat
6-Bursa	12-Kütahya	18-Van.

⁴⁵Ahmet Akgündüz; *a.g.e.*, c.I, s, 17-18.

⁴⁶Ahmet Akgündüz; *a.g.e.c.I*, s, 18.

⁴⁷Ahmet Akgündüz; *a.g.e.*, c.I, s, 20.

Daha sonra alınan bir kararla Şer'iyye Sicilleri Ankara'da Milli Kütüphane'de koruma altına alınmıştır.

Son zamanlarda Şer'iyye sicilleri'nin önemi anlaşılmış ve bunlar kullanılarak eserler ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu konuda Mustafa AKDAĞ, Halil İNALCIK, Yücel ÖZKAYA, Musa ÇADIRCI, Rifat ÖZDEMİR, Mustafa ÖZTÜRK, Halit ONGAN, İbrahim YILMAZÇELİK, Tayyip GÖKBİLGİN, Fahrettin TIZLAK, Ahmet AKSİN, Ahmet HALAÇOĞLU, Süheyl ÜNVER, Cahit Cemil GÜZELBEY Şer'iyye Sicilleri'ni iyi değerlendiren ve onların içeriğini bizlere sunan değerli ilim adamlarımızdandır.

Sicillerin katologları birçok araştırmacı tarafından hazırlanıp ilim alemine sunulmaya çalışılmıştır. Bu araştırmacıların başlıcaları şunlardır; Osman ERSOY, Halit ONGAN, Yusuf HALAÇOĞLU, Mücteba İLGÜREL, Yusuf OĞUZOĞLU, Mehmet KAYIRAN, Mustafa ÖZTÜRK, Rifat ÖZDEMİR, Nazmi SEVGİN, Atilla ÇETİN, Fahrettin KIRZIOĞLU, Yücel ÖZKAYA, Ahmet HALAÇOĞLU, Ahmet AKGÜNDÜZ ve Münir ATALAR.⁴⁸

V-Amasya Şer'iyye Sicilleri

Amasya şer'iyye sicilleri önceleri Tokat'ta muhafaza edilirken 1991 yılında Ankara'daki milli Kütüphâne'ye nakledilmiştir. Halen milli Kütüphâne'deki şer'iyye sicillerinin muhafaza edildiği kısımda bulunmaktadır. Bu sicillerinin tümünün mikro-filmleride çekilmiş olup, araştırmacılara kolaylık sağlaması açısından bu filmlerden istifadeleride sağlanmaktadır.

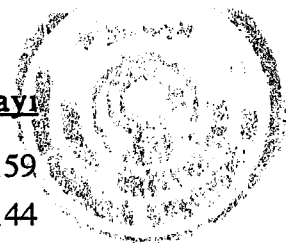
Amasya'ya ait olan Şer'iyye Sicillerinin sayısı 95 tir. İlk sicil H. 1034-1036 (M. 1624-1626) tarihinden itibaren başlayan defterdir. son sicil ise H.1290 (M.1873-1874) tarihli defterdir. Bundan önceki döneme ait olan defterler hakkında herhangi bir bilgi olmamakla birlikte, üzerinden uzun bir zaman geçmesinde bağlı olarak bir kısmının kaybolduğu, yangın tahribat vs. nedenlerle ortadan kalktığı söylenebilir.

Yine eldeki mevcut siciller içerisinde tarihler arasında kronolojik olarak pek boşluk yoktur. Sadece 1635-1642 ile 1713-1718 yılları arasındaki dönemleri ihtiva eden siciller mevcut değildir.

Amasya'ya ait olan Şer'iyye Sicillerinin kataloğu aşağıdaki gibidir:

⁴⁸Özcan Tatar; *8 Numaralı Antakya Şer'iyye Sicili*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Elazığ. 1998, s.32-33.

<u>Envanter No</u>	<u>Hicri Tarih</u>	<u>Miladi Tarih</u>	<u>Sayfa Sayı</u>
1	1034-1036	1624-1627	184
2	1042-1043	1632-1634	156
3	1044	1634-1635	128
4	1052-1054	1642-1646	152
5	1053-1054	1643-1645	125
6	1054-1056	1644-1647	89
7	1058-1059	1648-1649	115
8	1059	1649-1650	58
9	1062	1651-1652	98
10	1062-1063	1651-1653	227
11	1064-1065	1653-1655	165
12	1067	1656-1657	120
13	1070-1072	1659-1662	181
14	1073-1074	1662-1664	97
15	1074-1075	1663-1665	139
16	1076-1078	1665-1667	197
17	1083-1084	1672-1674	145
18	1092-1093	1681-1682	143
19	1100-1101	1688-1690	155
20	1104-1105	1692-1694	32
21	1106-1107	1694-1696	168
22	1109-1110	1697-1699	94
23	1112-1113	1700-1701	102
24	1113-1115	1701-1704	65
25	1117-1118	1705-1707	130
26	1121-1123	1709-1712	93
27	1123-1124	1711-1712	100
28	1125	1713	93
29	1131-1132	1718-1720	103
30	1133	1720-1721	131
31	1133-1135	1720-1723	201
32	1136-1137	1723-1725	186
33	1137-1139	1724-1727	237
34	1139-1140	1726-1728	131
35	1142-1144	1729-1732	242
36	1144-1146	1731-1734	180
37	1146-1147	1733-1735	218

<u>Envanter No</u>	<u>Hicri Tarih</u>	<u>Miladi Tarih</u>	<u>Sayfa Sayı</u>
38	1147-1148	1734-1736	159
39	1149-1151	1736-1739	144
40	1151-1153	1738-1741	131
41	1153-1154	1740-1742	168
42	1155-1156	1742-1744	128
43	1157-1158	1744-1745	160
44	1160-1161	1747-1748	140
45	1163-1164	1749-1751	134
46	1163-1168	1749-1755	66
47	1167-1171	1753-1758	134
48	1168-1170	1754-1757	206
49	1171-1174	1757-1761	136
50	1175-1176	1761-1763	55
51	1175-1177	1761-1764	162
52	1178-1181	1764-1768	21
53	1182-1184	1764-1771	188
54	1187-1189	1773-1776	244
55	1190	1776-1777	112
56	1191-1192	1777-1778	159
57	1192-1193	1778-1779	111
58	1194	1780	119
59	1195-1196	1780-1782	124
60	1196-1198	1781-1784	152
61	1198-1199	1783-1785	100
62	1200-1201	1785-1787	46
63	1200-1202	1785-1787	53
64	1202-1203	1787-1789	95
65	1214-1215	1799-1801	24
66	1221-1222	1806-1808	92
67	1222-1224	1807-1810	180
68	1225-1226	1810-1811	214
69	1227-1229	1812-1814	176
70	1231-1233	1815-1818	218
71	1234-1236	1818-1821	118
72	1240-1243	1824-1828	153
73	1243-1245	1827-1830	120

<u>Envanter No</u>	<u>Hicri Tarih</u>	<u>Miladi Tarih</u>	<u>Sayfa Sayı</u>
74	1247-1249	1831-1834	183
75	1250-1253	1834-1838	55
76	1251-1254	1835-1839	195
77	1254-1255	1838-1840	196
78	1255-1261	1839-1845	238
79	1256-1261	1840-1845	159
80	1261-1266	1845-1850	162
81	1264	1847-1848	55
82	1266	1849-1850	85
83	1266-1269	1849-1853	187
84	1269-1271	1852-1855	96
85	1272-1274	1855-1858	193
86	1272-1274	1855-1858	230
87	1274-1279	1857-1863	230
88	1274-1279	1857-1863	236
89	1279-1284	1861-1868	180
90	1278-1282	1861-1866	75
91	1279-1281	1862-1865	112
92	1279-1282	1862-1866	156
93	1280-1290	1863-1873	210
94	1282-1284	1865-1868	175
95	1283-1290	1866-1874	382

VI-71 No'lu Amasya Şer'iyeye Sicilinin Genel Durumu

"71 No'lu Amasya Şer'iyeye Sicili" Ankara'daki Milli Kütüphânedede bulunmaktadır. tasnif edilmiş olup 71 numarada kayıtlıdır

Envanter No	:	71
Tarihi	:	H. 1234-1236 / M. 1818-1821
Sayfa Sayısı	:	118
Yaprak Sayısı	:	59
Toplam Belge	:	195

Sicilin tamamı 118 sayfadır. Ancak 108. sayfadan sonraki sayfalar boştur. Aynı şekilde sicilin 74. sayfasıda boştur. Belgeler okunaklı olup defter fazla tahrip olmamıştır. Sicile sayfa numaraları sonradan verilmiştir. Sicildeki belgelerin numaralandırılması ise tarafımızdan yapılmıştır.

Defterde *sicil-i mahfûz* ile *sicil-i mahfûz defterlû* kısımları içiçe bir şekildedir. tarih sıralamasında genelde bir kronoloji takip edilmiştir. Yazı stili okunaklıdır. bazı belgelerde mahiyyeti icabı Arapça ve Farsça terkiplerin olması dilin ağırlaşmasına neden olmaktadır. Defterde ta'lik ve rika yazı çeşitleri kullanılmıştır. Sicilin birden fazla kâtip tarafından tutulduğu yazı stilinden anlaşılmaktadır. Tarihlendirmede kimi zaman yazıyla kimi zamanda Arabi rakamlar kullanılmıştır.

Sicilin içinde bulunan belge türlerini ağırlıklı olarak, fermân, buyruldu, hüccet, tevzi' defterleri, müfredat defterleri, nasb, vakıf, tereke, mektup ve narhlar oluşturmaktadır.

İKİNCİ BÖLÜM
SİCİLDEKİ BELGELERİN FİHRİST VE ÖZETLERİ

I-71 NUMARALI AMASYA ŞER'İYYE SİCİLİNDE YER ALAN
BELGELERİN KONULARINA GÖRE FİHRİSTİ.

A-İDARİ NİTELİKLİ BELGELER				
Sıra No	Belgenin Konusu	Belge No	Belgenin Tez İçerisindeki Kısa Özeti nin Sayfa Numarası	Belgenin Tez İçerisindeki Sayfa Numarası
1-Atama ve Aziller ile İlgili Belgeler				
1	Kadı Nasbı	14	31	67
2	Mutasarrıf Nasbı	15	31	67
3	" "	16	31	68
4	Berât- Vakıf Mutasarrıflığına Nasb	22	31	74
5	Serdarlık Nasbı	23	31	75
6	Berât- Rahip Nasbı	41	31	95
7	Buyruldu- Sivas Valisi Nasbı	58	32	111
8	Nakibü'l-Eşraf Kaymakamı Nasbı	59	32	111
9	Buyruldu A'yân Nasbı	61	32	113
10	Serdarlık Nasbı	62	32	114
11	Müfti Nasbı	63	32	114
12	Serdarlık Nasbı	70	32	121
13	" "	71	32	121
14	Berât- Vakıf Mutasarrıflığına Nasb	73	33	125
15	Zaviyedarlık Nasbı	74	33	125
16	Nakibü'l-Eşraf Kaymakamı Nasbı	78	33	128
17	Berât- Vakıf Mutasarrıflığına Nasb	90	33	142
18	Berât- Vakıf Mutasarrıflığına Nasb	91	33	143
19	Yeniçeri Zabitliğine Nasb	113	33	163
20	Mütesellimlik Nasbı	132	34	184
21	Kadı Nasbı	133	34	186
22	" "	134	34	186
23	" "	135	34	186
24	Müfti Nasbı	145	34	193
25	Serdarlık Nasbı	147	34	194
26	" "	164	34	214

27	Kadı Nasbı	173	35	220
28	Serdarlık Nasbı	181	35	225
29	Müftülük Nasbı	182	35	225
2-Menzillerle İlgili Belgeler				
30	Menzilhânedeki Asker Ta'yini	38	35	92
31	Fermân-Turhal Menzili	43	35	98
32	Buyruldu- Turhal Menzili	44	35	100
33	Buyruldu- Menzilhâne düzeni	163	35	213

B-İKTİSADÎ NİTELİKLİ BELGELER				
Sıra No	Belgenin Konusu	Belge No	Belgenin Tez İçerisindeki Kısa Özeti-nin Sayfa Numarası	Belgenin Tez İçerisindeki Sayfa Numarası
1-Sikkeler ile İlgili Belgeler				
1	Fermân-Kalb Para	33	36	87
2-İmdad-ı Menzil, Tevzî', Salyane, Avâriz, Masraf Defteri, Vergiler, ve Vergilerin Tahsili ile İlgili Belgeler				
2	Yesame Defteri	5	36	64
3	Fermân - Şâb Husususu ile ilgili	19	36	71
4	Fermân - Penbe (Pamuk)	20	36	72
5	Fermân - Penbe (Pamuk) Rüsümü	21	36	73
6	İmdad-ı Menzil Köy Tevzî' Listesi	25	36	76
7	Sancak Mesarifât Defteri	26	37	79
8	Kaza Tevzî' Listesi	27	37	80
9	İmdad-ı Menzil Köy Tevzi' Listesi	28	37	81
10	Belde Mesarifât Defteri	29	37	82
11	Siham Tevzi' Defteri	30	37	83
12	Fermân Nuhâs	34	37	89
13	İmdad-ı Hazeriyye Taksit-i sâni	36	37	91
14	İmdad-ı Hazeriyye Sehm Defteri	37	38	92
15	Köy Tevzi' Listesi	39	38	92
16	İmdad-ı Menzil Köy Tevzi' Listesi	45	38	101
17	Tekâlif-i Padişahi	46	38	101
18	Tekâlif-i Padişahi Tevzi' Listesi	47	38	102
19	Tekâlif-i Padişahi	48	38	102
20	Fermân Mirî Şab Satışı	49	38	102

21	Buyruldu- Duhân Gümürüğü	56	39	110
22	İmdad-ı Menzil Köy Tevzi ' Listesi	72	39	122
23	Pusula - Ber-Taksimi Hazeriyye	80	39	130
24	Zahire Mübâyaası Tevzi' Listesi	82	39	131
25	Fermân - Ağnam Bedeliyesi	83	39	132
26	Sancak Mesarifât Defteri	84	40	132
27	Mesarifât Tevzi'i Kaza Listesi	85	40	135
28	Belde Mesarifât Defteri	86	40	135
29	Sehm Tevzi' Listesi	87	40	138
30	Fermân Bedel-i Nüzûl-hâne	97	40	150
31	Avarız ve Nüzûl Bedeli Tahsili	98	40	150
32	Fermân Mirî Şab	102	40	153
33	İmdad-ı Hazeriyye Tahsili	103	40	154
34	İmdad-ı Hazeriyye Birinci Taksit	104	41	155
35	İmdad-ı Hazeriyye Köy Tevzi' Listesi	105	41	155
36	Rüsûm-u Devriyye Tahsili	106	41	156
37	İmdad-ı Hazeriyye 2. Taksit	115	41	164
38	İmdad-ı Hazeriyye Köy Tevzi' Listesi	116	41	165
39	İmdad-ı Menzil Köy Tevzi' Listesi	117	41	166
40	Sancak Mesarifât Defteri	118	41	168
41	Kaza Tevzi' Listesi	119	42	170
42	Belde Mesarifât Defteri	120	42	171
43	Köy Tevzi' Listesi	121	42	173
44	Köy Tevzi' Listesi	124	42	179
45	Köy Tevzi' Listesi	125	42	179
46	Araba Tedariki Tevzi' Listesi	126	42	180
47	Fermân- Altın Rayici	127	42	180
48	Fermân- Saçmacıbaşılık Mukâta'ası	136	42	187
49	Fermân- Saçma ve Kurşun Rayici	137	43	188
50	Fermân- Zecriyye Mukâtaası	138	43	189
51	Fermân Ağnam Mübâyaası	141	43	190
52	Ağnam Bedeli Tevzi' Listesi	142	43	191
53	Buyruldu- İmdad-ı Hazeriyye	143	43	192
54	İmdad-ı Hazeriyye Tevzi' Listesi	144	43	192
55	Sancak Mesarifât Defteri	149	44	196

56	Kaza Tevzi' Listesi	150	44	198
57	Belde Mesarifât Defteri	151	44	198
58	Köy Tevzi' Listesi	152	44	201
59	İmdad-ı Menzil Tevzi' Listesi	155	44	206
60	Köy Tevzi' Listesi	157	44	210
61	Fermân- Altın Rayici	161	44	213
62	Fermân- Nuhas (Bakır)	165	44	214
63	Pusula- Zahir Bedeli	166	45	215
64	Köy Tevzi' Listesi	167	45	216
65	Sancak Borcunun Ödendiğine Dair İ'lâm	171	45	220
66	Hizmet-i Mübâşiriyye Tevzi' Listesi	172	45	220
67	Buyruldu- İmdad-ı Hazeriyye	174	45	221
68	Pusula- İmdad-ı Hazeriyye	175	45	221
69	İmdad-ı Hazeriyye Tevzi' Listesi	176	46	221
70	Sancak Mesarifâtı	183	46	226
71	Kaza Tevzi' Listesi	184	46	227
72	Belde Müfredat (Salyane) Defteri	185	46	228
73	Köy Tevzi' Listesi	186	46	230
74	Köy Tevzi' Listesi	187	46	233
75	İmdad-ı Menzil Tevzi' Listesi	188	46	233
76	Köy Tevzi' Listesi	190	46	237
77	Fermân- Nuhas (Bakır)	191	47	240
78	Fermân- Zahir Mübâyaası	192	47	241
79	Araba Tevzi' Listesi	193	47	243
3-Narh ile İlgili Belgeler				
80	Narh	1	47	63
81	"	2	47	63
82	"	3	47	63
83	"	6	47	66
84	"	7	47	66
85	"	8	48	66
86	"	9	48	66
87	"	10	48	66
88	"	11	48	66
89	"	12	48	67
4-Cizye İle İlgili Belgeler				
90	Cizye Boğçası	69	48	121

C-SOSYAL NİTELİKLİ BELGELER				
Sıra No	Belgenin Konusu	Belge No	Belgenin Tez İçerisindeki Kısa Özeti-nin Sayfa Numarası	Belgenin Tez İçerisindeki Sayfa Numarası
1-Alacak, Verecek, Borç, Miras, Mal ve Emanet ile İlgili Belgeler				
1	Hüccet- Mal Davâsı	17	48	68
2	Hüccet- Mal Davâsı	18	48	69
3	Hüccet- Mal Davâsı	32	49	87
4	Hüccet- Mal Davâsı	57	49	110
5	Hüccet- Miras Davâsı	60	49	112
6	Hüccet- Mal Davâsı	67	49	118
7	Hüccet- Mal Davâsı	93	49	144
8	Hüccet- Miras Davâsı	94	50	146
9	Hüccet- Mal Davâsı	96	50	148
10	Hüccet- Miras Davâsı	99	50	151
11	Hüccet- Borç Halâsı	100	50	151
12	Hüccet- Alacak Davâsı	153	50	203
13	Hüccet- Miras Davâsı	154	51	205
14	Fermân- Alacak Tahsili	158	51	210
15	Hüccet- Alacak Tahsili	168	51	216
2-Vasi Nasbı ve Vasiyyet ile İlgili Belgeler				
16	Hüccet- Vasiyyet	24	51	76
17	Vasi Nasbı	31	52	86
18	Vasi Nasbı	110	52	160
3-Eşkiyalık				
19	Ferman - Eşkiyalık	92	52	144
20	Buyuruldu - Eşkiyalık	95	52	148
21	Buyuruldu - Eşkiyalık-Şekavet	146	52	193
4-Sosyal Nitelikli ve İç Düzenle İlgili Diğer Belgeler				
22	Barut- Fişenk Defteri	4	52	63
23	Salyane	13	53	67
24	Tahrir	35	53	91
25	Fermân- 2 Kazanın Ma'den-i Hümâyun'a bağlanması ile ilgili	40	53	93
26	Fermân	42	53	97

27	Fermân- Zile Voyvodası ile ilgili	65	53	115
28	Fermân- Enfiyye Şartnâmesi	75	53	125
29	Fermân- Esbâk Kapdan-ı Derya'nın ikâmeti ile ilgili	77	54	127
30	Buyruldu- Yol Düzeni	81	54	131
31	Fermân- Şehzâde Ahmed'in Velâdeti	89	54	141
32	Buyruldu- Yol Düzeni	100	54	151
33	Buyruldu- Yol Düzeni	101	54	153
34	Buyruldu- Sivas Valisinin Teşekkürü	107	54	156
35	Fermân- Der- Sa'âdete Ev Göçünün Önlenmesi	111	54	160
36	Buyruldu- Kuru-yu Hümâyûn Tevcihâtı	114	55	164
37	Fermân- İstibdal	123	55	177
38	Fermân- Tatarlar'ın Fazla Yük Getirmemeleri	128	55	181
39	Fermân- Halktan Fazla Vergi Alınmaması	129	55	181
40	Nefy ve İkâmet Kaydı	131	55	183
41	Buyruldu- Yol Düzeni	139	56	190
42	Yeniçeri Ağası'nın İkâmeti	140	56	190
43	Fermân- İç Düzen	148	56	194
44	Fermân- Der-Sa'âdete Ev Göçünün Önlenmesi	156	56	209
45	Fermân- Nefy(Sürgün)	159	56	211
46	Fermân- Nefy(Sürgün)	160	57	212
47	Buyruldu- Yol Düzeni	162	57	213
48	Buyruldu- Zahire Hususu ile ilgili	169	57	218
49	Fermân- Ağnam Bedeliyesi	170	57	219
50	Ağnam İhâlesi Tevcihâtı	194	57	243
51	Fermân- Müjdecilik	195	57	243

D-ASKERÎ NİTELİKLİ BELGELER

Sıra No	Belgenin Konusu	Belge No	Belgenin Tez İçerisindeki Kısa Özeti-nin Sayfa Numarası	Belgenin Tez İçerisindeki Sayfa Numarası
1-Askerî İkmal, Zahire İaşe ve Askerî Düzen ile İlgili Belgeler				
1	Süvari Bedeliyesi Tevzi' Listesi	50	58	103
2	Fermân- Zahire Mübâyaası	51	58	106

3	Ta' yinât (Zahire) Mübâyaası	52	58	108
4	Buyruldu- Süvari Asker Tertibi	53	58	108
5	Süvari Asker Tevzi' Listesi	54	58	109
6	Süvari Asker Tevzi' Listesi	55	59	109
7	Asker Masrafı Tevzi' Listesi	64	59	115
8	Fermân- Asker Sevkiyatı	66	59	117
9	Fermân- Bağdat Üzerine Asker Sevki	68	59	119
10	Fermân- Asker Ta' yinatı Mübâyaası	79	59	129
11	Fermân- Asker Tedariki	177	59	222
12	Buyruldu- Amasya'dan Gönderilecek Asker Sayısı İle İlgili	178	59	224
13	Pusula- Asker Mesarifâtı ve İsti' câliye	179	60	224
14	Asker Sayısı ve Mesarifât Defteri	180	60	224
15	Asker İsti' câli Tevzi' Listesi	183	60	226

E-VAKIF				
Sıra No	Belgenin Konusu	Belge No	Belgenin Tez İçerisindeki Kısa Özeti- nin Sayfa Numarası	Belgenin Tez İçerisindeki Sayfa Numarası
1	Vakfiyye	108	60	157
2	Vakfiyye	122	60	176
3	Vakfiyye	130	60	182

F-TEREKE				
Sıra No	Belgenin Konusu	Belge No	Belgenin Tez İçerisindeki Kısa Özeti- nin Sayfa Numarası	Belgenin Tez İçerisindeki Sayfa Numarası
1	Tereke	88	61	141
2	"	109	61	159
3	"	113	61	163

II-BELGELERİN KONULARINA GÖRE TASNİFİ VE KISA ÖZETLERİ

A-İdarî Nitelikli Belgeler:

1-Nasb ile ilgili belgeler: 4/14, 4/15, 4/16, 8-9/22, 9/23, 21-22/41, 31/58, 31/59, 33/61, 33/62, 33/63, 37/70, 37/71, 39/73, 39/74, 41/78, 49/90, 49/91, 60/113, 72-73/132, 75/133, 75/134, 75/135, 79/145, 80/147, 90/164, 95/173, 97/181, 98/182

2-Menziller ile ilgili belgeler:19/38, 23-24/43, 24-25/44, 90/163

B-İktisadî Nitelikli Belgeler:

1-Sikke ile ilgili belge:16/33

2-İmdâd-ı Menzil, Tevzî', Salyane, Avârız, Masraf Defterleri ve vergi tahsili ile ilgili belgeler:2/5, 6-7/19, 7/20, 8/21, 10/25, 11/26, 11/27, 12/28, 12-13/29, 13/30, 16/33, 17/34, 18/36, 18/37, 19/39, 25/45, 25/46, 25/47, 25/48, 26/49, 30/56, 38/72, 43/80, 43/82, 43/83, 44-45/84, 45/85, 45-46/86, 46/87, 52/97, 53/98, 55/102, 56/103, 56/104, 56/105, 56/106, 61/115, 61/116, 62-63/117, 63-64/118, 64/119, 64/120, 65-66/121, 69/124, 69/125, 69/126, 70/127, 76/136, 76-77/137, 77/138, 78/141, 78/142, 79/143, 81-82/149, 82/150, 82-83/151, 83-84-85/152, 86-87-88/155, 88/157, 90/161, 90-91/165, 91/166, 91/167, 94/171, 94/172, 95/174, 95/175, 95/176, 98/183, 98/184, 99-100/185, 100-101/186, 102/187, 102-103/188, 104-105/190, 105-106/191, 106-107/192, 107/193

3-Narhla ilgili belgeler:1/1, 1/2, 1/3, 3/6, 3/7, 3/8, 3/9, 3/10, 3/11, 3/12

4-Cizye ile ilgili belgeler:37/69

C-Sosyal Nitelikli Belgeler:

1-Alacak-verecek, miras, mal da'vâsı ve borçlarla ilgili belgeler: 5/17, 6/18, 15/32, 31/57, 32/60, 35-36/67, 50/93, 51/94, 52/96, 53/99, 54/100, 85/153, 86/154, 88-89/158, 92/168

2-Vasi nasbı, ile ilgili belgeler: 9/24, 15/31, 58/110

3-Eşkiyalık:49/92, 51/95, 79/146

4-İç düzenle ilgili diğer belgeler:2/4, 2/13, 18/35, 19-20-21/40, 34/65, 40/75,
41/76, 41/77, 43/81, 48/89, 54/100, 54/101, 56/107, 59/111, 61/114, 68/123,
70/128, 70/129, 72/131, 77/139, 77/140, 80-81/148, 88/156, 89/159, 89-
90/160, 90/162, 93-94/169, 94/170, 108/194, 108/195

D-Askerî Nitelikli Belgeler:

1-Askerî ikmâl, zahire, iaşe ve askerî düzen ile ilgili belgeler:27-28/50, 28-
29/51, 29/52, 30/53, 30/54, 30/55, 33/64, 35/66, 36-37/68, 42/79, 96/177,
97/178, 97/179, 97/180, 103/189

E-Vakıf:57/108, 67/122, 71/130

F-Terekeler:47/88, 58/109, 60/112

1-İDARİ NİTELİKLİ BELGELER

a-Nasb ile ilgili belgeler

S.4/B.14:

Amasya kadılığına Ahmed Nazif Efendi'nin atandığına dair nasb ve kâdî dibacesi. 10-15 Mart 1819

S.4/B.15:

Amasya mutasarrıfı (kadısı) Ahmed'in 1234 senesi Muharremi gayetinden (Ekim 1818) itibaren üç ay süre ile yerinin boşalmasıyla bu görev Ahmed Nazif Efendi'ye tevcih ediliyor ve kendisinin, 1234 senesi Cemâziyel-evveli guresinden (Şubat 1819) itibaren kadılık görevini müddet-i 'örfiyye süresi içinde yürütmesi ile ilgili Anadolu Kâdî-askerinden gelen atama kaydı.

S.4/B.16:

Amasya Mutasarrıfı Ahmed'in üç ay süre ile görevinden alınması ve boş olan yerinin Amasya kadısı Ahmed Nazif'e tevcih edildiği sadaka buyrulduzu hakkında Şubat 1819 tarihli kayıt.

S.8-9/B.22:

Yörükçü Paşa evkâfına mütevellî ta'yin edilen kişinin vefatıyla, boş kalan hissesinin Ürgübü Hoca-zâde Seyyid Mehmed Kâşîfe tevcih edilmesiyle ilgili berât sûreti. (13 Şubat 1819)

S.9/B.23:

1234 senesi Receb-i guresinden (Nisan sonları 1819) itibaren üç ay süre ile Amasya kazâsının umûr-u serdarlığına Serdengeçtiyân Ağalarından Küçük Seyyid Mehmed Ağa'nın atandığına dair belge sûreti.

S.21-22/B.41:

İstanbul ve buraya bağlı Ermenilerin Patriği Bogos, divan-ı hümâyûna sunduğu arz-ı hâlinde, Berâtle atanmış olan Amasya ve Merzifon'a bağlı Ermeni murahhası Rahip Abraham'ın ölümü ile yerine 12 Cemâziyel-ahir 1234 (10 Nisan 1819) tarihinde Karabet adlı rahibin berât-ı şerifle atandığı ve bu kişinin görev süresi içinde gerekli mükellefiyetlere

uyması ve kanuna aykırı hareket etmemesi husûsu ile ilgili 1 Nisan 1819 tarihli berât sûreti.

S.31/B.58:

4 Şevval 1234 (27 Temmuz 1819) tarihinde vuku' bulan tevcihâta göre Sivas Eyaleti valiliğinin tekrar Lütfullah Paşa'nın uhdesine verildiğine dair haberini Amasya'ya getiren Menzilci Mehmed Ağa'nın getirdiği buyrulunun hülâsası (10 Ağustos 1819)

S.31/B.59:

Amasya ve Zünnu'n-Abâd kazâlarında Kâim-makamlık yapan Sâdât-ı Kirâmından mevlevihâne şeyhi el-Hâc Efendi'nin Eylül başları 1820 tarihi itibariyle görevinin devam ettiği ve Seyyidlik i'lâmı bulunan kişilerden nâ-merziyye ve 'arûsiye gibi vergilerin alınmamasına dair konuları kapsayan fermân sûreti.

S.33/B.61:

Amasya ahâlisinden Yusuf Ağa'nın A'yân nasb edildiği ve adı geçen şahsın adalet ve hakkaniyet içinde görevini yürütmesi gerektiği husûslarını içeren 24 Ağustos 1819 tarihli buyruldu sûreti

S.33/B.62:

1234 senesi Şevvalinin (Temmuz sonları 1819) başından itibaren üç ay süre ile Amasya'nın umûr-u serdarlığı, dergâh-ı 'ali Yeniçeriyân Ağası tarafından Amasya ahâlisinden es-Seyyid Mehmed Hanif Ağa'ya ihâle ve tefviz olunduğuna dair 6 Eylül 1819 tarihli belge.

S.33/B.63:

Amasya ya müfti olarak Ahmed Necib Efendi'nin tekrar atandığını gösteren 22 Ağustos 1819 tarihli mürâsele kaydı.

S.37/B.70:

1235 senesi Muharreminden (Ekim 1819) üç ay süre ile Amasya'nın umûr-u serdarlığının Amasya sâkinlerinden es-Seyyid Mehmed Hanifi Ağa'ya ihâle olunduğu hakkındaki 19 Ekim 1819 tarihli belge sûreti.

S.37/B.71:

1235 senesi Rebiü'l-âhiri başından (Ocak ortaları 1820) üç ay süre ile Amasya'nın umûr-u serdarlığının Amasya sâkinlerinden Evkatlı-zâde Mehmed Ağa'ya ihâle ve tefviz

olunduğu hakkında 27 Ocak 1820 tarihli Yeniçeriyân Ağası Şerif Ahmed Ağa'nın mektubu.

S.39/B.73:

Vakıf Divânî ve Nısf-ı Malikâne gallesine mutasarrıf olan Hüseyin b. Hüseyin'in vefatından sonra mahlûlunun oğulları Mehmed Emin ile Mehmed'e tevcih olunması lazım gelirken sadece Mehmed kendi üzerine berât alıp kardeşine gadr etmiş. Bu arada aynı yerde mutasarrıf olarak bulunan Halil b. Musa ölünce ondan boş kalan yer Mehmed Emin'e tevcih ediliyor. Bu hususla ilgili berât sûreti. (25 kasım 1819)

S.39/B.74:

Amasya Kazâsındaki Hayreddin köyü tamam malikânesi mahsûlundan Kutlu Mülk vakfının 4 hissesinin yarı zaviyedarlığı Mehmed Emin'e babasından intikâl ettiğine dair Mehmed Emin'e verilen mürâsele-i şer'iyeye hakkında 25 Kasım 1819 tarihli belge.

S.41/B.78:

Amasya ve Zünnu'n-Abâd'daki Sâdât-ı Kirâmlar üzerlerine Kaim-makam bulunan Lütfullah Beğ 1235 senesi Ramazanı birinden (12 Haziran 1820) itibaren Kaim-makam nasb ve ta'yin edildiği, ayrıca sâdât-ı kirâma gerekli alâkanın gösterilmesi ve hiç bir şekilde vergi alınmaması husûsu ile ilgili olarak Nakibü'l-Eşrâf'dan gelen atama yazısı.

S.49/B.90:

Haremeyn-i Şerifeyn Evkâfı Nazırı Hafız İsas Ağa divan-ı hümâyûn'a gönderdiği 'arzda Amasya'da bulunan Bülbül Hatûn vakfında mutasarrıf olan es-Seyyid Ahmed ve es-Seyyid Mehmed'in kendi rızalarıyla bu görevlerinden feragat ettikleri ve bu görevin Amasya kadısının 'ilâmı ile Hafız Halil ve Mehmed Ali'ye tevcih edildiği ve berât-ı şerifin mezbûr Ağa'ya sunulduğu buna istinâden de Hafız Halil'e 1234 senesi Şevval'inde verilen berât hakkında kayıt. (23 Ağustos 1819)

S.49/B.91:

90. belgede de geçtiği üzere Bülbül Hatûn vakfının mutasarrıflığının ikinci kişi olan Mehmed b. Ali'ye tevcih edildiğini gösteren berât hakkında kayıt. (23 Ağustos 1819)

S.60/B.113:.

1235 senesi Şevvalinden (Temmuz 1820) 3 ay süre ile Amasya'da Yeniçeri Serdarlığına Altmışdört Cemâ'atından Mehmed Ağa'nın atandığına dair belge (Temmuz 1820)

S.72-73/B.132:

Hacı Yusuf-zâde Ali Ağa önceden yapmış olduğu mütesellimlik görevini başarı ile yürüttüğü ve ahâlinin teveccühünü kazandığı ma'lûm olduğu için görev süresi 1236 Muharreminin başından (Ekim 1820) itibaren bu görev mezkûr kişiye verilmiştir. Bu konu ile ilgili olarak Sivas Eyaletinden gelen buyruldu sûreti (25 Eylül 1820)

S.75/B.133:

Amasya Mutasarrıfı (kadısı) Ahmed Nazif'in 1235 senesi Ramazanından (Haziran 1820) itibaren üç ay süre ile ref' edilmesi ve yerinin boş kalması ile bu görevin müddet-i 'örfiyye süresi içinde Mevlânâ Şeyh-zâde Ahmed Es'ad Efendi'ye nasb edildiğini gösteren ve Anadolu Kadı-askeri tarafından gönderilen atama yazısı

S.75/B.134:

Amasya Mutasarrıfı Ahmed Nazif'in gayet-i şehrâtiden 3 ay süre ile ref' edilmesi ve yerinin boş olması sebebiyle yerinin Mevlânâ Şeyh-zâde Ahmed Es'ad'a 1235 senesi Muharrem-i guresinden (Ekim 1820) itibaren sadaka olunduğuna dair buyruldu.

S.75/B.135:

Amasya kadısı Ahmed Es'ad Efendi'nin, Mevlânâ es-Seyyid Mustafa Edib Efendi'yi Naib olarak 1236 senesi Muharremi guresinden itibaren (Ekim 1820) kendi yerine atadığına dair nasb.

S.79/B.145:

Amasya Müftülüğünün eskiden olduğu gibi yine Ahmed Necib Efendi 'uhdesinde olduğu, ve görevi süresi boyunca Hanefi mezhebi doğrultusunda hareket etmesi lâzım geldiği husûsu ile ilgili 11 Ekim 1820 tarihli belge sûreti

S.80/B.147:

1236 senesi Muharremi başından (Ekim 1820) itibaren 6. Bölükten Hanifi Mehmed Ağa'nın serdar ta'yin edildiğine dair nasb

S.90/B.164:

1236 senesi Rebiü'l-âhir guresinden (5 Ocak 1821) itibaren üç ay süre ile Amasya Serdarlığının Seyyid Hacı Bekdaş Ağa'ya nasb edildiğini gösteren belge sûreti

S.95/B.173:

Amasya kadısı Ahmed Es'ad Efendi'nin kendi yerine Naib olarak atanmış olduğu Mustafa Edib Efendi'nin 1236 senesi Recebinden (Nisan 1821) itibaren eskisi gibi bu görevi yürütmesine dair Ahmed Es'ad Efendi'nin atama yazısı.

S.97/B.181:

1236 senesi Receb'inden (Mayıs 1821) üç ay süre ile Amasya'nın umûr-u serdarlığına Serdengeçti Ağalarından Küçük Ahmed Ağa'nın atandığına dair 2 Mayıs 1821 tarihli belge sûreti

S.98/B.182:

Amasa Kazâsı müftülüğünün Ahmed Necib Efendi 'uhdesinde olduğu, ve mezkûr kişinin vermiş olduğu fetvalarda dikkatli olması ve Hanefi mezhebi imamlarının içtihadları doğrultusunda hareket etmesi gerektiğinden bahsedilerek, fetvalarda kendi isminin yazılması husûsu ile ilgili belge sûreti (8 Nisan 1821)

b-Menzillerle ilgili belgeler

S.19/B.38:

Van üzerine görevli Doğu Ser'askeri Hafız Ali Paşa'nın der-âliyyeye gönderdiği bir yük hazinenin (içinde altın var) Tatarı olan İsmail Tatar'a Amasya Menzilhânesinden güvenilir cebelüler verilmesi ve hazinenin emin bir şekilde götürülmesinin sağlanması ile ilgili 8 Temmuz 1819 tarihli belge sûreti.

S.23-24/B.43:

Turhal Menzilinün düzeni ile ilgili olarak 8 Temmuz 1819 da gelen fermân sûreti.

S.24-25/B.44:

Turhal Menzilinün yeniden bir düzene bağlanması dolayısıyla Sivas Valisi Lütfullah Paşa tarafından vürûd eden buyrulduunun sûreti. (haziran sonu 1819)

S.90/B.163

Sivas Valisi Behram Paşa'nın idâre-i düstûrânelerinde olan menzilhânelerin, düzeni, işleyişi ve buradan gelip geçen Tatarların ve ulakların ihtiyaçlarını giderebilmeleri husûsu ile ilgili olarak Sivas Valisi tarafından gönderilen 3 Aralık 1820 tarihli buyruldu sûreti.

2 İKTİSADİ NİTELİKLİ BELGELER:**a-Para ile ilgili belgeler:****S.16/B.33:**

Zamanla ülke genelinde kalb paranın çoğaldığı, alınıp satılmasının yaygınlaştığı ve kalpazanların ortalarda cirit attığı bahsiyle, gelen emirname: Kalb para ve kalb sikke alınıp verilmemesi, ecnâs altun ile akçenin tanzim olunan fiat mukarreresinden fazlaya verilmemesi ve kalpazanlarla mücadele edilmesi husûslarını hâvî Nisan ortaları 1819 tarihli fermân sûreti

b-İmdad-ı menzil, Tevzi', Salyane, Avarız, Sehm, Masraf Defterleri, Vergi ve Vergi tahsili ile ilgili belgeler:**S.2/B.5:**

Amasya Sancağı'nın hâvî olduğu kazâların köylerinin yesamesini beyân eden defter hakkında belge.

S.6-7/B.19:

Şâb konusu ile ilgili olarak, alınıp satılması ve bu işle ilgili tüccarlara müdahale edilmemesi ülke genelinde şabın satışı ve işlenişi husûslarını kapsayan 12 Kasım 1818 tarihli fermân sûreti

S.7/B.20:

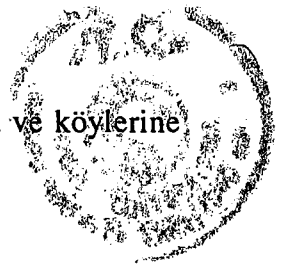
Penbe (Pamuk) vergisi ile ilgili olarak 1234 senesi (1818-1819) tahsilatının Sivas valisi Lütfullah Paşa'ya iltizâm edildiği ve mezkûr verginin toplanması sırasında pamuklu eşyaların vergi bedellerini gösteren 16 Aralık 1818 tarihli fermân sûreti

S.8/B.21:

Amasya Sancağına bağlı olan kazâlarda alım satımı yapılan penbe (pamuk), ipliğin ve kozalı pamuğun resm-i mirîleri olan vergilerin toplanmasına dair ve belirli mahallerde satışı yapılan mezkûr penbelerin beher kıyyelerinden birer-ikişer para ve bir akçe resm alınması husûsu ile ilgili olarak 16 Aralık 1818 tarihli fermân sûreti

S.10/B.25:

1234 senesi Rûz-ı Hızırından-Rûz-ı kasımına kadar (Mayıs-kasım 1819) 6 ay süre ile Amasya menzilhânesinin imdâd-ı menzili 28.000 gurûş olup bu da Hacı Bekdaş Ağa'ya

ihâle ve tefviz edilmiştir. Mezkûr meblâğın Amasya Sancağı kazâlarına ve köylerine taksimâtını gösteren 8 Mayıs 1819 tarihli tevzi' defteri

S.11/B.26:

1234 senesi Muharreminden Receb-i şerifi guresine (Ekim 1818-Nisan 1819) kadar Amasya Sancağı'nın mesarifât defteri hakkında belge

S.11/B.27:

Sancak mesarifâtı olan 14448 gurûşun Amasya Sancağı kazalarına ve taksimatını gösteren tevzi' defteri. (30 Nisan 1819)

S.12/B.28:

Amasya Sancağı'ndan Turhâl Menzilhânesine üç ayda i'ane ve imdad olunmak üzere imdadiyye ve hizmet-i mübâşiriyyenin toplamı 15750 gurûş olup bunun taksimatını gösteren 2 Mayıs 1819 tarihli tevzi' defteri.

S.12-13/B.29:

1234 senesi Muharremi guresinden Recebine kadar (Ekim 1818-Nisan 1819) umûr-u belde için harcanan masrafın, A'yân-ı belde, Şehir Kethüdâsı ve Ser-Hacıyân ma'rifetiyle taksimatını gösteren 12 Mayıs 1819 tarihli mesarifât defteri.

S.13/B.30:

Meblâğ-ı mezbûr 79431 gurûşun Amasya Mahalleleri, kazâ ve köylerine taksimatını gösteren siham defteri. (16 Mayıs 1819)

S.17/B.34:

Kılâ-ı Hâkâniye ve Donanma-yı hümâyûn için lâzım olan bakırın Ergani ma'deninden alınıp Tokat kalhânesinde tabh ettirildikten sonra Samsun iskelesine ve buradan da deniz yoluyla (280.000 vukiyye nuhas) İstanbul'a gönderilmesi ile ilgili olarak gerekli dikkat ve ihtimamın gösterilmesi husûsunu hâvî 10 Nisan 1819 tarihli fermân

S.18/B.36:

1234 senesine ait olan (1818-1819) imdâd-ı hazeriyyenin ikinci taksitinin zamanı içinde tamamen toplanıp teslim edilmesi ile ilgili olarak 26 Haziran 1819 tarihli buyruldu sûreti.

S.18/B.37:

1234 senesine ait (1818-1819) imdâd-ı hazeriyenin ikinci taksitinin tahsili ile ilgili olarak Sivas mahkemesinden gelen pusula sûretinde; harc-ı bâb, harc-ı buyruldu ve hizmet-i mübâşiriyye gibi giderlerin toplamı 2024 gurûş olup bunun Amasya Sancağı kazâlarına taksimâtını gösteren 4 Temmuz 1819 tarihli tevzi' defteri.

S.19/B.39:

Donanma-yı hümâyûn ihtiyacı olan ve kalıba dökülecek toplar için Ergani madeninin 1232 sensi (1816-1817) hasılâtından olan ikiyüz seksen bin vukiyye bakırın Tokat'tan yüklenilip Samsun iskelesine götürülmesi ücreti ve araba tedariki ile ilgili olarak Amasya kazâlarının hissesine düşen 600 arabanın taksimâtını gösteren tevzi' defteri. (4 Temmuz 1819)

S.25/B.45:

Amasya Sancağı'nın hâvî olduğu kazâlardan Gümüş ma' Hacı Köyü ile Zeytûn kazâları hariç diğer dokuz kazânın Turhal Menziline senede iki ay i'ane ve imdâd eylemeleri için üzerlerine düşen 11.250 gurûşun taksimâtını gösteren 30 Temmuz 1819 tarihli tevzi' defteri.

S.25/B.46:

Amasya Sancağına gelen fermân mücebince tekâlif-i padişâhiden Amasya kazasına isabet eden meblâğdan, buraya vâki' Yörükân karyelerinden Bekir, Aksalur ve Çavuş karyesinin 110 parayı edâ etmek üzere huzur-u şer' de tanzim edildiğini gösteren belge sûreti.

S.25/B.47:

Veray kazâsına vâki' Yörükân karyelerinden altı tanesinin, mezkûr kazâyâ isabet eden tekâlif-i padişâhiden yedi payından birini ödemeleri hakkında belge.

S.25/B.48:

Zünnu'n-Abâd kazâsına bağlı Köse Eyyüb karyesinde sâkin Yörükân ta'ifesinin zikir olunan kazâyâ isabet eden tekaliften 60 raddeye 5 radde vermesine dair 19 Ocak 1819 tarihli belge sûreti.

S.26/B.49:

Mirî şâbın alınıp satılması ile ilgili olarak bazı husûslara dikkat edilmesi konusunda 9 Kasım 1819 tarihli fermân

S.30/B.56:

Tütün işi ile uğraşan tüccarların yüklerini alıp Amasya'ya getirip, burada satmaksızın Tokad'a götürmeleri sırasında Amasya gümrükçüsünün haksız yere bu tüccarlardan vergi aldığı şikâyet konusu oluyor. Bunun üzerine gelen 20 Temmuz 1819 tarihli buyruldu da ancak bir yerde alış-veriş olduğu takdirde gümrük vergisi alınacağı bunun haricinde verginin alınmaması hususu ile ilgili kayıt.

S.38/B.72:

1235 senesi (1819-1820) Rûz-ı kasımından rûz-ı hıdırına kadar altı ay süre ile Amasya şehrinden gelip geçen ulaklara zorluk çıkartılmaması, Paşalar ve elçilerin gelip geçişlerinde hayvanları ile ilgili husûslar ve Amasya şehrinin imdâd-ı menzil için ödemesi gereken meblâğın 33.000 gurûş olduğu ve bunların kazâlara ve karyelere taksimini gösteren tevzi' defteri (Ekim sonu 1819)

S.43/B.80:

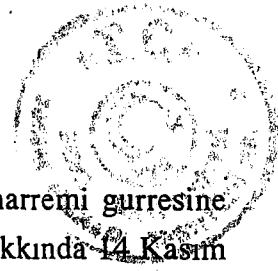
Van maslahatına me'mûr hâlâ Şark tarafı Ser-'askeri Devletlû el-Hâc Hafız Ali Paşa'nın ma'iyyetindeki askerlerin ta'yinâtları için arpa ve buğday alınıp bedellerinin ödenmesi husûsunda önceden belirlenmiş fiatlara 10'ar akçe zam verilip toplam tutarla zahire alınması, ve bu işlerle görevli kişilerin mesârifatlarının toplamının belirlendiği Sivas'tan gelen pusula sûreti. (20 Ocak 1819)

S.43/B.82:

1235 senesine mahsûben (1819-1820) Amasya Sancağı kazâlarından yedi aded kazâdan tahsil edilecek -fermân-ı 'ali mücebince- mübâya'a bedeli ve hizmet-i mübâşiriyye 5500 gurûş olub bunun kazalara göre taksimatını gösteren 23 Kasım 1819 tarihli tevzi' defteri.

S.43/B.83:

Yeniçeriler, Topçu ve Top arabacı ve Tersâne-i 'Amire ocakları ta'yinâtları için hassa kasab başısı es-Seyyid Ali Ağa'nın ma'rifetiyle tesbit edilmiş koyun etinin temini için Rumeli'den toplanacak miktar ihtiyacı karşılayacak düzeyde olmadığı için geri kalan kısmının Anadolu'dan temini hususunda Amasya Sancağı kazalarının hissesine düşen bin baş koyunun bedelinin nakden tahsil olunması ve hazineye irsâli konusunda gelen 23 Eylül 1819 tarihli fermân.

S.44-45/B.84:

1234 senesi Receb-i şerifinden (Nisan 1819) 1235 senesi Muharremi guresine (Ekim 1819) kadar umûr-u sancak için belli olan mesârifât defteri hakkında 14 Kasım 1819 tarihli belge.

S.45/B.85:

Amasya Sancağı'nın 1235 senesi (1819-1820) mesarifatı olan 63447.5 gurûşun Amasya Sancağı'nın hâvî olduğu yedi tane kazâyâ tevzi' olduğunu gösteren 16 Kasım 1819 tarihli belge.

S.45-46/B.86:

1234 senesi Receb-i şerifinden (Nisan 1819) 1235 senesi Muharremi guresine (Ekim 1819) gelinceye kadar belde işleri için A'yân-ı Belde, Şehir Kethüdası ve cümle ma'rifeti ile vâki' olan mesarifat defteri hakkında (16 Kasım 1819).

S.46/B.87:

Toplam 79227 gurûş olan mesarifatdan Amasya mahalleleri ve Nahiye-i Erba' kurâlarına isabet eden sehm defteri ile ilgili Aralık başı 1819 tarihli belge.

S.52/B.97:

Amasya kazâlarından 1235 senesine (1819-1820) mahsûb olmak üzere tahsil edilecek bedel-i nüzûl-hânesi hakkında fermân sûreti. (Ekim 1819)

S.53/B.98:

Amasya'ya bağlı kazâlardan 1235 senesine mahsûben (1819-1820) hâne-hâ-i bedel-i nüzûl ve hâne-hâ-i bedel-i avarız bedeli hakkında defter.

S.55/B.102:

Darbhâne-i 'âmire tarafından idare olunan mirî şâb mukâta'asının 1234 senesinden 1236 senesine kadar (1818-1821), Marutiye ve Gürûs şâbhânelerinin işletilmesi, şâbın i'mâl ve satışı iltizam usulü ile Hafız Mehmed'e ihâle ve tefviz olduğu şâbla ilgili olarak şâbın alınıp satılmasından, şâbhâne-i mezkûrelere bağlı olan yerlerde başka yerlere ait olan şâbın satılmaması gibi bir çok husûsu hâvî 4 Mayıs 1820 tarihli fermân sûreti.

S.56/B.103:

1235 senesine ait olarak (1819-1820) senede iki taksit olarak alınan imdâd-ı hazeriyyenin birinci taksitinin toplanması ile ilgili olarak Sivas Mütesellimi İbrahim Ağa'ya 23 Şubat 1820 tarihinde gelen buyruldu sûreti.

S.56/B.104:

1235 senesine mahsûben (1819-1820) Amasya'dan toplanılacak imdâd-ı hazeriyyenin birinci taksitinin bedelini gösteren ve Sivas'tan gelen 19 Şubat 1820 tarihli pusula sûreti.

S.56/B.105:

Amasya Sancağı'na ait olan imdâd-ı hazeriyyenin birinci taksiti ile hizmet-i mübâşiriyyenin toplamı 5400 gurûş olup bunun Amasa Sancağı kazâlarına taksimatını gösteren tevzi' listesi. (28 Şubat -1 Mart 1820)

S.56/B.106:

Devriyye vergisinin tahsili için Sivas valisi Behram Paşa tarafından Amasya, Tokad ve İblikli kazâları kadılarına hitaben gönderilen 26 Mayıs 1820 tarihli buyruldu sûreti.

S.61/B.115:

1235 senesine ait olarak (1819-1820) ödenecek olan imdâd-ı hazeriyyeni ikinci taksitinin 14 Nisan 1820 tarihine kadar yetişmesi ve toplanacak verginin tam ve zamanında tahsiline dikkat edilmesi husûsunda Sivas Valisi Behram Paşa tarafından gönderilen buyruldu sûreti. (18 Nisan 1820)

S.61/B.116:

Amasya kazalarına isabet eden ve ödenecek olan imdâd-ı hazeriyyenin ikinci taksitinin meblâğını ve kazalara göre tevzi'ini gösteren Sivas mahkemesinden mahreç pusula sûreti (Nisan ortaları 1820).

S.62-63/B.117:

1235 senesi (1819-1820) Rûz-ı hızırından Rûz-ı kasımına kadar 6 ay süre ile gelip geçen ulaklar ve elçiler için 40 baş attan fazlasının vilayet tarafından verileceği ve medine-i mezbûrun imdâd-ı menzilinın tutarının 33.000 gurûş olup bununda toplanması ile de Amasya sâkinlerinden Hacı Yusuf-zâde İbrahim'in görevli olduğunu ve tahsilat yapılacak mahalle kazâ ve köyleri gösteren 28 Nisan 1820 tarihli tevzi' defteri.

S.63-64/B.118:

1235 senesi Muharreminden Cemâziyel-âhiri nihayetine kadar (Ekim 1819-Mart 1820) umûr-u sancak için yapılan masrafın müfredat defteri hakkında 8 Mayıs 1820 tarihli kayıt.

S.64/B.119:

Mesârifâtın toplamı 83041 gurûş olup bunun Amasya'nın hâvî olduğu yedi adet kazaya taksimatını gösteren 6 Mayıs 1820 tarihli tevzi' defteri.

S.64/B.120:

1235 senesi Muharreminden Cemâziyel-âhirine (Ekim 1819-Mart 1820) kadarki süre içerisinde umûr-u belde masrafını gösteren defter-i müfredât (6 Mayıs 1820)

S.65-66/B.121:

Meblâğ-ı mezbûr 79227 gurûşun mahalle ve köylere göre taksimatını gösteren tevzi' defteri

S.69/B.124:

Rüsûm-u devriyye, hizmet-i mübâşiriyye ve Turhal menziline iki aylık i'ane tutarı olan 17.500 gurûşun Amasya'nın yedi adet kazâsına taksimatını gösteren 26 Haziran 1820 tarihli tevzi' defteri.

S.69/B.125:

1233 senesine ait olarak (1817-1818) Ergani ma'deninin hasılâtından 300 bin vukiyye bakırın Tokat kalhânesinde işlenmesi ve buradan Samsun iskelesine gönderilmesi husûsları için gerekli olan araba tedariki ve bu arabalardan Amasya Sancağının yedi adet kazâsının hissesine düşen miktarı gösteren 24 Mayıs 1820 tarihli tevzi' listesi.

S.69/B.126:

Sivas valisi tarafından Amasya'da matlûbât mu'tadelerinin tahsiline görevlendirilen kişiye hizmet-i tahsildariyye, ve diğer bazı işler için alınacak masrafın toplamı 7500 gurûş olup bunun Amasya'nın yedi adet kazasının hissesine düşen taksimatı gösteren 24 Mayıs 1820 tarihli tevzi' listesi.

S.70/B.127:

Haziran 1820 tarihli altun rayici hakkında Amasya mahkemesine vürûd iden fermân sûreti.

S.76/B.136:

Saçma, kurşun, fişenk ve külçe kurşunun rayici, işletilmesi vd. husûslar hakkında gelen emir ile Amasya ve tevâbi kazasının saçmacılığı 1236 senesi Muharremi guresinden

(9 Ekim 1820) Zilhiccesi sonuna değin (30 Ağustos 1821) bir sene süre ile Seyyid Hafız Mehmed'e ilzâm olunduğuna dair fermân sûreti.(20 Mart 1820)

S.76-77/B.137:

Rumeli ve Anadolu'da vâki' tüm Osmanlı ülkesinde i'mâl ve kalıplanan saçma, fişenk ve kurşunun alınıp satılması inhisar (tekel) usulü serbestiyet üzere zabt ve idare edilmesi husûsu ile Amasya saçmacıbaşılık mukâta'asının bir sene ile (Ekim 1820-Ağustos 1821) Seyyid Hafız Mehmed'e ilzâm edildiği ve buna göre belli olan bedeli tefviz ve ilzâm etmesi konusunda şartnâme sûreti.

S.77/B.138

Amasya kazasının bedel-i maktu' zecriyye vergisi (Alkollü içkilerden alınan vergi) hissesinin Ağustos başından itibaren toplanacağı ve 1100 gurûşun 1235.senesine (1819-1820) ait olarak yerli yerinden toplanıp bu işle görevli olan mübâşire teslim edilip İstanbul'daki zecriyye sandığına teslim edilmesi husûsu ile ilgili 26 Haziran 1820 tarihli fermân sûreti.

S.78/B.141:

1236 senesine (1820-1821) ait olarak lâzım olan et ihtiyacı için devamlı olarak Rumeli'den alınan etlerin ta'yinat ihtiyacına yetmemesi nedeniyle Anadolu'dan koyun alınması sûretiyle et ihtiyacının giderilmesi ile ilgili olarak Amasya'dan alınacak koyun ve keçilerin cinsi ve fiyatını içeren 11 Ekim 1820 tarihli fermân sûreti.

S.78/B.142:

1236 senesine (1820-1821) mahsûben Amasya ve kazalarına isabet eden ağnam bedeliyesi ve hizmet-i mübâşiriyyenin toplamı 5500 gurûş olup kazaların hissine düşen miktarı gösteren tevzi' listesi. (22 Ekim 1819)

S.79/B.143:

1236 senesine ait (1820-1821) olarak Muharrem'in başından (Ekim 1820) itibaren senede iki taksit olarak alınan imdâd-ı hazeriyyenin birinci taksitinin Amasya Sancağı kazalarına isabet eden meblâğını gösteren ve Sivas Valisi Behram Paşa tarafından gönderilen 15 Ekim 1820 tarihli buyruldu sûreti.

S.79/B.144

İmdâd-ı hazeriyyenin birinci taksiti ile hizmet-i mübâşiriyyenin toplamı olan 1653.5 gurûşun ma'dene bağlı olmayan yedi aded kazanın hissine düşen meblâğı gösteren belge.

S.81-82/B.149:

1235 senesi Receb'inden (Nisan 1820) 1236 senesi Muharremi başına kadar (Ekim 1820) sancak için yapılan masrafın defter-i müfredâtı hakkında 23 Ekim 1820 tarihli belge sûreti.

S.82/B.150:

Meblâğ-ı mezbûr olan 85041 gurûşun Amasya'nın kazalarından yedi tanesine taksimini gösteren tevzi' defteri.

S.82-83/B.151:

1235 senesi Recebinden (Nisan 1820) 1236 senesi Muharremi guresine kadar (Ekim 1820) umûr-u memleket için harcanan masrafın müfredât defteri hakkında 23 Ekim 1820 tarihli belge sûreti.

S.83-84-85/B.152:

151. belgede geçen mezkûr masrafın tutarı olan 95067 gurûşun Amasya Kazası Mahalleleri ve Nahiye-i Erba kurâlarına taksimâtını gösteren tevzi' defteri.

S.86-87-88/B.155:

1236 senesi Rûz-ı hızırından Rûz-ı kasımına kadar altı aylık süre ile (1820-1821) Amasya'nın imdâd-ı menzili için 40.000 gurûş verilmesi ve idâre-i menzil-i mezbûr Mizan oğlu Hasan Alemdar'ın 'uhdesine ihâle ve tefviz olunmuş. Meblâğ-ı mezbûrun Amasya Mahalleleri ve kazalarına göre taksimâtını gösteren tevzi' listesi. (Kasım başları 1820)

S.88/B.157:

Çeşitli konularla ilgili olarak yapılan (duhân bahâ, rüsûm-u devriyye, kahve bahâ vs.) masraflar mukâbilinde Amasya Sancağı hissesine düşen payın kazalara göre taksimâtını gösteren 14 Kasım 1820 tarihli belge sûreti

S.90/B.161:

Altın rayici husûsu ile ilgili olarak 21 Aralık 1820 tarihli fermânın hülâsası.

S.90-91/B.165:

Ergani ma'den-i hümâyûnun 1233 senesi (1817-1818) hasılâtından 300.000 vukiyye nuhâsın (Bakır) Tokat kalhânesine götürülmesi burada kalıplara dökülmesi ve buradan Samsun'a oradan da Darbhâne-i 'âmire'ye götürülmesi için gerekli olan arabanın tedariki

ve diğler bazı konuların temin edilmesi husûsunda 17 Temmuz 1820 tarihinde gelen fermân sûreti.

S.91/B.166:

1234 senesinde (1818-1819) Van maslahatı için Sivas'tan toplanan zahirenin bakâyasının tümünün tahsili için mübâşir ta'yin buyurulan Hacı Hüseyin Efendi'nin çeşitli giderlerinin tutarı olan masraf 3410 gurûş, toplanacak zahire bedelininde 20304 gurûş olduğunu gösteren Sivas mahkemesinden gelen 21 Aralık 1821 tarihli pusula sûreti.

S.91/B.167:

Mezkûr Mübâşir Hacı Hüseyin Efendi'nin görevi icabı gideri olan toplam 5.000 gurûşun Amasya kazalarına tevzi' olunan defteri hakkında belge. (11 Aralık 1820)

S.94/B.171:

Tuna sahilinde yapılan kalenin inşâ'atı masrafından 1230 senesine ait olan ve Amasya Sancağı'nın ödemesi gerekenden 2.259 gurûşun borç olarak kaldığı, bunun ödenmesi ile ilgili olarak Sivas Valisine gelen fermân ve onunda yolladığı buyruldu mücebince borcun görevli kişiye ödendiği husûsundaki i'lâm kaydı. (16 Ocak 1821)

S.94/B.172:

Sivas valisi Süleyman Paşa'nın Sivas'a teşriflerinin duyurulması husûsu ile görevli Enderun Ağalarından Alemdar Hacı Vahidüddin Ağa'nın hizmet-i mübâşiriyye ve diğler masraflarının toplamı 5.500 gurûş olup bunun Amasya Sancağı kazalarına taksimatını gösteren 16 Ocak 1821 tarihli tevzi' defteri.

S.95/B.174:

1236 senesine ait olarak (1820-1821) Amasya Sancağı'na isabet eden imdâd-ı hazeriyyenin ikinci taksitinin ödenmesi husûsunda Sivas Valisi Süleyman Paşa tarafından gelen buyrulduunun özeti. (11 Nisan 1821)

S.95/B.175:

1236 senesi (1820-1821) imdâd-ı hazeriyyesinin ikinci taksiti olan ve Amasya Sancağı'nın ödemesi lâzım gelen meblâğ 1103.5 gurûş ve 48.5 akçe olup bu konu ile ilgili olarak Sivas Mahkemesinden gelen 6 Nisan 1821 tarihli pusula sûreti

S.95/B.176:

Mâl-ı hazeriyeden 1103.5 gurûş ve 48.5 akçeden yalnız ma'dene bağı olan dört aded kazanın hisse-i mûsibesi ile zikr olunan bedellerin ma'dene bağı olmayan yedi aded kazanın hissesini gösteren 30 Haziran 1821 tarihli belge.

S.98/B.183:

1236 senesi Muharremi guresinden (9 Ekim 1820) Receb-i şerifi guresine (4 Nisan 1821) kadar sancak masrafını gösteren defter-i müfredât. (24 Nisan 1821)

S.98/B.184:

Mesarifât olunan 102.609 gurûşun Amasya Sancağı kazalarına taksimatını gösteren tevzi' defteri.

S.99-100/B.185:

1236 senesi Muharremi guresinden (9 Ekim 1820) Receb-i şerifi guresine (4 Nisan 1821) kadar belde için masrafı gösteren defter-i müfredât. (24 Nisan 1821)

S.100-101/B.186:

Meblâğ-ı mezbûr 111.564 gurûş olan masrafın Amasya Mahallelerine ve Nahiyelere bağı köylere taksimatını gösteren 24 Nisan 1821 tarihli tevzi' listesi.

S.102/B.187:

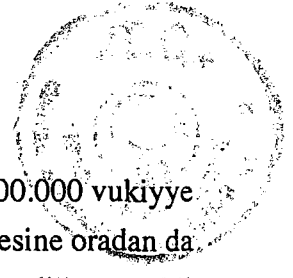
Amasya Sancağı'nda menzilkeş olan olmayan 9 aded kazanın Turhal menziline senede iki ay verdiği i'ane ve imdâddan 1236 şenesine (1820-1821) ait olmak üzere toplam 16.800 gurûşun 9 aded kazalara taksimatını gösteren tevzi' listesi. (2 Mayıs 1821)

S.102-103/B.188:

1236 senesi Rûz-ı hızırından Rûz-ı kasımına kadar 6 ay süre ile Amasya'dan gelip geçen elçiler ve ulakların gerekli ihtiyaçlarının giderilmesi ile ilgili olarak Amasya'nın imdâd-ı menzili 47.000 gurûşdur. Bunu tahsil etmek üzere de Yörükçü Osman'a ihâle ve tefviz olunmuştur. Bu meblâğın Amasya kazalarına taksimatını gösteren 2 Mayıs 1821 tarihli tevzi' listesi.

S.104-105/B.190:

Amasya'dan gönderilecek olan 158 nefer süvarinin hacırahı olan 14.000 gurûşun Amasya mahalleleri ve nahiyelerine bağı köylerinin hisselerine düşen meblâğı gösteren 6 Mayıs 1821 tarihli tevzi' listesi.

S.105-106/B.191:

1234 senesine (1818-1819) ait olarak Ergani ma'deni hasılâtından 300.000 vukiyye nuhasın (bakır) Tokat kalhânesinde kalıba dökülerek buradan Samsun iskelesine oradan da İstanbul'a gönderilmesi husûsu ile ilgili olarak araba ve hayvan temininden diğer gerekli işlere kadar bir çok konuyu kapsayan 18 Nisan 1821 tarihli fermân sûreti

S.106-107/B.192:

1233 senesine (1817-1818) ait olarak alınacak olan zahirenin fiatı 51.000 gurûş olup zahire sahiplerine bunun ödenmesi husûsunda sâdır olan 15 Kasım 1820 tarihli fermân sûreti.

S.107/B.193:

1234 senesine (1818-1819) ait olan ve Ergani ma'deninden te'min edilecek olan 300.000 vukiyye bakırın Tokat kalhânesine ve oradan da Samsun iskelesine sevki işleri için Amasya Sancağı kazalarının te'min etmesi gereken 600 arabanın kazalara göre taksimini gösteren tevzi' listesi.

c-Narhla İlgili Belgeler:

S.1/B.1:

1236 senesi cemâziyel-ulâ 13. gününde (16 Şubat 1821) pamuk ticareti ile uğraşan esnafa verilen narh. (13 Şubat 1821)

S.1/B.2:

1236 senesi cemâziyel-âhîrinin 11. gününde (16 Mart 1821) Amasya'da pamukçu esnafının sattığı hallaç ve pamuğun batmanına verilen 16 Mart 1821 tarihli narh kaydı.

S.1/B.3:

1236 senesi Şa'bânın 11. günü (14 Mayıs 1821) göncü esnafına verilen narh.

S.3/B.6:

15 Cemâziyel-eyvel 1234 (10 Mart 1819) tarihinde Amasya'daki pamukçu esnafına verilen narh.

S.3/B.7:

15 Zilka'de 1234 te (6 Eylül 1819) Amasya'da satılan koyun eti ve kuyruğuna verilen narh kaydı.

S.3/B.8:

Kasab-başının isteğiyle, 20 paraya kadar narh verilen koyun etinin 26 paraya kadar satılabileceğini gösteren 16 Mayıs 1819 tarihli narh kaydı.

S.3/B.9:

17 Rebi'ü'l-âhir 1235 (4 Şubat 1820) tarihinde gümüş nalının ve kara sığır nalının narhı hakkında kayıt.

S.3/B.10:

27 Receb 35 (10 Mayıs 1820) tarihinde koyun eti ile ilgili narh kaydı.

S.3/B.11:

24 Temmuz 1820 tarihli don yağı, mum ve kuyruğun kıyyesine verilen narh hakkında kayıt.

S.3/B.12:

17 Zilhicce 1235 (25 Eylül 1820) tarihinde mor koyunun etine ve kuyruğuna verilen narh kaydı.

d-Cizye ile ilgili belgeler:**S.37/B.69:**

1235 senesi (1819) Amasya kazasına ait cizye boğçasının pusulası.

3- SOSYAL NİTELİKLİ BELGELER:**a-Alacak, verecek, miras-mal da'vâsı ve borçla ilgili belgeler:****S.5/B.17:**

Gümüşlü-zâde Mahallesi sâkinlerinden Cakcık oğlu Giyorg adlı zimmînin Gazgancı Mahallesi sâkinlerinden Ebubekir b. Mehmed ile aralarındaki mal da'vâsı sonucu Giyorg'a verilen 10 Mart 1819 tarihli hüccet sûreti.

S.6/B.18:

Üçler Mahallesi sâkinlerinden iken vefat eden Ömer b. Receb'in malları varisleri arasında paylaşılıyor, bir müddet sonra, Ömer'in kardeşi olan Osman, varislerin hissesine düşen bir bağ ile ilgili olarak da'vâcı oluyor. Neticede şahitlerin dinlenmesi sonucu Osman'ın haksız olduğu anlaşılıyor. Bu konu ile ilgili 12 Mart 1819 tarihli belge.

S.15/B.32:

Medine-i Amasya Mahallâtından Gümüşlü-zâde Mahallesi sâkinlerinden Ayıdık ve kız kardeşi Kadre isimli zimmîler mahkemeye başvuruyorlar. Babaları ve anneleri öldüğünde kendilerine intikal eden malları yaşları küçük olduğu için amcaları Toros isimli zimmînin tasarrufunda bulunduğunu söyleyerek, yaşlarının bâliğ olmasıyla kendilerine ait olan malları amcalarından aldıklarını beyân ediyorlar. Bu husûsla ilgili olarak 18 Haziran 1819 tarihli hüccet sûreti.

S.31/B.57:

Kurşunlu Mahallesi sâkinlerinden Seyyid Mehmed Ağa'nın, zahire kıtlığı olduğu bir yılda ahâlden özellikle zimmîlerden faizle para aldığı ve işlettiği yolunda bazı kişiler şikâyette bulunuyorlar. Mezkûr şahıs ise tüm bu iddiaları reddediyor. Bu konu ile ilgili olarak 19 Ağustos 1819 tarihinde verilen hüccet sûreti.

S.32/B.60:

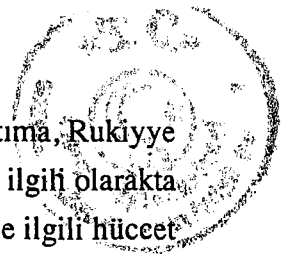
Ayşe Hatûn isimli kişi 21 yıl önce kedisine ait olan bir kıta' bağın gelirinden, vefatından sonra ruhuna cuma geceleri Yasin-i Şerif okutulması şartıyla vakfediyor. Mütevelliliğine de kızı Zeyneb ile onun çocuklarını tayin ediyor. Zeyneb'in vefatıyla da buranın idaresi kızı Fatma'ya geçiyor. Fatma da mahkemeye başvurarak buranın gelirinin tümünü kendisi almak istediğini söylüyor. Neticede şahitlerin dinlenmesi ve fetvalara bakılması sonucu böyle bir şeyin olamayacağına karar veriliyor. Bu sûretle Fatma Hatûn'a verilen hüccet sûreti. (19 Ağustos 1819)

S.35-36/B.67:

Kavak Çayırı adlı mahalde bulunan bağın sahibi olan Conk oğlu adlı kişi, Seyyid Mehmed'in mezkûr bağı fuzûli olarak işgal ettiğini söylüyor. Seyyid Mehmed ise verdiği ifade de adı geçen bağın yarı hissesine sahip olan Conk oğlunun hissesini bundan 14 sene önce kız kardeşi Şerife Hatun'a sattığı, Şerife Hatun'da bağın tümüne sahip iken kendisine satış yaptığını söylüyor. Ancak bu sırada Şerife Hatun'un ölmesi sebebiyle kendisinin parayı veremediğini beyân ediyor. Bu konu ile ilgili olarak 23 Eylül 1819 tarihli hüccet sûreti.

S.50/B.93:

Amasya'nın Deve-Hâne Mahallesi sâkinlerinden iken vefat eden Ali Efendi kızı Emine Hatun'un malları , kızları Fatıma, Rukiyye ve Hanife ile müteveffiyenin erkek kardeşinin oğulları olan Ömer ile başka yerde olan ve ölüp ölmediği belli olmayan

Mehmed'e intikâl ediyor. Ömer kendisine intikal eden mallar husûsunda Fatıma, Rukiyye ve Hanife'ye da'vâ açıyor. Mal yüzünden çıkan bu anlaşmazlığın çözümü ile ilgili olarak devrin ileri gelenleri araya giriyor. Neticede anlaşma sağlanıyor. Bu konu ile ilgili hüccet sûreti. (10 Aralık 1819)

S.51/B.94:

Medine-i Amasya Mahallelerinden Hacı İlyas Mahallesi sâkinlerinden Halil Ağa kızı Kaya Hatun'un validesi Zübeyde Hatun 30 yıl önce gelirini kendisine ve evlatlarına hayır dualar okunması için vakfettiği bağ ile bağçenin bir kısmını Mukdisi Moses isimli zimmî zabt etmiş. Bu durum kendisine sorulduğunda merhûm Zübeyde Hatun'un hayatta iken burayı kendisine 3.000 gurûşa sattığını söylüyor. Şahitlerin mahkemede dinlenmesi sonucunda malın vakıf olduğuna kanaat getiriliyor. Bu konu ile ilgili olarak 8 Aralık 1819 tarihinde verilen hüccet sûreti.

S.52/B.96:

Bayezid Paşa Mahallesi sâkinlerinden Mehmed oğlu Salih ve Abdullah babalarına dedelerinden intikâl eden mirası babalarının vefatı dolayısıyla alamadıklarını söyleyerek, şu an mezkûr malı Halalarının kocası Ali adlı kişinin ahz ettiği ve Evkâtlı-zâde Mehmed Ağa'ya sattığını söyleyerek kendi hisselerinin verilmesini istiyorlar. Mehmed Ağa ise da'vâcılarının dedeleri olan şahsın bedel-i iltizâmdan cânib-i mirîye olan borcu dolayısıyla malının müzâyede yoluyla satıldığı ve kendisinin de aldığını söylüyor. Bunu da şahidlerle mahkeme huzurunda ispatlıyor Bu vesile ile Mehmed Ağa'ya verilen 28 Aralık 1819 tarihli hüccet.

S.53/B.99:

Hazinedarbaşı Mehmed Şakir Ağa'nın Amasya'da bulunan emlâkinde oturan Amasya Hanedanından Abdul-Vasi Çelebi-zâde Muhiddin Efendi'nin 1231, 1232, 1233 senelerine(1815-1818) ait olan borcunu ödediğine dair kayıt. (Mart başı 1820)

S.54/B.100:

Hacı İlyas Mahallesi sâkinlerinden iken Şam'da vefat eden Gözlemeci oğlu Hacı İbrahim'in mirasının varisleri arasında paylaştırıldığı ve aralarında alacak verecek kalmadığını gösteren 23 Ocak 1820 tarihli hüccet

S.85/B.153:

Ebros isimli zimmî, Gemici oğlu Karabet adlı şahıstan mahkemede da'vâcı oluyor. Konu Ebros isimli şahsın ölmüş olan karısının önceleri bir Yahudi ile olan şirket

ortaklığından hissesine düşen meblâğın (25.000 gurûş) tahsili için mezkûr Karabet isimli şahsı vekil ta'yin etmiş. Karabet'de bu parayı gidip tahsil etmiş Ancak şimdi Ebros isimli da'vâcı Karabet'in bu parayı faizle çalıştırdığı ve zimmetine haksız kazanç geçirdiğini söyleyerek da'vâcı oluyor. Karabet ise tüm bu iddiaları reddediyor. Neticede şahitlerin dinlenmesi sonucunda Karabet'in haklı olduğu, Ebros'un ise yalan söylediği ortaya çıkıyor. Bu sûretle verilen hüccet sûreti. (29 Ekim 1820)

S.86/B.154:

Müteveffâ Ali oğulları Hüseyin Arif ile Mehmed'in babalarından kendilerine miras kalan bağ, babalarının sabit bir borcuna istinaden Mağruc nâm zimmîye satılıyor. Mağruc isimli zimmîde sonradan Kızır isimli zimmîye burayı satıyor. Bu arada mezkûr iki kardeşin daha küçük yaşta olan kardeşleri Ali bu satışın geçerli olmadığı iddiasıyla da'vâcı oluyor. Şahitlerin dinlenmesi sonucu gerçekte bağın mecburi bir borç yüzünden satıldığı ve bunun da sahih olduğu teyit ediliyor. Bu sûrette 21 Ekim 1820 tarihinde Kızır adlı zimmîye verilen hüccet sûreti.

S.88-89/B.158:

Amasya kazası ahâlilerenin Merzifon ve Merzifon Abâd kazaları ahâlileri zimmetlerinde alacak hakları olan meblâğın tahsil edilmesi husûsu ile ilgili olarak 13 Ekim 1820 tarihli fermân sûreti.

S.92/B.168:

Gedegra Mahallesi sâkinlerinden iken vefat eden Süleyman Göle isimli kişinin mirası, eşi ile kızı ve oğluna intikal ediyor. Bu mallardan biri olan ve Acem Hanında bulunan ekmekçi dükkânı, merhûm İsmail Göle'ye meşrû yollardan değilde usulsüz olarak geçtiği, aslında dükkânın gerçek sahibi Mehmed b. İsmail olduğu da'vâ konusu oluyor. Şahitlerinde dinlenmesi ve gerçeğin ortaya çıkması ile ilgili olarak Mehmed b. İsmail'e verilen 14 Ocak 1821 tarihli hüccet sûreti.

b-Vasi nasbı ve vasiyyet ile ilgili belgeler:

S.9/B.24:

Eski Kethüda Mahallesi sâkinlerinden iken Hac yolculuğu sırasında vefat eden Osman b. Ali adlı kişinin mirasından önceden yapmış olduğu vasiyyete binaen 3/1 hissesinden 500 gurûşun çalıştırılıp, müteveyyin bir kimseye verilmesi ve bu kişinin câmi'lerde kur'ân okuyup sevabını müteveffânın ve diğer mü'minlerin ruhuna bağışlaması ile ilgili olarak 2 Mayıs 1819 tarihli belge sûreti.

S.15/B.31:

Bazar-ı Sufla mütemekkinlerinden iken ölen veled-i Mukdisi Agob nâm zimminin çocuklarına vasi nasbı ile ilgili belge. (18 Haziran 1819)

S.58/B.110:

Hâcc yolunda iken Gülek Boğazı denilen yerde vefat eden Hacı Halil'in varisleri tarafından vekil ta'yin edilen Koca oğlu Mehmed Amasya'ya gelip müteveffâ-yı mezbûrun vâsî muhtarı olan Amasya ahâlisinden Seyyid Abdullah Efendi mahzarında bulunan eşya, emti'a ve parasını teslim aldığına dair 7 Mart 1820 tarihli hüccet.

c-Eşkiyâlık ile ilgili belgeler:**S.49/B.92:**

Diyarbakır valisi Behram Paşa ile muharebeye ictisâr ile firar eden bazı kişilerin yanlarındakilerle birlikte görüldükleri yerde yakalanıp haps edilmesi ve der-'aliyyeye gönderilmesi husûsunda gelen fermân sûreti. (9 Aralık 1819)

S.51/B.95:

Kapusuz ta'ifesinin halka baskı yapması ve gezdikleri yerlerdeki fukara ve zü'efaya te'addilerinden dolayı, bunların hangi kazada ve yerde olur ise olsun herhangi bir huzursuzluğa mahal vermemek için def' ve ref' edilmeleri husûsunda Sivas Eyaleti kazaları ve elviyelerinin kadılarına Sivas valisi Behram Paşa'nın göndemiş olduğu buyruldu. (1819)

S.79/B.146:

Amasya ve çevresinde gezen bazı eşkiyâların halka baskı yapmasını önlemek, şekâvetlerini engellemek ve görüldükleri yerde yakalanmalarını sağlamak husûsunda Sivas'tan gelen 17 Ekim 1820 tarihli buyruldu sûreti.

d-İç düzenle ilgili diğer belgeler:**S.2/B.4:**

Hüdavendigâr-Sancağı Mutasarrıfı Nurullah Paşa'nın Amasya'ya gelmeleriyle, ma'iyyetindeki el-Hâc Mahmud Efendi'nin satması için elinde bulunan fişenk ve barut defteri hakkında belge sûreti. (19 Kasım 1819)

S.2/B.13:

Mahkemenin saraydarı Oganis isimli zimmînin altı ayda bir verilen salyane miktarı ile ilgili olarak mahallesi ahâlileri ile anlaşmış olduğunu gösteren kayıt. (5 Ekim 1820)

S.18/B.35 :

Sivas hakimi Ebubekir Sıdkı Efendi tarafından gelen adamı Hüseyin Ağa yedine itâ eylediği tahrir hakkında belge. (19 Haziran 1819)

S.19-20-21/B.40:

Amasya Sancağı kazalarından Merzifon ve Merzifon Abâd kazalarının Sivas Eyaletinden ayrılıp, mezkûr Livadaki Gümüş ma' Hacı Köyü ma'deni hümayûnuna bağlanması hakkında gelen fermân sûreti. (12 Temmuz 1819)

S.22-23/B.42:

Patrikliğe dahil olan bazı mahallerde Voyvoda ve 'Ayân gibi ahâlden bazı kimselerle, bazı Papazlarla Karabaşların usulsüz bir şekilde, nikâh ca'iz olmayan zimmîye nikâh kıydıkları tesbit edilmiş. 41. belgede geçtiği üzere Karabet isimli Rahibe verilen berâtta da bu konulara temas edilerek usulsüz ve kanunsuz davranışlardan kaçınılması hususu ile ilgili 18 Temmuz 1819 tarihli fermân.

S.34/B.65:

Zile Voyvodalarının husûsi işlerine başkalarının müdahale etmemesi husûsunda merkezden gelen 12 Eylül 1819 tarihli fermân sûreti.

S.40/B.75:

Amasya, Ladik, Merzifon, Merzifon Abâd ve Köprü kazâlarının enfiyeciliği 1234 senesi Ağustosuna başından (1819) bir sene süre ile (1820) idare edilmesi üzere Seyyid Mehmed Bin Osman'a ihâle edildiği ve enfiyye alış verişleri ile ilgili işlerden bu kişinin sorumlu olduğu başkasının müdahale etmemesi edenlerin cezalandırılması hakkında 26 Ekim 1819 tarihli fermân sûreti.

S.41/B.76:

Amasya ve tevâbi kazalarının enfiyeciliği 1819 Ağustosundan 1820 Temmuzuna kadar bir yıl süre ile Seyyid Mehmed b. Osman'a ihâle olduğuna dair temessük mücebince enfiyye satışından sadece bu şahsın sorumlu olduğunu gösteren şartnâme.

S.41/B.77:

Vezirlik rütbesi alınarak Sinob'a ikâmete mecbûr edilen önceki derya kaptanı Seydi Ali Paşa buranın havasından rahatsız olduğu ve hastalığının artmasına sebebiyet verdiği gerekçesiyle yerinin değiştirilmesi husûsundaki mürâcaatı kabul ediliyor. Neticede Amasya'ya sürgün olarak gönderilmesi ve burada ikâmete mecbûr edilmesi ile ilgili olarak 30 Ekim 1819 tarihli fermân sûreti.

S.43/B.81:

İbrahim Tatar tarafından on altı yük gümüşün darbhâne-i 'âmire tarafına irsâl olunması sırasında hangi kazâdan geçerse geçsin bir an önce irsâlinin sağlanması için her türlü yardımın yapılması bâbında Ergani ma'deni hümâyûnu Emîni Mehmed Nurullah Paşa'nın buyrulduzu hakkında 16 Kasım 1819 tarihli belge sûreti.

S.48/B.89:

14 Ekim 1819 tarihinde II. Mahmud'un oğlu Şehzâde Ahmed'in doğumu ile ilgili fermân sûreti. Şehzâde Sultân Ahmed'in doğumu ile birlikte şenliklerin düzenlenmesi ve bunun tüm halka duyurulması lâzım geldiği husûsundan bahsediliyor. Ayrıca bu haberi getiren Tatarlara hizmet-i mübâşiriyye adıyla bir paranın verilmemesi gerektiğinden bahsediliyor. Bu konuyla ilgili Kasım ortaları 1819 tarihinde gelen fermân sûreti.

S.54/B.101:

Keban ma'deninde çıkartılan gümüşün darbhâne-i 'âmireye götürülmesi husûsunda görevli olan Mehmed Ağa'ya Amasya menzilhânesinden cebelüler verilmesi sûretiyle eminen ve salimen gönderilmesinin sağlanması husûsunda 3 Ocak 1820 tarihli kayıt.

S.56/B.107:

Sivas Valisi Behram Paşa'nın görevini liyakatla sürdürmesi nedeniyle tekrar 'uhdesine ibkâ ve ihsan-ı hümâyûn buyurulduğuna nâtik olarak kendisinin teşekkürü bâbında vürûd eden buyrulduzunun hülâsası. (20 Temmuz 1820)

S.59/B.111:

Taşralardan İstanbul'a ev göçünün fazla olması sonucu başta nüfus yoğunluğu olmak üzere; işsizlik, temel gıda maddelerinde kıtlık ve bundan başka bir çok konuda huzursuzluk yaşandığı gibi kesin göç yapanların çiftini çubuğunu bırakıp yaşadıkları yerleri terk etmesi daha fazla sorun doğurması sebebiyle, bu tür göçlerin önlenmesi için bundun böyle İstanbul'a gitmek isteyenlerin ne için gitmek istediklerini gösterir bir

belgeyi, sâkini olduğu kazanın hakimi ve zabıtinden alması gerektiği ve böylece ev göçü sorunun hâl edilmesi konusunda 7 Mart 1820 tarihinde gelen fermân sûreti.

S.61/B.114:

Amasya Sancağı'na tabi' koru-yu hümâyûn Ağalığı'na bir müddetten beri ağa vekili bulunan Tarhanacı oğlu İsmail adlı kişiye tevcih edidiği husûsu ile ilgili Sivas Valisi Behram Paşa tarafından gönderilen buyruldu kaydı.(10 Nisan 1820)

S.68/B.123:

Amasya kadısı Ahmed Nazif der-sa'âdete bir i'lâmla baş vuruyor. Buna göre Amasya'da Ahmet kızı Hatice isimli kişi kendisine ait olan bir dut bahçesini vakfediyor Vefatından sonrada çocuklarından Mehmed Emin kızı Ayşe bu vakfın müteveliliğini üstleniyor. Ayşe Hatun'un kocası Hacı Ömer mahkemeye baş vurarak, mezkûr mülkün vakıf olması sebebiyle üzerinden uzun zaman geçmesine bağlı olarak harap bir vaziyette olduğu bunun içinde Kayadikman adlı mahalde Hacı Mustafa adlı kişinin mülkü olan üzüm bağçesiyle takas etmek istediklerini söylüyor. Bunun üzerine yapılan tahkikler ve keşifler sonucunda iki bağçenin değiştirilmesine mânî bir hâl olmadığı anlaşılınca merkezden gelen emir mûcebince istibdâline karar veriliyor. (9 Haziran 1820)

S.70/B.128:

İstanbul'dan Bağdad'a, Bağdad'dan da İstanbul'a gidip gelen Tatarlar önceleri kimi zaman yüksüz kimi zamanda bir iki yük ile gelirken bir müddetten beri külliyeyle yük ile gelmeye başlamışlar. Bu durum hem menzilhânelerin hemde ahâlinin dikkatini çekmiş. Bundan böyle Tatarların fazla yük özellikle tüccar yükü getirmemeleri, şayet getireni olursada bunların cezalandırılmaları husûsu ile ilgili 26 Temmuz 1820 tarihli fermân sûreti.

S.70/B.129:

Amasya'da Sultân Bayezid Hân câmi'i imamı Hafız Ahmed vermiş olduğu 'arzu hâlde kendisine berâtla verilmiş olan hissesinden şer'i cevaz olmayan ve alınmaması lâzım gelen vergiler alındığını bildiriyor. Bunun üzerine merkezden gelen fermân mûcebince bu tür vergilerin kanuna aykırı olduğu ve alınmaması gerektiği husûsundaki belge sûreti.(Haziran sonları 1819)

S.72/B.131:

Merzifon sâkinlerinden iken birkaç senedir Amasya'da oturan Hacı İsmail Efendi ile Amasyalı Veli Hüseyin oğlu Seyyid Hüseyin'in bazı olumsuz davranışları sonucu Limni Adasına sürgün ediliyorlar. Daha sonraları ikisinin de salıverilmeleri sonucunda Amasya'ya

geri dönüyorlar. ancak ahâli bunların tekrar Amasya'da ikâmet etmelerini istemediklerini ve Merzifon'a gönderilmelerini istiyorlar. Neticede mezkûr şahısların Merzifon'da ikâmet etmeleri husûsundaki 17 Aralık 1819 tarihli belge sûreti.

S.77/B.139:

Keban ma'deni hasilâtının 1235 enesine (1819-1820) mahsûb olan kısmının görevli Tatarlar tarafından eminen ve salimen Amasya Menzilhânesine gelmesiyle birlikte burada cebelüler tahsis edilmesi husûsunda Sivas Valisi Behram Paşa tarafından gelen buyruldu. 31 Ağustos 1820

S.77/B.140:

Bir müddetten beri görevli olarak Şam'da ikâmet eden önceki Yeniçeri Ağası Mehmed Ağa'nın Amasya'ya ta'yini ile birlikte münasib bir yerde ikâmetinin sağlanması husûsunda belge sûreti.(23 Ekim 1820)

S.80-81/B.148:

Ladik kazası koru-yu hümâyûnunda bulunan re'âyânın senevi olarak ödemesi gereken meblâğı noksansız ödemeleri gerektiği bildiriliyor. Bunun sicilede kayd edildiği ancak Tüfenkçi Başının epey bir asker toplayarak buranın ahâlilerine baskı yapıp zorla para topladığı tesbit ediliyor. Halktan gelen şikâyet neticesinde merkezin gönderdiği fermâna göre ahâlinin ödemesi gereken ve belli olan meblâğın dışında bir vergi ödemeyeceği ve bazı vergilerde muaf oldukları belirtiliyor. Re'âyâdan ne kadar fazla vergi alınmışsa derhal geri ödenmesi gerektiği emrediliyor. Tüm bu husûsları kapsayan Nisan ortaları 1820 tarihinde gelen fermân sûreti.

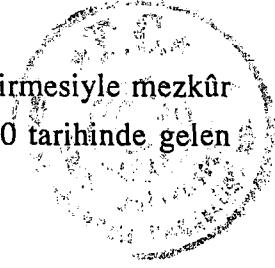
S.88/B.156:

Taşralardan İstanbul'a ev göçünün fazla olması sonucu başta nüfus yoğunluğu olmak üzere işsizlik ve insanların temel ihtiyaçlarında sıkıntıların doğduğu, çocuklarıyla birlikte kesin göç yapanların ödemesi gereken vergilerinin geride kalan fakir fukaraya yüklenildiği bunlarında zorluk çektiği gibi bir çok nedenden dolayı işi olmayan kişilere bu ev göçü konusunda izin verilmemesi, İstanbul'a gitmek isteyenlerin niçin gitmek istediklerini beyân etmek üzere sâkini oldukları kazanın Hâkim ve Zâbitinden durumu gösterir bir beşe almaları hususu ile ilgili olarak 1236 senesi evâsıt-ı Muharreminde (20-25 Ekim 1820) gelen fermân sûreti.

S.89/B.159:

Amasya'da ikâmet eden Ermeni milletinden Boran oğlu Melkun isimli zimmî bazı uygunsuz davranışlarda bulunması ve Ermenileri küçük düşürücü tavırlar takınması

sonucu, Ermeni Patriğinin'de konuyu bir 'arzu hâle der-sa'âdete bildirmesiyle mezkûr kişinin Trabzon'a sürgün edilmesi ile ilgili olarak Ekim sonları 1820 tarihinde gelen fermân sûreti.

S.89-90/B.160:

Amasya'da ikâmet eden Ermeni milletinden Şahbaz oğlu Acıçudur isimli zimmî bazı uygunsuz davranışlarda bulunması, Ermenileri küçük düşürücü hareketler takınması ve ahâliye müdahale edici tavırlarından dolayı, Ermeni Patriğinin'de konuyu bir 'arzu hâle der-sa'âdete bildirmesiyle mezkûr kişinin Gümüşhane'ye sürgün edilmesi ve oradaki ikâmeti ile ilgili olarak Ekim sonları 1820 tarihinde gelen fermân sûreti.

S.90/B.162:

Maraş Mutasarrıfı Mehmed Celaleddin Paşa'nın Tatarları tarafından İstanbul'a götürülen 8 haml hazineyle Amasya'ya vardıklarında buradan güvenilir cebelüler verilmesi ve yol güvenliğinin sağlanması hususu ile ilgili 1-2 Kasım 1820 tarihli fermân.

S.93-94/B.169:

Bazı yöneticilerin haksız yere fukara ve züefadan çeşitli adlar altında vergi aldıklarının ma'lûm olduğu, bu gibi kişilerin yaptıkları haksızlıkların önüne geçilmesi vd. husûsları kapsayan ve esbâk Sivas Valisi Mehmed Behram Paşa tarafından gönderilen zahire buyruldu sunuda kapsayan 3 Şubat 1821 tarihli belge.

S.94/B.170:

Erzurum Eyaletinde bulunan bazı aşiret ve kabilelerin koyunlarını nerede saydıрыp satacakları ve devlete vermeleri gereken koyun vergisi husûsunda İstanbul'dan Erzurum'a kadar kazâların kadılarına hitaben gönderilen 18 Ocak 1821 tarihli fermân hülâsası.

S.108/B.194:

1236 senesine (1820-1821) ait olarak Amasya kazasının aded-i ağnâmının Amasya Hanedanından Abdullah Beğ-zâde Mehmed Beğ Efendi 'uhdesine ihâle edildiğini gösteren 14 nisan 1821 tarihli kayıt.

S.108/B.195:

Hacca gidenlerin selamet mektublarını getirmek üzere görevli Müjdecibaşılardan Seyyid Hüseyin ile Hacı Mehmed'in birer sene dönüşümlü olarak bu görevi yürütmelerine dair Eylül sonu Ekim başı 1821 tarihinde gelen fermân sûreti.

4-ASKERİ NİTELİKLİ BELGELER

a-Askerî ikmâl, zahire, iaşe ve askerî düzenle ilgili belgeler:

S.27-28/B.50:

Van üzerine görevli Doğu Ser'askeri Hafız Ali Paşa'nın ma'iyyeti için Amasya'dan toplanacak olan toplam 69 aded süvari ile bunların bedeliyesi ile diğer muhtelif giderlerin yekünü 41450 gurûş olup bunun Amasya Mahalleleri kazaları ve köylerine taksimatını gösteren tevzi' listesi. (9 Ağustos 1819)

S.28-29/B.51:

Sivas Naibi 'Ayni-zâde Ebu-Bekir Sıdkı Efendi'nin imzasıyla gelen ve Van tarafı işleri için gidecek olan askerin günlük yiyecek ihtiyaçları için alınacak zahirenin miktarını, fiyatını ve satın alınması ile ilgili husûsları içeren 9 Mayıs 1819 tarihli fermân sûreti.

S.29/B.52:

Van işlerine me'mûr Erzurum valisi ve Doğu tarafı Ser'askeri Hafız Ali Paşa'nın ma'iyyetindeki askerlerin günlük yiyecekleri için alınan buğday ve arpanın miktarını gösteren 13 Ağustos 1819 tarihli belge.

S.30/B.53:

Şark tarafı Ser'askeri Hafız Ali Paşa'nın ma'iyyetine katılmak üzere Sivas ve Amasya'dan toplanacak süvari nefer sayısı hakkında Sivas mahkemesinden mahreç pusula sûreti. (26 Haziran 1819)

S.30/B.54:

Sivas mahkemesinden mahreç pusula mücebince Amasya'ya isabet eden 249 süvari neferden Amasya kazalarına isabet eden sayılarını gösteren 4 Temmuz 1819 tarihli belge sûreti.

S.30/B.55:

Van maslahâtı için Amasya'dan tertib olunacak askerin Amasya Sancağı kazalarına isabet eden liste içinde Merzifon ve Merzifon Abâd kazaları gümüş mâdenine bağlı olduğu için bunların mu'af olması hasebiyle bunların listeden çıkartılması ve sadece 7 aded kazaya taksimatını gösteren 20 Temmuz 1819 tarihli belge.

S.33/B.64:

Van üzerine gidecek askerin çeşitli işleri ile ilgili olarak yapılan masrafın (56.000 gurûş) Amasya Sancağı'nın hâvî olduğu Merzifon ve Merzifon Abâd kazalarından hariç diğer yedi aded kazaya taksimatını gösteren 28 Temmuz 1819 tarihli liste.

S.35/B.66:

Diyarbakır'da bazı kimselerin düzene ve devlete karşı isyâna kalkışmaları neticesinde bu kişilerin yakalanıp tesirsiz hale getirilmeleri için Sivas Sancağı kazalarından 1.000 kadar süvari akerin başbuğuyla birlikte hareket edip, Diyarbakır Valisi Behram Paşa ma'iyyetinde ve emrinde olmaları husûsu için gelen 26 Ağustos 1819 tarihli fermân sûreti.

S.36-37/B.68:

İranlılar'ın bazı sınır boylarında Osmanlı toprağına karşı tecavüzkâr bir tutum takınması ve düşmanlık yapmasına karşılık olarak Sivas Valisi'nin gerekli hazırlıkları yaptıktan sonra Bağdat tarafına hemen hareket etmesi ve buradaki diğer Osmanlı askerî güçleri ile birleşmesi hususunda 15 Ekim 1819 tarihinde gelen fermân sûreti.

S.42/B.79:

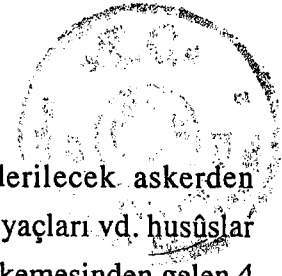
Erzurum Valisi ve Doğu Ser'askeri Hafız Ali Paşa ma'iyyetinde toplanacak askerlerin günlük yiyecekleri için alınacak arpa ve buğdayın miktarı ve fiyatları ile ilgili olarak 23 Eylül 1820 tarihli fermân sûreti.

S.96/B.177:

İranlı eşkiyâsının bir müddetten beri kendi başına doğu sınırına tecavüzde bulunduğu hatta Hakkari ve Erciş dolaylarındaki kalelere çeşitli saldırılar yaptığı bundan böyle herhangi bir durumla karşılaşıldığı vakit hemen bu eşkiyâların üzerine asker sevk edilmesi isteniyor. Ancak sadece Erzurum Eyaleti'nin askerleri yeterli olmadığı için Sivas ve Canik Eyaleti'nden 2.500 askerin tertib edilmesi ve başlarına birer başbuğ ta'yiniyle hemen iki gün içinde seri bir şekilde doğu bölgesine yetiştirilmesi husûsunda Ocak sonları 1820 tarihinde gönderilen fermân sûreti.

S.97/B.178:

Doğuya gönderilecek 2.500 askerden Amasa Sancağı'na isabet eden 394 nefer süvariden hemen 158 neferini gönderip, 236 neferide hazır ve amâde olarak bekletilmesi husûsundaki belge.

S.97/B.179:

Doğu Ser'askeri Hüsrev Mehmed Paşa ma'iyetine gönderilecek askerden Amasya'nın hissesine düşen asker sayısı 394 süvari olup bunların ihtiyaçları vd. husûslar için gerekli olan meblâğ 3.940 gurûşdur. Bunu gösteren ve Sivas mahkemesinden gelen 4 Nisan 1821 tarihli pusula sûreti.

S.97/B.180:

Doğuya gönderilecek askerlerin masrafının Amasya kazalarına göre taksimatını gösteren tevzi' listesi. (14 Nisan 1821)

S.103/B.189:

Doğu Ser'askeri Hüsrev Mehmed Paşa ma'iyetine acele olarak Amasya'dan gönderilecek askerin başbuğuna verilecek meblâğ ile bu askerin isti'câline gelen Nazır Ağa'ya verilen bedelin yedi kazaya göre taksimatını gösteren 2 Mayıs 1821 tarihli tevzi' listesi.

5-VAKIF**S.57/B.108:**

Amasya Mahallelerinden Hacı İlyas Mahallesi sâkinlerinden hayır ve hasenât sahibi Keklik oğlu Hacı Ali kızı Hadice Hatun'un kendisine ait olan dükkânı vakfediyor. Gelirini de Emir İmam Kütüphânesindeki kitapların bakım ve onarımına tahsis ediyor. Aynı zamanda Vakfın mütevellilerini de ta'yin ediyor. Bu husûstaki vakfiyye sûreti. (28 Şubat 1820)

S.67/B.122:

Kurşunlu Mahallesi sâkinlerinden hayır ve hasenât sahibi Özlü Seyyid Yusuf Ağa adlı kimse Vâdu nâm yerde bulunan değirmenin 24 hissesinden 14 hissesini vakfediyor. Gelirini de Nehr-i kebir üzerindeki dolab, bina ve çeşmenin tamiri için tahsis ediyor. Vakfeden kişi hayatta kaldığı müddetçe kendisi vakfın mütevelliliğini üstleniyor. Ölümünden sonrada çocuklarını bu husûsta görevlendiriyor. Tüm bunlarla ilgili olarak 28 Mayıs 1820 tarihli vakfiyye sûreti.

S.71/B.130:

Hoca Süleyman Mahallesi sâkinlerinden hayır ve hasenât sahibi Ömer oğlu Abdullah Ağa kendi mülkü olan medine-i mezbûrda bulunan iki oda bir mağaza ve bir miktar bağçe ile havluyu muhtevi yerini vakfediyor. Gelirini Pir Mehmed Çelebi câmi'inde imametle

mutasarrıf olan Hafız Mehmed'e ve onun evlâtlarına bırakıyor. Bu konularla ilgili 18 Nisan 1820 tarihli vakfiyye sûreti.

6-TEREKE

S.47/B.88:

Aslen Tokat'lı olup Amasya'da nehr-i kebirde fevt olan Mahmud oğlu Devriş Hacı Ali'nin 16 Temmuz 1820 tarihli terekesi

S.58/B.109:

Sinob'a bağlı Küplü nâm köyde oturan ancak hacc-ı şerif için çıkmış olduğu yolda Gülek Boğazı adlı yerde vefat eden Hacı Halil oğlu Mehmed'in terekesi. Bu terekenin varisleri arasında paylaşılması ve defter-i kassama kaydedilmesi hakkında 1 Mart 1820 tarihli tereke.

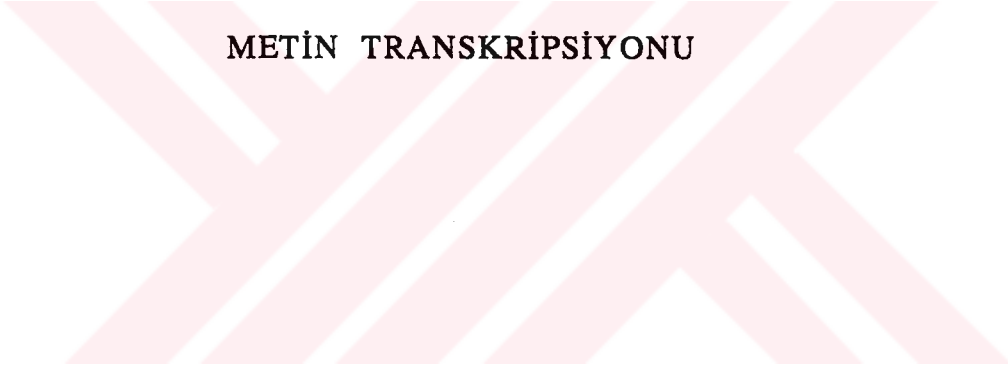
S.60/B.112:

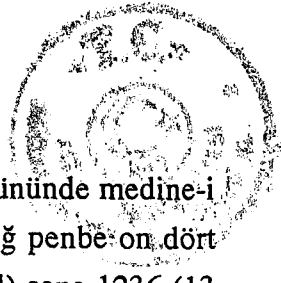
Amasya Mahallelerinden Çeribaşı Mahallesi sâkinlerinden iken vefat eden Mukdisi Artin isimli zimmînin çocuklarına intikal eden malları ile mezat yerinde mallarının satılması ile ilgili 14 Eylül 1820 tarihli tereke.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

METİN TRANSKRİPSİYONU

S.1/B.1:

İş bu bin iki yüz otuz altı senesinde cemâzî-yel-ûlâ on üçüncü gününde medine-i mezbûrda penbe esnafına narh cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le çiğ penbe-on dört gurûş ve atılmış on sekiz gurûş virilmiştir Fî 10 CA (Cemâziyelevvel) sene 1236 (13 Şubat 1821)

Çiğ penbe	Atılmış kamir penbe
Batmân	Batmân
10	18
Gurûş	
14	

S.1/B.2:

İş bu bin iki yüz otuz altı senesi mah-ı cemâzî-yel-âhirin on birinci günü medine-i Amasya'da penbeci esnafının fûrûht eyledikleri penbenin cümle ma'rifeti ve ma'rifeti şe'rlle tahkik ve tashih olunarak beher batmânı on altışar gurûş bir rub' ve hallacın fûrûht eyledikleri penbenin beher kıyyesi üç gurûş yigirmi dört paraya ve çidiği on sekiz paraya fûrûht olunmak üzere narh virülüb tenbihi şer' olunduğu iş bu mahale şerh virildi fî 11(Cemâziyelahir) sene 36 (16 Mart 1821)

Çiğ penbe batmân 1	Atılmış penbenin kıyye	Çidiği
Rub' gurûş	Para gurûş	Para
1 16	24 3	18

S.1/B.3:

İş bu bin iki yüz otuz altı senesi mâh-ı şa'bân-ı şerifinin on birinci günü medine-i Amasya'da cümle ma'rifet-i ve ma'rifet-i şer'le göncüye karar narh yigirmi göncüye karar yigirmi altı para mu'âhede götürdükden sonra yigirmi paraya râbit virdiği iş bu mahale kayd-şud fî 11 Ş (Şa'ban) sene 36 (14 Mayıs 1821)

Mum yağı kıyyesi
Gurûş
2

Şuhûdü'l-Hâl

Hasan Ağa-zâde Ali Ağa
Es-Seyyid Alemdar Halil Ağa

El-Hâc Ali Ağa

S.2/B.4.:

Hüdâvendigâr Sancağı Mutasarrıfı vezirim 'azimü'l-nâzır devletlû Nurullah Paşâ Efendimiz mansıb-ı celilerini teşrîflerinde Amasya'ya teşrîf buyurdıklarında ma'iyet-i devletlerinde mevcûd olub el-Hâc Mahmud Efendi ma'rifetiyle fûrûht olunması için fişek ve barut defteridir ki ber-vech-i âti zikr olunur.Gurre-i Safer 35 (19 Kasım 1819)

Bir sandık içinde fişek
Deste
252

Def'a iki sandık fişek
Deste
555

Def'a bir sandık fişek
Deste
460

Def'a iki sandık derununda barut
Kıyye
57

Boş kaviz hartucu
Aded
224

Salkım bir sandık
Aded
32

Def'a bir sandık fişek
Deste
430

Def'a bir sandık fişek
Deste
335

Def'a bir sandık fişek
Deste
350

Boş çırk hartucu
Aded
384

Tüfenk taşı bir sandık
Aded
1000

Bâlâda mezkûr fişek ve barut fûrûht olunmayub 'ayniyle el-Hâc Mahmud Efendi ma'rifetiyle timâr-hâneye emaneten vâz' olunduğu iş bu mahalle şerh virildi.

S.2/B.5:

Defter oldur ki Amasya Sancağı'nda hâvî olduğu kazâlarının kurâlarında olan yesamesini beyân ider.

Kazâ-i Veray kurâlarıdır ki beyân olunur.

Gurûş		Hizmet Gurûş
20	Karye-i İncesu	4
15	Karye-i Tebeli	0.25
6	Karye-i Engiri	1.5
5	Karye-i Karakaya	1
10	Karye-i Kız oğlu	2
15	Karye-i Şeyhler	3
24	Karye-i Deli Hasan	5
15	Karye-i Kürdler	3
40	Karye-i Şarkdere	8
<u>40</u>	Karye-i Veray	<u>8</u>
190		38.5

Kazâ-i Zeytun kûrâlarıdır ki beyân eder

Gurûş		Hizmet Gurûş
20	Karye-i Şeyhler	4
30	Karye-i Dağsaray	6
20	Karye-i Keyfüce Gadar	4
10	Karye-i Surfi Ev	2
30	Karye-i Zeytûn	6

12	Karye-i Terken	3
12	Karye-i Doğmuş	3
<u>20</u>	Karye-i Alacık	<u>4</u>
54		32

Kazâ-ı Merzifon ma' Hacı Köy kurâlarıdır ki beyân

Gurûş		Hizmet
8	Karye-i Bulgur	2
50	Karye-i Alala	10
50	Karye-i Zoğ	10
18	Karye-i Susuz Habun	4
10	Karye-i Karatepe	2
11	Karye-i Yakup	3
12	Karye-i Hayrettin	3
8	Karye-i Alıncak	2
16	Karye-i Tegi	3.5
15	Karye-i Cena	3
<u>11</u>	Karye-i Ulum Akac	<u>2</u>
209		44.5

Kazâ-i Gümüş Kurâlarıdır ki beyân olunur

Gurûş		Hizmet
20	Karye-i Geçi	4
12	Karye-i Eslemez	2
5	Karye-i Ballica	3
<u>12</u>	Karye-i Kızca Kaya	<u>3</u>
59		12

Kazâ-i Gedegra Kurâlarıdır ki beyân olunur

Gurûş		Hizmet
20	Karye-i Calinan	4
15	Karye-i Göbek Göğen Alaca	3
<u>15</u>	Karye-i Una Kalar	<u>3</u>
50		10

Kazâ-i mezbûrlar ki beyân

Cem'an yekûn'

Gurûş

662

137 Hizmet

799

S.3/B.6:

İş bu bin iki yüz otuz dört senesi cemâziye'l-evvelin on beşinci mâh-ı aherin ibtidâsı yevmü'l-cum'a günü medine-i Amasya'da penbeci esnâfının fûrûht eyledikleri penbe cümle ma'rifeti ve ma'rifeti şer'le tashih ve tahkik olunarak beher batmanı yigirmişer gurûş hallacın fûrûht eylediği penbenin kıyyesi dört gurûşa ve çırığı yigirmi paraya narh virülüb tenbih-i şer' olunduğu iş bu gün kayd şud fî 15 CA(Cemâziye'l-evvel) sene 234 (10 Mart 1819)

Çiğ penbe batmân
20 gurûş 1

Atılmış penbe kıyye Çidiği
4 gurûş 8 para 1 21 para

S.3/B.7.:

İş bu bin iki yüz otuz dört senesi mâh-ı Zilka'desi evâsıtında lahm-ı ganemin beher kıyyesi yigirmi paraya ve kuyrukun beher kıyyesi elli beşer paraya alunub satılmak üzere cümle ma'rifeti ve ma'rifeti şer'le narh virildiği iş bu mahale kayd olundu.Fî 15 ZA(Zilka'de) sene 34 (6 Eylül 1819)

S.3/B.8.:

Kasab başı köy Ağası Mehmed Ağa ma'rifeti ve ma'rifeti şer'le ve cümle ma'rifetiyle âfitâb-ı tahvil oluncaya kadar lahm-ı ganemin kıyyesi yigirmi paraya narh virülüb yigirmi altı paraya müsâ'ade-i şer'iyye olunduğu iş bu mahalde kayd şud.Fî 21 B (Receb)sene 34 (16 Mayıs 1819)

S.3/B.9.:

İki yüz otuz beş senesi mâh-ı rebî'ül-âhirin evâsıtında gümüş nalının bir kimi altmış beş paraya ve kara sığır nalının bir kimi kırk beş paraya cümle ma'rifeti ve ma'rifeti şer'le ba'de'l-tahkik narh virildiği kayd şud. Fî 17 R (Rebî'ül-âhir) sene 1235 (4 Şubat 1820)

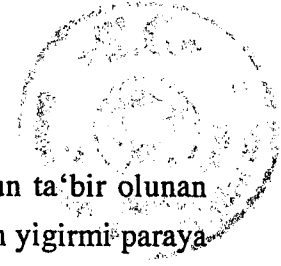
S.3/B.10:

İki yüz otuz beş senesi rûz-ı hızırından âfitâb tahvil oluncaya kadar lahm-ı ganemin beher kıyyesi yigirmi paraya narh virülüb yigirmi altı paraya müsâ'ade olunacağı bu mahale şerh virildi.Fî 27 B(Receb)sene 35 (10 Mayıs 1820)

S.3/B.11:

Kasablardan don yağı kıyye	Mum kıyye	Kuyruk kıyye
55 para1	64 para 1	50 para 1

Fî 13 L (Şevval) sene 35 (24 Temmuz 1820)

S.3/B.12:

İş bu bin ikiyüz otuz beş senesi zilhiccesi evâhirinde mor koyun ta'bir olunan koyunun kuyruğunun beher kıyyesi elli beşer paraya ve lahm-ı ganemin yigirmi paraya alunub satılmak üzere cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şerle müsâ'ade olunduğu kayd şud. Fî 17 Z (Zilhicce) sene 35 (25 Eylül 1820)

S.3/B.13.:

Mahkemenin saraydarı Oğânis nâm zımmi beher altı ayda tevzî' vaktinde mahallesine yigirmi gurûş virüb ol-vecihle bir senede kırk gurûş salyane virmek üzere mahallesi ahâlileriyle lede'l-müsâlehe tarafeyn rızalarıyla bu vecihle bey'leri tesviye olunduğu iş bu mahale kayd olundu. fî 27 ZA (Zilhicce) sene 35 (5 Ekim 1820)

S.4/B.14:

Bismillahirrahmanirrahim

Ya Fettah Ya Rezzak Ya Allah

Elhamdulillahî ellezi hükm-ü şer'î't-takvim bi'l-kalem ve ca'l nizâmu'l-'âlem yektübü's-sicillât ve's-sukûk beyne'l-ûmem ve's-selâvat û ve's-selâm 'alâ men ba'as rahmetü'l-'âlemin bi'l-ilm ve'l-hükemâ ve 'alâ -alihî ve âshabihi ellezine mümehhid cevât şe'â'irü'l-a'zam beyne'l-arab ve'l-'acem ba'de kâ'ne ma'-sûbt min-hazâ'l-makam ilâ ma-şâ-Allah tebareke ve teâlâ el-vekâyî' elleti sûret fi-zeman eşrâf-ı kuzât-ı kirâmü'l-âlemü'l kâmil mümeyyüzü'l-hükemâ ve '-harâm el-kayyim bâ'ayân-ı şerife seyyidü'l-enâm seyyîdina ve mevlânâ Ahmed Nazif Efendi el-Kâdı be-medine-i Amasya sâ'idûllah-ı te'âlâ mine'l-hirâf-ûş şer'iyetü'l- Ahmediyye ve hehamullâhû teâlâ mine'l-afât ve'l-beliyyet esbâgullâh-u mahalliye yağmet .Zahireten ve batnen vallâhû huve'l-mes'ûl an yesidnâ alâ şer'iyetü'l-resûl-Allahûm iftâhûm lenâ bi'l-hayr ve's-selhatü'l ve erzeknâ bi-menâfi'-i keşidetün ma'us-sıhhat bi-hürmeten hâbibûn el- Mustafa el- Medine vâki'ü-ş-şürû' fî evâsıt-ı şehr-i cemâzî-yel-evvel li sene erba' ve selasin ve mietteyn ve elf.(10-15 Mart 1819) mine'l-hicret men-lehü'l 'azz ve'l-şeref

S.4/B.15:

'İzzet me'ab şer'iat nisâb eşrâf-ı kuzât-ı kirâm zevî'l-ihtirâmdan Mevlânâ Ahmed Nazif Efendi kâm-yâb ba'de't-tehiyyetü'l-vâfiye inhâ olunur ki Amasya mutasarrıfı Ahmed iş bu sene-i erba' ve selasin ve mî'etteyn ve elf Muharremü'l-harâmı gâyetinden üç ay tevkitle ref' ve yeri bast-ı muvakkatî olduğun Kazasker-i esbâk rûz-nâmçesinde

mukayyed sezâvâr-ı 'inâyet-i şehri-yârî ve şâyeste-i vakt-i tâcîdârî olmanla ber-tevcih-i esbâk sana ibkâ olunmuşdur gerekdir ki kazâ-yı merkûme sene-i mezbûre cemâzîye'l-evvelisi guresinden müddet-i 'örfiyye-i kâmile ile mutasarrıf olub beyne'l-ahâlî icrâ-yı ahkâm-ı şer'iyeden sa'y ve ihtimâm eyleyesin ve's-selâm

El-fakîr Yahya Hafside-zâde el-Kâdî asker-i Anadolu

S.4/B.16:

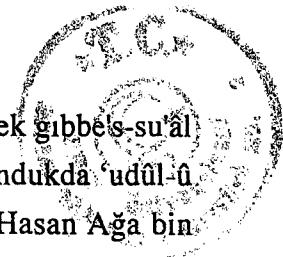
Fî Zilhiccetü'l-şerîf sene selase ve selasin ve mietteyn ve elf (Ekim 1818)

Amasya mutasarrıfı Ahmed gayet-i şehri 'âtiden üç ay tevkitle ref' ve yeri bastı muvakkatî olduğu Kâdî asker-i esbâk rûz-nâmçesinde mukayyed eşrâf-ı kuzât-ı kirâm zevî'l-ihtirâmdan sezâvâr-ı 'inâyet-i şehri-yârî ve şâyeste-i vakt-i tâcîdârî Mevlânâ Ahmed Nazif dâ'îlerine ber-tevcih-i esbâk ibkâ olunub sene-i âtiyye cemâzîye'l-evvelisi guresinden müddet-i 'örfiyye-i kâmile mutasarrıf olmak ricâsına ba'de'l-'arz sadaka buyruldu

S.5/B.17:

Gümüşlü-zâde Mahallesi mütemekkinlerinden Cakcık oğlu Giyorg zimmînin hücceti sûretidir.

Medine-i Amasya mahallâtından Gazgancı Mahallesi sâkinlerinden Ebu Bekir bin Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde Gümüşlü-zâde Mahallesi mütemekkinlerinden iş bu bâ'isü'l-sefer Cakcık oğlu Giyorg veled-i Agob mahzarına merkûm Ebu Bekir'in babası Mehmed hâzır olduğu halde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem babam merkûm Ahmed'in emlakinden olub Gümüşlü-zâde mahallesinde vâk'î bir tarafına Ömer Ağa ve bir tarafına Şirvan oğlu Karebet menzilleri ve iki tarafına tarik-i 'âmm ile mâhdûd-u ma'lûmu'l-tehviyât bir bâb menzilinın merkûm Ömer Ağa menzili tarafından nısfını babam merkûm Mehmed'e ifrâz ve ta'yini ve benim hitanımda ve hal-i sâğirimde bana hibe ve temlik ve ba'de'l-tehliye meclis-i hibede benim için velâyete ittihâbu kabul itdikden sonra babam merkûm nısf-ı menzili mağrûz-u mezkûru Amasya mütemekkinlerinden Mevzi oğlu Melkun nâm zimmîye altı yüz gurûş semen-i medfû'e ve makbûza bey-û teslîm olduğu iştirâ ve tesellüm idüb ba'de tedâvül ayarı alan nısf-ı menzil-i mezkûr mesfûr Giyorg zimmînin mekiyyet üzere tasarrufunda olub ve ben bâliğ olmamla nısf-ı menzil-i mezkûru mesfûr Giyorg zimmîden taleb iderim. didikde gıbbe's-su'âl zimmî-i mesfûr cevabında bundan akdem Amasya ahâlisinden Kara Mehmed Ağa nâm kimesneyi tevkil idüb vekil-i merkûm Ahmed Ağa dahi müdde'î mezbûr için nısf-ı menzili mezkûrun benden şer'asını taleb olduktan sonra müdde'î merkûmun zikr olunan nısf-ı menzil için mülkumdür deyû da'vâsı mesmû' değildir deyû

takrîrine mutâbık katî' bir fetva-yı şerife ibrazıyla def'le mukabele idilecek gıbbe's-su'âl ve'l inkâr rafî'î mesfûdan def' î meşrûhunu mübeyyin-i beyyine taleb olundukda 'udûl-û ahrâr ricâl-i müsliminden Amasya ahâlisinden Hacı Oruç zâde el-Hâc Hasan Ağa bin Abdullah ve sûhte oğlu Osman bin Mehmed nâm kimesneler li-eclî'l-şehâdet meclis-i şer'e haziran olub eserü'l-istişhâd fi'l-hakika mesfûr Giyorg zimmînin merkûm Kara Mehmed Ağa'dan şer'ân mâlik olduğü nısf-ı menzil-i mezkûrunu müdde'i merkûm Ebu Bekir mukaddemâ zimmî-i mesfûrdan şirâye taleb olub ve tarafından tüfekci merkûm Ahmed Ağa'yı tevkil idüb merkûm Ahmed Ağa'dan müdde-i merkûm için nısf-ı menzil-i mezkûrun zimmî-i mesfûrdan şirâsına talib olduğü ma'lûmlarınızdır bizler bu husûsa bu vech üzere şahidleriz şehâdet dahi iderüz deyû her birleri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye ittiklerinde ba'de'l-ta'dil ve'l-tezkiye şehâdetleri makbule olduktan sonra zimmî-i mesfûrun ibrâz eylediği diğher bir kıt'a fetva-yı şerifde mahmûdu'l-hâl olan zeyd-i sağır oğlu Ömer'in mülki menzilini semeni misliyle Bekir'e bey-û teslim eylese Ömer ve sağır bâliğ oldukda menzil-i mezkûrunu Bekir'den almağa kadir olmaz bu sûrette Ömer ve sağır bâliğ oldukda menzil-i mezbûrun semenini babası Zeyd'den almağa kâdir olur deyû cevab-ı sevab buyurulmuş olmağla ve müdde'i mezbûrun babası merkûm Mehmed mahmûdu'l-hâl olub ve meblâğ-ı mezbûr altı yüz gurûş oldukda nısf-ı menzil-i mezbûrun semenini misli olduğü zeyl-i sâhifede muharrer cema'ât-ı müslimin ihbârlarıyla ba'de'l-tahkik ber mûceb-i fetvâ-yı şerife ve 'alî mûceb şehâdethümâ ve ihbâruhûm nısf-ı menzil-i mezkûr zimmî-i mesfûrun mülk-i müşterâsı olmak üzere zabt ve tasarrufuna ba'de'l-hükm olan nısf-ı menzil-i mezbûrun semen-i misli olan meblâğ -ı mezbûr altı yüz gurûşun müdde'i merkûm Ebu Bekir'e def' ve teslime babası merkûm Mehmed'e gıbbe't-tenbih müdde'i merkûm Ebu Bekir'in bundan akdem nısf-ı menzil-i mezkûrun şir'asına talib olub ba'dehu mülkümdür deyû zimmî-i mesfûrdan eylediği da'vâsına iltifat olunmayub bî-veche şer'î mu'ârazadan men' birle mâ-vakâ' bit-taleb ketb olundu. Hurrîre Fî'l-yevmü'l-hâmis- 'aşer min Cemâzîyel-evvel li sene erba' ve selasin ve mie'teyn ve elf.(10 Mart 1819)

Şuhudü'l-Hal

Genç-zâde es-Seyyid Mustafa Ağa
Velib oğlu İbrahim Ağa
Sûhte oğlu Osman Ağa
Duhâncı Hüseyin Ağa
Ser Muhzırân Mehmed Ağa

Kaya oğlu el-Hâc Hasan Ağa
Kalaycı Ali oğlu Seydi Ali Ağa
Şerbetçi Halil Ağa
Sa'deddin Efendi
Ve gayrühüm..

S.6/B.18:

Medine-i Amasya'da Üçler Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Ömer ibn-i Receb'in verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Emine bint-i Halil ile validesi Hadice ve sulb-î sağır oğlu Ömer ve sulbiye sağire kızı Hadice'ye inhisârı tahukkukundan sonra mütevaffâ-yı merkûm Ömer'in li-ebeveyn karındaşı Osman ibn-i Receb meclis-i

şer'i şerif-i enverde iş bu sahibü'l-kitab verese-i mezbûrlardan sağiran-ı mezbûrâne vasî olan merkûme Hadice tarafından vekil-i sabit-i vükelâsı zevc-i sânisî es-Seyyid el-Hâc Ahmed ibn es-Seyyid Mehmed mahzarında da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûreden beyne'l-ahâli ve'l-cirân ma'lûmu'l-hudûd bir kıt'a bağ bundan on üç sene mukaddem validem-i merkûme Hadice'nin mülkü iken fevt oldukda verâseti bilâ münhasıra olmağın vasîye-i merkûme zabtına müdahale ider. su'al olunsun didikte gıbbe's-su'âl vekil-i merkûm el-Hâc Ahmed cevabında tarihten on dört sene mukaddem müvekkilemin zevci merkûm Ömer fevt oldukda terekeden bağ ve menzil-i merkûmu ve sâ'ir eşyasını ma'rifeti şer'le merkûme Hadice hasr olduğu halde tahrîr ve defter-i kassama idhâl ve babasından mevrûs nisfiyet üzere mülk-i mevrûsları olub ba'de'l-vefât verese-i merkûmuna intikâl itmiştir.ve merkûm Ömer bağ ve menzil-i sağirlerin mülk-i mevrûsları olduğu kirâren ve mirâren ikrar ve 'itirâf eylediğinden gayrı bağ-ı mezbûr için istişrâ dahi idüb bundan ma'ada ve oda öğünde dahi müşterek olduğu nisf bağ hissesini merkûm Osman suğârâ vasî iki memlânûn zimmetinden müterâkim olan düyûn-u için farih olub ve Kara Beği Çalılık nâm mahalde bir kıt'a bağ beyinlerinde müşterektir. Validesinin olduğu ma'lûm değil ve bu def'a tasaddi lede'l-istintâk ve'l-inkâr vekil-i merkûm el-Hâc Ahmed'den def'i meşrûhe bi't-taleb beyne't-taleb olundukda 'udûl-ahrâr ricâl-i müsliminden Kara Ömer oğlu Üsne 'Alemdar ve Kara İmam oğlu İbrahim ve Mehmed kara kollukcu ibn-i Halil nâmûn kimesneler li-ecli-l-şehâde ve meclis-i şer'e haziran olub eserü'l-istişhâd fi'l-hakika mütevaffâ-yı merkûm Ömer'in mahelle-i mezbûrede vâki 'ma'lûmu'l-hudûd nisf-ı menzil ve umam bağlarında vâki' ma'lûmu'l-hudûd nisf bağ ve çalılık nâm mahalde nisf bağ merkûm Ömer'in babalarından müntakil mülk-i mevrûsu iken fevt oldukda verasesine intikal validesi Hadice ve iş bu Osman hasr oldukları halde defter-i kassama ifa'l ve menzil bağ -ı sağirlerin mülk-i mevrûsu olduğu merkûm Osman'ın ikrârına ve dâva önünde vâki' bir kıta' bağın nisfı merkûm Osman'ın iken sağir-i merkûmların bağ hasilâtından zimmetinde terâkim olan düyûn-u için nisf hissesini suğara fâriğ olduğu bizlerin ma'lûmumuzdur ve şahidiz ve şehâdet dahi ideriz deyû her birleri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eyledikten gıbbe'l-ta'dil ve'l-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın mucebince merkûm Osman'ın bî tevcih-i şer'i müdahalesi men' tenzil ve bağ-ı mezbûru sağiran-ı merkûman için vekil-i merkûmla zabtına hükm-i şer'i birle mâ-vâk'a bi't-taleb ketb olundu.Hurrire fi'l-yevmü'l-sâbî 'aşer şehr-i cemâzî-yel-evvel sene erba' ve selasin ve mietteyn ve elf. (12 Mart 1819)

Şuhudü'l-Hal

Tarakcı oğlu Hafız
Es-Seyyid Selahaddin Efendi
Ak Hasan oğulluğu Hayrullah

Nahiye Nâibi Ömer Efendi
Hancı Hafız es-Seyyid Ömer Ağa

S.6/B.19:

Şâb husûsu için sûret-i emr-i 'alidir.

Kıdvet'ül-emâcid ve'l-â'yân Gürûs şâbhânesi Emini Mehmed Said zide mecduhû tevki' i refî' i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki hâlâ Trabzon valisi düstûr-u mükerrer müşir-i müfehham nizâmü'l-'âlem vezirim Hüsrev Mehmed Paşâ edâm Allahu teâlâ iclâlehu tarafından vârid olan tahrîratın hülâsası mefhûmunda bâ-hatt-ı hümâyûn-ı şevketmakûn-u şâhânem darbhâne-i 'amirem tarafından zabt ve idare olunan mukâta'ât-ı mirîyyemden Karahisar-ı Şarki şâbhânesi mukâta'âsı ma'denlerinde hâsıl olan şâb öteden berû örisi olan Tosya ve Osmancık ve Merzifon ve Yozgat ve Ankara ve Amasya ve Kastamonu Vezirköprü ve sa'ir mahallerde fûrûht olunurken el-hâletü hazîhi mahalli mezkûrede Karahisar-ı Şarki şâbı fûrûht olunması bâ-fermân-ı 'alişân yesâğ oldu diyerek tüccâr ta'ifesine müdâhele ve muhalefet olunduğundan tüccâr-ı merkûmeye gadrı müceb ve şâb-ı mezkûrun râyic ve fi'at-ı mirîyyesine hâlel tertibini müstevcib bir keyfiyyet olduğunu beyân birle şâbhâne-i mezkûrun örisi olan mahallerde tüccâr ta'ifesinin yedinde olan şâbın bey' ü şıralarına müdâhele olunmamak üzere bir kıt'a emr-i 'alişânım isdârı husûsunu inhâ eylediği ecilden kuyûd-u lâzimesi ba'de'l-ıhrâc iktizâsı mu'teberan ricâl-i devlet-i 'aliyyemden hâlâ darbhâne-i 'amirem nazırı iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim es-Seyyid Abdurrahman Beğ dame mecduhûdan isti'lâm olundukda Şam ve Haleb ve Sayda va Arabistan ve Van ve Kars ve Tokad ve Erzurum ve Sivas ve Diyerbekir ve Maraş ve Ayntab ve Rakka ve Kudüs-i şerif ve Beyrut ve İskenderiyye ve havâlıleri mukâta'ât-ı mirîyyeden Karahisar-ı Şarki şâbhânesi örisinden ve İstanbul ve İzmid ve Cezayir ve Tunus ve bân ve Cezayir-i sâ`ire

S.7/B.19: ...

ve Burusa ve Ankara ve tevâbi'âtı ve Karaman ve Konya ve Kayseriyye ve Antalya ve Bolu ve Manisa ve Güzelhisar ve Tire ve Uşak ve Alaşehir ve Denizli ve Eskişehir ve Tavşanlı ve Kütahya ve Tosya ve Karesi ve Taraklı ve Torbalı ve Trablus Şam Gürûs şâbhânesi örisinden olub fimâ-ba'd Karahisar- Şarki şâbhânesi hâsılatından senevi yüz elli kantar-ı İstanbulî şâb Gürûs şâbhânesi tarafına virülüb sen ki Emin-i mumâ-ileyhsin ma'rifetinle bey' ve fûrûht olunub ziyade virilmemeğin ve ba'dezin şâbb ümenası tarafından ve taraf-ı aherden bir güne inhâ olunur ise cevap virilmek üzere emr-i şerifim virilmiş olduğu ve ber müceb-i inhâ Gürûs şâbhânesi örisi olan Amasya ve gayri mahallerde Karahisar-ı Şarki şâbı ve Efrenç şâbı bey' ü fûrûht olunmayub her kimin yedinde bulunur ise her kimin olur ise olsun ma'rifeti şer'le âhz ve girift ve bir mahalle vaz' ve temhir olunub ashâbı dahi isim ve şöretleriyle der-sa'âdetime inhâ olunmak üzere emr-i şerifim virilmiş olduğu der-kenarlardan müstebân olmağla bu sûrette bir mantûk der-kenar-ı Tosya ve gayri mahaller Gürûs şâbhânesi örisi olub ber-vech-i muharrer emr-i şerifim virildiğinin keyfiyyeti bilinmek için sana hitaben ifade-i hâli mutâzamın başka

ve Vali-i müşârün-ileyhe hitaben başka evâmir-i şerifim isdârı husûsunu memhûren k'lâm itmekden nâşî ber-muceb-i i'lâm evâmir-i şerifem isdârı husûsuna irâde-i 'aliyyem ta'alluk eylediği ecilden mucebince Vali-i müşârün-ileyhe hitâben diğer emr-i 'alışanım isdâr olunmağla sana dahi iş bu emr-i 'alışanım isdâr ve (boş) ile irsâl olunmuştur. İmdi vusûlunda ber minval-i maharrer-i keyfiyyet-i mantûk emr-i şerifimden ma'lûmun oldukda muceb ve muktezası üzere 'amel ve harekete ihtimam ve dikkat ve bilâ sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerifimle vardıkda bu bâb da vech-i meşrûh üzere şeref yafte-i südür olan iş bu emr-i celilü'l-şân vâcibü'l-ittibâ' ve'l-azimü'l-imtisâlimin mazmûn-u itâ'at-makrunuyla 'amel olasız şöyle bilesiz 'alâmet-i şerife itimad kılasız. Tahriren fî'l-yevmü'l-salis 'aşer min şehri muharremü'l-haram sene erba' ve selasin ve mietteyn ve elf (12 Kasım 1818) Kad vasala ileyna fî 3 C (Cemâzîyelahir) sene 234 (30 Mart 1819)

S.7/B.20.:

Penbe Fermânı sûretidir

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'adini'l-fezâil ve'l-keâm zikr-i âti kazâların kâdîları ve nâibleri zide fazlühûm tevkî'i refî'i hümayûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki bâ-hatt-ı hümayûnum şevketmakrûnum darbhâne-i 'amirem tarafından zabt ve idare olunan penbe rüsûmu mukâta'ası mülhakâtından Amasya Sancağında vâk'ı Amasya ve Ezine Bazarı ve Zünnu'n Abâd ve Gedegra ve Havza ve Ladik ve Gümüş Abâd ve Geldigelen ve Zeyûn ve Merzifon ve Bolu ve Merzifon Abâd ve Kelinkiras kazâlarının ve sâ'ir muhtevi olduğu mahallerin penbe rüsûmatı tahsili iş bu bin iki yüz otuz dört senesi ibtidâsından sene-i merkûm şubatı nihayetine değin bir sene-i kâmile zabt ve tahsil eylemek üzere hâlâ Sivas valisi düstûr-u mükerrem müşir-i müfehham nizâmü'l-'alem vezirim Lütfullah Paşâ edam Allahû te'âlâ iclâlehû ya bâ-irâde-i seniyyem sâbık üzere ma'lûmu'l-mikdar bedel-i iltizâm ile derûhde ve iltizâm olunub müşârün-ileyhe dahi iltizâm ve kabul birle bedel-i iltizâmı olan meblâğ-ı mezbûr u vakt-ü zamanıyla edâ ve teslim eylemek üzere darbhâne-i 'amirem hazinesine memhûr deyn-i temessükü i'tâ olunmuş olduğu beyân birle ber minvâl-i muharrer kazâ hâ-i mezbûrede ve hâvî oldukları mahallerde destgâh eshâbının penbeden nesh ve 'imâl eyledikleri emti'anın icab iden rüsûm-u mirîlerini sene-i merkûmeye mahsûben zabt ve tahsil ve cem' ve ahz ü kabz idüb taraf-ı âherden müdâhele ve ta'arruz olunmamak üzere müşârün-ileyhin zabtı için emr-i şerifim südürünü mu'teberân-ı ricâl-i devlet-i 'aliyyemden hâlâ darbhâne-i 'amirem nâzırı iftihâru'l-emâcid ve'l-ekârim es-Seyyid Abdurrahman Beğ dâme mecduhu memhûr temessüküyle inhâ itmeğın hazine-i 'amiremde mahfûz baş muhâsebe defterlerine mürâca'ât olundukda zamân-ı zabtı martı ibtidâsından olan penbe rüsûmu mukâta'ası mülhakâtı kazâlarından sabiyyân ve nisvân makûlelerinin cerzi ve perâkende destgâh ashâbına fûrûht eyledikleri penbe ve rişte-i penbeden resm-i mîrî mutâlebe olunmamak şartıyla destgâh ashâbının nesh ve i' mâl

eyledikleri penbe alacasından ve penbe bezinden ikişer akçe ve penbe peştemâlinden birer akçe ve beledî yastığın beher çiftinden ikişer akçe resm-i mîrileri cem' ve tahsil olunub edâda ta'allal ve muhâlefet ile mâl-ı mîrîye kesr ve noksândan ve mükerrer resm tahsili ile tarafeyne mahzar ve himâye olunmakdan mücânebet olunmak virilen evâmîr-i şerîfim şurûtundan idiğü mukayyed olmağla mücebince emr-i şerîfim ısdârı husûsuna irâde-i seniyyem ta'alluk itmekle ol vecihle amel ve hareket olunmak fermânım olunmağın zabtını hâvî işbu emr-i celîlü'l-kadrim ısdâr ve (boş) ile irsâl olunmuşdur imdi vusûlünde siz ki kuzât ve nüvvâb-ı mûmâ-ileyhümsiz keyfiyyet-i mantûk-ı emr-i şerîfimden ma'lûmunuz oldukda muktezâ-yı şurût ve emr-i şerîfim üzere amel ve hareket ve hilâfından begâyet tehâşî ve mücânebet etmeniz bâbında fermân-ı alîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sūdûr olan işbu emr-i şerîf-i celîlü's-şânım mazmûn-ı münifi birle âmîl olub hilâfından hazer eyleyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsın tahrîren fî'l-yevmü's-sâbi aşer min-Saferü'l-hayr li-sene erba'a ve selâsîn ve mi'eteyn ve elf (16 Aralık 1818) kad vasala ileynâ fî 7 C(Cemaziyelahir) sene 1234 (4 Nisan 1819)

S.8/B.21:

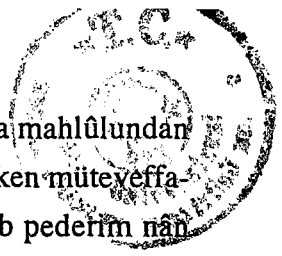
Penbe rüsûmu fermânı sûretidir

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'âdini'l-fezâi'l- ve'l-keîâm zikr-i âtî kazâların kâdîları ve nâibleri zide fazlühüm tevkî-i refî-i hümayûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki bâ hatt-ı hümayûn şevketmakrûnum darbhâne-i âmirem tarafından zabt ve idare olunan penbe rüsûmatından Amasya Sancağında vâki Amasya ve Ezine Bazarı ve Zünnu'n Abâd ve Gedegra ve Lâdik ve Gümüş Abâd ve Geldigelen ve Zeytûn ve Merzifon ve Bolu ve Merzifon Abâd ve Kelinkiras kazâlarında ve bazar yerlerinde bey' û şîrâ olunan penbe ve rişte-i penbe ve kozalı penbenin resm-i mirîlerini bin iki yüz otuz dört senesi martı ibtidâsından sene-i merkûme şubatı gâyetine gelinceye değîn bir sene-i kâmile zabt ve tahsil eylemek üzere hâlâ Sivas valisi düstûr-u mükerrer müşîr-i müfehham nizâmu'l-âlem vezirim Lütfullah Paşâ edâm Allahu te'âlâ iclâlehûya bâ irâde-i seniyyem sâbıkı üzere ma'lûmu'l-mikdâr bedel-i iltizâm ile derûhde ve iltizâm olunub müşârün-ileyh dahi iltizâm ve kabul birle bedel-i iltizâm olan meblâğ-ı ma'lûmu vakt ve zamanıyla edâ ve teslim eylemek üzere darbhâne-i âmirem hazinesine memhûr deyn-i temessükü i'tâ itmiş olduğunu beyân birle ber-minvâl-ı muharrer livâ-i mezbûr dâhlinde olan kazâ-hâ-i mezbûreden hâsıl ve bazar yerlerinden bey' û şîrâ olunan penbe ve rişte-i penbe ve kozalı penbenin icâb iden resm-i mirîlerini sene-i merkûmeye mahsûben zabt ve rabt ve cem' û tahsîl ve âhz eyleyüb taraf-ı âhârdan müdahale ve ta'arruz olunmamak üzere şurûtü mucebince zabtı için emr-i şerîfim i'tâsını mu'teberân ricâl-i devlet-i aliyemden hâlâ derbhâne-i âmirem nâzırı iftuhârü'l-emâcid ve'l-ekârim es-Seyyid Abdurrahman Beğ dâme

mecdûhu memhûr temessüküyle inhâ itmeğin hazine-i 'âmiremde mahfûz baş muhâsebe defterlerine mürâca'at olundukda zamanı-ı zabt-ı mart ibtidâsından olan penbe rüsûmu mukâta'ası bâ-hatt-ı hümâyûn-ı şevketmakrûnum memâlik-i mahrûsem t'abiriyle t'amim olunub kâffe-i memâlik-i mahrûse-i padişâhânemde vâk'i iskele ve berri ve bahri ve sâ'ir mahallerden bazar rayicinde fûrûht olunan penbenin beher kıyyesinden ma' zammı birer para ve rişte-i penbenden ikişer para ve kozalı penbenden birer akçe resm alınmak üzere karar virildiğine bina'en resm-i mezkûr bâyi' tarafından mirî için âhz ve tahsil olunmak ve iştirâ idenler gerek müsliman ve gerek kefere Eminin tezkiresiyle iştirâ idüb Eminin edâ tezkiresi olmadıkça iskele ve sâ'ir mahallerden gerek müsliman ve gerek kefere sefînelerine vaz' ve tahmîl olunmamak ve yük bağlanmamak ve beyne âshâbından mücerred resmini virmemek için birer bahâne ile mu'ayyen olunmayan b'azı mahfî mahallerden imrâr idenler ele girdiklerinde ikişer kat resm-i mirîlerini zecr ile tahsîl olunmak ve mukâta'-ı mezbûr müceddeden ilzâm virülüb resm-i mezbûr ve vâridat-ı mukarrer -i mirîyye tahtına idhâl bir akçesinin kesr-ü noksanından bir dürlü mesâğ ve cevâz olmamasına vakten mine'l-evkât ve sibaben mine'l-esbâb şürûtü nizâmının ber vecihle tebdil ve tağyirine müsâ'ade olunmamak ve mukâta'-ı mezbûrenin şîrâze-i nizâm ve intizamının feshini bir tarîk ile kesr ü irâdesini müceb-i halâte cesaret idenleri olur ise mâl-ı mirînin kesr ü ta'tiline oldukları için ma'rifeti şer'le muhkem te'dib olunmak ve eminini şekr ve şikâyeti müsemmer ve mü'essir olub nizâm-ı mukâta'yı müceb-i istida' eyledikleri evâmîr-i şerîfim isdâr ve irsâl olunmak nizâmı şürûtundan idüğü mukayyed olmağla mücebince emr-i şerîfim isdârı husûsuna irâde-i seniyyem ta'alluk itmekden nâşî ol vecihle 'amel ve hareket olunmak fermânım olmağın zabtını hâvî hâsseten işbu emr-i celilü'l-kadrim isdâr ve (Boş) ile irsâl olunmuşdur imdi vusûlunda siz ki kuzât ve nüvvâb-ı mûma-ileyhsiz keyfiyyeti mantûk emr-i münifimden ma'lûmunuz oldukda muktezâ-i şürût ve emr-i 'âlişânım üzere 'amel ve hareket eylemeniz bâbında fermân-ı 'âlişânım sâdir olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref yâfte-i sūdûr olan işbu emr-i 'âlişânım vâcibu'l-ittibâ' ve'l-âzimü'l-imtisâlimin mazmûn-u münîf-i üzere 'âmil olasız şöyle bilesiz 'alâmet-i şerife i'timad kılasız tahrîren fî'l-yevmü'l-sâbi' 'aşer min Saferü'l-hayr li sene erba' ve selasin ve mie'teyn ve elf (16 Aralık 1818) kad vasala ileynâ fî 7 C (Cemâziyelahir) li sene 34 (4 Nisan 1819)

S.8/B.22:

İftihâru'l-havâss ve'l-mukrebin mu'temedü'l-mülûk ve's-selâtin muhtârü'l-ferdü'l-mütemekkin bi'l-f'ail dâru's-sa'âdetü'l-şerîfim Ağası olub câmi'î şerîfin evkâfı nâzırı olan Hafız İsa Ağa dâme 'ulvehûm divân-ı hümâyûnuma 'arz götürüb taht-ı nezaretinde olan evkâfdan medine-i Amasya da vâk'i müteveffa Yörükçü Paşâ evkâfından almak üzere vazife-i mu'ayyene ile müderris-i medrese ciheti mutasarrıfı es-Seyyid Ahmed Fâkî mukaddema fevt oldukda mahlûlundan medrese-i mezkûrenin nısf hissesi Ürgübü Hoca-

zâde es-Seyyid Mehmed Kâşif'e tevcih olunub mutasarrıfınız fevt oldukda mahlûlundan sulbi oğlu Seyyid Abdulrezzak'a tevcih olunub bâ berât-ı 'âlişân üzerinde iken müteveffa-yı mezbûr es-Seyyid Ahmed Fâki'nin oğlu Seyyid Mehmed zuhûra gelûb pederim nân parasıdır deyû merkûm Seyyid Abdulrezzak bin Mehmed Kâşifin ref'inden bir takrib üzerine tevcih ittürülüb merkûma gadr eylediğine bina'en bundan akdem müteveli-i vakfın inhâsı ve der-kenar-ı mantûku üzere sadr-ı Anadolu sâbık es-Seyyid 'Abdulvahhab'ın i'lâmı mücebince Amasya mahkemesine hasmeyn ihzâr şer' olunub lede'l-tarâfu' ve'l-imtihân...

S.9/B.22:...

Ürgübü Hoca-zâde işbu râf'i tevkî'i refi'ü-ş-şân-ı hâkâni es-Seyyid Abdulrezzâk bin Seyyid Mehmed Kâşif-zâde zide ilmuhû ber vecihle mezbûr Seyyid Ahmed Hâki'nin oğlu Seyyid Mehmed'den âheri ve âlyak ve istihkâkı numâyân olmağla mezbûr Seyyid Mehmed'in ref'inden nısf-ı medrese-i mezkûre vazife-i mu'ayyinesiyle Seyyid Mehmed Kâşif'in oğlu Seyyid Abdulrezzak zide 'ilmuhûya pederi nân parası tevcih ve yedine müceddeden berât-ı şerifim virilmek ricasına medine-i Amasya kâdîsı Mevlânâ Abdullah Şakir zide fazlühû i'lâm itmekle kuyûde mürâca'at olundukda müderrislik-i mezkûrun nısf hissesi bâ-vazife-i mu'ayyene el-yevm Seyyid Mehmed veled-i Seyyid Ahmed Fâki üzerinde olduğu Harameyn muhâsesinde der-kenâr olunmağla mücebince mezbûre tevcih olunmak üzere 'ilmü'l-'allemâ-i mütebahhirin efzalü'l-füzelâi'l-müteverri'in bi'l-f'ail şeyhü'l-islâm Mekkî-zâde Mevlânâ Mustafa Asım edâm-Allahû te'âlâ fezâ'ilehû işaret itmekle mücebince müderrislik-i mezkûrun nısf hissesi merkûm Seyyid Mehmed'in ref'inden vâzife-i mu'ayyenesiyle mezbûr Seyyid Abdulrezzak'a tevcih ve şürûtuyla yedine berât-ı şerifim virilmek ricasına i'lâm etmeğin mücebince tevcih olunmak fermânım olmağın hakkında mezid-i 'inâyet-i padişâhanem zuhûra getürüb Ağa-yı müşârün-ileyhin 'arzı mücebince bin iki yüz otuz dört senesi rebû'l-âhirin on birinci gününden bu berât-ı hümayûnu virdim ve buyurdum ki mûmâ-ileyh es-Seyyid Abdulrezzak ibn Seyyid Mehmed Kâşif zide ilmûhe varub merkûmun ref'inden nısf hisse müderrislik-i mezkûre mutasarrıf olub edâ-yı hizmet eyledikten sonra bundan evvel nısf hisse müderrisi olanlar vazife-i mu'ayyenesine evkâf-ı mezkûre mahsûlundan mütevellisi olanlar yedinden alub mutasarrıf ola ol-bâbda iş bu berât-ı 'âlişânıma mugâyir ref' olunan merkûm tarafından ve taraf-ı âherden hiç ferd mânî ve merâhim olmayub dahl û ta'arruz kılmayalar şöyle bileler 'alâmet-i şerife i'timâd kılalar tahrîren fî'l-yevmü'l-sâbi' 'aşer min şehri rebû'l-âhir li sene erba' ve selasin ve mie'teyn ve elf (13 Şubat 1819) kad yasala ileynâ fî 15 C(Cemaziyelahir) sene 1234 (13 Nisan 1819)

S.9/B.23:

İşbu bin iki yüz otuz dört senesi recebü'l-ferd guresinden üç mâh zabt itmek üzere Amasya kazâsının idâre-i umûr-u serdarlığı dergâh-ı Yeniçeriyân Ağası Seyyid Ahmed Ağa

mektubuyla Amasya sükkânından altmışdört cemâ'atından Serdengeçdiyân Ağalarından Küçük es-Seyyid Ahmed Ağaya ihâle ve tefviz olunduğu işbu mahalle kayd şud

S.9/B:24

Medine-i Amasya Mahallâtından Eski Kethûda Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem târik-i hâcc-ı şerifde vefat iden Osman bin Ali nâm mütevaffânın verâseti zevce-i metrûkesi Ümmühan-ı binti Abdullah ile sulbiye kebire kızı Kezban ve li-ebeveyn karındaşı oğlu Ömer'e mahzar olduğu ba'de'l-tahkik verese-i mezbûrûn tarafından zikr-i âti vasfıyeti ikrâra vekil-i müsbet-i şer'ileri damadı es-Seyyid Mehmed bin Ali meclis-i şer'î şerif-i enverde Amasya ahâlisinden ve müderris-în kirâmdan faziletlü el-Hâc Ebu Bekir Efendi bin Ali mahzarında mütevaffâ-yı mezbûrun vasî-i muhtarı Fazlı-zâde Hacı Seyyid Ağa hazır olduğu halde bi'l-vekâlet-i ikrâr tâmm ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilim merkûmların mûrisî mütevaffâ-yı mezbûr hâl-i hayatında vefatından üç gün mukaddem eğer ben bî-emrullah vefât idersem cem'î terekemin sülüsü ifrâz olunub ve sülüsü merkûmdan beş yüz gurûşu erbâh ve inhâ olunub ve hâsıl olan nemâsı câmi'îlerde tilâvet-i kur'ân idüb sevâbını ruhuma ve cem'î ervâh-ı mü'minine idhâl itmek üzere bir münâsib ve mütedeyyin kimesneye verile deyû ve tenfizîne işbu merkûm Hacı Seyyid Ağa'yı vasî-i muhtar nasb ve ta'yîn idüb ve musırren 'alâ îsâen vefat ittikte müvekkilem merkûmlar mütevaffâ-yı mezbûrun sülüs malından beş yüz gurûş ifrâz ve ber-mûceb-i vasfıyet-i meblâğ-ı mezbûru istirbâh idüb ve hâsıl olan bahâsını ahz ve cum'alarda tilâvet-i kur'ân idüb sevâbını mütevaffâ-yı mezbûrun ruhuna ve cem'î ervâh-ı müslimine idhâl itmek üzere meblâğ-ı mezbûr beş yüz gurûş tamamen mûmâ-ileyh Hacı Ebu Bekir Efendi'ye teslim olundukda ol dahi âhz ve kabz idüb erbâh ve inhâya ve hâsıl olan nemâsıyla cuma'larda tilâvet-i kûr'ân idüb hâsıl olan sevabını mütevaffâyı mezbûrun ruhuna ve ervâh-ı cem'î müslimine ihdâya müte'ahhid oldu didikde mukırr-ı vekil-i mezbûru ikrâr-ı meşrûhemiz mukırr-ı lehü'l mûmâ-ileyh vicâhen tasdik ve şifâhen tahkîk idecek mâ vâka' bi't-taleb ketb olundu hurrîre fî'l-yevmü'l-sâbi' min recebül-ferd sene erba' ve selasin ve mie'teyn (2 Mayıs 1819)

Şuhudü'l Hal

Ahmed Necib Efendi
Derviş-zâde Mustafa Ağa
Hacı Şerif Efendi
Şeyh Garik el-Hâc Osman Efendi
Kapanıcı-zâde Ahmed Efendi

Hafız İbrahim Efendi
Sarı Ahmed-zâde
Hacı Sofu Efendi
Zileli İmam Fazıl Ahmed Efendi
... ve gayrühüm

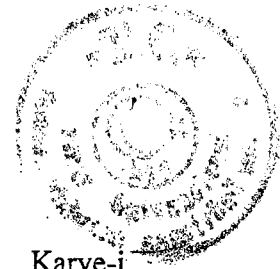
S.10/B.25:

İşbu bin iki yüz otuz dört senesi Rûz-ı hızırından rûz-ı kasımına kadar altı mâh medine-i Amasya'dan mürûr-û 'ubûr iden ulaklara müzâyaka ve 'ûsret çekdirilmeyüb Paşalar ve elçiler mürûrunda lede'l-iktizâ kırk re's bârgîrden mâ'adâsı vilayet tarafından

virülüb sâ'ir kalil û kesir bârgirleri menzilci virmek üzere harc-ı defter ve kalemiyyesi derûnunda olmak üzere ocaklıktan mâ'adâ muktezâ-yı vakte nazaran cümle ma'rifet-i ve ma'rifet-i şer'le medine-i mezbûrenin imdâd-ı menzili için yigirmi sekiz bin gurûş virilmek şartıyla menzil-i mezkûr medine-i mezbûre sükkânından Hacı Bekdaş Ağa'nın 'uhdesinde ihâle ve tefviz olundukda ol dahi vech-i meşrûh üzere idâresine müte'ahhid ve kabul ittikten sonra meblâğ-ı mezbûr cümle ma'rifet-i ve ma'rifet-i şer'le zikr-i âtî mahallât ve nahiyeye-i Erba' kurâlarına ber vech-i ta'dil ve seneviye tevzi' ve taksim olunub ve meblâğ-ı mezbûrun cem' û tahsili için menzilci-i merkûm yedine i'ta olunan defterdir ki ber vech-i âtî zikr olunur fî'l-yevmü'l-salis 'aşer min recebül'l-ferd li sene erba'

ve selasin ve mie'teyn (8 Mayıs 1819)

Mahalle-i Gümüşlü-zâde 800 Gurûş	Mahalle-i Bâyezid Paşa 850 Gurûş	Mahalle-i Çevikce 110 Gurûş	Mahalle-i Sofu-zâde 370 Gurûş
Mahalle-i Mehmed Paşa 350 Gurûş	Mahalle-i Yakutiye 200 Gurûş	Mahalle-i Yukarı Savadiye 290 Gurûş	Mahalle-i Bazar-ıSufila 200 Gurûş
Mahalle-i Şamlar 80 Gurûş	Mahalle-i Sofular 230 Gurûş	Mahalle-i Hoca Süleyman 60 Gurûş	Mahalle-i Sarac Hâne 260 Gurûş
Mahalle-i Kocacık 160 Gurûş	Mahalle-i Uzun Mustafa 60 Gurûş	Mahalle-i Dere 360 Gurûş	Mahalle-i Temena 190 Gurûş
Mahalle-i Telci 230 Gurûş	Mahalle-i Darûl'İslâm 180 Gurûş	Mahalle-i Pervane 370 Gurûş	Mahalle-i Boza Hâne 767 Gurûş
Mahalle-i Eski Kethûda 600 Gurûş	Mahalle-i Hacı İlyas 450 Gurûş	Mahalle-i Deve Hâne 884 Gurûş	Mahalle-i Şeyh Garik 80 Gurûş
Mahalle-i Hızır Paşa 150 Gurûş	Mahalle-i Fahreddin 80 Gurûş	Mahalle-i Gök Medrese 100 Gurûş	Mahalle-i Ahi Sa'deddin 123 Gurûş
Mahalle-i Câmi'i Enderun 250 Gurûş	Mahalle-i Karatay 80 Gurûş	Mahalle-i Hatuniye 82 Gurûş	Mahalle-i Saray 90 Gurûş
Mahalle-i Bağ Helkis 70 Gurûş	Mahalle-i İslim 300 Gurûş	Mahalle-i Çırakçı 300 Gurûş	Mahalle-i Pirinçi 10 Gurûş
Mahalle-i Kazgancı 320 Gurûş	Mahalle-i Sade Helkis 250 Gurûş	Mahalle-i Sabıkuddin 212 Gurûş	Mahalle-i Üçler 285 Gurûş
Mahalle-i Fethiye 222 Gurûş	Mahalle-i Receb 93 Gurûş	Mahalle-i Kurşunlu 70 Gurûş	Mahalle-i Aşağı Savadiye 500 Gurûş
Mahalle-i Şamice 150 Gurûş	Mahalle-i Hacı Hamza 400 Gurûş	Mahalle-i 'Acem Ali 650 Gurûş	Mahalle-i Çeribaşı 380 Gurûş

Mahalle-i Köprübaşı 159 Gurûş
 Mahalle-i Köyceğiz 451 Gurûş
 cem'an yekûn 13908 Gurûş

Nahiye-i Akdağ

Karye-i Yenice 624 Gurûş	Karye-i Zâna 624 Gurûş	Karye-i Ebemi 624 Gurûş	Karye-i Mürk 414 Gurûş	Karye-i Kızıl Kışlacık 414 Gurûş
Karye-i Seyfe 55 Gurûş	Karye-i Soku 85 Gurûş	Karye-i Yıkılğan 65 Gurûş	Karye-i Sarular 100 Gurûş	Karye-i Boyalıca 230 Gurûş
Karye-i Kürdler 40 Gurûş	Karye-i Saraycık 111 Gurûş	Karye-i Taşbaşı 18 Gurûş	Karye-i Kara Kese 180 Gurûş	Karye-i Göndes 100 Gurûş
Karye-i Kız Seki 51 Gurûş	Karye-i Tura 100 Gurûş	Karye-i Sofular ma' Aktaş 55 Gurûş	Karye-i Dere baş Alanı 85 Gurûş	Karye-i Koz Alanı 53 Gurûş
Karye-i Merkeb Kışlacık 380 Gurûş	Karye-i Akviran 250 Gurûş	cem'an yekûn 4658 Gurûş		

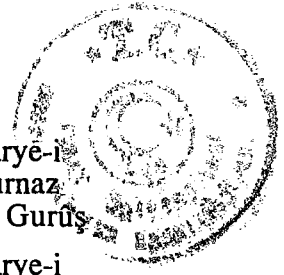
Nahiye-i Geldigelen

Karye-i Yavru 90 Gurûş	Karye-i Ulus 211 Gurûş	Karye-i Zara 211 Gurûş	Karye-i Moramul 211 Gurûş	Karye-i Susa 130 Gurûş
Karye-i Kürtler 115 Gurûş	Karye-i Yördenik 150 Gurûş	Karye-i Orta 100 Gurûş	Karye-i Göne 120 Gurûş	Karye-i Musa 30 Gurûş
Karye-i Yağmur 100 Gurûş	Karye-i Boğa 111 Gurûş	Karye-i Bağlıca 141 Gurûş	Karye-i Köyceğiz 35 Gurûş	Karye-i İl Gazi 47 Gurûş
Karye-i Yaylacık 35 Gurûş	Karye-i İmrü 45 Gurûş	Karye-i Kovay 100 Gurûş	Karye-i Bulduklu 35 Gurûş	Karye-i Karlu 20 Gurûş

cem'an yekûn
2037 Gurûş

Nahiye-i Hakala

Karye-i Hakala 30 Gurûş	Karye-i Harman Ağılı 20 Gurûş	Karye-i Eymir 40 Gurûş	Karye-i Ulvi 171 Gurûş	Karye-i Kazganlı 50 Gurûş
Karye-i Üyük 12 Gurûş	Karye-i Arucak 111 Gurûş	Karye-i Er Aslan 100 Gurûş	Karye-i Hacı Bayram 30 Gurûş	Karye-i Yüz Beği 30 Gurûş
Karye-i Mürühor 100 Gurûş	Karye-i Feyza 120 Gurûş	Karye-i Kayacık 75 Gurûş	Karye-i Değirmen deresi 30 Gurûş	Karye-i Lab 20 Gurûş
Karye-i Kolay 25 Gurûş	Karye-i Çorlu 45 Gurûş			

S.11/B.25:...

Karye-i Firûz 80 Gurûş	Karye-i Senezi 30 Gurûş	Karye-i Saluca 60 Gurûş	Karye-i Uzun Oba 20 Gurûş	Karye-i Kurnaz 60 Gurûş
Karye-i Deveci 70 Gurûş	Karye-i Dere 85 Gurûş	Karye-i Bayırlı 145 Gurûş	Karye-i Kulu 45 Gurûş	Karye-i Gani 15 Gurûş
Karye-i Kuşcu 000	Cem'an yekûn 1659 Gurûş			

Nahiye-i Ezine Bazarı

Karye-i Ezine Bazarı 405 Gurûş	Karye-i Kızılca Kebir 310 Gurûş	Karye-i Sarı Alan 305 Gurûş	Karye-i Tatar 155 Gurûş	Karye-i Efte 210 Gurûş
Karye-i İmük 200 Gurûş	Karye-i Vermiş 290 Gurûş	Karye-i Balalan 115 Gurûş	Karye-i Keşlik 155 Gurûş	Karye-i Halifeler 95 Gurûş
Karye-i Afşar 210 Gurûş	Karye-i Sarı özü ma' 310 Gurûş	Karye-i Danışmend 175 Gurûş	Karye-i Girab 155 Gurûş	Karye-i Büke 150 Gurûş
Karye-i Şeyh Sadi 210 Gurûş	Karye-i Kara İbrahim 105 Gurûş	Karye-i 'Asi Abdal 210 Gurûş	Karye-i Heneske 185 Gurûş	Karye-i Vadi 43 Gurûş
Karye-i Üvesay 95 Gurûş	Karye-i Sarı Gazi 95 Gurûş	Karye-i Zığala 95 Gurûş	Karye-i Yağcı 'Abdal 145 Gurûş	Karye-i Kara Ali 90 Gurûş
Karye-i Sevincir 85 Gurûş	Karye-i Moramu 170 Gurûş	Karye-i Bayat 25 Gurûş	Karye-i Saz 50 Gurûş	Karye-i Uygur 310 Gurûş
Karye-i Kala' 410 Gurûş	Karye-i Kâyı 35 Gurûş	Karye-i Karsın 75 Gurûş	Karye-i Keçeli 23 Gurûş	Karye-i Kız oğlu Kapısı 12 Gurûş
Karye-i Kürtler 15 Gurûş	Karye-i Kızılca Sağır 15 Gurûş	Karye-i İlyas 10 Gurûş	Karye-i Mahmadlar 10 Gurûş	Cem'an yekûn 5758 Gurûş

Min-habsu'l-mecmû' 28000 Yalnız yigirmi sekiz bin gurûşdur

S.11/B.26:

İşbu bin iki yüz otuz dört senesi Muharreminden Receb-i şerifi guresine kadar 'umûr-u sancak için cümle ma'rifet-i ve ma'rifet-i şer'le vâki' olan mesârîfâtıdır ki beyân olunur

Guruş

2775 Devletlû Lütfullah Paşa Hazretleri tarafından ikrâmiyye tahsiline me'mûr bâ-buyruldu vürûd iden iç-Çukadarı İsmail Ağa yevmiyesi için Hasan Ağa'ya virilen

- 0950 Bu maslahata me'mûr İsmail Ağa'ya virilen
- 0700 Müşârûn-ileyh tarafından bâ-buyruldu Gürcistan esircileri firârını teftîş için vürûd iden ma'cûn i'ânesi
- 0065 Mûmâ-ileyh uşağına virilen hizmet
- 0200 Müşârûn-ileyh Hazretlerinin delil başısı Habeşli İbrahim Ağa'nın Gedikliler Ağasına ve odabaşına ve şatırına virilen
- 0060 Müşârûn-ileyh Hazretleri tarafına Merzifon Kazâsı maslahatı için bâ-arzûhâl irsâl olunan tatar virilen
- 0022 Der-'aliyyeden Vehhâbi müjdesi getüren tatar virilen
- 0015 Bâ-emr-i 'âli menzil nizâmuna me'mûr Tatar İsmail Ağa'ya virilen
4787
- 0040 Müşârûn-ileyh Hazretlerine Gedegra Kazâsı ahâlisi 'arzu hâl ile ba's olunan Tatar'a virilen
- 0060 Müşârûn-ileyh tarafından kasabbaşı bakâyâsının 'afvı emrini getüren Tatar'a virilen
- 0050 Müşârûn-ileyh Tüfekçi başısı Ağa Ezine nahiyesineduhûlünde ba's olunan Tatar'a virilen
- 0060 Müşârûn-ileyh Hazretlerine Delil ve Tüfekçi Başısı devriyyeleri husûsu için tatar Küçük Mehmed'e virilen
- 0231 Otuz dört senesi 'Acem elçisi emrine bin âsitâne tarafına vürûdunda vâki' olan mesârifât
5228
- 0890 Ladik Kazâsı'nda korû-yu hümâyûn Ağası ile âhâlinin nizâ'ları hengâmında müşârûn-ileyh hazretlerine irsâl olunan Tatarâne ve sâ'ire virilen
- 0050 Müşârûn-ileyh Hazretleri'nin Tüfekçi Başısı Ağa'nın oda başısına virilen
- 2880 Mübâya'cı Ali Ağa'nın yevmiyesi için idhâl olunan altı mâh
- 0900 Mübâya'cı Ali Ağa ve ikrâmiye tahsiline me'mûr İsmail Ağa için Bazarbaşından alınan 95 kıyye kahve bahâ
- 1500 Hakim Efendiye harc-ı 'ilâmât ber mu'tâd
11448

S.11/B.27:

Meblâğ-ı mezbûr on bir bin dört yüz kırk sekiz gurûş cümle ma'rifet-i ve ma'rifet-i şer'le Amasya Sancağı kazâlarına tevzi' ve taksim olundukda zikr-i âtî kazâların hisse-i musîbeleridir ki ber-vech-i âtî beyân olunur fî'l-yevmü'l- hâmis 'aşer min recebü'l-ferd sene erba' ve selasin ve mie'teyn (30 Nisan 1819)

Kazâ-i Amasya 2455 Gurûş	Kazâ-i Gedegra 2338 Gurûş	Kazâ-i Merzifon 1753 Gurûş
Kazâ-i Havza 1285 Gurûş	Kazâ-i Ladik 1168 Gurûş	Kazâ-i Zünnu'n-Abâd 706 Gurûş
Kazâ-i Kelinkiras 581 Gurûş	Kazâ-i Merzifon Abâd 581 Gurûş	Kazâ-i Veray 581 Gurûş

Cem'an yekûn 14448 Gurûş Yalnız on bir bin dört yüz kırk sekiz gurûşdur

S.12/B.28:

İşbu bin iki yüz otuz dört senesine mahsûben Amasya Sancagından Turhâl menzilhânesine bir senede üç mâh i'âne ve imdâd olunmak bâ-fermân-ı 'âli ve bâ-buyruldu-u sâmi matlûb buyurulub ve imdâdiyye-i mezkûre üç mâhda on dört bin gurûşa bâlîğ olub hizmet-i mübâşiriyyesi bin iki yüz elli gurûş ve isti'câliyyesi beş yüz gurûş olub min-habsu'l-mecmû on beş bin yedi yüz elli gurûş cümle ma'rifet-i ve ma'rifet-i şer'le livâyı mezbûr kazâlarına ber-vech-i ta'dil ve tesviye-i tevzi' ve taksim olundukda meblâğ-ı mezbûrdan kazâ-hâ-i mezkûrenin hisse-i musîbeleri defteridir ki zikr olunur fî'l-yevmül-sâbi' 'aşer min recebül-ferd sene erba' ve selasin ve mie'teyn ve elf (12 Mayıs 1819)

Kazâ-i Amasya
5250 Gurûş

Kazâ-i Havza
2750 Gurûş

Kazâ-i Ladik
2500 Gurûş

Kazâ-i Zünnu'n-Abâd
1500 Gurûş

Kazâ-i Kelinkiras
1250 Gurûş

Kazâ-i Merzifon Abâd
1250 Gurûş

Kazâ-i Veray
1250 Gurûş

Cem'an yekûn
15750 Yalnız on beş bin yedi yüz elli Gurûşdur

S.12/B.29:

İşbu bin iki yüz otuz dört senesi muharreminden receb-i şerifi guresine gelince kadar 'umûr-u belde için 'Ayân-ı belde ve Şehir Kethüdâsı ve Ser-Hâciyân ve cümle ma'rifet-i ve ma'rifet-i şer'le vâki' olan mesârifâtın defter-i müfredâtıdır ki ber-vech-i âfî beyân olunur fî 17 B (Receb) sene 34 (12 Mayıs 1819)

Guruş

- 00350 Devletlû Lütfullah Paşa Hazretleri'nin Tatar Ağası devriyyesi için virilen
- 00277 Müşârûn-ileyh tarafından bâ-buyruldu kılâ'ı hâkâniye bedeliyesi tahsiline me'mûr Mürteza Ağâ'nı hizmetinden hisse-i musîbemiz
- 00040 Müşârûn-ileyh Hazretlerine fi'at husûsu için ibâ's olunan Tatar'a virilen
- 00045 Müşârûn-ileyh âhâli-i belde tarafından mahzêr ve 'ilâm ile ba's olunan Tatar İbrahim Ağâ'ya virilen
- 00371 Müşârûn-ileyh Hazretlerine irsâl olunan ecnâs ve zehâir bahâ
01153
- 03532 Otuz üç senesine mahsûben bâ-emr-i 'âli kılâ'ı hâkâniye bedeliyesinden hakkımıza isâbet iden meblâğı kabzına me'mûr müşârûn-ileyh hazretlerinin Kapu-Kethüdâsı damadı Mustafa Efendi'ye virilen
- 00250 Bu maslahata me'mûr mûmâ-ileyh Mustafa Efendi'ye virilen hedâye bahâ
- 00200 Mûmâ-ileyh Mustafa Efendi'nin yevmiyesi için Hacı Şeyh Efendi'ye virilen
- 00100 Otuz dört senesine mahsûben ağnâm bedeliyesi tahsiline me'mûr Bahaeddin Ağâ'nın yevmiye-i ta'âmiyesi için debbâğ Hacı Hasan Ağâ'ya virilen
- 00100 Devletlû Ali Paşa Hazretleri'nin delilbaşısı tarafından ka'ime getüren odabaşısına virilen
- 00200 Bağdad Tatarı Ağası ve Kapûcu-başı Ağası der-'âliyye'ye girdikten beldeden
055350 virilen kırk re's bârgir kirası için virilen

- 00280 Vazih Efendi'yi menfâsına 'isâl iden Çavuş Ağa'ya vâli-i belde ve cümle ma'rifetiyle virilen
- 00050 Bâ-buyruldu çavuş Ağa'nın ma'iyetine me'mûr Tatar'a virilen
- 00070 Kasapbaşı Mehmed Ağa'ya ilbâs olunan kürk-ü bahâ
- 00023.5 Erzurum tarafından Kapucu başı Ağa haremiyle âsitâneye giderken beldemiz mürûrunda hayvanatları için alınan şa'îr bahâ
- 00160 Mûmâ-ileyh Ağa için beldedn on altı re's bârgir kirası için menzilci Mustafa Ağa'ya virilen
- 00102 Der-âliyye tarafından gelen kapûcu başı Ağa'ya beldeden virilen on re's bârgir kirası için menzilci Mustafa Ağa'ya virilen
- 01000 Otuz dört senesi rûz-ı kasımından cümle ma'rifetle menzil i'ânesi için menzilci
- 07220.5 Mustafa Ağa'ya virilen
- 00050 Havza kazâsının Turhal menzili maslahatı için kethüdâ Bekir'e virilen
- 00075 Nahiyelere akçe tahsiline giden kolculara virilen
- 00126 İstikrâz akçesi tahsilâtında kolculara virilen
- 00040 İkramiyenin istî'câline gelen Tatar'a virilen
- 00267 Bâ-defter-i müfredât-ı mesârifât
- 07778.5
- 28418 Devletlû Lütfullah Paşa Hazretleri'nin ikrâmiyesi için tüccardan ve gerek Nahiyelerden istikrâz olunan
- 00060 Müşârûn-ileyh tarafından Efendilerin ve Gümrük Ağalarının nefy olundukları haberini götüren Tatar'a virilen
- 00050 Müşârûn-ileyh hakim sâbık Sıdkı Efendi'nin maslahatı için irsâl olunan Tatar İbrahim Ağa'ya virilen
- 00025 Müşârûn-ileyh tarafından ecnâs-ı zehâir için gelen hermenleye virilen
- 1500 Turhal menzili husûsu için i'lâm-ı mahsûsa virilen
- 37831.5
- 00049 Gel-Girab maddesi için gelen bu Bökrek Alemdar Ağa'nın yevmiyyesi için virilen
- 00090 Müjdecî Başı Ağa'ya ve menzilci Ağa'ya ilbâs olunan iki adet kürk-ü bahâ
- 05250 Otuz dört senesine mahsûben Turhal menzili imdadiyyesinden Amasya sehmine musib
- 14000 Hakimi sâbık Sıdkı Efendi'nin harc defteri bundan akden defter-i tevzi'ye idhâl
- 57220.5 ve tahsil olunub umûr-u belde için harc ve sarf olunmağla bu def'a müceddeden defter idhâl olunur
- 01400 Hacı Bekdaş Ağa'nın bâ-mürâsele-i şer'iyye menzil imdadıyyesi bakâyâsından idhâl olunur
- 01000 Yörük-hân maddesi için i'lâm-ı mahsûsa
- 00386 Hakim-i sâbık Sıdkı Efendi'nin beldeden matlûbu için gelen Tatarın ve Haseki Hüseyin Efendi'nin yevmiyyeleri için debbâğ el-Hâc Hasan Ağa'ya virilen
- 01000 A'yân-ı belde için kahve bahâ
- 00300 Şehir kethüdâsına
- 02000 Arab Hüseyin-zâde Hacı Ömer Ağa'nın beldeden olan matlûbundan bu def'a
- 63306.5 idhâl-ı defter olan

S.13/B.29:...

Nakil-i yekûn

63306.5

01500 Arhun oğlu zimmî'nin beldede olan matlûbundan deftere idhâl olunan

00400 David oğlu zimmî'nin beldede olan matlûbundan idhâl olunan

00135 Mürûr-u 'ubûr idenler için alınan vukiyye-i duhân-ı bahâ

00039.5 Konak ve mahkeme için camcı zimmîden alınan altmış cam-ı bahâ

65381

00208 Dülger usta Mehmed yediyle konağın ve mahkemenin ta'mirâtına masraf

00025.5 Benne Usta Mustafa yediyle mahkemeye sarf olunan

00059 Çilinger esnafına düyûn

00100 Konağın ve mahkemenin dört aded saraydarlarına virilen

02000 Kel Agob oğlu Kıbril zimmînin beldede olan matlûbundan bu def'a idhâl olunan

67773.5

00400 Otuz dört senesine mahsûben imdâd-ı hazeriyyenin taksit-i evvelinden hisse-i musibemiz

01857.5 Sultân ikrâmiyyesinin taksit-i sânisini

01500 Taksit-i sâni tahsildariyye

00250 Taksit-i sâni kethüdâiyye

71781

05000 Harc-ı defter

02000 Harc-ı 'ilâmât

00200 Kethüdâiyye

00200 Hüddamiyye

00150 Kâtibiyye

00050 Kaydiyye

00050 Muhziriyeye

79431 Yalnız yetmiş dokuz bin dört yüz otuz bir gurûşdur

S.13/B.30:

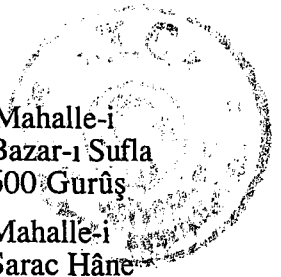
Meblâğ-ı mezbûr yetmiş dokuz bin dört yüz otuz bir gurûşun cümle ma'rifet-i ve ma'rifet-i şer' ile zikr-i âtî mahallât ve nahiyeye-i Erba' kurâlarına ber vech-i ta'dil ve tesviye tevzi' ve taksim olundukda meblâğ-ı mezbûrdan mahallât-ı mezkûre ve kurâ-hâ-i merkûme hisselerine isâbet iden sîhâm defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fî'l-yevmü'l-hâdî ve'l-'işrin min recebü'l-ferd sene erba' ve selasin ve mie'teyn ve elf (16 Mayıs 1819)

Mahalle-i Mahalle-i
Gümüşlü-zâde
1618 Gurûş

Mahalle-i
Çevikce
413 Gurûş

Mahalle-i
Bâyezid Paşa
2706 Gurûş

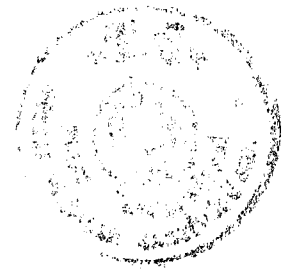
Sofu-zâde
790 Gurûş

Mahalle-i Mehmed Paşa 1005 Gurûş	Mahalle-i Yakutiye 600 Gurûş	Mahalle-i Yukarı Savadiye 366 Gurûş	Mahalle-i Bazar-ı Sufla 600 Gurûş
Mahalle-i Şamlar 302 Gurûş	Mahalle-i Sofular 1022 Gurûş	Mahalle-i Hoca Süleyman 90 Gurûş	Mahalle-i Sarac Hâne 487 Gurûş
Mahalle-i Kocacık 477 Gurûş	Mahalle-i Uzun Mustafa 220 Gurûş	Mahalle-i Dere 775 Gurûş	Mahalle-i Temena 446 Gurûş
Mahalle-i Telci 490 Gurûş	Mahalle-i Darûl'İ-İslâm 367 Gurûş	Mahalle-i Pervane 840 Gurûş	Mahalle-i Boza Hâne 2737 Gurûş
Mahalle-i Eski Kethûda 1435 Gurûş	Mahalle-i Hacı İlyas 825 Gurûş	Mahalle-i Deve Hâne 2537 Gurûş	Mahalle-i Şeyh Garik 128 Gurûş
Mahalle-i Hızır Paşa 400 Gurûş	Mahalle-i Fahredden 120 Gurûş	Mahalle-i Gök Medrese 316 Gurûş	Mahalle-i Ahi Sa'deddin 237 Gurûş
Mahalle-i Câmi'i Enderun 364 Gurûş	Mahalle-i Karatay 192 Gurûş	Mahalle-i Hatuniye 200 Gurûş	Mahalle-i Saray 266 Gurûş
Mahalle-i Bağ Helkis 146 Gurûş	Mahalle-i Sabıkuddin 593 Gurûş	Mahalle-i İslim 830 Gurûş	Mahalle-i Çırakçı 840 Gurûş
Mahalle-i Pirinçci 70 Gurûş	Mahalle-i Kazgancı 890 Gurûş	Mahalle-i Sade Helkis 630 Gurûş	Mahalle-i Üçler 895 Gurûş
Mahalle-i Fethiye 910 Gurûş	Mahalle-i Receb 211 Gurûş	Mahalle-i Kurşunlu 118 Gurûş	Mahalle-i Aşağı Savadiye 1300 Gurûş
Mahalle-i Şamice 510 Gurûş	Mahalle-i Hacı Hamza 897 Gurûş	Mahalle-i 'Acem Ali 1575 Gurûş	Mahalle-i Çeribaşı 702 Gurûş
Mahalle-i Köprübaşı 315 Gurûş	Mahalle-i Köyceğiz 610 Gurûş	cem'an yekün 35413 Gurûş	

Nahiye-i Akdağ

Karye-i Yenice 2042 Gurûş	Karye-i Zâna 2042 Gurûş	Karye-i Ebemi 2042 Gurûş	Karye-i Mürk 1020 Gurûş	Karye-i Kızıl Kışlacık 1020 Gurûş
Karye-i Merkeb Kışlacık 1020 Gurûş	Karye-i Seyfe 53 Gurûş	Karye-i Sofular ma' Aktaş 61 Gurûş	Karye-i Soku 190 Gurûş	Karye-i Yıkılğan 184 Gurûş
Karye-i Kız Seki 173 Gurûş	Karye-i Göndes 310 Gurûş	Karye-i Sarular 144 Gurûş	Karye-i Boyalıca 463 Gurûş	Karye-i Kürtler 113 Gurûş
Karye-i Saraycık 364 Gurûş	Karye-i Taşbaşı 50 Gurûş	Karye-i Tura 205 Gurûş	Karye-i Dere başı alanı 179 Gurûş	Karye-i Akviran 789 Gurûş

Karye-i
Koz Alanı
72 Gurûş

Karye-i
Kara Kese
407 Gurûş

cem'an yekûn
12942 Gurûş

Nahiye-i Hakala

Karye-i
Harman Ağılı
26 Gurûş

Karye-i
Eymir
90 Gurûş

Karye-i
Ulvi
358 Gurûş

Karye-i
Arucak
315 Gurûş

Karye-i
Er Aslan
166 Gurûş

Karye-i
Yüz Beği
100 Gurûş

Karye-i
Mürühor
499 Gurûş

S.14/B.30:....

Karye-i
Feyza
420 Gurûş

Karye-i
Değirmen deresi
105 Gurûş

Karye-i
Lab
55 Gurûş

Karye-i
Kolay
110 Gurûş

Karye-i
Çorlu
205 Gurûş

Karye-i
Senezi
105 Gurûş

Karye-i
Deveci
116 Gurûş

Karye-i
Bayırlı
473 Gurûş

Karye-i
Kulu
158 Gurûş

Karye-i
Gani
55 Gurûş

Karye-i
Firuz
25 Gurûş

Karye-i
Kayacık
45 Gurûş

Karye-i
Kurnaz
60 Gurûş

Karye-i
Dere Köy
20 Gurûş

Karye-i
Kazganlı
60 Gurûş

Karye-i
Öyük
42 Gurûş

Karye-i
Hakala
110 Gurûş

Karye-i
Hacı Bayram
100 Gurûş

Karye-i
Uzun Oba
35 Gurûş

Karye-i
Saluca
100 Gurûş

Cem'an yekûn
4622 Gurûş

Nahiye-i Geldigelen

Karye-i
Yavru
178 Gurûş

Karye-i
Ulus
898 Gurûş

Karye-i
Zara
898 Gurûş

Karye-i
Moramul
1173 Gurûş

Karye-i
Soma
585 Gurûş

Karye-i
Kürtler
378 Gurûş

Karye-i
Orta Köy
525 Gurûş

Karye-i
Göne
1525 Gurûş

Karye-i
Susa
53 Gurûş

Karye-i
Yağmur
378 Gurûş

Karye-i
Boğa
473 Gurûş

Karye-i
Bağlıca
100 Gurûş

Karye-i
Köyceğiz
50 Gurûş

Karye-i
İl Gazi
220 Gurûş

Karye-i
Yaylacık
105 Gurûş

Karye-i
İmrü
323 Gurûş

Karye-i
Kovay
220 Gurûş

Karye-i
Bulduklı
220 Gurûş

Karye-i
Karlu
26 Gurûş

cem'an
yekûn
8000 Gurûş

Nahiye-i Ezine Bazarı

Karye-i
Ezine Bazarı
1570 Gurûş

Karye-i
Kala
1490 Gurûş

Karye-i
Saray
1080 Gurûş

Karye-i
Uygur
1080 Gurûş

Karye-i
Kızılca Kebir
1080 Gurûş

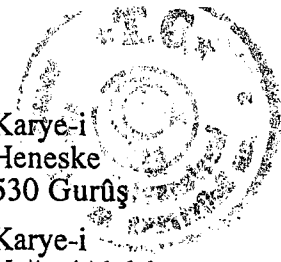
Karye-i
Vermiş
1080 Gurûş

Karye-i
Afşar
800 Gurûş

Karye-i
Şeyh Sadi
800 Gurûş

Karye-i
Sarı Alanı
800 Gurûş

Karye-i
Girab
800 Gurûş

Karye-i Efte 770 Gurûş	Karye-i Moramu 510 Gurûş	Karye-i Tatar 560 Gurûş	Karye-i 'Asi Abdal 425 Gurûş	Karye-i Heneske 530 Gurûş
Karye-i Ümük 480 Gurûş	Karye-i Karataş 480 Gurûş	Karye-i Böke 490 Gurûş	Karye-i Sarı Gazi 500 Gurûş	Karye-i Yağcı 'Abdal 470 Gurûş
Karye-i Zığala 440 Gurûş	Karye-i Üvesay 360 Gurûş	Karye-i Keşlik 350 Gurûş	Karye-i Balalan 380 Gurûş	Karye-i Kara Ali 380 Gurûş
Karye-i Halifeler 380 Gurûş	Karye-i Karsın 380 Gurûş	Karye-i Kara İbrahim 380 Gurûş	Karye-i Sevincir 380 Gurûş	Karye-i Saz 310 Gurûş
Karye-i Kâyı 290 Gurûş	Karye-i Vadi 210 Gurûş	Karye-i Bayat 200 Gurûş	Karye-i Keçeli 110 Gurûş	Karye-i Kız oğlu Kapısı 15 Gurûş M.
Karye-i İlyas 60 Gurûş	Karye-i Kürtler 100 Gurûş	Karye-i Mahmadlar 20 Gurûş M.	Karye-i Kızılca Sağır 30 Gurûş M.	

Cem'an yekûn 20501

02153 Nahiye-i mezbûr ahâlilerinin başkaca mesârifleri
18348 olan iki bin yüz elli üç gurûş fûrû-nihâde bâkî belde mesârifinden
hisse-i musibleri yalnız on sekiz bin üç yüz kırk sekiz gurûşdur

Min-habsu'l-mecmû 79326 Yalnız Yetmiş dokuz bin üç yüz yirmi altı gurûşdur

Şuhudü'l Hâl

Ser Hacıyân es-Seyyid Ali Ağa
Sâbık Ser Hacıyân el-hâc Mustafa Ağa
Ağa Türirdi-zâde Hacı Hasan Ağa
Helvacı Hacı Ömer Ağa
Hamza Beğ-zâde Hacı Ömer Ağa
Abdûlgâni Efendi-zâde Hacı Ali Efendi
Hacı Abdulkadir-zâde el-Hâc
Hacı Bekir-zâde el-Hâc Osman Ağa

El-Hâc Abdulhalim Ağa
Pilekci-zâde el-Hâc Mustafa
Arab Hüseyin-zâde Hacı Ömer Ağa
Vâis bin-zâde Hacı Mehmed Ağa
Arab Hüseyin-zâde Molla Ağa
Gazzaz-zâde el-Hâc Osman Ağa
Mehmed Ağa

S.15/B.31:

Medine-i Amasya Mahallâtından Bazar-ı Sufla mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Mukdisi Melkon veled-i Mukdisi Agob nâm zimmînin sulbiye sağıre kızları Ağasir ve Meryem nâm sağırlerin babası hâlik-i mesfûrdan kendülere ırsi şer' ile intikâl iden ahvâl-i mevrûselerin hıfz ve tescile-i 'umûrlarına vasîleri olmayub kıbel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yin olunmağla lâ-bûd ve mühimm olmağla makûle ve emniyet ile ma'rûfe olub ve her vecihle vesâyet 'uhdesinden gelmeğe ka'dire olduğu zeyl-i kitabda muharrer cema'ât-ı müslimin ihbârlarıyla lede'l-şer'ü'l-enverde nümâyân olan sağıre-i mesfûrlerin min-kablu'l-ayeçtesi işbu ba'isû's-sakr ustiyâ nâm Nasraniyye-i hamim-i mevki-i sadr-ı kitab tûbâ-leh ve hüsn-i me'ab Efendi Hazretleri sağırân-ı mersûmanın evân-ı bülûğ ve zamanı hidmete eşed-i sedarete değin babası hâlik-i mesfûrdan müntâkil mal-ı mevrûselerin hıfz ve tesviye-i 'umûrları için vasî nasb ve ta'yin buyuruldukda ol dahî vesâyet-i mezkûreyi kabul ve merâsim-i kemâ-yenbâgî edâ-yı ba'de'l-şehd gibbe't-

tasdik û şer'î mâ-vaka' bi'ttaleb ketb olundu hurrire fî'l-yevmü's-salis ve'l-ışrin min Recebü'l-ferd li-sene erba' ve selasin ve mie'teyn ve elf (18 Mayıs 1819)

Şuhudû'l Hâl

Emin Mehmed Efendi
Bozo oğlu Mezoek
Agob

Saidin Efendi
Makdisi Artin
ve gayrühum

Bozo oğlu Makdisi
Bozo oğlu Makdisi

S.15/B.32:

Medine-i Amasya Mahallâtından Gümüşlü-zâde Mahallesi mütemekkinlerinden Avıdık ve kız karındaşı Kadroline Kirkor meclis-i şer'i şer'îfi enverde yine mahalle-i mezbûre mütemekkinlerinden işbu ba'isi'l-sefer Foros veled-i Avıdık muvâcehesinde bitav'ühümâ ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem mürd ve hâlik olan babamız Kirkor nâm hâlikden ve anamız Harisima veledet-i bogos nâm hâlikeden müntâkil emvâl-i mevrûselerimizi hıfz ve tesviye-i umûrlarımıza zaman-ı bülûğ ve akl-ı rüşd-i sadâdlerimize değin işbu amucamız Toros nâm zimmî vasî-i mensubumuz olub babamız ve anamız hâlikân-ı mesfûrânın terekesinden hisse-i irsiyyemiz vasîmiz amucamız mesfûr Toros zimmetinden olmağla el-hâlet-i hazihi bizler bâliğ ve bâliğe olub ve hisse-i irsiyyelerimizi vasîmiz mesfûr Toros'dan taleb eyledeklerimizde ol-dahî babamız hâlik-i mesfûrdan bizlere intikâl iden üç bin gûruşun iki bin gurûşu bana ve bin gurûşu kız karındaşım mesfûre Kadre teslim ve anamızdan müntâkil dokuz yüz gurûşluk eşyanın dahî altı yüz gurûşluk eşyayı bana ve üç yüz gurûşluk eşyayı dahî kızkarındaşım mesfûre Kadre teslim itdikde bizler dahi yedinden tamamen ve kâmilan ahz ve kabz idüb babamız ve gerek vâlidemiz hâlikân-ı mesfûrânın terekesinden bizlere intikâl iden hisse-i irsiyyelerimizden vasî-i mensubumuz amucamız mesfûr Toros zimmetinde bir akçe ve bir habbe alacak hakkımız kalmayub husûs-u mezkûre-i mezkûre müte'allık 'âmme-i de'âvi ve mutâlebât ve kâffe-i ey mân ve muhâsemâtdan amucamız mesfûr Toros zimmeti ibrâ-i amm ile ibrâ ve iskât eyledik didiklerinde mukırrân-ı mesfûrânı ikrâr-ı meşrûhelerinde mukırr-ı lehü'l-mesfûr Toros vicâhen tasdik ve şifâhen tahkik ve ibrâlarını kabul idecek mâ-vakâ'bi't-taleb ketb olunur hurrire fî'l-yevmü'l-sâlis ve'l-ışrin min şa'banu'l-muazzam li sene erba' ve selasin ve mie'teyn ve elf (18 Haziran 1819)

Şuhudû'l Hâl

Sadeddin Efendi
Samir oğlu Artin
Artin Nectiş oğlu Makdisi Asvadar
Kebabcı Parsinli oğlu Avıdık

Hacı Oruç-zâde el-Hâc Hasan Ağa
Çekem oğlu Makdisi
Eymir oğlu Ohanil
ve gayrühum

S.16/B.33:

Kalb para ve kalb sikke âlunub virilmemesi ve ecnâs altûn ve sâ'ir akçe bundan akdem tanzîm olunan fiat mukarreresinden ziyâde alunûb virilmemesi husûsuna dikkat olunmak bâbında sâdır olan fermân-'âlî sûretidir

Düstûrûn-u mükerreremûn müşîrûn-u müfehhamûn nizâmu'l-'âlem müdebbirû'l-umûru'l-cumhûr bi'l-l-fikrû's-sâkıbb mütememmi mehâmû'l-enâm bi'r-reyi's-sâ'ib mümeheed-i bünyânü'd-devlet ve'l-ikbâl müşeyyüd-ü erkânü's-sa'âdet ve'l-iclâlû'l-mahfûf bi-sünûf-ı 'âvâtfü'l-mülkü'l-â'lâ Anadolu'nun sol kolu yemin ve yesâriyle nihâyetine varınca vâki' vüzerâ-yı 'izâm edâm Allahû te'âlâ iclâlehûm ve a'zâmu'l-ümerâi'l-kirâm ve efâhimü'l-küberâi'l-füham ulu'l-kadr ve'l-ihtirâm ashabu'l-'izz ve'l-ihtişâmû'l-muhtesûn bi-mezid-i 'inâyetü'l-mülkü'l-âlâ mir-mirân-ı kirâm dâme ikbâlehûm ve âkza kuzâtû'l-müslimin evlâ ve'l-âtu'l-muvahhidin ma'adenü'l-fezâil ve'l-yâkin râfi' 'ilâmu'l-şer'iyeye ve'd-din vâris-i 'ulûmu'l-enbiyâ ve'l-murselin el-muhlâs-ı bi-mezid-i 'inâyetü'l-mülkü'l-mâ'in Mevlânâ Erzurum kâdîsı zide-fezâilehû ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'adenü'l-fezâil ve'l-keâm kuzât ve nüvvâb zide-fazlehûm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân mütesellimin ve Voyvodalar ve A'yân ve Zâbitân ve vücûh-u memeleket zide-kadrühüm tevkî'i refî'i hümâyûn vâsil olacak ma'lûm ola ki sikke maddesi saltânat-ı seniyyemin ehmm-i mehâmm-ı vâcibe-i ihtimâmından olub cemî' zamanda bu husûsa kemâliyle dikkat cümleye farize-i zimmet iken bir müddetten berû eyâd-i nâsda kalb para çoğalmış ve 'âdetâ sahîh sikke misüllü beyn'l-nâs alunûb virilerek kâffe-i bey'- û şırâ fesâde varmış olub mâ hazâ bu husûs mugayyir-i şer'i şerif ve münâfi-i kanun-u münif olarak cemî' zamanda bu makûle mu'âmelât-ı nassı ifsâd idecek nâ-meşrû' hâlât vukû'a gelmemesi emri ehemmine 'itnâ ve mübâredet 'umûr-u mefrûzeden olduğu zâhir ve bu keyfiyyet Mısır tarafından der-sa'âdetime ve memâlik-i sâ'ire -i şâhâneme münteşir olan ayarı on paraya kalpazanlık kâr-ı mekrûhunu i'tibhar iden bir takım hiyenâtkârların 'imâl ve taklid itmelerinden ve Zabitân'ın dahi adam-ı tekayyüdlerinden neşet itmiş olduğu bedihî ve bahîr olmakdan naşî fimâ b'ad memâlik-i mahrûsetü'l-mesâlik padişahânemde o makûle taklid ile kalbazân sandukası olan kalb para ve gurûş ve sâ'ir ecnâs kalb sikke alunub virilmesi men' külli ile men' olunmuş ve Mısır darbhânesi ayarı dahi kadiminde tatbik olunarak 'imâl ve kat'î tenbih kılınmış olmağla ba'dezin her kimde bir tene kalb para ve gurûş ve sâ'ir kalb sikke bulunur ise derhal ahz ve cezası tertib olunması husûsuna kat'î olmağla ve irâde-i seniyye-i padişahânem ta'alluk idüb ol-bâbda ekid ve şedid hatt-ı hümâyûn şevketmâkrûn-ı cihândarânem muhâbetriz-i sūdûr olmak mülâsebesiyle siz ki vüzerâ-yı müşhar ve mir-miran ve Mevlânâ ve kuzât ve nüvvâb ve sâ'ir mûmâ-ileyhümsiz taht-ı hükümetinizde vâki' kazâ ve kasabât ve kurâda fimâ-ba'd o makûle kalb para ve gurûş ve sâ'ir ecnâs kalb sikke ahz ve i'tâ olunmasına ve envâ-i altun ve rub' ve gurûş ve beşlik ve reyyalin dahi mukaddem ve mu'ahher şerefriz-i sūdûr olan evâmir-i celile-i padişahânemde musarrah olan fiat mukarreresinden ziyadeye alunub virilmemesi husûsuna mezid-i i'tinâ ve dikkat ve bundan sonra hilâf-ı men' yesâğ harekete cesaret ideri olur ise çarşy ve bazara tarafınızdan meçhûlu'l-âhvâl casuslar ta'yiniyle taraf taraf taharrî ve teccessüs iderek o makûleler her kim olur ise olsun ele götürüb bilâ emân haklarından gelinmek üzere isim ve şöretleriyle keyfiyyet-i iş'âr-ı birle nizâm-ı mezkûrun

devam ve istikrârı esbâbını istihsâla kemaliyle sa'y ve gayret eylemeniz fermânım olmağın tenbihâ ve ikdâmâ mahsûsân işbu celilü'l-kadrim isdâr ve hassâm hasekilerinden kîdvetü'l-emâsil ve'l-âkrân İbrahim zide kadrûh ile tisyâr olunmuşdur imdi bu husus mevâd-i sâ'ireye bir vecihle mukeyyis olmayub sikke-i hasene-i şahâneme dokunur ve 'ibâdullahâ zarar tertibini mûcib olur bir maslahata ve bu maddeye 'ale'l-devam ihtimâm ve nezâret-i kâffe-i vûlât ve hükkâm ve zâbitân-ı sadâkat -ı irtisâmımın lâzıme-i zimmet ve vâzife-i me'mûriyyetlerinden idüğü vâreste-i kayd-ı işâret olduğuna mebni ba'dezin bir ferdin o makûle kalb para ve kalb sikke alub virmemesi ve ecnâs-ı altun ve rub' ve gurûş ve beşlik ve riyyâl dahi fiat-ı mukarresinden ziyâde ahz ve i'tâ idememesi ve sâ'ilini istikmâle ihtimâm ve mübâderet eylemeniz kat'î matlûb-ı mülûkânem idüğü ve hilâf-ı fermân ve münâfî tenbihât-ı şahânem harekete cesâret iden ve ruhsat virenler tahkîk olunur ise o makûlelerin eşedd-i 'ukûbetle haklarından gelineceği ma'lûmunuz oldukda bir vech-i meşrûh 'amel ve harekete dikkat ve mazmûn-u emr-i 'âlişânımız sicillât- muhâkeme kayd ve sebt ile 'ale'l-devam düstûr-ı 'amel tutulması emrine vûfûr-u sa'y ve mübâderet ve hilâf-ı vâz' ve hâlet vukû'unu tecvizden begâyet-i tehâşî ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı 'âlişânım sâdir olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sūdûr olan fermân vâcibu'l-ittibâ' ve'l-azimu'l-ımtisâlimin mazmûn-u itâ'atmakrûnuyla 'amel ve hareket ve hilâfından begâyet hazer ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerife i'timâd kılasız tahrîren fî evâhîr-i şehri-i cemaziyel-âhir li sene erba' ve selâsin ve mie'teyn ve elf (Nisan ortaları 1819) kad vasala ileynâ Fî 9 Ş (Şaban)sene 34 (4 Haziran 1819)

S17/B.34:

Nuhâs emr-i sûretidir

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'adini'l-fezâil ve'l-kelâm Amasya Sancağında vâki' kazâların Kadıları ve Naibleri zide fazlühûm ve kîdvetü'l-emâcid ve'l-â'yân Amasya mütesellimî (boş) zide mecduhû ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-âkrân Zâbitân ve İş Eri ve darbhâne-i 'âmirem tarafından mübâşir ta'yin olunan Muharrem Ağa tevkî'-i refî'-i hümâyûn vasıl olacak ma'lûm ola ki mehamm-ı seniyyemin ehimmi olub kılâ'-ı hâkâniyem ve donanma-yı hümâyûnum için lâzımesi için tobhâne-i 'âmiremde isâga olunacak tob ve cebehâne-i ma'mûremin 'imâl olunmakda olan mühimmât-ı seferiyye ve sâ'ir edâvât-ı harbiyye muktezî olan nuhâs beher sene Ergani ma'den-i hümâyûnum hâsılâtından ifrâz ve Tokad kalhânesine tabh itirilerek berren Samsun iskelesine ve andan bahren der-sa'âdetime ba's ve tesyîr olunmak ber-mu'tâd nizâmından olmakdan nâşî ma'den-i mezkûrun iki yüz otuz iki senesi hâsılâtından tertib ile der-'aliyyeme celb olunacak yüz elli bin vûkiyyeden başka kalâ'-ı hâkâniyeme müretteb toblar için bâ-irâde-i seniyyem tertib olunan seksen bin vûkiyye ile sefin-i donanma-yı hümhayûnum tobları isâga için Hasköy tobhânesine virilmek üzere muahharen tertib olunan elli bin vûkiyye ki

cem'ân iki yüz seksân bin vûkiyye nuhâs Tokad kalhânesine tabh ve inzârına mübâşeret eylemek üzere hâlâ ma'den-i hümayûnum Emîni düstûr-u mükerrerem müşîr-î müfehâm nizâmul-'alem vezirim Nurullah Paşa edâm Allâhü te'âlâ iclâlehûya hitâben başka ve ol mikdar nuhâsın kalhâne-i mezkûreden vaktiyle tahmil ve Samsun iskelesine nakl ü tavsil olunmak üzere bir mu'tâd ücret-i nakliyyesi kalhâne-i mezkûr müdebbiri ve nuhâs nazırı ma'rifetiyle an-'nakd ashâbına te'diye olunarak sâbıkları misüllü Sivas ve Amasya ve Tokad ve Canik Sancaklarına vâk'î kazâlar ile canik ve müzâfâtı olan Kavak ve Ezine bazarı ve sâ'ir mu'ayyen olan mahallerden ihrâcî lâzım gelen araba ve mekâri ve şüterân ve hayvanat-ı mezbûra ma'rifet-i şer' ve darbhâne-i 'âmiremden ta'yin olunan mübâşir ma'rifeti ve cümle ma'rifeti ile yerlû yerinden tedârik ve ikmâl ve bir güne mukaddem Tokad'a sevk ve isbâl ile nuhâs-ı mezkûrun bir vûkiyyesi gerüye kalmayarak seri'an ve acilen tahmîl ve yollarda meks ve tevkif olunmayarak doğru Samsun iskelesine nâkil ve tavsil olunması husûsuna mezid-i 'itinâ ve dikkat ve te'hir ve terâhidin ittikâ ve mücânebet olunmak bâbında başka evâmîr-i şerîfim isdâr olunmasını mu'teberân ricâl-i devlet-i 'aliyyemden hâlâ darbhâne-i 'âmirem nazırı iftihâru'l-emâcid ve'l-ekârim es-Seyyid Abdurrahman Beğ dâme mecdûhu bâ-takrîr-i inhâ itmekden nâşî ber müceb-i tahrîr evâmîr-i şerîfim isdârı husûsuna irâde-i seniyyem ta'alluk idüb Sivas ve Tokad ve Canik taraflarına diğerk evâmîr-i şerîfim isdâr ve tesyâr olunmağla senki mütesellim-i mûmâ-ileyhsin sen dahi Amasya sancağı kazâlarında zikr olunan ikiyüz seksen bin vûkiyye nuhâsın tahmil ve nakline muktezî olan araba-yı sâbıkına tatbiken ma'rifetin ve mübâşir-i merkhum ma'rifeti ve cümle ittifâkiyle lâzım gelen mahallerden tedârik ve Tokad'a irsâl ve berren akdem nuhâs-ı mezkûrun Samsun iskelesine nakil ve tesyiri husûsuna mezid-i sa'y ve gayret eylemeğin fermânım olmağın hasseten işbu emr-i 'âlişânım isdâr ve mübâşir-i merkûm ile irsâl olunmuştur imdi vusûlunda bâlâda bast-û beyân olunduğu üzere nuhâs-ı mertebe-i mezkûrenin vakt ü zamanıyla tabh ve bir saat mukaddem der-'aliyyeye celbi matlûb-u kat'î-i mülûkânem idüğü ma'lûmun oldukda fermânım olduğu vecihle Amasya sancağı kazâlarından sâbıkı üzere müretteb olan arabanın ücret-i mu'tâdeleri Tokad kalhânesi müdebbiri ve nuhâs nazırı ma'rifetleriyle an-'nakd ashâbına te'diye olunarak ma'rifetin ve ma'rifet-i şer' ve mübâşir-i merkûm ma'rifet-i ve cümle ittifâkiyle lâzım gelen mahallerden tedârik ve ihrâc ve Tokad'a irsâl ve nuhâs-ı mezkûru tahvîl ve iskele-i mezbûreye tenzil ittirmekle mezid-i sa'y ve gayret eylesiz ve sen ki mübâşir-i merkûmsun sen dahi muktezâ-yı me'mûriyetin üzere zikr olunan arabayı mütesellim-i mûmâ-ileyhin ma'rifeti ve ma'rifet-i şer' ve mübâşiretinle yerlû yerinden ihrâc ve Tokad'a tesbil-i birle nuhâs-ı mezkûru tamamen tahmîl ve iskele-i mezbûra tenzili husûsuna mezid-i sa'y ve dikkat eylesin ve siz ki kuzât ve Nüvvâb-ı mûmâ-ileyhim ve sâ'irelersiz siz dahi müceb-i emr-i şerîfimle 'amel ve hareket eylemeniz bâbında fermân-ı 'âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sūdûr olan işbu emr-i şerîf-i vâcibu'l-ittibâ' ve'l-azimu'l-imtisâlimin mazmûn-u

münifi birle 'amil olasız şöyle bilesiz 'alâmet-i şerife i'timâd kılasız tahrîren fî'l-yevmü'l-sânî 'aşer min cemaziyel-âhir li sene erba' ve selasin ve mie'teyn ve elf (10 Nisan 1819) kad vasala ileynâ fî 23 Ş (Şaban) sene 34 (17 Haziran 1819)

S18/B.35:

Sivas hâkimi fazîletlû Ebu Bekir Sıdkı Efendi Hazretleri'nin tarafından gelen adamı Hüseyin Ağa yedine i'tâ eylediği tahrîrdir ki beyân şûd

'İzzetlû oğlum Hüseyin Ağa ba'de's-selâm inhâ olunur ki tarafımızdan kabzına me'mûr olduğun Amasya kazâları ve nefsi Amasya ve kurâlarından olan matlûbatımızı tamamen ve kâmilen devletlû 'inâyetlû merhâmetlû veliyyü'n-ni'âm hâtimü'l-şeym vezir-i bi-nazır Efendimiz Hazretlerinin hazine-i devletlerinden ahz eyledim eğer ol-tarafta sa'âdetlû mütesellim Ağa Hazretlerinin meblâğ-ı merkûmdan sana teslim olunmuş meblağ var ise zimmetinde olan teslim eyledikleri meblâğ-ı Ağa-yı mûmâ-ileyh Hazretlerine teslim eyleyüb kendin bir kadem-i akdem tarafımıza gelesin ve's-selâm fî 23 Ş (Şaban) sene 234 (19 Haziran 1819)

S.18/B.36:

İmdâd-ı hazeriyyenin taksit-i sâni buyruldu suretidir

Şerî'at me'âb Amasya kâdisı faziletlû Efendi zide fazlûhûm ve me'zûn-u bi'l-iftâ fekâhetlû Efendi zide takvâh ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-âkrân mütesellimi 'izzetlû Osman Ağa zide kadruhû ve bi'l-'umûm âshâb-ı sahn ve İş Erleri zidet mukadderehûm inhâ olunur ki işbu bin iki yüz otuz dört senesine mahsûben re's sene-i gurre-i muharrem 'itbarıyla iki taksit ile bâ-fermân-ı 'âli Sivas Eyâletinden taraf-ı müşirânemize ta'yin ve tahsis buyurulan imdâd-ı hazeriyyenin taksit-i sâni olan mebâliğin bu def'adan Sivas mahkemesinden mahrec pusula-yı şer'iyye tarafınıza ib'âs olunmuş olduğu ma'lûmunuz oldukda sizler ki bâlâda muhâtabûn mûmâ-ileyhimsiz sene-i merkûma mahsûben kazanızdan icâb iden taksit-i sâni mebâliği tamamen ve kâmilen cem' ve tahsil ve tarafımızdan kabzına me'mûresine teslime tevsili husûsuna bi'l-vücûh-u ihtimâm ve dikkat eylemeniz bâbında divan-ı Rum'dan işbu buyruldu-u Tahrir ve isdâr ve Goğuş Ağamız 'izzetlû Hacı Yusuf Ağa ile ba's ve tisyâr olunmuşdur in-şâ-Allahû te'âlâ gerekdir ki vusûlundan vech-i meşrûh üzere bir mûceb pusula-yı şer'iyye mebâliği ber kadem-i evvel cem' ve tahsil ve kabzına me'mûr teslime irsâli husûsuna mezîd-i sa'y ve dikkat ve bermhuceb-i buyruldu 'amel ve hareket ve hilâfından tehâşi ve mücânebet eylesesüz deyu emr olundu fî 27 Ş (Şaban) sene 34 (26 Haziran 1819) kad vasala ileynâ fî 5 N (Ramazan) sene 34 (28 Temmuz 1819)

S.18/B.37:

İki yüz otuz dört senesine mahsûben imdâd-ı hazeriyye'nin taksit-i sânisî Sivas mahkemesinden mahrec pusula mücebince hâlâ hazinenin bin yüz üç buçuk gurûş ve harc-ı bâb iki yüz gurûş ve harc-ı buyruldu kırk beş gurûş ve Çavuşlar kethüdâsına on gurûş ve hizmet-i mübâşiriyye beş yüz gurûş ve isti'câliye yüz elli gurûş ve sarâfiyye on beş gurûş ki cem'ân iki bin yigirmi dört gurûşdan Amasya sancağı kazâlarına isâbet iden sehm defteridir ki ber cech-i âtî zikr olunur fî 11 N (Ramazan) sene 234 (4 Temmuz 1819)

Kazâ-i Amasya 400 Gurûş	Kazâ-i Gedegra 383 Gurûş	Kazâ-i Merzifon 247 Gurûş
Kazâ-i Havza 179 Gurûş	Kazâ-i Ladik 110 Gurûş	Kazâ-i Zünnu'n Abâd 160 Gurûş
Kazâ-i Kelinkiras 78 Gurûş	Kazâ-i Merzifon Abâd 78 Gurûş	Kazâ-i Veray 64 Gurûş
Kazâ-i Zeytûn Meblâğ 75 Gurûş	Kazâ-i Gümüş ma' Hacı Köy 88 Gurûş	50 Meblâğ

Cem'ân yekûn 2024 Yalnız iki bin yigirmi dört gurûşdur

S.19/B.38:

Bu def'a Van üzerine me'mûr şark cânibi ser-'askeri Devletlû Hafız Ali Paşa Hazretleri tarafından der-'aliyye-ye irsâl olunan altun olarak bir yük hazine için İsmail Tatar bendeleri yediyle Amasya menzilhânesine lede's-saîde ma'iyyetine mu'temed cebelûler terfikiyle eminen ve sâlîmen hazineye mersûle Tatarân-ı mezbûrân ile savb-ı maksûde ib'âs olunmağa işbu mahale kayd şud fî 15 N (Ramazan)sene 234 (8 Temmuz 1819)

S.19/B.39:

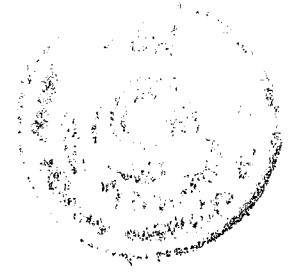
Kılâ'-ı hâkâniye ve sefn-i donanma-yı hümâyûn için isâğâ olunacak toblar ve sâ'ir edâvât-ı harbiyye-i seferiyye için Ergani ma'den-i hümâyûnun iki yüz otuz iki senesi hâsılâtından olmak üzere Tokad kalhânesinde tabh ve hazır ve müheyyâ olan iki yüz seksen bin vûkiyye-i nuhâsdan Amasya sancağına isâbet iden yüz kırk bin vûkiyye nuhâsın beher kantarının altışar buçuk gurûş ücret-i nakliyyesi cânib-i mirî den edâ olunmak üzere ol mikdar nuhâsın medine-i Tokad'dan tahmil ve Samsun isklesine nakil ve tenzili için muktezî olan altı yüz gurûşun Amasya sancağı kazâlarına tevzi' ve taksim olunan defterdir ki zikr olunur fî 11 N /Ramazan) sene 234 (4 Temmuz 1819)

Kazâ-i Amasya 'araba 'aded 123	Kazâ-i Gedegra 'araba 'aded 120	Kazâ-i Merzifon 'araba 'aded 90
Kazâ-i Havza 'araba 'aded 70	Kazâ-i Ladik 'araba 'aded 60	Kazâ-i Zünnu'n Abâd 'araba 'aded 53

Kazâ-i Kelinkiras
‘araba
‘aded
28

Kazâ-i Merzifon Abâd
‘araba
‘aded
28

Kazâ-i Verây
‘araba
‘aded
28

Cem‘ân yekûn 600 ‘araba ‘aded

S.19/B.40:

Amasya Sancağı kazâlarından Merzifon ve Merzifon Abâd kazâları Sivas Eyâletinden ifrâz ve livâ-i mezkûrde vâk‘î Gümüş Hacı Köyü ma‘den-i hümâyûnuna rabt olduğunu nâtık südür iden ferman-ı ‘âlişânın sûretidir

Kıdvetü'l-Nüvvâb el-müteşerri‘in Merzifon kazâsı Nâibi Mevlânâ (boş) zide ‘ilmûhûm ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-â‘yân Gümüş ma‘ Hacı Köyü ma‘den-i Emîni Osman zide mecdûhu ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-âkrân vücûh-u âhâli ve İş Eriği zide kadrühüm tevkî‘-i refî‘-i hümâyûn vâsıl olacak ma‘lûm ola ki ma‘den-i hümâyûn-u şâhânemden Amasya Sancağında vâki‘ Gümüş ma‘Hacı Köyü ma‘deninin teksîr hasılâtı ahir-i ehemmine ‘itinâ ve dikkat olunmak ve sayâları temhidi ile aralık aralık tenbihât-ı şâhânem itâresiyle el-halet-ü hazîhi i‘mâl olunan mâğaradan başka maznûn olan mahaller hafr ve teherri ile ne-mâluca cevher bulunmak te‘kid olunarak bâ-‘avn-ı hazret-i bârî bu esnada müceddeden hafr olan mâğaradan feyz-ü kuvvet cihetiyle mâğârât-ı sâ‘ire cevherinden a‘lâ olarak ihrâc eyledikleri cevherden tiz elden on beş firûn i‘mâl ve izâbe ile husûle gelen otuz üç bin yüz kırk beş dirhem sim-û sâf bu def‘a darbhâne-i ‘amireme gönderilmiş olmağla sim û mezkûrun hey‘etine nazaran cevher-i mezkûrun feyz ve bereketi zâhir ve lâyıkıyla i‘mâl olursa külliyyetlü sim husûle gelür hazine-i gaybiyye-i el-hibbe idüğü sûret-i halden nâ-mudâr ve bâhir olub ancak ma‘den-i mezkûrun hüsn-i i‘mâl ve idaresi için ber mu‘tâd sermayeye mahsûben ihâle olunan mukâta‘ât bedel-i iltizâmılarından fazla olarak şimdilik elli bin gurûş nakden sermaye i‘tâsına müsâ‘ade kılınur ise tiz vakitte te‘diyesine mu‘vâfık olub bir ol-mikdar sermaye-i istidâ‘ına mecbûr olacağını ve işbu cevherin külliyyet ve feyz ve bereketine göre verâsi kesilmez ise gittikçe vesa‘it gelerek Keban ma‘den-i hümâyûnum gibi kesb-i istişhâd ideceği bedihî isede tertibinden ziyâde furûn icad ve i‘mâline menût ve tanzîmi müceddeden münhasib kazâ ya rabt ve ilhâkına muhtac ve merbût olmakdan nâşî cevâzında kâ‘in Merzifon ve Merzifon Abâd kazâsının müceddeden rabtıyla tevsî‘i daire-i mühimmat ve i‘ânesine i‘tinâ olunmakdan lâ-bûd olduğundan bahisle her halde müsâ‘ade-i seniyyem erzânı kılınmasını sen ki emîni mûmâ-ileyhsin bir kıt‘a arzûhâlinde inhâ eylediğine bina‘en nefsi‘l-emirde ma‘den-i mezkûrun hin-i feth ve kûşadından berû cevâzında vâk‘î Zeytûn kazâsı ve zikr olunan Hacı Köyü ahâlisinin merbûtiyyet cihetiyle hizmet ve i‘âneleriyle idâme ve i‘mâl birle mukaddemlerde iki yüz elli vûkiyye sim û saf istihsâl olunmuş ve şimdilerde iki yüz vûkiyye mikdarı sim husûle gelüb ihrâc olunan cevherinin kesret û kuvveti zahîr isede kâl ve i‘mâl tertibinden ziyâde

S.20/B.40:..

furûn ihdâs ve icadına muhtac ve idaresi müceddeden bir kazânın rabtıyla vücûda geleceği varest-e-i kayd-ı edvâr olduğundan ve zikr olunan Merzifon ve Merzifon Abâd kazâsının mu'ayyen olan menzil-i mesârifâtı idare ve rü'yet eylemek şartıyla ma'den-i mezbûre rabt ve ilhâk-ı husûsuna ahâlisi hüsn-i rızalarıyla talebkâr olduklarını şifâhen tâkrîr ve 'arz ve mahzar takdimiyle istidâ' itmiş olduklarından rabt ve ilhâmı lâzım gelmiş olduğuna nazarân kazâ-i mezkûrunun müstâkilen ma'den-i mezbûra rabtı veyahud Sivas Eyaleti dahilinde vâkî' Divriği kazâsı bundan akdem hatt-ı hümâyûn şevketmakrûn-u şâhânemle Eyalet-i mezbûreden ifrâz ile Keban ma'deni hümâyûnuna rabt ve ilhâk olunmuş olub lâkin kazâ-ı mezbûrun merbûtiyyeti senevi beş bin gurûş kütük bedeli nuhâsından 'ibaret olunmağla darbhâne-i 'âmiremde ve burada ta'yin ve ika'd ile idaresi teklifine dimediğinden gayrı ahâlisinin ma'den hizmetinden imtinâ' sûretleri ihsâs olunmakta iken ma'den sayesinde serbestiyyet kesb eylemek ze'amıyla merbûtiyyetlerinden hoşnudluk hâsıl itmişler isede el-hükmin olmakdan nâşî salifü'z-zikr Merzifon ve Merzifon Abâd kazâsının dahi Eyâlet-i mezbûreden ifrâz ve ma'dene ilhâkı vülât-ı 'izâmın iki cânibden kasr-ı âyâdi-i hükümetleriyle tazyik dairelerimiz mü'eddi olacağından dairelerimiz tazyikden vikâye-i mâru'z-zikr Divriği kazâsı ma'den-i hümâyûnumdan ifrâz ile kemâ-kân Sivas tarafından terk olunarak bu mukabelede Merzifon ve Merzifon Abâd kazâsının Eyâletden ifrâz ve Gümüş ma' Hacı köyü ma'denine rabt ve ilhâka muvâfık irâde-i seniyyem olduğu takdiriyle ma'den-i mezbûra vesa'it ve kuvvet gelerek hasılâtının zâid ve terakkîsine zari'e-i müstakile olacağı reside-i rütbe-i tâhkik olmağla me'aden-i hümâyûnu şâhânem hüsn-i i'mâline ihtimâm olunmak ve hesabu'l-iktizâ kazâ rabtıyla tevzî' ve furûn icâd ve ilave kılınmak ve sim maslahatı begâyet sâdiyyet kesb etmiş ve sûret-i nizâm-ı esbâbı 'adide-i ma'lûmiye mebni kemâliyle 'usret-i bidâ eylemiş olduğundan istihsâli esbâb-ı kerminiyyet mevadd lâzimesine 'itina ve dikkat olunmak ve icyât-ı umûrunda idüğü istikâr olduğuna bina'en istida' olduğu vecihle darbhâne-i 'âmiremden sermaye muhtesibi irsâl olunmuş isede ber minvâl-i muharrer menziline idare itmek şartıyla Merzifon ve Merzifon Abâd kazâsının Eyâlet-i mezbûrdan ifrâzıyla müstâkil ma'den-i mezbûra rabt veyahud vülât- 'izâmın dairelerini tazyikden vikâyeten Divriği kazâsı Keban ma'deninden fekk ile kemâ-kân Sivas Eyaletine terk olunarak ol vecihle kazâin-i mezkûrenin Gümüş Hacı Köyü ma'denine ilhâkı istizânını şamil-i mutehhirân ricâl-i devlet-i 'aliyyemden hâlâ darbhâne-i 'âmirem nazırı iftihâru'l-emâcid ve'l-ekârim es-Seyyid Abdurrahman Beğ dâme mecdûhu tarafından takdim olunan memhûr takrîri 'atabe-i ulya-yi mülûkâneme lede'l-'arz mücebince Merzifon ve Merzifon Abâd kazâları Hacı Köyü ma'denine ilhâk olunub Divriği kazâsı dahi Keban ma'deninden fekk ve kemâ-kân Sivas iyâline ilhâk olunmak üzere tanzîmine mübâreret olunmak bâbında hatt-ı hümâyûn-u şevketmakrûn şerefriz-i südûr olmakla mücebince Sivas valisine ve ma'den-i hümâyûn Eminine hitaben ifade-i hâl zımında diğer evâmîr-i şerifim isdâr ve iktizâ iden mahallere `ilmûhaberleri virilmekle

darbhâne-i 'âmireme mazbût Haremeyn-i şerifeyn mukâta'âtından zikr olunan Merzifon mukâta'âsının mukaddema iki yüz yigirmi dört tarihinde ma'den-i mezbûre hın rabtında ma'mal ve kalemiyye ve faiz-i senevi mukayyed olan on dokuz bin gurûş bedel-i iltizâmı ma'den-i mezbûr Emîni tarafından darbhâne-i 'âmireme edâ ve hazeriyye ve seferiyye ve 'avarız ve nüzul malları umenâ ma'rifetiyle tahsil ve dikkat ve zamanıyla yerli yerinde teslim olunmak ve ma'den-i mezbûrun merbutâtı sâ'iresine câri olan şürût-u serbestiyyet kazâ-ı mezbûr hakkında dahi mu'teber ve cârî olmak ve ahâlisi dahi umûr-u ma'dende istihdâm olunmak ve devriyye ve kudumiyye ve saray ta'mirî ve sancak mesârifât-ı namıyla mütesellimler tarafından bir akçe alınmak ve mübâşir göndermemek ve reâyâ ve berâyâsı rencide ve remide olunmayub ve zabt û rabt memleket ve idare-i 'umûr-u fukarâyı ve ra'iiyyet önde ma'den ümenâsından gayrı ecânibden vec-hen mine'l-vücûh dahl û taarruz olmamak va ahâliden bir ferd bir mahâle ihzâr olunmayub kâffe-i de'âvîleri Emîni ma'rifetiyle rü'yet olunmak ve sükkân ve dilhânı tekâlif-i şâkkadan vareste ve mu'af ve katiyyet-i mezâlimden mahrûse'l-etraf olub sâ'ir ma'den-i hümâyûnumda câri olan şürût-u serbestiyyet kazâ-yı mezbûr ahâlisi haklarında dahi icrâ olmak ve ma'den-i mezbûrun kermiyyet

S.21/B.40:...

i'mâli ve külliyetli sim û zer istihsâli emrinde cümlesi ezcân düvel-i sa'y ve gayret eylemeği ta'ahhüd ve ümenâyı ma'den dahi fukara-yı ra'iiyyetden emin ve asâyişlerini müceb-i erbâb ve sa'ilinin istihsâline sarf-ı kudret eylemek ve şerâ'it-i mezkûreye vakten mine'l-evkât hâlel irâs eylememek şartıyla rabt ve ilhâk olunarak emr-i şerifim virilmiş olduğu mukayyed olmağla şeref-yâfte-i sūdûr olan hatt-ı hümâyûn şevketmakrûn mücebince kazâ-i mezkûrenin mu'ayyen olan menzil mesârifinin rü'yet eylemeleri şartıyla işbu iki yüz otuz dört senesinden 'itibaren şerâ'iti mezkûre ile ma'den-i merkûm rabt ve ilhâk olmağla merbûtiyyetini mübeyyin işbu emr-i 'âlişân isdâr ve (boş) ile irsâl olunmuşdur imdî vusûlunda siz ki ma'den-i mezbûr Emîni mûmâ-ileyh ve vücûh-u ahâli ve İş Erlerisiz bâlâda bast û beyân olduğu üzere kazâ-i mezbûrun sene-i merkûmeden 'itibâriyle şerâ'iti mezkûre üzere ma'den-i merkûmede rabt ve ilhâk olunmuş olduğu ma'lûmunuz oldukda ma'den-i merkûmun germiyyet i'mâli esbâbının istihsâline bi'l-ittifak sa'y ve gayret eyleyesiz ve sen ki nâib-i mûmâ-ileyhsin sen dahi emr-i şerifimle 'amel ve hareket itmek bâbında fermân-ı 'âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerifimle vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sūdûr olan işbu emr-i şerif-i 'âlişânımın mazmûn-u münifi üzere 'amîl olasız şöyle bilesiz 'alâmet-i şerife i'timad kılâsız tahrîrien fî Şabanu'l-muazzam sene erba' ve selasin ve mie'teyn ve elf (Mayıs 1819) kad vasala ileynâ fî 19 N (Ramazan)sene 34 (12 Temmuz 1819)

S.21/B.41.:

Karabet nâm Rahibin yedine virilen berât sûretidir

İstanbul ve tevâbî Ermeniyâni Patriği Bogos nâm rahib divân-ı hümâyûnuma memhûr 'arzûhâl idüb Patrikliğine dair bâ-berât-ı 'âlişâna zabt oluna gelen murahhasalıklardan Amasya ve Merzifon tevâbî Ermeni murahhasalığı Abraham Rahibin üzerinde iken hâlik olub yeri hâli kalmağla yerine aher murahhas nasb-û ta'yini lâzım gelmeğin yine Karabaşlarından işbu dârende-i berât -ı 'âlişân kıdvetü'l-muhtar milleti'l-mesihkiye Karabet nâm Rahib hutimet 'avâkabûhu bi'l-hayr bir vecihle mahal ve müstehâk ve icrâ-yı 'ayin umûr-u murahhasalığı idare ve rü'yete muktedir olduğun bildirilmekle mir-i pişkeşin teslim-i hazine-i 'amirem eylemek şartıyla murahhasalık mezkûr-u mesfûr Abraham nâm Rahibe tevcih ve yedine berât-ı 'âlişânım virilmek bâbında istidâ-ı 'inâyet eylediği ecilden hazine-i 'amiremde mahfûz Piskopos mukâta'âsı defterlerine mürâca'ât olundukda Amasya ve Merzifon der-karye-i Kürköy ve tevâbî Ermeni murahhasalığı bin sekiz yüz akça mirî pişkeş ile mersûm Abraham Rahibin üzerinde olduğu der-kenar olunmağla sâdır olan fermân-ı 'âlişânım mücebince 'adet-i pişkeş-i olan meblâğ-ı mezbûr bin sekiz yüz akçeyi ber-vech-i nakd teslim hazine-i 'amirem eylediğine sûret-i rûz-nâmçe-i hümâyûnum virilmeğin bin iki yüz otuz dört senesi cemâzi-yel âhirinin ikinci gününde bu berât-ı hümâyûnu virdim ve buyurdum ki mersûm Karabet nâm Rahib hutimet 'avakabuhû bi'l-hayr varub hâlik-i mersûm yerine mârr-üz-zikr Amasya ve Merzifon ve tevâbî murahhasalığına tabi' yerlerde taife-i Ermeniyânın ulûsu ve geçûsü mesfûru üzerlerine murahhasa bilüb 'ayinlerine müt'e'allik umûrlarında doğru sözünden tecâvüz iylemeyeler ve murahhasalığına tabi' yerlerde 'azl ve nasba müstehak olan Papasları Rahib-i mersûm 'ayinleri üzere azl ve yerlerine gayr-ı papas virdikde hilâf-ı mu'tâd-ı kadim aherinden müdahale olmayub ve rahib-i mersûmun ma'rifeti ve 'izzeti yoğ iken bazı kara papasları 'ayinlerine muhâlif nikâhı câ'iz olmayan kefereye nikâh eylemeyeler ve bir zimmîye avrat erinden kaçsa veyahud bir zimmî 'avrat boşamlı olsa veyahud almalı olsa aralarına rahib-i mesfûr ve vekillerinden gayrı kimesne girmeye ve karışmaya ve akd-ı nikâh ve fesh-i nikâh münâzî-i fih aher redd-i tedliği dahi zimmî ma'beynlerin rızalarıyla ıslâh ve iktizâ idüb 'ayinleri üzere kilisalarında yemin virdikde hilâf-ı mu'tâd-ı kadim ehl-i 'örf ta'ifesi taraflarından müdahale ve tecrîm ve tefrim eylemeyüb ve murahhasalığına tabi' yerlerde mürd olan Karabaşların ve Papasların ve mareyte ta'bir olunur keşişi 'avretlerin (çizik) mu'tad-ı kadim üzere Patrik'e aid metrûkatlarını murahhasa-i mesfûr patrik tarafından mirî için ahz ve kabz eyledikde hilâf-ı mu'tad-ı kadim beytü'l-mâl ve kassam ademleri ve sâ'ir

S.22/B.41:..

ehl-i 'örf tarafından muhâlefât olunmayub ve mürd olan Ermeni Karabaşları ve mareyte ta'bir olunur keşişe avretlârın ve sâ'ir Ermeni zimmîlerin kendü 'ayin-i atileri üzere kilisaları fukarasına ve patrike ve murahhasaya her ne vasıyyet iderler ise makbûl olub Ermeni şahidleri ile şe' ile istimâ' oluna ve Ermeni ruhbanlarından bazıları kilisa ve manastırı yoğ iken mahalle be mahalle gezüb fesâde bâ'is olanları rahib-i mersûm

ma'rifetiyle te'dib ve men' olunub ve kadimden kendü 'ayinleri üzere' kilisalarına müte'allık bağ ve bağçe ve çiftlik ve değirman ve ayazmalarına ve tarlalarına ve manastırlarına ve sâ'ir bunun emsâli kenîsâya vakf olan eşya ve davarlarına bundan evvel murahhasa olanlar ne vecihle zabt ve tasarruf ide gelmişler ise mesfûr Karabet nâm Rahib 'avakabuhû bi'l-hayr dahi ol vecihle patrik-i mersûm tarafından virilen mühürlü mektub mûcebince zabt ve mutasarrıf olub taraf-ı aherden bir ferd vicehâ mine'l-vücûh manî' ve ferâhim olmayub kata'ân dahl-û taarruz kılmayalar şöyle bileler 'alâmet-i şerife i'timâd kılalar tahrîren fî'l-yevmü'l-râbi' min şehr-i cemâziyel âhir sene erba' ve selasin ve mie'teyn ve elf (1 Nisan 1819)

S.22/B.42:

Karabet nâm rahibin yedine virilen emr-i 'ali sûretidir

Mefâhirü'l-kuzât ve'l hükkâm me'adini'l-fezâil ve'l-keâm Amasya ve Merzifon ve Kayseriye ve Ankara ve Kütahya ve (boş) ve (boş) kazâların kâdîları ve na'ibleri zide fazlühûm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki İstanbul ve tevâbî Ermeniyâni Patriği Bogos nâm Rahib divan-ı hümâyûnuma memhûr 'arzuhal idüb Patrikliğine dahil yerlerde sakin Ermeniyân ta'ifesi senden tehhül ve tezevvük idenlere Patrik ve murahhas ve Karabaşların izni olmadıkça 'ayinlerine muhâlif bazı Kara Papasları nikâh câ'iz olmayan zimmîye nikâh eyleyüb ve bir zimmîye 'avrat erinden kaçsa veya bir zimmî 'avrat boşamalı veyahud almalı olsa aralarına Patrik ve yahud vekillerinden gayr-ı kimesne girmeyüb ve karışmamak bâlâsı hatt-ı hümâyûn şevketmakrûnumla memnûn yedine virilen berât-ı 'âlişanım şürûtundan müsarrah iken Patrikliğine dahil mârr-uz-zikr Amasya ve Merzifon ve Kayseriye ve Ankara ve Kütahya ve sâ'ir vilâyet-i Anadolu'da vâkî' kazâ ve nevâhî ve kurâda sakîn akrabalarından olub ziyâde 'ayinlerine muhâlif ve kendülerine nikâh câ'iz olmayan 'avratı 'akl-ı kısırları ve münker fâsîdleriyle kendülere nikâh ittirmek üzere Voyvoda ve â'yân ve Zâbitân ve sâ'ir ehl-i 'örf taifesine varub hediye ve akçe 'itâsıyla ittimâ' iderek murahhas ve Karabaş ve Papaslarını ve kilisa hademelerini celb ve şu 'avrat şu zimmîye nikâh eyle deyû haber ittirdiklerinden mersûmlar dahi 'ayinlerine muhâlif olub nikâh câ'iz değildir deyû cevab virdiklerinde mersûmları cess ve takdir ve tecrim eylediklerinden halleri perişan olduğuna 'ayinleri üzere Patrik-i mersûm tarafından inhâ eylediklerin bildirmekle o makûle 'ayinlerine muhâlif olub nikâh câ'iz 'avratı şu zimmîye nikâh eyle deyû Voyvoda ve â'yân ve zâbitân ve sâ'ir ehl-i 'örf taifesinin murahhasa ve Karabaş ve Papas ve kilisa hademeleri hilâf-ı şer'-i şerif ve mugâyir-i şürût berât-ı 'âlişân vâki' olan cebr ve takdir ve zulm-u te'adileri men' ve ref' olunmak bâbında emr-i 'âlişânım sūdûruna istidâ' 'inâyet eylediği ecilden hazine-i 'amiremde mahfuz Piskopos mukâta'âsı defterlerine nazâr olundukda bu makûle

patrikliğine dahil mahallerde patriğ-i mersûmun ma'rifet ve izni yoğ iken, 'ayinlerine muhâlif bazı Kara Papasları nikâh câ'iz olmayan zimmîye nikâh eylemeyeler

S.23/B.42:...

ve bir zimmîye 'avrat erinden kaçsa veyahud bir zimmî 'avrat boşamli ve almalu olsa aralarına rahib-i mersûm ve vekillerinden gayrı kimesne girmeye ve karışmaya deyû bâlâsı hatt-ı hümâyûn-u şevketmakrûnumla ma'nût patrik-i mersûmun yedine virilen berât-ı 'âlişânım şürûtunda müserrah olduğu der-kenar olmağla imdi şürûtu mûcebince 'amel olunmak bâbında fermân-ı 'âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükmi-şerifimle vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel idüb dahi patrik-i mersûmun berât-ı şürûtu mûcebince vech-i meşrûh üzere olduğu hazine-i 'âmirem defterlerinde mukayyed olmağla siz ki kuzât ve nüvvâb mûmâ-ileyhimsiz şürût-u muharrer-i mezkûre mûcebince 'amel ve hareket olunub hilâf-ı şürût ve mugayir-i emri 'âlişânım o makûle 'ayinlerine muhâlif nikâh câ'iz olmayan zimmîye nikâh eyle deyû murahhasa va karabaş ve Papas ve kilisa hademelerine ehl-i 'örf tâ'ifesinin vâkî' olan cebr ve ibrâmları ma'rifet-i şer' ile men' ve ref' husûsuna ihtimâm ve dikkat eyleyesiz şöyle bilesiz 'âlâmet-i şerife i'timâd kılâsız tahrîrin fî'l-yevmü'l-sâmin min şehri zilka'ade sene erba' ve selasin ve mie'teyn ve elf (29 Ağustos 1819) kad vasala ileynâ fî 25 N (Ramazan) sene 34 (18 Temmuz 1819)

S.23/B.43:

Turhal menzili emri sûretidir

Düstûr-u mükerrerem müşîr-i müfehham nizâmu'l-'âlem müdebbiri'l-umûru'l-cumhûr bi'l-fikrû's-sâkıb mütemmim-i mehâmu'l-enâm bi'r-reyi's-sâ'ib mümehhid-i bünyânü'd-devlet ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkâhü's-sâ'adet ve'l-iclâl ve'l-mahfûf-ı bi-sünûfu 'avâtufu'l-mülkü'l-â'lâ-'alî hâlâ Sivas valisi vezirim Lütfullah Paşa edâm-Allahu te'âlâ iclâlehû ve mefâhiru'l-kuzât ve'l-hükkâm me'adini'l-fezâil ve'l-keâm kazâ-ı Erba' ta'bir olunur Irak ve Karayaka ve Taş-Abâd ve Sonya kazâlarıyla Mecid-özü ve Amasya Sancağının hâvî olduğu kazâlardan Gümüş Ma' Hacı Köyü ve Zeytûn kazâlarından mâ'adâ dokuz 'aded kazâlar ile Turhal ve Kaz-Abâd ve Orta Abâd kazâlarının kâdîları ve na'ibleri zide fazlühûm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-âkrân â'yân ve Zâbitân ve İş Erleri zide kadrühûm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsil olacak ma'lûm ola ki sen ki vezir-i müşârün-ileyhsin tarafından der-bâr hâlâ mütemmi dârîme vârid olan bir kıta tahrîrâtın me'âlında Turhal menzilin senede bir buçuk aylık mesârifî Hüseyin Abâd kazâsına ve üç aylığı Amasya Sancağına tâbi' Veray ve Ezine Bazarı kazâlarına tarh ve tahmîl olunmuş ise de kazâ-hâ-i mezkûrenin kudretleri olmadığından ve zikr olunan Hüseyin Abâd kazâsının bir buçuk aylığı kazâ-i Erba' ta'bir olunan Irak ve Kara Yaka ve Taş-Abâd ve Sonya kazâlarına Veray ve Ezine kazâlarının üç aylığının bir aylığı Mecid Özü kazâsına ve iki aylığı Amasya Sancağı'nın hâvî olduğu Gümüş ma' Hacı Köyü ve Zeytûn kazâlarından mâ'adâ menzilkeş olub ve olmayan dokuz

aded kazâsına 'alâ vechü'l-teâ'dil tarh ve tahmil olunduğu sûrette menzil-i mezkûrün hüsn-i sûrette idâresi mümkün olacağı mukaddemâ lede'l-inhâ Zile hâssı dahilinde olan Meşhed Abâd ve Künbed Abâd nahiyeleri serbestiyyet olduklarından özürlerine icâb eylediğine binâ'en i'âne-i mezkûre aher kazâlara tarh ve tahmil olunmak üzere isti'lâm-i hâvî Sadrazam tarafından tasdîr ve tesyîr olunan tahrîrâtın vüsûlundan bahisle Sivas Eyaleti'nin hâvî olduğu ekser elviye ve kazâ-ı havass ve Haremeyn ve darbhâne-i 'âmirem merbûtâtından ve bâ-husûs Mecid-özü kazâsı ve kazâ-ı Erba' ahâlisi yedlerinden serbestiyyet emirleri olduğundan anlara tahmîl olunduğu sûrette isti'fâ ve tezallümden hâlî olmayacakları ve 'iâne-i mezkûru zikr olunan Hüseyin Abâd ve Veray ve Ezine Bazarı kazâlarında kalmak lâzım gelse külliyyen perişân olacakları aşikâr ve bunlar her halde müsâ'ade-i seniyyeye muhtaç oldukları bedidâr olduğuna binâ'en Zile ve Mecid Özü ve kazâ-ı Erba' ve Amasya Sancağının dokuz 'aded kazâlarının her ne kadar serbestiyyet ve merbûtâtları var ise de civarlarına nazâran memhûr ve tekâlifleri derc-i i'tidâlden devn olduğunu tahrîr ve inhâ eylediği ecilden kuyûd-u lâzimesi ba'de'l-ihrâc iktizâsı mu'teberân ricâl-i devlet-i 'aliyyemden hâlâ darbhâne-i 'âmirem Nazırı iftihâru'l-emâcid ve'l-ekârim es-Seyyid Abdurrahman Beğ dâme mecdûhudan isti'lâm oldukda Zile hâssı mülhâkatından olan Meşhed Abâd ve Künbed Abâd kazâları mukaddemâ bâ-emr-i 'âlişânım afv olunmuş olduklarına binâ'en i'âne-i mezkûre nahiteyn-i

S.24/B.43:...

nahiteyn-i mezkûreteyne tekrar tahmîl olunsa ceyb-i hümayûnu mülûkânem mahsûsu havass-ı celile mülhâkatından olmak mülâsebesiyle iddi'a-yı serbestiyyet ile olan emtinâ'ı tazallûm veistirhâmdan hâlî olmayacakları der-kâr olduğuna binâ'en nahiyeteyn-i mezkûreteynden sarf-ı inzâr ile sâ'ir kazâlara tahmil veyahud tarz-ı aher ile tanzîmi manût-u rey-i 'âlişânım idüğünü memhûren i'lâm itmekden nâşî muktezâ-yı su'al oldukda ber-mûceb-i i'lâm-ı menzil-i mezbûr mesârifinin bir seneden dört buçuk aylık idaresini Hüseyin Abâd ve Veray ve Ezine Bazarı Özü kazâlarından ifrâz ve kazâ-ı Erba' ve Mecidözü ve Amasya Sancağının Gümüş ma' Hacı köyü ve Zeytun kazâlarından mâ'adâ sâ'ir dokuz 'aded kazalarına tahmîl ve bir buçuk aylığı dahi mukaddem idâresine me'mûr Turhal ve Kazabad ve Orta Abâd kazâlarında ibkâ olunmak üzere tanzîmi husûsu manût-u rey'-i 'âlişânım idüğü mevkûfâtan der-kenar ve bâ takrîr lede'l-'arz mûcebince tanzîmi husûsuna irâde-i 'aliyyem ta'allûk itmekle ve ol-vecihle mevkûfâtdan ihrâc ve derûn-u emr-i şerifim mevzû'a irsâl olunan memhûr ve mumzi sûret-i defter-i nâtk olduğu üzere menzil-i mezbûrun bir senede dört buçuk aylık mesârifinden Hüseyin Abâd kazâsının bir buçuk aylığı kazâ-ı Erba' ya ve Veray özü kazâsının bir buçuk aylığından bir bir aylığı Mecid Özü ve nısf aylığı dahi Ezine Bazarı Özi kazâsının bir buçuk aylığı ile Amasya Sancağının Gümüş mâ' Hacı köyü ve Zeytûn kazâlarından ma'adâ sâ'ir dokuz 'aded kazâlarına tahmil ve yedi buçuk aylığı mukaddema idaresine me'mûr olan Turhal ve Koz-Abâd ve Orta Abâd kazâlarında ibkâ olunmakla imdâdiye-i mezkûre mahallerinden

tahsiliyle menzil-i mezkûrun hüsn-i nizâm üzere i'mâl ve idâresi husûsuna bezi-j-celle himmet eylemeğin fermânım olmağın hasseten işbu emr-i 'âlişânım isdâr ve irsâl olunmuşdur imdi vusûlunda bâlâda tahrîr ve beyân ve sûret-i defterde tasvir ve 'ayân olunduğu üzere menzil-i mezkûrun dört buçuk aylık mesârifi Hüseyin Abâd ve Verây ve Ezine Bazarı Özü kazâlarından ifrâz ile kazâ-yı Erba' ve Mecid Özü ve Amasya Sancağının Gümüş ma' Hacı Köyü ve Zeytûn kazâlarından mâ'adâ sâ'ir dokuz 'aded kazâlarına tahmil ve yedi buçuk aylığı dahi mukaddema idâresine me'mûr Turhal ve Kaza-Abâd ve Orta Abâd kazâlarında ibkâ olunduğu ma'lûmun oldukda imdâdiye-i mezkûrenin mahallerinden tahsiliyle kemâl-i hüsn-i nizâm üzere i'mâl ve idâresi husûsuna sarf-ı külli miknet eylesen ve siz ki Kuzzât ve Nüvvâb ve â'yân ve Zâbitân ve sâ'ir mûmâ-ileyhümsiz siz dahi müceb-i emr-i şerifimle 'amel ve hareket ve hilâfından begâyet-i tehâşi ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı 'âlişânım sâdir olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerifimle vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sūdûr olan işbu emr-i şerifim mazmûn-u münîf-i birle 'amîl olasız şöyle bilesiz 'alâmet-i şerife i'timâd kılasis kad vasala ileynâ fî15 N (Ramazan)sene 34 (8 Temmuz 1819) tahrîren fî şehr-i Şa'bân-ı muazzam sene Erba' ve selasin ve mie'teyn ve elf (Mayıs 1819)

S.24/B.44:

Turhal menzilinün müceddeden nizâma rabt olunduğunu nâtik-ı anfen tescil olunan emr-i 'ali mantûkunca Sivas valisi Devletlû Lûtfullah Paşa Hazretleri tarafından şeref-sūdûr ve vürûd iden buyruldu yu emr-i üslûblarının sûretidir

Şeri'at şî'âr Amasya kâdîsı Faziletlû Efendi zide fazlûhu ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân mütesellimi 'izzetlû Osman Ağa zide kadrûhu ve livâ-yı mezbûrun Gümüş ma' Hacı Köyü ve Zeytûn kazâlarından mâ'adâ hâvî olduğu dokuz 'aded kazâların kâdîları ve nâ'ibleri faziletlû Efendiler zide ilmûhum ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân â'yân ve Voyvodegân ve Zâbitân ve âshâb-ı sahnân ve İş Erleri zidet mefârehûm inhâ olunur ki Turhal menzilhânesinin bir senelik ücretinden bir buçuk aylığı Hüseyin Abâd kazhasına ve üç aylığı Amasya Sancağına tabî' Verây ve Ezine Bazarı kazalarına tarh ve tahmîl olunmuş ise de kazâ-hâ-i mezbûrun idâreye kudretleri olmadığı der-bâr-ı merâhim-i karar Hazret-i mülûkâneye 'arz ve inhâ olduğuna binâ'en zikr olunan Hüseyin Abâd Verây ve Ezine Bazarı menzilhâne-i mezbûrun mahiyyelerinden mu'af olarak menzil-i mezkûrun ücreti fimâ-ba'd dört buçuk mahiyyesi Turhal kazâsına ve bir buçuk mahiyyesi Kaz Abâd kazâsına ve bir buçuk mahiyyesi kazâ-yı Erba' ta'bir olunan İrak ve Kara yaka ve Taş Abâd ve Sonya kazâlarına ve bir mahiyyesi Mecid Özü kazâsına ve iki mahiyyesi Amasya Sancağının hâvî olduğu Gümüş ma' Hacı Köyü ve Zeytûn kazâlarından mâ'adâ menzilkeş olub

S.25/B.44:...

ve olmayan dokuz 'aded kazâlarına ve bir buçuk mahiyyesi Orta Abâd kazâsına tarh ve tahmil olunarak hüsn-i nizâm rabt olunması bâbında bu def'a taraf-ı müşîrânem ve zikr

olunan kazâların hükkâm ve zâbitânına hitâben bir kıt'a emr-i 'ali şerêfiriz-i sūdûr ve vürûdunda bir kıt'a sûret-i defter-i hâkkâni savab-ı halisâneme vüsûl bulmağla emr ü irâde-i hazret-i mülûkâne üzere hareketi cümleye farize-i zimmet olmakdan nâşî emr-i şerifim sûreti ihrâc ve mümzayâ tarafınıza irsâl olunduğu sizler ki bâlâda muhâtabûn-ı mûmâ-ileyhûmsiz menzilhâne-i mezkûre mahiyyesinden kazanız hissesi irsâl olunan sûret-i emr-i 'aliden ma'lûmlarınız olup işbu sûret-i emr-i şerifi tescil idüb mahiyye-i mezbûru vakt ü zamanıyla menzilhâne-i mezbûr canibine tamamen i'taya mezid-i sa'y ve gayret ve bu mahiyye husûsunda kazâmız havâssdır tersaneyeye ve darbhâneye merbûtdur ve yedimizde serbestiyyet emr-i vardır deyû beyhûde özü isti'fâ sûretlerinden begâyet hazer ve mücânebet eylemeleriniz bâbında tenbihe ber mantûku emr-i 'ali Divan-ı Rum'dan işbu buyruldu tahrîr ve istâr (Boş) ile ba'is ve tisyâr olunmuştur in-şâ'-Allahû te'âlâ vüsûlunda ber vefk-i matlûb-u 'ali sûret-i emr-i 'ali tescil ve senesine mahiyye-i mezbûru i'taya dikkat ve gayret ve ber-mûceb-i buyruldu 'amel ve hareket ve hilâfından begâyet hazer ve mücânebet eylesin deyû Gurre-i Ramazan sene 34 (Haziran sonu 1819)

S.25/B.45:

Amasya Sancağının hâvî olduğu Gümüş ma' Hacı Köyü ve Zeytûn kazâlarından mâ'adâ menzilkeş ve gerek serbestiyyet ve merbûtiyyetleri olup ve olmayan dokuz 'aded kazâları Turhal menziline bir senede iki mâh i'ane ve imdad eylemeleri bâbında bu def'a müceddeden bir kıt'a emr-i 'ali ve buyruldu-u sâmi sūdûr ve vürûd itmekle işbu bin iki yüz otuz dört senesine mahsûben menzil-i mezbûrun iktizâ iden iki aylık i'anesi on bin gurûş ve hizmet-i mübâşiriyyesi bin iki yüz elli gurûş ki cem'an on bir bin iki yüz elli gurûş cümle ma'rifet-i ve ma'rifet-i şer'le ber mûceb-i emr-i 'ali livâ-yı mezbûrun muhtevî olduğu kazâ in mezkûreden mâ'adâ dokuz 'aded kazâlarına ber-vech-i ta'dil ve tesviye-i tevzi' ve taksim olunmağla meblâğ-ı mezbûrdan zikr-i câ'i kazâların hisse-i musibeleri defteridir ki ber vech-i âfû zikr olunur fî 7 L (Şevval) sene 34 (30 Temmuz 1819)

Kazâ-i Amasya
2410 Gurûş

Kazâ-i Gedegra
2296 Gurûş

Kazâ-i Merzifon
1722 Gurûş

Kazâ-i Havza
1263 Gurûş

Kazâ-i Ladik
1148 Gurûş

Kazâ-i Zünnu'n-Abâd
689 Gurûş

Kazâ-i Kelinkiras
574 Gurûş

Kazâ-i Merzifon Abâd
574 Gurûş

Kazâ-i Veray
574 Gurûş

Cem'an yekûn
11250 Gurûş

Yalnız on bir bin iki yüz elli gurûşdur

S.25/B.46:

Bâ fermân-ı 'ali Amasya Sancağına vâride olan tekâlifât-ı padişâhiden Amasya kazâsına isâbet iden mebâliğden kazâ-i mezbûrde vâki' Yörükân karyelerinden Bekir Karyesine yüz gurûşda yigirmi para ve Aksalur karyesine yüz gurûşda otuz para ve Çavuş karyesine kezâlik yüz gurûş otuz para ki cem'an yüz on paraya zikr olunan dörd 'aded

karye ahâlileri beher sene minvâl-i meşrûh üzere edâ itmek üzere tarafeynin rızaları ve cümle ittifakıyla huzur-u şer' de tanzîm ve rabt virildiği ve rabıta kayd şud 1234 (1819)

S.25/B.47:

Amasya Sancağı kazâlarından Veray kazâsına vâki' Yörükân karyelerinden Göyncek ve Yası Kışla ve Nefs-i Gökçeli ve Kara Yakub ve Çorak ve Sağır Çayı iş bu altı 'aded karye ahâlileri kazâ-ı mezbûre isâbet iden tekâlif-i padişâhiden yedi sehm i'tibariyle bir sehm virmek üzere tanzîm ve rabt virildiği kayd şud 1234 (1819)

S.25/B.48:

Zünnu'n Abâd kazâsında vâki' Köse Eyyüb karyesinde sâkin Yörükân ta'ifesine kazâ-ı mezbûre isâbet iden tekâliften altmış raddeye beş radde sehm virmeğe ta'ahhüd ve tanzîm olunur fî 21 RA (Rebi'ül-evvel) sene 34 (19 Ocak 1819)

S.26/B.49:

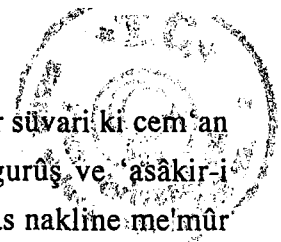
Mirî şâb fûrûhtu için emr-i şerif sûretidir

Mefâhîrül-kuzât ve'l hükkâm me'adini'l-fezâil ve'l-keîâm Amasya ve Merzifon ve ol havâlide olan örilerin kâdîları ve na'ibleri zide fazluhûm tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki Darbhâne-i 'amirenden zabt ve idâre olunan mukâta'âtdan Gürûs şâbhânesi mültezimi Mehmed Esad zide mecduhûnun takdim eylediği bir kıt'a takrîr mefhûmunda şâbhâne-i mezkûr örisinden olan Ankara ve Kangırı ve ol havâlide hilâf-ı şürût Karahisar şâbı fûrûht olmakdan nâşî men' ve ref' bâbında sene-i sâbıka evâhir-i rebi'ül-âhirinde sūdûr iden emr-i 'âlişânım şâbhâne-i mezkûr örisi olan mahallere lede'l-vüsûl fîmâ-ba'd hilâf-ı şürûtu memnu'âtan Karahisar şâbına vaz'iyed itmeyûb Gürûs şâbı isti'mâline ta'ahhüd birle ta'ahhüdlerini mûşir-i vürûd iden i'lâmat mazmûnları emr-i şerif-i mezkûrun kaydı bâlâsına şerh virülüb hilâf-ı hareket ideri yoğ iken Amasya tüccarından Seyyid Çelebi ve Merzifon tüccarından Kâkilli oğlu Ahmed ve Merzifon esnafından yiğid-başı Memiş ve Hüseyin nâm kimesneler tama'ı hame teba'iyet ile şâbhânedan giden şâbı bir mahalle vaz' ve kendü ticaretleri için hilâf-ı şürûtu memnû'âtdan olan Karahisar şâbı fûrûht eylediklerini mahâl-i mezkûr örücülerini inhâ itmiş olduklarından bugüne hareketleri vâki' ise merkûmların hilâf-ı şürût vâki' olan te'adilerinden men' ve ref' için emr-i şerifim isdârını tahrîr ve inhâ itmekle kuyuda lede'l-mürâca'a Gürûs şâbhânesi örisi olan Amasya ve Merzifon ve Vezir Köprüsü ve Çorum ve iskilib ve Osmancık ve Tosya ve Taraca Viran ve Kastamonu ve Ankara ve Kangırı ve Zafran Bolu ve Bolu kazâlarından hilâf-ı şürût Efrenc ve Karahisar şâbı fûrûht olunduğu bundan akdem mûmâ-ileyh Esad zide mecdûhu tarafından inhâ ve hilâf-ı şürût memnû' olan şâb fûrûht olunmamak bâbında emr-i şerifim sūdûrunu istida' eylediğine bina'en

şâbhâne-i mezkûrede hâsıl olan mirî şâb örisi olan mahallere nakl olundukda mirî şâb fûrûht olunmadıkça âherin şâbı min ba'd-ı fûrûht olunmamak ve şâbhâne-i mezkûrede hâsıl olan mirî şâbı işçileri ve devecileri serikâ idüb bazı kazâlarda biz Emininden aldık deyû fûrûht idüb ol vecihle mâl-ı mirîye gadr etmeleriyle bu makûle şâb işçileri ve devecileri yedlerinde mâdem ki Emininden memhûr ve ma'mûl bir tezkeresi olmayanlara min ba'd-ı şâb fûrûht ittirilmeyüb eğer ideri olur ise mirî için girift olunmak ve şâbhâne-i mezkûrede hâsıl olan mirî şâb gemilere tahmil ve örisi olan mahallere nakil oldukda ol-mahallerde olan gümrükçülere ve sâ'ir Zâbitân taraflarından gümrük ve bâc ve resm-i kapan ve dallâliye ve kassabiye nâmıyla bir akçe ve bir habbe mutâlebe olunmamak şürûtundan olduğu ve şâbhâne-i mezkûre merbût olan mahallerde Karahisar-ı Şarki şâb ve Efrenc şâb- bey' ve fûrûht olunmayub her kimin yedinde bulunur ise ve her kimin olur ise olsun şürût-u mukâta'â üzere hıfzu'l-nizâm ma'rifet-i şer' ile girift ve bir mahalle vaz' ve temhir olunub eshâbı dahi ism-ü resimleriyle der- sa'âdetime 'arz ve 'ilâm olunmak üzere ber-mûceb-i şürût sene-i sâbıka evâhir-i rebi'ü'l-evvelinde sâdır olan emr-i şerifim mûcebince 'amel ve harekete müte'ahhid oldukları nâtik varid olan i'lâmat-ı emr-i şerif-i mezkûrun kaydı bâlâsına şerh virilmiş olduğu der-kenarda müstebân olmağla bu sûrette emr-i mezkûrun ve ta'ahhüdlerini nâtik bâlâsına şerh virilmiş olan i'lâmatın hilâf-ı mahâl-i mezkûrede merkûmların Karahisar şâb'ı fûrûht eyledikleri vâkî' ise ma'rifet-i şer' ile girift ve bir mahalle vaz' ve temhîr birle merkûmların te'dibleri için der-'âliyyeme 'arz ve i'lâm olunmak bâbında ber-mûceb-i takrîr ve der-kenar-ı emr-i şerifim isdârı iktizâ eylediği Haremeyn mukâta'ası kaleminden ba'de'l-ihrâc iktizâsı mu'teberân ricâl-i devlet-i 'âliyyemden hâlâ darbhâne-i 'âmirem nazırı iftihâru'l-emâcid ve'l-ekârim mir Abdurrahman dâme mecduhûdan isti'lâm olundukda der-kenar olduğu vecihle emr-i şerifim i'tasî iktizâ' eylediğini i'lâm itmekle der-kenar ve i'lâm olduğu vecihle emr-i şerifim isdârı bâ-takrîr-i lede'l-'arz imdi mûcebince 'amel olunmak bâbında fermân-ı 'âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-ü şerifimde vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel idüb dahi siz ki kuzât ve nüvvâb-ı mûmâ-ileyhümsiz emr-i mezkûrun ve te'ahhüdlerini nâtik kaydı bâlâsına şerh virilmiş olan i'lâmatın hilâf-ı mahâlli mezkûrede merkûmların Karahisar şâbı fûrûht eyledikleri vâkî' ise ma'rifet-i şer' ile girift ve bir mahalle ref' ve temhir birle merkûmların te'dibleri için der-'âliyyeme 'arz ve i'lâma mübâderet eyleyesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerife i'timâd kılasız tahrîren fî'l-yevmü'l-sâlis 'aşer min Şa'banu'l-'azîm sene erba' ve selasin ve mie'teyn ve elf (9 Haziran 1819) Kad vasala ileynâ fî 11 L(Şevval)sene 1234(5 Ağustos 1819)

S.27/B.50:

Van üzerine me'mûr hâlâ şark cânibi ser-'askeri Devletlû Hafız Ali Paşa Hazretleri ma'iyyeti için Amasya Sancağından bâ-emr-i 'ali müretteb ve matlûb buyurulan iki yüz kırk dokuz nefer süvariden Amasya kazâsına isâbet iden elli beş nefer süvari Merzifon ve

Merzifon Abâd hissesinden Amasya kazâsına isâbet iden on dört nefer süvari ki cem'an altmış dokuz 'aded süvari bedeliyesi otuzyedî bin dokuz yüz elli gurûş ve 'asâkir-i mezbûr için vürûd iden Enderun Ağalarından Ömer Ağa'nın ve nuhâs nakline me'mûr Muharrem Ağa'nın hizmet-i mübâşiriyyelerinden ve tahsildariyyeden kazâ-ı mezbûre isâbet iden bin beş yüz on iki gurûş harc-ı defter ve kalemiyye bin yigirmi beş gurûş ve harc-ı havâlât dört yüz altmış üç gurûş ve kazâ-yı mezbûr tahsildâriyyesi beş yüz gurûş ki cem'an kırk bir bin dört yüz elli gurûşun cümle ma'rifet-i ve ma'rifet-i şer'ile kazâ-yı mezbûrun hâvî olduğu mahallât-ı şehîr ve nahiyeye-i Erba' kurâlarına tevzî' ve taksim olunan defterdir ki ber-vech-i âtî beyân olunur tahrîrin fî'l-yevmü'l-hamis 'aşer min şevvali'l-mükerrem li sene erba' ve selasin ve mie'teyn ve elf (9 Ağustos 1819)

Mahalle-i Gümüştü-zâde 893 Gurûş	Mahalle-i Çevikce 223 Gurûş	Mahalle-i Bâyezid Paşa 1480 Gurûş	Mahalle-i Sofu-zâde 434 Gurûş
Mahalle-i Mehmed Paşa 555 Gurûş	Mahalle-i Yakutiye 328 Gurûş	Mahalle-i Yukarı Savadiye 200 Gurûş	Mahalle-i Bazar-ı Sufla 300 Gurûş
Mahalle-i Şamlar 168 Gurûş	Mahalle-i Soflar 563 Gurûş	Mahalle-i Hoca Süleyman 53 Gurûş	Mahalle-i Sarac Hâne 265 Gurûş
Mahalle-i Kocacık 260 Gurûş	Mahalle-i Uzun Mustafa 120 Gurûş	Mahalle-i Dere 420 Gurûş	Mahalle-i Temena 243 Gurûş
Mahalle-i Telci 265 Gurûş	Mahalle-i Darûl'l-İslâm 195 Gurûş	Mahalle-i Pervane 458 Gurûş	Mahalle-i Boza Hâne 1507 Gurûş
Mahalle-i Eski Kethûda 790 Gurûş	Mahalle-i Hacı İlyas 454 Gurûş	Mahalle-i Deve Hâne 1397 Gurûş	Mahalle-i Şeyh Garik 74 Gurûş
Mahalle-i Hızır Paşa 200 Gurûş	Mahalle-i Fahredden 85 Gurûş	Mahalle-i Gök Medrese 168 Gurûş	Mahalle-i Ahi Sa'deddin 100 Gurûş
Mahalle-i Câmi'i Enderun 197 Gurûş	Mahalle-i Karatay 100 Gurûş	Mahalle-i Hatuniye 142 Gurûş	Mahalle-i Saray 142 Gurûş
Mahalle-i Bağ Helkis 100 Gurûş	Mahalle-i İslim 452 Gurûş	Mahalle-i Çırakçı 452 Gurûş	Mahalle-i Pirinçci 37 Gurûş
Mahalle-i Kazgancı 488 Gurûş	Mahalle-i Sade Helkis 347 Gurûş	Mahalle-i Sabıkuddin 325 Gurûş	Mahalle-i Üçler 499 Gurûş
Mahalle-i Fethiye 535 Gurûş	Mahalle-i Receb 115 Gurûş	Mahalle-i Kurşunlu 89 Gurûş	Mahalle-i Aşağı Savadiye 698 Gurûş
Mahalle-i Şamice 298 Gurûş	Mahalle-i Hacı Hamza 475 Gurûş	Mahalle-i 'Acem Ali 850 Gurûş	Mahalle-i Çeribaşı 423 Gurûş

Mahalle-i
Köprübaşı
175 Gurûş

Mahalle-i
Köyceğiz
332 Gurûş

cem'an
yekûn
19480 Gurûş Yalnız on dokuz -
bin dört yüz seksen gurûşdur

Nahiye-i Akdağ

Karye-i Yenice 1000 Gurûş	Karye-i Zâna 1000 Gurûş	Karye-i Ebemi 500 Gurûş	Karye-i Mürk 500 Gurûş	Karye-i Eşekci Kışlacık 500 Gurûş
Karye-i Katır Kışlacık 500 Gurûş	Karye-i Seyfe 25 Gurûş	Karye-i Soku 90 Gurûş	Karye-i Yıkılğan 100 Gurûş	Karye-i Göndes 150 Gurûş
Karye-i Sadular 70 Gurûş	Karye-i Boyalıca 225 Gurûş	Karye-i Kürtler 55 Gurûş	Karye-i Saraycık 175 Gurûş	Karye-i Taşbaş 20 Gurûş
Karye-i Tura 105 Gurûş	Karye-i Dere baş Alanı 95 Gurûş	Karye-i Sofular 30 Gurûş	Karye-i Akviran 400 Gurûş	Karye-i Koz Alanı 40 Gurûş
Karye-i Kara Kese 200 Gurûş	Karye-i Kız Seki 85 Gurûş	cem'an yekûn 6365 Gurûş Yalnız altı bin üç yüz altmış beş gurûşdur		

Nahiye-i Geldigelen

Karye-i Yavru 100 Gurûş	Karye-i Ulus 445 Gurûş	Karye-i Zara ma' İlca 445 Gurûş	Karye-i Moramul 590 Gurûş	Karye-i Susa 295 Gurûş
Karye-i Kürtler 185 Gurûş	Karye-i Yördenik 275 Gurûş	Karye-i Orta 260 Gurûş	Karye-i Göne 260 Gurûş	Karye-i Musa 75 Gurûş
Karye-i Yağmur 185 Gurûş	Karye-i Büke 235 Gurûş	Karye-i Bağlıca 100 Gurûş	Karye-i Köyceğiz 25 Gurûş	Karye-i İl Gazi 110 Gurûş
Karye-i Yaylacık 50 Gurûş	Karye-i İmrü 165 Gurûş	Karye-i Kovay 175 Gurûş	Karye-i Bulduklu 110 Gurûş	Karye-i Karlu 15 Gurûş

cem'an yekûn
4100 Gurûş Yalnız dört bin yüz gurûşdur

Hakala Nahiyesi

Karye-i Harman Ağılı 50 Gurûş	Karye-i Eymir 60 Gurûş	Karye-i Ulvi 180 Gurûş	Karye-i Arucak 170 Gurûş	Karye-i Er Aslan 100 Gurûş

Karye-i
Yüz Beği
60 gurûş

S.28/B.50:...

Karye-i Mürühor 235 Gurûş	Karye-i Feyza 220 Gurûş	Karye-i Değirmen deresi 40 Gurûş	Karye-i Lab 35 Gurûş	Karye-i Kolay 50 Gurûş

Karye-i Çorlu 100 Gurûş	Karye-i Senezi 50 Gurûş	Karye-i Deveci 75 Gurûş	Karye-i Bayırlı 230 Gurûş	Karye-i Kulu 25 Gurûş
Karye-i Gani 25 Gurûş	Karye-i Firûz 100 Gurûş	Karye-i Kayacık 100 Gurûş	Karye-i Kurnaz 70 Gurûş	Karye-i Dere Köyü 100 Gurûş
Karye-i Kazganlı 75 Gurûş	Karye-i Üyük 30 Gurûş	Karye-i Hakala 55 Gurûş	Karye-i Hacı Bayram 45 Gurûş	Karye-i Uzun Oba 15 Gurûş
Karye-i Güdelez 12 Gurûş	Karye-i Saluca 80 Gurûş	Cem'an yekûn 2440 Gurûş Yalnız iki bin dört yüz kırk gurûşdur		
Nahiye-i Ezine Bazarı				
Karye-i Ezine 750 Gurûş	Karye-i Kızılca Kebir 520 Gurûş	Karye-i Tatar 240 Gurûş	Karye-i Karataş 200 Gurûş	Karye-i Sarı Alan 325 Gurûş
Karye-i Efte 300 Gurûş	Karye-i İmük 200 Gurûş	Karye-i Vermiş 520 Gurûş	Karye-i Balalan 150 Gurûş	Karye-i Keşlik 170 Gurûş
Karye-i Halifeler 150 Gurûş	Karye-i Afşar 325 Gurûş	Karye-i Saray özü ma' 520 Gurûş	Karye-i Girab 325 Gurûş	Karye-i Şeyh Sadi 325 Gurûş
Karye-i Kara İbrahim 150 Gurûş	Karye-i 'Asi Abdal 250 Gurûş	Karye-i Heneske 220 Gurûş	Karye-i Zığala 170 Gurûş	Karye-i Üvesay 180 Gurûş
Karye-i Kala' 700 Gurûş	Karye-i Uygur 520 Gurûş	Karye-i Sevincir 150 Gurûş	Karye-i Moramu 250 Gurûş	Karye-i Saz 130 Gurûş
Karye-i Yağcı Abdal 230 Gurûş	Karye-i Sarı Gazi 210 Gurûş	Karye-i Kara Ali 150 Gurûş	Karye-i Bayat 80 Gurûş	Karye-i Kâyı 100 Gurûş
Karye-i Karsın 150 Gurûş	Karye-i Büke 210 Gurûş	Karye-i Vadi 50 Gurûş	Karye-i Keçeli 40 Gurûş	Karye-i Kız oğlu Kapısı 15 Gurûş
Karye-i İlyas 30 Gurûş	Karye-i Kürtler 20 Gurûş	Karye-i Mahmadlar 20 Gurûş	Karye-i Kızılca Sağır 20 Gurûş	Cem'an yekûn 9065 Gurûş

Yalnız dokuz bin alkmış beş gurûşdur

Min-habsu'l-mecmû' 41450 Yalnız kırk bir bin dört yüz elli gurûşdur

S.28/B.51:

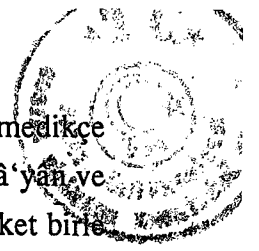
Medine-i Sivas Na'ibi 'Ayni-zâde Ebu Bekir Sıdkı Efendi Hazretleri'nin imzasıyla
mûmzi ve mahtûm Van cânibi maslahatı için tertib olunan mübâya'a emri sûretidir

Düstûr-u mükerrem müşîr-i müfehham nizâmu'l-'âlem müdebbiri'l-umûru'l-cumhûr
bi'l-fikrû's-sâkıb mütemmim-i mehâmu'l-enâm bi'r-reyi's-sâ'ib mümehhid-i bünyânü'd-

devlet ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkânü's-sâ'adet ve'l-iclâlehu ve'l-mahfûf-ı bi-sünûfu 'avâtıfu'l-mülkü'l-â'lâ-'alî hâlâ Sivas valisi vezirim Lütfullah Paşa edâm Allahu te'âlâ iclâlehû ve mefâhiru'l-kuzât ve'l-hükkâm me'adini'l-fezâil ve'l-ikelâm Sivas Eyâletinde vâki' kazâların kâdîları ve na'ibleri zide fazlühûm ve bu husûsa mübâşîr ta'yîn olunan hassam silahşorladından kıdvetü'l-emâcid ve'l-â'yân Mehmed Emin Zide mecdûhu ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-âkrân â'yân ve Zâbitân ve vücûh-u ahâli ve İş Erleri zide kadrühûm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsil olacak ma'lûm ola ki sen ki vezir-i müşârün-ileyhsin hâlâ Erzurum valisi ve şark canibi ser'askeri vezirim el-Hâc Hafız Ali Paşa edâm Allahû te'âlâ iclâlehûnun bu def'a Van maslahatı için ma'iyetinde tecemmu' ve teheşşir idecek askerin rûz-merre ta'yinâtları için mikdar-ı vâfî zahire tertibi husûsunda irâde-i şâhânem ta'alluk ederek ol-bâbda hatt-ı hümâyûn şevketmakrûn-u şâhânem şeref-riz-i sūdûr olmağla mücebince baş muhâsebeden harâc derûn-u emr-i şerife mevzû'a irsâl olunan sûret-i defter-i nâtik olduğu

S.29/B.51:...

ve sâbıkı üzere hintanın beher kilesi kırkar ve şa'irin yigirmi beş paraya olarak Sivas Eyaletinde ve havâlisinde tertib olunan on bin kile hinta ve altmış bin kile şa'irin fiat-ı mezkûre ile icâb iden bahâsı ser'asker-i müşârün-ileyh tarafından virilmek üzere ale'l-hesâb akçe havâle olunmağla ol-vecihle zehâir-i mezkûre-yi inzimâm-ı rey ve ma'rifetin ve ma'rifet-i şer' ve mübâşîr-i mûmâ-ileyh ve cümle ittifâkiyle icâb iden bahâsı eshâb-ı zehâire i'tâ olunarak tamamen ve kâmilten tahsil ve ser'asker-i müşârün-ileyh tarafından birân akdem irsâl ve kabza me'mûr'a teslim olunduğunu müşîr senede ahz ve tekml haberi ile keyfiyyetini der-sa'âdetimde tahrîr ve işarı bezl-i celle himmet eylemek fermânım olmağın bâ-takrîr işbu emr-i celilü'l-kadrim isdâr ve (Boş) ile irsâl olunmuşdur imdi vusûlunda ber vech-i meşrûh ser'asker-i müşârün-ileyh ma'iyetine me'mûr asâkirin idâre-i ta'yinatları bu makûle müretteb olan zehâirin bir kilesi gerüye kalmayarak tamamen ve seri'an tahsili muktezâ-yi irâde-i seniyyemden idüğü ma'lûmun oldukda bâlâda tahrîr ve beyân ve sûret-i defterde mestûr ve 'ayân olunduğu üzere asâkir-i mezkûre ta'yinatları için Sivas Eyâletinde ve havâlisinden tertib olunan ol-mikdar zehâirin inzimâm-ı rey ve ma'rifetin ve ma'rifet-i şer' ve mübâşîr-i mûmâ-ileyh ma'rifeti ve cümle ittifâkiyle tevzi' ve taksim ve icab iden bahâsı ashâb-ı zehâire i'tâ olunarak tamamen ve kâmilten tahsil ve ser'asker-i müşârün-ileyh tarafından bir saat evvel irsâl ve kabza me'mûr teslim ve yedinden sened ahz ile tekml haberini der-sa'âdetime iş'ar-ı sarf külli miknet eyleyüb şöyle ki zehâir-i mezkûre asâkir-i mezbûre ta'yinatları için müretteb ve matlûb olduğundan te'diye ve tahsilinde her kim izhâr-ı tereddüd ve betâet ider ise icrâ-yı te'diblerinde ibtidâr olunacağını iktizâ idenlerin gûş-hoşlarına ilkâ iderek bu emr-i ehemmin temşiyet ve tanzîmine ihtimâm ve dikkat eylesiz ve sen ki mübâşîr-i mûmâ-ileyhsin sen dahi ber-müceb-i sûret-i deftere me'mûr ve tahsil olduğun zehâir-i müşârün-ileyhin inzimâm-ı rey ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'i ve mübâşîrinin ma'rifeti ve cümle ittifâkiyle tamamen ve serian tahsil ve mahalline nakil ve

tesliminde müsâra'at ve hilâf-ı emr-i 'âlişânım imrâr-ı vakte cesaret ve tekmîl itmedikçe 'avdet eylemekten tevâkki ve mübâ'adet eyleyesiz ve siz ki kuzât ve nüvvâb ve â'yan ve zâbitân ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz siz dahi mûceb-i emr-i şerifimle 'amel ve hareket birle zehâir-i mezkûrenin bir gün evvel tahsîl ve ser'asker-i müşârün-ileyh tarafından irsâl ve teslîmi emrine bi'l-ittifâk mezid-i sa'y ve gayret ve hilâf-ı hareket mukırrlar 'itâb olunmakdan hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı 'âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-i şerifimle (Boş) vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i südür olan işbu emr-i şerif-i vâcibu'l-ittibâ' ve'l-azimu'l-imtisâlimin mazmûn-u münifi birle 'amil olasız şöyle bilesiz 'alâmet-i şerife i'timâd kılasız tahrîren fî'l-yevmü'l-râbî' 'aşer min şehri Recebü'l-ferd li sene erba' ve selasin ve mie'teyn ve elf (9 Mayıs 1819) kad vasala ileynâ fî 17 L (Şevval)sene34 (10 Ağustos 1819

Mûcebince buyruldu südür ve vürûd itmiştir

S.29/B.52:

Livâ-i Amasya ber taksim-i hazeriyye

İslâmboli
kile
hınta
1338

İslâmboli
kile
şa'ir
8028

Bu def'a Van maslahatına me'mûr hâlâ Erzurum valisi ve şark cânibi ser'askeri devletlû el-Hâc Hafız Ali Paşa Hazretleri'nin ma'iyetinde teheşşür idecek asâkir ta'yinâtları için hıntanın beher keyl-i islâmbolisi kırkar ve şa'irin beher keyl-i İstanbulisi yigirmi şer para fiyatıyla Sivas Eyaleti ve havâlisinden bâ-emr-i 'ali müretteb olan on bin keyl-i İslâmboli hınta ve altmış bin keyl-i İslâmboli şa'irinde sicill-i mahfûzda mukayyed ber-taksim-i hazeriyye livâ-yı merkûma isâbet iden ber vech-i bâlâ yalnız bin üç yüz otuz sekiz keyl hınta ve seksen bin yigirmi sekiz keyl şa'irdir fî 17 L (Şevval) sene 234 (13 Ağustos 1819)

S.30/B.53:

Livâ-yı Amasya
süvari
nefer
249

Sivas mahkemesi pusûlası sûretidir

Van üzerine me'mûr hâlâ şark cânibi ser'askeri devletlû el-Hâc Hafız Ali Paşa Hazretleri ma'iyeti için hayyiz-i imkânda olduğu mikdarı Başbuğuyla hâlâ Sivas valisi devletlû es-Seyyid Lütfullah Paşa Hazretleri tarafından mâ'adası dahi Sivas ve Amasya Sancaklarından bâ-emr-i 'ali müretteb olan bin nefer süvari askerinin yüz neferi Başbuğuyla müşârün-ileyh tarafından tanzîm olunacak olub bâkî dokuz yüz neferi livâ-in-

î mezbûrin kazâlarına tarh olunmağla süvari-yi mezkûreden livâ-yı merkûme isâbet iden yalnız iki yüz kırk dokuz nefer süvaridir fî 3 N (Ramazan) sene 234 (26 Haziran 1819)

S.30/B.54:

Van üzerine me'mûr hâlâ şark cânibi se'askeri devletlû el-Hâc Hafız Ali Paşa Hazretleri'nin ma'iyeti için Sivas ve Amasya Sancaklarından bâ-emr-i 'ali müretteb olan bin nefer süvari askerden yüz neferi ba'de'l-ihrac bâkî dokuz yüz neferden Sivas mahkemesinden mahrec pusula mûcebince Amasya Sancağına isâbet iden ikiyüz kırk dokuz nefer süvariden livâ-yı mezbûr kazâlarının hisse-i mûsibeleridir ki ber-vech-i âti zikr olunur fî 11 N (Ramazan) sene 34 (4 Temmuz 1819)

Kazâ-i Amasya Süvari Nefer 55	Kazâ-i Gedegra Süvari Nefer 50	Kazâ-i Merzifon Süvari Nefer 38
Kazâ-i Havza Süvari Nefer 25	Kazâ-i Ladik Süvari Nefer 23	Kazâ-i Zünnu'n Abâd Süvari Nefer 17
Kazâ-i Merzifon Abâd Süvari Nefer 14	Kazâ-i Kelinkiras Süvari Nefer 14	Kazâ-i Verây Süvari Nefer 13

cem'an yekûn süvari nefer 249 Yalnız ikiyüz kırkdokuz nefer süvaridir

S.30/B.55:

Bundan akdem Van cânibine Amasya Sancağından matlûb-u cihândâri buyurulan süvari asâkirden livâ-yı mezbûr dokuz kazâ 'itibâriyle kazanıza isâbet iden süvari nefer akdemce pusula olunub irsâl olunmuş isede bu def'a Merzifon ve Merzifon Abâd kazâları bâ-hatt-ı hümâyûn gümüş ma'denine merbût ve cem'i tekâlifden müselleme ve mu'âf olmak hasebiyle asâkir-i mezbûreden kazâ-in mezbûruna isâbet iden süvari nefer kazâ-in mezbûrundan ref' ve livâ-yı mezbûrun sâ'ir kazâlarına tarh ve tahmil olunmak irâde-i seniyye-i veliyyü'n-niâ'm buyurulmuş olmağla kazâ-in-i mezkûrundan ref' olunan asâkirden livâ-i mezbûrun muhtevî olduğu zikr-i câî yedi 'aded kazâlarına isâbet iden süvari askerdir ki ber-vech-i âti beyân olunur hurrice fî'l-yevmü'l-sâbi' ve'l-'işrin min şehr-i Ramazan-ı mübârek sene erba' ve selasin ve mie'teyn ve elf (20 Temmuz 1819)

Kazâ-i Amasya Süvari Nefer 14	Kazâ-i Gedegra Süvari Nefer 12	Kazâ-i Havza Süvari Nefer 6
Kazâ-i Ladik Süvari Nefer 6	Kazâ-i Zünnu'n-Abâd Süvari Nefer 5	Kazâ-i Kelinkiras Süvari Nefer 4

Kazâ-i Verây
Süvari
Nefer
4

cem'an yekûn
Süvari
Nefer
52 Yalnız elli iki aded süvaridir

S.30/B.56:

Duhân gümrüğü husûsu için buyuruldu sûretidir

Şer'iat şî'âr Amasya kâdîsî faziletlû Efendi zide fazlûhu ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân mütesellimi 'izzetlû (Boş) Ağa zide kadrühe inhâ olunur ki Bafra ve Samsun cânibinden tüccar ta'ifelerinin hamulerini tahminen Amasya'ya götürüb fûrûht itmeksizin Tokad tarafından nakil ve isrâ eylerikleri duhân dan Amasya'nın duhân gümrükçüsü mugâyir rüsûm-u gümrük matlûbundan olduğu taraf-ı müşîrâne inhâ ve ifade eyledikleri sizler ki bâlâda muhâtabûn mûmâ-ileyhümsiz ma'lûmlarınız oldukda mahâl-i mezbûrdan tüccar ta'ifelerinin livâ-i mezbûre götürüb bey' û şîrâ eylediği duhândan resm-i gümrüğü Amasya'nın duhân gümrükçüsü tarafından ahz ve tüccâr-ı merkûmun Amasya'ya götürüb bey' û şîrâ itmeyerek Tokad tarafına nakil itdürdüğü duhânın resm-i gümrüğü Tokad'ın duhân gümrükçüsü tarafından ahz ve rü'yet ittürülüb hilâf-ı rüsûm-u harekât vuku'undan ziyâde ittikâ ve mübâ'adet olunmak bâbında Divan-ı Rum'dan işbu buyruldu tahrîr ve isdâr ve (Boş) ile ba's ve tisyâr olunmuşdur bi-menihi te'âlâ vusûlunda gerekdir ki vech-i meşrûh üzere mugâyir rüsûm ve hilâf-ı kanun harekât vuku'unu tecvizinde tehâşî ve mübâ'adet ve bir mûceb buyuruldu 'amel ve hareket ve hilâfından hazer ve mücânebet eylesüz deyû fî 27 N (Ramazan) sene 34 (20 Temmuz 1819) kad vasala ileynâ fî 25 L (Şevval)sene 34 (19 Ağustos 1819)

S.31/B.57:

Mizan kâtibi es-Seyyid Menmed Ağa'nın hücceti sûretidir

Medine-i Amasya mütemekkinlerinden tüccâr ta'ifesinden Uğurlu ve Opdsdol ve Arab oğlu ve Mukdisi Anâstâs ve Bostancı oğlu Vekil Agob oğlu Kıbril ve Attar Keşiş oğlu ve Camkos oğlu ve Devlet oğlu ve Üvekim ve Manuk ve oğlu ve Bahtiyar oğlu ve Boyacı Mukdisi Ohan ve Mukdisi İnaniye oğlu ve Kubesar oğlu ve Abâcı Andon ve Keşiş oğlu Kirkor ve Kuloğlu ve Nikfus oğlu ve Vâsıl oğlu ve Zileli oğlu Artin ve Sıçan oğlu ve Mengelli oğlu Kanbur zimmî ve Dürzi oğlu Nikfus ve Tanbureci oğlu ve Boyaacı Parsih ve Güldan oğlu ve Görgör oğlu ve Munis oğlu Arslan ve Güreşçi oğlu ve Beleş oğlu Abraham ve Kablan zimmî ve Güreşçi oğlu Serkis nâm bazirgânlar bâ-serihûm meclis-i şer'i enverde medine-i mezbûre mahallâtından Kurşunlu Mahallesi sükkânlarından iş bu ba'isü'l-kitâb Mizan kâtibi es-Seyyid Mehmed Ağa bin Hacı Mustafa mahzarında her birleri üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem Amasya'da Mehmed Şerif Ağa'nın mütesellimliği hengâmında iş bu merkûmu Seyyid Mehmed Ağa mütesellim-i

mûmâ-ileyhin hizmetinde olub ve ol-esnada Amasya'da zahire killet olmağla taşralardan zahire iştirâ idüb ve Amasya'ya nakil itmek için cümle ma'rifeti ve mütesellim-i mûmâ-ileyh ma'rifet-i 'ile merkûm Seyyid Mehmed Ağa iş bu yedlerimizde olan defter-i müfredât-ı nâtik olduğu üzere her birlerimizin yedlerinden karzen ahz eylediği ma'lûmu'l-'aded gurûş ki cem'an iki bin dörtyüz yedi gurûş olmak üzere merkûm Seyyid Mehmed Ağa bizlerden istikrâz ve cem' û tahsil idüb hâlâ zimmetinde kalmağla meblâğ-ı mezbûr iki bin dört yüz yedi gurûşu merkûm Seyyid Mehmed Ağa'dan talep ideriz didiklerinde gıbbe's-sûâl merkûm Seyyid Mehmed Ağa cevabında meblâğ-ı mezbûru bundan akdem zimmîyûn-u mesfûrûndan istikrâz ve ahz-u kabz eylediğini ikrâr lâkin mütesellim-i mûmâ-ileyhe edâ ve teslim eyledim meblâğ-ı mezbûrdan zimmetimde küllen ve ba'zan bir nesne kalmamışdır deyû inkâr idecek müddiyûn-u mesfûrûndan müdde'alarını mübeyyin beyyine talep olundukda ityân-ı beyyineden izhâr-ı 'acz idüb talebleriyle mezbûr Seyyid Mehmed Ağa'ya meblâğ-ı mezbûrdan küllen ve ba'zâ zimmetinde bir nesne kalmadığına yemin teklif olundukda ol-dahi 'alâ vekfi's-su'âl yemin bi-llah-'ale'l-'alâ idecek mûcebince müdde'iyûnu mesfûrûn meblâğ-ı mezbûr iki bin dört yüz yedi gurûş mutâlebesiyle merkûm Seyyid Mehmed Ağa ile bilâ beyyine ve bî-vech-i şer'i mu'arâzdan men' birle mâ-vâka' bi't-taleb ketb olundu Hurrîre fî'l-yevmü'l-hâmis ve'l-'işrin min Şevvali'l-mükerrrem li sene erba' ve selasin ve mie'teyn ve elf (19 Ağustos 1819)

Şuhud'ül Hal

Emin Mehmed Efendi bin Mehmed sadık Ağa
Buruslu el-Hâc Selim Ağa
Hacı Ömer Ağa oğlu Mustafa Ağa
Kaddimi Hafız İbrahim Efendi

Ser-Haciyân el-Hâc Mustafa Ağa
Gümüş oğlu damadı Mehmed Ağa
Serrâc Ali Efendi zâde es-seyyid Ali Ağa
ve gayrühûm

S.31/B.58:

İş bu mâh- Şevvâl-i mu'azzamın yevmi dördüncü 'isneynde vukû' bulan tevcihât-ı meymenet-i 'ayât'ı hazret-i mülûkânedden Sivas Eyaleti devletlû Lütfullah Paya Hazretleri'nin kemâ-kân 'uhde-i düstûrânelerinde ibkâ ve takrîr buyurulduğunu nâtik-ı şeref-südûr cebehâneci Mehmed Ağa ile Amasya'ya vürûd iden i'lân ve işâ'at-ı hâvî müşârûn-ileyh Hazretleri'-nin buyuruldu-u emr-i uslûblarının mazmûn hülâsasıdır fî 17 L(Şevval) sene 34 (10 Ağustds 1819) kad vasala ileynâ fî 29 L (Şevval) sene 234 ('22 Ağustos 1819)

S.31/B.59:

Kıdvetü'l-sa'datu'l-kirâm Amasya ve Zünnu'n-Abâd kazalarında hâlâ kâim-makamımız olan Mevlevi-hâne şeyhi el-Hâc Efendi dâme şeref-siyâdetuhû ba'de't-tehiyyetü'l-vâfiyye inhâ olunur ki kazâ-yı mezkûrelerde sâdât-ı kirâm üzerlerine kâ'immakâmlık hizmeti celilesinde cenâbınızı iş bu sene-i hamse ve selasin ve mie'teyn ve

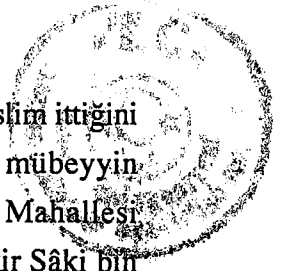
elf zilhicce'si guresinden kemâ-kân ibkâ olunmuşdur gerekdir ki sâdât-ı kirâm tevkiir ve ihtirâm idüb kuzât ve kâ'immakâm senedleriyle seyyid-i izhâr 'alâmet-i hûzerâ idenleri men' ve ref' ve cenâbınız dahi kimesneye 'ilâmat-ı hûzerâ vaz'ından haşiyeti ve ve iddiayı nesb-i siyâdet idenleri tarafımıza havaleye mübâderet ile iş bu emânet-i kübrâda kemâl-i 'akt ve istikâmet idüb sâdât-ı kirâmdan tevcihiye ve 'arûsiye ve muhdesât-ı sâ'ire-i nâ-merziye nâmıyla bir akçelerin almayub ve aldurmayub siyânet-i 'arz ve mallarına sa'y ve me'fûr zımnında şevketlû mehâbetlû kudretlû kerâmetlû padişah-ı 'ali penâh Efendimiz Hazretlerini isticlâb-ı da'vât -ı hayriyyeye ihtimâm ve her emirde şer'î şerife imtisâl-i tamm eyleyerek mazhar-ı şefa'at-ı hazret-i seyyüdü'l-enâm 'aleyhû ve âlâ alihi eftâlût tehiyyet ve's-selâm olasız

El-fakir Nasih-zâde Abdulvahhab el-mesî el-nâkib 'ale'l-eşrâf

S.32/B.60:

Mûsâ Ağa'nın zevcesi Fatıma Hatun'un hücceti sûretidir

Medine-i Amasya mahallâtından Daru's-Selâm mahallesi sâkinlerin-den ma'rifetü'l-zât Fatıma bint-i Ahmed tarafından da'vâtü'l-beyân vekil-i şer'isi zevci iş bu rafî 'ü'l-kitâb Musa Ağa bin Mehmed meclis-i şer'î enverde medine-i mezbûre ahâlisinden Ali Kaya oğlu Ahmed bin Ömer mahzarında bi'l-vekâlet üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilem merkûmenin min-kablu'l-umm ceddesi Ayşe Hatun tarih kitabında yigirmi bir sene mukaddem silk-i mülk ve taht-ı tasarrufunda olan medine-i mezbûrede Pehlivan Köprü başında vaki' lede'l-ahâli ve'l-cirân ma'lûmu'l-hudûd ve'l-tehviyât yeri arz-ı mîrî ve eşcârı mülk olan bir kıt'a bağını malından ifrâz ve cum'a gicelerinde Yasin-i şerif tilâvet olunub sevâbını ruhuna ihdâ itmek için vakf-ı sahîhü'l-azîm ile vakf idüb tevliyyet ve gallesini kızı Zeyneb'e ba'de ve fatiha Zeyneb-i merkûmenin evlâdına ve evlâd-ı evlâdına batnen ba'de batnın şart ve ta'yin idüb ve tescil-i şer'î itdikden sonra bağ-ı mezkûru kızı merkûme Zeyneb'e teslim itdikde ol dahi bi't-tevliyye tesellüm idüb vakfiyyet üzere bağ-ı mezkûre mutasarrıf iken fevt oldukda tevliyyet-i mezkûreye nevbet-i tasarruf müteveffi-ye-i merkûme Zeyneb'in kızı ve benim müvekkilem-i mezbûre Fatma Hatun'a intikâl itdikden sonra vakfiyye-i merkûme vakf-ı mezbûrun tebdil ve tağyir-i şürûtun yedinde komuş değil iken şimdi müvekkilem-i merkûme ber-mûceb-i şartı vâkif bağ-ı mezkûrun gallesini ahz itmek murâd itdikde iş bu merkûm Ahmed vakfe-i merkûme vakf-ı mezbûresini tağyir ve tebdil edüb ve galle-i bağ-ı mezkûru bana şart eyledü deyû bağ-ı mezkûrun gallesine müdahale ider sül'olunub müdahalesi men' ve ref' olunmak bi'l-vekâlet matlûbumdur didikde gıbbe's-su'âl merkûm Ahmed cevabında vâkfe-i merkûme Ayşe Hatun bağ-ı mezkûru kızı Zeyneb'e vakf etmiş ise de tescil'i şer'î ve kızı Zeyneb'e teslim etmediğinden vakf-ı mezbûr sahîh ve lâzım olmamağla vakf-ı evvelden rücu' idüb ve galle-i bağ-ı mezkûru bana ve benden sonra evlâdına ve evlâd-ı evlâdına şart eyledü deyû vâkfe-i

merkûmenin bağ-ı mezkûru vakf itdikden sonra tescil-i şer'î ve kızı Zeyneb'e teslim ittiğini külliyyen inkâr idecek vekil-i merkûmdan ber-vech-i muharrer müdâ'asını mübeyyin beyyine taleb olundukda 'udûl-u ahrâr ve ricâl-i müsliminden Pervane Mahallesi sükkânından Ali Hoca-zâde Ömer Ağa ve Hacı İlyas mahallesinden Ebu Bekir Sâki bin Abdullah nâm kimesneler li-ecli's-şehâdet meclis-i şer'e hazirân olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakika vâkfiyye-i merkûm Ayşe Hatun bağ-ı mezkûru vech-i muharrer üzere vakf itdikden sonra tescil-i şer'î idüb ve kızı Zeyneb'e teslim eyledi ol-vecihle vakf-ı mezbûr sahîh ve lâzımdır bizler bu husûsa bu vech üzere şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her birleri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye itdiklerine ba'de'l-te'adil ve'l-tezkiye şehâdetleri makbûle olundukdan sonra vekil-i mezbûr Musa Ağa'nın ibrâz eylediği bir kıt'a fetevâ-yı şerife nazâr olundukda hind 'arz-ı mîrî ve eşcâr-ı mülk bağını hudûd-u mu'ayyene ile malından ifrâz idüb cum'a gicelerinde ruhuna yâsin-i şerif kıra'at itmek için kızı Zeyneb'e ve ba'dehû ve evlâdına ve evlâd-ı evlâdına batnen ba'de batnın vakf-ı sahîh ile vakf ve tescil-i şer'î ve mezbûr Zeyneb'e teslim eylese vakf-ı mezbûr sahîh olur mu cevab olur deyû iftâ bu sûretde Hind ol bağı vech-i muharrer üzere vakf ve tescil-i şer'î ve mezbûre Zeyneb'e teslim itdikden sonra tebdil ve tağyir-i şürûtunu yedinde komuş değil iken Hind rücû' idüb bağ-ı mezkûrun gallesini damadı Ömer ve Ömer'in evlâdına ve evlâd-ı evlâdına şart itmeğe kâdire olur mu olmaz deyû iftâ sûret-i mezbûrede rücû' sahîh değil iken Hind şart-ı evvelden rücû' idüb bağ-ı mezkûrun gallesini damadı Ömer de ve Ömer'in evlâdına ve evlâd-ı evlâdına şart itdikden sonra Hind fevt olsa hâlâ Zeyneb hind'in bağ-ı mezkûrun gallesini kendüye ve ba'dehu evlâdına ve evlâd-ı evlâdına vech-i meşrûh üzere vakf-ı lâzım ile vakf ittiğini isbât ve galle-i mezbûreyi zabt-ı murâd itdikde cihet-i sâni erbâb-ı Ömer ve Hind'in şart-ı evvelinden rücû'na binâ'en galle-i mezbûre müdahâle idüb Zeyneb'i men'e kâdir olur mu cevab-ı sevabda olmaz deyû cevab ve iftâ buyurulmağla ber-mûceb-i fetavâ-yı şerife ve 'alâ mûceb-i şehâdet-hümâ vakf-ı mezbûrun sıhhat ve lüzûmuna ba'de'l-hükmü's-şer'î galle-i bağ-ı mezbûrun zabt ve tasarrufuna müvekkile-i merkûm Fatıma'ya gıbbe't-tenbih merkûm Ahmed bî-vech mu'ârazlardan men' olunub mâ-vâk'a bi't-taleb ketb olundu hurrîre fi'l-yevmü'l-hamis ve'l-'işrin min Şevvali'l-mükerrem sene erba' ve selasin ve mie'teyn ve elf (19 Ağustos 1819)

Şuhûdu'l Hâl

Hâlâ me'zûn-u bi'l-iftâ Ahmed Necib Efendi
Emin Mehmed Efendi
Mustafa AğaHelkisli Ali Ağa
Uzun Hüsnî-zâde Abdullan Ağa
Oturakçı Halil Alemdar
Ali Ağa Abdullah Alemdar

Müsevved Süleyman Efendi
Hacı Ömer Ağa oğlu Hafız
Millû Musâ-zâde Hacı Ağa
Kalaycı Ahmed Alemdar
Abdurrahman Alemdar Hacı
ve gayrühum

S.33/B.61:

Yusuf Ağa'nın A'yân buyrulduşu sûretidir

Şeri'at -me'âb Amasya kâdîsı faziletlû Efendi zide fazlûhu ve me'zûn-u bi'l-iftâ fekâhetlû Efendi zide takvâhu ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-â'yân mütesellimi 'izzetlû Osman Ağa zide kadrûhu ve vücûh-u memleket ve Zâbitân ve sâ'ir İş Erleri ve söz sahibleri zide mukadderehûm inhâ olunur ki bir müddetden berû medine-i mezbûre â'yân bulunan Fazlî-zâde'nin umûr-u â'yânlıkda adem-i iktidar nümâyân olmakdan nâşî 'akil ve müdebbir ve umûr-u vilâyet ve mesâlihi fukara ya ber-vech-i hakkaniyet-rü'yet ve idâreye muktedir bir müntehib kimesnenin â'yân nasb ve ta'yin olunması iktizâ itmekle darende-i buyruldu kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân 'izzetlû Yusuf Ağa zide-kadrûhu 'âkil ve müdebbir ve rü'yet-i umûra muktedir ve fukara-perver bir kimesne olmağın bu def'a taraf-ı düstûrânemde medine-i mezbûre â'yân ve nasb ve ta'yin kılındığı sizler ki bâlâda muhâtabûn Mevlânâ Efendiler ve âğeyân-ı mûmâ-ileyhümsiz ma'lûm ve meczûmlarınız oldukda mûmâ-ileyhi â'yân bilüb umûr-u â'yânlığa dair husûsatda tarafına münâ'beet ve mürâca'at eylesesiz ve sen ki bu def'a tarafımızdan â'yân nasb olunan Ağa'yı mûmâ-ileyhimsin sen dahi nâsiye-i hâlinde bedidâr olan isti'dâd ve kâbiliyet ve sâdâkat ve istikâmetin muktezâsı ve hakkında pertev-nümây olan hüsn-i teveccühâtı müşîrânem lâzimesi taraf-ı sâdâkat şi'ârına râci' husûsâtlarda â'kilâne hareket ve umûr-u â'yânlıkda sırf kudret ve mesâlih-i fukara yı ber-vech-i hakkaniyet rü'yet ve idareye mezid-i sa'y ve gayret birle ve ra'iyetullah olan fukara'yı bi-nevâbî her halde himâyet ve siyânet tebşîr-i sa'id miknet ve hilâf-ı rızâ-yı 'ali ve mugâyir-i müşîrânem olurda harekâta cür'et ve cesaret ile hakkında zuhûra gelen hüsn-ü teveccüh-ü düstûrânem tehvilinden ziyâde tevakki ve mübâ'adet eylemen bâbında divan-ı Rum'dan iş bu buyruldu tahrîr ve isdâr ile (Boş) irsâl olunmuşdur bi-menihi te'âlâ vüsûlunda gerekdir ki ber vech-i meşrûh 'amel ve hareket ve hilâf-ı olur hâlât vukû'undan begâyet tehâşi ve mücânebet eylesesiz deyû fî 11 L(Şevval)sene 34 (4 Agustus 1819) kad vasala ileynâ fî 3 ZA(zilka'ade) sene 34 (24 Ağustos 1819)

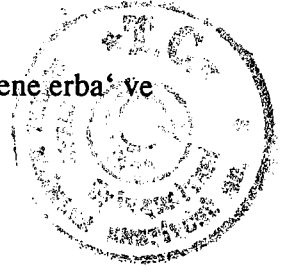
S.33/B.62:

İş bu bin iki yüz otuz dört senesi Şevval'il-mükerremi gurresinden üç mah zabt itmek üzere Amasya'nı umûr-u Serdarlığı dergâh-ı 'ali Yeniçeriyân Ağa'sı es-Seyyid Mehmed Hanif Ağa Hazretleri'nin mektubuyla Amasya sükkânından es-Seyyid Mehmed Hanif Ağa'ya ihâle ve tefviz olunduğu kayd şud fî 15 ZA(zilka'ade) sene 34 (6 Eylül 1819)

S.33/B.63:

'İzzet me'ab Amasya'da me'zûn-u bi'l-iftâ Hoca-zâde Ahmed Necib Efendi ba'de'selâm inhâ olunur ki kazâ-yı mezbûrede beyne'l-ahâli hüsn-ü sülûkun tarafımıza ihbâr olduğuna binâ'en hizmet-i celile-i fetvâ kemâ-kân sana ibkâ olunmuşdur gerekdir ki lede'l-istiftâ assah-ı akvâ-yı eimme-i hanefiyye aleyhüm rahmet-i rabbi'l-beriyye ile iftâ idüb ketb-ü mu'tebereden nakl-ı sarfih ve imzalarında Amasya müfdisi olduğunu tasrîh

eyyeyesiz ve's-selâm tahrîr fî'l-yevmü'l-hâdi 'aşer min şehri zilka'deü'ş-şerif sene erba' ve selasin ve mie'teyn ve elf (22 Ağustos 1819) El-fakir el-Hâc 'afâ 'anhu

S.33/B.64:

Bundan akdem Van cânibine i'zâm-ı matlûb-u cihândâri buyurulan süvari asker husûsu için bâ-emr-i 'ali ve bâ buyruldu yu veliyy-ün-ni'am üç bin beş yüz gurûş ve uşağına beşyüz gurûş ve 'asker-i mezkûre husûsu için tahsildâriye bin gurûş ve nuhâs-ı mîrî nakline me'mûr darbhâne-i 'amire nazırı Çukadarı Muharrem Ağa'ya hizmeti beş yüz gurûş ve uşağına yüz gurûş ki cem'an beş bin altı yüz gurûş cümle ma'rifet-i ve ma'rifet-i şer'ile Amasya Sancağının hâvî olduğu Merzifon ve Merzifon Abâd kazâlarından mâ'adâ yedi 'aded kazâlarına tevzi' ve taksim olundukda meblâğ-ı mezbûrdan zikr-i âtî kazâların hisse-i musibeleri defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur fî 5 L (Şevval) sene 34 (28 Temmuz 1819)

Kazâ-i Amasya
1512 Gurûş

Kazâ-i Gedegra
1456 Gurûş

Kazâ-i Havza
784 Gurûş

Kazâ-i Ladik
728 Gurûş

Kazâ-i Zünnu'n-Abâd
448 Gurûş

Kazâ-i Gelenkiras
336 Gurûş

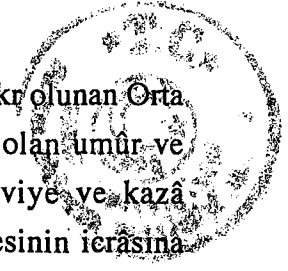
Kazâ-i Veray
336 Gurûş

Cem'an yekûn
5600 Gurûş Yalnız beş bin altı yüz gurûşdur

S.34/B.65:

Zile Voyvodalarının mevâdd-ı mahsûsuna taraf-ı aherden müdahale olunmamak bâbında emr-i 'ali sûretidir

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'adini'l-fezâil ve'l-keîâm Mevlânâ Amasya kâdîsı zide fazlehû ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-â'yân ve Amasya mütesellimi zide mecduhû tevkî'i refî'i hümayûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki mu'teberân-ı ricâl-i devlet-i 'aliyyemden hâlâ darbhâne-i 'amirem nazırı iftîhârul-emâcid ve'l-ekârim es-Seyyid Abdurrahman Beğ dâme mecduhûnun takdim eylediği takrîr-i mefhûmunda bâ-hatt-ı hümayûn şevketmâkrûn-u şahânem cânib-i darbhâne-i 'amiremden zabt ve idare olunan havass-ı celilden Zile hassının Sivas ve Amasya ve Çorum ve Bozok ve Kırşehir Sancaklarında vaki' yigirmi bir aded kabâ-il-i Orta Para ve Yüzde Para kazâlarından 'ibaret ve sâkin oldukları kurâ ve kışlaklar hin-i tahrîrde mesken ta'yin olunmuş ve umûr-u husûsları Zile Voyvodası ma'rifetiyle rü'yet ve idâre olunmak üzere nizâm virilmiş ve bu takrib kabâ'il-i mezbûrenin lâzım gelen tekâlif-i varide ve mâl-ı mirîlerin tahsil ve mevadd-ı sâ'irilerinin tesviye ve tanzîmi Zile Voyvodalarına mahsûs olub ol vecihle idare olunarak âher-i sancak valisi ve mütesellim ve Voyvodaları tarafından müdahale ve te'addi olunmak icâb itmez iken bu nizâmı Cebbâr-zâde virmişdir diyerek bi-vech-i hass-ı mezbûr re'ayâsına te'addi ve müdahaleden hâlî olmadıkları ve bu keyfiyyet hass-ı mezbûrun ihtilâl şîrâzeti nizâmına

ba'is ve vâridât-ı mu'ayyenesinin kesr ve noksan tertibini hâdis olmağla zikr olunan Orta Para ve Yüzde Para kazâlarında sâkin yigirmi bir 'aded kabâilin vâki' olan umûr ve husûsları hass-ı mezbûr voyvodası tarafından rü'yet olunub âher elviye ve kazâ taraflarından müdâhele ve te'addi olunmayarak şürût-u nizâm-ı kadimesinin icrâsına mübâderet olunmak bâbında evâmir-i şerifim isdâr-ı husûsunu tahrîr ve inhâ itmekle hazine-i 'amirem de mahfûz Haremeyn-i şerifeyn muhâsebesi defterlerine nazâr olundukda hass-ı mezbûrun cizyeden mâ'ada vâki' olan â'sâr-ı şer'iyye ve rüsûm-u 'örfiyye ve cürm-ü cinayetve bâd-ı hevâ ve beytu'l-mal-ı 'amme ve hassa ve rüsûm-u bâgât ve mukâta'yı ihtisâb ve boyahâne ve resm-i duhân ser-ûsân nefsi Zile ve mahsûl-u havass-ı yüzde Para ve kazâ-yı Orta Para ve rüsûmâtı hanehâ-i kabâil-i ma' kazâ-yı Orta Para ve Yüzde Para ve mahsûl-u şişlik ve çubuk ucu ve güherç ile ve resm-i âsihyab ve 'arûsâne ve sâ'ir cüz'i ve külli mahsûlât ve rüsûmatı kadimden ola geldiği üzere mirî için yerli yerinden cem' ve tahsil ve ahz ve kabz olunub hıfz ve hirasat-i memleket ve siya'net-i ra'iiyet eylemekte ihtimâm olunmak ve hass-ı mezbûr mefrûzû'l-kalem ve maktu'ul kadem min külli vücûh serbestiyyet üzere zabt olunub zabıtlarına taraf-ı aherden kimesne dahl-û taarruz eylememeleri şürût-u malikânemden ve ahâlisine eyâlet ve elviye-i mutasarrıflar ve Mir-Miran ve mütesellimler ve sâirleri taraflarından hazeriyyeden ve seferiyyeden mâ'adâ devr nâmı ve kaftan-ı bahâ ve kudûmiyye ve ikramiyye ve bilâ emri 'âlişânım tekâlîf-i sâireler mutâlebesiyle bir dürlü te'addi ve rencide olunmayub min-külli vücûh-u şürût-u serbestiyyetlerine ri'ayet olunmak üzere hatt-ı hümayûn-u şevketmakrûnumla man'ûn virilen emri 'âlişânım şürûtundan olduğu ve kuyûd-u sâiresi defterhâne-i 'amirem ve mâlikâne ve hâsslar kalemlerinden ihrâc ve muktezâ-yi defter-i hânisi defterhâne-i 'amirem tarafından 'arz ve i'lâm olundukdan sonra iktizâsı nazır-ı mûmâ-ileyhden isti'lâm olundukda hass-ı mezbûrun zikr olunan yigirmi bir aded kabâile-i hin-i tahrîrde mesken ta'yin olunan her ne kadar aher kazâ dahilinde isede kabâil-i mezbûre hass-ı celil rea'yâsından olduğuna binâ'en vâki' olan umûr ve husûsları Zile Voyvodası ma'rifetiyle rü'yet olunub âher-i tarafdand vechen mine'l-vücûh müdâhele ve ta'arruz olunmamak şürût-u serbestiyyetleri iktizâsından olmakdan nâşî bu sûrette mer'ai ve düstûru'l-'amel tutulan nizâmı mücebince hâss-ı mezbûrun sâ'ir elviye-i kazâlarda perakende olan re'ayâsının umûr-u husûsları ve tekâlîf ve irâde ve mâl-ı mirîlerinin tahsili ve sâ'ir mevâdd-ı vak'aları Zile Voyvodası ma'rifetiyle idâre ve rü'yet olunub aher-i kazâ tarafından vechen mine'l-vücûh müdâhele ve te'addi olunmamak bâbında evâmir-i şerifim isdâr ve darbhâne-i 'amireme ilm û haberi i'tâsını memhûren i'lâm itmekle i'lâmı mücebince evâmir-i şerifim isdârı husûsuna irâde-i seniyyem ta'alluk idüb elviye-i sâ'ire mutasarrıflarına hitâben diğeri evâmir-i şerifim isdâr ve darbhâne-i 'amireme 'ilm û haberi virilmekle sen ki mütesellim-i mûmâ-ileyhsin tenbîhi hâvî sana dahi iş bu emri 'âlişânım isdâr ve (Boş) ile irsâl olunmuşdur imdi vüsûlunda keyfiyyet-i mantûk emri şerifimden ma'lûmun oludukda fermânım olduğuna üzere 'amel ve hareket bezl ve say' ve mukadderât

ve hilâf-ı vaz' ve hareket vukû'undan begâyet-i tehâşi ve mücânebet eyleyesin ve sen ki kâdî-yı mûmâ-ileyhsin sen dahi müceb-i emr-i şerifimle 'amel ve hareket ve hilâfından ihtirâz ve ictinâb eylemeğin bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-i şerifimle vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-ı sūdûr olan işbu emr-i şerif-i celilü'l-şânımın mazmûn-u münif-i birle 'amil olub hilâfından hazer ve mücânebet eyleyesin şöyle bilesin 'alâmet-i şerife i 'timâd kılâsız tahrîren fî'l-yevmü'l-sâlis 'aşer min şehri Recebül-ferd li sene selase ve selasin ve mie'teyn ve elf (19 Mayıs 1818) kad vasala ileynâ fî 21 ZA (Zilka'ade) sene 234 (12 Eylül 1819)

S.35/B.66:

Diyarbakirin nizâmı için Sivas Sancağından matlûb süvari 'asker husûsu için vürûd iden emr-i 'ali sûretidir

Düstûr-u mükerrerem müşîr-i müfehham nizâmü'l-'âlem müdebbiri'l-umûru'l-cumhûr bi'l-fikrî's-sâkıb mütemmim-i mehâmu'l-enâm bi'r-reyi's-sâ'ib mümehhid-i bünyânü'd-devlet ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkânü's-sâ'adet ve'l-iclâl ve'l-mahfûf-ı bi-sünûfu 'avâtıfu'l-mülkü'l-â'lâ-'alî hâlâ Sivas valisi vezirim es-Seyyid Lütfullah Paşa edâm-Allahu te'âlâ iclâlehû tevkî'i refî'i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki sen ki vezir-i müşârün-ileyhsin bundan akdem Van maslahatı için mümkün mertebesi berinkinden ve mâ'adâsı Sivas Sancağı'nın hâvî olduğu kazâlardan kaviü'l-iktidâr Başbuğ ma'iyyetiyle tertib ve ihrâc fermânım olan bin nefer süvari 'asker müretteb ve âmâde kılınarak sûb-u me'mûrelerine i'zâm olunmak üzere iken zikr olunan Van ga'ilesinin ber-taraf olduğu haberi mesmû'ün olarak Başbuğ-u merkûm mevcut ma'iyyeti olan asâkir ile tevkif ve te'hîr kılınmış idüğü beyânıyla bu bâb da ne vecihle emr ü irâde-i seniyyem sünûh ider ise muktezâsı üzere harekete mübâderet olunacağı bu def'a der-bâr 'atûfetmedâr-ı cihândarânem vârid olan tahrîrâtından derc ve iş'ar olunmuş ve el-hâletü hâzihi Diyarbakir ahâlisinden ba'zı müfsidat-kârlar kendü merâm habâset-i encâmılarını tervic zımnında valileri olan düstûr-u mükerrerem müşîr-i müfehham nezâmü'l-'alem vezirim el-Hâc Behram Paşa edâm-allahû te'âlâ iclâlehûya adem-i itâ'at ve izhârı bâği ve 'isyâna cü'ret eylediklerine binâ'en merkûmların te'dib ve gûş mallarıyla Diyarbakir'in taht-ı rabta ve nizâma idhâline müşârün-ileyn bi'l-istiklâl me'mûr olarak ma'iyyetinde 'asâkirin vücûdu lâzım gelmiş olmakdan nâşî müheyyâ olan salifü'z-zikr bin nefer 'askerin Başbuğlarıyla ma'iyyet-i müşârün-ileyhe erişdirilmesi husûsuna irâde-i 'aliyyem ta'alluk itmetle asker-i mezbûru vüsûl-u emr-i celilü'l-kadrim tahrik ve birân akdem ve bir saat mukaddem müşârün-ileyh ma'iyyetine sevk ve irsâli emrine vefûr-u sa'y ve gayret ve ba'de'l-vüsûl müşârün-ileyhin halde emr-i re'yine mütâba'at ve ibrâz hüsn-i hizmet ve sâdâkata ihtimâm ve dikkat eylemesi husûsunu başbuğ-u merkûm etrâfıyla tenbih ve te'kide mübâderet eylemek fermânım olmağın mahsûsen işbu emr-i şerifim isdâr ve (Boş)ile tesyâr olunmuşdur imdî 'asâkir-i

mezkûrenin Başbuğ-u merkûm ma'iyyetiyle bir gün akdem müşârün-ileyh ma'iyyetine erişdirilmesi matlûb-u mülûkânem idüğü ve bu bâbda terâhi ve betâet veyahud noksan ve işe yaramaz nâ-tüvân asker götürülmek misüllü vaz' ve hâlet bir vecihle câ'iz olmadığı ma'lûmun oldukda ber vech-i meşrûh 'amel ve harekete ve icrâ-yı emr ve irâde-i tacdarânemle ifâ-yı levâzım kâr şinâsı ve rü'yete ikdâm ve dikkat ve hilâfından begâyet-i tevakki ve mübâ'adet eylemen bâbında fermân-ı 'âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki (Boş) vüsûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sūdûr olan fermân-vâcibü'l-ittibâ ve'l-azimü'l-imtisâlimin mazmûn-u ita'atmakrûnuyla 'amel ve hareket ve hilâfından tehâşi ve mücânebet eylesesin şöyle bilesin 'ilâmat-ı şerife itımad kılasın tahrîren fî evâsıt-ı zilka'adeü's-şerif sene erba' ve selasin ve mie'teyn ve elf (Ağustos sonları Eylül başları 1819) kad vasala ileynâ fî 5 zilka'ade sene 34 (26 Ağustos 1819)

S.35/B.67:

Conk oğlunun hücceti sûretidir

Medine-i Amasya mahallâtından Hacı İlyas mahallesi sâkinelerinden ma'rifetü'l-zât bint-i Ömer tarafından da'vâ'yı atıyyu'l-beyâne ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve i'tâ-yı hüccete vekil-i müsbet-i şer'isi A'yân Ahmed Efendi meclis-i şer'i şerif-i enverde Çeri başı mahallesi sükkânından Conk oğlu dimekle ma'rûf iş bu baisü'l-kitab es-Seyyid Mehmed bin Osman mahzarında bi'l-vekâlet üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb medine-i mezbûre civarında Kavak Çayırı nâm mahalde kâ'in lede'l-ahâli ve'l-cirân ma'lûmul-hudûd iki urganlık bir kıta' tutluk bağın nısfı müvekkilem-i merkûmeye babasından ve nısfı aheri kız karındaşı Şerife Hatun'dan müntâkil müvekkilem merkûmenin mülk-ü mevrûsu iken bağ-ı mezkûru işbu merkûm Seyyid Mehmed fuzuli zabt ve tasarruf idüb müvekkilem merkûmeye teslimden imtina' ider su'âl olunub alıverilmesi bi'l-vekâlet matlûbumdur didikde gıbbe's-su'âl mezbûr Seyyid Mehmed cevabında müvekkile-i merkûmeye babasından ırsen intikâl iden bağ-ı mezkûrdan nısf-ı hissesini müvekkile-i merkûme tarih kitabdan on dört sene mukaddem kız karındaşı merkûm Şerife Hatun'a iki yüz kırk gurûşa bey û teslim ve temlik ol dahi iştirâ ve tesellüm ve temellük idüb ol-vecihle bağ-ı mezkûrun cümlesi ırsen ve şira'en merkûm Şerife Hatun'un mülkü olduktan sonra bağ-ı mezkûrun cümlesi Şerife Hatun bana beş yüz gurûş bey' ve teslim ve temlik ve ben dahi iştirâ ve tesellüm ve temellük idüb semeni olan meblâğ-ı mezbûru merkûm Şerife'ye edâ itmeksizin merkûm Şerife fevt olub ve meblâğ-ı mezbûr müvekkile-i merkûmeye teslimden imtina' iderim deyû def'a ile mukâbele itdirilecek gıbbe'l-istintâk vekil-i mezbûr cevabında müvekkile-i merkûmenin kendüye babasından intikâl iden bağ-ı mezkûrdan nısf hissesini müvekkile-i merkûme kız karındaşı Şerife Hatun'a bey' eylediğini ve merkûme Şerife fevt oldukda

S.36/B.67:...

bağ-ı mezkûrun semeni olan meblâğ-ı mezbûru mezbûr Seyyid Mehmed müvekkile-i merkûmeye teslim eylediğini külliye inkâr idecek vâki' mezbûreden def' i meşrûhesini mübeyyin beyyine talep olundukda müvekkile-i merkûmenin kendüye babasından irsen intikâl iden bağ-ı mezkûrdan nısf hissesini kız karındaşı merkûme Şerife Hatun'a iki yüz kırk gurûşa bey' ve temlik ve teslim eylediğini 'udûldan oldukları ahbâr olunan medine-i mezbûrede Sultân Bayezid vali camî'i şerifi imamı Ömer Efendi ve İbrahim Beşe bin Abbas nâm kimesneler şehâdetleriyle merkûm Seyyid Mehmed isbât itdikden sonra merkûme Şerife fevt oldukda bağ-ı mezkûrun semeni olan meblâğ-ı mezbûru mezbûr Seyyid Mehmed müvekkile-i merkûmeye tamamen edâ ve teslim eylediğiniz dahi isbât-ı sadâretde iken beyinlerine müslimûn-u müslihûn tavassut idüb müvekkile-i merkûme da'vâyı mezkûresinden fariğe olmak üzere merkûm Seyyid Mehmed müvekkile-i merkûmeye yüz elli gurûş virmek üzere inşâ-i 'akd ve sulh eylediklerinde tarafeyn dahi sulh-u mezkûru kabul ve bedeli olan meblâğ-ı mezbûr yüz elli gurûşu merkûm Seyyid Mehmed müvekkile-i mezbûreye def' ve teslim itdikde ol dahi yedinden tamamen ve kâmilan ahz ve kabz idüb husûsu mezkûr müte'allık 'âmme-i da'vâ ve mutâlebât ve kâffe-i eymân ve muhâsematdan merkûm Seyyid Mehmet'in zimmetini ol dahi bedel-i sulh namıyla merfu' olan yüz elli gurûş mutâlebesinden müvekkile-i merkûmenin zimmetini ibrâ-yı 'amm ile ibrâ ve iskât idüb ve yine her birleri aherin ibrâsını kabul itdikden sonra salifü'l-beyân iki urgan tutluk bağda müvekkile-i merkûme Ayşe Hatun'un hisse ve 'alâkası kalmayub bağ-ı mezkûr merkûm Seyyid Mehmed'in mülk-i müşterâsı olmak üzere zabt ve tasarrufuna ba'de'l-hükm ve müvekkile-i mezbûre fimâ-ba'd bağ-ı mezkûre müdâhele itmek üzere tehbih-i birle mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu fî'l-yevmü'l-salis min Zelhiccetü'ş şerife sene erba' ve selasin ve mie'teyn ve elf (23 Eylül 1819)

Şuhûdu'l Hâl

Tüfekci Ahmed Ağa
Tüfekci Halil Beşe
Duhâncı Mehmed Ağa
Kalyoncu oğlu Ömer Beşe

Emin Mehmed Efendi
Sirkeci oğlu
Ser muhızırın Mehmed Ağa
ve gayrühum

S.36/B.68:

Lütfullah Paşa Hazretleri'nin Bağdad tarafına me'mûrları emr-i 'âli sûretidir

Düstûr-u mükerrem müşîr-i müfehham nizâmu'l-'âlem müdebbiri'l-umûru'l-cumhûr bi'l-fikrû's-sâkıb mütemmim-i mehâmu'l-enâm bi'r-reyi's-sâ'ib mümehhid-i bünyânü'd-devlet ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkânü's-sâ'adet ve'l-iclâl ve'l-mahfûf-ı bi-sünûfu 'avâtufu'l-mülkü'l-â'lâ-'alî hâlâ Sivas valisi vezirim es-Seyyid Lütfullah Paşa edâm-Allahu te'âlâ iclâlehû tevkî'i refî'i hümayûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki İran Şah'ının nizâmu'l-devlesi Mehmed Hüseyin Han'ın Ali Ekber nâm mu'temedi ile hâlâ Bağdad valisi düstûr-u

mükerrem müşir-i müfehham nizâmu'l-'alem vezirim Davud Paşa edâm Allahû te'âlâ iclalehû tarafına bu esnada vürûd iden farrisü'l-ibâret bir kıta' mektubun hülâsası mefhûmunda devleteyn beyninde mü'essis olan mebâni-i dosti ve mevâlâta mebni mütevaffâ Süleyman Paşa vaktinden berû 'iydlerde ve İranlunun fütûhâtı vukû'unda Bağdad valileri taraflarından merâsim-i 'adiyye-i tebriki icrâ ve'l-âzim dosti ve yek ciheti ibkâ ola gelmiş iken müşârûn-ileyh vali olalıdan berû 'iydeyn ve ale'l-husûs İranlu'nun Horasan tarafından na'il oldukları fütuhâtın tebrik ve tehbisi merâsimini icrâya 'adem-i rağbet güyâ İran Devletine mücebi iğbirâr olub Şâh-ı müşârûn-ileyh bugünlerde Kürdüstan'a civar olan Sultân yaylağına geleceği beyânıyla telâfi hafât zımnında islâfî misüllü icrâ-yı rüsûma ri'ayet olunmasını mü'eddi def' tefrit ve 'adem-i i'tinâ dahi mücebi gedûret ve nedâmet olacağı münderic olduğuna binâ'en vezir-i müşârûn-ileyh tarafından dahi iktizâsına göre cevab-ı tahrîr ve Han-ı mûmâ-ileyhin gelen ademisi iade ve tesyir olunmuş ve hudûd ve sünurun takviye ve istihkâmıyla lâzıme-i hıfz ve ihtiyâtın icrasına ihtimam ve mübâderet ve kılınmış idüğü keyfiyyet-i ve husûsatı sâ'irenin tafsilâtı vali müşârûn-ileyh cânibinden mukaddem ve mü'ehhir der-bâr şevketkara-ı mülûkâneme tevâriid iden tahrîratdan müstebân olub müşârûn-ileyh muktezâ-yı sıdk ve hamıyyeti üzere bu bâbda lâzım gelen tedâbir ve abâ arayı icrâ ve merâsim hazm ve hirâsetin ifâsına dikkat ve i'tina itmekden isede İranlu ta'ifesi öteden berû envâ'i hadâ'i ve desise ile me'lûf olarak aralıkda bilâ müceb bir vesile tedarikiyle hudûdu tecâvüze ibtidâr ve ol vecihle memâlik-i mahrûse-i şâhânemde vâki' olub zât- şevket me'âb padişâhânem vâzife-i cenâb-ı rabbu'l-'izzet olan katân-ı memleket ve sükkân-ı vilâyete cevr ve te'addiye ictisâr ide geldiği tecârüb-ü sâbıka ile ma'lûm ve aşikâr ve hatta Bağdad valisi esbâk müteveffâ Abdullah Paşa vaktinde dahi şehzâde Mehmed Ali mirzanlı asker ile gelüb iktâr-ı 'örfiyye-yi yazda hayûl ve hasar eylediği bedihi ve ne-mûdar olmakdan nâşî tai'fe-i merkûme bu sûretten lezzet alarak yine ol vecihle hareket cesaret itmeleri hâlâ hıntaları mütebâdir i ishan ulu'l-ibsâr olmak mülâsebesiyle bu maslahattan evvelce davranılıb ta'ife-i merkûmenin gözleri doldurulmak ve heman ol sûret ibtidârı vukû' bulduğu gibi ref' i sâile-i ihtimâm ve dikkat olunmak ve icbâtdan olmağla sen ki vezir-i müşârûn-ileyhsin erkân-ı saltanat-ı seniyyem beyninde

S.37/B.68:...

kemâl-i gayret ve sadâkat eyle mevsûf ve nur-u sıdk ve şecâ'at ile ma'rûf olarak senden uğur-u din-ü devletimde külli hizmet ve âsâr-ı rüşd ve rü'yet zuhurû me'mûl u müntezir padişâhânem idüğü vâzihâtdan olduğuna mebni 'asâkir-i külliye ve eyâletlû halkını bilâ istishâb bu emr-i lâzımu'l-i'tinâyâ bi'l-nefsin me'mûriyetin husûsuna irâde-i seniyye-i şâhânem ta'alluk idüb ol bâbda hatt-ı hümâyûn şevketmakrûnum şerfiriz-i sūdûr olmuş Musul ve Aden ve maraş valileri ve ma'den-i hümâyûnum Emini ve sâ'ir iktizâ idenler dahi maslahat-ı mezkûreye me'mûr ve ta'yin kılınarak ve cümlesi Musul'da tecemmû' itmek üzere her birine başka başka evâmîrî celile-i cihândarânem gönderilmiş olmağla

vusûl-u emr-i celilü'l-'ünvanımda dakika-yı vâhîde tevakkufu erâmı tecviz itmeyerek 'asâkir-i külliye ve Eyâletlû halkını bilâ-istishâb bi'n-nefs seriân hareket ve 'aceleten Musul'a erüşüb vülât müşârün-ileyhin ve sâ'ir me'mûrlar ile anda birleşerek Bağdad valisi müşârün-ileyh ile rüsûm-u muhâbere ve ittihâda ri'ayet ve her halde rey-ü tedbirine muvâfakat iderek icrâ-yı lâzime-i me'mûriyet ve ifâ-yı muktezâ-yı kâr-şinâs hamîyyeti bezli celle miknet eylemek fermânım olmağın me'mûriyetini hâvî iş bu emr-i celilü'l-kadrim isdâr ve (Boş) itâre ve tisyâr olunmuşdur imdi senki 'asâkir-i külliye ve Eyâletlû halkı ile birân akdem Musul'a vusûlun kat'i matlûb-u hidfvânem idüğü bu bâbda te'enni ve bate'et ve imrâr-ı vakt bir vecihle câ'iz olmadığı ma'lûmun oldukda ana göre 'amel ve hareket ve ifâ-yı lâzım-ı me'mûriyet sadakata sarf nakdine ve sa'y ve liyâkat hareket ve 'azimetini der-sa'âdetimde tahrîr ve işaret ve hilâfından ittikâ ve mücâ'adet eylemek bâbında fermân-ı 'âlişânım sâdir olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sūdûr olan işbu fermân-ı vâcibu'l-ittibâ' ve'l-azimu'l-imtisâlimin mazmûn-u ita'atmâkrûnuyla 'amel ve hareket ve hilafından tevakkî ve mübâ'adet eyleyesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerife i'timâd kılâsız tahrîren fî'l evâil-i zilhiccetü'ş-şerif li sene erba' ve selasin ve mie'teyn ve elf (Eylül sonu Ekim başı 1819) kad vasala ileynâ fî 25 Z (Zilhicce)sene34 (15 Ekim 1819)

Be-makam-ı Konstantiniyetü'l-mahrûse

S.37/B.69:

Boğça-i evrak-ı kazâ-yı Amasya tabi' Sivas sene1235

Evrak

110 A'lâ

900 Evsât

110 Ednâ

1120 Yalnız bin yüz yigirmi 'aded evrâkdır

S.37/B.70:

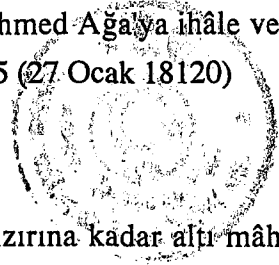
İşbu bin ikiyüz otuz beş senesi muharremu'l-haramı guresinden üç mâh zabt itmek üzere medine-i Amasya'nın umûr-u serdarlığı dergâh-ı 'ali Yeniçeriyân Ağası es-Seyyid Ahmed Ağa Hazretleri'nin mektubuyla Amasya sükkânından altıncı bölüğün es-Seyyid Mehmed Hanifi Ağa'ya ihâle ve tefviz olunduğu kayd şud fî muharremu'l-gurre sene 35 (19-20 Ekim 1819)

S.37/B.71:

İşbu bin iki yüz otuz beş senesi Rebiü'l-âhir guresinden üç mâh zabt itmek üzere Amasya kazâsının 'umûr-u serdarlığı dergâh-ı 'ali Yeniçeriyân Ağası Şerif Ahmed Ağa

Hazretleri'nin mektubuyla Amasya sükkânından Evkatlı-zâde Mehmed Ağa'ya ihâle ve tefviz olunmağla işbu mahâle kayd olundu fî 11 Rebiü'l-âhir sene 35 (27 Ocak 18120)

S.38/B.72:

İş bu bin iki yüz otuz beş senesi rûz-ı kasımından rûz-ı hıızırına kadar altı mâh medine-i Amasya'dan mürûr-u 'ubûr iden ulaklara müzâyakâ ve 'usret çekdirülmeyüb Paşalar ve elçiler mürûrunda lede'l-iktizâ kırk re's bârgirden mâ'adası vilâyet tarafından virülüb sâ'ir kalîl-ü kesir bârgirleri menzilci virmek üzere harc-ı defter ve kalemiyyesi derûnunda olmak üzere ocaklıktan mâ'adâ muktezâ-yı vakte nazaran cümle mâ'rifeti ve ma'rifet-i şer' ile medine-i mezbûrenin imdâd-ı menzili için otuz üç bin gurûş virilmek şartıyla idâre-i menzil-i mezkûr Amasya sükkânından Hacı Bekdaş Ağa'nın 'uhdesinde ihâle ve tefviz olundukda ol-dahi vech-i meşrûh üzere idâresine ta'ahhüd ve kabul ittikten sonra meblâğ-ı mezbûr cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer' ile mahallât-ı şehir ve nahiyeye-i Erba' kurâlarına ber-vech-i te'adil ve tesviye tevzi' ve taksim olundukda meblâğ-ı mezbûrdan zikr-i âti mahallât ve kurâ-hâ-i mezkûrelere isabet iden sehm ve tahsil için menzilci merkûm yedine i'tâ olunan defterdir ki ber vech-i âti beyân olunur hurrire fi'l-yevmü'l-hâdî min şehir-i muharremü'l-haram sene hamse ve selasin ve mie'teyn ve elf (Ekim sonu 1819)

Mahalle-i Gümüşlü-zâde 998 Gurûş	Mahalle-i Bâyezid Paşa 853 Gurûş	Mahalle-i Çevikce 132 Gurûş	Mahalle-i Sofu-zâde 464 Gurûş
Mahalle-i Mehmed Paşa 437 Gurûş	Mahalle-i Yakutiye 240 Gurûş	Mahalle-i Yukarı Savadiye 312 Gurûş	Mahalle-i Bazar-ı Sufla 155 Gurûş
Mahalle-i Şamlar 100 Gurûş	Mahalle-i Sofular 287 Gurûş	Mahalle-i Hoca Süleyman 75 Gurhuş	Mahalle-i Sarac Hâne 325 Gurûş
Mahalle-i Kocacık 200 Gurûş	Mahalle-i Uzun Mustafa 75 Gurûş	Mahalle-i Dere 420 Gurûş	Mahalle-i Temena 210 Gurûş
Mahalle-i Telci 287 Gurûş	Mahalle-i Darûl'İslâm 216 Gurûş	Mahalle-i Pervane 462 Gurûş	Mahalle-i Boza Hâne 957 Gurûş
Mahalle-i Eski Kethûda 748 Gurûş	Mahalle-i Hacı İlyas 561 Gurûş	Mahalle-i Deve Hâne 936 Gurûş	Mahalle-i Şeyh Garik 100 Gurûş
Mahalle-i Hızır Paşa 187 Gurûş	Mahalle-i Fahreddin 100 Gurûş	Mahalle-i Gök Medrese 125 Gurûş	Mahalle-i Ahi Sa'deddin 147 Gurûş
Mahalle-i Câmi'i Enderun 212 Gurûş	Mahalle-i Karatay 100 Gurûş	Mahalle-i Hatuniye 100 Gurûş	Mahalle-i Saray 100 Gurûş

Mahalle-i
Pirinçci
20 Gurûş

Mahalle-i
Bağ Helkis
88 Gurûş

Mahalle-i
İslim
375 Gurûş

Mahalle-i
Çırakçı
375 Gurûş

Mahalle-i
Kazgancı
399 Gurûş

Mahalle-i
Sade Helkis
212 Gurûş

Mahalle-i
Sabıkuddin
210 Gurûş

Mahalle-i
Üçler
300 Gurûş

Mahalle-i
Fethiye
276 Gurûş

Mahalle-i
Receb
115 Gurûş

Mahalle-i
Kurşunlu
74 Gurûş

Mahalle-i
Aşağı Savadiye
625 Gurûş

Mahalle-i
Şamice
190 Gurûş

Mahalle-i
Hacı Hamza
416 Gurûş

Mahalle-i
'Acem Ali
820 Gurûş

Mahalle-i
Çeribaşı
395 Gurûş

Mahalle-i
Köprübaşı
200 Gurûş

Mahalle-i
Köyceğiz
312 Gurûş

cem'an
yekûn
16123 Gurûş Yalnız on altı bin yüz
yigirmi üç gurûşdur

Nahiye-i Akdağ

Karye-i
Yenice
748 Gurûş

Karye-i
Zâna
748 Gurûş

Karye-i
Ebemi
748 Gurûş

Karye-i
Mürk
499 Gurûş

Karye-i
Kızıl Kışlacık
499 Gurûş

Karye-i
Seyfe
60 Gurûş

Karye-i
Soku
109 Gurûş

Karye-i
Yıkılğan
80 Gurûş

Karye-i
Sarular
80 Gurûş

Karye-i
Boyalıca
288 Gurûş

Karye-i
Kürtler
30 Gurûş

Karye-i
Saraycık
135 Gurûş

Karye-i
Taşbaş
17 Gurûş

Karye-i
Kara Kese
218 Gurûş

Karye-i
Göndes
135 Gurûş

Karye-i
Kız Seki
69 Gurûş

Karye-i
Tura
129 Gurûş

Karye-i
Sofular ma' Aktaş
68 Gurûş

Karye-i
Dere başı Alanı
106 Gurûş

Karye-i
Koz Alanı
67 Gurûş

Karye-i
Merkeb Kışlacık
400 Gurûş

Karye-i
Akviran
335 Gurûş

cem'an yekûn
5568 Gurûş
Yalnız beş bin beş yüz
altmış sekiz gurûşdur

Nahiye-i Geldigelen

Karye-i
Yavru
85 Gurûş

Karye-i
Ulus
255 Gurûş

Karye-i
Zara
255 Gurûş

Karye-i
Moramul
282 Gurûş

Karye-i
Susa
158 Gurûş

Karye-i
Kürtler
152 Gurûş

Karye-i
Yördenik
132 Gurûş

Karye-i
Orta
132 Gurûş

Karye-i
Göne
145 Gurûş

Karye-i
Musa
38 Gurûş

Karye-i
Yağmur
121 Gurûş

Karye-i
Boğa
134 Gurûş

Karye-i
Bağlıca
169 Gurûş

Karye-i
Köyceğiz
43 Gurûş

Karye-i
İl Gazi
58 Gurûş

Karye-i
Yaylacık
43 Gurûş

Karye-i
İmrü
79 Gurûş

Karye-i
Kovay
122 Gurûş

Karye-i
Bulduklı
45 Gurûş

cem'an yekûn
2448 Gurûş Yalnız iki bin dört yüz kırk sekiz gurûşdur

Nahiye-i Hakala

Karye-i Hakala 38 Gurûş	Karye-i Harman Ağılı 25 Gurûş	Karye-i Eymir 42 Gurûş	Karye-i Ulus 216 Gurûş	Karye-i Kazanlı 62 Gurûş
Karye-i Üyük 6 Gurûş	Karye-i Arucak 82 Gurûş	Karye-i Er Aslan 121 Gurûş	Karye-i Hacı Bayram 38 Gurûş	Karye-i Yüz Beği 48 Gurûş
Karye-i Mürühor 165 Gurûş	Karye-i Feyza 198 Gurûş	Karye-i Kayacık 92 Gurûş	Karye-i Değirmen deresi 39 Gurûş	Karye-i Lab 25 Gurûş
Karye-i Kolay 42 Gurûş	Karye-i Çorlu 59 Gurûş	Karye-i Firûz 98 Gurûş	Karye-i Senezi 39 Gurûş	Karye-i Saluca 86 Gurûş
Karye-i Uzun Oba 25 Gurûş	Karye-i Kurnaz 73 Gurûş	Karye-i Deveci 85 Gurûş	Karye-i Dere 105 Gurûş	Karye-i Bayırlı 174 Gurûş
Karye-i Kulu 67 Gurûş	Karye-i Gani 25 Gurûş	Cem'an yekûn 2075 Gurûş Yalnız iki bin yetmiş beş gurûşdur		

Ezine Nahiyesi

Karye-i Ezine Bazarı 486 Gurûş	Karye-i Kızılca Kebir 375 Gurûş	Karye-i Sarı Alan 268 Gurûş	Karye-i Tatar 188 Gurûş	Karye-i Efte 235 Gurûş
Karye-i İmük 243 Gurûş	Karye-i Vermiş 350 Gurûş	Karye-i Balalan 140 Gurûş	Karye-i Keşlik 188 Gurûş	Karye-i Halifeler 116 Gurûş
Karye-i Avşar 255 Gurûş	Karye-i Sarı özü ma' Danişmend 375 Gurûş	Karye-i Girab 213 Gurûş	Karye-i Büke 188 Gurûş	Karye-i Karataş 183 Gurûş
Karye-i Şeyh Sadi 255 Gurûş	Karye-i Kara İbrahim 128 Gurûş	Karye-i 'Asi Abdal 255 Gurûş	Karye-i Heneske 225 Gurûş	Karye-i Vadi 50 Gurûş
Karye-i Üvesay ma' 105 Gurûş	Karye-i Sarı Gazi 116 Gurûş	Karye-i Zıgala 105 Gurûş	Karye-i Yağcı 'Abdal 145 Gurûş	Karye-i Kara Ali 109 Gurûş
Karye-i Sevincir 89 Gurûş	Karye-i Moramu 206 Gurûş	Karye-i Bayat 33 Gurûş	Karye-i Saz 42 Gurûş	Karye-i Uygur 373 Gurûş
Karye-i Kala' 486 Gurûş	Karye-i Kâyı 22 Gurûş	Karye-i Karsın 90 Gurûş	Karye-i Keçeli 28 Gurûş	Karye-i Kız oğlu Kapısı 15 Gurûş
Karye-i Kürtler 50 Gurûş	Karye-i Kızılca Sağır 18 Gurûş	Karye-i İlyas 30 Gurûş	Karye-i Mahmadlar 12 Gurûş	Cem'an yekûn 6790 Gurûş

Yalnız altı bin yedi yüz doksan gurûşdur

Min-habsu'l-mecmû' 33000 Yalnız otuz üç bin gurûşdur

S.39/B.73:

Mehmed Emin'in berât'ı kayıdır

Orta Para kazâsında Akıncı nâm mazra'nın iki başdan divanî ve nısf-ı mâlikânesi gâllâtı Hacı Hüsameddin evlâd-ı evlâdına şürût olub ber-mûceb-i şart-ı vakıf divânî ve nısf-ı malikâne gallesi mutasarrıf olan Hüseyin b. Hüseyin fevt oldukda mahlûlundan oğulları Mehmed Emin ve Mehmed'e tevcih olunmak iktizâ iderken mezbûr Mehmed müstâkilen kendüye berât itdürüb karındaşına gadr itmekle ref'inden ber-vech-i iştirâk tevcih buyurulmak bâbında Amasya kâdîsı İbrahim Edhem Efendi 'arz itmeğin mûcebince bin iki yüz yigirmi dokuz Saferinden tevcih olunduğu ve yine karye-i mezbûrun ber-mûceb-i şart-ı vakıf divânî ve nısf mâlikânesine evlâdiyet ve meşrutiyet üzere mutasarrıf olan Halil bin Musa bilâ evlâd fevt olub mahlûlundan evlâd-ı vâkıfından Mehmed Emin bin Hüseyin'e tevcih buyurulmak bâbında Amasya kâdîsı Ahmed Nazif Efendi 'arz itmeğin mûcebince bin iki yüz otuz dört senesi Zilhiccesinde tevcih olunub başka başka kayd ile üzerlerine mestûr ve mukayyed olub bundan mâ'ada Hüseyin'e tevcih olunduğu kaydı bulunmuşdur fî 27 S (Safer) sene 35 (25 Kasım 1819)

S.39/B.74:

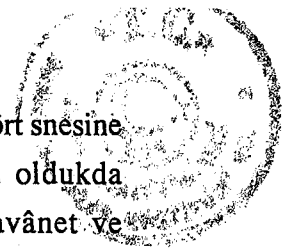
Merkûm Mehmed Emin'in nısf-ı zâviyedârlığı

Amasya kazâsına tabi' Hayreddin karyesi tamam mâlikânesi mahsûlundan Kutlu mülk vakfının sekiz sehmden dört sehm nısf-ı zâviyedârlık büyük babası Hüseyin mahlûlundan merkûm Mehmed Emin'e tevcih ve ihsan-ı hümâyûn buyrulduğu nâtik gerek Hüsameddin vakfı ve gerek Kutlu mülk vakfının üç kıt'a berâtları mûcebince vakfeyn-i mezbûra nı otuz beş senesinden ilâ-mâ-şâ-Allah zabt ve tasarrufu için merkûm Mehmed Emin yedine verilen iki kıt'a mürâsele-i şer'iyenin mazmûn-u hülâsasıdır ki bu mahale kayd olundu fî 27 S (Safer) sene 35 (25 Kasım 1819)

S.40/B.75:

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'adini'l-fezâil ve'l-kelâm zıkr-i âti kazâların Kadıları ve Naibleri zide fazlühûm ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-â'yân Amasya mütesellimî (boş) zide mecduhû ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-âkrân â'yân ve Zâbitân ve İş Eriği zide kadrühûm tevkî'i ref'i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki bâ-hatt-ı hümâyûn şevketmakrûnum darbhâne-i 'amirem tarafından zabt ve idare olunmakda olan mukâta'atdan enfiyye mukâta'asının zabt ve idaresi 'uhdesinde ihâle kılınan dergâh-ı mu'allam kapucu-başılardan iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim İsmail dâme mecduhûnun takdim eylediği bir kıt'a memhûr takrîri mefhûmunda vâridât-ı cesime-i mirîyeden memâlik-i mahrûsemin enfiyye

mukâta'ası mülhakâtından Amasya Sancağında vâki' nefis-i Amasya ve Ladik ve Merzifon ve Köprü kazâları enfiyeciliği iş bu bin iki yüz otuz dört senesi Ağustos ibtidâsında sene-i mezbûr temmuzu gayetine varınca bir sene-i kâmile zabt ve idare eylemek üzere es-Seyyid Mehmed bin Osman nâm kimesneye ber-vech-i emânet ihâle olunmağla sene-i merkûme mahsûben livâ-yı mezbûrun hâvi olduğu kasabât ve kurâsında serbestiyyet üzere enfiyye bey' ve fûrûhtu ve merkûm tarafından me'zûn adamlarına mahsûs olub hilâf-ı nizâm aheri dahl ve ta'arruz ve enfiyye i'mâl ve fûrûht eylememek ve edenleri olur ise yedlerinde bulunan enfiyyeleri ber-mûceb-i şürût cânib-i mirî için zabt ve kendüleri zâbitları ma'rifetiyle te'dib ve tahzir olunmak üzere kalem-i mezbûrun zabt ve idaresi için şürût-u mûcebince emr-i şerifim südüruna tahrîr ve istid'a itmekle hazine-i 'âmiremde mahfûz baş mûhasebe defterlerine nazâr olundukda zaman zabtı Ağustos ibtidâsında olan memâlik-i mahrûsemin enfiyye mukâta'ası mülhâkâtında der-'aliyyemde ve Mora ve Yanya da vâki' mirî enfiyye kârhânelerini idâreye me'mûr Emin olanların kârhâne-i mezkûrelerde enfiyye i'mâli ve diledikleri mahallere serbestiyyet üzere bey' ve fûrûhtu kendülere ve taraflarından ta'yin oylunan adamlarına mahsûs olub aher-i enfiyye i'mâl ve fûrûht eylememek ve enfiyye husûsuna vüzerâ-yı 'izâm ve Mir-Mirân-ı kirâm ve evkâf mütevellileri ve kurâ Zabıtları ve havâss-ı hümayûn Voyvodaları ve Subaşılıarı zu'ema ve erbâb-ı timâr ve müteferrikâ ve Sipahi ve Yeniçeri ve cebeci ve topçu ve arabacı ve mehterân ve hayme ve sâ'ir 'askerî ve ehl-i 'örf ta'ifesi taraflarından vechen-mine'l-vücûh dahl-û ta'arruz olunmamak ve mirî kârhânelerden mâ'adâ mukaddem ve mu'ahher ihdâs olunan kârhâneler sene her mahalde bulunur ise sed ve bend ve bulunan enfiyyeleri emin ve adamları ma'rifetiyle zâhir-i leh-i cânib mirî için zabt ve girift olunub mugâyir-i şürût hareket idenleri olur ise ol makûleler lî-ecli'l-te'dib ehl-i islâmdan olur ise zâbtı ma'rifetiyle âhz ve kalebend ve ehl-i zimmet reâyâdan ise vaz'-ı kürek olunmak ve müste'men ta'ifesi yedlerinde bulunan enfiyyeleri mirîyesiyle cânib-i mirî için zabt ve mübâya'a olunub kendüleri elçileri ma'rifetiyle te'dib ve tahzir olunmak ve enfiyye i'mâl ve fûrûht idenlerin kârhâneleri sed ve bend olunmak iktizâ eyledikde hükkâm ve Zabıtân taraflarından hilâf-ı nizâm-ı mahkeme harcı ve 'ai'datları muthalebesi ve sâ'ir bâhâne ile ta'til-i maslahat-ı mühimmiye ba'is olacak hâlâtdan mücânebet olunmak â'yân ve Zabıtân taraflarından enfiyye Eminlerine ve adamlarına işbu mahâl ve tekaddür veyahud mukâta'at deyû muhâlefet ittirilmemek ve hilâf-ı nizâm-ı enfiyye i'mâl ve fûrûht idenlerin enfiyyeleri zabtına da'vâya tasaddi ideri olur ise mahâlinde istima' olunmayub der-sa'âdetime hâvale olunmak ve şerren getürenleri esnâ-i râhîde derbendcileri ahz eylediklerinde mevcûd olan enfiyyeleri cânib-i mirî için zabt olunmak mukâta'ayı mezbûrun düsturu'l-amel tutulan şürût-u nizâm mirîyesinden idüğü mukayyed olmağla mûcebince 'amel ve hareket olunmak fermânım olmağın merkûmun zabtını hâvî işbu emr-i 'âlişânım isdâr ve (Boş) ile irsâl olunmuşdur imdi vüsûlunda siz ki Kuzzât ve Nüvvâb ve Mütesellim ve â'yân ve Zabıtân-ı mûmâ-ileyhim ve sâ'irlersiz bâlâda tahrîr ve beyân kılındığı üzere mukâta'a yı

mezbûr mülhakâtından kalem-i mezbûr ve tevâbî enfiyeciliği bin iki yüz otuz dört snesine mahsûben merkûm ber-vech-i emânet ihâle olunmuş olduğu ma'lûmunuz olduğda mukâta'a yı mezbûrun zabt ve idâresi husûsuna min küllü'l- vücûh mu'avânet ve müzâheret ve hilâf-ı nizâm-ı taraf-ı aherden dahl û ta'arruz ittirilmemesine ihtimâm ve dikkat eylemeniz bâbında fermân-ı 'âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-i şerifimle vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref yâfte-i sūdûr olan işbu emr-i şerif-i celilü'l-şân-ı vacibü'l-ittibâ ve'l-'azimü'l-ımtisâlimin mazmûn-u münifi üzere 'amel olasız şöyle bilesiz 'alâmet-i şerife i'tmâm kılasız tahrîren fî'l-yevmü'l-sâmin min şehr-i cemâziye'l-âhir sene erba' ve selâsin ve mie'teyn ve elf (6 Nisan 1819) kad vasala ileynâ fî 17 M (Muharrem) sene 35 (26 Ekim 1819)

S.41/B.76:

Enfiyye şartnâmesi

Bâ'is-i tahrîr-i hurûf oldur ki bâ-hatt-ı hümâyûn-şevketmokrûn darbhâne-i 'amirem tarafından zabt ve idâre oluna gelen mukâta'atdan memâlik-i mahrûse enfiyye mukâta'asının zabt ve idaresi 'uhde-i 'âcizâneme ihâle buyurulmakdan nâşî mukâta'a yı mezbûrenin mülhâkatından olan Amasya ve tevâbî kazâlarının enfiyeciliği işbu bin iki yüz otuz dört senesi Ağustos ibtidâsından Temmuz gayetine varıncaya değin bir sene-i kâmile zabt ve idâre itmek üzere işbu darende-i temessük es-Seyyid Mehmed bin Osman nâm kimesneye ihâle olunmağla zabtını hâvî işbu temessük tahrîr ve i'tâ olundu gerekirdi ki kazâ-i mezkûre ve tevâbî kazâ ve ve kurâlarda mirî enfiyyesinden mâ'adâ aheri tarafından bir dirhem enfiyye fûrûht olunmamak üzere ve ekit ideri olur ise ber-mûceb-i emr-i 'ali yedlerinde bulunan enfiyyeleri ma'rifet-i şer' ile zabt ve temhir ve üsküdar da vâki' enfiyye-i mirî kârhânesine gönderülüb ve kendüler te'dib olunarak ber-vech-i serbestiyyet enfiyyeci merkûmun fûrûht ideceği enfiyye ye kimesne tarafından dahl û ta'arruz ve mûmâna'ât eylemeyeler

İsmail bin tevânin(sililik) mukâta'a yı enfiyye Voyvodası Galata-i hâlâ

S.41/B.77:

Derya kapudanı esbâk Seydi Ali Paşa Hazretleri'nin tahvil-i me'mûriyyetini hâvî sūdûr iden emr-i 'ali sûretidir

İftihârü'l-'ali ve'l-'azim müsteci'miü'l-me'ali ve'l-mufehhim züd-devletü'd-dasihe ve'l-'izzetü'l bâzihe'l mahfûf-u bi-sünûf-'avâtıfu'l-mülkü'l-'alâ vüzerât-i merfû' olarak Sinob da ikâmete me'mûr iken bu def'a mahall-ikâmeti Amasya'ya sarf ve tahvil kılınan derya kapudanı esbâk Seydi ali Paşa da'med me'aliyehû ve kıdvetü'l-nüvvâbu'l-müteşerri'in Amasya Nâibi mevlânâ (Boş) zide 'ilmühû ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-â'yân paşa yı mûmâ-ileyh Sinob'dan tahrîk ve Amasya'ya ishale mübâşir ta'yin kılınan dergâh-ı

mu'allâm gedüklülerinden Ahmed zide mecdûhu tevkî'i refî'i hümâyûn vâsil olacak ma'lûm ola ki sen ki paşa-yı mûmâ-ileyhsin bundan akdem Sinob'da ikâmet me'mûr kılınmış ise de ol tarafın vehâmet havası cihetiyle feraciğe 'illeti târi olarak tedavi husûsunda tabib ve adeviye tedariki mümkün olmayub ol-vecihle ıztırâb-ı hâlin ber-kemâl olduğundan bahisle mahalli me'mûriyetin âher mahale sarf ve tahvil kılınması husûsu bu def'a der-bâr-ı 'atûfetmedâr şâhânem vârid olan tahrîratında inhâ ve istidâ' olunmuş olmakdan nâşî mahâl-i ikâmetin Amasya'ya sarf ve tahvili husûsusna müsâ'ade-i seniyye-i mülûkânem erzânı buyurulub ol-bâbda hatt-ı hümâyûn 'inâyetmakrûn-u tâcdârânem şeref-yâfte-i sūdûr olmağla vüsûl-u emr-i şerifimde Sinob'dan hareket ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ile bi'l-refâkâ Amasya'ya varub kemâ-kân vezâretin merfû' olarak anda meks ve ikâmet eylemek fermânım olmağın tahvil-i me'mûriyyetini hâvî işbu emr-i şerifim isdâr ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ile irsâl olunmuşdur imdi keyfiyyet-i ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh Sinob'dan hareket ve mübâşir-i mûmâ-ileyh refâkatiyle doğru Amasya'ya varub anda ikâmet ve devam-ı ömr-ü devlet ve kıvâm-ı ferr ve şevket-i şâhânem ediyyesine iştigal ve müvâzebet idesin ve sen ki mübâşir-i mûmâ-ileyhsin muktezâ-yi me'mûriyyetin üzere der-sa'âdetimden hareket ve Sinob'a varub paşa-yı mûmâ-ileyhi ol taraftan tahrik ve Amasya'ya isâl-birle vusûlunu müş'ir tahrîrat ve i'lâm ve âhz ile 'avdet ve sen ki nâib-i mûmâ-ileyhsin vüsûlunda paşa-yı mûmâ-ileyhi ol-tarafta bir münâsib mahale ikâmet veistirâhati esbâbını istihsâl ile keyfiyyet-i der-bâr şevket-karar padişâhânem i'lâm-ı mübâderet eylemeniz bâbında fermân-ı 'âlişânım sâdir olmuşdur buyurdum ki (Boş) vüsûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sūdûr olan fermân vâcibü'l-ittibâ' ve'l-'azimü'l-imtisâlimin mazmûn ita'at makrûnuyla 'âmil olasız şöyle bilesiz 'âlâmet-i şerife i'timad kılâsız tahrîrin fî evâ'il-i şehri Zilhiccetü's-şerife sene erba' ve selasin ve mie'teyn ve elf (Eylül sonları 1819) Kad vasala ileynâ fî 11 M(Muharrem) sene 235 (30 Ekim 1819)

S.41/B.78:

Kıdvetü's-sâdât-ı kirâm hâlâ post-nişin-i mevlavihâne es-Seyyid el-Hâc eş-Şeyh Mehmed Efendî dâme şeref-i siyâdetahu ba'de't-tehiyyetü'l-vâfiye inhâ olunur ki Amasya ve Zünnu'n-Abâd'a sâdâtü'l-kirâm üzerlerine kâi'mmakam bulunan Lütfullah Beğ'i işbu sene-i hamse ve selasin ve mie'teyn ve elf Ramazanü'l-mübârek guresinde bi'l-iktizâ hacr ve cenâbınızı tarafımızdan kâimmakâm nasb ve ta'yin etmişizdir gerekdir ki sâdât-ı kirâm tevkî' ve ihtirâm idüb kuzât ve kâimmakâm senedleriyle teşeyyüd ve ihzâr-ı 'âlemt-i hüzerâ idenler men' ve ref' ve cenâbınızı dahi kimesneye 'âlâmet-i hüzerâ vaz'ından haşiyet ve iddiâ'yı neseb-i siyâdât idenleri tarafımıza havâleye mübâderet ile işbu emânet-i kübarada kemâl-i 'afiyet ve istikâmet idüb sâdât-ı kirâmdan tevcihiyye ve 'arusiyye ve muhedesât-ı sâ'ire-i nâ marziyye nâmıyla bir akçelerin almayub ve aldurmayub siyânet-i 'arz ve mallarında sa'y-ı mevfüz zımnında şevketlû mehâbetlû kudretlû kerâmetlû padişah-ı

'alem-penâh Efendimiz hazretlerine isticlâb-ı da 'vât-ı hayriyye ye ihtimâm ve her emirde şer'î şerife imtisâl-ı tam eyleyerek mazhar-ı şefâ'at hazret-i seyyidü'l-enâm-ı 'aleyhe ve 'alâ alihi efdâlu't-tehiyyete ve's-selâm olasız

el-fakir Nasih-zâde Abdulvahhab el-mesi el-nâkib 'ale'l-eşrâf

S.42/B.79:

Van maslahatı için mübâya'a bedeli emri sûretidir

Düstûr-u mükerrerem müşîr-i müfehham nizâmü'l-'âlem müdebbiri'l-umûru'l-cumhûr bi'l-fikrî's-sâkıb mütemmim-i mehâmu'l-enâm bi'r-reyi's-sâ'ib mümehhid-i bünyânü'd-devlet ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkânü's-sâ'adet ve'l-iclâl ve'l-mahfûf-ı bi-sünûfu 'avâtıfu'l-mülkü'l-â'lâ-'alî hâlâ Sivas valisi vezirim es-Seyyid Lütfullah Paşa edâm-Allahu te'âlâ iclâlehû ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'adinil fezâil ve'l-keâm Sivas Kadısı Sivas Eyaletinde vâki' kazâların kâdîları ve naibleri zide-fazlühûm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân â'yân ve Zabitân ve vücûh-u memleket ve İş-Erleri zide-kadrühûm tevkî'i refî'i hümayûn vâsil olacak ma'lûm ola ki sen ki vezir-i müşârûn-ileyhsin der-sa'âdetime gönderdiğin tahrîrât mefhûmunda hâlâ Erzurum valisi ve şark cânibi ser-askeri düstûr-u mükerrerem müşîr-i müfehham nizâmü'l-'âlem vezirim el-Hâc Hafız Ali Paşa edâm Allahu te'âlâ iclâlehû ma'iyetinde teheşşür idecek 'asâkirin rûz-merre ta'yinâtları için fiat-ı mirîyye ile hıntanın beher keyl-i İstanbulisi kırkar ve şa'irin yigirmişer paradan lâzım gelen bahâsı ser-'asker-i müşârûn-ileyh tarafından virilmek üzere sâbık-ı vecihle Sivas eyaleti ve havâlisinden on bin kile hınta ve altmış bin kile şâ'ir tertib olunarak mübâya'a ve ser-'asker-i müşârûn-ileyh tarafından tesbili bâbında sâdır olan emr-i şerifim mücebince hazeriyeye-i taksimi üzere tevzi' ve pusulaları neşr olunmuş ise de zehâir-i mezkûrenin 'aynen ted'ibesinin imkânı ve emsâli olmadığına binaen bedel-i kıt'a için ser-'asker-i müşârûn-ileyh Tatar Ağası Hüseyin zide kadrühûya göndermiş ise de işbu zehâir-i mirîyye misillü ikiyüz yigirmi altı senesinde tertib ve te'diye olunmuş olan zahirelerin tanzîm ve te'diyeleri Sivas mahkemesi sicillâtına nazâr olundukda hıntanın beher keyli fiat-ı mirîyyesi ba'de'l-mahsûb doksanar paraya ve şa'irin ellişer paraya kat'î olunub bu sûretle ted'iye ve rü'yet olunmuş ve bundan ziyâde vukû' u sibkât etmemiş olduğu nümâyân isede Tatar Ağası merkûm bu emsâllere razı olmadığını beyân birle rahmetenlü'l-fukarâ zehâir'i mirîyye-i mezkûrenin sâbıkları vecihle bedelen te'diye ve i'tâsı husûsuna ruhsat-ı seniyyem erzânı kılınmasını bir kıta' kâ'iminde tahrîr ve inhâ eylediğin ecilden kuyûda mürâca'at ve muktezâsını su'âl olundukda ser-'asker-i müşârûn-ileyh ma'iyetinde tecemmhu' idecek 'asâkirin ta'yinâtları için Eyalet-i mezkûreden kırkar para fiat-ı mirîyye ile on bin keyl hınta ve yigirmişer para ile alkmiş bin keyl şâ'ir tertib olunarak mübâya'ası için sûret-i defter ile emr-i şerifim virilmiş olduğu kuyûddan müstebân olmağla bu sûrette zehâir-i mezkûre ser-'asker-i müşârûn-ileyh ma'iyetinde olan 'asâkir ta'yinâtları için tertib olunmuş olduğundan 'alâ eyy-i hâl 'aynen irsâli ve yahud bedel-i kâti' manût-u rey-i

'âlişânım idüğü baş muhasebeden der-kenar ve bâ-takrîr lede'l-'arz 'aynen irsâli mümkün olamadığı halde fiat-ı mirîyyesi ba'de'l-mahsûb rahmeleli'l-fukara sâbıklarda bedel olarak virilmiş olan akçeye onar para dahi zamm olunarak hıntanan kilesi yüzer ve şâ'irin kilesi altmış paraya iblâğ ile ol-vecihle te'diyesi için sana hitâben başka ve ifâde-i hâl müşîrif ser-'askeri müşârün-ileyhe hitâben başka lâzım-ı sūdûr olan evâmîr-i şerîfimde isdârî husûsuna irâde-i 'aliyyem ta'alluk eylediği ecilden mücebince lede'l-hesâb hıntânın beher keyli yüzer paradan yigirmi beş bin gurûş ve şâ'irin altmışar paradan doksan bin gurûş ki cem'an yüz onbeş bin gurûşa bâliğ olmağın meblâğ-ı mezkûrun hazine-i 'amiremde mahfûz baş muhasebe defterlerinde ser-'asker-i müşârün-ileyhe irâd-ı kayd olunarak i'lâm-ı hâli müş'ir diğer emr-i şerîfim isdâr olunmağla imdi derûn-u emr-i şerîfimde mevzû'en irsâl olunan sûret-i defter-i nâtik olduğu üzere bedel-i mezkûr yüz on beş bin gurûşu inzimâm-ı rey ve ma'rifetin ve ma'rifet-i şer' ve cümle ittifakıyla yerlû yerinden cem' ve tahsil ve kabzına me'mûr tevdî'en birân akdemce ser-'asker-i müşârün-ileyh tarafından teslimi husûsuna bezll-i celle-i himmet eylemek fermânım olmağın hasseten işbu emr-i şerîf-i 'âlişânım isdâr ve (boş) ile irsâl olunmuşdur imdi vüsûlunda zehâir-i mirîyye-i mezkûrenin 'aynen irsâli mümkün olmadığı halde fiat-ı mirîyyesi ba'de'l-mahsûb rahmenli'l-fukara sâbıklarda bedel olarak virilmiş olan akçeye onar para dahi zamm olunarak hıntanın kilesi yüzer ve şâ'irin kilesi altmışar paraya iblâğ ile ol-vecihle te'diye husûsuna irâde-i 'aliyyem ta'alluk eylediği ma'lûmun oldukda bâlâda beyân ve sûret-i defter-i mezkûrda tahrîr ve â'yân kılındığı üzere bedel-i mezkûr yüz on beş bin gurûşa inzimâm-ı rey ve ma'rifetin ve ma'rifet-i şer' ve cümle ittifakıyla yerlû yerinden cem'ü tahsil ve kabzına me'mûra tevdî'an birân akdemce ser-'asker-i müşârün-ileyh tarafından irsâl ve teslimi husûsuna sarf külli miknet eyleyesin ve siz ki kuzât ve nüvvâb ve â'yân ve zabitân ve sâ'ir mûmâ-ileyhümsiz siz dahi muktezâ-i emr-i şerîfime imtisâlen ve muta'ba'at eylemeniz bâbında fermân-ı 'âlişânım sâdir olmuşdur buyurdum ki hükm-ü şerîfim vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sūdûr olan işbu emr-i şerîf-i celi'lü'l-şân vâcibü'l-ittibâ' ve'l-'azimü'l-imtisâlimin mazmûn-u münifi birle 'âmel olasız şöyle bilesiz 'âlâmet-i şerife itimad kılasız tahrîren fî'l-yevmü'l-tâsi' min şehri Şevval sene erba' ve selâsin ve mie'teyn ve elf (3 Ağustos 1819) kad vasala ilynâ fî 15 Z(Zilhicce)sene 35 (23 Eylül 1820)

S.43/B.80:

Livâ-i Amasya ber-taksim-i hazeriyye

Keyl-i İslâmboli

Hınta

Kıyye

1338

Bedel 15387 Gurûş

Keyl-i İslâmboli

Şa'ir

Kıyye

8028

Hizmet ve mesârifât-ı mübâşîrân

para 4917 Gurûş 26

Medine-i Sivas'dan vürûd iden pûsula-yı şer'iyye sûretidir

Van maslahatına me'mûr hâlâ Erzurum valisi ve şark cânibi ser-'askeri devletlû el-Hâc Hafız Ali Paşa Hazretleri ma'iyetinde teheşşür idecek 'asâkirin ta'yinâtları için Eyâlet-i Sivas'dan evvala 'aynen ba'dehû fiat-ı mirîyyesinden mâ'adâ sâbıklarda bedel olarak virilmiş olan akçeğe onar para zamm olunub hıntanın beher kilesi yüzer para ve şa'irin beher kilesi altmışar paraya olarak bedel-i matlûb buyurulan on bin keyl-i İstanbuli hınta ve altmış bin kile şa'ir bedeli ve zehâir-i mezkhure bâ-emr-i 'ali mübâya'acı ta'yin kılınan dergâh-ı 'ali kapucubaşılardan sa'âdetlû Mehmed Emin Ağa ve mübâya'a-mezkûre zımında ser-'asker-i müşârün-ileyh tarafından ibtidâ 'aynen matlûb-u emr-i ile gelen Bostancı ba'dehû yine mübâya'acı mûmâ-ileyh tarafından isti'câl emri getüren şâtr ve yine maslahat-ı mübâya'a zımında müşârün-ileyh tarafından bâ tahrîrât gelen bir nefer tatar ba'dehu mübâya'acı mûmâ-ileyh tarafından bâ tahrîrât gelen adamı ve mübâya'anın bedele kat' olunduktan sonra sâdır olan emr ile ser-'asker-i müşârün-ileyh ve mübâya'acı taraflarından gelen ademlerin ve müşârün-ileyh tarafından isti'câl zımında gelen bir nefer Tatarın hizmetleri ve mübâya'a ve Tatar Ağası ve mâ'ru'l-beyân mübâşirânın medine-i Sivas ikhametlerine ta'amiyye ve konak kirası ve mesârifât-ı sâirelerden sicill-i mahfûzda mukayyid ber taksim-i hazeriyye livâ-i merkûm ber vech-i bâlâ isnât iden bedel-i zehâir on beş bin üç yüz seksen yedi gurûş ve hizmet ve ta'amiyye ve mesârifât-ı sâire dört bin dokuz yüz on yedi gurûş yigirmi altı paradır fî 23 RA (Rebiü'l-evvel) sene 234 (16 Kasım 1819)

S.43/B.81:

Bu hilâl-i ferhunde halde darendi-i buyrulduumuz İbrahim Tatar sahâbetiyle on altı haml sim hazinesi cânib-darbhâne-i 'âmireye ba's ve irsâl olunmağla bi-menihi-te'âlâ hazine-i mezkûr her kangınızın kazâ ve kasabasında vaki' menzilhâneye vürûd ve nüzûl iderse seriân tahmil ve bir kadim akdem cânib-i me'mûre irsâl ve isâlî husûsuna dikkat ve gayret olunmak bâbında Ergani ma'den-i hümayûnu Emîni Mehmed Nurullah Paşa Hazretleri tarafından vürûd iden buyrulduunun mazmûn-u hülâsasıdır fî 27M(Muharrem) sene 35 (16 Kasım 1819)

S.43/B.82:

İşbu bin iki yüz otuz beş senesine mahsûben Amasya Sancağı kazâlarından bâ-fermân-ı 'ali mübâya'ası müretteb ve matlûb-u hazret-i cihândari buyurulan bin re's ağnâmın 'aynen tahsili fukaraya 'usret olduğundan sâbıkı misüllü beşer gurûşdan bedeliyesi tahsil olunmasına irâde-i 'aliyyem ta'alluk itmekden nâşî beher ganem beşer gurûşdan beş bin gurûş ve hizmet-i mübâşiriyye beş yüz gurûş ile cem'an beş bin beş yüz gurûş cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer' ile livâ-yı mezbûrun hâvî olduğu yedi 'aded kazâlarına ber-vech-i te'adil ve tesviye ve tevzi' ve taksim olundukda meblâğ-ı mezbûreden

kazâ hâ-i mezkûre hisse-i musibeleri defteridir ki ber-vech-i âti beyân olunur hürrire fîl-
yevmü'l-hâmis min Saferü'l-hayr sene hamse ve selasin ve mie'teyn ve elf (23 Kasım
1819)

Kazâ-i Amasya
1478 Gurûş

Kazâ-i Gedegra
1410 Gurûş

Kazâ-i Havza
774 Gurûş

Kazâ-i Ladik
705 Gurûş

Kazâ-i Zünnu'n-Abâd
433 Gurûş

Kazâ-i Kelinkiras
350 Gurûş

Kazâ-i Veray
350 Gurûş

Cem'an yekûn
5500 Gurûş Yalnız beş bin beşyüz gurûşdur

S.43/B.83:

Saray-ı cedid-i 'âmire ve saray-ı âtik ma'mûr-u dergâh-ı mu'allâ Yeniçerileri ve topçu ve top arabacı ve tersâne-i 'âmire ocakları ta'yinâtları ve mu'eyyenât-ı sâ'ireye hassam kasab başısı Hacegân-ı divân-ı hümâyûndan iftihârul-emâcid ve'l-ekârim es-Seyyid Ali Ağa ma'rifetiyle rûz-merre tevzi' i muktezi olan lahm-ı ganem ta'yinâtları lâzımesi için Rum ilinin üçer kolunda vâki' kazâlardan tertib olunan ağnâm vefâ itmediğinden bi'z-zarûr Anadolu cânibinden ağnâm mübâya'asına hacet mes itmekden nâşî iş bu bin iki yüz otuz beş senesine mahsûben dahi sâbıkı üzere mübâya'ası tertib olunan ma'lûmu'l-mikdar ağnâmdan derûn-u emr-i şerifle mevzû' sûret defter-i nâtik olduğu üzere Amasya sancağı'nda vâki' kazâlara bin re's ağnâm tarh ve tahmil olunmağla ol-mikdar ağnâmı ber-mûceb-i şürût icab iden bahaları 'ann-nakd satıcı yediyle ashâbına i'tâ olunarak cümle ma'rifetiyle mübâya'a ve tahsil ve der-'âliyyeye irsâl ve 'aynen edâsında fukaraya 'usret olur ise beher re's-i beşer gurûşdan bedel-i tahsil ve bu husûsa mübâşir ta'yin olunan hassam kasab başısının ikinci çukadarı es-Seyyid Ahmed Ağa'ya teslimen der-sa'âdete irsâl ve tesbili bâbında Amasya Sancağında vâki' kazâların kâdîları ve Amasya sancağı mütesellimi ve sâ'ire hitâben şeref bahşâ-yı sūdûr buyurulan fermân-ı 'âlişanın mazmûn-u hülâsasıdır ki bu mahalle kayd olundu fhi 3 Zî(Zilhicce) sene 34 (23 Eylül 1819)

S.44/B.84:

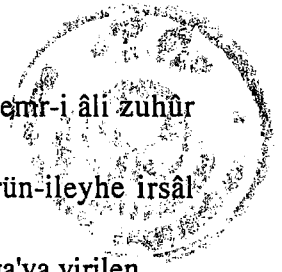
İki yüz otuz dört senesi receb-i şerifinden otuz beş senesi muharremi guresine gelince kadar umûr-u sancak için cümle ma'rifeti ve ma'rifeti şer' ile vâki' olan mesârifâtın defteridir ki ber vech-i âti beyân olunur fî 25 M(Muharrem)sene 35 (14 Kasım 1819)

Gurûş

- 00020 Devletlû Mahmud Paşa Hazretleri Van üzerine me'mûrlarının tarafından mürûr idecekleri haberini almak için Çorum ve Zile'ye irsâl olunan Tatar'a virilen
- 00350 Müşârûn-ileyh Hazretleri'nin istikbâline irsâl olunan Yusuf Ağa'ya ve Tüfekçi Başî Ağa'ya virilen harc-i râh

- 00400 Müşârûn-ileyhe virilen mekârelerden itlâf olunan dört re's bargir bahâ
- 06500 Müşârûn-ileyh Hazretleri'ne ikramiyye
- 00550 Müşârûn-ileyh zahirecisine virilen hizmet
- 07820
- 00150 Müşârûn-ileyh tarafından divan tezkeresiyle isti'câl gelen kavâsa virilen
- 00050 Müşârûn-ileyhin Tatar Ağa'sına virilen
- 00050 Müşârûn-ileyhin Tomar Ağa'sına virilen
- 00055 Müşârûn-ileyhe virilen mekâre üzerine me'mûr Mustafa Ağa'ya 08125 virilen
- 00080 Müşârûn-ileyhe virilen mekârelerden Çorumlu'ya virilen sekiz re's bargir kirası
- 02000 Müşârûn-ileyhe virilen üç re's esbâb-ı bahâ
- 00487.5 Müşârûn-ileyhin Moramul karyesine nüzûllarına da'iresine ve sâ'ir karyelere virilen şa'ir bahâ
- 00100 Çorum mutasarrıfı Ali Paşa Hazretleri Van maslahatından 'avdet ve Çorum'a
10792.5 'azimetlerinden tarafından mürûr idecekleri ma'lûm olmak için Turhal'a irsâl olunan Hacı Hafız Ağa'ya virilen
- 00150 Müşârûn-ileyhin zahirecisine virilen
- 00050 Müşârûn-ileyhin Tatar Ağa'sına virilen
- 00100 Kalb akçenin 'adem-i revvâcî için bâ-emr-i 'ali vürûd iden Hacı İbrahim Ağa'ya virilen
- 00117 Otuz dört senesinde 'Acem elçisi ve refiki Silahtar Ağa der-'âliyyeden İran'a
11209.5 giderken Amasya'ya vürûdlarında vâki' olan mesârifât
- 00300 Otuz dört senesinde Turhal menziline iki mah i'anesi dokuz kazâya tarh olunmak için emr-i 'ali getiren Tatar'a virilen
- 00099 Ahışa mutasarrıfı Ali Paşa Hazretleri'nin haremi Amasya'yateşriflerinde asiblerine ve katırlarına olan mesârif
- 00650 Devletlû Lütfullah Paşa Hazretleri tarafından i'lân ve işâ'ı için vürûd iden cebhânci Mehmed Ağa'ya virilen
- 01000 Müşârûn-ileyh tarafından Van cânibine matlûb mübâya'a emri getiren Duhâncı
13258.5 başı Ağa'ya virilen
- 00450 Müşârûn-ileyh tarafından imdâd-ı hazeriyye için vürûd iden Cündi Başı Ağa'ya virilen
- 00120 Müşârûn-ileyh tarafından menzil nizâmı için vürûd iden Tatar Odabaşı Ağa'ya virilen
- 00100 Van üzerine me'mûr olan 'asâkir Diyarbekir'e me'mûr olduğu emrini getiren Tatar Mehmed Ağa'ya virilen
- 00150 Müşârûn-ileyh tarafından nuhâs nakline me'mûr ihrâm Ağası arkadaşına virilen
14078.5
- 00145 Müşârûn-ileyh tarafından Van cânibine matlûb mübâya'a isti'câline gelen Tatar'a virilen
- 00120 Merzifon ve Merzifon Abâd kazâları ma'dene merbût olan mu'afiyetde olmak hasebiyle Van üzerine me'mûr 'asâkirden hisse-i musibeleri sâ'ir kazâlara tarh olunmak ricasıyla Müşârûn-ileyh hazretleri'ne irsâl olunan ademe virilen
- 00810 Müşârûn-ileyh tarafından 'askere me'mûr Ömer Ağa'nın ve Necari elçisinin yevmiyeleri için Hacı Hasan Ağa'ya virilen

- 00060 Merzifon ve merzifon Abâd kazâları ma'dene rabt olunduğu emr-i âli zuhûr
15213.5 tdkde müşârûn-ileyhe irsâl olunan Tatar'a virilen
- 00050 Van üzerine matlûb 'asâkirin bilâ-kıta' olunması için müşârûn-ileyhe irsâl olunan Tatar'a virilen
- 00100 Müşârûn-ileyh tarafından 'asker isti'câline gelen Tatar İsmail Ağa'ya virilen
- 00090 Def'a 'asker isti'câline gelen Tatar Halil Ağa'ya virilen
- 00050 Def'a 'asker isti'câline gelen Tatar Mustafa Ağa'ya virilen
- 00050 Müşârûn-ileyh tarafından mübâya'a isti'câline gelen Tatar Mus-tafa Ağa'ya virilen
- 00050 İsti'câl mübâya'a emrini getiren Mehmed Tatar'a virilen
15603.5
- 00170 Müşârûn-ileyh Hazretleri'ne üç def'a hazine ile irsâl olunan Tatar İbrahim Ağa'ya virilen
- 00040 Şehzâde civânbahtın müjde haberini getiren iki 'aded Tatarlara virilen
- 00015 Çorum mutasarrıfı Ali Paşa Hazretleri'nin Tatar'ına virilen
- 00030 Delil odabaşları iki def'a kazâmız zuhûrunda virilen
15858.5
- 00274 Van mutasarrıfı Devletlû Mahmud Paşa Hazretleri Moramul karyesine teşriflerinde bazar başıdan alınan zahire ve kahve bahâ
- 01500 Müşârûn-ileyh Hazretleri Zünnu'n-Abâd kazâsında üç gece beytütetlerinde olan mesarifât
- 00500 Müşârûn-ileyh Hazretleri Gelinkiras Kazâsında bir gece beytütetlerinde vâki' olan mesârifât
- 00200 Müşârûn-ileyh Hazretleri Moramul karyesine nüzûllarında karye ahâlilerinin mesârifâtı
18332.5
- 00100 Müşârûn-ileyhin ibrikdar Ağasına virilen parça bahâ
- 00138 Bâ-emr-i 'ali nuhâs nakline me'mûr Muharrem Ağa'nın yevmiyyesi için Hacı Hasan Ağa'ya virilen
- 00500 Diyarbekir cânibine matlûb buyurulan süvari 'askerin bâ-buyruldu isti'câline gelen birun Ala'eddin Cavid oğlu MehmedAğa'ya virilen
- 00800 Devletlû Lütfullah Paşa Hazretleri'ne mukaddem virilen bir re's esbâb-ı bahâ
19870.5 defter-i tevzi'e idhâl olunmayub bu def'a idhâl olunan
- 0200 Müşârûn-ileyh Hazretleri'ne sancak maslahatı için divanımız olan mebâliği ma'lûmenin sarrafa virilen güzeştesi
- 05000 Müşârûn-ileyh Hazretleri'ne Turhal menzilin bir aylık idaresi-nin afv'ı için virilen
- 03000 Otuz dört senesinden mütesellim Ağa'nın ibkâ süreleri için divan kâtibi Kâmil Efendi'ye bâ-emr-i 'ali veliyy-ün-ni'am virilen
- 04750 Otuz beş senesi ibkâsı için hazinedâr Ağa'ya virilen hizmet
34620.5
- 02000 Van maslahatı için Erzurum ser-'askeri cânibine mübâya'a bedeliyesinin afvu husûsu için

- 04917 Van cânibine matlub buyurulan mübâya'â bedeliyesi için medîne-i Sivas'da vâki' olan ta'amiye ve hizmet-i mübaşiriyye ve mesârifât-ı şâ'ireden Sivas mahkemesinden mahrec pusula-yı şer'iyye mücebince sancağımıza isâbet iden hizmet-i mübaşiriyye
- 01300 Bu mübâya'â husûsu için Devletlû Lütfullah Paşa Hazretleri tarafından buyruldu vürûd iden harem kethüdâsına virilen
- 00800 Müşârûn-ileyh Hazretleri'nin Delil başısı devriyye için zuhûr iddikde virilen bir re's esb bahâ
43637.5
- 02000 Nuhhas-ı mirî nakliyyesinden Merzifon ve merzifon Abâd kazâlarına isâbet idüb ma'den-i merbût olmak hasebiyle edâ itmediklerinden virilen araba kirası
- 00160 Devletlû Lütfullah Paşa Hazretleri'ne umûr-u sancak için mahzâr ve i'lâm ile ibâ's olunan Hacı Bekir Efendi'ye ve ma'iyetinde olan ademe virilen
- 00150 Bir def'a dahi mesâlih-i sancak için mahzar ve i'lâm ile ba's olunan Hacı Şeyh Efendi'ye virilen
- 05000 zamm-ı cedid

S.45/B.84:...

50947.5

- 02000 Şartnâme ve buyruldu hizmetleri
- 03000 Tahsildariyye
- 05000 Mütessellim Ağa Hazretleri'nin mesârif-i müteferrikâsı
- 02500 Hakim Efendi Hazretleri'ne bir ma'âbad virilen
- 63447.5 Yalnız altmış üç bin dörtyüz kırk yedi buçuk gurûşdur

S.45/B.85:

Meblâğ-ı mezbûr cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer' ile Amasya Sancağı'nın hâvî olduğu yedi 'aded kazâlarına tevzi' ve taksim olundukda meblâğ-ı mezbûrdan kazâ-hâ-i mezkûrelerin hisse-i musibeleridir ki ber vech-i âtî beyân olunur fî 27 M (Muharrem) sene 1235 (16 Kasım 1819)

Kazâ-i Amasya
17137 GurûşKazâ-i Gedegra
16502 GurûşKazâ-i Havza
8896 GurûşKazâ-i Ladik
8252.5 GurûşKazâ-i Zünnu'n-Abâd
5078 GurûşKazâ-i Kelinkiras
3791 GurûşKazâ-i Veray
3791 GurûşCem'an yekûn
63447.5 Gurûş

Yalnız altmış üçbin dörtyüz kırk yedi buçuk gurûşdur

S.45/B.86:

Otuz dört senesi receb-i şerifinden otuz beş senesi Muharremi guresine gelince kadar umûr-u belde için â'yân-ı belde ve Şehir Kethûdası ve cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer' ile vâki' olan mesârifât defteridir ki ber vech-i âtî beyân olunur fî 27 M(Muharrem) sene 35 (16 Kasım 1819)

Gurûş

- 00025 Beytü'l-mâl-i müslimin için bâ-emr-i 'ali vürûd iden ocak çavuşuna virilen
- 01500 Vâzih Mustafa Efendi münfâsına isâl iden Çavuş Ağa'ya bâ-emr-i veliyy-ün-ni'ama virilen
- 00062 Devletlû Mahmud Paşa Hazretleri'nin Tatar Ağa'sı kelle ile zuhûrunda bârgir kirasına virilen
- 00012 Müşârûn-ileyh Hazretleri'ne akçe irsâl olunan kavâs başıya zayi' olan hegbesi için virilen
- 00520 Hâkim-i âşbık Ebu Bekir Sıdkı Efendi'nin matlûbatı için bâ-buyruldu vürûd
02119 iden Tatar İsmail Ağa'ya virilen
- 00075 Efendi-i mûmâ-ileyhin baş çukadarı Hüseyin Ağa'ya virilen harçlık
- 00220 Bu maslahata me'mûr Tatar İsmail Ağa ile çukadar merkûm Hüseyin Ağa'nın yevmiyyesi için Hacı Hasan Ağa'ya virilen
- 00275 Otuz üç senesine mahsûben mahallât ve kurâlardan kalan mübâya'a bakâyası için mübâya'acı Ali Ağa'ya virilen
- 00110 Zanalı-zâde Hacı Abdullah Efendi'ye terfikân der-'aliyyeye giden Tatar'a virilen
02799
- 00030 Otuz dört senesi Ramazan-ı şerifinden top endâhtı için tobçuya virilen
- 00030 Sene-i merkûmede vakt-ı iftari i'lâm için fişekçiye virilen
- 00050 Ramazan-ı şerifin sübûtu için Sivas'a irsâl olunan ademe virilen
- 00015 Gümüş ve Hacı Köyüne irsâl olunan Tatar'a virilen
02924
- 00199 Gazzaz-zâde Hacı Hafız Ağa'ya alacağı için mukaddemâ mahallâtndan havele olunub edâ olunmayub bu def'a virilen
- 01000 Bâ-emr-i 'ali muhâsebeye me'mûr Za'im Halil Ağa Sivas'dan 'avdetinde yevmiyyesi için Mülayi-zâde Hacı Süleyman Ağa'ya virilen
- 00610 Devletlû Pehlivan Paşa Hazretleri vaktinde Aşağı Savadiye Mahallesinden istikrâz alunub edâ olunmayub bu defa' ya virilen
- 00235 Sivas'a veliyyü'n-ni'am Hazretleri'ne irsâl olunan ecnâs-ı zehâir-i bahâ
4968
- 00050 Van ga'ilesinin mündefi' olduğu haberini müjde iden Tatarlara virilen
- 00006 Maslahat zımnında Taş-Abâda irsâl olunan süvariciye virilen
- 00125 Tevcihât Tatarları zuhûruna yigirmi beş re's bargir kirasına virilen
- 00120 Gelin-kiras maslahatına me'mur bir def'a dahi Yükcik 'alemdarın yevmiyyesi
5269 için Hasan Ağa'ya virilen
- 03500 Otuz dört senesi rûz-ı hızırından cümle ma'rifetiyle Menzilci Hacı Bekdaş Ağa'ya iki def'a i'ane
- 00020 Mahzarı temhir ittiren ademe virilen
- 00100 Konağın ve mahkemenin dörd 'aded saraydarlarına virilen
- 00194 Bâ-defât-ı müfredât-ı mesârifât
09083

- 02500 Tirkânlı ekrâdî 'aşiretinin Amasya Sancağından def'i husûsuna harc-ı i'lâm-ı mahsûs
- 00150 Top endâhtı için barudçu Hafız Efendi'den alınan barut bahâ
- 00014 Timurcu esnafına düyûn
- 00015 Çömlekci esnafına düyûn
11762
- 00120 Konak ve mahkeme için camcı zimmîden alınan cam-ı bahâ
- 00104 Konak için Hacı Latif yediyle alınan çit ve asdar ve sâ'ir eşya bahâ
- 00337 Mahkemenin haremî odalarının ve matbahının ta'mirâtı için sarf olunan
- 00194 Dülger usta Mehmed yediyle konağın ta'mirâtına sarf olunan
12517
- 00400 Otuz dört senesine mahsûben imdâd-ı hazeriyye taksit-i sâni
- 00150 Devletlû Lütfullah Paşa Hazreleri tarafından kürtler üzerine me'mûr Hayta başı Ağa'ya ve orta başına virilen
- 00050 Kürtlerin ser-maktû'unu Sivas'a isâl iden Tatar İbrahim Ağa'ya virilen
- 02460 Otuz dört senesine mahsûben nuhâs nakli için araba kirasından hissemize
15577 isâbet iden
- S.46/B.86:...**
- 00200 Mürûr-u 'ubûr idenlere bakkal esnafından alınan 18 kıyye kahve bahâ
- 00040 Mürûr-u 'ubûr idenlere Emin Ağa'dan alınan 20 kıyye duhân bahâ
- 00072 Şehzâde müjdecisi Tatarları zuhûruna yigirmi iki re's bargir kirası için virilen
- 00086 Çilinger esnafına düyûn
15980
- 00040 Düğmeci zimmîden alınan şamdan bahâ ve tob ta'mirleri için
- 00199 Bina ustası Mustafa yediyle konağın ve matbah-ı hazzenin ta'mirleri için sarf olunan
- 00300 Kars Valisi Hüseyin Paşa Hazretleri teşriflerine Yenice karyesinden alınan on iki 'aded bârgir kirası için
- 01478 Otuz beş senesine mahsûben itmâm bedeliyyesinden hissemize musib
17997
- 01000 A'yân-ı belde için kahve bahâ
- 00300 Şehir kethüdasının altı mâh ücret-i kalemiyyesi
- 05000 Otuz iki senesine mahsûben mütesellim-i sâbık İbrahim Ağa'nın Amasya'dan matlûbatından mütebâki
- 10000 Mütesellim Ağa'ya ikrâmiye ve mesârif-i müteferrikâ
34297
- 01857.5 Nefs-i Amasya'nın sultan ikramiyyesi taksit-i evvel
- 01500 Taksit-i evvel tahsildariyye
- 00250 Taksit-i evvel kethüdaïyye
- 03500 Hil'at bahâ
41404.5

- 00750 üç günlük zâhire bahâ
 05485 Otuz üç senesine mahsûben mütesellim-i sâbık Hacı Yusuf-zâde Ali Ağâ'nın matlûbatından mütebâki
 00300 Müstebân Ağa vaktinde Görgücü Karabil oğlunun alacağı için
 05000 Harc-ı defter ve imzâ
 52939.5
 02000 Harc-ı i'lâmat
 00200 Kethü daiyye
 00200 Hüddamiyye
 00150 Katibiyye
 00050 Semenle
 00050 Muhzırıyye
 55589.5
 00500 Hacı başlıya
 06000.5 Mümteniü'l-husûl
 17137 Sancak masrûfâtından hissemize musib
 79227

S.46/B.87:

Min-habsu'l-mecmû' yetmiş dokuz bin iki yüz yigirmi yedi gurûş olub meblâğ-ı mezbûr cümle ma'rifet ve ma'rifet-i şer'ile tevzi' ve taksim olundukda meblâğ-ı mezbûrdan mahallât-ı şehir ve nahiyeye-i Erba' kurâlarına isâbet iden sehm defteridir ki ber vech-i âtî beyân olunur (Gurre-i Safer 35) (Aralık başı 1819)

Mahalle-i Gümüşlü-zâde 1659 Gurûş	Mahalle-i Çevikce 421 Gurûş	Mahalle-i Bâyezid Paşa 2260 Gurûş	Mahalle-i Sofu-zâde 815 Gurûş
Mahalle-i Mehmed Paşa 1035 Gurûş	Mahalle-i Yakutiye 617 Gurûş	Mahalle-i Yukarı Savadiye 318 Gurûş	Mahalle-i Bazar-ı Sufla 645 Gurûş
Mahalle-i Şamlar 310 Gurûş	Mahalle-i Sofular 1048 Gurûş	Mahalle-i Hoca Süleyman 99 Gurûş	Mahalle-i Sarac Hâne 500 Gurûş
Mahalle-i Kocacık 490 Gurûş	Mahalle-i Uzun Mustafa 226 Gurûş	Mahalle-i Dere 790 Gurûş	Mahalle-i Temena 400 Gurûş
Mahalle-i Telci 500 Gurûş	Mahalle-i Darûl'İslâm 380 Gurûş	Mahalle-i Pervane 860 Gurûş	Mahalle-i Boza Hâne 2737 Gurûş
Mahalle-i Eski Kethûda 1470 Gurûş	Mahalle-i Hacı İlyas 850 Gurûş	Mahalle-i Deve Hâne 2358 Gurûş	Mahalle-i Şeyh Garik 132 Gurûş
Mahalle-i Hızır Paşa 320 Gurûş	Mahalle-i Fahreddin 130 Gurûş	Mahalle-i Gök Medrese 330 Gurûş	Mahalle-i Ahi Sa'deddin 240 Gurûş

Mahalle-i
Câmi'i Enderun
310 Gurûş

Mahalle-i
Bağ Helkis
150 Gurûş
Mahalle-i
Kazgancı
915 Gurûş

Mahalle-i
Fethiye
950 Gurûş

Mahalle-i
Şamice
540 Gurûş

Mahalle-i
Köprübaşı
230 Gurûş

Mahalle-i
Karatay
197 Gurûş

Mahalle-i
İslim
851 Gurûş
Mahalle-i
Sade Helkis
646 Gurûş

Mahalle-i
Receb
225 Gurûş

Mahalle-i
Hacı Hamza
800 Gurûş

Mahalle-i
Köyceğiz
540 Gurûş

Mahalle-i
Hatuniye
205 Gurûş

Mahalle-i
Çırakçı
861 Gurûş
Mahalle-i
Sabıkkuddin
450 Gurûş

Mahalle-i
Kurşunlu
125 Gurûş

Mahalle-i
'Acem Ali
1615 Gurûş

cem'an
yekûn
36846 Gurûş

Mahalle-i
Saray
275 Gurûş

Mahalle-i
Pirinçci
75 Gurûş
Mahalle-i
Üçler
820 Gurûş

Mahalle-i
Aşağı Savadiye
1340 Gurûş

Mahalle-i
Çeribaşı
680 Gurûş

Nahiye-i Akdağ

Karye-i
Yenice
2093 Gurûş

Karye-i
Zâna
2093 Gurûş

Karye-i
Ebemi
2093 Gurûş

Karye-i
Mürk
1056 Gurûş

Karye-i
Kızıl Kışlacık
1056 Gurûş

Karye-i
Merkeb Kışlacık
945 Gurûş

Karye-i
Seyfe
40 Gurûş

S.47/B.87:...

Karye-i
Sofular ma' Aktaş
72 Gurûş

Karye-i
Soku
215 Gurûş

Karye-i
Yıkılğan
195 Gurûş

Karye-i
Kız Seki
185 Gurûş

Karye-i
Göndes
328 Gurûş

Karye-i
Sarular
103 Gurûş

Karye-i
Boyalıca
482 Gurûş

Karye-i
Kürtler
116 Gurûş

Karye-i
Saraycık
328 Gurûş

Karye-i
Taşbaş
30 Gurûş

Karye-i
Tura
172 Gurûş

Karye-i
Dere Başı Alanı Akviran
183 Gurûş

Karye-i
820 Gurûş

Karye-i
Koz Alanı
83 Gurûş

Karye-i
Kara Kese
435 Gurûş

Cem'an yekûn
13123 Gurûş

Nahiye-i Hakala

Karye-i
Harman Ağılı
30 Gurûş

Karye-i
Eymir
82 Gurûş

Karye-i
Ulvi
390 Gurûş

Karye-i
Arucak
220 Gurûş

Karye-i
Er Aslan
205 Gurûş

Karye-i
Yüz Beği
113 Gurûş

Karye-i
Mürühor
512 Gurûş

Karye-i
Feyza
420 Gurûş

Karye-i
Değirmen Deresi
103 Gurûş

Karye-i
Lab
62 Gurûş

Karye-i
Kolay
134 Gurûş

Karye-i
Çorlu
220 Gurûş

Karye-i
Senezi
95 Gurûş

Karye-i
Deveci
134 Gurûş

Karye-i
Bayırlı
513 Gurûş

Karye-i Kulu 174 Gurûş	Karye-i Gani 67 Gurûş	Karye-i Firûz 185 Gurûş	Karye-i Kayacık 185 Gurûş	Karye-i Kurnaz 164 Gurûş
Karye-i Dere Köy 246 Gurûş	Karye-i Kazganlı 164 Gurûş	Karye-i Üyük 85 Gurûş	Karye-i Hakala 55 Gurûş	Karye-i Hacı Bayram 113 Gurûş
Karye-i Uzun Oba 53 Gurûş	Karye-i Saluca 164 Gurûş	Cem'an yekûn 4846 Gurûş		

Nahiye-i Geldigelen

Karye-i Yavru 183 Gurûş	Karye-i Ulus 920 Gurûş	Karye-i Zara 920 Gurûş	Karye-i Moramul 1281 Gurûş	Karye-i Susa 615 Gurûş
Karye-i Kürtler 420 Gurûş	Karye-i Yördenik 532 Gurûş	Karye-i Orta 523 Gurûş	Karye-i Göne 538 Gurûş	Karye-i Musa 60 Gurûş
Karye-i Yağmur 400 Gurûş	Karye-i Boğa 492 Gurûş	Karye-i Bağlica 100 Gurûş	Karye-i Köyceğiz 67 Gurûş	Karye-i İl Gazi 241 Gurûş
Karye-i Yaylacık 123 Gurûş	Karye-i İmrü 358 Gurûş	Karye-i Kovay 410 Gurûş	Karye-i Bulduklı 236 Gurûş	Karye-i Karlu 000

cem'an yekûn

8419 Gurûş Yalnız sekiz bin dörtyüz on dokuz gurûşdur

Nahiye-i Ezine

Karye-i Ezine Bazarı 1370 Gurûş	Karye-i Kala' 1280 Gurûş	Karye-i Saray 990 Gurûş	Karye-i Uygur 990 Gurûş	Karye-i Kızılca Kebir 990 Gurûş
Karye-i Vermiş 990 Gurûş	Karye-i Avşar 720 Gurûş	Karye-i Sarı Alan 720 Gurûş	Karye-i Girab 720 Gurûş	Karye-i Efte 650 Gurûş
Karye-i Moramu 440 Gurûş	Karye-i Tatar 500 Gurûş	Karye-i 'Asi Abdal 420 Gurûş	Karye-i Heneske 410 Gurûş	Karye-i Ümük 410 Gurûş
Karye-i Kara Taş 410 Gurûş	Karye-i Büke 430 Gurûş	Karye-i Sarı Gazi 459 Gurûş	Karye-i Yağcı 'Abdal 332 Gurûş	Karye-i Zığala 359 Gurûş
Karye-i Üvesay 330 Gurûş	Karye-i Keşlik 305 Gurûş	Karye-i Balalan 361 Gurûş	Karye-i Kara Ali 361 Gurûş	Karye-i Halifelir 361 Gurûş
Karye-i Karsın 361 Gurûş	Karye-i Kara İbrahim 361 Gurûş	Karye-i Sevincir 280 Gurûş	Karye-i Saz 130 Gurûş	Karye-i Kâyı 205 Gurûş
Karye-i Vadi 148 Gurûş	Karye-i Bayat 155 Gurûş	Karye-i Keçeli 185 Gurûş	Karye-i İlyas 65 Gurûş	Karye-i Kürtler 110 Gurûş
Karye-i Kız Oğlu Kapısı 15 Gurûş		Karye-i Mahmadlar 20 Gurûş	Karye-i Kızılca Sağır 30 Gurûş	Cem'an yekûn 17993 Gurûş
Maktu'		Maktu'	Maktu'	

Mîn habsu'l-mecmû' 79227 Gurûş Yalnız Yetmiş dokuz bin iki yüz yigirmi yedi gurûşdur

S.47/B.88:

Fî'l-asl medine-i Tokad'da kâni timâr-hâne sâkinlerinden olup bundan akdem Amasya'da nehr-i kebir ma'ruken fevt olan Mahmud bin Devriş Hacı Ali nâm mütevaffâ'nın terekesidir ber vech-i atf beyân olunur fî'l-yevmü'l-hamis min Şevvali'l-ekrem li sene hamse ve selasin ve mie'teyn ve elf (16 Temmuz 1820)

Sim kabzalı bıçak gurûş 1	Çuka şalvar gurûş 1	Basma entari şenzir gurûş 1	
Ankara şâbisi şal kuşak gurûş 1	Umuzdan aba gurûş 1	Sarık gurûş 1	Fes gurûş 1
Yemeni değirmi gurûş 1	Eşya akçesi gurûş 22	Lahor şal duhân Kesesi gurûş 1	
Duhân çubuğu gurûş 1	Alaca yelek gurûş 1		

S.48/B.89:

Düstûrûn-u mükerrremûn müşîrun-u müfehhamûn nizâmu'l-'âlem müdebbiri'l-umûru'l-cumhûr bi'l-fikrû's-sâkıb mütemmim-i mehâmûl-enâm bi'r-reyi's-sâ'ib mümehhid-i bünyânü'd-devlet ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkânû's-sâ'adet ve'l-iclâl ve'l-mahfûf-ı bi-sünûfu 'avâtıfu'l-mülkü'l-â'lâ Üsküdar'dan Anadolu'nun sol kolu mümeyyin ve yesâriyle nihayetine varınca vâki' vüzerâ-yı 'azâm edâm Allahû te'alâ iclâlehum ve'azimu'l-ümerai'l-kirâm efâhimü'l-kebirâi'l-fihâmü'l-zu'l-kadir ve'l-ihtirâm ashâbu'l-feru'l-ihtişâmü'l-muhtesûn bi-mezid-i 'inâyetü'l-melikü'l-â'li Mir-Mirân-ı kirâm dame ikbâlehum ve âkzı kuzâtü'l-müslimin evveli vülâtü'l-muvahhidin me'adini'l-fezâil ve'l-yâkin râff'i i'lâmu'l-şerife ve-ddin vâris-i 'ulûmu'l-enbiyâ-i müslimin el-muhdess-i bi-mezid-i 'inâyetü'l-mülkü'l-mu'in Mevlânâ Erzurum kâdîsı zidet fezâilehü ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'adini'l-fezâil ve'l-kelâm Kuzzât ve Nüvvâb zide fazlühûm ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân mütesellimler ve Voyvodalar ve â'yân ve Zabitan ve vücûh-u memleket ve bi'l-cümle iş Eriği zide kadrühûm tevkî'i refî'i hümâyûn vâsil olacak ma'lûm ola ki cenâb-ı vacibü'l-vücûd ve müfeyyüzü'l-hayr ve'l-cevâd tekaddüset-i zât anü'l-vâlid ve'l-mevlûd Hazretleri'nin irâde-i irsâliyyesi el-hiyye-i ezliyye ve müşeyyet-i semdâniyye-i lemm bezliyyesiyle selâtin-i 'izâm-ı nusef-i 'ayin ve hilâfeyn ikrâm ma'ad takrinin ziver-i efzâyı averenin hilâfet ve ziyet-i bahşâ-yı erike-i saltanat olmaları bâ'is-i tevâfir emin ve emân ve bade-i tezâyüd-ü asâyış 'amme-i 'âlemiyân ve vesile-i inkıta'ı 'urûk erbâb-ı bağı ve tuğyân ve sebep ve madde-i ehil 'inâd-u isyân olmakdan nâşî padişahân-ı 'adâlet-ünvânın ittisâl-ı zuhûr-u nesl-i nesil ve birûz-u necib-i muhayyileri müstelzim-i tertib icrâ-yı nizâm-

ı 'alem ve müstahkem rabita-ı şîrâze-i ahvâl beni 'adem olduğuna binaen sülâle-i tabire-i sa'âdet bahire-i saltanatımın tekessür ve temâdisi iltâfu'l-ilâ-hiyye ve mevhîbbe-i subhâniyyeden me'mûr ve müntefiren iken Mehmed ism-i hamde verân-i nesim-i anber şemimü'l-inkâz kudsiyye-i ehl-i kulûb ile gonca-i merâm balâ-yı muşâh gelin ahlara güşâd olub işbu bin iki yüz otuz dört senesi mâh-ı Zilhiccetü's-şerifesinin yigirmi dördüncü mübâret çiharşenbe günü semece-i şecere-i hadike-i devlet ve nevbâde-i ravzât-ı şevket ve saltanatım Şehzâde Sultân Ahmed ömre-hullâhû te'âlâ ilâ el-yevmü'l-ebed-i revnâk endâz mühr-ü üçhud ve ziynet ara-yı gühvâre-i şuhûr olmak hesabı ile beşâret zuhûr-u behcet nüşûrundan bi'l-cümle sükkân makarr-ı hilâfetnişânım hâ'iz şâdimâni ve sürûr olduklarına binaen bu 'inâyet-i âliyye-i cenâb-ı subhâniyye ve bu 'atıyye-i behiyye hazreti semdaniyyeye teşekküren makarr-ı saltanat-ı mülûkânem olan İstanbul ve cevânibi ve etrafında yedi gün top şenlikleriyle icrâ-yı 'ayinn-i meserret olunub bu nimet-i 'azimi ve mevhibe-i kebirânın taraf taraf memâlik-i mahrûseme neşriyle khaffe-i 'ibâdullâhın hisseyâb-ı envâ'î sürûr ve seyur kılınmaları lâzıme-i tahdis-i na'imi celile-i bâri olduğu ecilden tebşiri velâdet-i şehzâde-i me'âli menkûbetim zımında iş bu emr-i celilü'l-kadrim isdâr ve fukara-yı ra'ıyyeti hizmet-i mübâşiriyye mesârifinden siyâneten Sadr'-ı 'azâm Tatarlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Osman Tatar ile irsâl olunmuşdur zât-ı ihed-sevâd-ı şahâneme mevhibe-i cenâb-ı bâri ve 'atıyye-i Hazret-i perverdegârı olan şime-i re'inburûri ve şefkât muktezâsı üzere mücerred cenâb-ı hilâfet-me'ab-ı tacdârânem ve şehzâde-i civan-bahtım için isticlâb-ı da'vât-ı hayriyye zımında ahâli ve re'âyâ ve berâyâdan bu mukâbelede hizmet-i mübâşiriyye nâmıyla bir habbe ve bir akçe alınmaması irâde-i seniyyem muktezâsından olmağla vüsûlunda tezâyûd-u şân-ı şevknişân-ı padişâhâne ve imtidâd-ı ömr ve afiyet kazze-i 'ayn-ı hidivânem için meşâyih-i vezahâd ve sâ'ir 'ibâd sadakat-ı i'tiyâd taraflarından mesâcid ve muhâfilde edâ-yı da'vâ ve tertil-i envâ'î mehâmed ve senâ ile der-sa'âdetimde olduğu gibi yedi gün 'iydeyn misillû husûn ve kal'adan top ve tüfenk şenlikleri ile şân ve şevket-i saltanat-ı seniyyem icrâ kılınarak izhâr-ı meserret ve şâdimâniye mübâderet ve bu vesile ile ahâli-i memleket ve fukara-yı ra'ıyyetden hizmet-i mübâşiriyye nâmı ve nâm-ı aher ile hâfi vecili bir akçe ve bir habbe mutâlebesiyle te'addi ve tecâvüzden begâyet hazer ve mücânebet olunmak bâbında fermân-ı 'âlişânım sâdir olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şerefyâfte-i sūdûr olan fermân vacibü'l-ittibâ' ve'l-'azimü'l-imtisâlimen mazmûn-u itâ'atmakrûnuyla 'amel ve hareket ve hilâfından hazer ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerife itimâd kulasız tahriren fî evâhir-i şehri-i Zilhiccetü's-şerif sene erba' ve selasin ve mie'teyn ve elf (Ekim başları 1819) Kad vasala ileynâ (Gurre-i Safer) sene 35 (Kasım ortaları 1819)

S.49/B.90:

Nişân-ı şerifî 'âlişân-sâmî mekân-ı sultânî ve tuğrây-ı cihân-şitâ-ı hâkâni hükmü odur ki

İftiharu'l-havâss ve'l-mukarebin mu'temedü'l-mülük ve's-selâtin muhtarü'l-izz ve'l-temkin bi'l-fi'il darü's-sa'âdetü's-şerifim Ağası olub Haremeyn-i Şerifin evkâfı nazırı olan Hafız İsâ Ağa dâme 'ulvehû divan-ı hümayûnuma 'arz gönderüb taht-ı nezâretinde olan evkâfdan Ladik ve Amasya'da vâki' müteveffiye Bülbül Hatun evkâf-ı şerifi mahsûlundan almak üzere yevmi dört akçe ve senede iki müdd hinta ile İmam câmî'i şerif ve yevmi iki akçe ve senede iki müdd hinta ile tamâh-ı 'imâret cihetlerine ber vech-i iştirâk mutasarrıf olan es-Seyyid Ahmed ve es-Seyyid Mehmed ibn Abdullah kendü hüsn-i rızalarıyla ciheteyn-i mezbûreteyni Hafız Halil ve Mehmed ibn Ali'ye iştirâken ferâget ve kasr-i yed itmeleriyle kasr-i yedlerinden merkûmana tevcih ve yedlerine başka başka berât-ı şerifim i'tâsını Amasya kâdîsı Mevlânâ Ahmed Nazif zide fazlühûnun inhâsıyla i'lâm itmeğin mücebince mezbûr Mehmed'in nisf hissesi için yedine başka berâtı verilmekle berminvâl-ı muharrer mûmâ-ileyh işbu rafî'i tevkî'i rafî'ü'l-şân hâkâni Hafız Halil zide salahû yevmi üç akçe ve senede iki müdd hinta ile nisf hissesi için yedine başka berâtı virilmeğin hakkında mezid-i 'inâyet-i padişâhânem zuhûra getirüb Ağa-yı müşârün-ileyhin 'arzı mücebince tevcih idüb bin iki yüz otuz dört senesi Şevvalinin selhi gününde bu berât-ı hümayûnu virdim ve buyurdum ki mûmâ-ileyh Hafız Halil zide salâhu varub merkûmânın kasr-i yedlerinden nisf hisse ciheteyn-i mezbûreteyne mutasarrıf olub edâ-yı hizmet eyledikten sonra ta'yin olunan cem'an yevmi üç akçe vâzife ve iki müdd hintasız evkâf-ı mezbûre mahsûlundan mütevellisi olanlar yedinden olub mutasarrıf ola şöyle bileler 'alâmet-i şerife i'timâd kılalar tahrîren fî'l-yevmü'l-sâni min şehri zilka'adeü's-şerife sene erba' ve selasin ve mie'teyn ve elf (23 Ağustos 1819)

be makam-ı konstantiniyyetü'l-mahrûse

S.49/B.91:

Nişân-ı şerifî 'âlişân-sâmî mekân-ı sultânî ve tuğrây-ı cihân-şitâ-ı hâkâni hükmü oldur ki

İftiharu'l-havâss ve'l-mukarebin mu'temedü'l-mülük ve's-selâtin muhtarü'l-izz ve'l-temkin bi'l-fi'il darü's-sa'âdetü's-şerifim Ağası olub Haremeyn-i Şerifin evkâfı nazırı olan Hafız İsâ Ağa dâme 'ulvehû divan-ı hümayûnuma 'arz gönderüb taht-ı nezâretinde olan evkâfdan Ladik ve Amasya'da vâki' müteveffiye Bülbül Hatun evkâf-ı şerifi mahsûlundan almak üzere yevmi dört akçe ve senede iki müdd hinta ile İmam câmî'i şerif ve yevmi iki akçe ve senede iki müdd hinta ile tamâh-ı 'imâret cihetlerine ber vech-i iştirâk mutasarrıf olan es-Seyyid Ahmed ve es-Seyyid Mehmed ibn Abdullah kendü hüsn-i rızalarıyla ciheteyn-i mezbûreteyni Hafız Halil ve Mehmed ibn Ali'ye iştirâken ferâget ve kasr-i yed itmeleriyle kasr-i yedlerinden merkûmana tevcih ve yedlerine başka başka berât-ı şerifim i'tâsını Amasya kâdîsı Mevlânâ Ahmed Nazif zide fazlühûnun inhâsıyla i'lâm itmeğin

mücebince tevcih olunmak fermânım olmağın mücebince mezbûr Halil'in nisf hissesi için yedine başka berâtı verilmeğın hakkında mezid-i 'inâyet-i padişâhanem zuhûre getirüb Ağa'yı müşârün-ileyhin 'arzı mücebince tevcih idüb bin iki yüz otuz dört senesi Şevvalinin selhi gününden bu berât-ı hümayûnu virdim ve buyurdum ki mûmâ-ileyh Muhammed bin Ali zide salâhu varub merkûmânın kasr-i yedlerinden nisf hisse ciheteyn-i mezbûreteyne mutasarrıf olub edâ-yı hizmet eyledikten sonra ta'yin olunan cem'an yevmi üç akçe vâzife ve iki müdd hıntasını evkâf-ı mezbûre mahsûlûndan mütevellisi olanlar yedinden olub mutasarrıf ola şöyle bileler 'alâmet-i şerife i'timâd kılalar tahrîren fî'l-yevmü'l-sâni min şehri zilka'adeü's-şerife sene erba' ve selasin ve mie'teyn ve elf (23 Ağustos 1819)

be makam-ı konstantiniyyetü'l-mahrûse

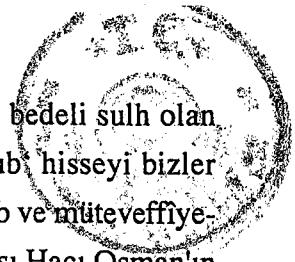
S.49/B.92:

Diyarbakir valisi devletlû el-Hâc Behrem Paşa Hazretleriyle muhârebeye ictisâr ile firar iden Diyarbakir ahâlisinden mütevaflâ-yı şeyh-zâde Hafidi Mehmed Beğ ve vücûhdan Kara Hoca oğlu ve Serdar nâm üç nefer kimesnelerin 'avenelerinden olan bir kaç kimesnelerin buldukları mahalden ahz ve habs ve der-'aliyyeye inhâ olunması bâbında Anadolu'nun sol kolunda vâki' vüzerâ-yı 'izâm ve Mir-miran-ı kirâm ve hükkâm ve sâ'ire hitaben sâdır olan fermân-ı 'âlîşân sadrazam tatarlarından Ahmed tatar ile Amasya mahkemesine lede'l-vürûd cümle muvacehesine feth ve kıra'ât olundukda merâsim-i itâ'atı ba'de'l-edâbir-i fermûde-i emr-i 'ali 'amel ve hareket-i müte'ahhid olunduğu işbu mahalle kayd olundu fî 21 S(Safer) sene 35 (9 Aralık 1819)

S.50/B.93:

Hacı Bekdaş Ağa'nın halilesi ve kızkarındaşlarının hücceti sûretidir

Medine-i Amasya Mahallâtından Deve-Hâne Mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem fevt olan Emine Hatun Bin Ali Efendi nâm müteveffiyennin veraseti Sadriye kebire kızları Hanife ve Fatıma ve Rukiyye ile er-karındaşı oğulları Ömer ve diyar-ı âherde mefkûd Mehmed'e münhasıra olduğu ba'de'l-tahkikü'l-şer'i mezbûr Ömer bin İbrahim meclis-i şer'i enverde işbu ba'isetü'l-kitab merkûme Hanife ve Fatıma ve Rukiyye mahzarlarında üzerelerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb müteveffîye-i mezbûre ümm-i-tam Emine Hatun'un terekesinden hisse-i irsiyyemi tereke-i müteveffîye-i mezbûre vaz'ına aleyh merkûm Fatma ve Rukiyye ve Hanife'den taleb iderim didikde gibbe's-su'âl verese-i mezbûrun cevablarında mezbûr Ömer tarih kitabda yedi mâh-ı mukaddem tereke-i müteveffîyesi mezbûreden hisse-i irsiyyesini bizlerden taleb ve da'vâ sūdûrunda iken beynimizde muslihûn-u tavassut idüb şerâ'it-i sıhhatı sulhu hâvî 'alâ tariküt-tehâricü'l-şer'i nakden üç yüz otuz gurûş akçe ve Köyceğiz Mahallesiinde vâki' bir bâb menzilden

rub' hisse üzerine sulh edildiklerinde ol-dahi sulh-u mezkûru kabul ve bedeli sulh olan meblâğ-ı mezbûr üç yüz otuz üç gurûş akçe ile menzil-i mezkûrdan rub' hisseyi bizler merkûm Ömer'e def' ve teslim eylediklerimizden ol-dahi ahz ve kabz idüb ve müteveffîye-i mezbûrenin kendüden mukaddem hacc-ı şerifde vefat eden er-karındaşı Hacı Osman'ın terekesinden müteveffîye-i mezbûreye intikâl iden terekeden dahi mezbûr Ömer'in hisse-i irsiyyesine isâbet iden yüz elli gurûş akçe ile Çay nâm mahalde vâki' nısf-ı kerûmi bağ ve Yördenik karyesine kâ'in nısf tarlayı dahi mezbûr Ömer'e teslim eylediklerimizde ol-dahi ahz û kabz ve teslim ettikten sonra müteveffîye-i mezbûrenin kalîl-û kesir ma'lûm ve mechûl bi'l-cümle terekesinden hisseye müte'allık 'amme-i de'avi ve mütâlibât ve kâffe-i iman ve mahâsemâtdan zimmetlerimizi ibrâ-yı 'amm ile ibrâ ve iskât itdikden sonra müteveffîye-i mezbûrenin terekesinden şu kadar eşya zâhir olmuş eşyayı zahire mezkûreden dahi hisse-i irsiyyemi taleb ederim deyû müdde'i merkûm Ömer'e sulh ve ibrâyı mezkûreden rücû' idüb ve bizler ile müceddeden da'vâ ve muhasemeye şürû' itdikde bizler dahi müteveffîye-i mezbûrenin terekesinden nesne zâhir olduğunu külliye inkâr eylediklerimizde beynimize muslihûn-u tavassût idüb bizleri 'ann inkâr eşya-yı mezbûrdan dahi yüz gurûş üzerinden tekrar mezbûr Ömer ile sulh ve ibrâ itdiklerinden sonra mezbûr Ömer ibrâ-yı saniyye nâdim olub tekrar eşya-yı mezbûreden hissemi alurum deyû bizlerden da'vası mesmû' değildir deyû takrîrine muvâfık bir kıta' fetvâyı şerife ibrâz ile defa' ile mukâbele edecek gibbe's-su'âl ve'l-inkâr râfia'ı mezbûr Hanife ve Fatıma ve Rukiyye'den def' i meşrûhelerini mübeyyin beyyine taleb olundukda 'udûl-u ahrâr ricâl-i müsliminden ve müderrisin kirâmdan Hacı Ebu Bekir Efendi bin Abdullah ve Salih Efendi damadı Salih Efendi bin Ömer nâm kimesneler li-ecl-i şehâdet meclis-i şer'i hazirân olub eserü'l-istişâd fi'l-hakika mezbûr Ömer tarih kitabdan yedi mâh-ı mukaddem tereke-i müteveffîye-i mezbûreden hisse-i irsiyyesini verese-i mezbûrelerden taleb ve de'avi sadedinde iken beyinlerine muslihûn-u tavassût idüb 'alâ tariku't-tehâricü'l-şer'i nakden üç yüz otuz gurûş akçe ve Köyceğiz Mahallesiinde vâki' bir bâb menzilden rub' hisse üzerine sulh itdiklerinde ol-dahi sulh-u mezkûru kabul ve bedeli olan meblâğ-ı mezbûr ile menzil-i mezkûrdan rub' hisseyi ahz û kabz idüb ve müteveffîye-i mezbûrenin kendüden mukaddem hacc-ı şerifde vefât iden er-karındaşı Hacı Osman'ın terekesinden dahi müteveffîye-i mezbûreye intikâl iden terekeden dahi müdde'i merkûm Ömer hisse-i irsiyyesine isâbet iden yüz elli gurûş akçe ile Çay nâm mahalde vâki' nısf-ı kûrûmi bağ ve Yördenik karyesinde kâ'in nısf tarlayı dahi merkûm Ömer ahz û kabz ve tefviz itdikden sonra müteveffîye-i mezbûrenin kalîl û kesiri ma'lûm ve mechûl bi'l-cümle terekesinden hisseye müte'allık 'amme-i de'avi ve kâffe-i mütâlibâtdan verese-i mezbûrenin zimmetlerini ibrâ-yı 'amm ile ibrâ ve iskât itdikden sonra müteveffîye-i mezbûrenin terekesinden şu kadar eşya zahire olmuş eşya-yı mezkûreden dahi hisse-i irsiyyemi taleb ederim deyû müdde'î merkûm sulh ve ibrâ-yı mezkûrdan rücû' idüb ve merkûm Hanife ve Fatıma ve Rukiyye ile tekrar muhakemeye şürû' itdikde yine beyinlerine muslihûn-u

tavassût idüb merkûm Fatıma ve Hanife ve Rukiyye'yi 'an inkâr eşya-yı mezkûreden dahi yüz gurûş üzerine mezbûr Ömer ile tekrar sulh ve ibrâ itdiklerinde tarafeyn dahi sulh-u mezkûru kabul eyledi bizler bu husûsta bu vech üzere şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her birleri edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye itdiklerinde ba'de'l-te'adil ve'l-tezkiye şehâdetleri makbul olmağın mücebince ba'del hükm müdde'i merkûm Ömer bi-vech mu'ârazadan ba'de'l-men' merkûm Hanife ve Fatıma ve Rukiyye meclis-i şer' de irâde-i kelâm idüb müdde'i mezbûr Ömer karındaşı mefkûd-u mezbûr Mehmed'in bâ hüccet-i şer'iyeye kıymeti olmağla müteveffîye-i mezbûrenin bi'l-cümle terekesinden mefkûd-u mezbûr Mehmed'e dahi isâbet iden hissesini bizlerden talep eyledikde mezbûr Ömer'e virilen hisse-i irsiyye misüllü beş yüz seksen gurûş akçe ve Köyceğiz Mahallesinde vâki' menzilden rub' hisse ve Çay nâm mahalde vâki' bağdan nısf hisse ve Yördenik karyesinde vâki' tarladan nısf hisse mefkûd-u mezbûr Mehmed'in hisse-i irsiyyesi için merkûm Ömer'e def' ve teslim olundukda ol-dahi ahz ve kabz idüb müteveffîye-i mezbûrenin terekesinden gerek merkûm Ömer'in ve gerek karındaşı mefkûd-u mezbûr Mehmed'in hisse-i irsiyyesinden zimmetlerimizde bir akçe ve bir habbe kalmamıştır didikde merkûm Rukiyye ve Fatıma ve Hanife'yi ikrâr-ı meşrûhesinde merkûm Ömer vicâhen tasdik vi şifâhen tahkik idecek mâ-vaka' bi't-taleb ketb olundu Hurrîre fî'l-yevmü'l-hâdi ve'l-işrin min Saferü'l-hayr sene hamse ve selasin ve mie'teyn ve elf (10 Aralık 1819)

Şuhudû'l-Hal

Çerezci el-Hâc Hasan Ağa
Pehlivan oğlu Osman Ağa
Hacı Bekdaş Ağa'nın biraderi Halil Ağa
Koru oğlu Hafız Ağa
Tekye-nişin oğlu Mehmed Ağa
Kahveci Osman Kavas
Abdulkerim Ağa'nın karındaşı Mehmed Ağa

Boduk Ağa-zâde Hüseyin Ağa
Abdulgani Alemdar
Beçeci es-Seyyid el-Hâc Ali Ağa
Görgülü-zâde Hafız Ali Efendi
Hacı Efendi oğlu Ali Ağa
Hâlâ Serdar Hanif Ağa
ve gayrühum

S.51/B.94:

Kaya Hatun'un hücceti sûretidir

Medine-i Amasya mahallâtından Hacı İlyas Mahallesi sâkinlerinden Kaya Hanım binti Halil Ağa tarafından zikr-i âti da'vâya vekil-i şer'iyyesi Amasya ahâlisinden Türkmen-zâde Hacı Mustafa Efendi bin Osman meclis-i şer'i şerifi enverde Gümüslüzâde mahallesi mütemekkinlerinden işbu ba'isü'l-sefer Mukdisi Males veled-i Mukdisi Agob mahzârında bi'l-vekâleten üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb medine-i mezbûre civarında Orman nâm mahalde vâki' bir taraftan Kethüdâoğlu Mehmed Ağa ve bir taraftan Ak-baba oğlu Ömer bağları ve nehr-i kebir ve taraf-ı râbî' tarîk-i 'amm ile mahdûd eşcâr-ı tut ve eşcâr-ı sâ`ire ve bir bâb becekhâneyi muhtevî bir kıta' ı kebir bağ ve yine mahâl-i mezbûrde vâki' bir taraftan Hacı Ma'den-zâde Hacı Mehmed Efendi ve bir taraftan Hacı

Hamza Bey zâde Hacı Mehmed Ağa ve bir taraftan nehr-i kebir ve taraf-ı rabî i tarîk-i 'amm ile mahdûd eşcâr-ı tut ve eşcâr-ı sâ'ire ve bir bâb becekhâne-i muhtevî diğer bir kıta sâğir bağ ve Hacı İlyas Mahallesinde kâ'in lede'l-ahâli ve'l-cirân ma'lûmu'l-hudûd ve'l-muhteviyât bir bâb menzil ma' bir kıt'a bağçe müvekkilem merkûmenin vâlidesi Zübeyde Hatun binti Hacı İsmail'in mülk-ü sâhîh-i iken mezbûre Zübeyde Hatun bâğât-ı mezbûrân ve menzil ve bağçe-i mezkûrânı hal-i hayatında ve nifâz-ı tasarrufatında tarih kitabdan otuz sene mukaddem tescil-i şer'î ve teslim-i 'ali ol-makûle ile vakf idüb galle-i tevliyyetini hayatta oldukça kendüye ba'de ve fatiha evlâdına ve evlâdı evlâdı evlâdına ve ba'de inkırâzühûm medine-i münevvere fukarasına şart ve ta'yin itmiş iken işbu mesfûr Mukdisi Moses zikr kebirî bağın nisfını mülkumdür deyû fuzûli zabt ve tasarruf ider suâl olunub keff-i yedine tenbih olunmak bi'l-vekâleten matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl zimmî-i mesfûr cevabında müteveffîye-i mezbûre Zübeyde Hatun hal-i hayatında zikr olunan kebir bağın nisfını üç bin gurûşa bana bey' ve temlik ve ben dahi iştirâ' ve tesellüm ve temellük ve kabul idüb semeni olan meblâğ-ı mezbûr üç bin gurûşu müteveffîye-i mezbûre Zübeyde Hatun'un zimmetinde mütekarrir olacak hakkım olan üç bin gurûşa takas eylediğimde ol-dahi mukâssete ve kabul idüb ol-vecihle bağ-ı mezkûrun nisfı mülk-ü müşterâm olmağla zabt ve tasarruf iderim bağ-ı mezkûr vech-i meşrûh üzere vakf olduğu ma'lûmum değildir deyû inkâr ve edecek müdde'î vekil-i merkûmdan ber-vech-i muharrer müdde'asını mübeyyin-i beyne't-taleb olundukda udûl-u âhrâr ricâl-i müsliminden Amasya sükkânından Hoca aş-Şeyh Abdullah Efendi bin Ali ve Dizdar-zâde Hacı Osman Efendi ve Payaslı damadı Hacı Ebu Bekir Efendi ve Mehmed Efendi ve sarac zâde el-Hâc Abdulhalim Ağa nâm kimesneler li-ecli'l-şehâdet meclis-i şer'î hazirûn olub eserü'l-istişhâd fi'l-hakika müteveffîye-i mezbûre Zübeyde Hatun hal-i hayatında ve kemâl-i 'akl û sıhhatında bâğât-ı mahdûdânı mezbûrânı ve menzil ve bağçe-i mezkûrânı tarih kitabdan otuz senede mukaddem tescil-i şer'î ve teslim-i ale'l-mütevelli ile vakf ve habs idüb galle ve tevliyyetini hayatta oldukça kendüye ba'de ve fatiha evlâdına ve evlâdı evlâdı evlâdına ve ba'de inkırâzühûm Medine-i münevvere nur-i hallah fukarasına şart ve ta'yin eyledi bizler bu husûsda bu vech üzere şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-yı şehâdet-i şer'îyye itdiklerinde ba'del te'adil ve't-tezkiye şehâdetleri makbûl olmağın mücebince bâğât-ı mahdûrânı mezbûrânı ve menzil ve bağçe-i mezbûrânın ber vech-i muharrer vakfiyyetiyle ba'del hükm zikr olunan kebir-i bağın nisfını müvekkile ve müteveffîye-i merkûma Kaya Hatun'a vakf-ı mezbûr için redd ve teslimine dahi tenbih-i birle mâ-huve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu Hurrîre fî'l-yevmü'l-tâsî 'aşer min Saferü'l-hayr sene hamse ve selasin ve mie'teyn ve elf (8 Aralık 1819)

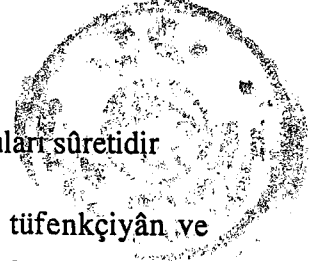
Şuhudû'l-Hal

Fazlı-zâde Emin Mehmed Efendi
Zileli Fazıl Efendi

Hacı Mehmed Efendi
Bakkal el-Hâc Ali Efendi
ve gayrühum

S.51/B.95:

Kapusuz tâifesinin def'i için Behram Paşa Hazretleri'nin buyruldukları sûretidir

Mevcûd-u ma'iyet-i halisânem olan tâife-i Delilân ve zümre-i tüfenkçiyân ve haitegân 'asâkirinin etraf ve civarda geşt ve güzârât ile teheşşürleri fukara ve berâyâ üzerlerine bir mesârif-i zâide ibrâsıyla tefyik hallerini mûcib bir keyfiyyet olduğu mülâhazasıyla rahmenelli'l-fukara mevcûd-u ma'iyetimiz bulunan başları bi'l-cümle ma'iyetleriyle derûn şehre celb ve adamlarıyla nezd-i halisânemde teheşşür ittirecekleri mülâsebesi ba'dezin râdde-i Eyaletde geşt ü güzâra meyilgir olan tâife-i süvari zuhûr ider ise kangı cânibde olur ise olsun Kapusuz tâifesi olduğu bir kaziyeye-i bahireden olmağla ol-misüllü beyhûde geşt ü güzâr fukara ve züefâ üzerlerine keyd ve ramâkları inkâr olan Kapusuz tâifesinin zir-hükümetimizde mehmi civar Eyalette duhûl ve beyhûde bulanmalarıyla fukaraya ve ra'iyetullah'a te'adilerine bir vecihle rıza-yı halisânem olmadığı ma'lûmlarınız oldukda fimâ ba'd her hanginizin taht-ı kazâ ve kurâlarınıza bu misüllü tâife-i Kapusuzun duhûl ve zuhûra vâki' olur ise bi'l-ittifak kazâ ve kurâlarınızdan tevi'en ve kerhen ve cebre ve cesaret ideri olur ise garben ve darben zuhûra te'dib ve def' ve ref' ziyade ihtimâm ve gayret birle fukaraya ber-takım beyhûde ta'addiyâtdan ve bâhir eylemeleri matlub-u vezirânem idüğü ve bu husûsdan sonrasını mülâhaza ve biraz inkâr ve bâ-matlublarıyla meşâyih ve tekasülün tecviri câ'iz olmadığı vecihle matlûb-u halisânem ifâsını hareket ve sa'y (silik) Sivas Eyaleti'nin muhtevî olduğu elviye ve kazâların kâdîları ve naibleri ve sâ'ire hitaben devletlû Behram Paşa Hazretleri tarafından Tatar Hüseyin Ağa ile vürûd iden buyrulduğumuzun hülâsasıdır fî 7 (silik) 35 (1819)kad vasala ileynâ fî 21 (silik) sene 35 (1819)

S.52/B.96:

Evkatlî-zâde Mehmed Ağa'nın hücceti sûretidir

Medine-i Amasya mahallâtından Bayezid Paşa Mahallesi sâkinlerinden Salih ve Abdullah ibni Mehmed meclis-i şer'i enveride yine medine-i mezbûre ahâlisinden serdar-ı esbâk Evkatlî-zâde bâisü'l-kitab Mehmed Ağa bin Mehmed mahzarında her birleri üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem fevt olan men-keble'l-ebb ceddimiz Topçu oğlu Mustafa Ağa nâm müteveffânın veraseti zevce-i metrûkesi Havva ile sulbi kebir oğlu babamız Mehmed'e ve sulbiye kebir kızı Ayşe'ye mahzar olup kıbleli'l-kısmet babamız merkûm Mehmed dahi fevt olup verâste-i zevce-i metrûkesi Şerife ve validesi Havva ile bizlere mahzar olduğu ba'de'l-tahkîk'l-şer'i müteveffâyı evvel ceddimiz merkûm Mustafa Ağa'nın terekesinden olup İfâsıl nâm mahalde kâin lede'l-ahâli ve'l-cirân ma'lûmu'l-hudûd bir kıt'a tutluk bağdan babamız merkûm Mehmed hisse-i irsiyyesini ahz itmeksizin fevt olup bağ-ı mezkûrdan hisse-i mevrûsesi sâ'ir veresesiyle bizlere müntâkil-i mevrûs olmuş

iken bizim hâl-i sağiremizde ümmitem mezbûre Ayşe'nin zevci Ali nâm kimesne bağ-ı mezkûrda olan hisse-i irsiyelerimizi kendi hisse-i mevrûsesiyle ma'â işbu merkûm Mehmed Ağa'ya semen-i ma'lûm ve makbûza bey' idüb el-halet-i hazihi bizler bâliğler olmamızla bağ-ı mezkûrdan hisse-i irsiyelerimizi talep ideriz didiklerinde gıbbe's-suâl merkûm Mehmed Ağa cevabında müteveffâyı evvel merkûm Mustafa'nın Amasya'da vâki' tamga mukâta'ası bedel-i iltizâmından cânib-i mirîye bâ-temessük bin beş yüz gurûş düyûn-u müsbetesi olub düyûn-u müsbeste-i mezkûreyi edâya nukûd-u menkûlât-ı cinsinden ve bağ-ı mezkûrdan gayrı nesnesi olmayub müteveffâyı evvel merkûmun düyûn-u müsbetesi mezkûresini edâ itmek için bağ-ı mezbûrun bey'i lâzım gelmekle müteveffâyı evvelin vereseleri ve sağiran-ı mezbûranın vasîyyetlerini valideleri merkûm Şerife Hatun ma'rifetleriyle bağ-ı mezbûr kıbeli'l-şer'iden münâdiye virülüb ve ba'de'l-müzâyede rağbât nâs bi'l-küllîye münkâti' oldukdan sonra bağ-ı mezkûr bin yetmiş beş gurûşda benim üzerimde karar idüb ziyâde ile talep-i aher-i zuhûr itmeyüb vereste-i mezbûrun ve vasîyye-i merkûme dahi ma'rifeti şer' ile bağ-ı mezkûru semen-i misillü olan bin yüz yetmiş beş gurûşa bana bey' ve teslim ve ben dahi iştirâ ve tesellüm ittikten sonra semeni olan meblâğ-ı mezbûru vereste-i mezbûrun benden tamamen âhz ve kabz idüb müteveffâyı evvelin cânib-i mirî ye olan düyûn-u müsbeste-i mezkûresini edâya müteahhid oldular ol-vecihle bağ-ı mezkûr mülk-i müşterâm olmağla zabt ve tasarruf idüb müdde'iyân-ı merkûmân hisse-i irsiyye vermekden imtinâ' iderim deyû defa' ile mukâbele ve bir kıt'a hüccet-i şer'iyye ibrâz idecek hüccet-i mezkûreye nazar olundukda bağ-ı mezkûr müteveffâyı evvelin zarûreten düyûn-u müsbetesi için bey' olduğu musarrah olub lâkin bağ-ı mezbûrun semeni olan meblâğ-ı mezbûr müteveffâyı evvelin cânib-i mirîye olan düyûn müsbetesi mezkûresi için edâ olduğu zikr ve beyân olunmadığından başka merkûm Mehmed Ağa'nın def'i meşrûhesini mübeyyin-i beyyine talep olundukda merkûm Mehmed Ağa vech-i muharrer üzere olan def'ini 'udûldan olub ve makbûlu'l-şehâdet itdikleri ihbâr olunan Amasya ahâlisinden es-Seyyid Mustafa el-Mecdi Efendi ve Abdullah bin (Boş) nâm kimesneler şehâdetleriyle münkirân-ı merkûman muvâcehelerinde vech-i şer'i üzere isbât edilecek mücebince bağ-ı mezbûrun bey' ve şirâsını sıhhatına ve bağ-ı mezbûr merkûm Mehmed Ağa'nın mülk ve müşterâsı olmak üzere zabt ve tasarrufuna hükm olunub müdde'iyân-ı merkûmân Salih ve Abdullah bağ-ı mezbûrdan hisse-i irsiyye mutâlebesiyle merkûm Mehmed Ağa ile bi-vech mu'ârazadan men' birle mâ-vâki' bi't-taleb ketb olundu tahrîr fî'l-yevmü'l-hadi 'aşer min şehri Rebiü'l-evvel sene hamse ve selasin ve mie'teyn ve elf (28 Aralık 1819)

Şuhudû'l-Hal

Emin Mehmed Efendi b.Sadık Mehmed Ağa

Mevlevihâne Şeyhi el-Hâc eş-Şeyh Mehmed Efendi

Vais bin zâda mustafa Ağa

Çırtık Hasan oğlu Hacı Hafız Ağa

Şer-Muhzirân Mehmed Ağa

Kadimi Hafız efendi

Hacı Bilal oğlu Ahmed Efendi

Gözlemeci oğlu Mehmed Efendi

ve gayrühum

S.52/B.97:

Bedel-i nüzûl-hânesi emri sûretidir

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'adini'l-fezâil ve'l-keâm Amasya Sancağı'nda vâki kazâların kâdîları ve naibleri zide fazlühüm tevkî'i refî'i hümayûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki hazine-i 'amirem defterleri mücebince Amasya Sancağı'nda vâki' kazâların üç yüz yetmiş üç buçuk ve buçuk rub' bedel-i nüzûl hânesi olub bin iki yüz otuz beş senesine mahsûben olmak üzere cem' ve tahsili lâzım gelmeğin (Boş) derûhde olunub yedine mühürlü ve nişânlû mevkûfât defteri sûreti virilmekle imdi mücebince cem' ve tahsili itdirilmek fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerifimle mübâşir vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel idüb dahi sene-i merkûma mahsûb olmak üzere livâ-yı mezkûrede vâki' kazâların ol mikdar bedel-i nüzûl hânesinin beher hânesine altışar yüz akçe bedel-i nüzûlleri malların irsâl olunan mühürlü ve nişânlû mevkûfât defteri sûreti mücebince cem' ü tahsil ve dahil-i hazine-i 'amirem itdürülüb hilâf-ı emr ve defter-i kimesneye ta'dil ve muhâlifât itdirmeyesiz ve bundan ma'âdâ mübâşir-i merkûmun cihet-i ma'işesi için her bir bedel-i nüzûl hânesinden otuz akçe vech maaş ve hin-i tahsilde bedel-i nüzûl için alınan akçenin her yüz on akçesinde bir esedi gurûş aldırulub ve mirî için alınan akçeyi hazine-i 'amireme alındığı vech üzere aldırub bundan ziyâde ve noksan alınmaya ve aldırmayasız kesr-i defterden ve naks-ı hâneden ve fermân-ı 'âlişânımdan ziyâde mutâlebesiyle re'âyâ fukarasına zulm ve te'adi olunmakdan tehâşi ve mücânebet eylesesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerife itimad kulasız tahrîren fî'l-yevmü'l-samî min şehrü'l-Muharrümü'l-haram sene hamse ve selasin ve mie'teyn ve elf (Ekim 1819)

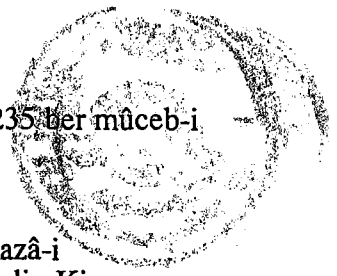
Be-makam-ı Konstantiniyyetü'l-mahrûse

S.53/B.98:

Defter-i hânehâ-i bedel-i nüzûl kazâ-hâ-i der livâ-i Amasya

Vacib sene 1235 ber müceb-i defteri hazine-i 'amire

Kazâ-i Amasya Hâne sümn 178 1	Kazâ-i Zünnu'n-Abad Hâne sümn 36 1.5	Kazâ-i Zeytûn Hâne 40.25	Kazâ-i Gelin Kiras Hâne 10
Kazâ-i Gümüş Hâne <u>39</u>	Kazâ-i Merzifon Abâd Hâne 40	Kazâ-i Bozladı nâm-ı diğ Geldigelen Hâne 29.5	
Hâne <u>373.5</u> <u>224175</u> <u>Gurûş</u> 2037.25	Sümn 0.25 Tahriren fî sene 1235	Yekûn hâne 600	

Defter-i hâne hâ-i 'avârız kazâ-hâ-i der-livâ-i Amasya vâcib sene 1235 ber müceb-i
defter-i hazine-i 'amire

Kazâ-i Amasya Hâne sümn 187 1	Kazâ-i Bozladı nâm-ı diğer Geldigelen Hâne 29.25	Kazâ-i Zünnu'n-Abad Hâne 36	Kazâ-i Gelin Kiras Hâne 10
Kazâ-i Zeytûn Hâne Sümn 40.25 1.5	Kazâ-i Gümüş Hâne 39	Kazâ-i Merzifon Abâd Hâne 40	
Hâne <u>373.25</u> <u>149450</u> Gurûş 1358.25	Yekûn hâne 400 Tahriren fî sene 1235		

S.53/B.99:

Muhiddin Efendi'nin halâs'ı sûretidir

Bâ'is-i terkim oldur ki

Bin iki yüz otuz bir senesinden müteyakkı otuz iki ve otuz üç senelerine mahsûben bâ-fermân-ı 'ali ahz ve tahsiline me'mûr olduğum dergâh-ı 'ali kapucubaşılardan Hazinesdarbaşı devletlû el-Hâc Mehmed Şakir Ağa Hazretlerinin Amasya ve havâlisinde vâki' emlak ve akâr ve dekakin icârâtı hâsîlâtından olarak Amasya hanedanından Abdulvasî Çelebi-zâde Muhiddin Efendi'nin zimmetinde olan on altı bin ikiyüz elli gurûş Ağa-yı mûmâ-ileyh yedinden tamamen ahz ve kabz eyledim meblâğ-ı mezbûr on altı bin iki yüz elli gurûşun Ağa'yı mûmâ-ileyh yedinden tamamen makbuzum olduğunu Mû'şir Ağa-yı mûmâ-ileyh yedinden iş bu halâs i'tâ olundu vakt-ı hacetde ibrâz ve mücebiyle 'amel oluna ve's-selâm fî 17 CA (cemâziyel-evvel) li sene 1235 (Mart başı 1820)

Bende-i İbrahim ser-Çukadarı hâzinedârbaşı mübâşir-i bâ-fermân-ı 'ali

Şuhudû'l-Hal

Muhtar-ı Belde Yusuf Ağa
Bakırcı-zâde Ömer Ağa
ve gayrühum

Genç-zâde Mustafa Ağa
Pılâkçı-zâde Hacı Mustafa Ağa

S.54/B.100:

Gözlemeci oğlu müteveffâ Hacı İbrahim'in varislerinin ibrâ hücceti sûretidir

Medine-i Amasya Mahallesinden Hacı İlyas Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem Şam-ı şerifde vefat iden el-Hâc İbrahim bin Ahmed nâm müteveffânın vereste-i zevce-i menkûme-i metrûkeleri Emine ve Şerife ile sulb-i kebir oğulları Mehmed ve

Abdulhalim ve sulbiye kebire kızları Zeyneb ve Fatıma'ya münhasırah olduğu ba'de'l-tahkükül-şer'i merkûme Emine ve Zeyneb ve Fatıma Hatun taraflarından ikrârâtul-beyânî takrîr ve i'tâ yı hücceti vekile olduğu zât-ı mezbûrları bi'l-ma'rifetü's-şer'iyye Arifân Veysi Beğ-zâde Mustafa Ağa ve Hacı Bilal zâde Ahmed Efendi nâm kimesneler şehâdetleriyle bir nehç-i şer'i sabit ve sübût vekâletine hükm-i şer'i lâhik olan mahalle-i mezbûre sükkânından Sadullah Efendi zâde es-Seyyid Abdullah Efendi meclis-i şer'i şerif-i enverde verese-i mezbûrundan işbu ba'isü'l-kitab merkûm Mehmed ve Abdulhalim ve Şerife mahzarlarına bi'l-vekâleten ikrâr-ı tamm ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilem merkûme Emine ve Fatma ve Zeyneb nâm hatunlar bundan akdem mûriseleri müteveffâ-yı mezbûrun cem'i terekesinden hisse-i irsiyyelerini tereke-i müteveffâ-yı mezbûre vâzi'ül-yed olan merkûm Şerife ve merkûm Mehmed ve Abdulhalim'den taleb ve da'vâ sadesinde iken beyinlerine müslimûn-u müslihûn tavassut idüb şerâit-i sıhhat-ı sulhû havî 'alâ tarîkü'l-teharicü'l-şer'i verese-i mezbûrun ile müvekkilem mezbûre Zeyneb Hatun'u nakden sekiz yüz otuz bir gurûş üzerine ve müvekkilem mezbûre Fatma Hatun'u dahi nakden kezâlik sekiz yüz otuz bir gurûş üzerine ve müvekkilem merkûme Emine Hatun'u dahi nakden üç yüz elli altı gurûş bir rub' üzererine sulh itdiklerinde müvekkilem merkûmelerden her birleri dahi sulh-u mezkûru bi-t-tav'ühün ba'del kabul bedel-i sulhu olan meblâğ-ı mezbûr sekiz yüz otuz bir gurûş akçeyi müvekkil-i merkûme Zeyneb Hatun ve diğerk sekiz yüz otuz bir gurûş akçeyi dahi müvekkilem mezbûra Fatma Hatun ve üçyüz elli altı gurûş bir rub' akçeyi dahi müvekkilem Emine Hatun iş bu verese-i mezbûre yedlerinden tamamen ve kâmilan ahz ve kabz idüb ve müvekkilem merkûme Emine zevci müteveffâ-yı mezbûr zimmetinde mütekarrid mihr-i müeccele olan ikiyüz elli gurûş hakkını dahi verese-i mezbûrelerden tamamen ve kâmilan ahz ve kabz itdikden sonra müteveffâ-yı mezbûrun menzil ve dükkân ve derûnlerinde olan emvâl ve eşyasından ve altlıkın nâm mahalde vâki' ma'lûmu'l-hudûd üç bağ ta'bir olunur bir bâb becekhâneyi muhtevî bir kıt'a bağdan ve Şam-ı şerifde vefât itdiği hinde ma'iyetinde mevcûd olan emvâl ve eşyasından ve sâ'ir kalil ve kesir û 'azim ve hakir ma'lûm ve mechûl hafî-û celî bi'l-cümle husûs-u mezkûre müte'allik 'amme-i de'avi ve mutâlebât ve kâffe-i iman ve muhâsemâtdan merkûm Şerife Hatun'un ve merkûm Mehmed ve Abdulhalim'in zimmetlerini ibrâ-yı 'amm ile ibrâ ve iskât itdiklerinde merkûme Şerife Hatun ve oğulları mezbûr Abdulhalim ve Mehmed dahi vech-i muharrer üzere ibrâ-yı mezkûru ba'de'l-kabul fima-ba'd müteveffâ-yı mezbûrun terekesinden merkûme Şerife Hatun ve oğulları merkûm Mehmed ve Abdulhalim yedlerinde mevcûd ve zâhir olan terekede vechen-mine'l-vücûh ve sibeban mine'l-esbâb 'alâka ve medhilerimiz kalmamışdır deyû zeyl ve vesikâda mestûru'l-esâmi cemâ'at-ı müslimin huzurlarında her birleri bi-t-tav'ahû ikrâr ve i'tiraf itdiler didiklerinde mukırr-ı vekil-i mûmâ-ileyh es-Seyyid Abdullah Efendi'yi cem'i kelimât-ı meşrûhesinde mukırr-ı lehümül el-mezbûrun Şerife Hatun ve oğulları Abdulhalim ve Mehmed ve zeyl-i kitabda muharrer-i muslimûn bi'l-muvâcehe tasdik ve

bi'l-müşâfihe tahkik edecek mâ vâka' bi't-taleb ketb olundu Hurrîre fî'l-yevmü'l-sâbi' min
şehr-i Rebiü'l-âhir sene hamse ve selasin ve mie'teyn ve elf (23 Ocak 1820)

Şuhudû'l-Hal

Hâlâ Sultân Bayezid Müderrisi el-Hâc Ahmed Efendi
Hacı Bilal zâde Ahmed Efendi
Sabuncu-zâde Mustafa Ağa
Mücellid-zâde Hamid Efendi
Mahmud Beğ-zâde Hüseyin Alemdar
ve gayrühum

Fazlı-zâde el-Hâc Abdulkadir Ağa
Baytar-zâde Mehmed Ağa
Ömer Kethûda-zâde Hafız Efendi
Elmacı-zâde Hacı Alemdar

S.54/B.101:

Keban ma'den-i hümâyûnundan husûle gelen sim-i safdan bu def'a on üç yük gümüş hazinesi devletlû es-Seyyid Ahmed Paşa Hazretleri'nin Tatarlarından Hazine Ağası nasb ve ta'yin kılınan Mehmed Ağa ve refiki istishâblarıyla cânib-i darbhâne-i 'amireye irsâl eylediği hazâin-i mezkûr Tatar merkûme ile Amasya'ya menzilhânesine lediresiyle ma'iyetine cebelüler terfikiyle eminen ve salimen bilâ-tahir savb-ı me'mûr 'izâm olduğu iş bu mahale kayd olundu fî 17 R(Rebiü'l-âhir) sene 35(3 Ocak 1820)

S.55/B.102:

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'adini'l-fezâil ve'l-keâm zikr-i âti mahallerin kâdîları ve naibleri zide fazlühûm tevkî'i refî'i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân el-Hâc Mehmed Esad zide kadrühünün takdim eylediği takrîr-i mefhûmunda darbhâne-i 'amirem tarafından zabt ve idare olunan mukâta'âtdan ikiyüz otuz dört senesi martı ibtidâsından otuz altı senesi gayetine değin üç sene bir tahvil ile zabt ve idâresi ve mirî şâbın 'imâl ve fûrûhtu ber-vech-i iltizâm 'uhdesinde ihâle ve tefviz olunan Rum-ilinde Gümölcine kurbunda vâki' Marutiye şâbhânesi ile Anadolu'da Kütahya eyaletinde kâ'in Gürus şâbhânesi mukâta'aları örilerinden mârr-uz-zikr Gürus şâbhânesi mukâta'ası örisinden olan Konya ve Kayseri ve Niğde ve Kırşehir ve Aksaray ve Akşehir ve Yenişehir'i derûnlerinde vâki' olan kazâları livâ-yı Çorum ve Ankara ve Kângırı ve Bolu ve Kastamonu ve Bozok ve Amasya Sancakları'nın hâvî olduğu örilerinin iki yüz otuz dört senesi martı ibtidâsından üç sene tamamına değin zabt ve idâresi mirî şâbın bey' û fûrûhtu Hafız Mehmed zide kadrühünün 'uhdesine ihâle olunmağla elviye-i mezkûrelerin örilerinde mirî şâbın bey' û fûrûhtu kendüye mahsûs olarak zabt ve irâresine kimesne tarafından müdâhele olunmamak için şürûtu mücebince emr-i şerifim virilmek rica eylediği ecilden hazine-i 'amiremde mahfûz olan ma'den mukâta'ası defterlerine nazar olundukda sadr-ı asbık müteveffâ-yı Ali Paşa İstanbul da altı mermer furunde müceddeden binâ ve ihyâ eylediği câmi'i şerif evkâfından Rumelinde Gümölcine kurbunda vâki' Marutiye şâbhânesi ile Anadolu da Kütahya Eyaletinde kâ'in Gürus Şâbhânesi mukâta'aları darbhâne-i 'amirem tarafından zabt olunmuş olduğu ve şâbhâne-i

mezkûrelerden hâsıl olan mirî şâbı işçiler ve devecileri serika idüb bazı kazâlarda biz Eminin'den aldık deyû fûrûht idüb ol-vecihle mal-ı mirîye gadr eylemeleriyle o makûle şâb işçileri ve devecileri yedlerinde madem ki Eminin'den memhûr ve ma'mûl-bih tezkeresi olmayanları min ba'd-ı şâb fûrûht itdürülmeyüb eğer ideri olur ise mirî için girift olunmak ve şâbhâne-i mezkûreden hâsıl olan mirî şâb gemilere tahmil ve örisi olan mahallere nakil olundukda ol-mahallerde olan gümrükçüler ve sâ'ir Zabıtân taraflarından gümrük ve bac ve resm-i kapan ve reft ve dellaliye ve kasabiyye nâmıyla ve sâ'ir bahane ile bir akçe ve bir habbe mutâlebe itdürülmeye deyû şürûtundan idüğü ve şâbhâne-i mezkûrelere merbût olan mahallerde Karahisar-ı Şarki şâbı ve Efrenc şâbı bey' û fûrûht olunmayub her kimin yedinde bulunur ise ve her kimin olur ise olsun şürût-u mukâta'a üzere hıfzen li'l-nizâm ma'rifeti şer'ile girift ve bir mahale vâz' ve temhir olunub ashâbı dahi ismü resimleriyle der-'aliyyeye 'arz ve i'lâm olunmak üzere evâmîr-i şerifim virildiği der-kenar olunmağla imdi mücebince 'amel olunmak fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-ü şerifimle vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel idüb dahi siz ki Kuzzât ve Nüvvâb-ı mûmâ-ileyhimsiz sinin-i mezkûreye mahsûben kazâ-hâ-i merkûme ve tevâbi örilerinin zabt ve idâresi ve mirî şâbın bey' ve fûrûhtu merkûme der'uhde ve ilzâm olunmuş olduğu ma'lûmunuz oldukda şürût-u muharrere-i mezkûre mücebince 'amel ve hareket olunub hilâf-ı şürût ve mugâyir-i emr-i 'alişânım kimesne tarafından müdâhale ve ta'arruz olunmaması husûsuna mezid-i ihtimâm ve dikkat eyleyesiz şöyle bilesiz 'alemet-i şerife i'timad kılasız tahrîren fî'l-yevmü'l-sâbi' 'aşer min şehri Recebü'l-ferd li sene erba' ve selasin ve mie'teyn ve elf (12 Mayıs 1819) Kad vasala ileynâ fî 21 Receb sene 35 (4 Mayıs 1820)

S.56/B.103:

Sivas Mütessellimi İbrahim Ağa'nın imdâd-ı hazeriyye buyrulduzu sûretidir

Şer'iat şî'âr Amasya kâdîsı faziletlü Efendi zide fazlühûm ve me'zûn-u bi'l-iftâ fekhâhetlü efendi zide takvâhu ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân mütessellimi sa'âdetlü Ağa zide kadrühûm ve vücûh-u memleket ve A'yân-ı vilâyet ve İş Erleri zidet mukâdderihûme inhâ olunur ki işbu iki yüz otuz beş senesine mahsûben re's sene gurre-i Muharrem i'tibârî senede iki taksit ve beher taksiti vakt û zamanıyla edâ olunmak şartıyla Sivas Eyaletinden bâ-fermân-ı 'ali vülât-ı 'izâm hazerâtlarına ta'yin ve tahsis buyurulan imdâd-ı hazeriyyenin taksit-i evveli olan mal-ı hazeriyyeden livâ-yı mezbûr hissesine ifrâz olunan mal-ı hazeriyye Sivas mahkemesinden mahreç pusula-yı şer'iyye mücebince mebâliğ-i ma'lûm-u ma'rifet-i şer' ve ta'yin olunan mübâşir ma'rifetiyle bir kadim-i evvel yerlü yerinden ve icâb ve iktizâ edenlerden cem' ve kabzına me'mûr-u mübâşirine teslimen tarafımıza irsâl ve isâle vakt ve gayret eylemeleriniz bâbında tarafımızdan işbu buyruldu tahrîr ve (boş) ile irsâl olunmuştur bi-menihi te'alâ vüsûlunda gerekdir ki vech-i meşrûh üzere müceb

buyuruldu 'amel ve hareket ve hilâfından hazer ve mücânebet eyleyesiz fî 9 CA
(Cemâziyelevvel) sene 235 (23 Şubat 1820)

S.56/B.104:

Sivas mahkemesinden mahreç pusula sûretidir
livâ-i Amasya imdâd-ı hazeriyye taksit-i evvel

Gurûş Akçe
1103.5 48.5

İşbu bin iki yüz otuz beş senesine mahsûben re's sene gurre-i muharrem i'tibari ve senede iki taksit ve beher taksiti vakt û zamanıyla edâ olunmak şartıyla Eyalet-i Sivas'tan vülât-ı 'izâm hazretlerine bâ emr-i 'ali ta'yin ve tahsis kılınan imdâd-ı hazeriyyenin taksit-i evvelinden sicill-i mahfûzda mukayyed hisse-i livâ-i merkûm ber vech-i bâlâ yalnız bin yüz üç buçuk gurûş kırk sekiz buçuk akçedir fî 5 CA (Cemâziyelevvel) sene 235 (19 Şubat 1820)

S.56/B.105:

İşbu bin iki yüz otuz beş senesine mahsûben Sivas Eyaletinden vüzerâ-yı 'izâm Hazretlerine ta'yin ve tahsis kılınan imdâd-ı hazeriyyenin taksit-i evvelinden Sivas mahkemesinden mahreç pusula mücebince Amasya Sancağı kazâlarına ifrâz olunan bin yüz üç buçuk gurûş ve kırk sekiz buçuk akçe ve dörtyüz gurûş hizmet-i mübâşiriyye ile cem'an beşbin dörtyüz gurûştan hisse-i kazâ-hâ-i livâ-yı mezbûr dur ki ber vech-i atf beyân olunur Hurrîre fî'l-yevmül-hâmis 'aşer min şehri Cemâziyelevvel sene hamse ve selasin ve mie'teyn ve elf (28 Şubat-1 Mart 1820)

Kazâ-i Amasya 315 Gurûş Mal-ı Hazeriyyeden ve hizmet-i mübâşiriyyeden	Kazâ-i Gedegra 301 Gurûş Mal-ı Hazeriyyeden ve hizmet-i mübâşiriyyeden	Kazâ-i Havza 170 Gurûş Mal-ı Hazeriyyeden ve hizmet-i mübâşiriyyeden
Kazâ-i Ladik 100 Gurûş Mal-ı Hazeriyyeden ve hizmet-i mübâşiriyyeden	Kazâ-i Zünnu'n-Abâd 145 Gurûş Mal-ı Hazeriyyeden ve hizmet-i mübâşiriyyeden	Kazâ-i Gelin Kiras 65 Gurûş Mal-ı Hazeriyyeden ve hizmet-i mübâşiriyyeden
Kazâ-i Veray 65 Gurûş Mal-ı Hazeriyyeden ve hizmet-i mübâşiriyyeden	Kazâ-i Merzifon 132 Gurûş Mal-ı Hazeriyyeden ve hizmet-i mübâşiriyyeden	Kazâ-i Merzifon Abâd 48 Gurûş Mal-ı Hazeriyyeden ve hizmet-i mübâşiriyyeden
Kazâ-i Gümüş ma' Köy 88 Gurûş 50 Akçe Yalnız Hazeriyyeden	Kazâ-i Zeytûn 75 Gurûş 18 Akçe Yalnız mal-ı hazeriyyeden	Cem'an Yekûn 1504 Yalnız bin beşyüz dört gurûşdur

S.56/B.106:

Rüsûm-u devriyye için Sivas valisi devletlû Behram Paşa Hazretleri tarafından vürûd iden buyuruldu sûretidir

Şer'iat şî'âr Amasya ve Tokad ve İbliklî kazâlarının kâdîları faziletlû Efendiler zidet fezâ-ilehûm ve kıdvetül-emâsil ve'l-akrân Mütesellim ve Voyvodalar 'izzetlû Ağalar zidet mukadderehûma inhâ olunur ki mevcûd-u ma'iyyetimiz olan sünûf-u askeriyyenin öte ve berû adet ve ola geldiği vecihle el-halet-ü hazihi kalmer ve hükümet-i hâlisânemde olan Eyalet-i Sivas'a devre ihrâc itmek resm-i dirine-i Eyâlet ve kâ'inde müstediyye-i belde ise de muktezâ-yi himâyetkârı ve ra'iyet pervarânem bir alay ve sitan olan fukara-yı zü'efâ ve 'acizenin sâyye-i şefkat vâfiye hazret-i padişâhide asâyiş-i hâl ve istirahatları vücûhla mültezim-i hâlisânem olduğundan asker ihrâcıyla fukara üzerlerine vâki' olacak mekûlât ve müşerribât ve mesârifât-ı sâirelerinden vâreste olmaları muhâfâzasına mebni ihrâcından sarf-ı nazâr olunub mu'tâd-ı kadim üzere viregeldikleri rüsûm-u mezkûreyi işbu buyruldu muza melfûfen ba'is olunan pusula mûcebince yerlû yeründen cem' ve tahsil ve ta'yin olunan mübâşirine teslimen taraf-ı halisânemiz ba's ve tevsili fukaraya bâdi-yi sehûlet olduğu sizler ki bâlâda muhâtabûn-ı mûmâ-ileyhimsiz keyfiyyet-i ma'lûmlarınız oldukda 'alâ eyyi hâl rüsûmat-ı devriyye-i mezkûru seri'en ve acilen kabzına me'mûra teslimen tarafımıza irsâla müsâraet eylemeleriniz bâbında divan-ı Rum'dan iş bu buyrulduyu tahrîr ve isdâr ve ağâvât Enderûnlarımızdan el-Hâc Haşim Ağa ile irsâl olunmuşdur in-şa-Allahû te'âlâ vüsûlundan gerekdir ki vech-i meşrûh üzere mûceb buyruldu 'amel ve hareket ve hilâfından hazer ve mücânebet eyleyesiz deyû fi 13 Ş (Şaban) sene 35 (26 Mayıs 1820)

Livâ-yı
Amasya
Gurûş
4000 Devriyye
0500 Esb-bâhâ
4500 Gurûş

Livâ-yı
Tokad
Gurûş
1500 Devriyye
0350 Esb-bâhâ
1850 Gurûş

Livâ-yı
İbliklî
Gurûş
750 Devriyye
250 Esb-bâhâ
1000 Gurûş

S.56/B.107:

İşbu mâh-ı Şevval-i mükerrerinin dördüncü günü vukû'yâ fete olan tevcihât-ı behcet âyâtında 'avâtıf-ı 'aliyye-i mülûkâne ve 'avârif-i behiyye-i şâhânemden Sivas Eyâleti kemâ-kân 'uhde-i liyâkat 'uhde-i müşirânelerine ibkâ ve ihsân-ı hümâyûn buyurulduğunu nâtık sünûh ve zuhûr iden Tataran müjde-i ressânlar vürûd itmekle işbu vukû'yâ fete olan beşâret ve şâdimâninin ifâ-yı levâzım teşekkürü zeylinde cümleye fârize-yi zimmet ve küretteb-i diyanet iktizâsı devam-ı eyyâm 'ömr ve devlet-i saltanat-ı seniyye için isticlâb-ı da'vât-ı hayriyyeye hazret-i şâhâneye ve taraf-ı müşirânelerine da'vât-ı hayriyyeye müdâvemet ve husûs-u mezbûr cümleye i'lân ve işâ'at olunmak bâbında sivas valisi el-

Hâc behram Paşa Hazretleri tarafından vürûd iden bir kıt'a buyrulduğunun mazmûn-u hülâsasıdır fî 9 L (Şevval) sene 35 (20 temmuz 1820)

S.57/B.108:

Mâ-fîh mine'l-vakf-ı müseccel ve'l-halâru'l-medim be-tarhû şerâ'ite ve hikmet nashına ve lüzûmâ ve bi'l-fikrû'z-za'if Ahmed Lütfü el-kâdî-be-medine-i Amasya el mahrûse gafere lehû

Elhamdulillahi ellezî erşedi 'ibadelü'l-mü'minin ve'l-mû'minât 'ale'l-'imâlu'l-sâlahât ve işâru'l-müslimin ve müslimât bi'l-fi'lü'l-hayrat hays û kâl-inne'l-hasenât yezhi-ünü's-seyyinât ve's-selâvat ve's-selâm 'alâ eşrefü'l-mahlûkât seyyidinâ Muhammedü'l-şefi'üs-asâd ve 'alâ alihi ve ashâbihi zevi'l-nüfusu'l-zekkiyât ama ba'de işbu kitab-ı sıhhat nisâbin tastîr ve imlâsına ve tahrîr ve inşâ'sına bâ'is-i bâdi oldu ki medine-i Amasya mahallâtından Hacı İlyas Mahallesi sâkinelerinden ashâbu'l-hayrât ve'l-hasenâtdan Keklik oğlu Hacı Ali kızı dimekle meşhûre Hadice Hatun binti Hacı Ali nâm sâceti'l-hayrâtın tarafından zikr-i câi ikrâra ba'dehu da'vâ-yı rücû' ve istirdâda vekili olduğu zat-ı mezbûreyi bi'l-ma'rifet-i şer'iyye 'arifân olan Amasya da vâki' Sultân Bayezid veli hân tâb-ı sirrâhû Hazretlerinin bina buyurdıkları medrese-i şerifesi müderrisi el-Hâc Ahmed Efendi bin Abdullah Efendi ve Kabartalı Mehmed Efendi bin Abdullah nâm kimesneler şehâdetleriyle ber nehc-i şer'i sabit ve sübût vekâletine hükm-i şer'i lâhik olan medine-i mezbûre mahallâtından Sade Helkis Mahallesi sâkinlerinden Ebu Bekir Efendi bin İbrahim nâm kimesne meclis-i şer'i şerif-i enverde vakf-ı âtiü'l-beyân li-ecli'l-tescil mütevellî nasb ve ta'yin olunan Emir İmam Kütübhânesi Hafız kütübü ve Seyyid Abdullah Efendi bin Sadullah Efendi nâm kimesne mahzârında bi'l-vekâleten ikrâr-ı sahih-i şer'i ve kazâ-yı sârih-i mer'i idüb zikr-i ati vakfın südüruna değin müvekkilem merkûme Hadice Hatun'un silk-i mülk-i sahihinde münselik olub medine-i mezbûrede vâki' Çardak Kahvehâne hizâsında kâin bir taraftan beklîğ mumcu dükkânı ve bir taraftan İnce oğlu Mehmed'in arpacı dükkânı ve iki taraftan tarîk-i 'amm ile mahdûd mülk bir bâb duhâncı dükkânı 'amme-i tevâbi' ve lâhik-i ve kâffe-i hukuk ve mürâfıkıyla müvekkilem merkûme hasbetullahü's-samed ve talibü'n-rızâ rabbü'l-ahâd vakf-ı sahih-i müeyyed ve habsi sarih-i muhled ile vakf ve habs idüb şöyle şürût eylediğini vakf-ı mezbûre mütevellî olanlar dükkân-ı mezbûru zabt ve icâre-i mislüyle aherâ icâr idüb ve hâsıl olan icâresini sultan Bayezid-i Veli-hân câmi'i şerifi civarında kâ'in Emir İmam Kütübhânesi dimekle 'arif kütübhâne-i şerifede mevcûd olan vakf kitabların iktizâ iden ta'mir ve termimine harc ve sarf ideler ve müvekkilem merkûme Hadice Hatun libâs-ı hayatı labise ve nefis-i nefisesi bedeninde enise oldukça vakf-ı mezkûre kendi bizzat mütevellîye ola ba'de ve fatiha kütübhâne-i mezkûrede hâlâ Hafız-ı kütüb olan Sadullah Efendi zâde es-Seyyid Abdullah Efendi mütevellî ola ba'de fatihi merkûm Seyyid Abdullah Efendi'nin mutlaka evlâdı ve evlâd-ı evlâdı ve evlâd-ı evlâd-ı evlâdları batnen

ba'de batnın ve neslen ba'de neslen müteveli olalar ve ba'de inkırâzühümü'l-'iyâz billahu'l-te'âlâ kütübhâne-i mezkûrede hafız-ı kütüb olanlar müteveli olup anlar dahi dükkân-ı mezkûru zabt ve icâr idüb ve hâsıl olan icâresini kütübhâne-i mezkûrede meycûd olan kitab-ı mevkûfelerin iktizâ iden ta'mir ve termimine harc ve sarf ideler deyû ta'yin-i şürût ve tebyin-i kuyûd idüb dükkân-ı mahdûd-u mezkûreni mahallinde müteveli-i merkûme farigen anü's-şevâgil teslim itdikde ol-dahi bi't-tevliyye ahz ve teslim idüb ve ümenâlı gibi tasarruf eyledi ve diğerde gibbe't-tasdikü'l-şer'î vekil-i merkûm Ebu Bekir Efendi vakf-ı ahârın ihtilâfına vâkîf ve tarik-i nizâ' yı 'arif olmağla müteveli-i merkûm es-Seyyid Abdullah Efendi mahzârında 'inân-ı külâbın semt-i ahere 'atîf idüb pişvâ-yi müctehidin ve muktedâ-yi eimme-i imâm-ı 'azâm hümâm-ı akdem Ebu Hanife el-kûfi mezhebi hatırlarında egerçi vakf-ı mezbûr sahîh lâkin cism-i sıhhatı câmme-i lüzûmundan 'âri olmağla vakf-ı mezbûrdan bi'l-vekâleten rücû' itdim ve mezheb-i imâm-ı 'azâma gittim dükkân-ı mezbûr el evvel müvekkilem merkûme Hadice Hatun'un mülkine redd olunmak bi'l-vekâleten matlûbumdur didikde müteveli-i merkûm es-Seyyid Abdullah Efendi cevaba mütesaddi olup egerçi hal-i 'ind-i ilâmamü'l-'azim vekil-i merkûmun takrîr-i minvalı üzeredir lâkin 'âlem-i rabbani fâzıl-ı semdâni İmam Ebu Yusuf eş-şehir-i bi'l-imâmu's-sâni hazretleri katında sıhhat-ı müstelzim lüzûm olmağla dükkân-ı mezbûru müvekkile-i merkûme mülküne redd ve teslimden imtinâ' iderüm deyû bâlâ-yı kitab-ı tevkî'i refî'i ile tezyin iden hakim-i hasim ve'l-ahbâb-ı tûbâ-leh ve hüsnü-me'ab Efendi hazretleri huzurundan müterâfan ve her birleri fasl ve hasm-ı tâlibân olduklarında hakim-i mûmâ-ileyh esbâğ-ı ullahû nimehû 'aleyh hazretleri ba'de't-te'emmül cânib-i vakf-ı aher görüb vakf-ı mezbûrun 'alâ kavlı-u min berâh minel eimmetü'l-müctehidin evvelen sıhhatına sâniyen lüzûmuna dahi hükm-ü sahîh-i şer'î ve kazâ -yı sarîh-i mer'î idüb vakf-ı mezbûr sahîhü'l-'azim ve mütehattim olup nakz ve nakızına mecâl-ı muhâl oldu femen bedele ba'demâ semî'a fe-innemâ 'ale'd-din yeddülünâ indallahû semî'i 'alim ve icrâ-i livâkâ ale'l-hayyü'l-cevâdü'l-kerim cüz'î zâlike ve hurrîre fî'l-yevmü'l-hamse ve 'aşer min Cemâziyelevvel li sene hamse ve selasin ve mie'teyn ve elf (28 Şubat 1820)

Mine'l-hüccetü'l-min lehü'l-ferd ve's-selâm

Şuhudü'l-Hal

Şülükîn-i Bayezid Müderrisi

El-Hâc Ahmed Efendi bin Abdullah

Saçlı Efendi damadı Ebu Bekir Efendi bin İbrahim

Kabartalı Mehmed Efendi bin Abdullah

Fazlı zâde Feyzullah Efendi ser-Muhzıran Mehmed Ağa

Derviş zâde Mustafa Ağa Yenice Kadısı

İmâmi İbrahim Efendi bin Osman Efendi

Gümüşlü-zâde Câmî'i Şerîfi Fatır Hafız Mustafa efendi

Kel Ebu Bekir oğlu İbrahim Ağa

Sipahiyândan Kestoğlu Mehmed Ağa

El-Hâc Hafız es-Seyyid Abdullah Efendi

Fazlı zâde Emin Efendi'nin hürmetimdeni Ali ve gayrühüm

S.58/B.109:

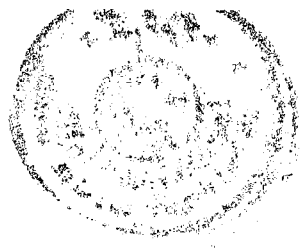
Fî'l-'asl kasaba-i Sinob kurâlarından Küblü nâm karye sâkinlerinden olub-bundan akdem tarik-i hâcc-ı şerifde Gülek Boğazı nâm mahalde fevt olan Hacı Halil bin Mehmed nâm müteveffânın karye-i mezbûrede verâseti zevce-i metrûkeleri Fatma ve Şerife ve sulb-i sağır oğulları Osman ve Halil Ve Hasan ve sulbiye sağıre kızları Hadice ve Fatma ve Rukiyye ve Zeyneb ve Şerife münhâsıran olduğu ba'de't-tahkiki'l-şer'î verese-i kibâr tarafından tereke-i müteveffâ-yı mezbûru ahz u kabza ve kendülere isâl u teslime vekil-i şer'isi karye-i mezbûre sâkinlerinden Kapusuz oğlu Mehmed bin Halil ve sağırûn-ı mezbûrun vasîleri yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Koca oğlu Mehmed bin Mehmed nâm kimesneler ma'rifetleriyle müteveffâ-yı mezbûrun vasî-i muhtarı Amasya ahâlisinden el-Hâc Hafız Abdullah Efendi yedinde olan terekesi vekil-i merkûm ve vasî-i mezbûr ma'rifetleriyle tahrîr-i zimmet defter olunub vekil-i merkûm ve vasî-i mezbûre teslimen verese-i mezbûrelere irsâl olunan terekesinin defter-i kassamıdır ki beyân olunur hurrire fî'l-yevmi'l-hamis 'aşer min şehr-i Cemâziyelevvel sene hamse ve selasin ve mie'teyn ve elf(28 Şubat-1 Mart 1820)

'Alaca tob-ı Şam 8 200 Gurûş	Küçük alaca tob 9 108 Gurûş	Şam kutnisi tob 9 400 Gurûş
Kefenlik tob 14 130 Gurûş	Hundî ahmedî 3 30 Gurûş	Basma yorgan yüzü 2 30 Gurûş
Ma' selecik 1	Üslük 5 35 Gurûş	Hama kuşağı kebir 8 sağır 7 150 Gurûş
hannâ yasdık 2 10 Gurûş	Kemer 1 5 Gurûş	Köhne biniş 1 10 Gurûş
Yalın karavana 1 kahve değirmeni 1 5 Gurûş		Halı seccadel 10 Gurûş
İbrik-i Tâbe 1 3 Gurûş	Köhne peşkir 1 gömlek 1 22 Gurûş	Yağ şişe 1 10 Gurûş
Fincan 2 2 Gurûş	Tesbih 12 10 Gurûş	Mas Tesbih 10 Gurûş
'ûd 55 dirhem 10 Gurûş	Misvak 27 1 Gurûş	Müsta'meli maşlâh 30 Gurûş
Lif 18 3 Gurûş	Karanfil zencebil 2 Gurûş	Köhne heğbe 1 5 Gurûş
Mevcud der-Kise akçesi 46 Gurûş		Cem'an yekûn 1313 Gurûş

Mine'l-ihracât

Tecehhüz-i tekfin 13 Gurûş	Resm-i 'âdi kalemiyye Hüddâmiyye 50.5 Gurûş	Mesârif-i müteferrika 29.5 Gurûş
Cem'an yekûnü'l-ihracât 93 Gurûş		

1220 Gurûş Li't-taksimi'l-beyne'l-verese

Hisse-i zevce-i mezbûr Fatma
76 Gurûş 10 Para

Hisse-i ibnü'l-mezbûr Osman
194 Gurûş 3 Para 1 Akçe

Hisse-i ibnü'l-mezbûr Halil
194 Gurûş 3 Para 1 Akçe

Hisse-i bintü'l merkûme Fatuma
97 Gurûş 5 Akçe

Hisse-i bintü'l merkûme Zeyneb
97 Gurûş 5 Akçe

Hisse-i zevce-i merkûm Şerife
76 Gurûş 10 Para

Hisse-i ibnü'l-merkûm Hasan
194 Gurûş 3 Para 1 Akçe

Hisse-i bintü'l mezbûre Hadice
97 Gurûş 5 Akçe

Hisse-i bintü'l mezbûre Rukiyye
97 Gurûş 5 Akçe

Hisse-i bintü'l mezbûre Şerife
97 Gurûş 5 Akçe

Kesir akçe 5

S.58/B.110:

Sinob Kasabası kurâlarından Küplü nâm karye sâkinlerinden olub bundan akdem tarik-i hâcc-ı şerifde Gülek Boğazı nâm mahalde fevt olan Hacı Halil bin Mehmed nâm müteveffânın verese-i kibârı taraflarından vekil-i şer'ileri yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Koca oğlu Mehmed bin Mehmed nâm kimesneler meclis-i şer'e gelüb müteveffâ-yı mezbûrun vasî muhtarı Amasya ahâlisinden el-Hâc es-Seyyid Abdullah Efendi mahzarında müteveffâ-yı mezbûrun emti'a ve eşya ve nükûd ve bin üç yüz on üç gurûşluk terekesini ber-mûceb-i defter-i kassam vasî muhtarı merkûm Hacı Abdullah Efendi yedinden bi'l-vekâlet ve bi'l-vesâyeye tamamen ve kâmilen ahz ve kabz itdük deyû huzûr-u şer' ile takrîrleri ve yedine virdikleri hüccet-i şer'iyenin hâl-i hülâsasıdır ki iş bu mahale kayd olundu fî 21 CA (Cemâziyelevvel) sene 35 (7 Mart 1820)

Şuhudü'l-Hal

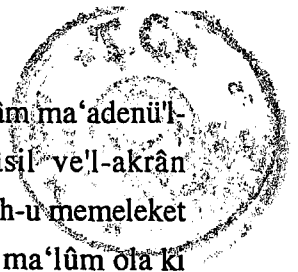
Ser-kâtib-i mahkeme Feyzullah Efendi
Sadullah Efendi-zâde es-Seyyid Abdullah Efendi
SerMuhzırân Mehmed Ağa

Sa'deddin zâde Ali Efendi
Kandilci-zâde Ömer Efendi
ve gayrühum

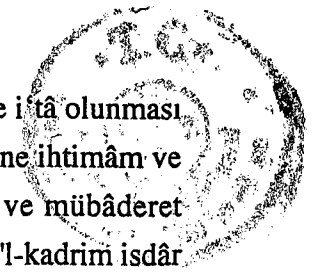
S.59/B.111:

Der-'aliyyeye ev göçü ve sâ'ir bilâ maslahata adem gitmek memnu' olduğunu hâvî emr-i 'ali sûretidir

Düstûrûn-u mükerrerûn müşîrûn-u müfehhamûn nizâmu'l-'âlem müdebbirü'l-umûru'l-cumhûr bi'l-fikrû's-sâkıb mütememmi mehâmü'l-enâm bi'r-reyi's-sâ'ib mümehhid-i bünyânü'd-devlet ve'l-ikbâl müşeyyûd-ü erkânü's-sa'âdet ve'l-iclâlü'l-mahfûf bi-sünûf-ı 'âvâtfü'l-mülkü'l-â'lâ Anadolu'nun sol kolu yemin ve yesâriyle nihâyetine varınca vâki' vüzerâ-yı 'izâm edâm Allâhü te'âlâ iclâlehûm ve a'zâmu'l-ümerâi'l-kirâm ve efâhimü'l-küberâi'l-fühâm ulu'l-kadr ve'l-ihtirâm ashabu'l-fevrü'l ihtisâmü'l-muhtesûn bi-mezid-i 'inâyetü'l-mülkü'l-âlâ mir-mirân-ı kirâm dâme ikbâlehûm ve âkz-ı kuzâtü'l-müslimin evlâ ve'l-âtu'l-muvahhidin ma'adenü'l-fezâil ve'l-yâkin râfi' 'ilâmu'l-şer'iyye ve'd-din vâris-i 'ulûmu'l-enbiyâ ve'l-murselin el-muhlâs-ı bi-mezid-i 'inâyetü'l-mülkü'l-

mâ'in Mevlânâ Erzurum kâdîsı zide-fezâilehû ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'adenü'l-fezâil ve'l-keîâm kuzât ve nüvvâb zide-fazlehûm ve mefâhirü'l-emâsîl ve'l-akrân Mütesellimin ve Voyvodagân ve Yeni Çeri Zâbitleri ve sâ'ir Zâbitân ve vücûh-u memleket ve bi'l-cümle İş Erleri zide-kadrühûm tevkî'i refî'i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki taşralardan der-sa'âdetime ev göçü nakli hem nefûsûn teksirini mûcib ve hem akvâta yevmiyye ve hevâic-i zarûriye husûsunda müzâyakâyı müstevcib olduğu aşikâr ve İstanbul'a ev göçü gelmesi fî'l-'asl taşralarda kesret-i ta'diyândan neş'et ider mevâddan ise de hamden-sümm hemdâ zaman-ı 'adaleti aktırân Padişâhânemde 'acze-i ra'iyyeti perişanlıktan vikâyen her taraftan erbâb-ı cevr ve sefm-i def' ve ref' olunarak asâyiş-i hâl-i bilâd ve erâmîş bi'l-ibâd husûslarına nasb-ı nefsi-ikdâm ve ihtimâm-ı şâhânem dergâr ve bu cihetle der-sa'âdetime nakl ve hicreti icâb ider bir madde kalmadığı bedihî ve bedidâr olmakdan nâşî husûsu mezbûre 'ale'd-devam ihtimâm ve dikkat ile 'asitâne-i 'aliyyeme ev göçü ve bilâ maslahat-ı eşhâs makûlesi salıverilmemesine ve maslahat-ı vâhîde için dahi bir ve iki neferden ziyâdesinin mürûrlarına arâz ve ruhsat olunmamasına 'itinâ ve mübâderet kılınmak bâbında muharrer ve mu'abberde bulunanlara bi'l-defa'ât evâmîr-i celîle-i padişâhânem isdâr ve tisyâr ve husûs-u mezbûre bunca ikdâm ve ihtimâm-ı bi-şümâr olunmakda isede yine ardı ve arası kesilmeyerek yüzer ve yüz ellîşer nefer başı boş eşhâs mukırr ve mu'abberlerde gelûb me'mûrlar taraflarından men' ve 'iâdeleri murad olundukça memleketimizden yesâğ-ı mechûlumuz olarak çıkub kırk elli günlük mahalden geldik şimdî kat'î tarîk ile girû nasıl 'avdet idelim deyû 'itizâr-ı âğâz ve bazıları dahi taraf-ı aherden mürûre çaresiz olarak bu madde layık üzere men' olunmadığı ve bunların bu derecelerde der-sa'âdetime gelmeğe hâ-hişleri mücerred-i der-sa'âdetimde ber-vech-i suhûlet-i kesb ve ticaret garzına mebni olub ma'hazâ bu keyfiyyet-i der-'aliyyemde nüfûsun tekessürüne bâdî ve envâ'i mehâzire bâ'is ve mü'eddi olduğundan gayrı o makûle memleketlerinden kat'î alâka iderek evlâd ve 'iyâllerîyle bu tarafa hicret idenlerin hisse-i tekâlifleri mahallinde kalanlara tarh ve tahmil ile gerû fukaranın te'diyesine takat güzâr olarak giriftâr nice zucret ve ıztırab olmalarını müstelzem olduğu zâhir ve bu men' ve yesâğdan asıl merâm-ı hayriyyet-i encâm-ı şehriyârânem sükkân-ı bilâd ve fukara-yı 'ayarın perişanlıktan vekâyesi ve sâ'ilini istikmâl ve sâye-i mu'adde'l-tevâye-i tâcdarânemde herkes il ve diyarlarında çift ve çubuğuyla meşgûl arazi ve mevrû'atın 'imarıyla mechûl olmaları esbâbını istihsâl-i kaziiyesinden 'ibâret idüğü bedihî ve bâhir olub husûs-u mezbûrun 'alâ-eyyi hâl-i men' külli ile men' olunması irâde-i kat'î-i mülûkânem muktezâsından olmağla siz ki vüzerâ-yı müşâr ve mir-miran ve mevlânâ ve kuzât ve nüvvâb ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz vusûl-u emr-i şerifimde keyfiyyet-i ya'ni bilâ maslâhat-ı der-sa'âdetime gelmek memnû' olduğunu taht-ı hükümetimize vâki' mahallere i'lân ve eşâ'i iderek der-sa'âdetimde ev göçü ve maslâhatı olmayan eşhâs makûlesinin salıverilmemesi ve sahîh-i erbâb-ı mesâlihden olarak der-'aliyyeye gelmek isteyenlerin dahi maslâhatı ne idüğü beyân olunarak sâkin olduğu kazânın hakim ve Zâbiti tarafından

bir akçe ve bir habbe alınmayarak yedlerine memhûr ve ma'mûl-bih tezkere i'tâ olunması ve maslâhat-ı vâhîde için bir ve iki neferden ziyâdesi koyverilmemesi emrine ihtimâm ve dikkat ve ol-vecihle infâz-ı emr ve irâde-i 'aliyyeme bi'l-ittihâd-ı ikdâm ve mübâderet eylemeniz ferâmânım olmağın tenbihe ve ikdâma mahsûsun işbu emr-i celi'lü'l-kadrim isdâr ve dergâh-ı mu'allâm gereklülerinden kıdvetü'l-emâcid ve'l-â'yân el-Hâc Behram zide mecduh mübâşeretî ile tisyâr olunmuşdur imdi husûs-u mezbûre 'ale'd-devam dikkat ve ihtimâm ile hilâf-ı hareket vukû'a gelmemesi ve sâ'ilini istihsâle mübâderet eylemeniz kat'i matlûb-u mülûkâne idüğü ve bilâ tezkere vürûd idenlerin girû memleketleri tarafına i'adeleri husûsu mugâyir ve mesâlikde olan Hükâm ve Zabitan'a bu def'a dahi mahsûs-u evâmîr-i şerifemle tenbih ve iş'âr kılındığı ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i muharrer 'amel ve hareket ve infâz ve emr ve irâde-i mülûkâneme vûfûr sa'y ve gayret ve bu bahâne ile mürûr-û 'ubûr iden ulaklara devlet-i 'aliyyem hademesine ve sahîh-i erbâb-ı mesâlihden olanlara der-sa'âdetimde emti'a ve erzak ve eşya nakliyle me'lûf tüccar ta'ifesine ta'arrüz vukû'undan ve hiç bir ferdin akçe âhz ile imrârına irâ'et ve ruhsatdan gayet-ül gaye hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı 'alişânım sâdir olmuşdur buyurdum ki (Boş) vüsûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sūdûr olan fermân-ı vâcibü'l-'ittibâ ve'l-'azimü'l-ımtisâlimin mazmûn-u itâ'atmakrûn-esiyle 'amel ve hareket ve hilâfından tevakkî ve mübâ'adet eyleyesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerife i'timâd kılasız tahrîr fî evâsıt-ı Rebi'ülevvel sene hamse ve selasin ve mie'teyn ve elf(Ocak başları 1820) Kad vasala ileynâ fî 21 CA (Cemâziyelevvel) sene 1235 (7 Mart 1820)

S.60/B.112:

Medine-i Amasya Mahallâtından Çeribaşı Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem mürd û hâlik olan Mukdisi Artin nâm hâlikin verâste-i zevce-i metrûkesi i'sâbet ile sulb-i kebir oğlu Karebet ve sulbiye kebir kızları Andiran ve Pireb ve sagir ve oğlu Agob ve sagire kızları Sulpük ve Anne'ye münhasıra olduğu ba'de'l-tahkikü'l-şer'i hâlik-i mesfûrun terekesinden sûk-ı sultânîde bey' men yezid ile bey' olunan eşyası defteridir ki ber vech-i atî beyân olunur Hurrîre fî'l-yevmü'l-sâdis min Zilhicetü's-şerif sene erba' ve selasin ve mie'teyn ve elf (14 Eylül 1820)

Bâ defter-i bey' olunan
eşya kıymeti
Gurûş Para
1170 25

Kürk tulum ma' kakum
Gurûş
1379

Keçeci Simon karındaşı Karebet
zimmîden verese-i mesfûrden mersûm
Karebet zimmîye geçen meblâğ
138 Gurûş

ve yine Şerbetçi oğlundan mesfûr
Karebet zimmîye geçen
150 Gurûş

Karacelle oğlundan mesfûr
Karebet zimmîye geçen
100 Gurûş

Karacelle oğlundan bâ-temessük
200 Gurûş

Virmişli Osman'dan mersûm
Karebet zimmîye geçen
24 Gurûş

Hacı Yusuf zâde Ali Ağa'dan
mesfûr Karebet zimmîye geçen
200 Gurûş

Mehmed Beğ Efendi zimmetinde
bâ temessük
300 Gurûş

Çay nâm mahalde vâki'
iki kıt'a üzümlük bağ
40 Gurûş

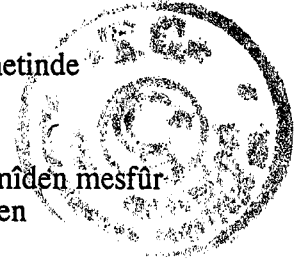
Yüzük 2 Cem'an yekûn
350 Gurûş 4267 Gurûş

Mezbûr Osman zimmetinde
4 Gurûş

Kürekçi Tüysüz zimmîden mesfûr
Karebet zimmîye geçen
20 Gurûş

Bekmez oğlu yediyle zevce-i
mezbûre İsabet zimmetinde
52 Gurûş

Zaragob nâm mahalde vâki'
diğer bir kıt'a bağ
130 Gurûş

Mine'l-ihracât

Resm-i kismet 107 Gurûş	Eminiyye kalemiyye İhzarîyye Muhzirîyye Çukadariyye 53 Gurûş	Düyûn-u müteferrika 50 Gurûş
Mesârif-i hazeriyye ve vakf-ı kilisa 500 Gurûş	Zevce-i mezbûre İsabet zimmîye deyn-i müsbet 600 Gurûş	Sarâc Gürcü kızı Morsimo deyn-i müsbet 225 Gurûş
Kürekçi Manuk zimmîye deyn-i müsbet 44.5 Gurûş	Hamamcı Kaya Hatun'a deyn-i müsbet 11.5 Gurûş	Nazrid oğluna bâ- temessük deyn-i müsbet 65 Gurûş
Kürekçi Zabu zimmîye deyn-i müsbet 12.5 Gurûş	Erzurumlu kürekçiye deyn-i müsbet 45 Gurûş	Kürekçi Murad zimmîye deyn-i müsbet 1 Gurûş
Bozoklu'ya deyn-i müsbet 15 Gurûş	Hâlik-i mesfûrun oğlu Agob zimmîye anası malından olmak üzere deyn-i müsbet 160 Gurûş	

ilâ-ihracât yekûn 1889.5 Gurûş

Sahbu'l-bâki li't-taksimi beyne'l-verese 22378 Gurûş 5 Para

Zevce-i mesfûr İsabet
297 Gurûş 15 Para

Hisse-i ibnî'l-mersûm Agob
520 Gurûş 8 Para

Hisse-i bintü'l-mesfûre Pireb
260 Gurûş 4 Para

Hisse-i bintü'l-mesfûre Anne
260 Gurûş 4 Para

Hisse-i ibn-i mesfûr Karebet
520 Gurûş 8 Para

Hisse-i bintü'l-mesfûre Anderân
260 Gurûş 4 Para

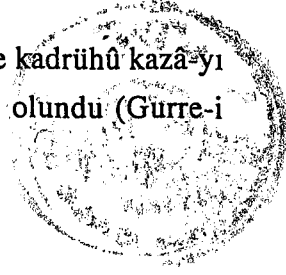
Hisse-i bintü'l-mesfûre Sülbük
260 Gurûş 4 Para

Kesir
3 Para

S.60/B.113:

İşbu bin iki yüz otuz beş senesi Şevval-i şerif gurrende üç mâh zabt itmek üzere dergâh-ı 'ali Yeniçeriyân Ağası Şerif Abdullah Ağa Hazretleri'nin memhûr mektubu mücebince Amasya kazâsına Serdar nasb ve ta'yin olunan Amasya sâkinlerinden

kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân altmış dört cemâ'atından Mehmed Ağa zide kadrühû kazâ-yı mezbûrun Serdarlığı umûrunda kıyam olunduğu iş bu mahale kayd olundu (Gurre-i Şevval 1235) (Temmuz başı 1820)

S.61/B.114:

Ladik kazâsında koru-yu hümâyûn vekâletini hâvî buyruldu sûretidir

Amasya Sancağı'na tabi Ladik koru-yu hâss-ı hümâyûn Ağalığı bâ-hatt-ı hümâyûn muhâbbet-i makrûn hâlâ kapudan-ı derya 'atufetlû paşa hazretlerinin ser-çukadarı Mustafa Ağa 'uhdesinde tevcih ve insan-ı mülûkâne buyrulduğu ve Ağa'yı mûmâ-ileyh koru-yu hâss-ı hümâyûnunun idare ve rü'yete bir müddetden berû Ağa vekili bulunan Tarhanacı oğlu İsmail nâm kimesneyi yine tarafından vekil-i nasb eylediği bu def'a müşârün-ileyh hazretleri ve mîr-âhûr-u evvel sa'âdetlû Ağa ve idaremiz tarafından vârid olan iki kıt'a tahrîrât malından müstebân idüğü sizler ki bâlâda muhâtabûn mûmâ-ileyhimsiz imdi vusûl buyurulan keyfiyyet-i ma'lûmunuz oldukda koru-yu hâss-ı hümâyûn vekil-i merkûm ma'rifetiyle zabt ve idare ve rü'yet itdürülüb bir vecihle bir cânibden müdâhele olunmaması ve sen ki vekil-i mûmâ-ileyhsin sen dahi muktezâ-yi istikâmet ve sıdk û ka'biliyyetin üzere koru-yu hâss-ı mülûkâne ber vech-i sadakât-ı idare ve rü'yet mübettegâr vekâletin üzere re'âyâsının üzerlerine lâzime-i zimmet olan tekâliflerini edâ eylediklerinden sonra bir güne tekâlif-i sâ'ire ve matlûbât-ı zâide ile tazyik ve rencide misillû halden mübâ'adet birle şürût-u serbestiyyet ve mu'âfiyetlerine ri'ayet ve dikkat ve icâbindan dahi bir gûnâ ta'âddiyândan vikâyelerine ziyâde i'tinâ ve dikkat olunmak bâbında mûmâ-ileyhin vekâletini hâvî Amasya ve Ladik kazâları kâdîlarına ve sâ'ire hitâben Sivas valisi el-Hâc Mehmed Behram Paşa Hazretleri tarafından vürûd iden buyrulduğunun hülâsasıdır fî 25 C (Cemâziyelâhir)li sene 1235 (10 Nisan 1820) Kad vasala ileynâ (boş)

S.61/B.115:

Sivas valisi devletlû Behram Paşa Hazretleri tarafından vürûd iden imdâd-ı hazeriyyenin taksit-i sâni buyrulduşudur

Medine-i Amasya'da müstedâr-i şer'iat-ı garra faziletlû Efendi zide fazlühû ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân mütesellim-i 'izzetlû Ağa zide kadrühû ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân A'yân-ı vilâyet ve vücûh-u memleket ve sâ'ir erbâb-ı sahnân ve İş-Erleri zidet mukadderehûm inhâ olunur ki bâ-fermân-ı 'ali vülât-ı 'izâm ve vüzerâ-yı kirâm hazerâtının medâr ve mesârifatları için senede iki taksit ile tahsis ve ta'yin kılınan imdâd-ı hazeriyyenin taksit-i sânisinin vakt û zamanıyla işbu iki yüz otuz beş senesi mâh-ı Recebü'l-müeccidin guresine reside olub taksit-i sâni olan mal-ı hazeriyye-yi tarh ve

taksim olunduğu sizler ki bâlâda muhâtabûn mûmâ-ileyhimsiz ma'lûm ve rey' merzûmumuz oldukda Sivas Mahkemesinden mahreç pusula-yı şer'iyye-i mersûk mûcebince mâl-ı mezkûrden Livâ-yı Amasya hissesine ifrâz ve isâbet iden ma'lûmu'l-mikdar mebâliği ber-kaksim-i hazeriyye ve bâ-ma'rifet-i şer'iyye meyân kazânıza tarh ve taksim ve yerlû yerinden cem' ve tahsil ve bi't-tamam kabzına me'mûr-u mübâşirine teslimen hazinemize tesyir olunması husûsuna bi'l-vücûh-u mezid say' ve gayret ve bu vesile ile vedî'a-yı cenâb-ı hâliku'l-berâyâ olan fukara ve zü'efâdan ziyâde nesne mutâlebesiyle arezde ve te'addi gûnâ halâtın vukû'a getürülmesinden ictinâb olunmak bâbında Divan-ı Rumdan işbu buyruldu-yu tahrîr ve isdâr ve 'Alemdâr arkadaşlarının el-Hâc Mahmud Ağa ile irsâl olunmuşdur in-şâ'-Allah-u te'âlâ vusûlundan gerekdir ki vech-i meşrûh üzere mûceb-i buyruldu 'amel ve hareket ve hilâfından tehâşi ve mücânebet eylesüz deyû fi 5 B (Receb) sene 35 (18 Nisan 1820)

S.61/B.116:

Livâ-i Amasya ber-taksim-i hazeriyye

Gurûş	Akçe
1103.5	48.5

Sivas Mahkemesinden mahrec pusula sûretidir

İşbu bin ikiyüz otuz beş senesine mahsûben re's sene gurre-i muharrem i'tiyâri ve senede iki taksit ile edâ olunmak üzere Sivas Eyâletinden vülât-ı 'izâm hazretlerine bâ-fermân-ı 'ali ta'yin ve tahsis kılınan imdâd-ı hazeriyyenin taksit-i sânisinden sicill-i mahfûzda mukayyed hisse-i livâ-yı merkûm ber-vech-i bâlâ yalnız bin yüz üç buçuk gurûş ve kırk sekiz buçuk akçedir gurre-i Receb sene 235 (Nisan ortaları 1820)

Kazâ-i
Amasya
328.5 Gurûş
Mal-ı Hazeriyyeden ve
hizmetten

Kazâ-i
Gedegra
314 Gurûş
Mal-ı Hazeriyyeden ve
hizmet-i mübâşiriyeden

Kazâ-i
Havza
177 Gurûş
Mal-ı Hazeriyyeden ve
hizmet-i mübâşiriyeden

Kazâ-i
Ladik
106.5 Gurûş
Mal-ı Hazeriyyeden ve
hizmet-i mübâşiriyeden

Kazâ-i
Zünnu'n-Abâd
149 Gurûş
Mal-ı Hazeriyyeden ve
hizmet-i mübâşiriyeden

Kazâ-i
Gelin Kiras
68 Gurûş
Mal-ı Hazeriyyeden ve
hizmet-i mübâşiriyeden

Kazâ-i
Veray
68 Gurûş
Mal-ı Hazeriyyeden ve
hizmet-i mübâşiriyeden

Kazâ-i
Merzifon
132 Gurûş
Yalnız Mal-ı
Hazeriyyeden

Kazâ-i
Merzifon Abâd
48 Gurûş
Yalnız mal-ı
Hazeriyyeden

Kazâ-i
Zeytûn
75 Gurûş 18 Akçe
Yalnız Hazeriyyeden

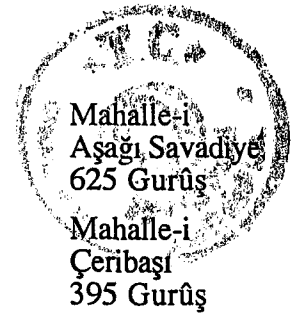
Kazâ-i
Gümüüş ma' Hacı Köy
88 Gurûş 50 Akçe
Yalnız mal-ı hazeriyyeden

Cem'an
Yekûn
1554
Yalnız bin beşyüz
elli dört gurûşdur

S.62/B.117:

İşbu bin iki yüz otuz beş senesi rûz-ı hızırından rûz-ı kasımına kadar altı mâh medine-i Amasya'dan mürûr-û 'ubûr iden ulaklara müzâyakâ ve 'usret çekdirülmeyüb Paşalar ve Elçiler mürûrlarında lede'l-iktizâ kırk re's bargirden mâ'adası vilâyet tarafından virülüb sâ'ir kalil û kesir bargirleri menzilci virmek üzere harc-ı defter ve kalemiyesi derûnunda olmak üzere ocaklıktan mâ'ada cümle ma'rifetiyle medine-i mezbûrenin imdâd-ı menzili için otuz üç bin gurûş virilmek şartıyla idâre-i menzil-i mezbûr Amasya sükkânından Hacı Yusuf zâde İbrahim Ağa'nın 'uhdesine ihâle ve tefviz olundukda ol dahi vech-i meşrûh üzere idâresine ta'ahhüd ve kabul itdikden sonra meblâğ-ı mezbûr cümle ma'rifeti ve ma'rifeti şer'ile şehri mahallât ve nahiye-i Erba' kurâlarına tevzi' ve taksim ve tahsili için menzilci-yi merkûm yedine i'tâ olunan defteridir ber-vech-i âti beyân olunur Hurrere fî'l-yevmül'l-hamis 'aşer min Recebü'l-ferd sene hamse ve selasin ve mie'teyn ve elf (28 Nisan 1820)

Mahalle-i Gümüşlü-zâde 998 Gurûş	Mahalle-i Bâyezid Paşa 853 Gurûş	Mahalle-i Çevikce 132 Gurûş	Mahalle-i Sofu-zâde 464 Gurûş
Mahalle-i Mehmed Paşa 437 Gurûş	Mahalle-i Yakutiye 240 Gurûş	Mahalle-i Yukarı Savadiye 312 Gurûş	Mahalle-i Bazar-ı Sufla 155 Gurûş
Mahalle-i Şamlar 100 Gurûş	Mahalle-i Sofular 287 Gurûş	Mahalle-i Hoca Süleyman 75 Gurûş	Mahalle-i Sarac Hâne 325 Gurûş
Mahalle-i Kocacık 200 Gurûş	Mahalle-i Uzun Mustafa 75 Gurûş	Mahalle-i Dere 420 Gurûş	Mahalle-i Temena 210 Gurûş
Mahalle-i Telci 287 Gurûş	Mahalle-i Darûl'l-İslâm 216 Gurûş	Mahalle-i Pervane 462 Gurûş	Mahalle-i Boza Hâne 957 Gurûş
Mahalle-i Eski Kethûda 748 Gurûş	Mahalle-i Hacı İlyas 561 Gurûş	Mahalle-i Deve Hâne 936 Gurûş	Mahalle-i Şeyh Garik 100 Gurûş
Mahalle-i Hızır Paşa 187 Gurûş	Mahalle-i Fahreddin 100 Gurûş	Mahalle-i Gök Medrese 125 Gurûş	Mahalle-i Ahi Sa'deddin 147 Gurûş
Mahalle-i Câmi'i Enderun 212 Gurûş	Mahalle-i Karatay 100 Gurûş	Mahalle-i Hatuniye 100 Gurûş	Mahalle-i Saray 100 Gurûş
Mahalle-i Bağ Helkis 88 Gurûş	Mahalle-i İslim 375 Gurûş	Mahalle-i Çırakçı 375 Gurûş	Mahalle-i Pirinçi 20 Gurûş
Mahalle-i Kazgancı 399 Gurûş	Mahalle-i Sade Helkis 212 Gurûş	Mahalle-i Sabıkuddin 210 Gurûş	Mahalle-i Üçler 300 Gurûş

Mahalle-i
Fethiye
276 Gurüş

Mahalle-i
Receb
115 Gurüş

Mahalle-i
Kurşunlu
74 Gurüş

Mahalle-i
Şamice
190 Gurüş

Mahalle-i
Hacı Hamza
416 Gurüş

Mahalle-i
'Acem Ali
820 Gurüş

Mahalle-i
Köprübaşı
200 Gurüş

Mahalle-i
Köyceğiz
312 Gurüş

cem'an
yekûn
16123 Gurüş

Nahiye-i Akdağ

Karye-i
Yenice
748 Gurüş

Karye-i
Zâna
748 Gurüş

Karye-i
Ebemi
748 Gurüş

Karye-i
Mürk
499 Gurüş

Karye-i
Kızıl Kışlacık
499 Gurüş

Karye-i
Seyfe
60 Gurüş

Karye-i
Soku
109 Gurüş

Karye-i
Yıkılğan
80 Gurüş

Karye-i
Sarular
80 Gurüş

Karye-i
Boyalıca
288 Gurüş

Karye-i
Kürtler
30 Gurüş

Karye-i
Saraycık
135 Gurüş

Karye-i
Taşbaşı
17 Gurüş

Karye-i
Kara Kese
218 Gurüş

Karye-i
Göndes
135 Gurüş

Karye-i
Kız Seki
69 Gurüş

Karye-i
Tura
129 Gurüş

Karye-i
Sofular ma' Aktaş
68 Gurüş

Karye-i
Dere başı Alanı
106 Gurüş

Karye-i
Koz Alanı
67 Gurüş

Karye-i
Merkeb Kışlacık
400 Gurüş

Karye-i
Akviran
335 Gurüş

cem'an yekûn
5568 Gurüş

Nahiye-i Geldigelen

Karye-i
Yavru
85 Gurüş

Karye-i
Ulus
255 Gurüş

Karye-i
Zara
255 Gurüş

Karye-i
Moramul
282 Gurüş

Karye-i
Susa
158 Gurüş

Karye-i
Kürtler
152 Gurüş

Karye-i
Yördenik
132 Gurüş

Karye-i
Orta
132 Gurüş

Karye-i
Göne
145 Gurüş

Karye-i
Musa
38 Gurüş

Karye-i
Yağmur
121 Gurüş

Karye-i
Boğa
134 Gurüş

Karye-i
Bağlıca
169 Gurüş

Karye-i
Köyceğiz
43 Gurüş

Karye-i
İl Gazi
58 Gurüş

Karye-i
Yaylacık
43 Gurüş

Karye-i
İmrü
79 Gurüş

Karye-i
Kovay
122 Gurüş

Karye-i
Bulduklu
45 Gurüş

cem'an
yekûn
2448 Gurüş

Nahiye-i Hakala

Karye-i
Hakala
38 Gurüş

Karye-i
Harman Ağılı
25 Gurüş

Karye-i
Eymir
42 Gurüş

Karye-i
Ulus
216 Gurüş

Karye-i
Kazganlı
62 Gurüş

Karye-i
Üyük
6 Gurüş

Karye-i
Arucak
82 Gurüş

Karye-i
Er Aslan
121 Gurüş

Karye-i
Hacı Bayram
38 Gurüş

Karye-i
Yüz Beği
48 Gurüş

Karye-i
Mürühor
165 Gurüş

Karye-i
Feyza
198 Gurüş

Karye-i
Kayacık
92 Gurüş

Karye-i
Değirmen deresi
39 Gurüş

Karye-i
Lab
25 Gurüş

Karye-i Kolay 42 Gurûş	Karye-i Çorlu 59 Gurûş	Karye-i Firûz 98 Gurûş	Karye-i Senezi 39 Gurûş	Karye-i Salıca 86 Gurûş
Karye-i Uzun Oba 25 Gurûş	Karye-i Kurnaz 73 Gurûş	Karye-i Deveci 85 Gurûş	Karye-i Dere 105 Gurûş	Karye-i Bayırlı 174 Gurûş
Karye-i Kulu 67 Gurûş	Karye-i Gani 25 Gurûş	Cem'an yekûn 2075 Gurûş		

Ezine Bazarı

Karye-i Ezine Bazarı 486 Gurûş	Karye-i Kızılca Kebir 375 Gurûş	Karye-i Sarı Alan 268 Gurûş	Karye-i Tatar 188 Gurûş	Karye-i Efte 235 Gurûş
Karye-i İmük 243 Gurûş	Karye Vermiş 350 Gurûş			

S.63/B.117:...

Karye-i Balalan 144 Gurûş	Karye-i Keşlik 188 Gurûş	Karye-i Halifeler 166 Gurûş	Karye-i Avşar 255 Gurûş	
Karye-i Saray özü ma' Danişmend 375 Gurûş		Karye-i Girab 213 Gurûş	Karye-i Büke 188 Gurûş	Karye-i Karataş 183 Gurûş
Karye-i Şeyh Sadi 255 Gurûş	Karye-i Kara İbrahim 128 Gurûş	Karye-i 'Asi Abdal 255 Gurûş	Karye-i Heneske 225 Gurûş	Karye-i Vadi 50 Gurûş
Karye-i Üvesay ma' Tepe Baş 105 Gurûş	Karye-i Sarı Gazi 116 Gurûş	Karye-i Zığala 105 Gurûş	Karye-i Yağcı 'Abdal 145 Gurûş	Karye-i Kara Ali 109 Gurûş
Karye-i Sevincir 89 Gurûş	Karye-i Moramu 206 Gurûş	Karye-i Bayat 33 Gurûş	Karye-i Saz 42 Gurûş	Karye-i Uygur 373 Gurûş
Karye-i Kala' 486 Gurûş	Karye-i Kâyı 22 Gurûş	Karye-i Karsın 90 Gurûş	Karye-i Keçeli 28 Gurûş	Karye-i Kız oğlu Kapısı 15 Gurûş
Karye-i Kürtler 50 Gurûş	Karye-i Kızılca Sağır 18 Gurûş	Karye-i İlyas 30 Gurûş	Karye-i Mahmadlar 12 Gurûş	Cem'an yekûn 6790 Gurûş

Min-habsu'l-mecmû' 33000 Yalnız otuz üç bin gurûşdur

S.63/B.118:

İşbu bin iki yüz otuz beş senesi ibtidâ-i muharreminden sene-i mezbûre Cemâziyel-ahiri nihayetine gelince umûr-u sancak için cümle ma'rifeti ve ma'rifeti şer'ile vâki' olan mesârifâtın defter-i müfredatıdır ki beyân olunur fî'l-yevmü'l-hâmis ve'l-'işrin min Recebül-ferd sene hamse ve selasin ve mie'teyn ve elf (8 Mayıs 1820)

Gurûş

- 00020 Devletlû Nuri Paşa Hazretleri tarafından tahrîrât ile gelen Tatar'a virilen
- 00200 Müşârûn-ileyh mahdûm Cemal Bey ve ma'iyetinde olan Mustafa Bey'e virilen iki 'aded parça bahâ ..
- 00335.5 Müşârûn-ileyh teşriflerinde hayvanatlarına alınan saman-ı bahâ ve mesârif-i sâ'ire
- 00251.5 Müşârûn-ileyhin harası için saman ve on kile şa'ir bahâ
- 00135 Mihmandar Ağa'ya ve Tüfençi başı Ağa'ya Ezine nahiyesine irsâlında virilen
- 00942
- 00071 Devletlû Nuri Paşa ve kapudan sâbık Ali Paşa Hazretleri teşriflerinde alınan nân-ı aziz bahâ
- 00175 Kasab esnafından alınan lahm-ı ganem bahâ
- 00020 Uncu esnafından alınan dakik-i has
- 00073 Mumcu esnafından alınan şem'i revgân-ı bahâ
- 00120 Mumcu Altun oğlundan alınan şem'i asl-ı bahâ
- 01401
- 01329 Müşârûn-ileyh Hazretleri teşriflerine konakların ta'miratları için alınan kereste bahâ
- 00495 Meydanlı Mıcık oğlundan alınan kiremid ve kerpiç ve toprak-ı bahâ ve kiralarna virilen
- 00927.5 Debbağ ve keçeci esnafından alınan yük-ü bahâ
- 00598.5 Konaklara Feşreş Karabet yediyle alınan çift ve nim ve bez bahâ
- 00279.5 Çilingir esnafından alınan mih-ı bahâ
- 00645 Konakların ta'miri için bina ve nacar ustadiyyeleri ve ücret-i sâ'ir amele
- 05675.5
- 00420 Kapudan-ı sâbık devletlû Ali Paşa Hazretleri teşrifiyle hayvanatlarına alınan saman ve şa'ir ve hatab-bahâ
- 00500 Müşârûn-ileyh bâ emr-i 'ali me'mûr Zaim Ağa'ya virilen bir esb-bahâ
- 00110 Şehzâde emrini getüren Tatar Alemdar'a virilen
- 00150 Sancak maslâhatı için der-'aliyyeye mahzar ve i'lâm ile ba's olunan Hacı Şeyhe virilen
- 00120 Der-'aliyye maslâhatı olmayan eşhâs makûlesinin salıverilmesi için emr-i 'ali getüren Zaim Ağa'ya virilen
- 00025 Diyarbekir firarileri için bâ-emr-i 'ali vürûd iden Tatar'a virilen
- 00040 Mübâya'acı Ali Ağa'dan mektub getüren Ağa'ya virilen
- 07040.5
- 00050 Devletlû Lütfullah Paşa Hazretleri tarafından asker isti'câline gelen Tatar'a virilen
- 00060 Müşârûn-ileyhe hazine ile irsâl olunan Tatar İhtiyar İbrahim Ağa'ya virilen
- 00050 Müşârûn-ileyhe 'arzuhâl ile ba's olunan Tatar İbrahim Ağa'ya virilen
- 00040 Müşârûn-ileyh tarafından bir def'a dahi 'asker isti'câline gelen Tatar Mehmed Ağa'ya virilen

- 00050 Müşârûn-ileyh tarafından 'asker bedeliyesi isti'câline gelen Tatar Mehmed
07290.5 Ağa'ya virilen
- 00055 Devletlû Behram Paşa Hazretlerine 'arzu hâl ile ba's olunan Tatar İbrahim Ağa'ya
virilen
- 00085 Müşârûn-ileyh Hazretlerinin Delilbaşısı tarafından mektub ile gelen oda başılara
- 00052 Müşârûn-ileyh Hazretleri tarafından yüve develeri için gelen Kavâs'a virilen
- 00500 Müşârûn-ileyh Hazretleri tarafından vücûh-u Sivas'a da'vet için gelen Şemdan
Ağası Hüseyin Ağa
- 00125 Vücûh-u Sivas'a da'veti isti'câli için gelen Tatar'a virilen
- 00070 Müşârûn-ileyh Hazretlerine mütesellim-i sâbık Osman Ağa'nın hesap defterleri
08177.5 irsâl olunan Tatar Osman Ağa'ya
- 00250 Müşârûn-ileyh Hazretleri tarafından mütesellim-i mûmâ-ileyhin hesabı rü'yet
olunmak için gelen Silahdar Ağa'nın yevmiyesi için İbrahim yediyle virilen
- 00096.5 Mûmâ-ileyhin esbleri için virilen şâ'ir bahâ
- 00257 Müşârûn-ileyh tarafından iç oğlan baş çavuşunu ve bâ-buyruldu vürûd iden
Ağalar'ın yevmiyesi için Hasan Ağa'ya virilen
- 00040 Van cânibine matlûb buyurulan mübâya'a bedeliyesi için vürûd iden Tatar'a
08821 virilen

S.64/B.118:...

Nakil yekûn

Gurûş

08821

02500 Harc-ı defter ve harc-ı i'lâmat

50000 Devletlû Behram Paşa Hazretlerine kudûmiyye ve ikrâmiyye

09000 Müşârûn-ileyh Hazretlerine esb-i bahâ ve katar-ı bahâ ve boğça bahâ

01500 Müşârûn-ileyhin kethüdâsına esb-i bahâ ve boğçe-i bahâ

02100 Müşârûn-ileyh Hazretlerinin biraderlerine virilen boğçe-i bahâ

03500 Müşârûn-ileyh Hazretlerinin mühürdârına virilen hizmet-i buyruldu

00500 Müşârûn-ileyhin daire-i 'aliyyelerine Mehmed Bey Efendi'den alınıb virilen iki
parça bahâ05120 Müşârûn-ileyh Hazretlerinin Gedüklülerine ve mütecezân ağvâtına Hacı Mahmud
Efendi'den 'alim Asim'e virilen sâ'at ve sevâ'i ve lâhor şal ve kaput bahâ

83041 Yalnız seksen üç bin kırk bir gurûşdur

S.64/B.119:

Meblâğ-ı mezbûr seksen üç bin kırk bir gurûş cümle ma'rifeti ve ma'rifeti şer' ile
Amasya Sancağı'nın hâvî olduğu yedi 'aded kazâlarına tevzi' ve taksim olunan defterdir ki
ber vech-i âti zikr olunur fî yevmül-salisü'l-'işrin min Recebü'l-ferd sene hamse ve selasin
ve mie'teyn ve elf (6 Mayıs 1820)

Kazâ-i Amasya
22960 GurûşKazâ-i Gedegra
22110 GurûşKazâ-i Havza
11907 Gurûş

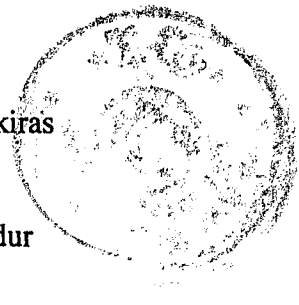
Kazâ-i Ladik
11054 Gurûş

Kazâ-i Veray
5103 Gurûş

Kazâ-i Zünnu'n-Abâd
6804 Gurûş

Cem'an yekûn
85041 Yalnız seksen beş bin kırk bir gurûşdur

Kazâ-i Kelinkiras
5103 Gurûş

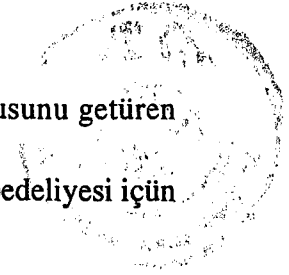

S.64/B.120:

İşbu bin iki yüz otuz beş senesi ibtidâ'i muharreminden sene-i mezbûr Cemâziyel-ahiri guresine gelince kadar 'umûr-u belde için cümle ma'rifet ve ma'rifeti şer'ile vâki' olan mesârifâtın defter-i müfredâtıdır ki ber vech-i âti beyân olunur fî'l-yevmü'l-salisü'l-işrin min Recebü'l-ferd sene hamse ve selasin ve mie'teyn ve elf (6 Mayıs 1820)

Gurûş

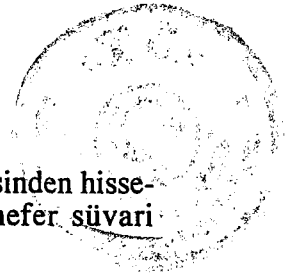
- 00150 Bâ-emr-i 'ali büyük Tezkereci Efendi Amasya'ya vürûduna on beş re's bargir kirası için virilen
- 00020 Mûmâ-ileyhin Tatarına ve Sadr'âzam Çırağı delil-başı Ağa'nın odabaşısına virilen
- 00047 Delil-Başı Hüseyin Ağa kazâmıza vürûdunda iki def'a odabaşlarına virilen
- 00100 Devletlû Baba Paşa vaktinde nalband Kar Mustafa'dan istikrâz olunub bu def'a virilen
- 00020 'Umûr-u belde için tahrîr olan mahzar ve i'lâm kalemiyyesi için Kâtib Efendi'ye virilen
- 00047 Mahzar-ı temhir itdüren Hafız Efendi'ye virilen
- 00015 Pertevlinin Çırağı Odabaşına virilen
- 00372
- 00050 Türidi oğlu Delil-başı iki def'a kazâmıza vürûdunda odabaşlarına virilen
- 00010 Mûmâ-ileyh mihmândara irsâl lunan Bekir'e virilen
- 00015 Tavas Delil-başı oğlu kazâmıza vürûdunda odabaşısına virilen
- 00015 Dilan ta'ifesi kazâmıza vürûd itdikde Çorum mutasarrıfı Ali Paşa Hazretlerine bâ-'arzûhâl ba's olunan Hacı Alemdar'a
- 00033 Dilan üzerine 'asker için ma'den Emîni Osman Ağa tarafından Gilan Tatarına virilen
- 00495
- 00450 Sivas mütesellimi Ahmed Ağa tarafından i'lân ve işâ'a buyuruldusu getüren Hazinedâr Ağa'ya virilen
- 00060 Mûmâ-ileyh Sivas'a hazine ile irsâl olunan Tatar İbrahim Ağa'ya virilen
- 00050 Çemerki suyu getüren Dervişana virilen
- 00400 Veray kazâsı ve karyesine ve Şerifte karyesine i'âne olunan
- 00470 Otuz dört senesi rûz-ı hızırında menzilci Hacı Bekdaş Ağa'nın mahallâtında bakâyâsı için
- 00072 Mukaddemâ Arpacı Nakib Ağa'dan alınan şa'ir-i bahâ
- 01997
- 00013 Havza ve Ladik ve Veray kazâlarına irsâl olunan sürücülere virilen

- 00400 Sivas Mütessellimi Seyyid Ağa tarafından i'lân ve işâ'a buyuruldusunu getiren 'Uyul Ağa'ya virilen
- 00075 Mûmâ-ileyh tarafından Van cânibine matlûb buyurulan mübâya'â bedeliyesi için Seferci başı Ağa'ya virilen
- 00025 Mûmâ-ileyh tarafından tahrîrât ile gelen Tatar'a virilen
- 01120 Merzifon ve Merzifon-Abâd kazâlarının tayinâtı husûsu için bâ-emr-i 'ali vürûd iden Tatar Mehmed Ağa'ya virilen
- 00295 Bilâ Halil oğluna mukaddemâ mahllâtdan havâle olunub henüz edâ olunmayub bu def'a virilen
- 00030 Bekir Beğ Efendi tarafından şık ile Baba Paşa Hazretleri'nin müjde haberini
03955 getiren İç Ağasına virilen
- 00045 Mumcu Altun oğlundan mukaddem olunan şem'i 'asl-ı bahâ
- 00050 Konaklar ta'mir olunurken amele üzerine nazâret iden ademe virilen
- 00264.5 Şehzâde Civânbahtın i'lân ve işâ'ası ve İslâm ile müşerref olanlar için endâht olunan toplara alınan barut bahâ
- 00015 Lazki delil başı Ali Ağa kazâmıza vürûdunda odabaşısına virilen
- 01922 Mukaddem ve mu'ahher bakkal esnafından alınan zahire ve kahve bahâ
- 00194 Mürûr û 'ubûr idenler için Emin Ağa'dan alınan seksen altı Kese duhân bahâ
- 00156.5 Camcı zimmîden alınan cam-ı bahâ
- 06602

S.65/B.120:...

- 00500 Devletlû Behram Paşa Hazretleri tarafından Merzifon ve Merzifon Abâd kazâlarının fiat husûsu için gelen Rahtivân Ağa'sına virilen
- 00300 Aşağı konağın mahiyyesi için altı aylık kirası için virilen
- 01500 Otuz beş senesi rûz-ı kasımında Menzilci Hacı Bekdaş Ağa'ya i'ane
- 00025.5 Hazine bağlandıkda sarf olunan
- 00195 Bâ-defter-i müfredât
- 09122.5
- 00200 Top sakal oğlunun mukaddem beldede olan alacağı için
- 00100 Hacı Karir-Zâde Mehmed Ağa'nın mukaddem beldede olan alacağı için
- 00332 Kürekçi Kırbil oğlunun beldede alacağı için idhâl olunan
- 01857.5 Sultân ikramiyyesi taksit-i sâni
- 01500 Taksit-i sâni tahsildariyye
- 00250 Taksit-i sâni kethü daiyye
- 13362
- 05000 Nazif Efendi'den istikrâz olunub Behram Paşa Hazretlerinin dairelerine sarf olunan
- 02440 Devletlû Nuri Paşa Hazretleri'nin esblerine ve katarlarına ve sâ'ir iktizâ iden mahallere virilen yüz otuz yedi kile şa'ir bahâ
- 03000 Müşârûn-ileyh Hazretlerine virilen üç re's esb-i bahâ
- 00500 Müşârûn-ileyh Hazretleri beldemize vürûdunda da'irelerine virilen 'avâ'idât

- 00500 Müşârûn-ileyhin zahirecisi Ağa'ya virilen
24802
- 02500 Merzifon ve Merzifon Abâd kazâları ahâlileri süvari asker bedeliyyesinden hisse-i musibelerini edâ itmeyüb sâ'ir kazâlara tarh olunan elli iki nefer süvari bedeliyesinin afv'ı için virilen i'lâm-mahsûsa harcı
- 00750 Otuz beş senesine mahsûben Lütfullah Paşa Hazretleri'nin Tatar Ağa'sı devriyyesi için
- 00566 Otuz beş senesine mahsûben ağnâm bedeliyyesi tahsiline me'mûr Ağa'nın ve müteveffâ Osman Paşa Hazretleri'nin bakâyasına me'mûrların yevmiyyesi için Hacı Hasan Ağa'ya virilen
- 01320 Kapudan-ı sâbık devletlû Ali Paşa Hazretleri'nin sâkin olduğu konakların on bir aylık kirası için virilen
- 00600 Yörükân ve ekrâd ta'ifelerinin sâkin oldukları kazâ ve kurâ ahâlileriyle bi'l-
30538 ma'iyeye tekâliflerini edâ eylemeleri için virilen harc-ı i'lâm
- 00150 Yörükân ve ekrâd ta'ifeleri hisse-i takâliflerini edâ eylemeleri bâbında vürûd iden emr-i 'ali mesârifi
- 00630 Devletlû Behram Paşa Hazretleri tarafından i'lâm ve işâ'a buyrulduyuyla vürûd iden iç oğlan başı çavuşu hizmet ve parça bahâ
- 01474 Sâbık Alay Beği Hasan Ağa'nın bâ tahsil beldede olan alacağı için idhâl olunan
- 01116 Devletlû Nuri Paşa ve Kapudan Paşa Hazretleri teşriflerinde mutbahlarına bakkal esnafından alınan zahire ve kahve bahâ
- 02500 Müşârûn-ileyhimâ Hazretleri'nin teşriflerine bâ-defter-i müfredât-ı mesârifât-ı
36408 müteferrika
- 01000 A'yâniye ve kahve bahâ
- 00400 Şehir kethüdâsına altı mâh ücret-i kalemîyye
- 05000 Harc-ı defter
- 02000 Harc-ı i'lâmât
- 00300 Kethüdâiyye
- 00200 Hüddamiyye
- 00150 Kâtibiyye
- 00050 Kaydiyye
- 00050 Muhzırıyye
45558
- 22960 Sancak masrûfâtından beldemize mûsib
- 10709 Mümteni 'ül-husûl
- 79227 Yalnız yetmiş dokuz bin ikiyüz yigirmi yedi gurûşdur

S.65/B.121:

Meblâğ-ı mezbûr cümle ma'rifeti ve ma'rifeti şer' ile şehr-i mahallât ve nahiyeye-i Erba' kurâlarına tevzi' ve taksim olunan defterdir ki ber vech-i 'atf beyân olunur

Mahalle-i Gümüşlü-zâde 1659 Gurûş	Mahalle-i Çevikce 427 Gurûş	Mahalle-i Bâyezid Paşa 2260 Gurûş	Mahalle-i Sofu-zâde 815 Gurûş

Mahalle-i Mehmed Paşa 1035 Gurûş	Mahalle-i Yakutiye 617 Gurûş	Mahalle-i Yukarı Savadiye 318 Gurûş	Mahalle-i Bazar-ı Sufla 645 Gurûş
Mahalle-i Şamlar 310 Gurûş	Mahalle-i Sofular 1048 Gurûş	Mahalle-i Hoca Süleyman 99 Gurhuş	Mahalle-i Sarac Hâne 500 Gurûş
Mahalle-i Kocacık 490 Gurûş	Mahalle-i Uzun Mustafa 226 Gurûş	Mahalle-i Dere 790 Gurûş	Mahalle-i Temena 400 Gurûş
Mahalle-i Telci 500 Gurûş	Mahalle-i Darûl'İ-İslâm 380 Gurûş	Mahalle-i Pervane 860 Gurûş	Mahalle-i Boza Hâne 2737 Gurûş
Mahalle-i Eski Kethûda 1470 Gurûş	Mahalle-i Hacı İlyas 850 Gurûş	Mahalle-i Deve Hâne 2358 Gurûş	Mahalle-i Şeyh Garik 132 Gurûş
Mahalle-i Hızır Paşa 320 Gurûş	Mahalle-i Fahreddin 130 Gurûş	Mahalle-i Gök Medrese 330 Gurûş	Mahalle-i Ahi Sa'deddin 240 Gurûş
Mahalle-i Câmi'i Enderun 310 Gurûş	Mahalle-i Karatay 197 Gurûş	Mahalle-i Hatuniye 205 Gurûş	Mahalle-i Saray 275 Gurûş
Mahalle-i Bağ Helkis 150 Gurûş	Mahalle-i İslim 851 Gurûş	Mahalle-i Çırakçı 861 Gurûş	Mahalle-i Pirinçci 75 Gurûş
Mahalle-i Kazgancı 915 Gurûş	Mahalle-i Sade Helkis 646 Gurûş	Mahalle-i Sabıkuddin 450 Gurûş	Mahalle-i Üçler 820 Gurûş
Mahalle-i Fethiye 950 Gurûş	Mahalle-i Receb 225 Gurûş	Mahalle-i Kurşunlu 125 Gurûş	Mahalle-i Aşağı Savadiye 1340 Gurûş
Mahalle-i Şarnice 540 Gurûş	Mahalle-i Hacı Hamza 800 Gurûş	Mahalle-i 'Acem Ali 1615 Gurûş	Mahalle-i Çeribaşı 680 Gurûş
Mahalle-i Köprübaşı 330 Gurûş	Mahalle-i Köyceğiz 540 Gurûş	cem'an yekûn 34846 Gurûş	

S.66/B.121:...

Nahiye-i Akdağ

Karye-i Yenice 2093 Gurûş	Karye-i Zâna 2093 Gurûş	Karye-i Ebemi 2093 Gurûş	Karye-i Mürk 1056 Gurûş	Karye-i Kızıl Kışlacık 1056 Gurûş
Karye-i Seyfe 40 Gurûş	Karye-i Soku 215 Gurûş	Karye-i Yıkılğan 195 Gurûş	Karye-i Kız Seki 185 Gurûş	Karye-i Göndes 328 Gurûş
Karye-i Sarular 103 Gurûş	Karye-i Boyalıca 482 Gurûş	Karye-i Kürtler 116 Gurûş	Karye-i Saraycık 328 Gurûş	Karye-i Taş baş 30 Gurûş

Karye-i
Tura
172 Gurûş

Karye-i
Dere başı Alanı
183 Gurûş

Karye-i
Akviran
820 Gurûş

Karye-i
Koz Alanı
83 Gurûş

Karye-i
Kara Kese
435 Gurûş

cem'an yekûn
13123 Gurûş

Nahiye-i Hakala

Karye-i
Harman Ağılı
30 Gurûş

Karye-i
Eymir
82 Gurûş

Karye-i
Ulvi
390 Gurûş

Karye-i
Arucak
220 Gurûş

Karye-i
Er Aslan
205 Gurûş

Karye-i
Yüz Beği
113 Gurûş

Karye-i
Mürühor
512 Gurûş

Karye-i
Feyza
420 Gurûş

Karye-i
Değirmen deresi
103 Gurûş

Karye-i
Lab
62 Gurûş

Karye-i
Kolay
134 Gurûş

Karye-i
Çorlu
220 Gurûş

Karye-i
Senezi
95 Gurûş

Karye-i
Deveci
134 Gurûş

Karye-i
Bayırlı
513 Gurûş

Karye-i
Kulu
174 Gurûş

Karye-i
Gani
67 Gurûş

Karye-i
Firûz
185 Gurûş

Karye-i
Kayacık
185 Gurûş

Karye-i
Kurnaz
164 Gurûş

Karye-i
Dere Köy
246 Gurûş

Karye-i
Kazganlı
164 Gurûş

Karye-i
Üyük
43 Gurûş

Karye-i
Hakala
55 Gurûş

Karye-i
Hacı Bayram
113 Gurûş

Karye-i
Hacı Bayram
113 Gurûş

Karye-i
Uzun Oba
53 Gurûş

Karye-i
Saluca
164 Gurûş

Cem'an
yekûn
4846 Gurûş

Nahiye-i Geldigelen

Karye-i
Yavru
183 Gurûş

Karye-i
Ulus
920 Gurûş

Karye-i
Zara
920 Gurûş

Karye-i
Moramul
1281 Gurûş

Karye-i
Susa
615 Gurûş

Karye-i
Kürtler
420 Gurûş

Karye-i
Yördenik
532 Gurûş

Karye-i
Orta
523 Gurûş

Karye-i
Göne
538 Gurûş

Karye-i
Musa
60 Gurûş

Karye-i
Yağmur
400 Gurûş

Karye-i
Boğa
492 Gurûş

Karye-i
Bağlıca
100 Gurûş

Karye-i
Köyceğiz
67 Gurûş

Karye-i
İl Gâzi
241 Gurûş

Karye-i
Yaylacık
123 Gurûş

Karye-i
İmrü
358 Gurûş

Karye-i
Kovay
410 Gurûş

Karye-i
Bulduklı
236 Gurûş

cem'an
yekûn
8419 Gurûş

Ezine Bazarı

Karye-i
Ezine Bazarı
1370 Gurûş

Karye-i
Kal'a
1280 Gurûş

Karye-i
Saray
990 Gurûş

Karye-i
Uygur
990 Gurûş

Karye-i
Kızılca Kebir
990 Gurûş

Karye-i
Vermiş
990 Gurûş

Karye-i
Avşar
720 Gurûş

Karye-i
Şeyh Sa'di
720 Gurûş

Karye-i
Sarı Alanı
720 Gurûş

Karye-i
Girab
720 Gurûş

Karye-i
Efte
650 Gurûş

Karye-i
Moramu
440 Gurûş

Karye-i
Tatar
500 Gurûş

Karye-i
'Asi Abdal
420 Gurûş

Karye-i
Heneske
410 Gurûş

Karye-i Ümük 410 Gurûş	Karye-i Karataş 410 Gurûş	Karye-i Büke 430 Gurûş	Karye-i Sarı Gazi 459 Gurûş	Karye-i Yağcı 'Abdal 332 Gurûş
Karye-i Zığala 359 Gurûş	Karye-i Üvesay ma' Tepe baş 330 Gurûş	Karye-i Keşlik 305 Gurûş	Karye-i Balalan 361 Gurûş	Karye-i Kara Ali 361 Gurûş
Karye-i Halifeler 361 Gurûş	Karye-i Karsın 361 Gurûş	Karye-i Kara İbrahim 361 Gurûş	Karye-i Sevincir 280 Gurûş	Karye-i Sâz 130 Gurûş
Karye-i Kâyı 205 Gurûş	Karye-i Vadi 148 Gurûş	Karye-i Bayat 155 Gurûş	Karye-i Keçeli 85 Gurûş	Karye-i İlyas 65 Gurûş
Karye-i Kız oğlu kapısı 15 Gurûş (m)	Karye-i Mahmadlar 20 Gurûş (m)	Karye-i Kızılca Sağır 30 Gurûş (maktû)	Karye-i Kürtler 110 Gurûş	Cem'an yekûn 17793 Gurûş

Min-habsu'l-mecmû' 79227 Gurûş Yalnız Yetmiş dokuz bin iki yüz yigirmi yedi gurûşdur

S.67/B.122:

Mâ-fih mine'l-vakf ve şürût vak'î min-bedih 'alâ nimetu'l-mesûd mahkemetû nushed ve lûzum-ı 'alimen bi'l-hilâf beyne'l-eimmetü'l-eslâf ve bi'l-fakirü'z-za'if ilâ kerim rabbu'l-Nazif Ahmed Nazif el-kâdî bi-medine-i Amasya el mahrûse gafere lehû

Elhamdu'l-menlâ tebdilü'l-kelimât ve lâ tağyirü'l-zât ve safât ve'l-selâvatü's-selâm 'alâ seyyidinâ Muhammed'in-ellezi asinü's-şân ed-din el metin 'ale'l-takvâ ve 'alâ alîhi ve ashâbihi ellezi estebderû ma'mûretün daru'l-bekâ be daru'l-fenâ amma ba'd işbu kitab-ı sıhhatı nisâbın tastir ve imlâ ve tahrîr ve inşâsına bâ'is-i bâdi olur ki medine-i Amasya Mahallâtından Kurşunlu Mahallesi sükkânından ashâbu'l-hayrât ve'l-hasenâtından Özlü es-Seyyid Yusuf Ağa nâm sahibü'l-hayr tarafından zikr-i câi' vakf-ı ikrâre ba'dehû da'vâ-i rüçû' ve istirdâda vekil olduğu Mahalle-i mezbûre sâkinlerinden es-Seyyid Ahmed Beğ Efendi ve bakırcı zâde es-Seyyid Mustafa Efendi nâm kimesneler şehâdetleriyle ber-nehc-i şer'î sâbit ve sübût vekâletine hükm-ü şer'î lâhik olan Deve Hâne Mahallesi sükkânından el-Hâc Ebu Bekir Efendi bin Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'î şerifde vakf-'atûl beyân li-ecli't-tescil mütevellî nasb ve ta'yin olunan Hacı İlyas Mahallesi sâkinlerinden Hacı Mehmed Efendi ibn-i Ahmed nâm kimesne mahzârında bi'l-vekâleten ikrâr-ı sahih-i şer'î ve kazâ-yı sarîh-i müdde-i idüb zikr-i âti vakfın südüruna değîn müvekkilem mûmâ-ileyhin silk-i mülk-i sahihinde olub medine-i mezbûru civarında Vâdu nâm mahalde vâki' mutasarrıf olduğu bir göz değirmenin yigirmi dört sehmden on dört sehmini müvekkilim mûmâ-ileyh hasbetullah-üs-sâmed ve taliben li-mârzeten rabbü'l-ahâd vakf-ı sahih-i müeyyed ve habs-u sarîh-i muhalled ile vakf ve habs idüb şöyle şürût eylediği vakf-ı mezbûra mütevellî olanlar değirmen-i mezkûrun yigirmi dört sehminden on dört sehmini zabt ve sene be sene hâsıl olan gallesini Kurşunlu Mahallesinde vâki' konağın civarına

nehr-i kebir üzerine müceddeden vaz' ve bina eylediği dolabın ve konağı öğünde kâ'in müceddeden bina ve ihyâ eylediği çeşmenin ve dolab-ı mezkûrdan çeşme-i mezbûreye ceryân eden su mecrâsının iktizâ iden ta'mir terimine harc ve sarf ideler ve müvekkilem vakf-ı mûmâ-ileyhe libâs hayatı lâbis ve nefsi nefisesi bedeninde enise oldukça kendi bi-nefsihi vakf-ı mezbûre ber-vech-i hasbî müteveli ola ba'd ve fatehû tevliyyet-i mezbûre ber vech-i hasbî evlâd-ı zükûrunun ve evlâd-ı evlâd zükûrunun ve evlâd-ı evlâd ve evlâd-ı zükûrunun ekber-i erşedine ba'dehûm evlâd inâsının ve evlâd-ı evlâd inâsının ve evlâd-ı evlâd-ı evlâd inâsının batne'n-ba'de batnın ve neslen ba'de nesl meşrûte ola ve ba'de inkırâzühûm el-'iyâz billahi te'âlâ medine-i Amasya da hakim bulunan Efendiler Hazeretleri ma'rifetiyle bir müteveyyin ve müstâkim kimesne vakf-ı mezbûre müteveli nasb ve ta'yin oluna müteveli-i mansûb dahi zikr olunan değirmenin yigirmi dört sehmden on dört sehm tarafına 'âid ve râci' mahsûlu ahz ve kabz idüb dalab-ı mezkûrun çeşme-i merkûmun suyundan intifâ' idenler dahi vakf-ı mezbûre ber vech-i hasbî nâzır olub çeşme-yi mezbûreye 'ale'd-devam sadd icrâsına say' ve gayret ideler ve şürût-û mezkûreye ri'ayete müte'azzir olur ise vakf-ı mezbûr mutlaka fukara-yı müslimine meşrûte ola deyû ta'yin-i şürût ve tebyin-i kuyûd idüb değirmen-i mezkûru müteveli-yi merkûma teslim ol dahi bi't-tevliye ahz ve tesellüm idüb ve emsâli gibi tasarruf eyledi didikde gıbbe't-tasdikü's-şer'i vekil-i merkûm müteveli-yi mezbûr ile kemâ hüve'l-mestûr fi'l-ketbü'l-fikhiyye min-if'ân ve vekil-i merkûm vakf-ı mezbûrdan bi'l-vekâleten rücû' ile mevkûfu müvekkil-i mûmâ-ileyh mülkine istirdâd ve müteveli-yi mezbûr dahi imtinâ' ile müstenânizen olduklarında â'lây-ı kitabı tevkî'i refî'i ile tevşih iden hakim-i hâsım ve'l-ahbâbu'l-izâl hükme câri'en bi'l-hakku ve sevâb hazretleri dahi cânib-i vakfı tercih ile 'alimen bi'l-hilâf-ı 'alâ kavî min berâh minel-eimmetü'l-eslâf vakf-ı mezbûrun sıhhat ve lüzûmuna hükm-ü sahih-i şer'i ve kazâ-ı sarîh-i mer'i buyurmalarıyla vakf-ı mezbûr sahihü'l-'azim ve mütehattim olub femen beddelehû ba'de mâ-semi'e fe-innemâ isme hû 'ale-d-din tebeddülüne in-nallehe semî'i 'alim ve ecri'l-vâkıf 'ale'l-hayyü'l-cevadü'l-kerim cerri zalike ve Hurrîre fî'l-yevmü'l-hamis-i 'aşer min Şa'banu'l-mu'azzam sene hamse ve selasin ve mie'teyn ve elf (28 Mayıs 1820)

Şuhûdu'l Hâl

Hoca eş-şeyh Hafız Abdullah Efendi

Hâlâ me'zûn-u bi'l-iftâ Ahmed Necib Efendi

Müftiyi esbâk vâzi' Mustafa Efendi

Kayalı Paşa-zâde es-Seyyid Ahmed Beğ Efendi

Serrac zâde es-Seyyid Abdulhalim Ağa

Bakırcı zâde Mustafa Efendi

Bakırcı zâde es-Seyyid Ömer Ağa

Ladikli Mustafa Efendi zâde

Es-Seyyid Hamid Efendi Derviş zâde

Mustafa Ağa kadîmi Hafız İbrahim Efendi

ve gayrühûm

S.68/B.123:

Hacı Mustafa Ağa'nın istibdâl emr-i sûretidir

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'adini'l-fezâil ve'l-keîâm Mevlânâ Amasya kâdisi zide fazlühüm tevkî'i refî'i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki sen ki Amasya kâdisi Ahmed Nazif zide fazlühüsün südde-i sa'âdetime vârid olan i'lâmında medine-i Amasya'da vâki' müteveffîye Hadice binti Ahmed nâm sahibetü'l-hayrın vakf-ı müstakilâtından medine-i mezbûre civarında ibkasıl nâm mahalde kâ'in lede'l-ahâli ve'l-cirân ma'lûmetü'l-hudûd yeri dahi mülk bir kıta' tut bağçesinin evlâdiyyet ve şürûtiyyet üzere mütevellisi olan Ayşe binti Mehmed Emin tarafından zikr-i âti husûsu takrîre vekil-i müsbet-i şer'isi zevci Hacı Ömer bin Mehmed meclis-i şer'imizde medine-i mezbûre mahallâtından Mehmed Paşa Mahallesi sükkânından el-Hâc Mustafa bin İbrahim muvâcehesinde müvekkilem merkûmenin mütevelliyesi olduğu bir kıta' vakf-ı dut bağçesi mürûr-u eyyâm ile harab olub ta'mire dahi vakıfda müsâ'ade olmadığına binâ'en merkûm Hacı Mustafa'nın silk-i mülkünde olan yine medine-i mezbûre civarında Kayadikmân nâm mahalde vâki' lede'l-ahâli ve'l-cirân ma'lûmetü'l-hudûd bir kıta' mülk-ü üzüm bağçesiyle istibdâli müvekkilem mezbûrenin muradıdır didikde kıbel-i şer'iden mürsel baş kâtib Feyzullah zide 'ilmuhû bağçe ve eşcâr ahvâline vûkufi olan bi-farz-ı mevsûku'l-keîâm müslimin ile vakf ve mülk olan bağçeler üzerlerine varılub keşf-i tahmin olundukda bağçe-i memlûke-i mezbûre kıymet ve rağbet cihetlerinden bağçe-i mezkûre-i mevkûfeden ekser ve evfer ve ma'mûr olub istibdâli min-küllü'l-vücûh cânib-i vakf-ı enfâ' olduğunu kâtib-i mûmâ-ileyh ve sâ'ir erbâb-ı vukûf meclis-i şer'e gelüb haber verdikleri mukaddema bâ-i'lâm lede'l-inhâ ve'l-istidâ' divan-ı hümâyûndan şürûtu lede's-su'âl mülk-i 'akar vakf olan 'akardan kıymeten ve rağbeten ve ecreten ve mahallen ezyed ve evfer ve istibdâlî vakf-ı şerife evveli ve enfâ' olub şürût-u istibdâl mevcûde olduğu sûretde istibdâlî tecviz eyleyen fukâhâ-i zevi'l-ibtihâcın kavleri üzere mülk olan akâr vakf-û vakf olan akâr mülk olmak ve vakf-ı evvelin şürûtu vakf-ı sâvide icrâ olunmak üzere istibdâl olunub tarafına hüccet-i şer'iyye virilmek için emr-i şerifim yazıla gelmiş ise de me'al-ı i'lâma nazaran husûs-u mezbûrede iştibâh vâki' olub mahallinden tekrar bi'l-isti'lâm tahkikî lâzım gelmekle bu sûretde istibdâl murad olunan mülk-ü üzüm bağçesinin fi'l-hakika yeri ve kürümi mülkümdür yohsa yeri 'arz-ı mirî ve kürümi mülk olan bağlardan mıdır hakikât-i hâl bi-gârez-i erbâb-ı vukûf mevsûku'l-keîâm kimesnelerden bi't-taharri gereği gibi tahkik ve tedkik veecessüs birle keyfiyyet sekk ve şübheden 'ârî olarak 'alâ vechü's-sıhhate der-'aliyyeme i'lâm olunmak için isti'lâm-ı hâvî emr-i şerifim i'tâsı rey-i menût idüğu tahrîr olunmağla vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak bâbında iki yüz otuz dört senesi evâhir-i Zilka'adesinde sâdir olan emr-i şerifim mahalline lede'l-vürûd zikr olunan üzüm bağçesinin yeri ve kürümi dahi mülk olduğunu Amasya sükkânından 'Abdi Bey oğlu Hasan ve Fındık oğlu Osman ve sâ'ir bi-garez-i erbâb-ı vukûf kimesneler meclis-i şer'e haber virdikleri beyânıyla istibdâli hâvî emr-i şerifim südüru hâzında oldukları derc ve iş'ar olunmuş olmakdan nâşî şürûtu mücebince istibdâl olunmak bâbında fermân-ı 'alışânım sâdir olmuşdur buyurdum ki hükm ü şerifimle vusûl buldukda bu bâbda sâdir

olan emrim üzere 'amel dahi sen ki Mevlânâ mûmâ-ileyhsin husûsu mezbûre mukayyed olub göresin inhâ olunduğu üzere vakf olan dut bağçesi mülk-i olan üzüm bağçesinden kıymeten ve rağbeten ve icreten ve mahallen eziyed ve evfer olub istibdâli cânib-i vakf-i evveli ve enfa' olduğu sûrette istibdâli tecvizü'l-beyân fukahâ-yı zevi'l-ibtihâcın kavleri üzere zikr olunan mülk-i üzüm bağçesi vakf ve vakf olan dut bağçesi mülki olmak ve vakf-i evvelin şürûtu vakf-i sânde icrâ olunmak şartıyla istibdâl eyleyüb tarafeyne hüccet-i şer'iyeye viresin şöyle bilesin 'alâmet-i şerife i'timad kılâsın Tahriren fî evâhir-i şehri Cemâziyelevvel sene hamse ve selasin ve mie'teyn ve elf (Martın ortaları 1820) Kad vasala ileynâ fî 25 Ş (Şaban)li sene 1235 (9 Haziran 1820)

S.69/B.124:

Rüsûm-u devriyye ile ma'an Turhal Menzili imdâdiyyesi sür-nâmesidir

Sivas Valisi vüzerâ-yı 'izâm Hazerâtlarının mevcûd-u ma'iyyeti olan sunûf-u 'askeriyyelerinin dahili Eyâlet olan Amasya kazâlarına devre ihrâcî 'adet-i kadimleri ise devletlû Behram Paşa Hazretleri rahmânul-fukara devre 'asker ihrâc itmeyüb lâkin öteden berû virülü gelen rüsûm-u devriyyeyi matlûb itmekle bu def'a bâ-buyruldu ve bâ-pusula matlûb buyurulan rüsûm-u devriyye ve esb bahâ dört bin beşyüz gurûş ve hizmet-i mübâşiriyye beşyüz gurûş ve bâ-emr-i 'ali Amasya Sancağı'nın hâvî olduğu yedi 'aded kazâdan Turhal Menziline iki mâh i'ane on iki bin gurûş ve bu husûsun dahi hizmet-i mübâşiriyyesi beşyüz gurûş ile cem'an on yedi bin beşyüz gurûşun kazâ-hâ-i mezbûreye tevzi' defteridir ki ber vech-i âti beyân olunur Hurrîre fî'l-yevmü'l-hamis 'aşer min şehri Ramazanu'l-mübârek sene hamse ve selasin ve mie'teyn ve elf (26 Haziran 1820)

Kazâ-i Amasya 4725 Gurûş	Kazâ-i Gedegra 4550 Gurûş	Kazâ-i Havza 2450 Gurûş	Kazâ-i Ladik 2275 Gurûş
Kazâ-i Zünnu'n-Abâd 1400 Gurûş	Kazâ-i Gelinkiras 1050 Gurûş	Kazâ-i Veray 1050 Gurûş	Cem'an Yekûn 17500

Yalnız on yedi bin beş yüz gurûşdur

S.69/B.125:

Kılâ'ı hâkâniye ve darbhâne-i 'âmire ve cebehâne-i ma'mûre ve sâ'ir edâvât-ı harbiyye lâzimesi için Ergani ma'deni hümâyûnunun iki yüz otuz üç senesi hasılâtundan Tokad kalhânesinde tabh ve tasfiye ve hazır û muheyyâ ve iki tertib ile müretteb olan üç yüz bin vukiyye nûhasın beher kantarının altışar buçuk gurûş ücret-i nakliyyesi cânib-i mirîden edâ olunmak üzere nuhâs-ı mezkûrun medine-i Tokad'dan Samsun iskelesine nakil ve tenzili için Amasya Sancağı'nın hâvî olduğu yedi 'aded kazâlarından ihrâcî lâzım gelen altı yüz araba cümle ma'rifeti ve ma'rifeti şer' ve ta'yin olunan mübâşiri

ma 'rifetiyle kazâ-hâ-i mezbûrelere tevzi' ve taksim olunan defterdir ki ber vech-i âti beyân olunur fî'l-yevmü'l-hâdiü'l-'işrin min şehr-i Ramazanu'l-mübârek sene hamse ve selasin ve mie'teyn ve elf (2 Temmuz 1820)

Kazâ-i Amasya 155 Araba	Kazâ-i Gedegra 150 Araba	Kazâ-i Havza 87 Araba	Kazâ-i Ladik 75 Araba
Kazâ-i Zünnu'n-Abâd 63 Araba	Kazâ-i Gelinkiras 35 Araba	Kazâ-i Veray 35 Araba	Cem'an Yekûn 600 Araba

Yalnız altı yüz arabadır

S.69/B.126:

Hâlâ Sivas Valisi devletlû el-Hâc Behram Paşa Hazretleri'nin Amasya Sancağından matlûbât mu'tâdesinin tahsiline bâ-buyruldu sâmi tahsildar ta'yin olunan Hazinedâr Ağa'ya hizmet-i tahsildariyye beş bin gurûş ve mütesellim-i esbâk İbrahim Ağa bakâyâsına me'mûr Ağa ya hizmet bin beş yüz gurûş ve bâ-buyruldu kudûmiyye isti'câline gelen Nargileci başı Ağa'ya hizmet bin gurûş ile cem'an yedi bin beşyüz gurûşun cümle ma'rifeti ve ma'rifeti şer'ile Amasya Sancağı'nın hâvî olduğu yedi aded kazâlarına tevzi' ve taksim ve tahsili için mübâşiri yedine i'tâ olunan defterdir ki ber vech-i âti beyân olunur fî'l-yevmü'l-hâdi 'aşer min Şa'banu'l-mu'azzam sene hamse ve selasin ve mie'teyn ve elf (24 Mayıs 1820)

Kazâ-i Amasya 2025 Gurûş	Kazâ-i Gedegra 1950 Gurûş	Kazâ-i Havza 1050 Gurûş	Kazâ-i Ladik 975 Gurûş
Kazâ-i Zünnu'n-Abâd 600 Gurûş	Kazâ-i Gelinkiras 450 Gurûş	Kazâ-i Veray 450 Gurûş	Cem'an Yekûn 7500

Yalnız yedi bin beş yüz gurûşdur

S.70/B.127:

Altun revâici emr-i hülâsasıdır

Bundan akdem fındık altunu on bir gurûşa ve İslâmbol zer-i mahbûbu sekiz gurûşa ve Mısır yedi gurûşa ve fındık rub'iyyesi yüz on paraya ve tam altun olmak şartıyla Tunus ve Cezayir altunları on iki şer gurûşa ve yalduz on beş gurûşa ve on paraya ve Macar altunu on beş gurûşa ve kadimise altunu on dört gurûş otuz paraya ve sekizi bir yerde İsbanya altunu yüz dört gurûşa ve riyyalin 'avâriz cebinden mâ'adâ üç nev'i altı buçuk gurûşa ve 'avâriz altı gurûşa rayici olub ziyade ve noksan alunub virilmemesine dikkat ve sufirin ta'bir olunan altun bi'l-küllîye revâcdan men' olunmağla vech-i meşrûh üzere

'amel ve hareket olunmak bâbında tenbihât ve tekyidâtı hâvî Anadolu'nun sol kolunda vâki' vüzerâ-yı 'izâm Hazerâtına ve sâ'ire hitâben şerfiriz sūdûr ve Tatar Ağalarından Hasan Tatar kulları mübâşeretiyile Amasya mahkemesine vürûd iden fermân-ı vâcibü'l-ittibânın mazmûn-u hülâsasıdır Tahriren fî-evâil-i şehri Ramazanu'l-mübârek sene hamse ve selasin ve mie'teyn ve elf (Haziran başları 1820) Kad vasala ileynâ fî 13 L (Şevval) sene 235 (24 temmuz 1820)

S.70/B.128:

Bağdad Tatarları iki yükden ziyâde yük getirmemeleri için sâdır olan emr-i 'aliyyenin hülâsasıdır

Umûr-u mühimme ile der-sa'âdetten Bağdad'a ve Bağdat'dan asitâne-i 'aliyyeye amed şûd iden Bağdad Tatarları bazan yüksüz bazanda bir iki yük ile gelürler iken bir müddetten berû ziyâde yük ile gelmeğe başlayub Bağdad Tatarlarının böyle külliyetlü yük getürmeleri menzilhânelerin harâbiyyetini mûcib ve umûr-u mühimme-i müsta'cilenin tehirini ve ahâli-yi fukaranın hasarlarını müstevcib itdüğünden fimâ-ba'd tevârûd iden Tatarları mutlaka tüccar yükü kaldırmamak ve kaldırırlar ise kendüsü te'dib ve hâmil olduğu emvâl-ı cânibi mirîden zabt olunmak bâbında Üsküdar'dan Bağdad'a varınca yol üzerinde vâki' vüzerâ-yı 'izâm ve mir-mirân-ı kirâm ve fühâm ve Zabitâna hitâben şeref-ifzâ-yı sūdûr ve Sadrı'azâm Tatarlarından Ahmet Tatar ile Amasya mahkemesine vürûd iden fermân-ı 'âlişânın hülâsasıdır Tahriren fî evâil-i şehri Ramazanu'l-mübârek sene hamse ve selasin ve mie'teyn ve elf (Haziran ortaları 1820) Kad vasala ileynâ fî 15 L (Şevval) sene 235 (26 Temmuz 1820)

S.70/B.129:

Kıdvetü'l-Nüvvâbu'l-müteşerri'in Amasya kazâsı Na'ibi Mevlânâ (boş) zide 'ilmühû tevkî'i refî'i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki Eimmeden Hafız Ahmed bin Osman zide selâhu sūdûde-i sa'âdetime 'arzuhâl idüb bu Amasya kazâsında vâki' merkûm ve mağfûrun-leh Sultân Bayezid Han Veli câmi'i şerifinin sülüs hisse imâm sâni cihetine maliye cânibinden virilen berât-ı şerifimle mutasarrıf olub 'uhdesinde lâzım gelen hizmetini edâ idüb bu makûle eimme ve hütebâ muktedâ-i nâs oldukları i'tibâriyle ancak rüsûm-u ra'iyet ve bilâ emr-i şerifi tekâlifî şâkka mutâlebesiyle te'addi olunduğun bildirüb kanun üzere 'amel olunub kazâ-i mezbûr Zabiti tarafından hilâf-ı kanun resm-i ra'iyet ve ehl-i 'örf ta'ifesi câniblerinden dahi bilâ emr-i şerifi tekâlifî şâkka mutâlebesiyle te'addi itdürülmemek bâbında emr-i şerifim sūdûrunu istida' itmekden nâşî divan-ı hümâyûnumdan kanun-u su'âl olundukda bu makûle-i eimme ve hutabâ muktezâ-i nâs oldukları i'tibâriyle ancak rüsûm-u ra'iyet ve bilâ emr-i şerifi tekâlifî şâkka mutâlebesiyle te'addi olunmak hilâf-ı kanun idüğü tahrîr olunmağla kanun üzere 'amel

olunmak bâbında fermân-ı 'alışânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerifimle vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel dahi husûs-u mezbûre tamam-ı mukayyed olub göresin inhâ olunduğu üzere merkûm Ahmed câmi'î şerifi mezbûrun bi'l-fi'il berât-ı şerifimle sülûs hisse imâm-ı sâni cihetine mutasarrıf olub 'uhdesine lâzım gelen hizmetini edâ ider ise mâdem ki imâmet hizmetinde oldukça muktedâ-i nâs olduğu i'tibâriyle kazâ-i mezbûre Zâbiti tarafından hilâf-ı kanun resm-i ra'yyet ve ehl-i 'örf ta'ifesi câniblerinden dahi bilâ emr-i şerifi tekâlif-i şâkka mutâlebesiyle zâhir olan te'addinin men' ve def'ine ve lâkin merkûmun kazâ-i mezbûre toprağında bi'l-fi'il zabt ve tasarrufunda 'avâriz hânesine bağlı tekâlif alınmak icâb ider emlâk ve arazisi olduğu halde kazâ-i mezbûr ahâlisi üzerlerine bâ-evâmir-i 'aliyye varide olan tekâlifden emlâk ve arazisi ve hâl ve tahammülüne göre hissesine isâbet iden tekâlifin emr ve defter mücebince tahsiline mübâderet eyleyüb min ba'dehû kanun ve emr-i hümayûnumda muhâlif kimesneye iş itdürmeyüb husûsu mezbûr için bir dahi emrim varmalu eylemeyesin şöyle bilesin 'alemet-i şerife i'timâd kılasın Tahriren fî evâsıt-ı şehr-i Ramazanu'l-mübârek sene erba' ve selasin ve mie'teyn ve elf (Haziran sonları 1819)

S.71/B.130:

İmâm Hafız Mehmed bin Osman'a meşrûte menzil vakfiyyesi sûretidir

Elhamdülillahi'l-ellezi ca'ilü'l-sadıkta el-câilü's-sadakatu'l-câri ye-sebeben li'l-necât mine'n-nâr ve's-selâvatu'l-selâm 'alâ Muhammedü'l-şefi'ü'l-müzeyyin fî-yevmü'l-haşru'l-karar ve 'alâ âlihî ihbâr ve sahibü'l-ibrâd amma ba'd işbu kitab-ı sıhhat nisâbın tahrîr ve imlâsına ve tastir ve inşâsına bâis-i bâdî odur ki medine-i Amasya mahallâtından Hoca Süleyman Mahallesi sükkânından âshâbu'l-hayrât ve'l-hasenâtdan Turidi-zâde Abdullah Ağa bin Ömer nâm sahibü'l-hayr tarafından zikr-i câî vakfı ikrâr ba'd ve da'vâ-yı rücû' ve istirdâda vekil olduğu Amasya ahâlisinden işçi-zâde Seyyid Mehmed bin Seyyid Ali ve değirmenci zâde Hafız Mehmed bin Ali nâm kimesneler şehâdetleriyle ber nehc-i şer'î sabit ve sübût vekâletine hükm-ü şer'î lâhik olan Amasya ahâlisinden Kara Mehmed Ağa bin Abdurrahman meclis-i şer'î enverde vakfâtü'l-beyânı li-ecli'l-tescil müteveli nasb ve ta'yin olunan Hoca Süleyman Mahallesi sükkânından Hafız Mehmed bin Osman mahzârında bi'l-vekâleten ikrâr-ı sahih-i şer'î kazâ-i sarîh-i mer'î idüb zikr-i âtî vakfın sūdûruna değin müvekkilem merkûm Abdullah Ağa'nın silk-i mülk-ü sahihinde münselik olub medine-i mezbûre Mahallâtından Hoca Süleyman Mahallesinde kâ'in bir taraftan Çıtrık Osman Ağa ve bir taraftan Zikirci oğlu Mehmed ve bir taraftan Tokadlı Rukiyye Hatun menzilleri ve taraf-ı râbi'den târik-i 'amm ile mahdûd ve fevkâni ve tahthâni iki oda ve bir mağaza ve bir mikdar bağçe ve havluyu muhtevî bir bâb mülk-i menzilinî 'âmme-i tevâbi' ve levâhiki ve kâffe-i hukuk ve mürâfıki ile müvekkilem merkûm hasbetullah-ı sâmed ve talibin li-marzeten rabbu'l-ahâd vakf-ı sahih müeyyed ve hasb-ı sarîh muhalled

ile vakfı habs idüb şöyle şart eylediki vakf-ı mezbûrun tevliyyeti ve menzil-i merkûmun sekenâsını evvelen mahalle-i mezbûrede vâki' Pir Mehmed Çelebi câmi'i şerifinin mihrabında sülüsân hisse-i imâmete mutasarrıf olan Hafız Mehmed bin Osman ba'de ve fatuhû evlâdına ve evlâd-ı evlâd-ı evlâdına ve evlâd-ı evlâd-ı evlâd-ı evlâdına ve ba'de inkırâzühüm el-'iyâz billahi te'âlâ câmi'i şerifi mezkûrun mihrabının sülüsân hisse-i imâmetine mutasarrıf olanlara şart ve ta'yin idüb menzil-i mahdûd-u mezkûru mahallinde müteveli-i merkûm Hafız Mehmed Efendi'ye faregen 'anü's-şevâgil teslim itdikde ol dahi bi't-tevliyye ahz ve teslim idüb emsâli gibi tasarruf eyledi didikde gıbbe'l-tasdikü's-şer'î vekil-i merkûm Kara Mehmed Ağa müteveli-i mezbûr Hafız Mehmed efendi ile kemâ-hüvel mestûr fî'l-kütübü'l-fıkhiyye müterâfi'an ve vekil-i merkûm müvekkilinin vakf-ı mezbûrundan rücû' ile menzil-i mevkûfu mezkûru müvekkilinin mülkine istirdâd ve müteveli-i mezbûr dahi imtinâ' ile mütenâzi'ân ve her birleri fasl ve hasm talibân olduklarında 'âlay kitabı tevkî'i refî'i ile tevşih iden hâkim-i hasım ve'l-icnâb tûbâ-leh ve hüsn-i me'ab lâzâ-yı hükme câriyen bi'l-hâk ve'l-sevâb hazretleri dahi ba'det-teemmülül-lâyık cânib-i vakf-ı evveli ve aheri 'âlimen bi'l-hilâf beyne'l-eimmetü'l-eslâf 'alâ kavlu min yerah mine'l-eimmetü'l-müctehidin rıdvanullahu te'âlâ aleyhim ecmâ'in vakf-ı mezbûrun evvelen sıhhatına saniyen lüzûmuna dahi hükm-ü sahih-i şer'î ve kazâ-i sarîh mer'î buyurmalarıyla vakf-ı mezbûru sahihül-'azim ve mütehattim olub nakiz ve nakizine mecâl-i muhâl oldu femen bedelehû ba'de mâ-sem'ehû fe innema eimme 'aled-din yubeddilûnehû innallehe sem'ül-'alimûn ve ecrü'l-vâkıf 'ale'l-hakku'l-cevâdu'l-kerim ceri-zalike ve Hurrîre fî'l-yevmü'l-hamis min Receb sene hamse ve selasin ve mie'teyn ve elf (18 Nisan 1820)

Min hicret min-lehü'l-'azze ve'l-şeref

Şuhûdu'l Hâl

Mumcu Hayrullah Ağa	Zikirci oğlu Mehmed Ağa
Ali Kara kollukçu Hacı Oruç zâde Osman Efendi	Tokadlı Mehmed Ağa
Sağır oğlu Mehmed Ağa	Duhâncı Emin Ağa
Osman Ağa	Şükür oğlu Mehmed
Diş Mehmed Ağa	Sayıcı oğlu Hacı Hasan Ağa
Demirci Feyzi Ağa	Kal'a Köyü Dikici Ahmed Ağa
Diyyikrek Hüseyin Efendi zâde Hacı Abdulkerim Ağa	Kahveci İsmail
Es-Seyyid Davud Ağa	Kara kollukcu Ahmed Ağa
Es-Seyyid Kara kollukçu	ve gayrühüm
Kalın Bıçak oğlu Dik kulak Hafız Beşe	
Üllekcî oğlu Mehmed	
ve Seydi oğlu Halil Beşe ve Ömer Ağa	

S.72/B.131:

Benim sa'âdetlû mekremetlû müriivvetlû karındaşım Hazretleri

Merzifon sâkinlerinden iken bir kaç seneden berû Amasya'da tavattun iden Hacı İsmail Efendi ile Amasyalı Veli Hüseyin oğlu Seyyid Mehmed'in hilâf-ı rıza hareketlerine

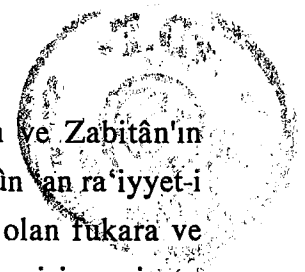
mebni mukaddemâ Limni ceziresine nefy' ve iclâ kılınmışlar ise de mu'ahheren mûmâ-ileyh İsmail Efendi ıtlak olunmuş ve merkûm Seyyid Mehmed dahi Amasya'ya gelmiş olduğundan izâle-i asâyiş-i sükkân-ı memleketi müstelzem halâta istidâr itmekle oldukları ecilden ahâli-i belde mûmâ-ileyh İsmail Efendi'yi hânesine uğratmayub redd ve merkûm Mehmed'i dahi ahz ve savb-ı mûşirilerine ihzâr eyledikleri ve fimâ ba'd Amasya'ya ayak basmayub Merzifon'a iskân ittirilmesini bâ-i'lâm ve mahzar-ı istidâ' itmiş oldukları ve mûmâ-ileyh İsmail Efendi Amasya'ya vâsıl olamadığından dahi girüye 'avdet birle Trabzon valisi sa'âdetlû Hüsrev Paşa Hazretleri'ne zehâmet eylediğinden taraf-ı mûşirilerinden matlûb olunduğu halde irsâl eyleyeceğini mübeyyin vali-yi müşârün-ileyhin savb-ı sa'âdetlerine tahrîrâtı gelmiş ve mûmâ-ileyhin nezd-i mûşirilerine ihzâr için Trabzon'a mahsûs Tatar gönderildiği ve merkûm Mehmed ve mûmâ-ileyhin belde-i mezbûrede ikâmetleri ahâli meyânelerine kuyl û kâli mûcib olacağından merkûm Mehmed'in te'dibi ve Efendi-yi mûmâ-ileyhden Merzifon ahâlisi hoşnud olarak hüsn-i hâlini mübeyyin-i i'lâm takdim itmiş oldukları beyânıyla Amasya'dan hânesini alub Merzifon'da mütavattın olması husûsunda isti'lâm-ı irâde-i şâmil feristâde ve isrâ buyurulan tahrîrât mûşirileriyle zikr olunan i'lâm ve mahzar me'alleri ma'lûm-u hulûsvari olmuşdur cem'i zaman ve bi'l-husûs evân-ı adalet-i ünvan cenâb-ı meşrihât şâhîde te'min bilâd ve irâde-i 'ibâdi müstevcib hâlâtın ikmâli matlûb-u 'ali ve bu vecihle insılâb-ı 'asâyiş sükkân-ı memleket ve fukara-yı ra'iyete ibtidâr edenlerin def'i lâzime-i memleketdâriden idüğü bedihî olmağla iş'âr-ı mûşirleri vecihle merkûm Mehmed'in iktizâ-yı te'dibi kendünün bir mahall-i ahere nakl ve iskânıyla mı olur ne vecihle icâb ider ise icrâ ve mûmâ-ileyh İsmail Efendi-yi dahi Amasya'dan hânesini alub Merzifon'a nakil ve eyva eyleyerek asâyiş-i fukara-yı ra'iyeti müstelzem ve sâ'il hasenenin ifâsına himmet buyurmaları muhavvel 'uhde-i düstûrileri idüğü beyânıyla kâime-i mu'd-te'âlâm tahrîr ve feristâde-i nâdi-i sa'âdet sırları kılınmışdır in-şâ-Allahû te'âlâ lede'l-vüsûl her halde icrâ-yı şerâ'it der-'itkâriye himmet buyurmaları me'mûldur fî 29 Ş (Şaban) sene 1235 (13 Haziran 1820)

Tabaka aslâhu'l-mahdûm ne-mekâhu'l-fakir-i ileyh 'azze şânuhû 'ale'l-müvellâl-hilâfe be-medine-i Sivas gafere lehû

S.72/B.132:

Hacı Yusuf-zâde Ali Ağa'nın ibkâ-yı mütesellimliği buyuruldusu sûretidir

Medine-i Amasya da ziynet-i ifrâ-yı sūdûr şer'i 'ali faziletlû semâhetlû efendi Hazretleri zide fazlühûm ve kıdvetül-muhakkikin me'zûn-u bi'l-iftâ fekâhetlû Efendi zide takvâhû ve 'umdetül-ulemâi'l-rasihin sâ'ir ders-i 'âmm Efendiler zâde Allahu te'âlâ zâtühûm ve kıdvetül-emâcid ve'l-â'yân medine-i merkûme hanedanından mütesellimler 'izzetlû Hacı Yusuf zâde Ali Ağa zide mecdûhu ve mefâhirül-emâsil ve'l-akrân A'yân-ı vilâyet ve Miralay ve Zabitan-ı memleket ve bi'l-'umûm vücûh ve ahâlipleri zidet

mukadderehûm inhâ olunur ki min-kablu's-sultan vülât ve hükkâm ve Zabitan'ın me'mûriyyetlerinden makdûs-u asl-ı küllüküm râ'in ve küllüküm mes'ulûn an ra'iyet-i hadis-i şerifine mâ-sıdk olmak üzere evvelen vedâyi haliku'l-berâyâ olan fakara ve zü'efanın ve berâyânın sâye-i 'adet vâye-i padişâhiden vücûhla mazelle nişin emîn ve istirâhatları esbâbı istihsâliyle devam-ı eyyâm ömr ü saltanat tacdâriye müdâvim olmaları ve sâniyen vukû' yafte olan umûr-u mehâm-ı saltanat-ı seniyye ve umûr-u 'ibâdi ber vefk-i rızâ rü'yet ve tesviyesiyle şirâze-i nizâm hüsn-i intizâm memleket-i ihtimâm olunmak kaziyesinden 'ibâret idüğü meczûm-u havâss da'vâm ve bu emr-i ehen vâcibu'l-ihtimâmın dahi istihsâli bi-tahsis-i hükkâm ve Zabitanın...

S.73/B.132:...

mensûb oldukları bilâdın vücûh ve ahâli ve cümle ile hüsn-i imtizâc ve mu'aşerete dikkat ile muktezâ-yı sadâkat ve rızâ kâripleri üzere ifâ-yı levâzım hizmet-i güzâriye sür'at-ı gayretlerine manût idüğü ma'lûm-u enâm olmağla imdi medine-i merkûmede mütesellimimiz olan Ağa-yı mûmâ-ileyh cümle ile hüsn-i imtizâc ve mu'aşerete ihtimâm iderek zâtında merkûz olan sadâkat ve istikâmet iktizâsı ifâ-yı levâzım hizmet-i güzâriye sür'atle rızâ cüyâne hareketi ol cânibden tevârüd idenlerin takrîr ve şehâdetlerinden müstebân olmağın bu sûretle Ağa-yı mûmâ-ileyhin hakkında dergâr ve istikrâr olan hüsn-i teveccühât-ı kâmilemizin semeresi olarak işbu bin iki yüz otuz altı senesine mahsûben gurre-i muharrem i'tibâriyle livâ-i mezbûrun umûr-u mütesellimliği kemâ-kân Ağa-yı mûmâ-ileyhin 'uhde-i dirâyet ve ihtimâmında ibkâ ve takrîr kılındığı sizler ki Mevlânâ Efendi ve sâ'ir muhâtabûn mûmâ-ileyhsiz ma'lûm-u dirâyet melzûmlarınız oldukda bundan böyle dahi Ağa-yı mûmâ-ileyhi livâ-yı mezbûre mütesellim bilüb re'yine ta'biyyet ve her halde umûr-u mütesellimlikle müteferri' kâffe-i husûsatda Ağa-yı mûmâ-ileyhe mu'avenet ve şer'î şerif ve kanun-u münife mutabık if'âl ve hareketine muzâheret sermûm-u gayeret eylemeyesiz ve sen ki mütesellimimiz Ağa-yı mûmâ-ileyhsin sen dahi muktezâ-yı dirâyet ve hamiyetin üzere 'uhde-i sadâkat ve istikâmetde ibkâ ve takrîr kılınan umûr-u mütesellimliği vech-i vecih ve hüsn ve tavr-ı mergûb müstehsen üzere kemâ hüve hakka idâre ve rü'yet ve cümle ile hüsn-i imtizâc ve mu'aşirete dikkat ve rü'yeti muktezi-i husûsat mevkû'nun dahi vakt ve zamanıyla ber vefk-i rızâ tanzîm ve tesviyesiyle rızâ cüyâne hareket ve fimâ ba'd dahi işbu husûsat merkûm ve vesâye-i mezkûremizle mevsûf ve mutlasıf olduğun halde hakkında rayikân olan hüsn-i teveccüh ve muhabbetimiz mezidândır mezid olacağı ma'lûmun olarak da ana göre 'akilâne ve sadıkâne hareket ve ifâ-yı levâzım hizmet-i güzâriye sür'at eylemen bâbında ibkâni hâvî ve seni beyne'l-âkrân taltif zımnında berikâ-ı semaver müstevcibu'l-cevr müteyyizân dâ'iremizden 'âlâmımız ve mühürdarımız kıdvetü'l-emâsil ve'l-âkrân 'izzetlû Mehmed Feyzi Efendi zide i'tibâren ile irsâl olunduğu muhtevî Divan-ı Rumdan işbu buyruldu tahrîr ve Efendi-yi mûmâ-ileyhe irsâl olunmuşdur in-şâ-Allahu te'âlâ vusûlunda gerekdir ki vech-i meşrûh üzere müceb buyruldu 'amel ve hareket ve hilâfı güna hareket vukû'undan begâyet hazer ve mücânebet

ve ziyade tevakki ve müba'adet eylesün deyû fî 17 Zî (Zilhicce)sene 35 (25 Eylül 1820)
Kad vasala ileynâ fî 27 Zî (Zilhicce)sene 235 (5 Ekim 1820)

Hutimet merü'l-kelâm bahşü'l-merâm neme kâhu'l-fakir-i ileyh 'azze şanuhü ve
te'âlâ Ahmed Nazif el-kâdî el-mahrûse gafere lehü Mühür

SİCİLİN 74.SAYFASI BOŞTUR

S.75/B.133:

Yâ müfeşşehü'l-ebvâb efşehü'l-tehirü'l-ebâb

'İzzet me'âb şer'iat nisâb eşrâf-ı kuzât-ı kirâm zevi'l-ihtirâm Mevlânâ Şeyh-zâde
Ahmed Es'ad Efendi vâfiyât ba'de't-tehiyyetü'l-vâfiye inhâ olunur ki Amasya Mutasarrıfı
Ahmed Nazif işbu sene hamse ve selasin ve mie'teyn ve elf Ramazan-ı mübârek
gâyetinden üç tevkitle ref' ve yeri bâste muvakkâti olduğun kâdî-'asker-i esbâk rûz-
nâmçesinde mukayyed sezevâr-ı 'inâyet-i şehri-yâri ve şayeste-i râfet-i cihândari olmanla
ber tevcihi esbâk sana ibkâ olunmuşdur gerekdir ki kazâ-i merkûme sene-i âtiye
Muharremü'l-haramı guresinden müddet-i 'örfiyye-i kâmile mutasarrıf olub beyne'l-ahâli
icrâ-yı ahkâm-ı şer'iyyede say'-ı tahmil eylesün deyû ve's-selâm

El-fakirSeyyid Mehmed Es'ad Mihî-zâde Kadı-'askeri Anadolu

S.75/B.134:

Sene fî Şa'banu'l-mu'azzam hamse ve selasin ve mie'teyn ve elf (Mayıs 1820)

Amasya Mutasarrıfı Ahmed Nazif gâyet-i şehrâtiden üç ay tevkitle ref' ve yeri bâste
muvakkati olduğu Kadı-'asker-i esbâk rûznâmçesinde mukayyed eşrâf-ı kuzât-ı kirâm
zevi'l-ihtirâmdan sezâvâr-ı 'inâyet şehriyâri ve şayeste-i rafet-i cihândari Mevlânâ Şeyh-
zâde Ahmed Es'ad da'ilerine ber tevcih-i esbâk ibkâ olunub sene-i âtiyye Muharremü'l-
haram guresinden müddet-i 'örfiyye kâmile mutasarrıf olmak ricâsına ba'de'l-'arz-ı
sadaka buyuruldu

S.75/B.135:

'İzzet me'âb şer'at nisâb eşrâf-ı kuzât-ı kirâm zevi'l-ihtirâm Mevlânâ es-Seyyid
Mustafa Edib Efendi kâm-yâb ba'de't-tehiyyetü'l-vâfiye inhâ olunur ki ber vech-i nasb
mutasarrıf olduğum Amasya Kazâsının umûr-u ahkâm-ı şer'iyyesi bâ emr-i veliyyü'n-
nâimi işbu bin iki yüz otuz altı senesi Muharremü'l-haram guresinden zabt itmek üzere
tarafımızdan cenâb-ı şerife ihâle olunmuşdur gerekdir ki kazâ-i merkûmu gurre-i mâh-ı
mezûrden bin niyâbe mutasarrıf olub beyne'l-ahâli icrâ-yı ahkâm-ı şer'i 'alî eyleyüb vâki'

olan mevtâ-yı 'askeriyyenin muhâlefâtını dahi tahrîr ve terkim ve beyne'l-verese alâ bâ-farzullahı te'âlâ tevzi' ve taksim eyleyüb cadde-i şer' i şerifi Ahmedîyyeden serimû inhirâfa cevâz göstermeyesün ve's-selâm

El-fakir Ahmed Es'ad Şeyh-zâde el-Kadı be medine Amasya

S.76/B.136:

Saçmacıbaşılık mukâta'ası emr-i sûretidir

Düstûr-u mükerrerem müşîr-i müfehham nizâmu'l-'âlem müdebbiri'l-umûru'l-cumhûr bi'l-fikrû's-sâkıb mütemmim-i mehâmu'l-enâm bi'r-reyi's-sâ'ib mümehtid-i bünyânü'd-devlet ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkânü's-sâ'adet ve'l-iclâl ve'l-mahfûf-ı bi-sünûfu 'avâtıfu'l-mülkü'l-â'lâ-'alî hâlâ Sivas valisi vezirim (boş) Paşa edâm-Allahu te'âlâ iclâlehûm ve kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'adinil fezâil ve'l-ikelâm Mevlânâ Amasya kâdîsı zide fazlühûm tevkî'î refî'î hümayûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki Haremeyni muhteremeyne tâbi' evkâfdan İstanbul da Laleli çeşme kurbunda vâki' merhûm ve mağfûrun-leh Sultân Mustafa Han tâb-e serâhin evkâfı mukâta'atından medine-i Üsküdar da kâ'in saçmahâne kârhânesi saçmacıbaşılık mukâta'asının ber vech-i mâlikâne bâ-berât-ı 'âlişân mutasarrıfı müderrisin-i kirâmdan kıdvetü'l-'ulemâi'l-muhakkikin Mehmed Raif zide 'ilmühüm takdim eylediği memhûr takriri mefhûmundan fakat İzmir'den mâ'adâ Rumeli ve Anadolu'ya ve Cezayir-i bahr-ı sefidde vâki' cem'î memâlik-i mahrûsemde i'mâl ve isâga olunan saçma ve fişenk ve fındık ve külçe kurşun ve edevâtının ahz ve fûrûhtu ve kezâlik müste'men ta'ifesinin getirdüğü saçma ve kurşunun dahi râyici üzere ahz ve iştirâsiyed-i vâhede inhisâr ile serbestiyyet üzere tarafından zabt ve rü'yet olunmak bâ-hatt-ı hümayûn şevketmakrûnum şürûtundan olmakdan nâşî mukâta'ı mezkûre mülhakâtından Amasya ve tevâbi kazâsının saçmacılığı bin iki yüz otuz altı senesi Muharremi guresinden Zilhiccesi gayetine gelince bir sene-i kâmile es-Seyyid Hafız Mehmed'e ihâle ve ilzâm olunub zabtı için emr-i şerifim südüruna tahrîr ve istidâ' itmekden nâşî hazine-i 'amirem defterlerine mürâca'at olundukda müşârün-ileyhin evkâf-ı şerifesi mukâta'âtdan medine-i Üsküdar da kâ'in saçmahâne kârhânesinin saçmacıbaşılık mukâta'ası ma'lûmu'l-mikdar mal ile mûmâ-ileyhin ber vech-i mâlikâne 'uhdesinde olduğu ve kârhâne-i mezkûrde saçma ve fişenk ve fındık ve çubuk ve külçe kurşunu i'mâl ve isâga olunub İstanbul ve İzmir'den mâ'adâ Rumeli ve Anadolu da vâki' cem'î memâlik-i mahrûsemde saçmahâne ihdâs olunmayub ve ideri olur ise men' ve ref' olunmak Müste'men ta'ifesinin getirdükleri ecnâs-ı kurşun râyici üzere kârhâne-i mezkûre mutasarrıfına virülüb ahire virilmemek düstûru'l-'amel tutulan şürûtundan olmağla şürûtu mücebine memâlik-i mahrûsemde vâki' kazâlardan beher sene mâlikâne mutasarrıfının inhâsıyla saçmacılığı 'uhdesinde ihâle olunan kazâların saçmacılıkları mültezimler tarafından zabtı için mukâddemâ evâmir-i şerifim virülü gelüb

ancak el-hâletû hazîhi kâffe-i iltizâmât bu tarafta kavi sarraf kefâletiyle dahilinde olan eyâlet ve elviye mutasarrıflarına ilzâm olunmak bâ-hatt-ı hümayûn-u şevketmakrûnum virilen nizâmî şürûtundan olduğuna binâ'en mukâta' ı merkûm mukâta'ât-ı sâ'ire misillü 'âşar-ı şer'iyye ve rüsûm-u 'örfiyyeye dair olmayub ve bedel-i ilzâmı dahi kurâ ve kasabatda sâkin fişenkçi esnafından bâ-fermân-ı 'âlişân tahsil olunub geldiğinden şürûtu ve sâbıkı vecihle iktizâ iden evâmîrinin tasdirî bâbında ruhsat-ı seniyyem erzânı kılınması husûsunu mâlikâne mutasarrıfı mûmâ-ileyh mukaddemâ lede'l-inhâ şürûtu mücebince eyâlet ve elviye mutasarrıfları taraflarından ra'iyet olunmaz ise şartıyla sâbıkı üzere evâmîri isdâr ittirilmesi husûsuna irâde-i 'aliyyem ta'allûk idüb ol-bâbda sâdir olan fermân-ı 'âlişânım mücebince virilen nizâmı şürûtundan olduğu Haremeyn-i şerifeyn muhâsebesinden der-kenâr olunmağla imdi mücebince 'amel olunmak bâbında fermân-ı 'âlişânım sâdir olmuşdur buyurdum ki hükm-ü şerifim vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sūdûr olan işbu emr-i şerifi 'âlişân vâcibu'l-ittibâ ve'l-'azimu'l-ımtisâlimin mazmûn-u münifi birle 'âmîl olasız şöyle bilesiz 'alhamet-i şerife i'timâd kılâsız Hurre fi'l-yevmü'l-hamse min şehr-i Cemâziyel-âhir sene hamse ve selasin ve mie'teyn ve elf (20 Mart 1820) Kad vasala ileynâ fi gurre-i Muharrem sene 35 (8-9 Ekim 1820)

S.76/B.137:

Saçma ve kurşunun râyici üzere ahz ve iştirâsı ve yed-i vâhîdden fûrûht olunması şartnâmesi sûretidir

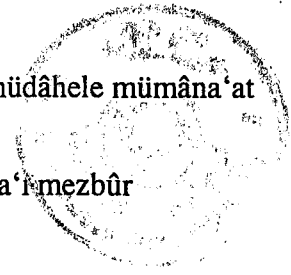
Bâ'is-i tahrîr hurûf oldur ki Hüdâvendigâr-ı esbâk cennet-mekân merhûm ve mağfûrun-leh Sultân Mustafa Han tâb-e serrâh Hazretlerinin evkâf-ı mukâta'atından bâ-berât-ı 'âlişân malikâne 'uhdemizde olub fakat İzmir'den mâ'adâ Rumeli ve Anadolu'da vâki' cem'i memâlik-i mahrûsede i'mâl ve isâga olunan saçma ve fişenk ve fındık ve çubuk ve külçe kurşun ve edevâtının ahz ve fûrûhtu ve kezâlik müste'men ta'ifesinin getürdüğü saçma ve kurşunun dahi râyici üzere ahz ve iştirâsı yed-i vâhîde inhisâr ile serbestiyyet üzere tarafımızdan zabt ve rü'yet olunmak bâ-hatt-ı hümayûn şürûtundan olmakdan nâşî mukâta'ı mezkûre mülhakâtından Amasya kazâsının işbu bin iki yüz otuz altı senesi Muharremü'l-haramı guresinden sene-i mezbûre Zilhiccesi gâyetine gelince yalnız bir sene iltizâmına talib ve rağıb olan es-Seyyid Hafız Mehmed'in ber-vech-i peşin tarafına teslim eylediği bedel-i ma'lûmu'l-mikdar ile uhdesinde tefviz ve ilzâm olunub

S.77/B.137:...

ol dahi ber-vech-i muharrer tefevvüz ve iltizâm itmekle işbu zabt-ı temessükü tahrîr ve imlâ ve mûmâ-ileyh yedine i'tâ olundu bi-menihi te'âlâ gerekdir ki sene-i merkûmede gerek i'mâl ve isâga olunan ve gerek müste'men sefinesiyle gelen eşya-yı merkûmeyi yed-i

vâhidden ahz ve fûrûht birle zabt ve idâresine taraf-ı aherden hiç ahd müdâhele mûmâna'at eylemeyeler ve's-selâm

Mehmed Şerif Mutasarrıf-ı mukâta'ı mezbûr

S.77/B.138:

Zecriyye mukâta'âtı fermân sûretidir

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'adinil-fezâil ve'l-keâm Mevlânâ Amasya kâdîsı zide fazlühû ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-â'yân Amasya A'yân'ı (Boş) zide mecdühû ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-âkrân bu husûsa mübâşir ta'yin olunan (Boş) zide kadrûhu tevkî'i refî'i hümayûn vâsil olacak ma'lûm ola ki dergâh-ı mu'allâm Kapucubaşılarında hâlâ emti'a Gümrüğü Emîni iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Seyyid Ahmed dâme mecdûhunun takdim eylediği bir kıta' memhûr takrîrî mefhûmunda me'mûr idâresi olduğu zecriyye mukâta'ası mülhakâtından Amasya kazâsının bedel-i maktû' zecriyyesi fimâ-ba'd ziyâde ve noksan kabul etmeyerek beher sene ibtidâ-yı Ağustosunda gelüb zecriyye sandığına teslim olunmak şartıyla bin yüz gurûş maktû' kayd ve bedel-i maktû' ve edevât mukarrere-i mirîye tahtına idhâl olunarak mevâcibe ve eshâm faizlerine ve mesârif-i mühimme-i müsta'cile-i mirîyye müretteb olduğundan vakt ve zamanıyla yerlü yerinden cem' ve tahsili lâzımeden olmağla işbu vakt-ı cibâyet ve tahsili duhûl iden bin iki yüz otuz beş senesine mahsûben dahi meblâğ-ı maktû' mezbûrun yerlü yeründe cem' ve tahsili için bir kıta' emr-i şerifim südürüne tahrîr ve inhâ itmekle sen ki â'yân-ı mûmâ-ileyhsin kazâ-yı mezbûrun sene-i merkûme mahsûben bedel-i maktû' rûsûm-u zecriyyesi olan bin yüz gurûş ma'rifetin ve kâdî ve mübâşiri ma'rifetiyle yerlü yeründen cem' ve tahsil ve şürûtu mûcebince onda bir gurûş hizmet-i mübâşiriyyesi başkaca edâ ve ahz olunarak kabzına me'mûre mübâşirine teslimen der-'aliyyeme irsâl ve zecriyye sandığına teslimine mezid-i say' ve gayret eylemeğin fermânım olmağın hasseten işbu emr-i celilü'l-kadrim isdâr ve mübâşir-i merkûm ile irsâl olunmuşdur imdi vüsûlunda bâlâda bast ve beyân olunduğu üzere zecriyye mukâta'ası hazine-i 'âmirimin vâridât mukarreresinden olub mecmû' hâsilâtı mevâcib ve eshâm faizlerine ve mesârif-i mühimme-i mirîyyeye müretteb olmak mülâbesesiyle beher sene vakt ve zamanıyla yerlü yeründen cem' ve tahsili labûd olmağla kazâ-yı mezbûrun sene-i merkûme mahsûben bedel-i maktû' rûsûm-u zecriyyesi olan bin yüz gurûşu ma'rifetin ve kâdî ve mübâşiri ma'rifetiyle yerlü yeründen icâb ve iktizâ edenlerden tamamen ve kâmilen cem' ve tahsil ve kabzına me'mûra teslimen der-'aliyyeme irsâl ve zecriyye sandığına teslimine mübâderet eylesin ve sen ki mübâşir-i merkûmsun sen dahi me'mûr tahsili olduğun mezkûru'l-mikdar zecriyye malını kâdî ve â'yân mûmâ-ileyhümâ ma'rifetleri ve mübâşiretinle yerlü yeründen icâb ve iktizâ idenlerden tamamen ve kâmilen cem' ve tahsil ve ahz-ı birle getirüb der-'aliyyemde zecriyye sandığına teslimine mübâderet eylesin ve sen ki kâdî-yı mûmâ-ileyhsin sen dahi mûceb-i emr-i şerifimle âmel ve hareket ve hilâfından hazer ve mücânebet eylemen bâbında fermân-ı

'âlişânım sâdir olmuşdur buyurdum ki hüküm-ü şerifimle vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sūdûr olan iş bu emr-i şerif-i celflü'l-şân vâcibü'l-ittibâ ve'l-'azimü'l- imtisâlimin mazmûn-u münif-i birle 'âmil olasız şöyle bilesiz 'alâmet-i şerife i'timâd kılâsız tahrîren fî'l-yevmü'l-sâdis-i 'aşer min şehr-i Ramazan sene hamise ve selâsin ve mie'teyn ve elf (26 Haziran 1820)

S.77/B.139:

İşbu emr-i 'ali mücebince devletlü Behram Paşa Hazretleri tarafından bir kıta' buyruldu vürûd itmîşdir

Ma'den-i hümayûn-u şâhânemden Keban ma'deni hâsılatından iki yüz otuz beş senesine mahsûben es-Seyyid Ahmed Paşa Hazretleri'nin Tatarlarından el-Hâc Mustafa ve Ömer'e terfikân hazine-i sâni i'tibâriyle on üç haml sim-ü saf ve emvâl-ı matlûbât-ı mirîyeden beş yüz Kese akçe olmak üzere bir haml altun Amasya Menzilhânesine ledî-reside eminen ve sâlimen ma'iyetüne cebelüler terfikân savb-ı mefsûde irsâl olunduğu kayd şud fî 23 Zî (Zilhicce) sene 35 (31 Ağustos 1820) Kad vasala ileynâ fî 3 M (Muharrem) sene 36 (11 Ekim 1820)

S.77/B.140:

Bir müddetden berû memûren Şam-ı şerifde ikâmet üzere iken bu def'a mahalli me'mûriyyeti Amasya'ya sarf ve tahvil kılınan dergâh-ı mu'allâm Yeniçeri Ağası esbâk el-Hâc Mehmed Ağa dâme mecdûhunun ocâğ-ı 'amire tarafından me'mûr-u mübâşirî ma'rifetiyle Amasya'ya varub anda ikâmet eylemesi bâbında sūdûr iden fermân-ı 'âlişân-ı imtisâlimin Ağa-yı mûmâ-ileyh Şam-ı şerifden hareket ve ocakdan mübâşir ta'yin olunan Ahmed Çavuş ile bir-refâke Amasya'ya vüsûl ve duhûllerinde mûmâ-ileyh Amasya da bir münâsib mahalde ikâmet itdürülüb devam-ı ömr-ü devlet ve kıvâm-ı fer' ve şevket-i şâhâne da'vetine iştigâl ve muvâzebet üzere olduğu der-'aliyyeye i'lâm olunduğu bu mahalle kayd olundu fî 15 M (Muharrem) sene 1236 (23 Ekim 1820)

S.78/B.141:

Otuz altı senesine mahsûben Ağnâm bedeliyyesi emri sûretidir

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'adini'l-fezâil ve'l-keâm Amasya Sancağı'nda vâki' kazâların kâdîları ve naibleri zide fazlühûm ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-â'yân Amasya Sancağı Mütessellimi (Boş) zide mecdûhu ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-âkrân A'yân ve Zabitan ve İş Eri ve bu husûsa mübâşir ta'yin olunan Hassam Kasabbaşısı tevâbilerinden el-Hâc İbrahim zide kadrühûm tevkî'i refî'i hümayûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki Saray-ı cedid-i 'amirem ve Saray-ı 'atîk-i ma'mûrem ve dergâh-ı mu'allâm Yeniçerileri ve Cebeci ve

Topçu ve Top Arabacı ve tersâne-i 'amirem ocakları ta'yinâtı ve mu'ayyenât-ı sâireye Hocegân-ı divan-ı hümâyûnumdan Hassam Kasabbaşısı iftihârul-emâcid ve'l-ekârim es-Seyyid Ali dâme mecdûhu ma'rifetiyle rûz-merre-i tevzi'î lâzım gelen tahm-ı gânem ta'yinâtları lâzımesi için Rumeli'nin üç kolunda vâki' kazâlardan tertib oluna gelen ağnâm el-hâlet-ü hazîhi ta'yinât-ı hümâyûnum teksîrine binâen vefâ itmediğinden bi'l-zarûr Anadolu cânibinden ağnâm mübâya'asına hâcet mes itmekden nâşî hasbe'l-iktizâbın bin iki yüz otuz altı senesine mahsûben dahi sâbıkı üzere mübâya'ası tertib olunan ma'lûmu'l-mikdar ağnâmdan sen ki mütesellim-i mûmâ-ileyhsin Amasya Sancağı'nda vâki' kazâlara bin re's ağnâm tarh ve tahmil olunmağla ol-mikdar ağnâm ber-mûceb-i şürût damızlık ve sağmal ağnâmlarından olmayarak erkek ağnâmın beher re's-i yetmişer ve kısır altmışar ve toklu ve keçi kırkar ve erkek keçinin beher re's-i altmışar ve şişek kırkar paraya olmak üzere icâb iden bahâları 'ann nakd sayıcı yedinden eshâbına i'tâ olunarak ma'rifetin ve ma'rifet-i şer' ve mübâşir-i merkûm ma'rifetiyle bir gün evvel mübâya'a ve tahsil ve der-sa'âdetime irsâl ve 'aynen edâsında fukaraya 'usret olur ise beher re's-i beşer gurûşdan bedelen tahsil ve mübâşir-i merkûma teslimen der-'aliyyeme irsâl ve tesbile mezid-i say' ve gayret eylemeğin fermânım olmağın hasseten işbu emr-i şerif-i 'âlişânım isdâr ve mübâşir-i merkûm ile irsâl olunmuşdur imdi vüsûlunda balâdâ tahrîr ve beyân olunduğu üzere livâ-yı mezbûrdan vâki' kazâlardan mübâya'ası müretteb olan mârr-üz-zikr bin re's ağnâmın ber-vech-i tekmîl der-'aliyyeme irsâl ve Hassam Kasab başısı tarafına teslim-i matlûb-u hüsrevânem idüğü ma'lûmun oldukda fermûde-i hümâyûnum üzere ol mikdar ağnâm ve keçiyi ber mûceb-i şürût yerlü yeründen mübâya'a ve tahsili ve bir taraftan âsitâne-i sa'âdetime irsâl ve 'aynen edâsında fukaraya 'usret olur ise beher re's-i beşer gurûşdan bedelleri tahsil ve mübâşirine sâlimen tesbili husûsuna mezid-i itmâm ve dikkat ve bu bâbda tereddüd ideri olur ise men' ve ref' birle mütenebbih olmayanlar isim ve şöhetleriyle keyfiyyet-i der-'aliyyeme 'arz ve i'lâm-ı mübâderet eyleyesin ve sen ki mübâşir-i merkûmsun sen dahi muktezâ-yı me'mûriyyetin üzere vaktiyle mübâya'asına dikkat ve edâsında te'annüd ideri olur ise der-sa'âdetime inhâya müsâra'at eyleyesin ve siz ki Kuzzât ve Nüvvâb ve A'yân ve Zabîtân mûmâ-ileyhûm ve sâirelersiz siz dahi mûceb-i emr-i şerifimle 'amel ve hareket ve hilâfından hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı 'âlişân sâdir olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerifimle (boş) vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref yâfte-i sūdûr olan iş bu emr-i şerif-i celîlü'l-şân vâcibü'l-ittibâ ve'l-'azimü'l-imtisâlimin mazmûn-u münif-i birle 'âmil olasız şöyle bilesiz 'alâmet-i şerife i'timâd kulasız tahrîren fî şehri Zilhicce sene hamse ve selâsin ve mie'teyn ve elf (Eylül 1820) Kad vasala ileynâ fî 3 M (Muharrem)sene 36 (11 Ekim 1820)

S.78/B.142:

İşbu bin iki yüz otuz altı senesine mahsûben Amasya Sancağı kazâlarından bâ-fermân-ı 'ali mübâya'ası müretteb ve matlûb-u hazret-i cihândâri buyurulan bin re's

ağnâmın aynen tahsili fukaraya 'usret olduğundan sâbıkı misillü beşer gurûşdan bedeliyyesi tahsil olunmasına irâde-i 'aliyye ta'alluk itmekden nâşî beher ganem beşer gurûşdan beş bin gurûş ve hizmet-i mübâşiriyye beş yüz gurûş ile cem'an beşbin beşyüz gurûş cümle ma'rifeti ve ma'rifeti şer' ile livâ-yı mezbûr kazâlarına tevzi' ve taksim olundukda meblâğ-ı mezbûrdan zikr-i âtî kazâların hisse-i mûsibeleri deftaridir ki ber vech-i âtî beyân olunur Hurrîre fî'l-yevmü'l-sâlis min şehr-i Muharremü'l-haram sene hamse ve selâsin ve mie'teyn ve elf (22 Ekim 1819)

Kazâ-i Amasya 1478 Gurûş	Kazâ-i Gedegra 1410 Gurûş	Kazâ-i Havza 774 Gurûş	Kazâ-i Ladik 705 Gurûş
Kazâ-i Zünnu'n-Abâd 433 Gurûş	Kazâ-i Gelinkiras 350 Gurûş	Kazâ-i Veray 350 Gurûş	Cem'an Yekûn 5500

Yalnız beş bin beş yüz gurûşdur

S.79/B.143:

Livâ-i Amasya

Taksit-i evvel imdâd-ı hazeriyye

Gurûş
1103.5

Akçe
48.5

İşbu bin iki yüz otuz altı senesine mahsûben re's sene gurre-i muharrem i'tibârî ve senede iki taksit ile ve beher taksiti vakt ve zamanıyla edâ olunmak üzere Eyâlet-i Sivas'tan vülât-'izâm Hazeratlarına bâ-emr-i 'ali ta'yin ve tahsil kılınan imdâd-ı hazeriyyenin taksit-i evvelinden Sivas Mahkemesinden mahrec pusula mücebince Amasya Sancağı kazâlarına ifrâz olunan ber vech-bâlâ bin yüz üç buçuk gurûş ve kırk sekiz buçuk akçenin tahsil ve kabzına me'mûre teslimen irsâl olunması bâbında Sivas valisi devletlû Behram Paşa Hazretleri tarafından vürûd iden buyurulduğunun me'al-i hülâsasıdır fî 7 M (Muharrem)sene 36 (15 Ekim 1820)

S.79/B.144:

Meblâğ-ı mezbûr bin yüz üç buçuk gurûşdan ma'dene merbût olan dört 'aded kazâların hisse-i mûsibesi ve meblâğ-ı mezbûre beş yüz elli gurûş hizmet-i mübâşiriyye dahi zamm olunarak bin altı yüz elli üç buçuk gurûşdan ma'dene merbût olmayan yedi 'aded kazâların hisse-i mûsibeleri defteridir ki ber vech-i âtî beyân olunur

Kazâ-i Amasya 355.5 Gurûş Mal-ı Hazeriyyeden ve hizmet-i mübâşiriyyeden	Kazâ-i Gedegra 340 Gurûş Mal-ı Hazeriyyeden ve hizmet-i mübâşiriyyeden	Kazâ-i Havza 191 Gurûş Mal-ı Hazeriyyeden ve hizmet-i mübâşiriyyeden

Kazâ-i
Ladik
119.5 Gurûş
Mal-ı Hazeriyyeden ve
hizmet-i mübâşiriyyeden

Kazâ-i
Veray
74 Gurûş
Mal-ı Hazeriyyeden ve
hizmet-i mübâşiriyyeden

Kazâ-i
Gümüş ma' Hacı Köy
88 Gurûş 50 Akçe

Kazâ-i
Zünnu'n-Abâd
158 Gurûş
Mal-ı Hazeriyyeden ve
hizmet-i mübâşiriyyeden

Kazâ-i
Merzifon
132 Gurûş
Yalnız Mal-ı
Hazeriyyeden

Kazâ-i
Zeytûn
75 Gurûş 18 Akçe
Yalnız mal-ı hazeriyyeden

Kazâ-i
Gelin Kiras
74 Gurûş
Mal-ı Hazeriyyeden ve
hizmet-i mübâşiriyyeden

Kazâ-i
Merzifon Abâd
48 Gurûş
Yalnız mal-ı
Hazeriyyeden

Cem'an
Yekûn
1654 Yalnız Hazeriyyeden
Yalnız bin altıyüz
elli dört gurûşdur

S.79/B.145:

'İzzet me'ab medine-i Amasya'da me'zûn-u bi'l-iftâ Ürgibi zâde Ahmed Necib Efendi ba'de's-selâm inhâ olunur ki medine-i mezbûreden beyne'l-ahâli hüsn-ü sülûkun bî-garez-i mevsûku'l-kelâm erbâb-ı vukûfdan tahkik olunub bu esnada eğerçe su'î hareketine da'ire i'lâm ve 'arz-ı mahzar vârid olmuş ise de ber vecihle 'amel ve i'tibâr olunmayub hizmet-i celile-i iftâ kemâkân tarafımızdan sana ibkâ olunmuşdur gerekdir ki lede'l-istiftâ ash-ı akvâl eimme-i hanefiyye 'aleyhim rahmetü'n-rabbü'l-beriyye ile iftâ idüb kûtüb-i mu'teberen eylesesin fî'l-yevmü'l-sâlis min şehr-i Muharremü'l-haram sene sitte ve selasin ve mie'teyn ve elf (11 Ekim 1820)

El-fakir el-Hâc Halim 'afâ 'anhu

S.79/B.146:

Devriyye buyrulduşu sûretidir

Hâlâ Sivas Valisi devletlû el-Hâc Mehmed Behram Paşa Hazretleri'nin zîr-i himâye-i asafânelerinde kâ'in kâffe-i elviye ve kazâların etraf ve enhâlarında geşt û güzâr eyleyen sürâk ve eşkiyâ şekâvet pî-şenin fukara-yı zü'efâ üzerlerinde vâki' olan zulm ve te'addileri men' ve def' olunarak tathir-i bilâd ve te'min-i kubûl-u ibâd olmaları için kâide ve yerine müstedîm üzere Delil-başıları 'izzetlû Hüseyin Ağa kulları devre aher-i ecile husûs-u mezbûr me'mûr ve ta'yin buyurulmuş olmağla o makûle beyhûde ve serseri geşt û güzâr iden sürâk ve eşkiyâ-yı sâ'ire her kangı mahalde bulunur ise lede'l-teherri Ağa-yı merkûma ifâde olunarak bi'l-ittifâk teftiş ve taharri ve zâhire ihrac ve âhz ve ve girift ve li-ecli-te'dib cânib-i müşirânelerine ihzâr olunmaları bâbında bu da'iyelerine ve sâ'ire hitâben şeref südü ve on dört baş çavuşlarından Mehmed Ağa bendeleriyle Amasya Mahkemesine

vürûd iden buyruldu-yu emr-i üslûbların hâl-i hülâsasıdır fî 9 M (Muharrem) sene 36 (17 Ekim 1820) Kad vasala ileynâ fî 3 S (Safer) sene 36 (10 Kasım 1820)

S.80/B.147:

Şer'iat şî'âr Amasya Kadısı Efendi zide fazlühû ba'de's-selâm inhâ olunur ki taht-ı hükümetten ref' olunub Muharrem guresine işbu bin iki yüz otuz altı senesinin Muharreminden altıncı bölükden işbu Hanifi Mehmed Ağa mektub ile serdar nasb olduğu işbu mahale kayd şud

Mahmud Ağa

S.80/B.148:

Ladik Kazâsı ahâlilerinin isdâr itdirdikleri emr-i şerif sûretidir

Düstûr-u mükerrerrem müşîr-i müfehham nizâmu'l-'âlem müdebbiri'l-umûru'l-cumhûr bi'l-fikrû's-sâkıb mütemmim-i mehâmu'l-enâm bi'r-reyi's-sâ'ib mümehhid-i bünyânü'd-devlet ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkânü's-sâ'adet ve'l-iclâl ve'l-mahfûf-ı bi-sünûfu 'avâtıfu'l-mülkü'l-â'lâ-'alî hâlâ Sivas valisi vezirim el-Hâc Mehmed Behram Paşa edâm-Allahu te'âlâ iclâlehûm ve kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'adinil fezâil ve'l-keâm Mevlânâ Ladik kâdîsı zide fazlühû ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-âkrân bu husûsa mübâşir ta'yin olunan Kayıkçı Mehmed zide kadrühû tevkî'i refî'i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki sen ki vezir-i müşârün-ileyhsin Ladik Kazâsı ahâlisinin mübârek rikâb-ı kamer bâb-ı mülûkâneme ref' ve takdim eyledikleri bir kıta' 'arzûhâlleri mefhûmunda İstabl-ı 'amire-i evvele tabi' Amasya Sancağında vâki' Ladik Kuru-yu hümâyûnum re'âyasının üzerlerine edâsı lâzım gelen senevi ma' zamm elli beş bin seksen akçe ceyb-i hümâyûnum ve kırk bin akçe menzil imdâdiyyesi ve kırk bin akçe irsâliyye ve hazeriyyelerini bilâ küsûr edâ eylediklerinden sonra bâ-hatt-ı hümâyûn şevketmâkrûnum min-küllü vücûh-u cemî' tekâliften mu'âf ve müsellemler ve serbestiyyet olub ol-bâbda bâlâsı hatt-ı hümâyûnumla ma'anûn kuru-yu hümâyûnum re'âyalarının yedlerinde olan emr-i 'âlişânım mücebince 'amel olunmak üzere Amasya Mahkemesi sicilline kayd için yedlerine tarafından buyruldu i'tâ olunmuş ise de hâlâ Amasya mütesellimi Hacı Yusuf oğlu Ali Amasya kâdîsı ile yekdil ve yekcihet olarak sicillâta kayd itdürülüb mütesellim-i merkûm Tüfenkçi başısının külliyyetlû asâkir ile Ladik Kazâsına irsâl ve cebren ve kahiren yigirmi beş bin gurûş tahsiline mübâşeret eylediğinden mâ'adâ güne gün zulm ve te'addiyât ibtidâr eylediğinden bir vecihle tâb-âver tahammül olamayub perişanlıklarını mûcib olduğu beyân birle merkûmların icrâ-yı te'dibleriyle ol vecihle vâki' olan te'addilerinin men' ve refî' için bir kıta' emr-i şerifim i'tâsını niyâzında olduklarını tahrîr ve istida'â ve ol bâbda Ladik Kadısının verdiği bir kıta' i'lâm ile mahzarlarını ibrâz eyledikleri ecilden hazine-i

'amirem kuyudâtına mürâca'at olundukda istabl-ı 'amire evvele tâbî' havass-ı hümâyûnum korularından Amasya Sancağında vâki' nefsi Ladik Kazası ile kurâ-yı sâire ahâlileri mâ-takaddümden berû avâriz bedeli senevi ceyb-i hümâyûnum için elli bin akçe ve menzilhânesine i'âne olarak kırk bin akçe ve irsâliye vecihle hazine-i 'amireme virülü gelen kırk bin akçeyi tamamen edâ eylediklerinden sonra sâ'ir bir mahale bir akçe virülmeyüb mu'âfiyyet ve serbestiyyetleri düstûr'l-'amel tutulub müddet-i mediden berû ve yedlerinde olan emr-i 'âlişânım zâyi' olduğundan mu'âfiyyetlerine âdem-i i'tibâr ile hilâf-ı defter-i hakkânî ve mugâyir-i kadim ehl-i 'örf ta'ifesi taraflarından te'addi ve rencide olunduklarından bahisle def' için emr-i şerifim isdârı mukaddemâ bâ-'arzûhâl lede'l-inhâ nefsi Ladik ve tevâbiden olan kurâ'anın cemâ'ati mâ tekaddümden berû saray-ı 'amireme hizmet idüb Beğlik Çayırın odun biçüb taşıya geldikleri için ulâkdan ve sahraden ve yaylı askeri harcından ve sekbândan ve doğancıdan sürgün ve orta sürgünden ve hisâr yapmasından ve bi'l-cümle 'âvâriz-ı divâniyye ve tekâlif-i 'örfiyyeden ma'sûn oldukları defter-i hakkânide kayd olunduğuna binâen ber müceb-i kayd bin yüz altmış dokuz ve yetmiş üç ve seksen yedi ve ikiyüz yigirmi yedi senelerinde sâdir olan evâmir-i şerifim müceblerince iki yüz otuz üç senesi evâhir-i Muharreminde bâlâsı hatt-ı hümâyûnumla ma'nûn yedlerinde olan emr-i şerifimi kazâ-yı mezbûr A'yân'ı Hüseyin Beğ oğlu Hüseyin nâm kimesne cebren ahz eylediğinden kaydı mücebince te'kidi hâvî sene-i sâbıka evâil-i Rebi'ü'l-âhirinde emr-i şerifim virilmiş olub ancak A'yân'ı merkûm yedinde olan emr-i şerifimi âhz ile fimâ ba'd dahl ve ta'arrûz eylememekve re'âyâ-ı merkûmenin umûr-u husûslarına idâre ve rü'yet eylemek üzere Ladik Kazâsı sâkinlerinden Tarhanacı İsmail nâm kimesne vekil-i nasb ve ta'yin olunması husûsunu koru-yu mezbûr Ağalığına bâ-berât-ı 'âlişânım mutasarrıf olan Mustafa bin Mehmed nâm kimesne tarafından bundan akdemce bâ-'arzûhâl lede'l-istidâ' merkûm İsmail'in vekâletini hâvî otuz beş senesi evâsıt-ı Muharreminde

S.81/B.148:...

başka ve vekil-i merkûmun 'adem-i idâresine mebni yedine müceddeden ocak tarafından kayıkcı vekil nasb ve ta'yin olunması husûsu bu defa' dahi koru-yu hümâyûnum Ağası mûmâ-ileyh tarafından bâ-'arzuhâl lede'l-istidâ' vekil-i merkûm İsmail 'azl ve yerine müceddeden ocak tarafından kayıkcı nasb ve ta'yin olduğunu mübeyyin sene-i merkûme evâhir-i Zilka'desinde başka evâmir-i şerifim verilmiş olduğu ba'de'l-ihrâc iktizâsı hâlâ mirâhûr-u evvelim iftihârul-emâcid ve'l-ekârim İbrahim dâme mecdûhunda isti'lâm olundukda şürût-u serbestiyyetlerini munderic Re'âyâ-ı merkûmenin yedlerinde olan hatt-ı şerifim hilâfı ve şürûtlarının mugâyiri her ne kadar akçeleri alınmış ise gerüye redd ve ma'rifeti şer' ile tazmin ve ashâblarına istirdâd olunarak sâlifü'z-zikr Mütesselim ile kâdîsının cünhe ve zulm ve te'addileri mübâşiri ma'rifetiyle tashih olunmak üzere sana hitâben kayıkcı mübâşiretiyle emr-i şerifim isdâr zulm ve te'addileri vâki' ise icrâ-yı te'dibleri rey-i 'âlişânım menût olan mevâddan idüğünü memhûren i'lâm eyledikten

sonra muktezâsı suâl olundukda ber mûceb-i i'lâm tanzîmine irâde-i 'aliyyem ta'allûk eylediği halde sonradan vürûd iden iki kıta' i'lâm ve koru-yu mezbûr Ağası Mustâfa ve vekil-i sâbık İsmail'in 'arzuhâllerinde mûnderic olunduğu vecihle zulm ve te'addiye ibtidâr iden Hüseyin Bey oğlu Hüseyin ve müfti-yi sâbık Mehmed ve müderrisi Abdullatif ve Şeyh Mehmed nâm kimesnelerin dahi isimleri tasrih olunarak ber-mûceb-i i'lâm emr-i şerifim i'tâsı husûsuna mevkûfatdan der-kenar olmağla i'lâm olunduğu vecihle ahâli-yi merkûmeden hilâf-ı serbestiyyet mugâyir emr û rızâ ve külliyyetlû meblâğ ahz olunduğu vâki' ise mahallinde ma'rifeti şer' ile rü'yet ve ba'de'l-sübût ashâbına istirdâd ile ihkâk-ı hakk ve keyfiyyetini der-'aliyyeme inhâ ve i'lâma mübâderet olunmak bâbında sana hitâb ilâvesi ve kaykıcı mübâşiretiyle emr-i şerifim isdârı husûsuna irâde-i 'aliyyem ta'allûk itmekle ol vecihle 'amel ve harekete bezl-i celle-i himmet eylemek fermânım olmağın hasseten işbu emr-i celilü'l-şânım isdâr ve mübâşir-i merkûm ile tisyâr olunmuşdur imdi vüsûlunda keyfiyyet irâde-i seniyyem mentûk-u emr-i şerifimden ma'lûmun oldukda ber vech-i muharrer ahâli-yi merkûmeden hilâf-ı şürût-u serbestiyyet ve mugâyir rızâ-yı 'âlişânım külliyyetlû mebâliğ ahz olunduğu vâki' ise mahallinde inzimâm-ı rey ve ma'rifetin ve ma'rifeti şer' ile ve cümle ittifâk ve mübâşir-i merkûm ma'rifetiyle rü'yet ve ba'de'l-sübût zahire ihrâc olundukda ashâbına istirdâd ile ihkâk-ı hakk ve 'alâ vechü's-sahihe keyfiyyetini der-sa'âdetime iş'âr sarf külli miknet eyleyesin ve siz ki kâdî ve mübâşir-i mûmâ-ileyhümâsız siz dahi tıbkı fermûde-i 'aliyyem üzere 'amel ve hareket ve hilâfını tecvizden begâyeti tehâşi ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı 'âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-ü şerifimle (Boş) vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sūdûr olan iş bu emr-i şerif-i celilü'l-şân vacibu'l-ittibâ ve'l-'azimü'l-ımtisâlimin mazmûn-u itâ'atmakrûnuyla 'amil olub hilâfına bir türlü rızâ ve cevâz göstermeyesüz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerifime i'timâd kılasız tahrîren fî gurre-i şehri Zilhicce sene hamse ve selasin ve mie'teyn ve elf (Nisan ortaları 1820) Mûcebince vezir-i müşârûn-ileyh tarafından bir kıta' buyuruldu dahi vürûd itmiştir

S.81/B.149:

Bin iki yüz otuz beş senesi Receb-i şerifinden otuz altı senesi Muharremi gurresine gelince kadar umûr-u sancak için vâki' olan mesârifâtın defter-i müfredâtıdır ki ber-cech-i âtî beyân olunur fî 15 M (Muharrem) sene 36 (23 Ekim 1820)

Gurûş

- 01100 Devletlû el-Hâc Behram Paşa Hazretleri'nin i'lân ve i'shâ'a buyrulduzu sûretidir
- 01200 Müşârûn-ileyh Hazretleri tarafından gasb olunan 'Acem malının teftişine me'mûr Selâm Ağa'sına virilen
- 00931 Müşârûn-ileyh tarafından mal-ikrâmiyyenin isti'câline me'mûr çend nefer Tatarlara virilen

- 06300 Müşârûn-ileyh tarafından Mütessellim Ağa Hazretleri'ne ibkâ buyruldu getiren Mühürdar Ağa'ya ve etbâ'ına virilen
- 00500 Mûmâ-ileyhin ma'iyyetinde olan Kapu Bölükbaşısına virilen hizmet
- 10031
- 00035 Altun râyici için bâ-emr-i 'ali vürûd iden Tatar Hüseyin Ağa'ya virilen
- 00100 Bâ-emr-i 'ali iki def'a menzil nizâmı için vürûd iden Tatarlara virilen
- 00400 Bâ-emr-i 'ali müteveffâ Osman Paşa bakâyâsına me'mûr Kâtib Efendi'ye ve bâ-buyruldu vürûd iden Ağa'ya virilen
- 00700 Gasb olunan 'Acem malı için Sivas'a irsâl ve Sivas'dan vürûd iden Tatarane virilen
- 00350 Devletlû Lütfullah Paşa Hazretleri'nin Sancakdar matlûbâtı için vürûd iden Ağalar'a virilen
- 03000 Müşârûn-ileyh Hazretleri'nin sancakdan matlûb eylediği mebâlağın resm-i için virilen
- 14616
- 00350 Müşârûn-ileyh Hazretleri Zara karyesine nüzûllarında Alay Beği Hasan yediyle da'iresine virilen 'avâidât
- 01000 Müşârûn-ileyh Hazretlerine mekâre için virilen
- 01500 Müşârûn-ileyh Hazretlerine ve Kethüdâsına virilen yedi 'aded kumaş bahâ ve bir 'aded şâl-ı bahâ
- 00150 Müşârûn-ileyh Hazretleri'nin zahirecisine virilen
- 00025 Müşârûn-ileyh tarafından isti'câle gelen Kavas'a virilen
- 00015 Müşârûn-ileyh tarafından vürûd iden Tatar Oda Başısına virilen
- 00020 Müşârûn-ileyh Hazretleri'ne irsâl olunan Ali Ağa'ya virilen
- 03379 Mübâya'acı Ali Ağa'ya sancağın mübâya'a fiatı hülâsatı için virilen
- 21055
- S.82/B.149:...**
- Nakil yekûn
- Gurûş**
- 21055
- 02369 Sancağın fiatı husûsu için der-'aliyyeye irsâl olunan mahzar ve i'lâm ile ba's olunan Bekni zâde Mustafa Ağa'ya ve Hacı Abdullah Efendi'ye virilen
- 02100 Bâ-emr-i 'ali nuhâs nakline me'mûr Çukadar Ağa'ya ve bâ-buyruldu vürûd iden Ağa'ya virilen hizmet
- 00025 Beytü'l-mâl-ı müslimin için vürûd iden Ocak Çavuşuna virilen
- 00100 Sancak mesâlihi için Sivas'a irsâl olunan Hacı Hafız Ağa'ya virilen
- 25749
- 05000 Zamm-ı cedid
- 02000 Şartnâme ve buyruldu hizmetleri
- 03000 Sancakdan tahsildâriyye
- 05000 Mütessellim Ağa'nın mesârif-i müteferrikâsı
- 40749

- 02736 Sancak fiatı husûsu için der-‘aliyyeye irsâl olunan 41 her bir bedeliyye bahâ
- 03000 Devletlû Lütfullah Paşa Hazretleri Kazâ ve Nevâhiyelerimizde üç gice beytütetlerine irsâl olunan ecnâs-ı zehâir bahâ
- 02500 Harc-ı i‘lâmat
- 35500 Otuz altı senesine mahsûben Sivas Valisi devletlû el-Hâc Mehmed Behram Paşa Hazretleri'nin ikrâmiyyesi
- 00916 İkrâmiyyenin isti‘câli için bâ-buyruldu vürûd iden Ağalar'a virilen
- 85041 Yalnız seksen beş bin kırk bir gurûşdur

S.82/B.150:

Meblâğ-ı mezbûr cümle ma‘rifeti ve ma‘rifeti şer‘ile Amasya Sancağı'nın hâvî olduğu zikr-i âtî yedi ‘aded kazâlarına tevzi‘ olunan defterdir ki ber vech-i âtî beyân olunur

Kazâ-i Amasya 22960 Gurûş	Kazâ-i Gedegra 22110 Gurûş	Kazâ-i Havza 11907 Gurûş	Kazâ-i Ladik 11054 Gurûş
Kazâ-i Zünnu'n-Abâd 6804 Gurûş	Kazâ-i Gelinkiras 5103 Gurûş	Kazâ-i Veray 5103 Gurûş	Cem‘an Yekûn 85041

Yalnız Seksen beş bin kırk bir gurûşdur

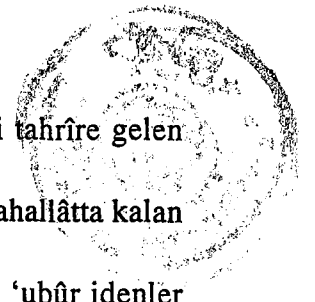
S.82/B.151:

İşbu bin iki yüz otuz beş senesi Receb-i şerifinden otuz altı senesi Muharremi guresine gelince kadar umûr-u memleket için vâki‘ olan mesârifâtın defter-i müfredâtıdır ki ber vech-i âti beyân olunur Fî 15 M (Muharrem) sene 36 (23 Ekim 1820)

Gurûş

- 00100 Merzifon mesâlihi için der-‘aliyyeye ‘arzuhal irsâl olunan Kapu Kethüdâsı Çukadarına virilen
- 00800 Amasya Kazâsı ahâlilerinin Merzifon ve Merzifon Abâd Kazâları ahâlilerinden matlûbatları terâ‘i kati‘ bâ-emr-i ‘ali ve bâ-buyruldu vürûd iden Osman Beğ'e virilen
- 00500 Turhal menzili imdâdiyyesinin üç def‘a isti‘câline gelen Tatar'a virilen
- 00080 Asitâneye akçe ile irsâl olunan Tatar'a virilen
- 00100 Okat karyesi ahâlileri sâkin oldukları kazâları ahâlileriyle bi'l-ma‘iyye tekâliflerini edâ eylemeleri için fermân-ı ‘ali getüren Tatar'a virilen
- 00122 Asitâne-i ‘aliyye için hazine yed olundukda vâki‘ olan mesârifât
- 01702
- 00025 Samsun'a maslâhat irsâl olunan Tatar'a virilen
- 00050 Merhûm Yemenici zâde Yusuf Paşa'nın haremi Amasya'ya vürûdunda mihmândâr olan Tatar'a virilen
- 00500 Umûr-u belde için âsitâneye bâ-i‘lâm irsâl olunan Çukadar Ağa'ya virilen

- 04765 Otuz beş senesine mahsûben Turhal Menzili imdâdiyyesi ve delilbaşı devriyyesine hisse-i musibemiz
- 00643.5 Otuz beş senesine mahsûben umûr-u hazeriyyenin taksit-i evveli ve taksit-i saniyyesinden hisse-i mûsibemiz
- 01000 Otuz beş senesi Muharremi tevzi'inden Karaseker bağlarının bin gurûş salyanesi tahsil ve umûr-u belde'ye sarf olunmağla mütesellim Ağa'ya virilen
- 00611 Gelin kiras Kazâsının Sultân ikrâmiyyesi tahsil ve umûr-u beldeye sarf 09256.5 olunmağla Mütesellim Ağa'ya virilen
- 03000 Otuz beş senesine mahsûben Samsun İskelesine nakl-i nuhâs için araba kiralardan hisse-i musibemiz
- 00180 Amasya Kazâsına vürûd iden Delilân ve Tüfenkçibaşiyân Odabaşlarına virilen
- 00450 Merzifonlu Hacı İsmail Efendi vatan asliyesine isâl ve iskân için bâ-emr-i 'ali ve bâ-buyruldu vürûd iden sakallı Ağa'sına virilen
- 00025 Umûr-u belde için mahzar ve i'lâmat tahrîr için Kâtib Efendi'ye virilen
- 01016 Kapudan-ı asbık Seyyid Ali Paşa Hazretleri'nin sâkin olduğu konak ta'miri için Usta Mehmed yediyle sarf olunan
- 00231.5 Müşârûn-ileyh Hazretleri'nin konağı döşemesi için Hacı Latif yediyle alınan çit ve ben-bed ve sâ'ir eşya bahâ
- 01000 Devletlû Behram Paşa Hazretleri'nin Tatar Ağası ser-devriyyesi için virilen
15159
- 01000 Müşârûn-ileyh Hazretleri'nin Kethüdâsı 'azl olunub âher kethüdâ nasb olundukda kara ile gelen Ağa'ya ve Turhal Menziline ve sâ'ire i'lâm olunur
- 00100 Müşârûn-ileyh tarafından bâ-buyruldu vürûd iden Seferci başı Ağa'ya virilen
- 01000 Müşârûn-ileyh Hazretleri tarafından ikrâmiyye tahsiline gelen Ağa'ya harçlık ve
17259 hediye bahâ
- S.83/B.151:...**
- Nakil yekûn
- Gurûş**
17259
- 02025 Müşârûn-ileyh tarafından bâ-buyruldu ikrâmiyye tahsiline gelen Hazinedâr Ağa'ya ve isti'câline gelen Nargileci başı Ağa'ya virilen
- 05640.5 Müşârûn-ileyhin ikrâmiyyesi tahsili için vürûd iden Hazinedâr Ağa'nın ve adamlarının ve sâ'ir mürûr aydınların yevmiyyeleri
- 00060 Ramazan-ı şerifde vakt-ı iftârı i'lân için fişenk endâhtına virilen 30 gurûş ve top endâhtına virilen 30 gurûş
- 00175 Gelin kiras Kazâsında ikrâmiyye tahsiline me'mûr Hüseyin Çavuş'a virilen
- 00355 Devletlû Nuri Paşa Hazretleri Er-Aslan ve Kıyıcak nâm karyelerde nüzûllerine ahâli-i merkûmuna i'âne
- 00700 Veray ve Şerife karyelerine Delilan ta'ifeleri vürûdunda karyeteyn-i mezbûreteyne i'ane
- 03500 Harciyâb ve harc-ı buyruldu
- 00175 Umûr-u belde için iki def'a Sivas'a irsâl olunan Tatarlara virilen
29889.5

- 01000 Gürcü-zâde müteveffâ İbrahim Bey'in mülhakâtını bâ-emr-i 'ali tahrîre gelen Hocegân Efendi'ye virilen hediye ve esb-i bahâ
- 01000 Otuz beş senesi rûz-ı hızırında Menzilci Hacı İbrahim Ağa'nın mahallâta kalan bakâyası için virilen
- 01350 Menzilcinin mu'tâd olarak virdiği bargirlerden ma'âda mürûr-u 'ubûr idenler için vilâyet tarafından virilen yüz otuz beş re's bargir kirası
- 00838 Mürûr-u 'ubûr idenler için Bazar-başdan alınan 60 kıyye kahve bahâ ve zehâir bahâ
- 00200 Mürûr-u 'ubûr idenler için Emin Ağa'dan alınan 80 kıyye duhân-ı bahâ
- 00135 Ramazan ve 'iydeyn ve islâm ile müşerref olanların i'lânı için endâht olunan toplar için Barudcu Hafız'dan alınan barud bahâ
- 02800 Nafiz Efendi'den istikrâz olunub bâ-tahvil-i divanımız
- 00061 Bâ-defter-i müfredât
37273.5
- 01000 Muhtar-ı beldenin kahve bahâsı
- 00500 Hacı Başının kahve bahâsı
- 00400 Şehir kethüdâsının ücret-i kalemiyyesi
- 01478 Otuz altı senesine mahsûben mübâya'ası müretteb olunan ağnâm bedeliyyesinden hissemize isâbet iden
- 00355.5 Otuz altı senesine mahsûben imdâd-ı hazeriyenin taksit-i evvelinden hissemize isâbet iden
- 00720 Kapudan-ı asbık devletlû Ali Paşa Hazretleri'nin sâkin olduğu konak kirası
41727 için virilen
- 02000 Otuz beş senesi rûz-ı hızırından otuz altı senesi rûz-ı kasımına kadar Menzilci Ağa'ya i'ane
- 00117 Dülger Usta Mehmed yediyle mukaddem ve mu'ahher mahkemenin ta'miri için sarf olunan
- 00149 Ekmekci ve Kasab ve Mumcu esnafına düyyûn
- 00075 Konağın ve mahkemenin üç aded Saraydarlarına virilen
- 00500 Tezkireci Efendi'ye virilen esb-i bahâ
- 01857.5 Nefs-i Amasya'nın sultan ikrâmiyyesi taksit-i evvel
46425.5
- 01500 Taksit-i evvel tahsildâriyye
- 00250 Taksit-i evvel kethüdâiyye
- 03500 Hil'at-ı bahâ
- 00750 Üç günlük zahire bahâ
- 10000 Mütesellim Ağalar'dan
- 22960 Sancak mesârifinden hissemize mûsib
85385.5
- 05000 Harc-ı defter
- 02000 Harc-ı i'lâmat

00200 Kethüdâiyye

00200 Hüddâmiyye

00200 Kâtibiyye

00050 Tesciliyye

00050 Muhziriyeye

01981.5 Harc-ı havâlât

95067 Yalnız doksan beş bin altmış yedi gurûşdur

S.83/B.152:

Meblâğ-ı mezbûrun cümle ma'rifeti ve ma'rifeti şer'ile Mahallât-ı şehr ve nahiyeye-i Erba' kurâlarına tevzi' olunan defterdir ki ber-vech-i âti beyân olunur

Mahalle-i Gümüştü-zâde 1955 Gurûş	Mahalle-i Çevikce 499 Gurûş	Mahalle-i Bâyezid Paşa 3165 Gurûş	Mahalle-i Sofu-zâde 466 Gurûş
Mahalle-i Mehmed Paşa 1210 Gurûş	Mahalle-i Yakutiye 765 Gurûş	Mahalle-i Yukarı Savadiye 438 Gurûş	Mahalle-i Bazar-ı Sufla 466 Gurûş
Mahalle-i Şamlar 369 Gurûş	Mahalle-i Sofular 1238 Gurûş	Mahalle-i Hoca Süleyman 104 Gurûş	Mahalle-i Sarac Hâne 589 Gurûş
Mahalle-i Kocacık 579 Gurûş	Mahalle-i Uzun Mustafa 265 Gurûş	Mahalle-i Dere 938 Gurûş	Mahalle-i Temena 545 Gurûş
Mahalle-i Telci 597 Gurûş	Mahalle-i Darûl'-İslâm 448 Gurûş	Mahalle-i Pervane 1018 Gurûş	Mahalle-i Boza Hâne 3112 Gurûş
Mahalle-i Eski Kethûda 1435 Gurûş	Mahalle-i Hacı İlyas 998 Gurûş	Mahalle-i Deve Hâne 3155 Gurûş	Mahalle-i Şeyh Garik 155 Gurûş
Mahalle-i Hızır Paşa 496 Gurûş	Mahalle-i Fahreddin 135 Gurûş	Mahalle-i Gök Medrese 399 Gurûş	Mahalle-i Ahi Sa'deddin 292 Gurûş

S.84/B.152:...

Mahalle-i Câmi'i Enderun 432 Gurûş	Mahalle-i Karatay 230 Gurûş	Mahalle-i Hatuniye 250 Gurûş	Mahalle-i Saray 328 Gurûş
Mahalle-i Bağ Helkis 139 Gurûş	Mahalle-i İslim 999 Gurûş	Mahalle-i Çırakçı 1020 Gurûş	Mahalle-i Pirinçci 85 Gurûş
Mahalle-i Kazgancı 1100 Gurûş	Mahalle-i Sade Helkis 766 Gurûş	Mahalle-i Sabikuddin 720 Gurûş	Mahalle-i Üçler 1079 Gurûş
Mahalle-i Fethiye 1100 Gurûş	Mahalle-i Receb 255 Gurûş	Mahalle-i Kurşunlu 140 Gurûş	Mahalle-i Aşağı Savadiye 1574 Gurûş

Mahalle-i
Şamice
625 Gurûş

Mahalle-i
Hacı Hamza
1079 Gurûş

Mahalle-i
'Acem Ali
1898 Gurûş

Mahalle-i
Çeribaşı
955 Gurûş

Mahalle-i
Köprübaşı
369 Gurûş

Mahalle-i
Köyceğiz
738 Gurûş

cem'an
yekûn
42157 Gurûş

Nahiye-i Akdağ

Karye-i
Zâna
2405 Gurûş

Karye-i
Yenice
2405 Gurûş

Karye-i
Ebemi
2405 Gurûş

Karye-i
Mürk
1203 Gurûş

Karye-i
Kızıl Kışlacık
1203 Gurûş

Karye-i
Merkeb Kışlacık
925 Gurûş

Karye-i
Seyfe
40 Gurûş

Karye-i
Sofular ma' Aktaş
59 Gurûş

Karye-i
Soku
221 Gurûş

Karye-i
Yıkılğan
216 Gurûş

Karye-i
Göndes
364 Gurûş

Karye-i
Sarular
194 Gurûş

Karye-i
Boyalıca
556 Gurûş

Karye-i
Kürtler
132 Gurûş

Karye-i
Saraycık
439 Gurûş

Karye-i
Kız Seki
171 Gurûş

Karye-i
Taşbaş
25 Gurûş

Karye-i
Tura
250 Gurûş

Karye-i
Derebaşı Alanı
238 Gurûş

Karye-i
Akviran
946 Gurûş

Karye-i
Koz Alanı
90 Gurûş

Karye-i
Kara Kese
489 Gurûş

cem'an yekûn
15006 Gurûş

Nahiye-i Geldigelen

Karye-i
Yavru
234 Gurûş

Karye-i
Ulus
1080 Gurûş

Karye-i
Zara
1080 Gurûş

Karye-i
Moramul
1395 Gurûş

Karye-i
Susa
699 Gurûş

Karye-i
Kürtler
439 Gurûş

Karye-i
Yördenik
650 Gurûş

Karye-i
Orta
650 Gurûş

Karye-i
Göne
615 Gurûş

Karye-i
Musa
192 Gurûş

Karye-i
Yağmur
439 Gurûş

Karye-i
Boğa
533 Gurûş

Karye-i
Köyceğiz
50 Gurûş

Karye-i
Bağlıca
100 Gurûş

Karye-i
İl Gazi
265 Gurûş

Karye-i
Yaylacık
120 Gurûş

Karye-i
İmrü
375 Gurûş

Karye-i
Kovay
425 Gurûş

Karye-i
Bulduklı
265 Gurûş

Karye-i
Karlu
41 Gurûş

Karye-i
Ilıca
000

cem'an
yekûn
9647 Gurûş

Nahiye-i Hakala

Karye-i
Harman Ağılı
140 Gurûş

Karye-i
Eymir
90 Gurûş

Karye-i
Ulvi
395 Gurûş

Karye-i
Arucak
395 Gurûş

Karye-i
Er Aslan
195 Gurûş

Karye-i
Yüz Beği
106 Gurûş

Karye-i
Kolay
96 Gurûş

Karye-i
Mürühor
575 Gurûş

Karye-i
Feyza
540 Gurûş

Karye-i
Değirmen deresi
192 Gurûş

Karye-i
Çorlu
245 Gurûş

Karye-i
Senezi
131 Gurûş

Karye-i
Deveci
136 Gurûş

Karye-i
Bayırlı
560 Gurûş

Karye-i
Kulu
151 Gurûş

Karye-i Gani 69 Gurûş	Karye-i Firuz 218 Gurûş	Karye-i Kayacık 213 Gurûş	Karye-i Kurnaz 129 Gurûş	Karye-i Dere Köy 244 Gurûş
Karye-i Kazganlı 192 Gurûş	Karye-i Üyük 40 Gurûş	Karye-i Hakala 140 Gurûş	Karye-i Hacı Bayram 75 Gurûş	Karye-i Uzun Oba 45 Gurûş
Karye-i Saluca 200 Gurûş	Karye-i Kürtler 23 Gurûş	Karye-i Koncu 000 Gurûş	Cem'an yekûn 5535 Gurûş	

Nahiye-i Ezine

Karye-i Ezine Bazarı 1909 Gurûş	Karye-i Kal'a 1909 Gurûş	Karye-i Kızılca Kebir 1295 Gurûş	Karye-i Vermiş 1295 Gurûş	Karye-i Uygur 1295 Gurûş
Karye-i Avşar 963 Gurûş	Karye-i Şeyh Sadi 963 Gurûş	Karye-i Saray Özü ma' Danişmend 1295 Gurûş		Karye-i Girab 963 Gurûş
Karye-i Sarı Alan 963 Gurûş	Karye-i Efte 940 Gurûş	Karye-i Moramu 616 Gurûş	Karye-i Tatar 783 Gurûş	Karye-i 'Asi Abdâl 477 Gurûş
Karye-i Heneske 642 Gurûş	Karye-i Ümük 642 Gurûş	Karye-i Karataş 642 Gurûş	Karye-i Büke 604 Gurûş	

S.85/B.152:...

Karye-i Sarı Gazi 604 Gurûş	Karye-i Yağcı 'Abdal 604 Gurûş	Karye-i Zığala 527 Gurûş	Karye-i Üvesay ma' Tepebaşı 425 Gurûş	
Karye-i Keşlik 451 Gurûş	Karye-i Balalan 451 Gurûş	Karye-i Kara Ali 451 Gurûş	Karye-i Halifeler 451 Gurûş	Karye-i Karsın 451 Gurûş
Karye-i Kara İbrahim 451 Gurûş	Karye-i Sevincir 451 Gurûş	Karye-i Saz 348 Gurûş	Karye-i Kayı 348 Gurûş	Karye-i Bayat 335 Gurûş
Karye-i Keçeli 120 Gurûş	Karye-i Kız oğlu Kapısı 38 Gurûş	Karye-i Vadi 393 Gurûş	Karye-i İlyas 20 Gurûş	Karye-i Mahmadlar 20 Gurûş maktû'
Karye-i Kürtler 30 Gurûş maktû'	Karye-i Kızılca Sağır 30 Gurûş maktû'	Cem'an Yekûn	25195 <u>02473</u> 22722	

Nahiye-i mezbûrenin kendi mesârifleri olan iki bin dört yüz yetmiş üç gurûş fûrû-nihâde bâki yigirmi iki bin yedi yüz yigirmi iki gurûş belde mesârifinden olub Nahiye-i mezbûrenin hisse-i mûsibesidir gaflet olunmaya ve's-selâm

S.85/B.153:

Gemici oğlu Karebet zimmînin hücceti sûretidir

Medine-i Amasya Mahallâtından Eski Kethüdâ Mahallesi mütemekkinlerinden Ebrus nâm Nasraniyye meclis-i şer'î şerif-i enverde Boza-Hâne Mahallesi mütemekkinlerinden işbu ba'isü'l-sefer Gemici oğlu Karebet veled-i Artin mucâcehesinde üzerine da'vâ ve takrir-i kelâm idüb bundan akdem hâlik olan zevcem Eyfiyye nâm hâlikin şeriki kadimde mütemekkin Ayvaz oğlu Yufta nâm Yehudi zimmetinde mal-ı şirketden yigirmi beş bin gurûş olub hâlik-i mesfûrun Yehudi-i mersûm ile muhâsesini rü'yet ve meblâğ-ı mezbûr yigirmi beş bin gurûş Yehudi-i mersûmdan mahallinde talep ve da'vâ ve ahz ve kabzına ve makbuzunu bâkî isâl ve teslim işbu mesfûr Karebet zimmîyi tarafımdan vekil nasb eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezbûreyi kabul ve kadime varub Yehudi-i mersûm ile hâlik-i mesfûrun muhâsesini rü'yet ve meblâğ-ı mezbûr yigirmi beş bin gurûş Yehudi-i mersûmdan ahz ve bir müddet istirbâh idüb ve hâsıl olan dört bin gurûş nuhâs ahz ve kabz itdükden sonra meblâğ-ı mezbûr yigirmi beş bin gurûş timur iştirâ idüb ve timur-u mezbûru bana teslim etmiş isede timur-u mezkûr fûrûht olundukda altı bin gurûşa noksan bahâ itmekle meblâğ-ı mezbûru altı bin gurûş ve meblâğ-ı merkûm yigirmi beş bin gurûşun nuhâsı olan dört bin gurûşu ve mukaddemâ virdiğim ücret-i vekâlet bin gurûş ki cem'an on bir bin gurûşu işbu mersûm Karebet zimmîden talep iderim didikde gıbbe's-su'âl merkûm Karebet cevabında bundan akdem şirket-i mezkûrenin muhâsesini rü'yet ve meblâğ-ı mezbûr yigirmi beş bin gurûşu Yehudi-i mersûmdan ahz ve timur iştirâ idüb ve yigirmi beş bin gurûşluk timuru müdde-i mersûmeye ve hâlik-i mesfûrun sâ'ir vereselerine teslim eylediğimde anlar dahi ahz ve kabz idüb şirket-i mezkûrenin muhâsesini ve muhâsebe-i mezbûrenin sehv ve galâtına ve meblâğ-ı mezbûr yigirmi beş bin gurûş ve nuhâsına ve bi'l-cümle husûs-u mezkûre müte'allike 'amme-i de'avi ve mutâlebâtdan müddei-ye mesfûre ve hâlik-i mesfûrun sâ'ir vereseleri zimmetimi ibrâ ve iskât ittiler deyû defa' ile mukâbele ve bir kıta' hüccet-i şer'iyye ibrâz idecek gıbbe'l-istintâk ve'l-inkâr râfî'i mesfûrdan def'i meşrûhesini ve ibrâz eylediği mazmûn-u hüccetini mübeyyin beyyine talep olundukda âhrâr-ı ricâl-i nasârâdan Şeytan Mardors oğlu Mukdisi Mağrec ve Şehbaz oğlu Mukdisi Haçedor nâm zimmîler li-ecli'l-şehâde meclis-i şer'e hazirân olub eserü'l-istişhâd fi'l-hakika mesfûr Karebet bundan akdem şirket-i mezbûrenin muhâsesini vekâleti hesabıyla rü'yet ve meblâğ-ı mezbûr yigirmi beş bin gurûşu hâlik-i mersûmun şeriki Yehudi-i mersûmdan ahz ve timuru müdde-i mersûmeye ve hâlik-i mesfûrun sâ'ir vereselerine teslim itdikde anlar dahi ahz ve tesellüm idüb şirket-i mezbûrenin muhâsesini ve muhâsebe-i mezbûrenin sehv ve galâtına ve meblâğ-ı mezbûr yigirmi beş bin gurûş ve nuhâsına ve bi'l-cümle husûs-u mezkûre müte'allik 'amme-i de'avi ve mutâlebâtdan vekil-i mersûmun zimmetini ibrâ-yı 'amm ile ibrâ ve iskât eylediler bizler bu husûsa bu vech üzere şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye itdiklerinde ba'dehu riâyet-i şerâiti kabul şehâdetleri hayyız-i kabulde vâki' olmağın mücebinci ba'del hükm müddei-i mesfûrenin da'vâ-yı mezkûresi tezvîr kabilinden olmağın bi-vech mu'arâzadan men' birle mâ-hüve'l-vâki' bi't-

taleb ketb ve imlâ olundu Hurre fî'l-yevmü'l-hâdi ve'l-'işrin min şehr-i Muharremü'l-haram sene sitte ve selasin ve mie'teyn ve elf (29 Ekim 1820)

Şuhûdu'l-Hâl

Sa'deddin Efendi
Bendereli el-Hâc Hafız Ağa
Es-Seyyid Mehmed Hanif Ağa
Kabak-zâde es-Seyyid İbrahim Ağa
Hasan Alemdar
Eskişehir Kethüdâsı Emin Efendi
Çorbacı Şirvan oğlu Mukdisi Karebet

Fazlı-zâde Feyzullah Efendi
Taşköprülü Emin Efendi
Mühürdar el-Hâc Hüseyin Ağa
Meydanlı Zobu Ağa
Yüzbaşı-zâde Ali Ağa
Mozi oğlu Mukdisi Artin
Zileli oğlu Oganis
ve gayrühûm

S.86/B.154:

Kızr zimmînin hücceti sûretidir

Medine-i Amasya Mahallâtından Boza-Hâne Mahallesi mütemekkinlerinden işbu ba'isü'l-sefer Kızr veled-i Karebet nâm Nasrânî tarafından da'vâ-yı atıyyü'l-beyân vekil-i taleb-i şer'isi Gümüşlü-zâde Mahallesi sâkinlerinden es-Seyyid Sa'deddin Efendi bin Sa'deddin Efendi meclis-i şer'î şerifde Şeyh Garik Mahallesi sâkinlerinden Veli baş oğlu dimekle Arif Hüseyin ve Mehmed ibn Ali mahzârlarına bi'l-vekâlet üzerlerine de'avi ve takrir-i kelâm idüb Amasya civarında Kara Köprü nâm mahalde ka'in etraf-ı Erba' dan Coşkun oğlu ve Yahya bağ oğlu Bağları ve Gürcü oğlu Bozu ve nehr-i kebir ve târik-i 'amm ile mahdûd eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmireyi ve iki bağ ta'bir olunan bir bâb becekhâneyi hâvî yeri ve 'arz-ı mirî ve eşcâr-ı mülk ve bir kıta' bağ-ı merkûman Hüseyin ve Mehmed'in babalarından müntâkil mülk-i mevrûselerinden iken merkûm Hüseyin Sağır karındaşı Ali'nin bâ hücceti şer'iyye vâsî-i mansûbu olub ve babaları müteveffâ-yı Ali'nin düyûn-u müsbetesi kesiresi olmağla merkûm Mehmed asaleten ve merkûm Hüseyin aseleten ve vesayeten bundan akdem bağ-ı mahdûdu mezkûru babaları müteveffâ-yı mezbûrun zarûret-i düyûn-u müsbetesi için ma'rifeti şer' ile Mağruc nâm zimmîyeye semeni ma'lûm bey' ve teslim ol dahi iştirâ ve tesellüm idüb ba'd tedâvülü't-eyâdi elan bağ-ı mezkûre müvekkilem mesfûr Kızr zimmî mülk-i müşterâsı olmak üzere mutasarrıf iken mezbûr Mehmed Kebir karındaşı Hüseyin'in vesâyetini ve bağ-ı mezbûr babaları müteveffâ-yı mezbûrun zarûret düyûnu için bey' olunduğu ketm ve infâ iderek bey'-i mezbûr câ'iz değildir deyû bağ-ı mezbûru müvekkilim mesfûrdan fuzûli ahz ve zabt itmekle ve mezbûr Hüseyin Sağır karındaşı Ali'nin vâsî-i olub ve bağ-ı mezbûr babaları müteveffâ-yı mezbûrun zarûret düyûn-u için ma'rifeti şer' ile bey' olunub ol vecihle bey'-i mezbûr câ'iz ve sahih olmağla bağ-ı mezbûru merkûm Hüseyin ve Mehmed'den bi'l-vekâlet taleb iderim didikde gıbbe's-su'âl mezbûr Hüseyin ve Mehmed cevablarında vesâyet-i merkûmeyi ve bağ-ı mezbûr müteveffâ-yı merkûmun zarûret düyûnu için ma'rifeti şer' ile bey' olunduğunu külliye inkâr idecek vekil-i merkûmdan ber-vech-i muharrer müdde'asını mübeyyin beyyine taleb olundukda 'udûl-u ahrâr ricâl-i

müsliminden Üvesay karyesi sâkinlerinden Kös Osman bin Abdullah ve Çavuş Mehmed Alemdar nâm kimesneler li-ecli'l-şehâdet meclis-i şer'e hazirân olub eserü'l-istishâd fi'l-hakika mezbûr Hüseyin Sağır karındaşı Ali'nin bâ hüccet-i şer'iyye vâsîsi olub-ve bağ-ı mahdûd mezbûr babaları müteveffâ-yı merkûm Ali'nin zarûret düyûn-u müsbetesi için ma'rifeti şer'ile bey' olundu bizler bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her birleri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye itdiklerinde ba'de'l-ta'dil ve'l-tezkiye şehâdetleri makbûl olmağın lede'l-istiftâ zeyd vâsî olduğu karındaşı Ömer Sağır ile müşterek oldukları yeri 'arz-ı mirî ve eşcârı mülk olan bir kıta' bağdan kendi hissesiyle Ömer ve Sağırın hissesini semeni misliyle Bekir'e bey' ve teslim eylese hâlâ sağır bâliğ oldukda ol bağı Bekir'den almağla kâdir olmaz deyû kütb-ü mu'teberâtı fihhiyyeden haberiyye ve füsûlundan nakl-ı sarîh ile cevab-ı sevâb ve inhâ buyurulmağla ber-müceb-i fetevâ-yı şerife ve 'alâ mûcib-i şehâdethümâ bey' i mezbûrun sıhhat ve cevâzına ba'de'l-hükmü's-şer'î bağ-ı mezbûru müvekkil-i mersûm Kızır zimmîye redd ve teslime merkûmân Hüseyin ve Mehmed'e ve bağ-ı mezbûru müvekkil-i mersûmun mülk ve müşterâsı olmak üzere zabt ve tasarrufuna vekil-i merkûm tenbih-i şer'î birle mâ-hûve'l-vâkî' bi't-taleb ketb olundu Hurrîre fî'l-yevmü'l-salis ve'l-'işrin min şehr-i Muharremü'l-haram sene sitte ve selasin ve mie'teyn ve elf (1 Kasım 1820)

Şuhûdu'l-Hâl

Etlıkci Hacı Mehmed Ağa
Terzi Hafız Ahmed
Serdar Hanif Ağa
Sarı Hüseyin oğlu Hasan Ağa
Peçeli-zâde Molla Ahmed
Gergerli-zâde Hafız Ali Efendi

Burak Ağa-zâde Hüseyin Ağa
Terzi Hacı Abdullatif Ağa
Sabık Serdar Hacı Bekdaş Ağa
Keyni Hüseyin Efendi
Sabık Serdar Evmatlı-zâde Mehmed Ağa
Mehmi oğlu Hasan Ağa
ve gayrühûm

S.86/B.155:

İşbu bin iki yüz otuz altı senesi rûz-ı kasımından rûz-ı hızırına kadar altı mâh Amasya'dan mürûr-u 'ubûr iden ulaklara müzâyakâ ve 'usret çekdirülmeyüb Paşalar ve elçiler mürûrlarına lede'l-iktizâ kırk re's bargirden mâ'adâsı vilâyet tarafından virülüb sâ'ir kalîl-ü kesir bargirleri menzilci virmek üzere harc-ı defter ve kalemiiyesi derûnunda olmak üzere ocaklıktan mâ'adâ cümle ma'rifeti ve ittifâkiyle medine-i mezbûrenin imdâd-ı menzili için kırk bin gurûş virilmek şartıyla idâre-i menzil-i mezbûr Amasya sükkânından Mizan oğlu Hasan Alemdar'ın 'uhdesine ihâle ve tefviz olundukda ol dahi vech-i meşrûh üzere idâresini ta'ahhüd ve kabul itdikden sonra meblâğ-ı mezbûr cümle ma'rifet ve ma'rifet-i şer'ile derûn-u mahallât ve Nahiyeye-i Erba' kurâlarına tevzi' ve taksim olunub ve tahsili için Menzilci-i merkûm yedine i'tâ olunan defterdir ki ber vech-i âtî beyân olunur fî gurre-i Saferü'l-hayr sene sitte ve selasin ve mie'teyn ve elf (Kasım başları 1820)

Mahalle-i
Gümüſlü-zâde
1215 Gurûſ

Mahalle-i
Mehmed Paſa
537 Gurûſ

Mahalle-i
Œamlar
115 Gurûſ

Mahalle-i
Hatuniye
115 Gurûſ

Mahalle-i
Sarac Hâne
390 Gurûſ

Mahalle-i
Temena
245 Gurûſ

Mahalle-i
Bâyezid Paſa
1150 Gurûſ

Mahalle-i
Yakutiye
281 Gurûſ

Mahalle-i
Œeyh Garik
115 Gurûſ

Mahalle-i
Saray
115 Gurûſ

Mahalle-i
Kucacık
240 Gurûſ

Mahalle-i
Telci
345 Gurûſ

Mahalle-i
Çevikce
155 Gurûſ

Mahalle-i
Yukarı Savadiye
375 Gurûſ

Mahalle-i
Fahredden
115 Gurûſ

Mahalle-i
Sofular
347 Gurûſ

Mahalle-i
Uzun Mustafa
85 Gurûſ

Mahalle-i
Sofu-zâde
575 Gurûſ

Mahalle-i
Bazar-ı Sufla
150-Gurûſ

Mahalle-i
Karatay
115 Gurûſ

Mahalle-i
Hoca Süleyman
85 Gurûſ

Mahalle-i
Dere
500 Gurûſ

S.87/B.155:...

Mahalle-i
Darûl'İ-İslâm
256 Gurûſ

Mahalle-i
Boza Hâne
1160 Gurûſ

Mahalle-i
Hızır Paſa
220 Gurûſ

Mahalle-i
Bağ Helkis
100 Gurûſ

Mahalle-i
Kazgancı
485 Gurûſ

Mahalle-i
Fethiye
330 Gurûſ

Mahalle-i
Œamice
235 Gurûſ

Mahalle-i
Köprübaſı
240 Gurûſ

Mahalle-i
Pervane Beğ
560 Gurûſ

Mahalle-i
Eski Kethüdâ
920 Gurûſ

Mahalle-i
Gök Medrese
145 Gurûſ

Mahalle-i
İslim
450 Gurûſ

Mahalle-i
Sade Helkis
250 Gurûſ

Mahalle-i
Receb
132 Gurûſ

Mahalle-i
Hacı Hamza
500 Gurûſ

Mahalle-i
Köyceğiz
375 Gurûſ

Mahalle-i
Hacı İlyas
685 Gurûſ

Mahalle-i
Ahi Sa'deddin
165 Gurûſ

Mahalle-i
Çırakcı
450 Gurûſ

Mahalle-i
Sabıkkuddin
250 Gurûſ

Mahalle-i
Kurſunlu
85 Gurûſ

Mahalle-i
'Acem Ali
1000 Gurûſ

cem'an
yekûn
19386 Gurûſ

Mahalle-i
Deve Hâne
1150 Gurûſ

Mahalle-i
Câmi'i Enderun
250 Gurûſ

Mahalle-i
Pirinçci
23 Gurûſ

Mahalle-i
Üçler
360 Gurûſ

Mahalle-i
AŒağı Savadiye
765 Gurûſ

Mahalle-i
Çeribaſı
480 Gurûſ

Nahiye-i Akdağ

Karye-i
Yenice
930 Gurûſ

Karye-i
Zana
930 Gurûſ

Karye-i
Ebemi
930 Gurûſ

Karye-i
Mürk
615 Gurûſ

Karye-i
Kızıl Kışlacık
615 Gurûſ

Karye-i Seyfe 50 Gurûş	Karye-i Soku 125 Gurûş	Karye-i Yıkılğan 95 Gurûş	Karye-i Sarular 95 Gurûş	Karye-i Boyalıca 353 Gurûş
Karye-i Kürtler 35 Gurûş	Karye-i Saraycık 165 Gurûş	Karye-i Taşbaş 20 Gurûş	Karye-i Kara Kесе 263 Gurûş	Karye-i Gönδες 165 Gurûş
Karye-i Kız Seki 83 Gurûş	Karye-i Tura 155 Gurûş	Karye-i Sofulr ma' Aktaş 83 Gurûş		Karye-i Dere Başı Alanı 128 Gurûş
Karye-i Koz Alanı 80 Gurûş	Karye-i Merkeb Kışlacık 485 Gurûş	Karye-i Akviran 405 Gurûş	cem'an yekûn 6795 Gurûş	

Nahiye-i Geldigelen

Karye-i Yavru 103 Gurûş	Karye-i Ulus 310 Gurûş	Karye-i Zara 310 Gurûş	Karye-i Moramul 345 Gurûş	Karye-i Susa 188 Gurûş
Karye-i Kürtler 185 Gurûş	Karye-i Yördenik 162 Gurûş	Karye-i Orta 162 Gurûş	Karye-i Göne 172 Gurûş	Karye-i Musa 45 Gurûş
Karye-i Yağmur 146 Gurûş	Karye-i Boğa 165 Gurûş	Karye-i Bağlıca 199 Gurûş	Karye-i Köyceğiz 53 Gurûş	Karye-i İl Gazi 70 Gurûş
Karye-i Yaylacık 53 Gurûş	Karye-i İmrü 95 Gurûş	Karye-i Kovay 145 Gurûş	Karye-i Bulduklu 55 Gurûş	cem'an yekûn 2963 Gurûş

Nahiye-i Hakala

Karye-i Hakala 46 Gurûş	Karye-i Harman Ağılı 30 Gurûş	Karye-i Eymir 51 Gurûş	Karye-i Ulus 265 Gurûş	Karye-i Kazganlı 75 Gurûş
Karye-i Üyük 7 Gurûş	Karye-i Arucak 98 Gurûş	Karye-i Er Aslan 146 Gurûş	Karye-i Hacı Bayram 46 Gurûş	Karye-i Yüz Beği 58 Gurûş
Karye-i Mürühor 200 Gurûş	Karye-i Feyza 243 Gurûş	Karye-i Kayacık 112 Gurûş	Karye-i Değirmen Deresi 47 Gurûş	Karye-i Lab 31 Gurûş
Karye-i Kolay 51 Gurûş	Karye-i Çorlu 72 Gurûş	Karye-i Firuz 120 Gurûş	Karye-i Senezi 47 Gurûş	Karye-i Saluca 116 Gurûş
Karye-i Uzun Oba 31 Gurûş	Karye-i Kurnaz 90 Gurûş	Karye-i Deveci 103 Gurûş	Karye-i Dere 125 Gurûş	Karye-i Bayırlı 211 Gurûş
Karye-i Kulu 83 Gurûş	Karye-i Gani 31 Gurûş	Cem'an yekûn 2535 Gurûş		

Nahiye-i Ezine

Karye-i Ezine Bazarı 604 Gurûş	Karye-i Kızılca Kebir 466 Gurûş	Karye-i Sarı Alan 332 Gurûş	Karye-i Tatar 231 Gurûş	Karye-i Efte 291 Gurûş

Karye-i Ümük 299 Gurûş	Karye-i Vermiş 431 Gurûş	Karye-i Balalan 171 Gurûş	Karye-i Keşlik 231 Gurûş	Karye-i Halifelir 142 Gurûş
Karye-i Avşar 316 Gurûş	Karye-i Saray Özü ma' Danişmend 466 Gurûş		Karye-i Girab 259 Gurûş	Karye-i Büke 231 Gurûş
Karye-i Kara Taş 226 Gurûş	Karye-i Şeyh Sadi 316 Gurûş	Karye-i Kara İbrahim 158 Gurûş	Karye-i 'Asi Abdal 316 Gurûş	Karye-i Heneske 278 Gurûş
Karye-i Vadi 63 Gurûş	Karye-i Üvesay ma' Tepebaş 128 Gurûş	Karye-i Sarı Gazi 142 Gurûş	Karye-i Zığala 128 Gurûş	Karye-i Yağcı 'Abdal 178 Gurûş

S.88/B.155:...

Karye-i Kara Ali 132 Gurûş	Karye-i Sevincir 110 Gurûş	Karye-i Moramu 254 Gurûş	Karye-i Bayat 41 Gurûş	Karye-i Saz 51 Gurûş
Karye-i Uygur 464 Gurûş	Karye-i Kala' 604 Gurûş	Karye-i Kâyı 26 Gurûş	Karye-i Karsın 110 Gurûş	Karye-i Keçeli 33 Gurûş
Karye-i Kız Oğlu Kapısı 18 Gurûş	Karye-i Kürtler 20 Gurûş	Karye-i Kızılca Sağır 20 Gurûş	Karye-i İlyas 20 Gurûş	Karye-i Mahmadlar 15 Gurûş
	Maktu'	Maktu'	Maktu'	Maktu'

Cem'an
yekûn
8321 Gurûş

Min habsu'l-mecmû' 40000 Gurûş Yalnız kırk bin gurûşdur

S.88/B.156:

Taşralardan der-sa'âdete ev göçü nakli hem nüfusun teksirini mûcib ve hem âkvât-ı yevmiyye ve hevâic-i zarûriye husûsunda müzâyakâyı müstevcib olduğundan gayrı o makûle memleketlerinden kati' 'alâka iderek evlâd ü 'iyâllarıyla der-'aliyyeye varanların hisse-i tekâlifleri mahallinde kalanlara tarh ve tahmil ve gurûh-u fukara te'diyesinde takât güzâr olarak giriftarinca hicret ve ıstırab olmalarıyla fimâ ba'd der-sa'âdete ev göçü ve maslâhatı olmayan eşhâs makûlesinin salıvirilmemesi ve sahîh-i erbâb mesâlihinden olarak der-sa'âdete gelmek isteyenlerin dahi maslahâtı ne idüğü beyân olunarak sâkin olduğu kazânın Hakim ve Zabiti tarafından bir akçe ve bir habbe alunmayarak yedlerine memhûr ve ma'mûl-bih tezkere i'tâ olunması ve maslahatı vâhide için bir ve iki neferden koyverilmemesi emrine ihtimâm ve dikkat olunmak bâbında Anadolu'nun sol kolu yemin ve yesâriyle nihâyetine varınca vâki' vüzerâ-yı 'izâm ve Mir-Miran-ı kirâm ve Kuzzât ve Nüvvâb ve sâ'ire hitâben şeref-efzâ-i südür buyurulan otuz altı senesi evâsıt-ı Muharremü'l-haramı tarihiyle müverrih Sadr'azam Tatarlarından Sadık Tatar ile Amasya'ya vürûd iden fermân-ı vâcibu'l-ittibânın mazmûn-u hülâsasıdır Kad vasala ileynâ fî 27 S (Safer) sene 236 (14 Kasım 1820)

S.88/B.157:

Hâlâ Sivas valisi devletlû el-Hâc Mehmed Behram Paşa Hazretleri tarafından devr için vürûd iden Delil başı Hüseyin Ağa'ya rüsûm-u devriyye için virilen üç bin gurûş ve iki re's katır-ı bahâ bin gurûş kahve ve duhân bahâ ve yüz seksen gurûş ve ma'en bâ-buyruldu vürûd iden iç-oğlan başı çavuşuna virilen nükûd ve hediye bahâ dörtyüz yigirmi gurûş Beşli Ağa'sına virilen nükûd ve ilbâs olunan kürk-ü bahâ dört yüz otuz gurûş Gönüllü Ağa'sına virilen nükûd ve hediye bahâ yüz yetmiş gurûş Baş delil mirahora ve sayıs ve kahveci ve surtarlarına virilen 'avâidât yüz otuz beş gurûş Delil-başı mûmâ-ileyh Amasya'da ve mevcûd-u ma'iyeti olan asâkiri nahiyemiz kurâlarında üç gece beytütetlerinde esbleri için virilen şa'ir-i bahâ altı yüz altmış beş gurûş ki cem'an altı bin gurûşdan zikr-i âtî kazâların hisse-i mûsibesi defteridir ki ber vech-i âtî beyân olunur Hurrire fî'l-yevmü'l-sâbi min şehri Saferü'l-hayr sene sitte ve selasin ve mie'teyn ve elf (14 Kasım 1820)

Kazâ-i
Amasya
1723 Gurûş

Kazâ-i
Gedegra
1658 Gurûş

Kazâ-i
Havza
894 Gurûş

Kazâ-i
Ladik
829 Gurûş

Kazâ-i
Zünnu'n-Abâd
511 Gurûş

Kazâ-i
Veray
385 Gurûş

Cem'an
Yekûn
6000

Yalnız Altı bin gurûşdur

S.88/B.158:

Amasya kazâsı ahâlilerinin Merzifon ve Merzifon Abâd kazâları ahâlileri zimmetlerinde alacak hakları olan mebâliğ-i matlûbenin şer' ile rü'yet olunması bâbında sūdûr iden fermân-ı 'âlişânın sûretidir

Düstûr-u mükerrerem müşîr-i müfehham nizâmu'l-'âlem müdebbiri'l-umûru'l-cumhûr bi'l-fikrû's-sâkıb mütemmim-i mehâmu'l-enâm bi'r-reyi's-sâ'ib mümehhid-i bünyânü'd-devlet ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkânü's-sâ'adet ve'l-iclâl ve'l-mahfûf-ı bi-sünûfu 'avâtıfu'l-mülkü'l-â'lâ-'alî Sivas valisi vezirim el-Hâc Behram Paşa edâm-Allahu te'âlâ iclâlehûm tevkî'i refî'i hümayûn vâsil olacak ma'lûm ola ki Seyyidatu'l-mahzerâtu'l-külliyetü'l-muhasenât tâcü'l-müstevrât zâtu'l-'alâ ve'l-sa'adet beyhân-ı sultan-ı damet-i ismetühâ vezerât-ı 'iftihânın kethûdâsı â'zam-ı ricâl-i devlet-i 'aliyyemden iftihâru'l-emâcid ve'l-ekâbir Ahmed Azmi dâme 'ulvehûnun takdim eylediği takrirî mefhûmunda müşârün-ileyhânın ber vech-i malikâne 'uhdesinde olan Amasya Sancağı mukâta'ası ahâlilerinin Sancağ-ı mezkûr mesârifâtından olarak Merzifon ve Merzifon Abâd kazâsı ahâlilerinden elli yedi bin yüz altmış dört gurûş alacakları olub ahâli-i merkûmenin ikiyüz..

S.89/B.158:...

otuz bir senesi mübâya'a bahâsından iddî'aları olan dokuz bin yedi yüz şu kadar gurûş fürû-nihâde birle bâki kalan kırk yedi bin dörtyüz kırk gurûşun mahallinde tahkik ve tanzîm olunarak ba'de'l-sübûtu'l-şer'i ihkâk-ı hakk olunması için sen ki vezir-i müşârûn-ileyhsin sana ve Merzifon ve Merzifon Abâd Nâiblerine hitâben sâdır olan fermân-ı 'âlişânım ile Merzifon mahkemesine terâfu' i şer' olunmak murad eylemişler ise de fasl-ı da'vâ olunamadığı Amasya kâdîsının i'lâmından ve ahâlisinin mahzâriyle sâlifü'z-zikr Merzifon ahâlisinin takdim eyledikleri evrâkları kaydından müstebân olmağla bu sûrette Merzifon mahkemesinde terâfu' i şer' olunmayacağı nümâyân ve Amasya Naibine havâle olursa garaz anlaşılacağı zâhir ve 'ayân olmağla tarafeynin vekilleri hazır oldukları halde aher tarafeyn himâye olunmayarak şer' ile da'vâları fasl ve ihkâk-ı hakk ve keyfiyyetlerini dâru'l-saltanatu's-seniyyeme 'arz ve inhâ olunmak bâbında sana hitâben emr-i şerifim südüruna inhâ itmekden nâşî ber-mûceb-i takrir sana hitâben emr-i şerifim isdârına irâde-i 'aliyyem ta'âllûk itmekle ol vecihle 'amel ve harekete bezl-i celle himmet eylemen fermânım olmağın hasseten işbu emr-i celil-i kadrîm isdâr ve (Boş) ile irsâl olunmuşdur imdi vüsûlunda keyfiyyet irâde-i seniyyem mantûk-u emr-i şerifimden ma'lûmun oldukça mukaddem ve bu defa' sâdır olan evâmîr-i şerifim mûcebince tarafeynin vekilleri celb ve ihzâr ve âher tarafeyn himâye olunmayarak inzîmâm-ı rey ve ma'rifetin ve ma'rifet-i şer' ile ba'de'l-sübûtu'ş-şer'i da'vâları fasl ve ihkâk-ı hakk olunduktan sonra keyfiyyetlerini der-bâr-ı hilâfet medârıma bâ-ilâmat ve tahrîrât inhâya sarf külli miknet eylemek bâbında fermân-ı 'âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerifimle vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i südür olan işbu emr-i şerif celil ü şân-ı vâcibu'l-ittibâ ve'l-'azimu'l-imtisâlimin mazmûn-u münifi birle 'âmil olasız şöyle bilesiz 'alâmet-i şerife i'timâd kulasız tahrîren fî'l-yevmü'l-hâmis min şehr-i Muharremü'l-haram sene sitte ve selasin ve mie'teyn ve elf (13 Ekim 1820)

Bâlâda mezkûr emr-i 'ali mûcebince Sivas Valisi devletlû el-Hâc Behram Paşa Hazretleri tarafından ketebe-i zevi'l-'itbârlarından ma'rifetlû Süleyman Efendi mübâşeretiyle bir kıta' buyruldu dahi vürûd itmişdir

S.89/B.159:

Amasya mütemekkinlerinden Boran oğlu Melkûn nâm zimmînin nefy fermânı sûretidir

Kıdvetü'n-Nüvvâbu'l-müteşerri'n Amasya Nâibi zide ilmühûmâ tevkî'i refî'i hümayûn vâsil olacak ma'lûm ola ki Amasya mütemekkinlerinden Ermeni milletinden Boran oğlu Melkûn nâm zimmî kendi halinde olmayub vazifesinden hariç harekât-ı nâ-hemvâra ibtidâr ve milletinin inhilâli şîrâze-i nizâmını mûcib olur vaz'a ictisâr itmekde olduğundan icrâ-yı te'dibi lâzîmeden idüğü ihbâr olduğundan bahisle mesfûr yasakçı

ma'rifetiyle âhz ve Trabzon'a nefy ve iclâ olunub itlakı husûsu yine memhûr 'arzûhâliyle istirhâm olunmadıkça müsâ'ade olunmamak üzere emr-i şerifim sūdûru İstanbul ve tevâbi' Ermeni Patriği Bogos nâm rahibin sūdde-i sa'âdetime takdim eylediği memhûr 'arzûhâlinde derc ve istidâ' olduğuna binâen vech-i meşrûh üzere mesfûrun mahî-i mezbûre nefyi fermânım olmağın imdi sen ki Amasya Naibi mûmâ-ileyhsin mesfûru âhz ve ta'yin olunan yasakçı-yı merkûm terfikân Trabzon'a nefy ve irsâle müsâra'at eylesesin ve sen ki Trabzon Naibi mûmâ-ileyhsin vusûlunda mesfûru ol tarafta menfiyân meks ve ikâmet itdürdüb bilâ-emr-i 'ali itlakından mübâ'adet ve aher mahale salıverilmemesi esbâbının istihsâlinde dikkat ve vusûluyla menfiyân meks ve ikâmet itdirildiğini yasakçı-yı merkûm ile der-sa'âdetime i'lâmı mübâderet eylemeğın bâbında fermân-ı 'âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-i şerifimle vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sūdûr olan fermân-ı vâcibu'l-ittibâ ve'l-'azimu'l-imtisâlimin mazmûn-u itâ'atmakrûnuyla 'amel ve hareket ve hilâfından hazer ve mücânebet eylesesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerife i'timâd kulasız tahrîren fi' evâsıt-ı şehr-i Muharremü'l-haram sene sitte ve selasin ve mie'teyn ve elf (Ekim sonları 1820)

S.89/B.160:

Amasya mütemekkinlerinden Şehbâz oğlu Acıçudur nâm zimmînin nefy fermânı sûretidir

Kıvvetü'n-Nüvvâbu'l-müteşerri'n Amasya Nâibi zide ilmühûmâ tevkî'i refî'i hümâyûn vâsil olacak ma'lûm ola ki Amasya mütemekkinlerinden Ermeni milletinden Şahbaz oğlu Acıçudur nâm zimmî kendü halinde olmayub harekât-ı nâ-hemvâra ibtidâr ve vazifesinden hariç umûra müdâhele ile milletin inhilâl nizâmını mûcib olur vaz'a ictisâr eylediği ihbâr olduğundan bahisle mesfûr yasakçı ma'rifetiyle ahz ve li-ecli't-tecil Gümüşhâne'ye nefy ve iclâ olunub itlakı husûsu yine memhûr 'arzûhâliyle istirhâm olunmadıkça müsâ'ade olunmamak üzere emr-i şerifim sūdûru İstanbul ve tevâbi' Ermeni Patriği Bogos nâm Rahibin

S.90/B.160:...

sūdde-i sa'âdetime takdim eylediği memhûr 'arzûhalinde derc ve istidâ' olduğuna binâen vech-i meşrûh üzere mesfûrun medine-i mezbûreye nefyî fermânım olmağın imdi sen ki Amasya Naibi mûmâ-ileyhsin mesfûrun ahz ve ta'yin olunan yasakçı-yı merkûme terfikân Gümüşhâne'ye nefy ve irsâle mübâderet eylesesin ve sen ki Gümüşhâne Naibi mûmâ-ileyhsin vusûlunda mesfûru ol tarafta menfiyyen meks ve ikâmet itdürüldüğünü yasakçı merkûm ile der-sa'âdetime i'lâma müsâra'ât eylemeğın bâbında fermân-ı 'âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-i şerifimle vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sūdûr olan fermân-ı vâcibu'l-ittibâ ve'l-'azimu'l-imtisâlimin mazmûn-u itâ'atmakrûnuyla 'amel ve hareket ve hilâfından tevakkî' ve mübâ'adet eylesin

şöyle bilesin 'alâmet-i şerife i'timâd kılasın tahfîren fî' evâsıt-ı şehri-i Muharremü'l-haram sene sitte ve selasin ve mie'teyn ve elf (Ekim sonları 1820) Kad vasala ileynâ fî 23 S (Safer)sene 1236 (30 Kasım 1820)

S.90/B.161:

Altun rayici emr-i hülâsasıdır

Sikke-i hasene saltanat-ı 'aliyye ve düvel-i sâ'ire sikkeleriyle meskûk-u ecnâs altun ve nûkûdun bundan akdem fiatı hadd-ı lâyıkmına iblâğ olunarak fimâ-ba'd fınduk altunu on bir gurûşa ve İstanbul sekiz gurûşa ve Mısır altunu yedi gurûşa ve fındık rub'iyyesi yüz on paraya ve tamâmu'l-vezn Cezayir ve Tunus altunları on iki şer gurûşa ve yaldız on beş gurûş on paraya ve Macar on beş gurûşa ve Kremise altunu on dört gurûş otuz paraya ve 'avâriz cinsinden mâ'adâ riyyâlin üç nev'i altışar buçuk gurûşa ve 'avâriz riyyâli altı gurûşa rayic olub ve Sufurin ta'bir olunan altun ile sekizi bir yerde İsbanya altunu bi'l-küllîye revâcdan men' olunarak vikâye-i nizâma ikdâm ve dikkat olunmak bâbında te'kîdi hâvî Anadolu'nun sol kolunda vâki' devletlû vüzerâ-yı 'izâm ve Mir-Miran-ı kirâm ve cümlüye hitaben şeref-bahşeyi sahife sūdûr olan ve mübâşir-i Tataran Hazret-i sadâretpenâhidin İsmail Tatar ile Amasya Mahkemesine vürûd iden fermân-ı celiü'l-'ünvânın hâl-i hülâsasıdır Kad vasala ileynâ fî 15 RA (Rebiü'l-evvel)sene 36 (21 Aralık 1820)

S.90/B.162:

Bi-tevfîk-ullah-ı te'âlâ bu esnada Maraş Mutasarrıfı devletlû Mehmed Celaleddin Paşa Hazretleri tarafından Tatarları sekiz haml hazine ile der-sa'âdete i'zâm olunmağla hazine-yi mersûle Amasya Menzilhânesine ledî-reside ma'iyetine mu'temed cebelüler terfikiyle eminen ve salimen mahl-i maksûdlarına i'zâm olunduğu kayd şud Fî 23 S (Safer)sene 36 (1-2 Aralık 1820) Kad vasala ileynâ fî 17 RA (Rebiü'l-evvel)sene 36 (23 Aralık 1820)

S.90/B.163:

Vâli-i ve'l-işân Eyâlet-i Sivas devletlû el-Hâc Behram Paşa Hazretleri'nin zir idâre-i düstûrânelerinde vâki' menzilhânelerin şirâze-i nizâm hüsn-i intizâmı ber vech-i tesviye ve rü'yeti ve yemin-i yesârdan tevârüd iden hademe-i devlet-i 'aliyye tatar ve ulak ta'ifelerinin eminen ve salimen menzil hayvanatlarına lede's-suvâr mahal-ı me'mûrelerine i'zâm olunmak bâbında müşârün-ileyh Hazretleri'nin Tatar Ağaları vasıtasıyla Amasya Mahkemesine vürûd iden buyruhdunun hâl-i hülâsasıdır Fî 25 S (Safer) sene 236 (3 Aralık 1820) Kad vasala ileynâ fî 21 RA (Rebiü'l-evvel) sene 36 (27 Aralık 1820)

S.90/B.164:

İşbu bin iki yüz otuz altı senesi şehr-i Rebiü'l-âhir guresinden üç mâh zabt itmek üzere Amasya sükkânından es-Seyyid el-Hâc Bekdaş Ağa kazâ-yı mezbûrun serdarlığı umûrunda ber-mûceb mektub Ağa kıyam itdirildiği işbu mahale kayd olundu fî gurre-i R(Rebiü'l-âhir) sene 36 (10 Ocak 1821)

S.90/B.165:

Otuz beş senesine mahsûben nuhâs emr-i sûretidir

Mefâhiru'l-kuzât ve'l-hükkâm me'adini'l-fezâ il ve'l-keâm Amasya ve (boş) ve (boş) kazâların kâdîları ve naibleri zide fazlühûm kıdvetü'l-emâcid ve'l-â'yân Amasya Mütessellimi (boş) zide mecduhû ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân Zabitan ve İş Erleri ve darbhâne-i 'amirem tarafından mübâşir ta'yin olunan (boş) zide kadrühûm tevkî'i refî' i hümâyûn vâsil olacak ma'lûm ola ki kılâ' ı hâkâniyem ve darbhâne-i 'amirem ve cebehâne-i ma'mûrem ve sâ'ir edevât-ı harbiyye lâzimesi için Ergani ma'deni hümâyûnum hasılâtından beher sene darbhâne-i 'amireme irsâli mu'tâd olub iki yüz otuz üç senesi hasılâtından mücebince müretteb olan yüz elli bin vukiyye nuhâs-ı matbûhdan başka sene-i mezbûre hasılâtından tertib-i sâni olmak üzere bâ irâde-i seniyyem müretteb olan yüz elli bin vukiyye ki cem'an üç yüz bin vukiyye nuhâs Tokad kalhânesine tabh ve tesviye birle hazır ve müheyyâ olarak bir gün mukaddem berren Samsun İskelesine gelüb ve andan bahren der-sa'âdetime gönderilmek için ol mikdar nuhâsın ber-mu'tâd icâb iden ücret-i nakliyyesi ba'dehû darbhâne-i 'amiremden virilmek üzere kalhâne-i

S.91/B.165:...

mezkûre müdebbiri ve nuhâs nâzırı ma'rifetiyle 'ann-nakd eshâbına te'diye olunmak üzere sâbıkları misüllü Sivas ve Amasya ve Tokad ve Canik Sancaklarında vâki' kazâlar ile Canik ve müzâfâtı olan aherine ve Kavak ve sâ'ir mahallerden ihrâcı lâzım gelen 'araba ve şüterân ve mekâri ve hayvanât-ı sâ'ire ma'rifet-i şer' ve mübâşir ve cümle ma'rifetiyle kazâhâ-i mezkûreden biran akdem ve bir sâ'at mukaddem ihrâc ve tekâmil ve Tokad cânibine sevk ve tesbil-i birle nuhâs-ı mezkûrun bir vukiyyesi geri kalmamak ve bilâ mücib bir mahalde meks ve tevkîf olunmamak üzere seri'ân tahmîl ve mübâşir-i merkûm ma'rifetiyle Samsun iskelesine nakl ve tenzîl olunmak bâbında evâmir-i şerifim isdâr kılınmasını mu'teberân ricâl-i devlet-i 'aliyyemden hâlâ darbhâne-i 'amirem nazırı iftihâru'l-emâcid ve'l-ekârim es-Seyyid Hayrullah dame mecduhû bâ-takrîr-i inhâ itmekden nâşî ber-mûceb-i takrîr evâmir-i şerifim isdârı husûsuna irâde-i seniyyem ta'allûk idüb Sivas ve Tokad ve Canik taraflarına diğerevâmir-i şerifim isdâr ve tisyâr olunmağla sen ki mütessellim-i mûmâ-ileyhsin sen dahi Amasya Sancağı kazâlarından zikr olunan üç yüz bin vukiyye nuhâsın nakline vâfî 'arabanın sâbıkına tatbiken ma'rifetin ve

mübâşir-i merkûm ma'rifeti ve cümle ittifakiyle tedârik ve ihrâc ve Tokad'a irsâl ve mübâşir-i merkûm ma'rifetiyle nuhâs-ı mezkûru tahmîl ve Samsun iskelesine nakl ve tesyîr ittirilmesi husûsuna bi'l-ittifâk ihtimâm ve dikkat eylemeğin fermânım olmağın işbu emr-i 'âlişânım isdâr ve mübâşir-i merkûm ile irsâl olunmuştur imdi vüsûlunda bâlâda bast ve beyân olunduğu üzere nuhâs-ı mezkûrun vakt û zamanıyla tabh ve bir sa'at mukaddem der-'aliyyeme celbi matlûb-u kati' mülûkânem olduğu ma'lûmun oldukça fermânım olduğu vecihle Amasya Sancağı kazâlarından sâbıkı üzere müretteb olan 'arabanın ücret-i mu'tâdeleri Tokad kalhânesi müdebbiri ve nuhâs nazırı ma'rifetiyle 'ann-nakdin eshâbına te'diye olunarak ma'rifetin ve ma'rifeti şer' ve mübâşir-i merkûm ma'rifeti ve cümle ittifâkiyle livâ-yı mezbûr kazâlarından zikr olunan üç yüz bin vukiyye nuhâsın tahmîl ve nakline vâfî 'araba-yı seri'an ve acilen ihrâc ve Tokad'a isâl ve nuhâs-ı mezkûru tahmîl ve iskele-yi mezkûreye tenzîl itdirmeğe mezid-i ihtimâm ve dikkat eylesin ve sen ki mübâşir-i merkûmsun sen dahi muktezâ-yi me'mûriyetin üzere mârr-üz-zikr 'araba-yı mütesellim-i mûmâ-ileyhin ma'rifeti ve ma'rifeti şer' ve mübâşiretinle yerlü yeründen ihrâc ve Tokad'a tesbîl birle nuhâs-ı mezkûru tamamen tahmîl ve iskele-i mezkûreye tenzili husûsuna mezid-i sa'y ve gayret eylesin ve siz ki kuzât ve nüvvâb ve zabitân ve sa'ire mûmâ-ileyhimsiz siz dahi mûceb-i emr-i şerifimle 'amel ve hareket ve hilâfından tehâşi ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı 'âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükmi-i şerifimle vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sūdûr iden işbu emr-i şerifi celi-û şân vâcibu'l-ittibâ ve'l-'azimü'l-ımtisâlimin mazmûn-u münifi birle 'amil olasız şöyle bilisiz 'alâmet-i şerife i'timâd kılasız Tahriren fî'l-yevmü'l-sâdis min şehri Şevval sene hamse ve selasin ve mie'teyn ve elf (17 Temmuz 1820)

S.91/B.166:

Livâ-yı Amasya
Bedel-i zehâir
20304 Gurûş

Hizmet
3410 Gurûş

Sivas Mahkemesinden mahrec pusula sûretidir

Bundan akdem iki yüz otuz dört senesinde Van maslâhatı için Eyâlet-i Sivas'dan bâ-emr-i 'ali müretteb olan zehâir bedeli bakâyâsının mahl-i bakâyâlarından tamamen tahsili zımında bâ-emr-i 'ali müceddeden mübâşir ta'yin buyurulan el-Hâc Hüseyin Efendi medine-i Sivas'a vürûd idüb belde-i merkûmede müddet-i vâfire ikâmet ideceği der-gâr olmağla bâ-emr-i hazret-i veliyyü'n-na'im ve cümle ma'rifetleri ve ma'rifeti şer' ile tanzim olunan hizmet-i mübâşiriyye ve ta'amiye ve konak kirası ve mesârifât-ı sa'iresinden ber-vechi âtî livâ-yı merkûme isâbet iden üç bin dört yüz on gurûş ve sicill-i mahfûzda mukayyed hisse-i bedel-i zehâirleri yigirmi bin üç yüz dört gurûşdur Fî 15 RA (Rebiü'l-evvel) sene 36 (21 Aralık 1820)

S.91/B.167:

Bâlâda mezkûr mübâşir-i mûmâ-ileh Hacı Hüseyin Efendi'nin hizmet-i mübâşiriyye ve ta'âmiyye ve mesârifât-ı sa'iresinden Amasya Sancağı kazâlarına isâbet iden üç bin dörtyüz on gurûş ve bu husûs için Amasya'ya vürûd iden mübâşir Ağa'nın hizmet-i mübâşiriyye ve ta'âmiye ve mesârifât-ı sa'iresi bin beş yüz doksan gurûş ile cem'an beş bin gurûşun zikr-i câf kazâlara tevzi' olunan defteridir ki ber vech-i âfî beyân olunur fî 5 R (Rebiü'l-ahir) sene 36 (11 Aralık 1820)

Kazâ-i Amasya 1350 Gurûş	Kazâ-i Gedegra 1300 Gurûş	Kazâ-i Havza 700 Gurûş	Kazâ-i Ladik 650 Gurûş
Kazâ-i Zünnu'n-Abâd 400 Gurûş	Kazâ-i Gelinkiras 300 Gurûş	Kazâ-i Veray 300 Gurûş	Cem'an Yekûn 5000

Yalnız beş bin gurûşdur

S.92/B.168:

Gedegrâ ahâlisinden Mehmed bin İsmail'in hücceti sûretidir

Medine-i Gedegrâ Mahallâtından Uzun Sokak Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Süleyman Göle nâm müteveffânın verâseti zevce-i menkûmesi Züleyha ile sulbi sağır oğlu Ali ve sulbiye sağire kızı Emine'ye ba'de'l-inhisâr sağırân-ı mezbûranın vasiyye-i mensûbesi min-kıblelül-ümm-i ceddeleri Fatma ve merkûme Züleyha taraflarından da'vâ-yı âtiyyül-beyân vekil-i şer'ileri Amasya Mahallâtından Gümüşlü-zâde Mahallesi sâkinlerinden Sa'deddin Efendi meclis-i şer'de Gedegrâ Mahallâtından Yeni Mahalle sâkinlerinden işbu bâisül-kitab Mehmed bin Hacı İsmail Efendi tarafından da'vâ-yı âtiyyül-beyân da muhâsemeye ve redd-i cevaba vekil-i müseccel şer'isi Gedegrâ ahâlisinden Ömer Hulusi Efendi bin Ahmed mahzarında hâlâ me'zûn-u bi'l-iftâ Ahmed Necib Efendi ve Taşköprülü eş-Şeyh Hacı Abdullah Efendi hazır oldukları halde bi'l-vekâlet üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb medine-i Gedegrâ da 'Acem Hanı hizasında vâki' lede'l-ahâli ve'l-cirân ma'lûmu'l-hudûd bir bâb Çörekci dükkânı ve verâsında kâ'in bir bâb ekmekci dükkânı müvekkilem merkûme Zeliha Hatun'un zevci ve sağırân-ı mezbûranın babası müteveffâ-yı mezbûr Süleyman Göle nâm müteveffâdan müntakil mülk-i mevrûsları iken işbu vekil-i merkûm Ömer Efendi'nin müvekkil-i merkûm Mehmed dekâkin-i mezbûrelere fuzûli müdâhale ider su'âl olunub müdâhelesi men' ve ref' olunmak matlûbumdur didikde gıbbe's-su'âl vekil-i merkûm Ömer Efendi cevabında zikr olunan dükkânlar bundan akdem hükm-i şer' ve hükm-i sultânîsî mutazammın emr-i 'ali ile Can Firân nâm Hatun'un mülkiyeti üzere tasarrufunda iken merkûme Can Firân Hatun fevt oldukda terekesinden dekâkin-i mezbûre zevci İsmail Efendi'ye intikâl idüb ol dahi mülk-ü mevrûsu olmak üzere dekâkin-i mezbûre yedi sene mutasarrıf olduktan sonra Tayyar Beğ nâm kimesne dekâkin-i mezbûreyi merkûm İsmail Efendi'den fuzûlen ve tegallüben âhz ve zabt idüb ve müttakî olan merkûm Süleyman Göle'ye hibe ve teslim itdikdin sonra

merkûm İsmail Efendi fevt oldukda dekâkin-i mezbûr sulbi oğlu müvekkilim merkûm Mehmed'e intikâl itmiş isede müvekkilim merkûm ol vakitte sağır û bi-kes bulunub ol vecihle merkûm Süleyman Göle dekâkin-i mezbûreye bir müddet mutasarrıf oldukdan sonra ol dahi fevt oldukda dekâkin-i mezbûreyi vereseleri müvekkil-i merkûme Zeliha Hatun ve sağırân-ı mezbûranın vâsîleri merkûme Fatma Hatun zabt ve tasarruf itmekte şimdi müvekkilim merkûm Mehmed bâliğ olub ve dekâkin-i mezbûreyi müvekkile-i merkûm Zeliha ve Fatma'dan taleb itmekle dekâkin-i mezbûreyi müvekkile-i merkûmelerden bi'l-vekâlet taleb iderim deyû def' ile mukâbele ve bir kıta' emr-i 'ali ibrâz idicek vekil-i merkûm Ömer Efendi'nin yedine olan emr-i 'ali'ye nazar olundukda fi'l-hâkika sâlifü'z-zikr dükkânlar merkûme Can Firân nâm hatuna zabt itdirilmek için hükmü sultânî sâdir olmuş olduğu müstebân oldukdan sonra sâlifü'z-zikr dükkânlara merkûm Can Firân Hatun bâ emr-i 'ali mülkiyyet üzere mutasarrıf iken fevt oldukde terekesinden zikr olunan dükkânlar zevci İsmail Efendi'ye intikâl idüb ol dahi yedi sene mutasarrıf oldukdan sonra dekâkin-i mezbûreyi mûmâ-ileyh Tayyar Beğ merkûm İsmail Efendi'den fuzûlen ve tegallüben ahz û zabt idüb ve müttakî olan mezbûr Süleyman Göle'ye hibe ve teslim itmiş olduğu mübeyyin vekil-i merkûm Ömer Efendi'den beyyine taleb olundukda 'udûl-u ahrâr ricâl-i müsliminden Gedegrâ Kasabası ahâlisinden ekmecki zâde el-Hâc Hasan Ağa ve Sancakdar Hasan Ağa nâm kimesneler li-ecli-şehâdet meclis-i şer'e hazirân olub eserü'l-istishâd fi'l-hakika mârr-üz-zikr dükkânlara merkûme Can Firân Hatun meks üzere bâ-emr-i 'ali mutasarrıf iken fevt oldukda terekesindin zikr olunan dükkânlar zevci İsmail Efendi'ye intikâl idüb ol dahi yedi sene mutasarrıf oldukdan sonra dekâkin-i mezbûreyi mûmâ-ileyh Tayyar Beğ fuzûlen ve tegallüben ahz ve zabt idüb müttaki olan merkûm Süleyman Göle'ye hibe eylemeleri ol-vecihle dekâkin-i mezbûr müvekkil-i merkûm Mehmed'in babası İsmail Efendi'den müntâkil mülk-ü mevrûsudur merkûm Süleyman Göle'nin ve vereselerinin 'alâka ve müdahilî yokdur bizler bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyû her biri edâ-yı şehâdet-i şer'iyye itdiklerinde ba'de'l-ta'dil ve'l-tezkiye-i şehâdetleri makbûl olmağın mücebinci sâlifü'z-zikr dükkânlar vekil-i merkûm Mehmed'in babası İsmail Efendi'den müntâkil mülk-ü mevrûsu olmak üzere zabt ve tasarrufuna ba'de'l-hükmi müvekkil-i merkûm Zeliha ve Fatmanın kâffe-i yedlerine ve bî-vech-i şer'i mu'ârazadan men'lerine vekil-i merkûm Sa'deddin Efendi tenbih-i şer'i birle mâ-huve'l-vâki' bi't-taleb ketb ve imlâ olundu Hurrîre fi'l-yevmü'l-tâsi' min şehri Rebiü'l-âhîr sene sitte ve selasin ve mie'teyn ve elf (14 Ocak 1821)

Şühûdu'l-Hâl

Taşköprülü zehâdetlû eş-Şeyh Hoca Abdullah Efendi

Hâlâ me'zûn-u bi'l-iftâ Ahmed Necib Efendi

Sâbık me'zûn bi'l-iftâ vâzi' Mustafa Efendi

Gedegrâ sâkinlerinden Ekmecki-zâde Hasan Ağa ve Sancakdar Hasan Ağa
ve gayrühûm

S.93/B.169:

Sâbıkân Sivas Valisi devletlû el-Hâc Mehmed Behram Paşa Hazretleri'nin zahire buyrulduzu sûretidir

Şerâ'it-şi'âr medine-i Sivas'dan zikr-i âti caddeden medine-i Muğnisîye varınca değın vâki' kazâ ve elviye ve nehâvi kâdîları ve naibleri faziletlû efendiler zîde fazlühûm ve me'zûn-u bi'l-iftâ fekâhetlû Efendiler zîde takvahûm ve sâ'ir 'ulemâ-yı 'amilin diyânetlû efendiler zîde ilmühûm ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-âkrân Mütesellimleri Voyvodaları ve A'yân ve Zabitân ve vücûh ve âshâb-ı suhan ve İş-Erleri ve bi'l-umûm müslim ve re'ayâ ahâlileri zîdet mukadderehüme inhâ olunur ki kâffe-i memâlik-i İslâmiyye ve kâtibiyye emsâl ve emâkin-i mühimmiye de kâ'in ve mütevattın-ı müslim ve re'ayâ 'ibadullahın muti' ve münkâd fermân hazret-i tacdâri ve taht-ı zilâl-ı 'iyâl cenâb-ı şehriyâri olanları cânib-i cenâbı rabbu'l-'alemin ve taraf-ı kâmilü'l-şerif hazret-i padişah rûy-ı zeminden vüzerây-ı saltanat-ı seniyye ve ümerâ-yı devlet-i 'aliyye ve hükkâm ve zabitân fukara ve ra'iyye ve rey'ân vâcibu'l-himâye ve emanet lâzımu'l-re'âyâ oldukları dergâr ve bu sûrette cemi'î zabitâne farz ü ehmm ve ehl-i insâfa lâyük ve elzem olan muhâdim sultân-ı ma'delet ârâ ve sermaye hayl ve haşm vüzerâ ve ümerâ olan fukara ve zü'efâ ve re'âyânın her anda ve cemi' zamanda zulm ve te'addi ile kati' tâb ve takât ve tuvanların münâfî rızâ-yı bâri ve elden geldiği mertebe himâyet ve siyânetlerin mutâleb-i hazret-i tacdâri bilüb taht-ı hükümeti bulunan ahâli-i rızâ perverân ve habû'l-me'mûriyye üzerlerine mihman oldukları fukara-yı nevâle kestirân haklarında insâf ve merhâmet ve mu'âmelât 'adl ve re'fet ve zabt ve râbt-ı da'ire ve ma'iyyet ile devam-ı eyyâm ömr-ü ikbâl-i saltanat ve iclâl-ı şahâne için isticlâb-ı da'vât-ı hayriyye sûretinde i'tibâr iken bir vakitten berû kanun-u saltanat-ı seniyye ve 'ayen-i behiyyin-i devlet-i 'aliyye üzere bir mansıbdan bir mansıba 'azl ve nasb ile mürûr-ü 'ubûr iden vüzerâ-yı 'izâm karındaşlarım hazerâtının bazıları mevcûd-u ma'iyyeti bulunan daire ve Osmanlû ta'ifesine mukayyed olmayub yüz buldukları halde konakçı ve köprü harcı ve tuğ ve Başlı Ağa'sı ve mehterhâne ve karakollukcu âvâ'idi ve 'akkâm ve hizbinde ve gedüklü bahşişi ve mekârı ve kumar kirası derken fukaradan ziyüb ve içdiklerinden başka bir nevi' memâlik-i islâmiyye fukarasını yağma ve mesârifât mâ-lâ-yutâka giriftâr eyledikleri bedîhî ve âşikâr ise de bu makûle ifa'l-ı nâ-revayâ öteden berû meyl ü rağbetim olmayarak men' ve indifâ'ı sûretine kemâl-i i'tinâ ve dikkat-ı halisânem ma'lûm-u hüdü olduğundan başka safer-i sinnimden berû min-gayr-ı istihkâk perverşinimle nân ve ni'meti ve mutî'i fermân celilü'l-menkûbeti olduğum devlet-i 'aliyye ebeddi-ü-l-devvamın harc-ı istidâ' ve 'ubûdiyyetim olarak nice nice iltâf ve ihsân ve i'nâyet-i şâhânelerine nâ'il ve mahzâr olduğumdan fazla işbu mâh-ı Rebiü'l-âhirin on ikinci yevm-i salı günü vukû' bulan tevcihât-ı meymenet âyât-ı mülûkânede 'avâtuf Emîni hâlâ nihâye tacdâriden bâ-hatt-ı hümâyûn i'nâyetmakrûn Aydın ve Saruhan Sancakları 'uhde-i tevekkül mendaneme tevcih ve ihsân-ı hümâyûn buyurulub müsta'inen billahi te'âlâ işbu

mâh-ı cemâziyel-evvelin gurreinde mukarrel sâbıkamız olan medîne-i Sivas mütemeyyinü'l-esâsdan râfî'i Kâlice ikâmet ve Tokad ve Amasya ve Merzifon ve Çorum ve Sungurlu ve Kalacık ve Ankara ve 'Ayyas ve Bey Pazarı ve 'Asi Mihâlîç ve Eskişehir ve Karahisar-ı sahib ve Sanduklu ve Şeyhlû ve Hunus ve Denizli caddesinde münselik kazâ ve kurâlarda mihmân olarak mansıbımız olan Aydın Güzel Hisar'ı ve andan Muğnisa'ya makarr-ı hükümeti halisâneme teveccüh ve 'azimetimiz müsammam ve muhakkak ise de sâye-i saltanat-ı seniyyede berâyı tahsil rızâ-yı 'ali sâlifü'l-beyân zulm ve idâreye muhtac ve irtikâbim olmayub konakçı ve kapu harcı ve tuğ ve Başlı Ağa'sı ve mehterhâne ve Kara Kollukcu adâidi ve 'akkâm ve hizbinde ve gedüklü bahşışı ve mekâri ve kumar kirası ta'bir olunur rüsûmât-ı mekrûmeyyi taraf-ı halisânemden fukara ve zü'efâya bahş eyledim

S.94/B.169:...

mukâbelsinde kutb-ı da'ire-i 'âlem ve bâ'is-i asâyiş-i ehemm ma'den-i iltâf bî pâyân ve kerem şevketlû mehâbetlû nusretlû 'adâletlû padişah-ı cihanpenâh gerdünü haşm ve veliyyü'n-ni'am Efendimiz Hazretleri'nin ömr ü 'afiyet mezîd-i şâhâne ferr ve haşmet ve saltanat mezîd-i hüsvâneleri için cümleden du'â-yı hayriyye matlûbum idüğü sizler ki bâlâda muhatabûn mevlânâ Efendi ve mûmâ-ileyhsiz vusûl buyruldu muzda cümle fukara ve zü'efâ meyânında kırâ'at ve bu sûret memdûheyi kâffe-i kurâ ve inhâya i'lân ve işâ'at ile bi-meşiyetullah Allahû te'âlâ vusûl ve mihmâniyyetimizde heman mevcud ma'iyyetim ve mazbût dest-i liyâkitim olan daire ve kapumuz halkına birer şeb sâkin olacak konak ve kendülerine ve hayvanlarına ber-vech-i kanâ'at mikdar-ı kifâye yem ve yiyecek ga'ilesinden mâ'adâ fikr-i endişeyi zihinlerinden tarh ve te'dib idüb yalnız bir yem ve yiyecek tedârikine meşgûl ve bi-'avnüallahû te'âlâ muhaddesât-ı nâ-merziyye mezkûreden bir nefer adamımız teklife cesâret idemeyeceklerinden memergâhımız olan fukara ve zü'efâ emin olarak mesdûr olmaları bâbında ifâde-i hâl adalet me'ab divan-ı Aydın ve Saruhan ve mukarrer-i sâbıkamızdan işbu buyruldu tahrîr ve isdâr ve Tatarânımız Oda Başkanı 'izzetlû Hafız Tatar ile irsâl olunmuşdur bi-menihi te'âlâ vusûlunda gerekdir ki vech-meşrûh üzere ber siyâk buyruldu 'amel ve hareket ve 'âmil olası deyû fî 27 R (Rebiü'l-âhir)sene 36 (3 Şubat 1821) Kad vasal ileynâ fî 29 R (Rebiü'l-âhir)sene 36 (5 Şubat 1821)

S.94/B.170:

İşbu sene-i mübârekde der-sa'âdetde mukîm 'ibadullahın lâzıme-i mekûlâtı için Erzurum Eyâletinde kâ'in ağnâm yatağı mahallerden ve sâ'ir 'aşâ'ir ve kabâillerden beher sene cilbân tacirlerinin fiât rayıcıyla mübâya'a ve der-sa'âdete sevk idecekleri ağnâmdan kangı mahale ağnâm saydırub fûrûht eylemeleri zuhûra gelür ise bir re'sinin mübâya'a ve tevkifine dimağ ve rağbet olunmaması bâbında Üsküdar'dan Erzurum'a varınca yol üzerinde vâki' kazâların kâdfları ve naibleri ve sâ'ire hitâben sâdır olan fermân-ı celilü'l-'üvânın me'âl-i hülâsasıdır fî 13 R (Rebiü'l-âhir)sene 36 (18 Ocak 1821) Kad vasal ileynâ fî 15 C (Cemaziye'l-âhir)sene 36 (20 Mart 1821)

S.94/B.171:

Bundan akdem Tuna sevâhilinde ve mahâl-i sâ'irede inşâ olunan kılâ'î hâkâniye ebniyeleri mesârifi için Anadolu cânibinde vâki' elviyelerden iki yüz otuz senesine mahsûben 'amel ve levâzımât-ı sâ'ire bedeli olarak tertib olunan mebâliğden Amasya Sancağı'nda gayrı tahsilât iki bin iki yüz elli dokuz gurûş bakâyâ kalmış ve tahsili için bundan akdem emr-i şerif virilmiş ise de ale-l-an tahsil ve teslim olunmadığı kuyûddan müstebân olmuş olmağla bakâyâ-ı mezbûrun yerlü yeründen tahsil ve mübâşirine tevdi'an der-sa'âdete irsâl ve hazine-i 'amireye teslimi bâbında şerfiriz südür buyurulan fermân-ı 'alişân ile bir kıta' sûret-i defter ve mücebince Sivas Valisi devletlû el-Hâc Süleyman Paşa Hazretleri'nin bir kıta' buyruldu Çukadaran Hazret-i defteriden Yusuf Ağa ile Amasya Mahkemesine vusûlunda cümle muvâcehesinde feth ve kırâ'it olundukda merâsim mutâva'tı ba'de'l-edâ cevablarında sene-i mezbûre mahsûben bedeliye-i mezkûreden Amasya Sancağı'nda bakâyâ kalmış olan meblâğ-ı mezbûr iki bin iki yüz elli dokuz gurûşun kabzına me'mûr sâbıkân defterdar Şamdani Mehmed Ağa'ya tamamen teslim eyledin bakâyâ-ı mezbûreden zimmetlerimizde bir akçe ve bir habbe kalmamışdır deyû takrîrlerine muvâfık bir kıta' hâlâs ibrâz itdiklerinde ibrâz eyledikleri halâsın sûret-i ihrâc ve muhziyye ve mübâşir-i mûmâ-ileyh teslimen der-sa'âdete irsâl olunmuş olduğu der-devlet-i medârâ i'lâm dahi olunmuş olduğu işbu mahale kayd olundu fî 11 R (Rebiü'l-âhir) sene 36 (16 Ocak 1821)

S.94/B.172

Bu def'a Sivas Valisi devletlû Süleyman Paşa Hazretleri'nin Sivas'a teşriflerinin i'lân ve işâ'atını hâvî bâ-buyruldu vürûd iden Enderun Ağvâtından 'Alemdar el-Hâc Vahidüddin Ağa'nın bâ-emr-i veliyyü'n-na'imi hizmeti mübâşiriyyesi bin yüz elli gurûş ve ta'âmiyesi üç yüz elli gurûş cem'an beşbin başyüz gurûş Amasya Sancağı Kazâlarına tevzi' olunan defteridir ki ber vech-i âti zikr olunur fî 11 R (Rebiü'l-âhir) sene 36 (16 Ocak 1821)

Kazâ-i Amasya 405 Gurûş	Kazâ-i Gedegra 390 Gurûş	Kazâ-i Havza 210 Gurûş	Kazâ-i Ladik 195 Gurûş
Kazâ-i Zünnu'n-Abâd 120 Gurûş	Kazâ-i Gelinkiras 90 Gurûş	Kazâ-i Veray 90 Gurûş	Cem'an Yekûn 1500
Yalnız bin beş yüz gurûşdur			

S.95/B.173:

'İzzet me'ab şerif nisâb 'umdetü'l-nüvvâbu'l-müteşer'in mevlânâ es-Seyyid Mustafa Edib Efendi kâm-yâb

Gıbbet-tehiyyetü'l-vâfiye inhâ olunur ki ber-vech-i mânsıb Mutasarrıf olduğum Amasya kazâsının umûr-u âhkâm-ı şer'iyyesi işbu sene sitte ve selasin ve mieteyn ve elf şehr-i Recebü'l-ferd'i gurrasinden zabt itmek üzere tarafımızdan cenâbı şerife kemâ fî'l-

sâbık ibkâ olunmuşdur gerekdir ki kazâ-yı merkûmu gurre-i mâh-ı mezbûrdan mutasarrıf olub beyne'l-ahâli icrâ-yı âhkâm-ı şer'î 'ali eyleyüb vâki' olan mevtâ-i askeriyyenin muhalefâtını dahi tahrir ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farizâtü's-şer'iyye tevzî ve taksîm eyleyüb cadde-i şer'î mutahharadan seri-mû inhirâza cevâz göstermeyesin ve's-selâm

El-fakir Ahmed Sa'id Şeyh-zâde kâdî medine-i Amasya

S.95/B.174:

Öteden berû bâ fermân-ı 'ali Sivas Valileri vüzerâ-yı 'izâm hazerâtına senede iki taksit ile tahsîs ve ta'yin kılınan imdâd-ı hazeriyyenin otuz altı senesine mahsûben taksit-i sânisini olan mebâliğ-i ma'lûmu'l-mikdardan Amasya Sancağı'na isâbet iden mebâliğin tahsil ve tevsili bâbında hâlâ Sivas Valisi Süleyman Paşa Hazretleri tarafından cümleyle hitâben vürûd iden buyrulduyu emr-i üslûblarının me'âl-i hülâsasıdır fî 8 B (Receb) sene 36 (11 Nisan 1821)

S.95/B.175:

Livâ-yı Amasya taksit-i sâni imdâd-ı hazeriyye
1103.5 gurûş 48.5 Akçe
Sivas Mahkemesi pûsulası sûretidir

İşbu bin iki yüz otuz altı senesine mahsûben re's sene gurre-i Muharrem i'tibâri ve senede iki taksit ve beher taksiti vakt ü zamanıyla edâ olunmak üzere Eyâlet-i Sivas'dan bâ-fermân-ı 'ali ve ber-mu'tâd kadim vül'at-ı 'azâm hazerâtına ta'yîn ve tahsîs kılınan imdâd-ı hazeriyyenin taksit-i sânisinden sicil-i mahfûzda mukayyed livâ-yı merkûme isâbet iden ber-vech-i bâlâ yalnız bin yüz üç buçuk gurûş kırk sekiz buçuk akçedir fî 3 B (Receb) sene 36 (6 Nisan 1821)

S.95/B.176:

Bâlâda mezkûr mâl-ı hazeriyyenin bin yüz üç buçuk gurûş kırk sekiz buçuk akçe yalnız ma'dene merbût olan dört aded kazâların hisse-i musibesi ve meblâğ-ı mezbûr bin yüz üç buçuk gurûş kırksekiz akçeden ve altı yüz gurûş hizmet-i mübâşiriyyeden ma'dene merbût olmayan yedi aded kazâların hisse-i musibeleri defteridir ki ber vech-i âti beyân olunur fî 27 B (Receb) sene 36 (30 Nisan 1821)

Kazâ-i
Amasya
366 Gurûş Musîb
Mal-ı Hazeriyyeden ve
hizmet-i mübâşiriyyeden

Kazâ-i
Gedegra
356 Gurûş Musîb
Mal-ı Hazeriyyeden ve
hizmet-i mübâşiriyyeden

Kazâ-i
Havza
198 Gurûş
Mal-ı Hazeriyyeden ve
hizmet-i mübâşiriyyeden

Kazâ-i
Ladik
126 Gurûş
Mal-ı Hazeriyyeden ve
hizmet-i mübâşiriyyeden

Kazâ-i
Zünnu'n-Abâd
161 Gurûş Musîb
Mal-ı Hazeriyyeden ve
hizmet-i mübâşiriyyeden

Kazâ-i
Gelin Kiras
77 Gurûş Musîb
Mal-ı Hazeriyyeden ve
hizmet-i mübâşiriyyeden

Kazâ-i
Veray
77 Gurûş
Mal-ı Hazeriyyeden ve
hizmet-i mübâşiriyyeden

Kazâ-i
Merzifon
132 Gurûş
Mal-ı Hazeriyyeden ve
hizmet-i mübâşiriyyeden

Kazâ-i
Merzifon Abâd
48 Gurûş
Mal-ı Hazeriyyeden ve
hizmet-i mübâşiriyyeden

Kazâ-i
Zeytûn
75 Gurûş 18 Akçe
Yalnız Hazeriyyeden

Kazâ-i
Gümüş ma'câmî'i Köy
88 Gurûş 50 Akçe
Yalnız mal-ı hazeriyyeden

Cem'an
Yekûn
1704
Yalnız bin yediyüz dört
gurûşdur

S.96/B.177:

İranlû eşkiyâsının müdâfa'ası için matlûb buyurulan süvari asker fermânı sûretidir

Düstûr-u mükerrerem müşîr-i müfehâm nizâmu'l-'âlem müdebbiri'l-umûru'l-cumhûr bi'l-fikrû's-sâkıb mütemmim-i mehâmu'l-enâm bi'r-reyi's-sâ'ib mümehhid-i bünyânü'd-devlet ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkânü's-sâ'adet ve'l-iclâl ve'l-mahfûf-ı bi-sünûfu 'avâtıfu'l-mülkü'l-â'lâ-'alî hâlâ Sivas valisi vezirim el-Hâc Süleyman Paşa edâm-Allahu te'âlâ iclâlehû ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'adinil fezâil ve'l-keâm Canik Sancağı'ndan mâ'adâ Sivas Eyaletinde vâki' kazâların kuzât ve nüvvâbı zide-fazlühûm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân â'yân ve Zabitân ve vücûh-u ahâli zide-kadrühûm tevkî'i refî'i hümayûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki bir müddetden berû İranlû eşkiyâsı tekduymayub hûd be hûd hudûd-u şarkiyeyeye tecâvüz ve tehâtî ve gasb ve gâret misüllü fezâhete ibtidâr ve tasaddi itmekde oldukları ve hatta geçenlerde Van Eyâleti dahilinde kâ'in Hakkari Nahiyyesi'nde câri kalâ'sını hasr ve tazyîke cür'et ve biraz şerzime-i habise dahi mahdûd olan Erciş kala'sı üzerine 'azimet ile ol-tarafta dürlü dürlü harekât-ı nâ-ber-câya cesaret eyledikleri der-bar-ı şevketkarâr mülûkâneme 'arz ve inhâ kılınûb ta'ife-i merkûme söz ile iskât kabul ider makûleden olmadıkları zâhir ve her bir devlet zîr-i hükümetinde olan fukarasını himâye ve hudûd-u sınırını tecâvüz diğerden vikâyeye mecbûr olduğu gibi arâzi-i saltanat-ı seniyyemin dahi her halde muhâfazasıyla zât-ı merâhimsemât-ı padişahâneme derya'ı cenâbı kübrâyâ olan sükkân-ı bilâd ve 'aceze-i 'ibâdın mezâlim ve te'addiâtından hırâsteleri esbâbının istihâli mütehattim-i zimmet-i himmet tâcdârânem idüğü bedîhî ve bâhir olmakdan nâşî mukâbele-i bi'l-misl deyû hudûd-u İran'a tehatti olmayarak eşkiyâ-ı merkûmeden berû tarafta tecâvüz ider olur ise üzerlerine asker sevkiyle def'i ve tenkillerine mübâderet eylemek üzere serhaddât-ı şarkiyeye muhâfızları mukaddem ve mu'ahher şerfiriz-i südür olan evâmîr-i celile-i şâhânemle me'mûr olmuş ve lede'l-iktizâ

‘asker ve cihât-ı sâ‘ire ile bunlara lâzıme-i mu‘âveneti icrâ ve her halde kuvvetlice bulunmaları esbâbını istihsâle dikkat ve ‘itinâ eylemesi husûsu hâlâ Erzurum valisi ve şark cânibi Ser-‘asker-i düstûr-u mükerrerrem müşir-i müfehham nizâmu'l-‘alem vezirim Hüsrev Mehmed Paşa edâm Allahû te‘âlâ iclalehûma mahsûsu fermân celilü'l-ünvanımla tenbih ve iş‘âr kılınmış ise de eşkiyâ-ı merkûme külliyyetlûce zuhûr eylediği halde berû taraftan dahi müdâfa‘ası külliyyetlû ‘askere muhtac olup yalnız Erzurum kazâlarından ihrâcı mümkün olan ‘asâkir ile mukteziyenin tertib ve isticlâbında dahi dikkat geçeceği bedihî olduğuna binâ‘en şimdiden tehiyye-i ve âmâde kalunub lede'l-hâce Ser-‘asker-i müşârün-ileyh tarafından talep olunduğu gibi bilâ tehir irişdirilmek üzere kurb ve civar olan mahallerden biraz ‘asker tertibi lâzım gelmeğin Sivas Eyâleti'nin Erzurum'a kurbiyyet ve münâsebeti cihetle gayr-az livâ-i Canik Eyâlet-i merkûmeden dahi süvari olarak iki bin beş yüz ‘asker tertib ve tehiyye ve âmâde kılınması husûsuna irâde-i seniyye-i mülûkânem ta‘allûkuyla olbâbda hatt-ı hümayûn-şevketmakrûn-u şâhânem şerefriiz-i sūdûr olmuş ve keyfiyyet Ser‘askeri müşârün-ileyhe dahi yazılmış olmağla sen ki vezir-i müşârün-ileyhsin muktezâyı kâr-şinâsı ve rü‘yetin üzere vusûl-u fermân celilü'l-‘ünvânımda Canik Sancağı'ndan mâ‘adâ Eyâlet-i merkûmeden kâ'in mahallerden güzide ve mu‘teni olarak iki bin beşyüz nefer süvari ‘asker tertib birle şimdiden tehiyye ve âmâde itdürülüb ser-‘asker-i müşârün-ileyh her ne vakit talep eyler ve icâb-ı maslâhata göre ne mikdarını ister ise dakik vahide vakt geçürülmeksizin üzerlerine muktedir Başbuğ intihâb ve nasbıyla hemen iki gün zarfında ihrâc ve seyr-i seri‘ ile ma‘iyyet-i müşârün-ileyhe irişdirmeğe ikdâm ve müsâra‘at ve her halde müşârün-ileyhin emr ve rey'ine mütâba‘at ve me‘mûr ve istihdâm eylediği hidmâtın te‘diyesine sâdikâne say‘ ve gayret eylemesi husûsuna ta‘yin olacak Başbuğ'a gereği gibi tenbih ve te'kide mübâderet eylemek fermânım olmağın mahsûsen işbu emr-i şerifim isdâr ve Sadr-ı‘azâm Tatarlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-âkrân sâlih zide kadrûhu ile tisyâr olunmuşdur imdi Canik Sancağı'ndan başka Eyâlet-i merkûmeden matlûb olan ol mikdar süvari ‘askeri şimdiden tertib birle hazır ve âmâde itdürüb müşârün-ileyh talep eylediği gibi istediği mikdarını müntehibin olan Başbuğuyla iki gün içinde ihrâc ve seri‘an ve ‘acilen ma‘iyyet-i müşârün-ileyhe irsâl ve isbâl eylemek kati‘ matlûb-u mülûkânem idüğü ve bunlara te'hir ve ta‘vik bir vecihle câ‘iz olmadığına mebni lede'l-iktizâ talep olunan askerden kangı mahallin ‘askeri vaktiyle erişmez ise me‘mûru cevaba kadir olmayacağı ma‘lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh ‘amel ve harekete ve infâz emr û irâde-i şâhânemle ifâ-yı levâzım gayrat ve sadâkate sarf ve say‘ ve kudret ve hilâfından begâyet-i tevakki‘ ve mübâ‘adet eyleyesin ve siz ki kuzât ve nüvvâb ve sâ‘ir mûmâ-ileyhimsiz mazmûn-u emr-i münifim sizler dahi meczumûnuz olarak müceb ve muktezâsı üzere ‘amel ve harekete bi'l-ittifâk ikdâm ve müsâra‘at hilâfından ziyâde tehâşi ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı ‘âlişânım sâdir olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sūdûr olan fermân-ı vâcibu'l-ittibâ‘ ve'l-‘azimü'l-ımtisâlimin mazmûn-itâ‘at makrûnuyla ‘amel ve hareket hilâfından begâyet tevakki‘ ve mücânebet

eyleyesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerife i'timâd kılasız Tahriren fî evâhir-i şehri- Rebri'l-âhir sene sitte ve selasin ve mie'teyn ve elf (Ocak sonları 1821)

S.97/B.178:

İşbu fermân-ı 'âli mücebince hâlâ Sivas Valisi devletlû el-Hâc Süleyman Paşa Hazretleri'nin buyrulduyu emr-i üslûblarında el-hâlet-i hazihi 'asâkir-i müretteb-i mezkûreden cânib-i şarkiyye Ser'askeri 'atûfetlû Hüsrev Mehmed Paşa Hazretlerine iktizâ iderek bin neferin tiz elden gönderilmesi zımnında mahsûsu mübâşir ve tahrirâtları vürûd itmekden nâşî iki bin beş yüz nefer 'asâkirden Amasya Sancağı'na isâbet iden üç yüz doksan dört nefer süvariden tiz elden matlûb olan yüz elli sekiz neferi ihrâc ve iki yüz otuz altı neferi dahi hazır ve âmâde kılınub bundan sonra matlûb olunduğu vakitte ihrâc olunmak üzere mahallerinde meks ve tevkîf olunması dahi tahrîr olunduğu işbu mahale kayd olundu

Livâ-yı Amasya ber-taksim-i hazeriyye

Süvari

Nefer

394

158 İşbu yüz elli sekiz neferin tiz elden tehiyye ve ihrâcı matlûb

236

S.97/B.179:

Sivas Mahkemesi pûsula sûretidir

Hizmet ve mesârifât-ı mübâşirîn ve isti'câliyeden

musîb

3940 Gurûş

Arâzî-i hazret-i saltanat-ı seniyyeden hudûd-u şarkiyyeye bir müddetden berû İranlû eşkiyâsının tecâvüzüyle gasb ve gâret misillü fezâhat ibtidâr ve tasaddi itmekde olduklarına mebnî muhâfaza-i hudûd-u şarkiyye zımnında hâlâ cânib-i şarkiyye Ser'askeri devletlû Hüsrev Mehmed Paşa Hazretleri'nin ma'îyyet-i sipahsârilerine gayrâz Livâ-i Canik Eyâlet-i Sivas'dan bâ-emr-i 'ali müretteb olub bin neferin tiz elden tehiyye ve ihrâcı matlûb olan iki bin beş yüz nefer süvariden sicill-i mahfûzda mukayyed ber-taksim hazeriyye livâ-yı merkûma isâbet iden ber-vech-i bâlâ üç yüz doksan dört süvari ve mübâşirinin hizmet ve mesârifâtı ve isti'câliyyeleri zımnında cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer' ile tanzim olunan mebâliğden dahi isnât iden üç bin dokuz yüz kırk gurûşdur fî gurre-i B (Receb) sene 236 (4 Nisan 1821)

S.97/B.180:

Bâlâda zikr olunan süvâri ve meblâğ-ı mezbûrun cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer' ile Amasya Sancağı'nın hâvî olduğu on bir kazâyâ tevzi' olunan defteridir ki ber-vech-i âti zikr olunur Fî 11 B (Receb) sene 236 (14 Nisan 1821)

Kazâ-i Amasya
 Süvari Mesârifât-ı mübâşiriyyeden
 Nefer Gurûş
 72 745
28 İşbu yigirmi sekiz neferin
 44 tiz elden ihrâcı matlûb

Kazâ-i Gedegrâ
 Süvari Mesârifât-ı mübâşiriyyeden
 Nefer Gurûş
 68 705
26 İşbu yigirmi altı neferin
 42 tiz elden ihrâcı matlûb

Kazâ-i Havza
 Süvari Mesârifât-ı mübâşiriyyeden
 Nefer Gurûş
 39 405
15 İşbu on beş neferin
 24 tiz elden ihrâcı matlûb

Kazâ-i Ladik
 Süvari Mesârifât-ı mübâşiriyyeden
 Nefer Gurûş
 35 185
14 İşbu on neferin
 25 tiz elden ihrâcı matlûb

Kazâ-i Zünnu'n-Abâd
 Süvari Mesârifât-ı mübâşiriyyeden
 Nefer Gurûş
 26 380
11 İşbu on bir neferin
 15 tiz elden ihrâcı matlûb

Kazâ-i Gelin Kiras
 Süvari Mesârifât-ı mübâşiriyyeden
 Nefer Gurûş
 16 145
07 İşbu yedi neferin
 09 tiz elden ihrâcı matlûb

Kazâ-i Veray
 Süvari Mesârifât-ı mübâşiriyyeden
 Nefer Gurûş
 16 145
07 İşbu yedi neferin
 09 tiz elden ihrâcı matlûb

Kazâ-i Merzifon
 Süvari Mesârifât-ı mübâşiriyyeden
 Nefer Gurûş
 51 485
20 İşbu yigirmi neferin
 29 tiz elden ihrâcı matlûb

Kazâ-i Merzifon Abâd
 Süvari Mesârifât-ı mübâşiriyyeden
 Nefer Gurûş
 15 155
08 İşbu sekiz neferin
 11 tiz elden ihrâcı matlûb

Kazâ-i Gümüş ma' Hacı Köyü
 Süvari Mesârifât-ı mübâşiriyyeden
 Nefer Gurûş
 32 315
15 İşbu on beş neferin
 17 tiz elden ihrâcı matlûb

Kazâ-i Zeytûn
 Süvari Mesârifât-ı mübâşiriyyeden
 Nefer Gurûş
 28 275
11 İşbu on bir neferin
 17 tiz elden ihrâcı matlûb

S.97/B.181:

İşbu bin iki yüz otuz altı senesi Receb-i şerifinden üç mâh zabt itmek üzere Amasya'nın umûr-u serdarlığı Amasya ahâlisinden ve altmış dört cemâ'atından Serdengeçti Ağalar'ından kıdvetü'l-emâsil ve'l-âkrân Küçük Ahmed Ağa 'uhdesinde bâ mektûbu Ağa ihâle ve tefviz olunmuş olduğu işbu mahale kayd olundu Fî 29 B (Receb) sene 36 (2 Mayıs 1821)

S.98/B.182:

'İzzet-me'âb Amasya Kazâsi'nda me'zûn-u bi'l-iftâ olub Hoca-zâde Ahmed Necib Efendi ba'de'l-tehiyye inhâ olunur ki kazâ-yı mezbûrede beyne'l-ahâli hüsn-i sülûkun

(silik) mebnî hizmet-i celile mukaddemâ olmak hakkında istid'a olunmağla tarafımızdan iftâ-ya sana izin virilmiştir gerekdir ki lede'l-istiftâ asâh-ı akvâl eimme-i hanefiyye 'aleyhum rahmete'n-rabbü'l-beriyye ile iftâ idüb kütüb-ü mu'tebereden nakl ve tasrîh ve imzalarında Amasya müfdisi deyû tasrîh eylesin ve's-selâm Hurrîre fî'l-yevmü'l-hâmîs min Recebül'l-ferd sene sitte ve selasin ve mie'teyn ve elf (8 Nisan 1821)

El-fakir Şeyh-zâde es-Seyyid (silik) afâ anhu

S.98/B.183:

Otuz altı senesi Muharremi guresinden Receb-i şerifi guresine gelince kadar vâki' olan sancak mesârifâtı defteridir ki ber vech-i âti beyân olunur Fî 21 B(Receb) sene 36 (24 Nisan 1821)

Gurûş

- 00100 Devletlû Behram Paşa Hazretleri tarafından Van mübâya'ası bedeliyesinin emrini getiren Tatar'a virilen
- 00080 Müşârün-ileyh tarafından i'lânve işâ'a buyrulduzu getiren Tatar'a virilen
- 00075 Müşârün-ileyh Hazretleri'nin teşriflerinden akdem isti'câline gelen Tatar'a virilen
- 00200 Müşârün-ileyh Hazretleri'nin haremi teşriflerinde konakçısı Ağa'ya virilen
- 00350 Müşârün-ileyh Hazretleri'nin zahirecisi Mehmed Beğ'e virilen
- 00805
- 00085 Asitâne-i 'aliyyeden fiât mübâya'a va'd olunduğu haberini getiren Yusuf Tatar'a virilen
- 03500 Fiât fermânı mesârifâtı için virilen
- 00700 Asitâneye fiâta me'mûrlar ile ma'en kebirin Osman tatar'a virilen harcı-rah
- 00213 Fiât fermânı getiren Hafız Tatar'a virilen
- 00050 Asitâne-i 'aliyyeeden tahrirât ile gelen Yahya çavuş'a virilen
- 05353
- 00500 Asitâne-i 'aliyyede kapu kethüdâsı Satı Efendi'den Genç Mustafa Ağa ve Hacı Abdullah Efendi'nin aldığı harçlık
- 00030 Beytü'l-mâl için gelen Ocak Çavuşuna virilen
- 00025 Yol yasağı için emr-i 'ali getiren Tatar'a virilen
- 00025 Altun râyici için emr-i 'ali getiren Tatar'a virilen
- 00030 Asitâneye gidecek Erzurum koyunları esnâî rahde fûrûht
- 05963 olunmak için emr-i 'ali getiren Ağa'ya virilen
- 05600 Devletlû Trabzon valisi el-Hâc Salim Paşa Gedegrâ kazâsı'nda iki gece beytütetlerinde olan mesârifât
- 03743 Müşârün-ileyh Hazretleri Havza kazâsında iki gece beytütetlerinde olan mesârifât
- 00550 Devletlû behram Paşa Hazretleri teşriflerinden matlûbâtına me'mûr kâtib Mehmed Efendi'ye virilen

- 04922 Müşârün-ileyh Hazretleri teşriflerinde alınan 24 kile şâ'ir bahâ
 01120 Devletlû Ali Paşa Hazretleri teşriflerinde alınan 35 kile şâ'ir bahâ
 00060 Müşârün-ileyh Hazretleri için Turhal'a irsâl olunan Hacı
 21958 Efendi'ye ve adamına virilen
 00070 Müşârün-ileyh Hazretleri teşriflerinde Sivas'dan me'mûr Mihmandâr Ağa'ya virilen
 01000 Müşârün-ileyh Hazretleri teşriflerinde mekâr kirâsı için virilen
 00136 Müşârün-ileyh Hazretleri'nin dâire-i devletlerine virilen âvâi'dât
 02200 Müşârün-ileyh Hazretleri'ne virilen üç re's esb-i bahâ
 51000 Devletlû el-Hâc Süleyman Paşa Hazretleri'ne kudumiyye ve
 76364 ikrâmiyye
 03000 Vücûhu Sivas'a da'vet için bâ-buyruldu vürûd iden Enderun Çukadar'ı Ağa'ya virilen
 05000 Müşârün-ileyh Hazretleri'ne virilen sekiz 'aded katır ma'takım bahâ
 04500 Müşârün-ileyh Hazretleri'nin Ser-delili Ağa'nın devriyyesi için
 03365 Müşârün-ileyh Hazretleri'nin dâire-i devletlerine virilen hediye
 92229 ma' parça bahâ
 03780 Vücûh Sivas'a gitdikde Müşârün-ileyh Hazretleri'nin dâire-i devletlerine âvâi'dât ve bahşış ve harc-i râh
 01100 Devletlû el-Hâc Süleyman Paşa Hazretleri tarafından Şark cânibine süvari asker için bâ-buyruldu vürûd iden Enderun Çavuşuna virilen
 00500 Otuz senesine mahsûben kılâ'ı hâkâniye bedeliyesi bakâyâ kalmış deyû bâ buyruldu vürûd iden Kahveci Başı Ağa'ya
 00500 Van mübâya'ası için bâ-buyruldu vürûd iden Mukırrımcı Ağa'ya virilen
 04500 Harc-ı defter ve harc-ı i'lâmât
 102609 Yalnız yüz iki bin altı yüz dokuz gurûşdur

S.98/B.184:

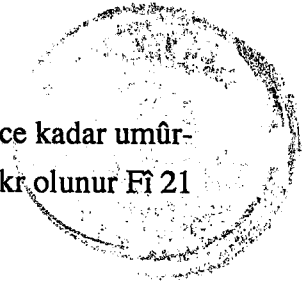
Meblâğ-ı mezbûr yüz iki bin altı yüz dokuz gurûşun cümle ma'rifeti ve ma'rifeti şer'ile Amasya Sancağı Kazâlarına tevzi' ve taksim olunan defteridir ki ber vech-i âti beyân olunur

Kazâ-i Amasya 27705 Gurûş	Kazâ-i Gedegra 26678 Gurûş	Kazâ-i Havza 14364Gurûş	Kazâ-i Ladik 1338 Gurûş
Kazâ-i Zünnu'n-Abâd 8210 Gurûş	Kazâ-i Gelinkiras 6157 Gurûş	Kazâ-i Veray 6157 Gurûş	Cem'an Yekûn 102609

Yalnız Yüz iki bin altı yüz dokuz gurûşdur

S.99/B.185:

İki yüz otuz altı senesi Muharreminden Receb-i şerifi guresine gelince kadar umûr-
u belde için vâki' olan mesârifâtın defter-i müfredâtıdır ki ber vech-i âti zikr olunur Fî 21
B (Receb) sene 36 (24 Nisan 1821)

Gurûş

- 00352 Devletlû Behram Paşa Hazretleri'ne Sivas'a irsâl olunan ecnâs zehâir bahâ
- 01100 Müşârün-ileyh tarafından Ladik maslahâtı için bâ buyruldu vürûd iden Birun Ağa'sına virilen
- 00850 Müşârün-ileyh tarafından bâ buyruldu vürûd iden Haftan Ağa'sı Osman Bey'e virilen
- 02552 Müşârün-ileyh tarafından devriyye için vürûd idin Ser-delilan Ağa'ya Ladik hassası ve hassamız için virilen
- 00050 Müşârün-ileyh Hazretleri'nin Delil başısı tarafından mektub ile gelen odabaşısına virilen
- 00200 Müşârün-ileyh tarafından Merzifon maslahâtına me'mûr Ahîshavi Süleyman Efendi'ye virilen
- 00100 Müşârün-ileyhin Ser-Tüfekçiyân Ağa'ya irsâl olunan
- 05204 Mihmândara virilen
- 00115 Müşârün-ileyhin Ser-Tüfekçiyân Ağa'dan mektub ile gelen odabaşıya virilen
- 00015 Müşârün-ileyh tarafından yol buyruldu ile gelen Tatar'a virilen
- 00500 Bâ-emr-i 'ali Merzifon maslahâtı için Sivas'a irsâl olunan Efendiler'e virilen harc-i râh
- 00250 Bu maslahât için Sivas Hakimi Efendi'den ahz olunan iğlâm harcı
- 00150 Bu maslahât için bâ buyruldu vürûd iden Pişke Ağa'sının uşağına virilen
- 06234
- 00680 Bu maslahât için mukaddem ve mu'ahher virilen fermân-ı 'ali mesarifâtlarından
- 00050 Asitânede ser-çeşme tarafından mektub ile gelen odabaşıya virilen
- 00075 Der-'aliyyeye tahrirât ile irsâl olunan Küçük Mehmed Tatar'a virilen
- 00125 Kapusuz ser-delil Ağa nahiyemize vürûdunda virilen hediye bahâ ve
07164 odabaşısına virilen
- 00050 Kapusuz Ser-Delilan Davud Ağa'ya virilen
- 00050 Sivas'dan tezkereci Efendi vürûdunda Mihmandâr Tatar'a virilen
- 00100 Bir defa' dahi Başlı Ağa'sı vürûdunda virilen
- 02000 Arab Hüseyin-zâde Molla Ağa'nın mukaddemâ beldeden olan alacağı için virilen
- 00040 Sâbık Çorum Paşa'sının Ser-Delilan Ağa'ya virilen
- 01350 Van mübâya'asına bâ-emr-i 'ali ve bâ buyruldu me'mûr Ağa'nın hizmetinden bâ pûsula hassamıza musib
- 00970 Asitâneye giden Topçu Başlılar üç defa vürûdunda menzilcinin bargirlerinden mâ'adâ vilâyet tarafından virilen 97 aded bargir kirası için virilen

- 00500 Asitânedен Vüzerâ-yı 'Azâm Hazretleri'nin müjde Tatarları vürûdunda vilâyet
12224 tarafından virilen 45 aded bargir kirâları
- 00150 Bâ buyruldu Kilerci başı Ağa'ya virilen
- 00050 Delilbaş Türidi oğlunun Zara karyesinde kalan bargir için gelen adamına virilen
- 00019 Ezine Bazarına irsâl olunan zâhire ve şa'ir kiraları
- 00157 Asitâne-i 'Aliyyeye ve Sivas'a hazine irsâl olundukda vâki' olan mesârifat
- 00115 Çekerki suyu getiren Şeyh Efendi'ye ve ademine ilbâs olunan beş bahâ
12715
- 00150 Abdurrahman Çelebi'ye virilen hediye bahâ
- 00075 Kapu Çukadarı Hafız Ağa'ya virilen hediye bahâ
- 00025 Umûr-u belde için mahzâr i'lâm tahrirî için Kâtib Efendi'ye virilen
- 00100 Sivas mütesellimi Seyyid Ağa tarafından iltizamât husûsu için gelen Tatar Said Ağa'ya virilen
- 00290 Mûmâ-ileyhin Delil ve Tüfenkçi Başı Ağalar Ezine Nahiyesinde vürûdunda virilen hediye ve odabaşısına virilen
- 00250 Mûmâ-ileyh tarafından i'lân ve işâ'a için vürûd iden Upul Ağa'ya virilen
- 00016 Zincir tamı kirası için virilen
13621
- 00280 Devletlû el-Hâc Süleyman Paşa Hazretleri'ne mahzâr ve i'lâm ile ba's olunan Hacı Efendi'ye virilen harc-i râh
- 01500 Der-'aliyyeye mahzâr ve i'lâm ile ba's olunan Kâtib-zâde Hacı Mehmed Efendi'ye virilen harc-i râh
- 00300 Sivas Mütesellimi Seyyid Ağa tarafından müteveffâ Emin Paşa bakâyâsı için Kâtib Bekir Efendi'ye virilen
- 01000 Devletlû Behram Paşa Hazretleri teşriflerinde vilâyet tarafından virilen 88 bargir kirâları için
- 01849 Otuz altı senesi rûz-ı Kasımından olan Menzil sâlyanesinden bakâyâ' için virilen
18550
- 01100 Ser-delilan Küçük Hüseyin Ağa Zara karyesine vürûdunda virilen hediye ve esb-bahâ
- 00143 Dülger usta Mehmed yediyle konak ta'miri için alınan kereste bahâ ve nacar ve bennâ ustadiyyeleri
- 00088 Top endâhtası için alınan barut bahâ
- 00200 Mürûr-u 'ubûr iden ler için Emin Ağa'dan alınan 80 kıyye duhân bahâ
- 00100 Umûr-u belde için Sivas'a irsâl olunan adamlara virilen
- 00410 Sivas'a giden zahireye me'mûr adam ve bargir kirâlarına ve mahl-i sâ'ireye virilen bâ defter-i müfredât
- 01791 Devletlû Behram Paşa Hazretleri teşriflerinde alınan zahire ve kahve bahâ ve
22382 sa'ir mahallere virilen kahve bahâ

S.100/B.185:...

Nakleden yekûn

Gurûş

22382

00121 Ekmekci ve kasab esnafından alınan nân-ı 'aziz ve lahm-ı ganem bahâları

01790 Sivas Müesellimi Seyyid Ağa'ya virilen bağçe bahâ ve kâtib Mehmed Efendiye virilen hediye bahâ ve Upul Ağa'ya ilbâs olunan kürk bahâları

03013 Mürûr-u 'ubûr iden Ağalar'ın yevmiyyeleri için Hasan Ağa'ya ve sair yevmiyyeci Ağalar'a virilen bâ defter-i müfredât

01000 A'yâniyye

00400 Şehir Kethüdâsına ücret-i kalemiyye

00117 Mumcu esnafından düyûn

28823

01857.5 Nefs-i Amasya'nın Sultân ikrâmiyyesi taksit-i sâni

01500 Taksit-i sâni tahsildariyye

00250 Taksit-i sâni kethüdâiyye

27705 Sancak masrufâtından hissemize musib

00366 Otuz altı senesi imdâd-ı hazeriyyesinin taksit-i sânisinden hissemize musib

60501.5

32857.5 Otuz altı senesi Muharremi i'tibariyle mâl-ı mukâta'a mukaddem deftere idhâl ve tahsil olunub mahalline edâ olunmayûb âher mahale sarf olunmaktan bu def'a dahi deftere idhâl olundu

00405 Devletlû Süleyman Paşa Hazretleri tarafından i'lân ve işâ'a için vürûd iden Ağa'nın hizmetinden hissemize musib

10000 Mümteni 'ü'l-husûl

07000 Harc-ı defter ve harc-ı i'lâmât

00250 Kethüdâiyye

00250 Hüddamiyye

00200 Kâtibiyeye

00050 Kaydiyye

00050 Muhzırıyye

111564

S.100/B.186:

Meblâğ-ı mezbûr yüz on bir bin beş yüz altmış dört gurûşun cümle ma'rifeti ve ma'rifeti şer'ile mahallât-ı şehir ve Nahiyeye-i Erba' kurâlarına tevzi' ve taksim olunan defteridir ki ber-vech-i âti beyân olunur Hurre fî'l-yevmü'l-hadi ve'l 'işrin min şehir-i Recebü'l-ferd sene sitte ve selasin ve mie'teyn ve elf (24 Nisan 1821)

Mahalle-i
Gümüslü-zâde
2339 Gurûş

Mahalle-i
Çevikce
602 Gurûş

Mahalle-i
Bâyezid Paşa
3185 Gurûş

Mahalle-i
Sofu-zâde
1149 Gurûş

Mahalle-i
Mehmed Paşa
1461 Gurûş

Mahalle-i
Yakutiye
881 Gurûş

Mahalle-i
Yukarı Savadiye
449 Gurûş

Mahalle-i
Bazar-ı Sufla
860 Gurûş

Mahalle-i Şamlar 437 Gurûş	Mahalle-i Sofular 1479 Gurûş	Mahalle-i Hoca Süleyman 144 Gurûş	Mahalle-i Saraf Hâne 706 Gurûş
Mahalle-i Kocacık 691 Gurûş	Mahalle-i Uzun Mustafa 319 Gurûş	Mahalle-i Dere 1117 Gurûş	Mahalle-i Temena 550 Gurûş
Mahalle-i Telci 708 Gurûş	Mahalle-i Darûl'İ-İslâm 564 Gurûş	Mahalle-i Pervane 1213 Gurûş	Mahalle-i Boza Hâne 3763 Gurûş
Mahalle-i Eski Kethûda 2075 Gurûş	Mahalle-i Hacı İlyas 1197 Gurûş	Mahalle-i Deve Hâne 3326 Gurûş	Mahalle-i Şeyh Garik 186 Gurûş
Mahalle-i Hızır Paşa 451 Gurûş	Mahalle-i Fahredden 186 Gurûş	Mahalle-i Gök Medrese 466 Gurûş	Mahalle-i Ahi Sa'deddin 338 Gurûş
Mahalle-i Câmi'i Enderun 437 Gurûş	Mahalle-i Karatay 279 Gurûş	Mahalle-i Hatuniye 288 Gurûş	Mahalle-i Saray 390 Gurûş
Mahalle-i Bağ Helkis 157 Gurûş	Mahalle-i İslim 1200 Gurûş	Mahalle-i Çırakçı 1215 Gurûş	Mahalle-i Pirinçi 108 Gurûş
Mahalle-i Kazgancı 1291 Gurûş	Mahalle-i Sade Helkis 907 Gurûş	Mahalle-i Sabıkkudin 633 Gurûş	Mahalle-i Üçler 1156 Gurûş
Mahalle-i Fethiye 1285 Gurûş	Mahalle-i Receb 319 Gurûş	Mahalle-i Kurşunlu 185 Gurûş	Mahalle-i Aşağı Savadiye 1889 Gurûş
Mahalle-i Şamice 763 Gurûş	Mahalle-i Köyceğiz 761 Gurûş	Mahalle-i Hacı Hamza 1125 Gurûş	Mahalle-i 'Acem Ali 2339 Gurûş
Mahalle-i Çeribaşı 959 Gurûş	Mahalle-i Köprübaşı 466 Gurûş	cem'an yekûn 49034 Gurûş	

Nahiye-i Akdağ

Karye-i Yenice 2945 Gurûş	Karye-i Zâna 2945 Gurûş	Karye-i Ebemi 2945 Gurûş	Karye-i Mürk 1488 Gurûş	Karye-i Kızıl Kışlacık 1488 Gurûş
Karye-i Merkeb Kışlacık 1283 Gurûş	Karye-i Seyfe 57 Gurûş	Karye-i Sofular ma' Aktaş 103 Gurûş	Karye-i Soku 308 Gurûş	Karye-i Yıkılğan 277 Gurûş
Karye-i Kız Seki 267 Gurûş	Karye-i Göndes 466 Gurûş	Karye-i Sarular 143 Gurûş	Karye-i Boyalıca 681 Gurûş	Karye-i Kürtler 165 Gurûş
Karye-i Saraycık 466 Gurûş	Karye-i Taşbaş 40 Gurûş	Karye-i Tura 338 Gurûş	Karye-i Dere başı Alanı 267 Gurûş	

S.101/B.186:...

Karye-i Akviran 1156 Gurûş	Karye-i Koz Alanı 117 Gurûş	Karye-i Kara Kese 610 Gurûş	cem'an yekûn 18455 Gurûş

Nahiye-i Hakala

Karye-i Harman Ağılı 41 Gurûş	Karye-i Eymir 117 Gurûş	Karye-i Ulvi 600 Gurûş	Karye-i Arucak 309 Gurûş	Karye-i Er Aslan 288 Gurûş
Karye-i Yüz Beği 125 Gurûş	Karye-i Mürühor 724 Gurûş	Karye-i Feyza 592 Gurûş	Karye-i Değirmen Deresi 143 Gurûş	Karye-i Lab 94 Gurûş
Karye-i Kolay 188 Gurûş	Karye-i Çorlu 321 Gurûş	Karye-i Senezi 141 Gurûş	Karye-i Deveci 189 Gurûş	Karye-i Bayırlı 663 Gurûş
Karye-i Kulu 180 Gurûş	Karye-i Gani 195 Gurûş	Karye-i Firûz 311 Gurûş	Karye-i Kayacık 267 Gurûş	Karye-i Kurnaz 240 Gurûş
Karye-i Dere Köy 345 Gurûş	Karye-i Kazganlı 246 Gurûş	Karye-i Üyük 55 Gurûş	Karye-i Hakala 80 Gurûş	Karye-i Hacı Bayram 160 Gurûş
Karye-i Uzun Oba 80 Gurûş	Karye-i Saluca 300 Gurûş	Cem'an yekûn 6894 Gurûş		

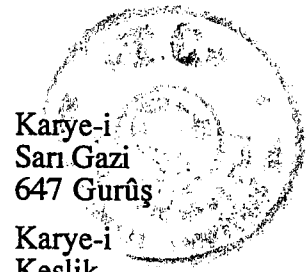
Nahiye-i Geldigelen

Karye-i Yavru 267 Gurûş	Karye-i Ulus 1296 Gurûş	Karye-i Zara 1100 Gurûş	Karye-i Ilıca 196 Gurûş	Karye-i Moramul 1870 Gurûş
Karye-i Susa 879 Gurûş	Karye-i Kürtler 593 Gurûş	Karye-i Yördenik 753 Gurûş	Karye-i Orta 743 Gurûş	Karye-i Göne 759 Gurûş
Karye-i Musa 84 Gurûş	Karye-i Yağmur 565 Gurûş	Karye-i Boğa 691 Gurûş	Karye-i Bağlıca maktu 100 Gurûş	Karye-i Köyceğiz 95 Gurûş
Karye-i İl Gazi 345 Gurûş	Karye-i Yaylacık 178 Gurûş	Karye-i İmrü 506 Gurûş	Karye-i Kovay 579 Gurûş	Karye-i Bulduklı 334 Gurûş

Cem'an yekûn 1869 Gurûş

Nahiye-i Ezine Bazarı

Karye-i Ezine Bazarı 1931 Gurûş	Karye-i Kal'a 1813 Gurûş	Karye-i Saray Özü ma' Danışmend 1389 Gurûş		Karye-i Uygur 1389 Gurûş
Karye-i Kızılca Kebir 1389 Gurûş	Karye-i Vermiş 1389 Gurûş	Karye-i Avşar 1054 Gurûş	Karye-i Şeyh Sa'di 1054 Gurûş	Karye-i Sarı Alan 1054 Gurûş
Karye-i Girab 1054 Gurûş	Karye-i Efte 902 Gurûş	Karye-i Moramu 615 Gurûş	Karye-i Tatar 705 Gurûş	Karye-i 'Asi Abdâl 592 Gurûş

Karye-i Heneske 582 Gurûş	Karye-i Ümük 582 Gurûş	Karye-i Karataş 582 Gurûş	Karye-i Büke 610 Gurûş	Karye-i Sarı Gazi 647 Gurûş
Karye-i Yağcı 'Abdal 472 Gurûş	Karye-i Zığala 544 Gurûş	Karye-i Üvesay ma' Tepebaşı 467 Gurûş		Karye-i Keşlik 432 Gurûş
Karye-i Balalan 508 Gurûş	Karye-i Kara Ali 508 Gurûş	Karye-i Halifeler 509 Gurûş	Karye-i Karsın 509 Gurûş	Karye-i Kara İbrahim 509 Gurûş
Karye-i Sevincir 395 Gurûş	Karye-i Saz 185 Gurûş	Karye-i Kayı 287 Gurûş	Karye-i Vadi 205 Gurûş	Karye-i Bayat 215 Gurûş
Karye-i Keçeli 119 Gurûş	Karye-i İlyas 20 Gurûş	Karye-i Kız oğlu Kapısı 15 Gurûş maktû'		Karye-i Mahmadlar 20 Gurûş maktû'
Karye-i Kürtler 30 Gurûş maktû'	Karye-i Kızılca Sağır 30 Gurûş maktû'	Cem'an Yekûn 25312 Gurûş		

Min-habsu'l-mecmû' 111564 Yalnız Yüz on bir bin beşyüz altmış dört gurûşdur

S.102/B.187:

Turhal Menzili Defteri

Amasya Sancağı'nın mühtevî olduğu Gümüş ma' Hacı Köyü ve Zeytûn Kazâlarından mâ'adâ Menzilkeş olub ve olmayan dokuz aded kazâları Turhal Menzilhânesine bir senede iki mâh i'âne ve imdâd olunmak bâbında südür iden fermân-ı 'alişâna imtisâlen işbu bin iki yüz otuz altı senesine mahsûben menzil-i mezbûrn iktizâ iden iki aylık i'anesi on altı bin gurûş ve hizmet-i mübâşiriyye ve ta'âmiyye sekiz yüz gurûş ki cem'an on altı bin sekiz yüz gurûş cümle ma'rifeti ve ma'rifeti şer' ile livâ-yı mezbûrun hâvî olduğu dokuz kazâyâ tevzi' ve taksim olundukda meblâğ-ı mezbûrdan kazâ-hâ-i mezbûrenin hisse-i musibeleri defteridir ki ber-vech-i âtfi beyân olunur Hurrirre fî'l-yevmü'l-tâsi' vü 'işrin min şehr-i Recebü'l-ferd sene sitte ve selâsin ve mie'teyn ve elf (2 Mayıs 1821)

Kazâ-i Amasya 3696 Gurûş	Kazâ-i Gedegra 3528 Gurûş	Kazâ-i Merzifon 2520 Gurûş	Kazâ-i Havza 1848 Gurûş	Kazâ-i Ladik 1680 Gurûş
Kazâ-i Zünnu'n-Abâd 1008 Gurûş	Kazâ-i Merzifon Abâd 840 Gurûş		Kazâ-i Gelinkiras 840 Gurûş	Kazâ-i Veray 840 Gurûş

Cem'an Yekûn
16800 Gurûş

Yalnız on altı bin sekiz yüz gurûşdur.

S.102/B.188:

İşbu bin ikiyüz otuz altı senesi rûz-ı Hızırından rûz-ı Kasımına kadar altı mâh Amasya'dan mürûr-u 'ubûr iden ulaklara müzâyakâ ve 'usret çekdirilmeyüb Paşalar ve

Elçiler mürûrlarında lede'l-iktizâ kırk re's bargirden mâ'adâsı vilâyet tarafından virülüb'sa'ir kalil-û kesir bargiri menzilci virmek üzere harc-ı defter ve kalemiiyesi derûnunda olmak üzere ocaklıktan mâ'adâ cümle ma'rifeti ve ittifâkıyla medine-i mezbûrenin imdâd-ı menzili için vilâyet tarafından kırk yedi bin gurûş virilmek üzere irâde-i menzil-i mezbûr Amasya sükkânından Yörükcü-zâde Osman Beğ 'uhdesinde ihâle ve tefviz olundukda ol dahi vech-i meşrûh üzere idâresine ta'ahhüd ve iltizâm itdikden sonra meblâğ-ı mezbûr kırk yedi bin gurûşun cümle ma'rifeti ve ma'rifeti şer'ile mahallât-ı şehir ve nahiiye-i erba' kurâlarına tevzi' ve taksim ve menzilci-i mîr-i mûmâ-ileyh yedine tahsil için i'tâ olunan defterdir ki ber vech-i âtî beyân olunur Hurrîre fil-yevmü'l-tâsi' vü 'işrin min Recebü'l-ferd sene sitte ve selasin ve mie'teyn ve elf (2 Mayıs 1821)

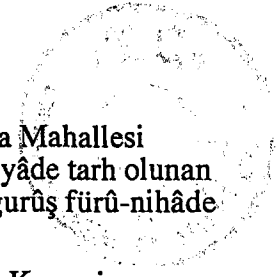
Mahalle-i Gümüştü-zâde 1428 Gurûş	Mahalle-i Bâyezid Paşa 1353 Gurûş	Mahalle-i Çevikce 182 Gurûş	Mahalle-i Sofu-zâde 675 Gurûş
Mahalle-i Mehmed Paşa 631 Gurûş	Mahalle-i Yakutiye 330 Gurûş	Mahalle-i Yukarı Savadiye 441 Gurûş	Mahalle-i Bazar-ı Sufla 194 Gurûş
Mahalle-i Şamlar 135 Gurûş	Mahalle-i Şeyh Garik 135 Gurûş	Mahalle-i Fahredden 135 Gurûş	Mahalle-i Karatay 135 Gurûş
Mahalle-i Hatûniye 135 Gurûş	Mahalle-i Saray 135 Gurûş	Mahalle-i Sofular 408 Gurûş	Mahalle-i Hoca Süleyman 100 Gurûş
Mahalle-i Sarac Hâne 450 Gurûş	Mahalle-i Kucacık 282 Gurûş	Mahalle-i Uzun Mustafa 100 Gurûş	Mahalle-i Dere 588 Gurûş
Mahalle-i Temena 283 Gurûş	Mahalle-i Telci 406 Gurûş	Mahalle-i Darûl-'İslâm 295 Gurûş	Mahalle-i Pervane Beğ 658 Gurûş
Mahalle-i Boza Hâne 1363 Gurûş	Mahalle-i Eski Kethüdâ 1081 Gurûş	Mahalle-i Hacı İlyas 805 Gurûş	Mahalle-i Deve Hâne 1333 Gurûş
Mahalle-i Hızır Paşa 258 Gurûş	Mahalle-i Gök Medrese 171 Gurûş	Mahalle-i Ahi Sa'deddin 194 Gurûş	Mahalle-i Câmi'i Enderun 294 Gurûş
Mahalle-i Bağ Helkis 118 Gurûş	Mahalle-i İslim 529 Gurûş	Mahalle-i Çırıkçı 529 Gurûş	Mahalle-i Pirinçci 27 Gurûş
Mahalle-i Kazgancı 570 Gurûş	Mahalle-i Sade Helkis 294 Gurûş	Mahalle-i Sabıkuddin 294 Gurûş	Mahalle-i Üçler 423 Gurûş
Mahalle-i Fethiye 388 Gurûş	Mahalle-i Receb 155 Gurûş	Mahalle-i Kurşunlu 100 Gurûş	Mahalle-i Aşağı Savadiye 899 Gurûş
Mahalle-i Şamice 276 Gurûş	Mahalle-i Hacı Hamza 588 Gurûş	Mahalle-i 'Acem Ali 1185 Gurûş	Mahalle-i Çeribaşı 564 Gurûş

Mahalle-i
Köprübaşı
282 Gurûş

Mahalle-i
Köyceğiz
441 Gurûş

cem'an yekûn
22957 Gurûş

182 Uzun Mustafa Mahallesi
22775 ne sehven ziyâde tarh olunan
yüz seksen iki gurûş fîrû-nihâde

Nahiye-i Akdağ

Karye-i Yenice 1093 Gurûş	Karye-i Zâna 1093 Gurûş	Karye-i Ebemi 1093 Gurûş	Karye-i Mürk 723 Gurûş	Karye-i Kızıl Kışlacık 723 Gurûş
Karye-i Seyfe 59 Gurûş	Karye-i Soku 147 Gurûş			

S.103/B.188:...

Karye-i Yıkılğan 113 Gurûş	Karye-i Sarular 113 Gurûş	Karye-i Boyalıca 418 Gurûş	Karye-i Kürtler 41 Gurûş	Karye-i Saraycık 194 Gurûş
Karye-i Taşbaş 25 Gurûş	Karye-i Kara Kese 309 Gurûş	Karye-i Göndes 194 Gurûş	Karye-i Kız Seki 98 Gurûş	Karye-i Tura 182 Gurûş
Karye-i Sofular ma' Aktaş 98 Gurûş		Karye-i Dere Başı Alanı 150 Gurûş	Karye-i Koz Alanı 95 Gurûş	Karye-i Merkeb Kışlacık 570 Gurûş
Karye-i Akviran 477 Gurûş	Cem'an yekûn 8008 Gurûş			

Nahiye-i Hakala

Karye-i Hakala 54 Gurûş	Karye-i Harman Ağılı 36 Gurûş	Karye-i Eymir 60 Gurûş	Karye-i Ulvi 312 Gurûş	Karye-i Kazganlı 87 Gurûş
Karye-i Üyük 8 Gurûş	Karye-i Arucak 116 Gurûş	Karye-i Er Aslan 171 Gurûş	Karye-i Hacı Bayram 54 Gurûş	Karye-i Yüz Beği 48 Gurûş
Karye-i Mürühor 236 Gurûş	Karye-i Feyza 287 Gurûş	Karye-i Kayacık 132 Gurûş	Karye-i Değirmen Deresi 55 Gurûş	Karye-i Lab 35 Gurûş
Karye-i Kolay 51 Gurûş	Karye-i Çorlu 141 Gurûş	Karye-i Firûz 141 Gurûş	Karye-i Senezi 55 Gurûş	Karye-i Saluca 138 Gurûş
Karye-i Uzun Oba 35 Gurûş	Karye-i Kurnaz 107 Gurûş	Karye-i Deveci 122 Gurûş	Karye-i Dere Köy 147 Gurûş	Karye-i Bayırlı 249 Gurûş
Karye-i Kulu 56 Gurûş	Karye-i Gani 35 Gurûş	Cem'an yekûn 2966 Gurûş		

Nahiye-i Geldigelen

Karye-i Yavru 121 Gurûş	Karye-i Ulus 365 Gurûş	Karye-i Zara 365 Gurûş	Karye-i Moramul 406 Gurûş	Karye-i Susa 222 Gurûş

Karye-i Kürtler 218 Gurûş	Karye-i Yördenik 192 Gurûş	Karye-i Orta 192 Gurûş	Karye-i Göne 203 Gurûş	Karye-i Musa 53 Gurûş
Karye-i Yağmur 171 Gurûş	Karye-i Boğa 195 Gurûş	Karye-i Bağlıca 234 Gurûş	Karye-i Köyceğiz 62 Gurûş	Karye-i İl Gazi 83 Gurûş
Karye-i Yaylacık 62 Gurûş	Karye-i İmrü 112 Gurûş	Karye-i Kovay 171 Gurûş	Karye-i Bulduklu 65 Gurûş	Karye-i İlca 50 Gurûş
cem'an yekûn 3542 Gurûş				

Ezine Nahiyesi

Karye-i Ezine Bazarı 700 Gurûş	Karye-i Kızılca Kebir 538 Gurûş	Karye-i Saray Özü ma' Danişmend 538 Gurûş	Karye-i Uygur 538 Gurûş
Karye-i Kala' 700 Gurûş	Karye-i Sarı Alan 380 Gurûş	Karye-i Tatar 261 Gurûş	Karye-i Keşlik 261 Gurûş
Karye-i Efte 332 Gurûş	Karye-i Ümük 341 Gurûş	Karye-i Vermiş 496 Gurûş	Karye-i Balalan 190 Gurûş
Karye-i Avşar 361 Gurûş	Karye-i 'Asi Abdal 361 Gurûş	Karye-i Şeyh Sadi 361 Gurûş	Karye-i Girab 294 Gurûş
Karye-i Kara İbrahim 175 Gurûş	Karye-i Heneske 316 Gurûş	Karye-i Vadi 74 Gurûş	Karye-i Üvesay ma' Tepebaş 150 Gurûş
Karye-i Sarı Gazi 176 Gurûş	Karye-i Yağcı 'Abdal 199 Gurûş	Karye-i Kara Ali 155 Gurûş	Karye-i Sevincir 119 Gurûş
Karye-i Bayat 48 Gurûş	Karye-i Saz 60 Gurûş	Karye-i Kâyı 30 Gurûş	Karye-i Karsın 119 Gurûş
Karye-i Kız Oğlu Kapısı 20 Gurûş	Karye-i Kürtler 20 Gurûş	Karye-i Kızılca Sağır 20 Gurûş	Karye-i İlyas 20 Gurûş
Maktu' Maktu'	Maktu' Maktu'	Maktu' Maktu'	Maktu' Maktu'
Cem'an yekûn 9527 Gurûş			

Min habsu'l-mecmû' 47000 Gurûş

S.103/B.189:

Hâlâ Şark cânibi Ser-'askeri devletlû Hüsrev Mehmed Paşa Hazretleri'nin ma'iyet-i müşîrânelerine Amasya Sancağı'ndan mürettib ve tiz elden ihrâcı matlûb buyurulan süvari asker Başbuğuna virilen üç bin gurûşun ve süvari-i mezbûrun isti'câline

Ağa'nın hizmet-i mübâşiriyyesi olan yedi yüz gurûşun yedi kazâyâ tevzi' ve olunan defteridir ki ber vech-i âtî beyân olunur Fî 29 B (Receb) sene 36 (2 Mayıs 1821)

Kazâ	Gurûş	Kazâ	Gurûş
Amasya	189	Amasya	810
Gedegrâ	182	Gedegrâ	780
Havza	098	Havza	420
Ladik	091	Ladik	390
Zünnu'n	056	Zünnu'n	240
Gelin Kiras	042	Gelin Kiras	180
Veray	<u>042</u>	Veray	<u>180</u>
	700		3000
Meblâğ-ı mezbûr Süvari isti'câline me'mûr Nazır Ağa- nın hizmet-i mübâşiriyyesidir		Meblâğ-ı mezbûr süvari-i merkûmenin Başbuğuna virilen	

S.104/B.190:

Haffî'l-'ilm annü'l-keîâm Kâd^1-zâde es-Seyyid Mustafa Edib el-müvellâ-hilâfe bi-medine-i Amasya ne-mekahûl fakîr-i ileyh 'azze şânuhû

'Afâ 'Anhu (mühür)

Arâzî-i hazret-i saltanat-ı seniyyeden hudûd-u şarkiyyeyi tecâvüz iden İranlû eşkiyâsından muhâfazan hudûd-u şarkiyye zımında hâlâ şark cânibi Ser-'askeri devletlû Hüsrev Mehmed Paşa Hazretleri'nin ma'iiyyet-i müşirânelerine Amasya Sacağı'ndan mürettib ve tiz elden ihrâcî matlûb olan yüz elli sekiz nefer süvariden Amasya kazâsına isâbet iden yigirmi sekiz nefer süvarinin harc-i râhı olan on dört bin gurûşun mahallât-ı şehri ve Nahiyeye-i Erba' kurâlarına tevzi' olunan defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur Hurrîre fî'l-yevmü'l-sâlis min Şa'bânu'l-mu'azzam sene sitte ve selasin ve mie'teyn ve elf (6 Mayıs 1821)

Mahalle-i Gümüşlü-zâde 400 Gurûş	Mahalle-i Bâyezid Paşa 425 Gurûş	Mahalle-i Çevikce 55 Gurûş	Mahalle-i Sofu-zâde 185 Gurûş
Mahalle-i Mehmed Paşa 175 Gurûş	Mahalle-i Yakutiye 100 Gurûş	Mahalle-i Yukarı Savadiye 145 Gurûş	Mahalle-i Bazar-ı Sufla 50 Gurûş
Mahalle-i Şamlar 40 Gurûş	Mahalle-i Sofular 115 Gurûş	Mahalle-i Hoca Süleyman 30 Gurûş	Mahalle-i Sarc Hâne 130 Gurûş
Mahalle-i Kucacık 80 Gurûş	Mahalle-i Uzun Mustafa 30 Gurûş	Mahalle-i Dere 180 Gurûş	Mahalle-i Temena 95 Gurûş
Mahalle-i Telci 115 Gurûş	Mahalle-i Darûl-'İslâm 90 Gurûş	Mahalle-i Pervane Beğ 185 Gurûş	Mahalle-i Boza Hâne 384 Gurûş
Mahalle-i Eski Kethüdâ 300 Gurûş	Mahalle-i Hacı İlyas 225 Gurûş	Mahalle-i Deve Hâne 442 Gurûş	Mahalle-i Şeyh Garik 40 Gurûş

Mahalle-i Hızır Paşa Sa'eddin 75 Gurûş	Mahalle-i Fahredden 40 Gurûş	Mahalle-i Gök Medrese 50 Gurûş	Mahalle-i Ahi 62 Gurûş
Mahalle-i Câmi'i Enderun 125 Gurûş	Mahalle-i Karatay 40 Gurûş	Mahalle-i Hatûniye 40 Gurûş	Mahalle-i Saray 45 Gurûş
Mahalle-i Bağ Helkis 35 Gurûş	Mahalle-i İslim 150 Gurûş	Mahalle-i Çırakçı 150 Gurûş	Mahalle-i Pirinççi 5 Gurûş
Mahalle-i Kazgancı 160 Gurûş	Mahalle-i Sade Helkis 125 Gurûş	Mahalle-i Sabıkuddin 106 Gurûş	Mahalle-i Üçler 143 Gurûş
Mahalle-i Fethiye 111 Gurûş	Mahalle-i Receb 47 Gurûş	Mahalle-i Kurşunlu 35 Gurûş	Mahalle-i Aşağı Savadiye 250 Gurûş
Mahalle-i Şamice 75 Gurûş	Mahalle-i Hacı Hamza 200 Gurûş	Mahalle-i 'Acem Ali 325 Gurûş	Mahalle-i Çeribaşı 190 Gurûş
Mahalle-i Köprübaşı 80 Gurûş	Mahalle-i Köyceğiz 226 Gurûş	cem'an yekûn 6906 Gurûş	

Nahiye-i Akdağ

Karye-i Yenice 311 Gurûş	Karye-i Zâna 311 Gurûş	Karye-i Ebemi 311 Gurûş	Karye-i Mürk 206 Gurûş	Karye-i Kızıl Kışlacık 206 Gurûş
Karye-i Seyfe 27 Gurûş	Karye-i Soku 43 Gurûş	Karye-i Yıkılğan 32 Gurûş	Karye-i Sarular 50 Gurûş	Karye-i Boyalıca 115 Gurûş
Karye-i Kürtler 20 Gurûş	Karye-i Saraycık 56 Gurûş	Karye-i Taşbaş 8 Gurûş	Karye-i Kara Kese 90 Gurûş	Karye-i Göndes 50 Gurûş
Karye-i Kız Seki 26 Gurûş	Karye-i Tura 50 Gurûş	Karye-i Sofular ma' Aktaş 28 Gurûş		Karye-i Der Başı Alanı 43 Gurûş
Karye-i Koz Alanı 27 Gurûş	Karye-i Merkeb Kışlacık 190 Gurûş		Karye-i Akviran 125 Gurûş	Cem'an yekûn 2325 Gurûş

Nahiye-i Hakala

Karye-i Hakala 15 Gurûş	Karye-i Harman Ağılı 10 Gurûş	Karye-i Eymir 20 Gurûş	Karye-i Ulvi 86 Gurûş	Karye-i Kazganlı 25 Gurûş
Karye-i Üyük 6 Gurûş	Karye-i Arucak 56 Gurûş	Karye-i Er Aslan 50 Gurûş	Karye-i Hacı Bayram 15 Gurûş	Karye-i Yüz Beği 15 Gurûş
Karye-i Mürühor 50 Gurûş	Karye-i Feyza 80 Gurûş	Karye-i Kayacık 38 Gurûş	Karye-i Değirmen Deresi 15 Gurûş	

S.105/B.190:...

Karye-i Lab 10 Gurûş	Karye-i Kolay 12 Gurûş	Karye-i Çorlu 25 Gurûş	Karye-i Firûz 41 Gurûş	Karye-i Senezi 15 Gurûş
Karye-i Saluca 31 Gurûş	Karye-i Uzun Oba 11 Gurûş	Karye-i Kurnaz 30 Gurûş	Karye-i Deveci 30 Gurûş	Karye-i Dere Köy 45 Gurûş
Karye-i Bayırlı 72 Gurûş	Karye-i Kulu 20 Gurûş	Karye-i Gani 8 Gurûş	Cem'an yekûn 831 Gurûş	

Nahiye-i Geldigelen

Karye-i Yavru 45 Gurûş	Karye-i Ulus 94 Gurûş	Karye-i Zara 100 Gurûş	Karye-i Moramul 120 Gurûş	Karye-i Susa 65 Gurûş
Karye-i Kürtler 58 Gurûş	Karye-i Yördenik 75 Gurûş	Karye-i Orta 50 Gurûş	Karye-i Göne 60 Gurûş	Karye-i Musa 15 Gurûş
Karye-i Yağmur 50 Gurûş	Karye-i Boğa 56 Gurûş	Karye-i Bağlıca 71 Gurûş	Karye-i Köyceğiz 18 Gurûş	Karye-i İl Gazi 23 Gurûş
Karye-i Yaylacık 18 Gurûş	Karye-i İmrü 23 Gurûş	Karye-i Kovay 50 Gurûş	Karye-i Bulduklu 18 Gurûş	Karye-i Karlû 10 Gurûş
Karye-i Ilıca 15 Gurûş	cem'an yekûn 1034 Gurûş			

Nahiye-i Ezine

Karye-i Ezine Bazarı 203 Gurûş	Karye-i Kızılca Kebir 155 Gurûş	Karye-i Sarı Alan 153 Gurûş	Karye-i Tatar 78 Gurûş	Karye-i Efte 105 Gurûş
Karye-i Ümük 100 Gurûş	Karye-i Vermiş 145 Gurûş	Karye-i Balalan 58 Gurûş	Karye-i Keşlik 78 Gurûş	Karye-i Halifelir 50 Gurûş
Karye-i Avşar 105 Gurûş	Karye-i Saray Özü ma' Danişmend 155 Gurûş		Karye-i Girab 88 Gurûş	Karye-i Büke 78 Gurûş
Karye-i Kara Taş 75 Gurûş	Karye-i Şeyh Sadi 105 Gurûş	Karye-i Heneske 93 Gurûş	Karye-i Vadi 22 Gurûş	Karye-i Üvesay ma' Tepebaş 50 Gurûş
Karye-i Sarı Gazi 50 Gurûş	Karye-i Zığala 50 Gurûş	Karye-i Yağcı 'Abdal 73 Gurûş	Karye-i Kara Ali 45 Gurûş	Karye-i Sevincir 43 Gurûş
Karye-i Moramu 85 Gurûş	Karye-i Bayat 12 Gurûş	Karye-i Saz 25 Gurûş	Karye-i Uygur 155 Gurûş	Karye-i Kala 205 Gurûş

Karye-i Kâyi 20 Gurûş	Karye-i Karsın 40 Gurûş	Karye-i Keçeli 10 Gurûş	Karye-i Kız Oğlu Kapısı 12 Gurûş	Karye-i Kürtler 15 Gurûş
Karye-i Kızılca Sağır 15 Gurûş	Karye-i İlyas 10 Gurûş	Karye-i Mahmadlar 10 Gurûş	Karye-i Kara İbrahim 53 Gurûş	Karye-i 'Asî Abdal 105 Gurûş
Cem'an yekûn 2929 Gurûş	Min habsu'l-mecmû' 14000 Gurûş Yalnız on dört bin gurûş			

S.105/B.191:

Nuhâs emr-i sûretidir

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'adini'l-fezâ'il ve'l-keâm Amasya ve (boş) ve (boş) kazâlarının kâdıları zîde fazlühûm ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-â'yân Amasya Mütesellimi (boş) zîde mecdûhu ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-âkrân Zabitân ve İş Eri ve darbhâne-i 'amirem tarafından mübâşir ta'yin olunan Yusuf zîde kadrühûm tevkî' i refî'i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm olaki kılâ'ı hâkâniyem ve tophâne-i 'amirem ve cebehâne-i ma'mûrem ve sâ'ir edevât-ı harbiyye lâzımesi için Ergani ma'deni hümâyûnum hâsılâtından beher sene darbhâne-i 'amireme irsâlı mu'tâd olub iki yüz otuz dört senesi hasılâtından nizâmı mücebince bâ-irâde-i 'aliyyem tertib-i evvel ve sâni olarak müretteb olan üç yüz bin vukiyye nuhâs Tokad kalhânesinde tabh ve tesfiye birle hâzır-û muheyyâ olarak bir güne mukaddem berren Samsun İskelesine gelüb ve andan bahren dersa'âdetime gönderilmek için ol-mikdar nuhâsın ber mu'tâd icâb iden ücret-i nakliyyesi ba'dehu darbhâne-i 'amiremden virilmek üzere kalhâne-i mezkûr müdebbiri ve nuhâs nazırı ma'rifetiyle 'ann-nakd eshâbına te'diye olunmak üzere sâbıkları misillü Sivas ve Amasya ve Tokad ve Canik Sancaklar'ında vâki' kazâlar ile Canik ve müzâfâtı olan Ezine ve Kavak ve sâ'ir mahallerden ihrâcî lâzım gelen 'araba ve şüterân ve mekâri ve hayvânât-ı sâ'ireyi ma'rifet-i şer' ve mübâşir cümle ma'rifetiyle kazâ-hâ-i mezkûreden birân akdem ve bir sa'at mukaddem ihrâc ve tekml ve Tokad cânibine sevk ve tesbîl birle nuhâs-ı mezkûrun bir vukiyyesi gerüye kalmamak ve bilâ mûcib bir mahalde meks ve tevkîf olunmamak üzere seri'an tahmîl ve mübâşir-i merkûm ma'rifetiyle Samsun İskelesine nakl ve tenzil olunmak bâbında başka başka evâmir-i şerifim isdârı kılınması mu'teberân ricâl-i devlet-i 'aliyyemden hâlâ darbhâne-i 'amirem nazırı iftihâru'l-emâcid ve'l-ekârim es-Seyyid Mehmed 'Atâ'ullah dâme mecdûhu bâ takrîr inhâ itmekden nâşî ber müceb-i takrîr evâmir-i şerifim isdârı husûsuna

S.106/B.191:...

irâde-i seniyyem ta'allûk idüb ol-bâbda Tokad ve Sivas ve Canik taraflarına ve diğer evâmiri şerifem isdâr ve tisyâr olunmağla sen ki mütesellim-i mûmâ-ileyhsin sen dahi Amasya Sancağı'nda vâki' kazâlardan zikr olunan üç yüz bin vukiyye nuhâsın nakline vâfi' 'araba ve şüterân ve mekâri ve hayvanat-ı sâ'ireyi sâbıkına tatbik ma'rifetin ve

mübâşir-i merkûm ma'rifeti ve cümle ittifâkıyla lâzım gelen mahallerden tedârik ve tahmîl ve Tokad'a irsâl ve birân akdem nuhâs-ı mezkûrun Samsun İskelesine nakl ve tesyîri husûsuna mezîd-i ihtimam ve dikkat eylemeğin fermânım olmağın işbu emr-i 'alışânım isdâr ve mübâşir-i merkûm ile irsâl olunmuşdur imdi vüsûlunda bâlâda bast ve beyân olunduğu üzere nuhâs-ı mezkûrun vakt ü zamanıyla tabh ve bir sa'at mukaddem der-'aliyyeyeme celbi matlûb-u katî'i mülükânem olduğu ma'lûmun oldukda fermânım ve sâbıkı üzere ücret-i mu'tâdeleri Tokad kalhânesi müdebbiri ve nuhâs nazırı ma'rifetiyle 'ann nakd eshâbına te'diye olunarak ma'rifetin ve ma'rifet-i şer' ve mübâşir-i merkûm ma'rifeti ve cümle ma'rifetiyle zikr olunan nuhâsın tahmîl ve nakline kâfî 'araba ve şüterân ve mekâri ve sâ'ir hayvanatı Amasya Sancağı kazâlarından seri'an ve 'âcilen ihrâc ve Tokad'a irsâl ve nuhâs-ı mezkûru tamamen ve kâmilten tahmîl ve iskele-i mezkûre tenzil ittirmeğe mezîd-i say' ve gayret eyleyesiz ve sen ki mübâşir-i merkûmsun sen dahi muktezâ-yi me'mûriyetin üzere zikr olunan 'araba ve şüterân ve hayvanat-ı sâ'ireyi mütesellim-i mûmâ-ileyh ma'rifeti ve ma'rifeti şer' ve mübâşiretinle yerlü yerinen ihrâc ve Tokad'a tesyîr birle nuhâs-ı mezkûru tamamen tahmîl ve iskele-yi mezbûreye tenzili husûsuna ikdâm ve gayret eyleyesiz ve siz ki kuzât ve zabitân ve sâ'ir mûmâ-ileyhimsiz siz dahi müceb-i emr-i şerifimle 'amel ve hareket eylemeniz bâbında fermân-ı 'alışânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-ü şerifimle vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sūdûr olan işbu emr-i şerif-i celilü'l-şân vâcibu'l-ittibâ' ve'l-'azimü'l-imtisalimin mazmûn-u münif-i birle 'amil olasız ve şöyle bilesiz 'alâmet-i şerife itimat kılasız Tahriren fî'l-yevmü'l-hâmis 'aşer şehr-i Recebü'l-ferd sene sitte ve selasin ve mie'teyn ve elf (18 Nisan 1821) Kad vasala ileynâ fî 5 Ş (Şaban) sene 36 (8 Mayıs 1821)

S.106/B.192:

Otuz üç senesine mahsûben mübâya'ası matlûb olunan zehâirin fiatı olan elli bir bin gurûşun eshâb-ı zehâire i'tâ olunması bâbında sūdûr iden fermân-ı 'alışânın sûretidir

Kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'adini'l-fezâil ve'l-keâm Mevlânâ Samsun kâdîsı zide fazlühum ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-â'yân dergâh-ı mu'allâm gedüklülerinden Samsun İskelesi mübâya'acısı Seyyid Ali zîde mecdûhu tevkî'i refî'i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki sen ki mübâya'acı mûmâ-ileyhsin Amasya Sancağı kazâları ahâlisi meclis-i şer'e varub iki yüz otuz üç senesine mahsûben Samsun İskelesine nakl ve tenzil ve tarafına teslim olunmak üzere kazâ-hâ-yı merkûmeden müretteb yigirmi beş bin keyl-i İstanbuli râyic hintâsıyla on bin keyl şâ'irden yigirmi bir bin dokuzyüz yigirmi iki buçuk keyl hinta ve yedi bin yediyüz altmış bir keyl şâ'irin pek ve münakkih olarak iskele-yi merkûmeye nakl ve tenzil ve sana te'diye ve teslim olunub teslimlerini müşir senden makbûz senedi ahz itmiş olduklarını ve gayr-ı ez teslim küsûr kılan üç bin yetmiş yedi buçuk keyl hinta ve iki bin ikiyüz otuz dokuz keyl şâ'ir livâ-yı mezbûr kazâlarından Gelin

Kiras ve Zünnu'n-Abâd ve Veray kazâları hisseleri olub tahsiline ikdâm olunmuş ise de kazâ-hâ-yı selase mezkûr ahâlileri perişan ve halleri diğér gün olduğundan ber vecihle edâsına kudretleri olmadığını beyân birle salifü'z-zikr sana teslimleri olan mezkûru'l-mikdâr hinta ve şâ'irin fiat-ı râyicesiyle icâb eden bahâlarının zahire hazinesinden i'tâsı niyazında olduklarını Amasya kâdîsı bir kıta' ilâmından ve kazâ-hâ-yı merkûme ahâlileri mahzarlarına tahrîr ve inhâ eyledikleri ecilden hazine-i 'amiremde mahfûz mevkûfât kuyuduna lede'l-mürâca'at sene-i merkûme mahsûben iskele-i merkûmeye nakl û tenzil olmak üzere livâ-yı mezbûr kazâlarından hintanın beher keyli İstanbuli ikişer ve şâ'irin birer gurûş olarak yigirmi beş bin keyl hinta ve on bin keyl şâ'ir tertib olunmuş ve ma'rifetinle sene-i merkûme mahsûben livâ-yı mezbûr ve Sivas ve Çorum ve Canik Sancakları'ndan mübâya'a ve iddihâr olunmuş olan tahminen seksen bin keyl hinta ve şâ'ir iskele-i merkûmede zahire anbarı olmadığından fenâ bulmakda olduğundan

S.107/B.192:..

fürûht olunmayan kırk bin keyl hintanın zahireye muhtac kesân bey' ve fürûhtuna ve dakik olunarak peksimed tabhı ve telefden vikâye esbâbının istihsâline mezîd-i 'itinâ ve dikkat olunmak bâbında Trabzon valisine ve sana hitaben emr-i şerifim virilmiş idüğü kuyûddan ve zehâir-i mezkûrenin ekseri zahireye muhtac kesâne beher keyl İstanbulisi dörder buçuk gurûş fürûht olmakda idüğü erbâb-ı vukûfun ihbârlarınan nümâyan olduğundan der-kâr ve hazine-i 'amiremden dahi i'tâsında sirâyet mahdûd-u bedidâr olduğundan hinta-ı müdehhirenin beher keyli dörder buçuk gurûşa fürûht olunduğu halde ba'de'l-tahkik iki şer buçuk gurûşu cânib-i mirî için tahsil olmak ve mübâya'a olunan zahireden hintanın ikişer ve şâ'irin birer gurûşdan icâb iden bahâsı eshâb-ı zahire virilmek üzere tanzimi husûsuna irâde-i seniyyem ta'aluk ider ise livâ-yı mezbûr kazâlarından tahsil olunmuş olan zehâir-i merkûmenin hesap itdirildiği üzere lâzım gelen elli bir in altı yüz altı gurûş bahâları fürûht itmiş olduğun zahire bahâsından kazâ-hâ-yı merkûme ahâlilerine tamamen edâ ve teslim olunmak üzere emr-i şerifim isdârı muktezâ-yı maslahât idüğü ba'de'l-ihrac iktizâsı ricâl-i devlet-i 'aliyyemden zahire nazırı iftîhâru'l-emâcid ve'l-ekârim mîr-'ali dâme mecdûhdan lede'l-isti'lâm livâ-yı mezbûr kazâlarından tarafına teslim olunmuş olan mezkûru'l-mikdar hinta ve şâ'irin hesâb olunduğu üzere icâb iden elli bir bin altı yüz altı gurûş fürûht itmiş olduğun zahire bahâsından kazâ-hâ-yı merkûm ahâlilerine tamamen edâ ve teslim olmak üzere iktizasına göre emr-i şerifim isdârı husûsunu memhûren i'lâm itmenle birlikte ber-mûceb-i i'lâm-ı emr-i şerifim isdârı husûsuna irâde-i seniyyem ta'alluk idüb mûcebince 'amel ve hareket olunmak fermânım olmağın bâ-takrîr işbu emr-i celilü'l-kadrim isdâr ve (boş) ile irsâl olunmuşdur imdi vüsûlunda livâ-yı mezbûreden sene-i merkûme mahsûben mübâya'ası müretteb zehâirden gayr-ı ezz bakâyâ tahsil ve tarafına teslim etmiş oldukları salifü'z-zikr yigirmi bir bin dokuz yüz yigirmi iki buçuk keyl hinta ile yedi bin yedi yüz altmış bir keyl şâ'irin bahâları olan meblâğ-ı mezbûru elli bir bin altı yüz altı gurûş fürûht itmiş olduğun zahire bahâsından kazâ-hâ-yı merkûme

ahâlilerine tamamen edâ ve teslim ve makbuzlarını mûşîr taraf-ı şer' den i'lâmat-ı şer'iyye ve yedlerinden memhûr makbuz senedâtı âhz ve hîn-i hesabda mahsûb olmak üzere tarafında hıfz itdirilmesi husûsuna dikkat ve ahâli-i merkûmeden nesne mutâlebesiyle tekdîr ve tecrimden tevakkî' ve mübâadet ve hilâf-ı rızama mugayir emr-i şerifim vazî' ve hareketden tehâşi ve mücânebet eyleyesin ve sen ki kâdî-yı mûmâ-ileyhsin sen dahi mûceb-i emr-i şerifimle 'amel ve hareket eylemek bâbında fermân-ı 'alişânım sâdir olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerifimle vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sūdûr olan işbu emr-i celilü'l-şân vâcibu'l-ittibâ' ve'l-'azimü'l-imtisâlimin mazmûnu münîfi üzere 'âmil olub hilâfına bir dürlü rıza ve cevâz göstereyesiz 'alâmet-i şerifime i'timât kılasız Tahriren fîl-yevmü'l-sâmimmin şehri Saferü'l-hayr sene sitte ve selasin ve mie'teyn ve elf (15 Kasım 1820)

S.107/B.193:

Kılâ'ı hâkâniye ve tophâne-i 'amire ve cebehâne-i ma'mûre ve sâ'ir edevât-ı harbiyye lâzimesi için Ergani ma'deni hümâyûnun otuz dört senesi hasılâtından olarak Tokad kalhânesinde tabh ve tasfiye ve hazır ve müheyyâ ve iki tertib ile mürettib olan üç yüz bin vukiyye nuhâsın beher kantarının altışar buçuk gurûş ücret-i nakliyyesi cânib-i mirîden edâ olunmak üzere nuhâsı mezkûrun Tokad'dan Samsun İskelesine nakl ve tenzili için Amasya Sancağı kazâlarından ihrâcî lâzım gelen altı yüz 'arabanın livâ-yı mezbûr kazâlarına tevzi' olunan defteridir ki ber veh-i âti beyân olunur Hurrire fîl-yevmü'l-hâdi 'aşer min şehri Şa'banu'l-mu'azzam sene sitte ve selasin ve mie'teyn ve elf (14 Nisan 1821)

Kazâ-i Amasya 'Araba Aded 155	Kazâ-i Gedegra 'Araba Aded 150	Kazâ-i Havza 'Araba Aded 87	Kazâ-i Ladik 'Araba Aded 75
Kazâ-i Zünnu'n-Abâd 'Araba Aded 63	Kazâ-i Gelinkiras 'Araba Aded 35	Kazâ-i Veray 'Araba Aded 35	Cem'an Yekûn 'Araba Aded 600
Yalnız Altı yüz 'arabadır			

S.108/B.194:

İki yüz otuz altı senesine mahsûben Amasya Kazâsının 'aded-i âğnâmı Amasya hanedanından Abdullah Beğ-zâde necâbetlû Mehmed Beğ Efendi'nin (silik) şartnâme 'uhdesine ihâle ve tefviz olunmuş olduğu işbu mahale kayd olundu Fî 11 Ş (Şaban) sene 36 (14 Nisan 1821)

S.108/B.195:

Müjdeci hüccâc fermânı sûreti

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'adini'l-fezâil ve'l-keâm Merzifon ve Köprü ve Canik ve Samsun ve Bafra ve Sinob ve Boyabad ve Amasya ve Nevşehir ma' Ürgüb ve Karahisar ve İncesu ve Kayseriyye ve Bozok ve Zile ve Çorum ve İskilib ve Osmancık kazâlarının kuzât ve nüvvâbı zîde fazlehûm tevkî'i refî'i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki bâb-üs-sa'âdetü'l-şerifim Ağası nezâretinde olan peykhâne-i hassam ocağına merbût müjdeciliklerinde Nevşehir ma' Ürgüb ve Karahisar ve İncesu ve Kayseriyye ve Bozok ve Zile ve Çorum ve İskilib ve Osmancık ve Merzifon ve Köprü ve Canik ve Samsun ve Bafra ve Sinob ve Boyabad ve Amasya kazâlarının müjdecilikleri el-Hâc Abdullah b. Hüseyin ve es-Seyyid Mehmed Sadık bin el-Hâc Abdulkadir'in ber-vech-i iştirâk başka başka berâtla 'uhdelerinde iken merkûm el-Hâc Abdullah tama' hâme teba'iyet ve şerikine gadre cür'et eylediğine binâen bir sene birisi ve bir sene birisi 'âzîm Beytullahu'l-haram olan hüccâc-ı müslimin selâmet mektûblarını mahallerine irsâl itmeleri husûsunu serbigân-ı hassa sâbık i'lâm itmeğin i'lâmı mûcebince emr-i şerifim sūdûrunu bâbü's-sa'âdetü'l-şerifim Ağası sâbık 'arz itmekle 'arz-ı mûcebince münâvebeten edâ-yı hizmet ve kati' nizâ' itdirilek ve bu vesile ile hüccâc-ı müslimin i'yâl û evlâdlarına hisâreti mûceb-i vâzi' ve hareket vukû'i tecviz itdirilmemek bâbında iki yüz on beş senesi evâil-i Rebiü'l-evvelinde sâdır olan emr-i şerif divan-ı hümâyûnumdan zikr olunan kazâların müjdecilikleri merkûm es-Seyyid Sadık'ın fevtinden es-Seyyid Hüseyin'e ve merkûm Abdullah'ın dahi fevtinden el-Hâc Mehmed'e münâsefeten tevcih olunub hâlâ başka başka berât-ı şerifle üzerlerinde olduğu nişân defterlerinden ba'de'l-ihrâc el-hâleti-hazihi hâlâ bâb-üs-sa'âdetü'l-şerifim Ağası olan iftihâru'l-havâss ve'l-mukerrebin mu'tedü'l-mülk ve's-selâtin es-Seyyid Mustafa Ağa dâme 'ulvehû sūdde-i sa'âdetime takdim eylediği memhûr 'arzında salifü'z-zikr kazâların müjdecilikleri ber-vech-i münâvebete rü'yet olunmak üzere mukaddemâ emr-i şerif virilmiş iken bu esnada merkûm el-Hâc Mehmed kanâ'at itmeyerek mezbûr es-Seyyid Hüseyin'e mugâyir emr-i 'ali gadr da'iyyesinde olduğundan bahisle beyinlerinde zuhûra gelen münâza'anın indifâ için mukaddemâ sâdır olan emr-i 'ali mûcebince bir sene birisi ve bir sene birisi 'âzâm-ı beytü'l-harâm olan hüccâc-ı müslimin selâmet mektublarını mahallerine isâl eylemeleri zımnında merkûm es-Seyyid Hüseyin yedine bir kati' emr-i şerifim i'tâsını hâlâ müjdecibaşı kıdvetü'l-emâsil ve'l-âkrân el-Hâc Mehmed Tahir zîde kadrühu inhâ eylediği beyânıyla vech-i meşrûh üzere emr-i şerifim isdârını tahrir ve istidâ' itmekden nâşî divan-ı hümâyûnumda mahfûz ahkâm kuyûdâtı tedebbu' itdirildikde ber-vech-i muharrer tarih-i merkûmda emr-i 'ali virildiği mestûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i 'ali ve Ağa-yı müşârün-ileyhin 'arzi mûcebince 'amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki Mevlânâ mûmâ-ileyhimsiz zikr olunan kazâların müjdeciliklerini bir sene biri ve bir sene biri münâvebe vecihle zabt ve hüccâc-ı müslimin selâmet mektublarını ahz ve mahallerine teslim ve edâ-yı hizmet birle kati' nizâ itdürüb birbirlerinin münâvebelerine dahl û tasarrufdan ve bu vesile ile hüccâc-ı müslimin 'iyâl û evlâdlarına hisâreti mûceb-i vaz' ve hareket vukû'unu tecvizden hazer ve mücânebet eylemeniz

bâbında fermân-ı 'âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerifimle vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sūdûr olan fermân vâcibu'l-ittibâ' ve'l-'azimu'l-imtisalimin mazmûn-u itâ' atmakrûnuyla 'amil olasız şöyle bilesiz 'alâmet-i şerife i'timâd kılasız Tahiren fî evâil-i şehri Muharremü'l-haram sene seb'a ve selasin ve mie'teyn ve elf (Eylül sonları Ekim başları 1821)

SİCİLİN 109-118 SAYFALARI BOŞTUR

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
71 NUMARALI AMASYA ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN
DEĞERLENDİRMESİ

I-XIX. YÜZYILIN BAŞLARINDA OSMANLI DEVLETİ'NİN GENEL DURUMU

XVIII. Yüzyılın sonları ile XIX. yüzyılın başlarında Osmanlı Devleti toprak bakımından yine dünyanın sayılı devletleri arasında bulunuyordu. Yaklaşık olarak 4 milyon km² bir alana hakim olan Osmanlı Devleti'nin nüfusu da yaklaşık olarak 25 milyon kadardı¹.

Her ne kadar Osmanlı Devleti dış görünüşü itibarıyla heybetli görünüyorsa da XVI. yüzyıl ortalarından itibaren başlayan düzensizlik zaman içerisinde devletin her kademesine yayılmış Avrupa Devletleri karşısında alınan mağlubiyetler ve özellikle II. Viyana bozgunu devletin güçsüzlüğünün göstergesi olmuştu.

III. Selim döneminde yapılmaya çalışılan bazı yenilikler, Osmanlı Devleti'nin XVIII. yüzyıl sonudaki kalkınma çabalarının bir neticesidir. Avrupa Devletleri bilim, teknik ve ekonomi alanında hızla ilerlemiş, bunun doğal bir neticesi olarak siyasi ve askerî sahada oldukça güçlenmişti. Buna karşın Osmanlı Devleti hep güç kaybetmişti. Zaten "*Nizam-ı Cedit*" adı altındaki yenileşme hareketlerinin amacı kötü gidişatı durdurmaktı².

Ancak tüm bu çabalardan bir sonuç alınamadığı gibi devletin içinde bulunduğu durum her geçen gün daha kötü bir hâl almıştı. Başta merkezî otoritede başlayan bozulma diğer kurumlara da sirayet etmişti. Liyakâtsiz kişilerin göreve getirilmeleri, haksız ve fazla vergilerle halka baskı yapılması, taşra yönetiminde görevli ehl-i 'örf ve ehl-i şer' mensubu olan kişilerin kanunsuz ve baskıcı tutumları işin vehametini daha da arttırmıştı³. Bu arada idarî düzenin bozukluğunun bir neticesi olarak XVII. yüzyıldan itibaren âyânlık örgütü de güçlü bir hale gelmiştir. İlk önceleri Anadolu'nun belirli sancak ve kazalarında bulunan âyânlar XVIII. yüzyıl ortalarından itibaren Anadolu'nun dört bir tarafına yayılmışlardır. Devlet artık bu güçlü âyânlarla baş edemeyecek duruma gelmiştir ki, bu da acziyetin bir göstergesi olmuştur⁴ Nitekim 1808 yılında II. Mahmud'un tahta çıkartılmasında etkili olan Alemdar Mustafa Paşa'da bir âyân olup, aynı yıl devletle âyânlar arasında da Sened-i İttifak adıyla bir anlaşma imzalanmıştı.

Kısacası Osmanlı Devleti'nin XIX. yüzyılın başlarında idarî, malî, askerî, eğitim, devletlerarası münasebetler vb. gibi bir çok konuda tam bir düzensizlik yaşıyordu.

¹E. Ziya Karal; *Osmanlı Tarihi*, c.V, T.T.K., Ankara 1995, s.1.

²*Doğuştan Günümüze Büyük İslâm Tarihi*; "Komisyon", c.XI., İstanbul 1989, s.4-7

³E. Ziya Karal; *a.g.e.*, c.V, s.4-7.

⁴Yücel Özkaya; *Osmanlı İmparatorluğu'nda A'yânlık*, T.T.K., Ankara, 1994, s.13-15.

Bu özet şeklinde olan bilgileri vermemizden amacımız tezimizin ihtiva ettiği dönem olan (H.1234-1236, M. 1818-1821) yıllarını değerlendirirken Osmanlı Devleti'nin mevcut durumunu da bilmenin zarûri olmasıdır. Bu bağlamda zikr ettiğimiz dönem içinde Osmanlı tahtında II. Mahmud (1808-1839) bulunuyordu. Padişah bir çok alanda işlâhatlar yaparken bir yandan da Sırp, Yunan ve Mısır isyânı ile uğraşıyordu.

II- AMASYA'NIN COĞRAFİ KONUMU VE TARİHİ YAPISI

Amasya Karadeniz Bölgesi'nin iç kesiminde bulunan ve tarihî değeri olan bir ildir. Kuzey bölgesine yakınlığı itibariyle de Karadeniz iklim bölgesinin geçit noktasıdır. İlin sınırları doğuda ve güneyde Tokat, batıda Çorum, kuzeyde Samsun illerinin sınırları ile çevrilidir⁵.

Amasya Tarihi adlı eserin yazarı olan ve Amasya ile ilgili değerli bilgiler veren Hüseyin Hüsameddin'in eserinden, Amasya Sancağı'nın merkezi olan Amasya kazasının sınırlarına bakacak olursak; doğudan Ladik ve Erba'a, batıdan Mecitözü, güneyden Tokat ve kuzeyden Havza, Merzifon ve Hacı Köyü kazalarıyla sınırlı olup, Ezine Pazarı, Akdağ, Hakala, ve Geldiklan nahiyelerini ve 160 kadar köyü ihtiva etmektedir⁶.

Şehir konum olarak, Yeşilirmak'ın açtığı iki tarafı yüksek kayalıklarla çevrili bir vadide kurulmuştur.

Şehrin bilinen en eski adı *Amaseia* dır. Ancak ne zaman ve kimler tarafından kurulduğu kesin olarak bilinmemektedir. Bununla birlikte Büyük İskender devrinden önce mevcut olduğu (M.Ö. 336-323) ve şehrin Hititler dönemine kadar uzandığı sanılmaktadır.

Amasya şehrinin Türkler'in idaresine girmesi ile ilgili olarak eldeki bilgiler XI. yüzyıl başlarında ki Danişmentliler idaresinde olduğunu göstermektedir. Daha sonraları Anadolu Selçuklu Sultanı II. Kılıç Arslan zamanında Anadolu Selçuklu hakimiyetine girmiştir. 1243 Köseadağ Savaşından sonra da Moğolların Anadolu'ya girmesiyle de şehir zapt edilmiş ve bir müddet Moğol valileri tarafından idare edilmiştir. Daha sonraları Eratnaoğulları'nın eline geçen Amasya 1398 yılında Yıldırım Bayezid tarafından Osmanlı hakimiyetine girmiştir. 1402 Ankara savaşı sonunda Osmanlı taht mücadelesi içinde Amasya şehri Çelebi Mehmet tarafından bir üss olarak kullanılmıştır. Şehrin bu coğrafi konumu nedeniyle daha sonraki dönemlerde de stratejik olma vasfını devam ettirmiştir. Niekim XVI. yüzyılda Safevi tahrikleri ve Şehzâdeler arasındaki taht mücadelelerinde Amasya'nın adı sık sık geçmektedir. Zaten Amasya önemli bir Şehzâde şehriydi.

⁵Hayat Ansiklopedisi; c.I, İstanbul 1983, s.166.

⁶Abdi-zâde Hüseyin Hüsameddin; *Amasya Tarihi*, c.I, Amasya Belediyesi Kültür Yayınları, Ankara 1986, s.5.

Şehrin nüfus olarak yapısı XVI. yüzyılda 10.000 kadardı. 55 mahalleden oluşan şehrin 6 mahallesi gayr-ı müslim idi. Şehir XVII. ve XVIII. yüzyılda mevcut yapısını korumuştur. Evliya Çelebi'nin verdiği bilgilere dayanılarak XVIII. yüzyılda nüfusun yaklaşık olarak 20.000 olduğu tahmin edilmektedir. Amasya XIX. yüzyılda fizikî bakımdan pek gelişme göstermemekle beraber nüfus yönünden biraz kalabalıklaşmıştır. Bu yüzyılda nüfus yaklaşık olarak 25.000-30.000 civarında idi. Şehir Osmanlı döneminde ticarî ve iktisadî bir merkez olarak dikkati çekmektedir. Özellikle ipekli dokumacılık oldukça gelişmişti. Evliya Çelebi'nin verdiği bilgilere göre XVII. yüzyılda şehirde 1060 kadar dükkân ile işlek ve zengin çarşılar bulunuyordu. XIX. yüzyılda ise 2500'e yakın dokumacının bulunması şehrin ekonomik yönden gelişmiş olmasının bir göstergesidir⁷.

Amasya şehri ile ilgili olarak bazı tarihî kayıtlarda çeşitli isimlere rastlanmaktadır. Bunlardan bazıları; "Medinetü'l-Hükemâ" (Akıl ve hikmet sahiblerinin şehri), "Bağdadü'r-Rûm" (Anadolu beldelerinin Bağdad'ı), "Kubbetü'l-Ulemâ" (Alimlerin merkezi) vd. isimlerdir. Bunlarda gösteriyor ki, şehir ilmî ve kültürel yönden de yüksek vasıflara sahipti⁸.

III-AMASYA SANCAĞI'NIN İDARİ YAPISI

Amasya, Osmanlı idaresine girdiğinde aynı adla teşkil edilen sancağın merkezi durumundaydı. Amasya Sancağı, başta Tokat ve Sivas olmak üzere "*Rum Eyaleti*" nin önemli bir birimiydi ve ilk zamanlarda bu eyaletin merkezi durumundaydı⁹.

Osmanlı idarî yapısı içinde Sivas'ın eyalet merkezi olmasıyla Amasya'da buraya bağlanmıştır. İncelediğimiz sicilde Amasya'nın Sivas Eyaletine bağlı bir sancak merkezi olduğu görülmektedir. Yine sicil içindeki pek çok belgeden de tesbit ettiğimiz gibi Sivas Eyaleti ile ilgili olarak "*Divan-ı Rûm*" tabiri kullanılmaktadır¹⁰.

Sicilin ihtiva ettiği dönem içinde (1818-1821) Sivas Eyaleti'nde valilik makamında olan üç kişi sırasıyla şöyledir: Lütfullah Paşa, Mehmed Behram Paşa ve Süleyman Paşa'dır. Belgelerdeki elkablardan bu kişilerin vezirlik rütbesine haiz oldukları anlaşılmaktadır.

Amasya Sancağı'nın coğrafi yönden önemli bir konuma sahip olması ve Samsun-Tokat yolunun üzerinde bulunması buranın her zaman için önemli bir merkez olmasını sağlamıştır. Sancak merkezi olan Amasya XVI. yüzyıl başlarında Ladik ve Merzifon

⁷ İlhan Şahin- Feridun Emecen; "Amasya" mad., *DİA.*, c,III, İstanbul 1991, s,1-4. Evliya Çelebi; *Seyehatnâme*, c,II, s,183,184.

⁸ Abdi-zâde Hüseyin Hüsameddin; *a.g.e.*, c,I, s,17-19.

⁹ İlhan Şahin- Feridun Emecen; "Amasya" mad., *DİA.*, c,III, s,3.

¹⁰ B.: 36.

kazalarından teşekkül etmişti. XVI. yüzyıl sonlarında kaza sayısı Gümüş, Gedegra, Zeytûn ve Simre-i Ladik dahil olmak üzere yediye ulaşmıştı. XVII. Yüzyıl ortalarında ise Evliya Çelebi'nin verdiği bilgilere göre dokuz kazası bulunuyordu¹¹.

İncelemiş olduğumuz sicilde Amasya'da dahil olmak üzere Amasya Sancağı'nın kaza sayısı 11 dir. Bunlar; Amasya, Gedegra, Merzifon, Havza, Ladik, Zünnu'n-Abâd, Gelen Kiras, Merzifon Abâd, Veray, Zeytûn, ve Gümüş ma' Hacıköy'dür¹². 12 Temmuz 1819 tarihli bir fermânda Amasya Sancağı kazalarından olan Merzifon ile Merzifon Abâd'ın Sivas Eyaleti'nden ayrılıp Amasya Sancağı'nda bulunan Gümüş Hacıköy ma'den-i hümâyûnuna bağlandığını görmekteyiz¹³. Böylece kaza sayısı 9'a düşmüş oluyordu. Ancak sicil içindeki özellikle iktisâdî nitelikli belgelerdeki tevzi'atta kaza sayılarının 11, 9 ve 7 olması dikkati çekmektedir. Buna bakacak olursak.

Her yıl düzenli olarak iki defa toplanan imdâd-ı hazeriyye vergisinin tahsilinde Amasya Sancağı'nın 11 kazasına da tevzi'at yapılmakta idi¹⁴. Menzil giderleri mukabilinde toplanan imdâd-ı menzil vergisinin kazalara göre yapılan taksimatında Gümüş Hacıköy ile Zeytûn kazaları hariç olmak üzere 9 kazanın ismini görmekteyiz¹⁵. Sancakla ilgili olarak altı ayda bir oluşturulan masraf defterlerinde Amasya Sancağı kazaları hissesine düşen taksimatı gösteren belgelerde 7 adet kazanın ismi geçmekteydi ki bunların isimleri; Amasya, Gedegra, Havza, Ladik, Zünnu'n Abâd, Gelen Kiras ve Veray'dır¹⁶. Yine askerî nitelikli belgelerde asker sevkıyatı ve masraflarıyla ilgili belgelerde de 7 adet kazanın ismi geçmektedir¹⁷.

1-Ehl-i 'Örf ve Ehl-i Şer' Mensubları

Amasya Sancağı'nın idaresi ile ilgili olarak en yetkili kişinin mütesellim olduğunu imdâd-ı hazeriyyenin tahsilatıyla alâkalı olarak gelen buyrulududan tesbit edebilmekteyiz. Buna göre Amasya Mütesellimi Osman Ağa idi¹⁸.

Daha sonraki kayıtlarda Amasya Mütesellimi olarak Hacı Yusuf-zâde Ali Ağa'yı görmekteyiz. Mezkûr şahısla ilgili olarak Sivas Eyaleti'nden gelen buyrulududa, yürütmüş olduğu görevinde başarılı olduğu ve halkın teveccühünü kazandığı için 1236 senesi Muharreminden itibaren (Ekim 1820) bu görev tekrar kendisine tevcih edilmiştir¹⁹.

¹¹ DİA., c.III, s.3.

¹² B.: 27, 37.

¹³ B.: 40.

¹⁴ B.: 37, 103, 176. (Ancak bu tevzi'atta ma'dene bağlı olan Merzifon, Merzifon Abâd, Gümüş Hacıköy ile Zeytûn kazaları sadece mal-ı hazeriyye vergisini ödüyordu. Hizmet-i Mübâşiriyeden muafı. bkz. B.: 176.)

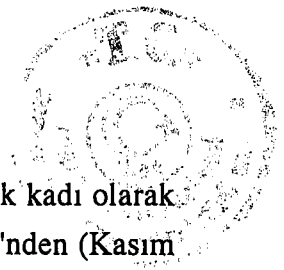
¹⁵ B.: 45.

¹⁶ B.: 85.

¹⁷ B.: 55, 64.

¹⁸ B.: 36.

¹⁹ B.: 132.

a-Kadılık

Amasya kazasında görev yapan kadılara bakacak olursak, sicilde ilk kadı olarak Ahmed adlı birinin ismi geçmektedir. Bu kişinin 1234 senesi Muharremi'nden (Kasım 1818) itibaren üç ay sonra yerinin boşalacağı hasebiyle bu görev Ahmed Nazif Efendi'ye tevcih edilmiştir (Şubat 1819)²⁰.

Ahmed Nazif Efendi bu görevi Ekim 1820 yılına kadar sürdürmüştür (yaklaşık olarak 19 ay). Ekim 1820 tarihinden itibaren, Anadolu Kaz-askerinden gelen atama yazısıyla Amasya kadılığı Mevlânâ Şeyh-zâde Ahmed Es'ad Efendi'ye tevcih edilmiştir²¹.

Kadılık görevine atanan Ahmed Es'ad Efendi bu göreve kendisi ilk elden gidemediğinden yerine Amasya Naibi olarak Mevlânâ es-Seyyid Mustafa Edib Efendi'yi 1236 senesi Muharreminden itibaren (Ekim 1820) atamıştır²²

Mustafa Edib Efendi'nin naiblik mansıbı göreve başlamasından altı ay sonra (Nisan 1821) tekrar uzatılmıştır²³.

Bunların dışında önceki dönemlere ait olarak vâkıfla ilgili bir berâtta²⁴ eski kadılardan Abdullah Şakir ile malikâne ile ilgili bir tevcihât²⁵ kaydında Hicrî 1229 (M.1814) yılında görev yapmış olan İbrahim Edhem Efendi'nin de isimlerini tesbit ettik.

b-Müftülük

Amasya'da müftülük makamında Hoca-zâde Ahmed Necib Efendi'nin olduğunu görmekteyiz. Bu kişinin halkla arasının iyi olmasından ve ahâlinin teveccühünü kazanmasından dolayı görev süresi uzatılarak 22 Ağustos 1819 tarihinden itibaren tekrar kendisine tevcih edilmiştir²⁶.

Ayrıca sicil içindeki bir vakfiyye ile hüccetten de önceki müftünün Mustafa Efendi olduğunu tesbit ettik²⁷

c-Yeniçeri Serdarlığı

Yeniçeri Serdarı'nın atama mektublarından anlaşılacağı üzere belli başlı görevleri, öncelikle emri altında bulunan kuvvetleri "*zabt-u rabt*" altına alarak, emrinde bulunan

²⁰B.: 15.

²¹B.: 133.

²²B.: 135.

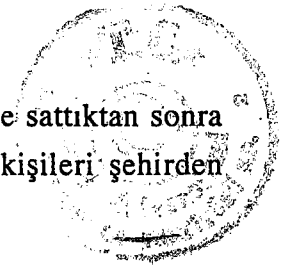
²³B.: 173.

²⁴B.: 22.

²⁵B.: 73.

²⁶B.: 63.

²⁷B.: 122, 168.

kişilerden varissiz olarak ölenlerin eşyalarını zabt edip, müzayede ile sattıktan sonra defterini "Ocak-ı 'Amire" ye göndermek ve beldede ki uygunsuz kişileri şehirden uzaklaştırmak sûretiyle şehrin güvenliğini sağlamaktır²⁸.

Amasya Kazası'nın 1818-1821 yılları arasında Yeniçeri Serdarlığı vazifasını ifa eden kişilerin atamalarına dair kayıtlar düzenli bir biçimde sicil içinde bulunmaktadır. Sicilde "Umûr-u Serdarlık" olarak geçen bu ehl-i 'örf mensubu görevlinin atanmasından Yeniçeri Ağası sorumlu idi.

İncelediğimiz sicilde ilk olarak bu görev 1234 senesi Receb-i guresinden (Nisan sonları 1819) itibaren üç ay süre ile Serdengeçdiyân Ağalarından Küçük Seyyid Mehmed Ağa'ya tevcih edilmiştir²⁹.

1234 senesi Şevvalinde (Temmuz sonları 1819) umûr-u serdarlık görevi yine üç ay süre ile Amasya ahâlisinden Mehmed Hanif Ağa'ya tefviz edilmiştir³⁰ Mezkûr kişinin bu görev süresi Ekim 1819 tarihinden itibaren üç ay süre ile tekrar uzatılmıştır³¹

1235 senesi Rebiü'l-ahirinin başından (Ocak ortaları 1820) üç ay süre ile serdarlık görevini Evkatlı-zâde Mehmed Ağa yürütmüştür³².

Daha sonra sırasıyla Temmuz 1820'de Altmışdört cema'atından Mehmed Ağa³³, Ekim 1820 de 6. bölükten Hanifi Mehmed Ağa³⁴, Ocak 1821 de Seyyid Hacı Bekdaş Ağa³⁵, Mayıs 1821 de Küçük Mehmed Ağa³⁶'nın bu göreve atandığını görmekteyiz. Bundan da anlaşılacağı üzere Yeniçeri Serdarı'nın görev süresi üç ay ile sınırlı idi.

d-A'yânlık

A'yân kelime anlamı olarak; eşrâf, vücûh ve erkân demektir. Osmanlılar'da âyân şehir ve kasabalarda devletle halk arasındaki ilişkileri düzenleyen kimselere verilen addı. Bunlar ahâli içinde saygınlığı olan belirli bir kültür düzeyindeki insanlardı. Ancak zaman içerisinde âyânlık kurumu ve âyân aileleri devletin zaafiyetine ve kötü gidişatına bağlı olarak güçlenmiş ve diğer yerel yöneticileri de yanlarına alarak devlete karşı bir güç unsuru haline gelmişlerdir. II. Mahmud'un tahta çıktığı dönemlerde âyânların etkinliği en

²⁸İbrahim Yılmazçelik; XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Diyarbakır, T.T.K., Ankara,1995, s, 204-205.

²⁹B.: 23.

³⁰B.: 62.

³¹B.: 70.

³²B.: 71.

³³B.: 113.

³⁴B.: 147.

³⁵B.: 164.

³⁶B.: 181.

üst noktada olmakla birlikte bu padişah zamanında alınan bazı tedbirle âyânların bir çoğu etkisiz hale getirilmiştir³⁷.

Amasya'da 1818-1821 tarihleri arasında tesbit edebildiğimiz kadarıyla bu göreve 4 Ağustos 1819 tarihinde ahâlden Yusuf Ağa'nın âyân nasb edildiğini görmekteyiz. Gelen buyruldu da adı geçen şahsın "... âkil ve müdebbir ve rü'yet-i 'umûra muktedir ve fukara perver...." olduğunu ve görevini hakkaniyet ölçüsünde yapacağından bahsedilmektedir³⁸.

e-Nakib Kaymakamlığı

Osmanlı Devleti'nde Hz. Peygamber soyundan gelenler ile bu soydan olduğu sanılan kimselere bazı ayrıcalıklar tanınmaktaydı³⁹. İşte Sadât yada Seyyid olarak adlandırılan bu gibi kişilerin çeşitli işleriyle ilgilenen ve kaza da bulunanlara Nakibü'l-Eşrâf Kaymakamı adı verilmekteydi.

Amasya'da bu görevi yürüten kişi Mevlevihâne Şeyhi el-Hâc Efendi idi. Mezkûr kişinin Amasya ve Zünnu'n-Abâd kazalarında kaymakamlık görevini yürütmesi ile ilgili olarak gelen fermân da⁴⁰ Eylül 1820 tarihinden itibaren bu görevin tekrar kendisine tevcih edildiğini görmekteyiz. Yine bu fermânda Sâdât-ı Kirâmların "arusiye", "tevcihiyeye", ve "marziyye" gibi vergilerin alınmaması gerektiği de belirtiliyordu. Çünkü bu şahıslar her türlü vergiden muafı.

1235 senesi Ramazan-ı mübârek guresinde (12 Haziran 1820) Nakib Kaymakamlığı görevine Lütfullah Beğ getirilmiştir⁴¹

2- Mahalle ve Köyler

a- Mahalleler

Amasya Sancağı'na bağlı olan mahalle adlarını avarız, salyane ve mesarifât defterlerinin tevzi'atından tesbit edebilmekteyiz. Özellikle incelemiş olduğumuz sicil içinde iktisâdî nitelikli bu tür belgelerin çokça olması mahallelerin ve nahiyelere bağlı olan köylerin ismini tesbitte kolaylık sağlamıştır⁴².

Bu listelerden anlaşıldığına göre Amasya Sancağı'nın 1818-1821 yılları arasındaki mahalle sayısı 50 adettir. Mahalle adları aşağıdaki gibidir.

³⁷Özcan Mert; "Ayân" maddesi, *DİA.*, c, III, s, 195-198. Ayrıca geniş bilgi için bkz. Yücel Özkaya; *Osmanlı İmparatorluğu'nda Ayânlık*, T.T.K., Ankara 1994.

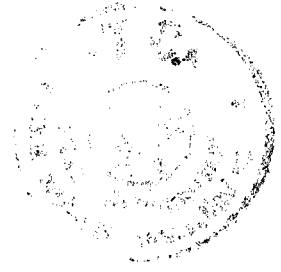
³⁸B.: 61.

³⁹Rifat Özdemir; *XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Ankara*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1998, s.208.

⁴⁰B.: 59.

⁴¹B.: 78.

⁴²B.: 27, 30, 72, vd.

1-Acem Ali	26-Karatay
2-Ahi Sa'deddin	27-Kazgancı
3-Aşağı Savadiye	28-Kocacık
4-Bağ Helkis	29-Köprübaşı
5-Bayezid Paşa	30-Köyceğiz
6-Bazar-ı Sufla	31-Kurşunlu
7-Boza-Hâne	32-Mehmed Paşa
8-Câmî'i Enderun	33-Pervane Bey
9-Çeribaşı	34-Pirinçci
10-Çevikce	35-Receb
11-Çırakçı	36-Sabıkkuddin
12-Daru'l-İslâm	37-Sade Helkis
13-Dere	38-Sarac-Hâne
14-Deve-Hâne	39-Saray
15-Eski Kethüda	40-Sofu-zâde
16-Fethiye	41-Sofular
17-Gök Medrese	42-Şamice
18-Gümüşlü-zâde	43-Şamlar
19-Hacı Hamza	44-Şeyh Garik
20-Hacı İlyas	45-Telci
21-Hatuniye	46-Temennâ
22-Hızır Paşa	47-Uzun Mustafa
23-Hoca Süleyman	48-Üçler
24-İslim	49-Yakutiye
25-Kamerüddin	50-Yukarı Savadiye

b- Nahiye ve Köyler

Amasya Kazası'nın idarî taksimatı içerisinde 4 nahiyesi vardı. Bunlar; Akdağ, Geldigelen, Hakala ve Ezine Bazarı'dır. Mahalle adlarında olduğu gibi bu nahiyeler ile nahiyelere bağlı olan köylerin isimlerini salyane listelerinden tesbit etmek mümkün olmuştur. Buna göre toplam 4 nahiyeye bağlı 109 köy bulunuyordu.

Aşağıdaki tabloda nahiyelere bağlı olan köyler alfabetik sıralama içinde verilmiştir.

Sıra no	Ezine Bazarı	Hakala	Geldigelen	Akdağ
1	'Asi Abdal	Arucak	Bağlıca	Akviran
2	Afşar	Bayırlı	Boğa	Boyalıca
3	Balalan	Çorlu	Bulduklı	Derebaş Alanı
4	Bayat	Değirmen Deresi	Göne	Ebemi
5	Büke	Dereköy	İlica	Göndes
6	Efte	Deveci	İlgazi	Kara Kise
7	Ezine Bazarı	Er Aslan	İmrü	Kız Seki
8	Girab	Eymir	Karlu	Kızıl Kışlacık
9	Halifeler	Feyza	Kovay	Koz Alanı
10	Heneske	Firuz	Köyceğiz	Kürtler
11	İlyas	Gani	Kürtler	Merkeb Kışlacık
12	İmük	Hacı Bayram	Moramul	Mürk
13	Kala'	Hakala	Musa	Saraycık
14	Kara Ali	Harman Ağılı	Ortaköy	Sarular
15	Kara İbrahim	Kayacık	Susa	Seyfe
16	Karataş	Kazganlı	Ulus	Soku
17	Karsın	Kolay	Yağmur	Sofular ma' Aktaş
18	Kayı	Kulu	Yavru	Taşbaşı
19	Keçeli	Kurnaz	Yaylacık	Tura
20	Keşlik	Lab(?)	Yördenik	Yenice
21	Kız oğlu Kapısı	Mürühor	Zara	Yıkılğan
22	Kızılca Kebir	Saluca		Zana
23	Kızılca Sağır	Senezi		
24	Kürtler	Ulvi		
25	Mahmadlar	Uzun Oba		
26	Moramı	Üyük		
27	Saray Özü ma' Danişmend	Yüz Beği		
28	Sarı Alan			
29	Sarı Gazi			
30	Saz			
31	Sevincir			
32	Şeyh Sa'di			
33	Tatar			
34	Uygur			
35	Üvesay			
36	Vadi			
37	Vemiş			
38	Yağcı Abdal			
39	Zıgala			

Tablo halinde vermiş olduğumuz karyelerin (Köylerin) alfabetik sıralaması da aşağıdaki gibidir.

1-'Asi Abdal	37-İlyas	73-Mürk	109-Zığala
2-Afşar	38-İmrü	74-Mürühör	
3-Akviran	39-İmük	75-Orta Köy	
4-Arucak	40-Kala'	76-Saluca	
5-Bağlıca	41-Kara Ali	77-Saraycık	
6-Balalan	42-Kara İbrahim	78Sarayözü ma' Danişmend	
7-Bayat	43-Kara Kise	79-Sarı Alan	
8-Bayırlı	44-Karataş	80-Sarı Gazi	
9-Boğa	45-Karlu	81-Sarular	
10-Boyalıca	46-Karsın	82-Saz	
11-Bulduklu	47-Kayacık	83-Senezi	
12-Büke	48-Kayı	84-Sevincir	
13-Büke	49-Kazganlı	85-Seyfe	
14-Çorlu	50-Keçeli	86-Sofular ma' Aktaş	
15-Değirmen Deresi	51-Keşlik	87-Susa	
16-Dere Köy	52-Kız Oğlu Kapısı	88-Şeyh Sa'di	
17-Derebaş Alanı	53-Kız Seki	89-Taş Başı	
18-Deveci	54-Kızıl Kışlacık	90-Tatar	
19-Ebemi	55-Kızılca Kebir	91-Tura	
20-Efte	56-Kızılca Sağır	92-Ulus	
21-Er Aslan	57-Kolay	93-Uygur	
22-Eymir	58-Kovay	94-Uzun Oba	
23-Ezine Bazarı	59-Koz Alanı	95-Üvesay	
24-Feyza	60-Köyceğiz	96-Üyük	
25-Firuz	61-Kulu	97-Vadi	
26-Gani	62-Kurnaz	98-Vermiş	
27-Girab	63-Kuşçu	99-Yağcı 'Abdal	
28-Göndes	64-Kürtler*	100-Yağmur	
29-Göne	65-Kürtler**	101-Yavru	
30-Hacı Bayram	66-Kürtler***	102-Yaylacık	
31-Hakala	67-Lab (?)	103-Yenice	
32-Halifeler	68-Mahmadlar	104-Yıkılğan	
33-Harman Ağılı	69-Merkeb Kışlacık	105-Yördenik	
34-Heneske	70-Moramu	106-Yüz Beği	
35-Ilıca	71-Moramul	107-Zana	
36-İl Gazi	72-Musa	108-Zara	

* Ezine Nahiyesine bağlı olan karye.

** Akdağ Nahiyesine bağlı olan karye.

*** Geldigelen Nahiyesine bağlı olan karye.

3- Menzilhâne Düzeni ve Ulaşım

Osmanlı Devleti'nin merkezî yapısı içinde padişah emirlerinin önemi büyüktü. Bu emirlerin ülkenin hertarafına ulaştırılması, hazine geliri olan vergilerin zamanında toplanıp hazineye gönderilmesi, sefer ilânında asker temini gibi bir çok konuda ülke geneliyle irtibatı sağlayan en önemli bağ "*Menzilhâne*" sistemiydi. Menzilhâneler ana yolların geçtiği şehir ve kasabalarda uygun aralıklarla yapılıyordu⁴³.

Ülke genelindeki haberleşme ve ulaşımın sağlanması açısından Anadolu ve Rumeli'deki yollar; sağ, orta ve sol kol olmak üzere üç ana yöne ayrılmıştı. Amasya'nında içinde bulunduğu orta kolun güzergâhı şu şekilde oluşuyordu:

Üsküdar-Gebze-İznik-Sapanca-Geyve-Hendek-Ayaş-Düzce-Bolu-Hacı Hamza-Merzifon -Amasya-Turhal-Tokat-Sivas-Malatya ve Diyarbakır'dır⁴⁴

Bu güzergâhtan da anlaşılacağı gibi Amasya önemli bir stratejik konuma sahipti. Zaten incelediğimiz sicil içinde de bu konuya ilişkin belgeler ve yol düzeni hakkındaki bilgiler bu hususu açıklayıcı mahiyettedir.

Menzilhânelerin ilk başta kuruluş amaçları haberleşmeyi sağlamaktı. Ulak adı verilen haberciler devlet merkezinden aldıkları emir ve fermânları, belirli noktalarda kurulmuş olan bu konak yerleri vasıtasıyla ülke geneline ulaştırıyorlardı. Uğradıkları menzillerde hem kendi ihtiyaçlarını karşılıyor hem de at temin ediyorlardı. Zamanla menzilhânelerin fonksiyonu arttırılarak, ordunun sefer sırasında iaşesinin sağlanması, ticari malların nakli, vergilerin merkeze ulaştırılması ve şehirlerarası irtibatın sağlanması gibi pek çok konuda vazgeçilmez bir müessese hüviyetine bürünmüştür⁴⁵.

Menzilhânelerin işleyişine kısaca bakacak olursak. Menzilhâneler Sancak Yöneticileri tarafından 1 yıl süre ile şehir ileri gelenlerinden birisine iltizâma veriliyordu. Bu kişinin güvenilir olmasının yanında kefil göstermesi, kadı, esnaf kethüdaları ve şehrin ileri gelenleri tarafından uygun görülmesi gerekiyordu. Menzillerle ilgili tüm bu hususlar da mahkemedeki sicillere kayd ediliyordu. Menzilhânelerin gelir ve giderleri altı ayda bir kadının başkanlığında toplanan görevliler tarafından gözden geçirilip tevzi'atı yapıldıktan sonra mahkeme defterine kaydediliyordu⁴⁶.

⁴³Musa Çadırcı; *Tanzimat Döneminde Anadolu Kentleri'nin Sosyal ve Ekonomik Yapısı*, T.T.K., Ankara, 1997, s,73.

⁴⁴Yusuf Halaçoğlu "Osmanlı İmparatorluğu'nda Menzil Teşkilâtı Hakkında Bazı Mülâhazalar", *Osmanlı Araştırmaları Dergisi*, c.II, İstanbul,1981, s,124.

⁴⁵Yusuf Halaçoğlu; *a.g.m.*, s,125.

⁴⁶Musa Çadırcı; *a.g.e.*, s,76.

Menzillerin işlerinden sorumlu olan menzilciler asker sevkiyatı sırasında gerekli iaşenin temininden, ulaklara at tahsis etmek, menzil hayvanı beslemek gibi bir çok konudaki yükümlülüklerine karşılık avârız-ı divaniye ve tekâlif-i 'örfiyye gibi vergileri vermektende muaftılar⁴⁷.

Osmanlı'nın bir çok kurumunda olduğu gibi menzilhâne sisteminde de 17. ve 18. yüzyıllardaki bozulma ve düzensizlik 19. yüzyılda da devam etmişti. Yolsuzluklara bağlı olarak menzil gelirleri kişisel servet olarak kullanılmaya başlanmıştı. Halktan kat kat fazla alınan paralar sonucunda yoğun şikâyetler başlayınca hükümet birçok düzenleme yapmak mecburiyetinde kalmıştı. Özellikle II. Mahmud döneminde 1824 Temmuz itibariyle bu kurumda köklü değişikliklere gidilmiştir⁴⁸.

Menzilhânelerle ilgili bu kısa bilgilerden sonra, incelemiş olduğumuz sicil içindeki konu ile alakalı kayıtlardan hareketle Amasya'daki menzilhâne sistemine bakacak olursak.

Önceden de belirttiğimiz gibi şehir konum itibariyle önemli bir mevkide bulunuyordu. Özellikle Samsun-Tokat yolu üzerinde bulunmuş olması ve ülke içindeki yol sisteminde orta kolun geçtiği güzergâhta olması ehemmiyetini daha da artırıyordu. Nitekim maden sevkiyatı ile ilgili belgelere bakıldığında bu konu net bir biçimde ortaya çıkmaktadır.

Mesela 10 Nisan 1819 tarihinde gelen bir fermânda yol düzeni ile ilgili olarak şu bilgileri görmekteyiz. Ergani madeninden alınan bakırın Tokat kalhânesinde tıbh ettirilip buradan karayolu ile Samsun iskelesine buradan da deniz yolu ile İstanbul'a götürülmesiyle ilgili olarak Amasya Sancağı kazalarının araba tedarik etmesi ve sevkiyat sırasında gerekli ihtimamın gösterilmesinden bahsedilmektedir⁴⁹. Aynı konuyla ilgili sicil içinde 4 fermân daha bulunmaktadır⁵⁰.

Şark Seraskeri Hafız Ali Paşa'nın İstanbul'a gönderdiği bir yük hazine ile birlikte Amasya Sancağı'na ulaşan Tatarlara buradan güvenilir cebelüler temin edildiğini görmekteyiz⁵¹. Menzilhânelerin işlevinin ne kadar geniş olduğunun anlaşılması açısından bu da önemli bir örnek teşkil etmektedir.

15 Ramazan 1234 tarihinde (8 Temmuz 1819) gelen fermâna göre Turhal menziline yeni bir düzene bağlanması ile ilgili olarak - ma'den-i hümayûna bağlı olan Gümüş ma'

⁴⁷Yusuf Halaçoğlu; *a.g.m.*, s,125-127.

⁴⁸Musa Çadırcı; *a.g.e.*, s,73-76.

⁴⁹B.: 34.

⁵⁰B.: 39, 125, 165, 191.

⁵¹B.: 38.

Hacıköy ile Zeytûn kazaları hariç- Amasya'nın 9 kazasının Turhal menziline senede üç taksit olarak iane vermesi ile ilgili bağıllığını tesbit etmekteyiz⁵²

1234 senesi Rûz-ı Hızırından Rûz-ı Kasımına kadar (Mayıs-Kasım 1819) altı ay süre ile Amasya menziline imdâd-ı menzili 28.000 gurûş olup ihâlesi Hacı Bekdaş Ağa'ya tevcih edilmiştir⁵³.

1235 senesi Rûz-ı Hızırından Rûz-ı Kasımına kadar (Mayıs-Kasım 1820) Amasya menzili için ödenmesi gereken olan meblâğ 33.000 gurûş olup ihâlesi yine Hacı Bekdaş Ağa'ya verilmiştir⁵⁴. İkinci taksitin tutarında aynı olup bunun tahsilinden de Hacı Yusufzâde İbrahim sorumluydu⁵⁵.

1236 senesinin (1820-1821) 1. taksitinde bu miktar 40.000 gurûşa⁵⁶ ikinci taksitinde de 47.000 gurûşa⁵⁷ yükselmiştir. Bundan da menzilhânelerle ilgili düzensizliğin ve yolsuzluğun artmış olduğunu söyleyebiliriz. Çünkü iki senelik bir sürede fark 14.000 gurûştur. Bununda halktan tahsil edildiğini dikkate aldığımızda şikâyetlerin haklı boyutu ortaya çıkmaktadır.

Ayrıca bazı Tatarların kanunsuz olarak yük taşımaları ile ilgili olarakta 26 Temmuz 1820 tarihinde gelen fermânda; İstanbul'dan Bağdad'a, Bağdad'dan da İstanbul'a gidip gelen Tatarlar önceleri kimi zaman yüksüz kimi zamanda bir iki yük ile gidip gelirken bir müddetten beri külliyyetli yüklerle gidip gelmeye başlamışlar. Bu da hem menzilhânelerin hemde ahâlinin dikkatini çekmiş, durumun der-sa'âdete bildirilmesi ile bundan böyle Tatarların fazla yük özellikle tüccar yükü taşımalarının yasak olduğu, şayet taşıyan olursa bunların cezalandırılacağı belirtilmektedir⁵⁸.

Son olarak, Sivas valisi Behram Paşa'nın idâre-i düstûrânelerinde olan menzilhânelerin düzeni, işleyişi ve buradan gelip geçen Tatarlarla ulakların gerekli ihtiyaçlarının giderilmesine ilişkin göndermiş olduğu 3 Aralık 1820 tarihli buyruldu incelediğimiz sicilde bu konuyla ilgili olarak yer alan hususlardan biridir⁵⁹.

⁵²B.: 43-44.

⁵³B.: 25.

⁵⁴B.: 72.

⁵⁵B.: 117.

⁵⁶B.: 155.

⁵⁷B.: 188.

⁵⁸B.: 128.

⁵⁹B.: 163.

IV- İKTİSADİ YAPI

İncelemiş olduğumuz sicil içinde Amasya Sancağı'nın iktisadî yapısı ile alâkalı böl miktarda kayıt bulunmaktadır. Yaklaşık olarak sicil içinde belgelerin yarıya yakını iktisadî niteliklidir. Ancak bu belgeler iyice tedkik edildiği zaman büyük bir bölümünün genelde vergilerle alâkalı olan, *imdâd-ı hazeriyye* , *imdâd-ı menzil*, *salyane* ve *tevzi*' defterleri oluşturmaktadır.

Amasya şehrinde esnaf teşekkülleri ile ilgili olarak kaynaklarda bir çok bilgiye rastlanmasına ve özellikle dokumacılık alanında çok gelişmiş bir yapısının olduğu bilinmesine rağmen bu sicilde bu konu ile ilgili bilgiler yok denecek kadar azdır. Yine satılan mallar ve fiyatları hakkında pek fazla bir bilgi olmaması da eksik yönü oluşturmaktadır. Ancak elimizden geldiği kadarıyla ve dönem hakkındaki diğer kaynaklara da müracât ederek konuyu açıklamaya çalışacağız.

1- Vergiler

Osmanlılar'daki vergilendirme sistemi iki ana esastan oluşuyordu. Bunlardan ilki şeri'atın öngördüğü ve bir çok islâm devletinde de yer alan şer'i vergiler olarak adlandırılan "*tekâlif-i şer'iyye*", diğeride hükümetin gerekli gördüğü hallerde halktan topladığı "*tekâlif-i örfiye*" dir. Bu ikincisi şehir yaşantısında insanların yakınma ve ayaklanmalarına, bazı yöneticilerin güç durumda kalması gibi pek çok hususa neden oluyordu⁶⁰.

Sicil içinde yer alan vergiler ve bunların tahsilatı ile ilgili kayıtlara bakacak olursak:

a-Cizye

Cizye kelime anlamı olarak "kâfi gelmek, ödemek" manasındadır. İslâm literatüründe taba'adan olan gayr-ı müslimlerin ödemiş oldukları vergi idi. Cizye Osmanlı için toplanması ve harcanması özel bir itina isteyen şer'i bir vergiydi. Şer'i hukuka uygun olarak kadın, çocuk, kör, malûl, işsiz ve fakir kimseler bu vergiden muaf tutulmuşlardır.

Osmanlı terminolojisinde cizye mükellefleri "*âlâ*", "*evsat*" ve "*edna*" şeklinde üç gruba ayrılıyordu. Bu terimler zengin, orta halli ve fakir gruplar için kullanılmakta olup gruplara dahil olanların ödedikleri cizye miktarları saf gümüş olarak sırasıyla 48, 24 ve 12 şer'i dirhem, altın olarak 4, 2 ve 1 dinar şeklinde tesbit edilmişti. Osmanlı gümüş parasına

⁶⁰M. Çadırcı; *a.g.e.*, s,148. Ayrıca bkz. İbrahim Yılmazçelik; *a.g.e.*, s, 292, Ahmet Tabakoğlu; *Gerileme Dönemine Girerken Osmanlı Maliyesi*, İstanbul, 1985, s,153.

göre H. 1231-39 M. 1816-24 yılları arasındaki cizye miktarları (esedi kuruş olarak) âlâ: 16, evsat: 8, ednâ: 4 idi⁶¹.

İncelediğimiz sicil içinde cizye ile ilgili olarak sadece bir belge mevcuttur. Bu belgeye göre Sivas'a bağlı olan Amasya Kazası'nın boğça-ı evrakı şu şekildedir⁶². (H.1235-M.1819) âlâ 110, evsât 900, ednâ 110 olmak üzere toplam sayı 1120 adettir.

Bu sayıyı yukarıda verdiğimiz değerlere bağlı kalarak hesapladığımızda

âlâ: 16X110= 1760

evsât: 8X900= 7200

ednâ: 4X110= 440

Toplam: 9400 kuruş etmektedir.

b-İmdâd-ı Hazeriyye

Valilerin savaş olmayan yıllardaki giderlerinin bir kısmını karşılamak üzere ayrılan bu vergi türü, önceleri gerekli görüldüğü hallerde alınırken sonradan sürekli bir hâl almıştır. Halkın en çok yakındığı ve toplanması sırasında haksızlığın yapıldığı söylenen bir vegiydi⁶³.

III. Selim ile II. Mahmud bu vergilerin toplanması sırasında haksızlıkların yapılmaması ile ilgili olarak bir çok emir ve fermân yayınlamıştır. Bu vergiler Eyalet valileri için Eyalet sancaklarından padişahın emri ile her yıl altı ayda bir (Muharrem ve Receb ayları) iki taksit halinde alınırdı.

Sicil içinde imdâd-ı hazeriyyenin senede iki defa düzenli toplanmasına bağlı olarak kayıtlar yer almaktadır. Bundan ilki 1234 senesine ait olan imdâd-ı hazeriyyenin ikinci taksitinin tahsili ile ilgili 26 Haziran 1819 tarihli buyruludur⁶⁴.

Buyruluda imdâd-ı hazeriyyenin ikinci taksiti tutarı harc-ı bâb, harc-ı buyruldu, çavuşlar kethüdasına verilen, hizmet-i mübâşiriyye vd. giderlerle birlikte toplam meblâğ 2024 gurûş olup bu da Amasya Sancağı kazalarına taksim edilmiştir⁶⁵.

Aynı şekilde 1235 senesine ait olarak da (1819-1820) 1. taksit ile diğer giderler toplamı 5400 gurûşdur⁶⁶. İkinci taksitinin tutarı ise 1554 gurûşdur⁶⁷.

⁶¹Halil İnalçık; "Cizye", Maddesi, *DİA*, c,VIII, İstanbul 1993, s, 44-47.

⁶²B.: 69.

⁶³M. Çadırıcı; a.g.e., s,146-147.

⁶⁴B.: 36.

⁶⁵B.: 37.

⁶⁶B.: 105.

⁶⁷B.: 116.

1236 senesinde (1820-1821) tahsil edilecek olan bu verginin birinci taksiti 5500 guruş⁶⁸ ikinci taksitinin tutarı 1704 gurüşdur⁶⁹. Verginin tevzi'atı İl kazaya da yapıyordu. Ancak burada dikkati çeken bir husus vardır. Maden-i hümâyûn'a bağlı olan Gümüş Hacıköy, Merzifon, Merzifon Abâd ve Zeytûn- kazalar sadece imdâd-ı hazeriyeden üzerlerine düşen meblâğı ödüyor hizmet-i mübâşiriyye gibi masrafları ödemiylordı. Hizmet-i mübâşiriyyeden kendi hisselerine düşen miktar diğler 7 aded kazaya tevzi' ediliyordu⁷⁰.

c- Salyane ve Tevzi' Defterleri

Eyalet ve sancak merkezi olan kentlerde yöneticilere ödenen imdâd-ı hazeriyye, imdâd-ı seferiyye, hükümet merkezinde herhangi bir görevle gelip kentte kalan yada geçip giden mübâşir ulak gibi kamu görevlileri için yapılan harcamalar, ayaklanmaları bastırmak güvenliği sağlamak v.s. hususlar için yöneticilerin harcamak zorunda oldukları giderleri karşılamak, kamuya ait onarım ve yapım için ödenen paralar, ulaşım-haberleşme giderleri, kimi resmi görevlilere verilen ücretler, altı ayda bir hesaplanarak belirli kurallar çerçevesinde kent merkezi ve çevresindeki kasaba ve köylerden vergi olarak toplanmaktaydı. Şer'iyeye Sicillerinde bu tür giderler ve giderlerin tevzi'atı usulüne uygun bir biçimde ve mu'tad olarak kaydediliyordu. Toplam giderler kent merkezindeki halka, esnaf gruplarına ve kasabalarla köylere taksim ediliyordu. Bu tutanağın bir sûreti incelenmek ve onaylanmak üzere İstanbul'a gönderiliyordu⁷¹.

Yukarıdaki bilgilerin ışığında incelediğimiz sicil içinde salyane, mesarifât ve tevzi' defterleri epeyce bulunmaktadır. Ancak burada dikkati çeken husus iki tür tevzi'atın olmasıdır. Şöyleki:

İlk olarak sancağın altı aylık süre içerisinde genel giderleri olan masraflar yazıldıktan sonra toplam tutar olan meblâğ, Amasya Sancağı kazalarına taksim edilmekteydi.

Arkasından gelen diğler belgede ise "*umûr-u belde mesarifât defteri*" adı altında Amasya Sancağı'nın merkez kazası olan Amasya Kazası'nın aynı dönem içerisindeki giderleri kaydediliyordu. Böylece Amasya Kazası'nın Amasya Sancağı masrafından hisesine düşen miktar ile diğler giderlerin tümü toplanıyor, elde edilen meblâğ tutarı da Amasya Kazası'nın merkez mahalleleri ve nahiyelerine bağlı olan köylerine göre taksim ediliyordu.

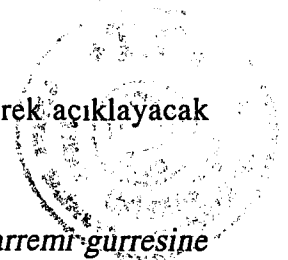
⁶⁸B.: 142.

⁶⁹B.: 175.

⁷⁰B.: 144, 176.

⁷¹M. Çadırcı; a.g.e., s,148-149.

Konunun daha iyi anlaşılması açısından sicil içinden örnek vererek açıklayacak olursak. 84 no'lu belgede sancak masrafı ile ilgili şunları görmekteyiz.

İki yüz otuz dört senesi receb-i şerifinden otuz beş senesi muharremi gürresine (Nisan 1819- Ekim 1819) gelince kadar umûr-u sancak için cümle ma'rifeti ve ma'rifeti şer' ile vâki' olan mesârifâtın defteridir ki ber vech-i âtî beyân olunur fî 25 M(Muharrem) sene 35 (14 Kasım 1819)

Gurûş

- 00020 Devletlû Mahmud Paşa Hazretleri Van üzerine me'mûrlarının tarafından mürûr idecekleri haberini almak için Çorum ve Zile'ye irsâl olunan Tatar'a virilen
- 00350 Müşârûn-ileyh Hazretleri'nin istikbâline irsâl olunan Yusuf Ağa'ya ve Tüfekçi Başî Ağa'ya virilen harc-i râh
- 00400 Müşârûn-ileyhe virilen mekârelerden itlâf olunan dört re's bargir bahâ
- 06500 Müşârûn-ileyh Hazretleri'ne ikramiyye
- 00550 Müşârûn-ileyh zahirecisine virilen hizmet
- 07820
- 00150 Müşârûn-ileyh tarafından divan tezkeresiyle isti'câl gelen kavâsa virilen
- 00050 Müşârûn-ileyhin Tatar Ağa'sına virilen
- 00050 Müşârûn-ileyhin Tomar Ağa'sına virilen
- 00055 Müşârûn-ileyhe virilen mekâre üzerine me'mûr Mustafa Ağa'ya virilen
- 08125
- 00080 Müşârûn-ileyhe virilen mekârelerden Çorumlu'ya virilen sekiz re's bargir kirası
- 02000 Müşârûn-ileyhe virilen üç re's esb bahâ
- 00487.5 Müşârûn-ileyhin Moramul karyesine nüzûllarına da'iresine ve sâ'ir karyelere virilen şa'ir bahâ
- 00100 Çorum mutasarrıfı Ali Paşa Hazretleri Van maslahatından 'avdet ve Çorum'a 'azimetlerinden tarafından mürûr idecekleri ma'lûm olmak için Turhal'a irsâl olunan Hacı Hafız Ağa'ya virilen
- 10792.5
- 00150 Müşârûn-ileyhin zahirecisine virilen
- 00050 Müşârûn-ileyhin Tatar Ağa'sına virilen
- 00100 Kalb akçenin 'adem-i revvâci için bâ-emr-i 'ali vürûd iden Hacı İbrahim Ağa'ya virilen
- 00117 Otuz dört senesinde 'Acem elçisi ve refiki Silahtar Ağa der-'âliyyeden İran'a giderken Amasya'ya vürûdlarında vâki' olan mesârifât
- 11209.5
- 00300 Otuz dört senesinde Turhal menziline iki mah i'anesi dokuz kazâya tarh olunmak için emr-i 'ali getüren Tatar'a virilen
- 00099 Ahîsha mutasarrıfı Ali Paşa Hazretleri'nin haremi Amasya'yateşriflerinde esblerine ve katrlarına olan mesârif

- 00650 Devletlû Lütfullah Paşa Hazretleri tarafından i'lân ve işâ'ı için vürûd iden cebhânci Mehmed Ağa'ya virilen
- 01000 Müşârûn-ileyh tarafından Van cânibine matlûb mübâya'a emr-i getüren Duhâncı başı Ağa'ya virilen
13258.5
- 00450 Müşârûn-ileyh tarafından imdâd-ı hazeriyye için vürûd iden Cündi Başı Ağa'ya virilen
- 00120 Müşârûn-ileyh tarafından menzil nizâmı için vürûd iden Tatar Odabaşı Ağa'ya virilen
- 00100 Van üzerine me'mûr olan 'asâkir Diyarbekir'e me'mûr olduğu emrini getüren Tatar Mehmed Ağa'ya virilen
- 00150 Müşârûn-ileyh tarafından nuhâs nakline me'mûr ihrâm Ağası arkadaşına virilen
14078.5
- 00145 Müşârûn-ileyh tarafından Van cânibine matlûb mübâya'a isti'-câline gelen Tatar'a virilen
- 00120 Merzifon ve Merzifon Abâd kazâları ma'dene merbût olan mu'afiyetde olmak hasebiyle Van üzerine me'mûr 'asâkirden hisse-i musibeleri sâ'ir kazâlara tarh olunmak ricasıyla Müşârûn-ileyh hazretleri'ne irsâl olunan ademe virilen
- 00810 Müşârûn-ileyh tarafından 'askere me'mûr Ömer Ağa'nın ve Necari elçisinin yevmiyyeleri için Hacı Hasan Ağa'ya virilen
- 00060 Merzifon ve merzifon Abâd kazâları ma'dene rabt bulunduğu emr-i âli zuhûr itdikde müşârûn-ileyhe irsâl olunan Tatar'a virilen
15213.5
- 00050 Van üzerine matlûb 'asâkirin bilâ-kıta' olunması için müşârûn-ileyhe irsâl olunan Tatar'a virilen
- 00100 Müşârûn-ileyh tarafından 'asker isti'-câline gelen Tatar İsmail Ağa'ya virilen
- 00090 Def'a 'asker isti'-câline gelen Tatar Halil Ağa'ya virilen
- 00050 Def'a 'asker isti'-câline gelen Tatar Mustafa Ağa'ya virilen
- 00050 Müşârûn-ileyh tarafından mübâya'a isti'-câline gelen Tatar Mustafa Ağa'ya virilen
- 00050 İsti'câl mübâya'a emrini getüren Mehmed Tatar'a virilen
15603.5
- 00170 Müşârûn-ileyh Hazretleri'ne üç def'a hazine ile irsâl olunan Tatar İbrahim Ağa'ya virilen
- 00040 Şehzâde civânbahtın müjde haberini getüren iki 'aded Tatarlara virilen
- 00015 Çorum mutasarrıfı Ali Paşa Hazretleri'nin Tatar'ına virilen
- 00030 Delil odabaşları iki def'a kazâmız zuhûrunda virilen
15858.5
- 00274 Van mutasarrıfı Devletlû Mahmud Paşa Hazretleri Moramul karyesine teşriflerin bazar başıdan alınan zahire ve kahve bahâ
- 01500 Müşârûn-ileyh Hazretleri Zunnu'n-Abâd kazâsında üç gece beytûtetlerinde olan mesarifât
- 00500 Müşârûn-ileyh Hazretleri Gelinkiras Kazâsında bir gece beytûtetlerinde vâki' olan mesârifât

00200 Müşârûn-ileyh Hazretleri Moramul karyesine nüzûllarında karye ahâlilerinin mesârifâtı

18332.5

00100 Müşârûn-ileyhin ibrikdar Ağasına virilen parça bahâ

00138 Bâ-emr-i 'ali nuhâs nakline me'mûr Muharrem Ağa'nın yevmiyyesi için Hacı Hasan Ağa'ya virilen

00500 Diyarbekir cânibine matlûb buyurulan süvari 'askerin bâ-buyruldu isti'câline gelen birun Ala'eddin Cavid oğlu MehmedAğa'ya virilen

00800 Devletlû Lütfullah Paşa Hazretleri'ne mukaddem virilen bir re's esbâb-ı bahâ defter-i tevzi'e idhâl olunmayub bu def'a idhâl olunan

19870.5

0200 Müşârûn-ileyh Hazretleri'ne sancak maslahatı için divanımız olan mebâliği ma'lûmenin sarrafa virilen güzeştisi

05000 Müşârûn-ileyh Hazretleri'ne Turhal menzilin bir aylık idaresi-nin afv'ı için virilen

03000 Otuz dört senesinden mütesellim Ağa'nın ibkâ süreleri için divan kâtibi Kâmil Efendi'ye bâ-emr-i 'ali veliyy-ün-ni'am virilen

04750 Otuz beş senesi ibkâsı için hazinedâr Ağa'ya virilen hizmet

34620.5

02000 Van maslahatı için Erzurum ser-'askeri cânibine mübâya'a bedeliyesinin afv'u husûsu için

04917 Van cânibine matlub buyurulan mübâya'a bedeliyesi için medine-i Sivas'da vâki' olan ta'amiye ve hizmet-i mübaşiriyye ve mesârifât-ı sâ'ireden Sivas mahkemesinden mahrec pusula-yı şer'iyye mücebince sancağımıza isâbet iden hizmet-i mübaşiriyye

01300 Bu mübâya'a husûsu için Devletlû Lütfullah Paşa Hazretleri tarafından buyruldu vürûd iden harem kethüdâsına virilen

00800 Müşârûn-ileyh Hazretleri'nin Delil başısı devriyye için zuhûr iddikde virilen bir re's esb bahâ

43637.5

02000 Nuhâs-ı mirî nakliyyesinden Merzifon ve merzifon Abâd kazâlarına isâbet idüb ma'den-i merbût olmak hasebiyle edâ itmediklerinden virilen araba kirası

00160 Devletlû Lütfullah Paşa Hazretleri'ne umûr-u sancak için mahzâr ve i'lâm ile ibâ's olunan Hacı Bekir Efendi'ye ve ma'iiyyetinde olan ademe virilen

00150 Bir def'a dahi mesâlih-i sancak için mahzar ve i'lâm ile ba's olunan Hacı Şeyh Efendi'ye virilen

05000 zamm-ı cedid

50947.5

02000 Şartrnâme ve buyruldu hizmetleri

03000 Tahsildariyye

05000 Mütesellim Ağa Hazretleri'nin mesârif-i müteferrikâsı

02500 Hakim Efendi Hazretleri'ne bir ma'âbad virilen

63447.5

Yalnız altmış üç bin dörtyüz kırk yedi buçuk gurûşdur.

Yukarıdaki belgeden anlaşılacağı gibi Amasya Sancağı'nın (Nisan-Ekim 1819) tarihleri arasındaki toplam masrafı 63447.5 gurûştur. Hemen akabinde gelen belgede de bu miktarın sancağa ait olan ve ma'dene bağlı olmayan- Amasya, Gedegra, Havza, Lâdik, Zünnu'un-Abâd, Gelenkiras, Veray- yedi aded kazaya taksimatını görmekteyiz⁷². Bu taksimata göre Amasya Kazası'nın hisesine düşen miktar 17134 gurûştur.

Bir sonraki belgeye geçtiğimizde bu sefer aynı dönemler içindeki umûr-u belde masrafını görmekteyiz. Buna da bakacak olursak⁷³.

"Otuz dört senesi Receb-i şerifinden otuz beş senesi Muharremi guresine gelince kadar (Nisan-Ekim 1819) umûr-u belde için â'yân-ı belde ve Şehir Kethûdası ve cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer' ile vâki' olan mesârifât defteridir ki ber vech-i âti beyân olunur fî 27 M(Muharrem) sene 35" (16 Kasım 1819)

Gurûş

- 00025 Beytü'l-mâl-i müslimin için bâ-emr-i 'ali vürûd iden ocak çavuşuna virilen
- 01500 Vâzih Mustafa Efendi münfâsına isâl iden Çavuş Ağa'ya bâ-emr-i veliyy-ün-ni'ama virilen
- 00062 Devletlû Mahmud Paşa Hazretleri'nin Tatar Ağa'sı kelle ile zuhûrunda bâgir kirasına virilen
- 00012 Müşârûn-ileyh Hazretleri'ne akçe irsâl olunan kavâs başıya zayi' olan hegbesi için virilen
- 00520 Hâkim-i âsbık Ebu Bekir Sıdkı Efendi'nin matlûbâtı için bâ-buyruldu vürûd iden Tatar İsmail Ağa'ya virilen
- 02119
- 00075 Efendi-i mûmâ-ileyhin baş çukadarı Hüseyin Ağa'ya virilen harçlık
- 00220 Bu maslahata me'mûr Tatar İsmail Ağa ile çukadar merkûm Hüseyin Ağa'nın yevmiyyesi için Hacı Hasan Ağa'ya virilen
- 00275 Otuz üç senesine mahsûben mahallât ve kurâlardan kalan mübâya'a bakâyası için mübâya'acı Ali Ağa'ya virilen
- 00110 Zanalı-zâde Hacı Abdullah Efendi'ye terfikân der-'aliyyeye giden Tatar'a virilen
- 02799
- 00030 Otuz dört senesi ramazan-ı şerifinden top endâhtı için tobçuya virilen
- 00030 Sene-i merkûmede vakt-ı iftarı i'lâm için fişekçiye virilen
- 00050 Ramazan-ı şerifin sübûtu için Sivas'a irsâl olunan ademe virilen
- 00015 Gümüş ve Hacı Köyüne irsâl olunan Tatar'a virilen
- 02924
- 00199 Gazzaz-zâde Hacı Hafız Ağa'ya alacağı için mukaddemâ mahâlâtndan havele olunub edâ olunmayub bu def'a virilen

⁷²B.: 85.

⁷³B.: 86.

- 01000 Bâ-emr-i 'ali muhâsebeye me'mûr za'im Halil Ağa Sivas'dan 'aydetinde yevmiyesi için Mülayi-zâde Hacı Süleyman Ağa'ya virilen
- 00610 Devletlû Pehlivan Paşa Hazretleri vaktinde Aşağı savadiye Mahallesinden istikrâz alunub edâ olunmayub bu defa' ya virilen
- 00235 Sivas'a veliyyü'n-ni'am Hazretleri'ne irsâl olunan ecnâs-ı zehâir-i bahâ
4968
- 00050 Van ga'ilesinin mündefi' olduğu haberini müjde iden Tatarlara virilen
- 00006 Maslahat zımında Taş-Abâda irsâl olunan süvariciye virilen
- 00125 Tevcihât Tatarları zuhûruna yigirmi beş re's bargir kirasına virilen
- 00120 Gelin-kiras maslahatına me'mûr bir def'a dahi Yükcik 'Alemdarın yevmiyesi için Hasan Ağa'ya virilen
5269
- 03500 Otuz dört senesi rûz-ı hızırından cümle ma'rifetiyle Menzilci Hacı Bekdaş Ağa'ya iki def'a i'ane
- 00020 Mahzarı ta'mir ittiren ademe virilen
- 00100 Konağın ve mahkemenin dörd 'aded saraydarlarına virilen
- 00194 Bâ-def'târ-ı müfredât-ı mesârifât
09083
- 02500 Tirkânlı ekrâdı 'aşiretinin Amasya Sancağından def'i husûsuna harc-ı i'lâm-ı mahsûs
- 00150 Top endâhtı için barudçu Hafız Efendi'den alınan barut bahâ
- 00014 Timurcu esnafına düyûn
- 00015 Çömlekci esnafına düyûn
11762
- 00120 Konak ve mahkeme için camcı zimmîden alınan cam-ı bahâ
- 00104 Konak için Hacı Latif yediyle alınan çit ve asdar ve sâ'ir eşya bahâ
- 00337 Mahkemenin haremî odalarının ve matbahının ta'mirhatı için sarf olunan
- 00194 Dülger usta Mehmed yediyle konağın ta'mirâtına sarf olunan
12517
- 00400 Otuz dört senesine mahsûben imdâd-ı hazeriyye taksit-i sâni
- 00150 Devletlû Lütfullah Paşa Hazretleri tarafından kürtler üzerine me'mûr Hayta başı Ağa'ya ve orta başına virilen
- 00050 Kürtlerin ser-maktû'unu Sivas'a isâl iden Tatar İbrahim Ağa'ya virilen
- 02460 Otuz dört senesine mahsûben nuhâs nakli için araba kirasından hissemize isâbet iden
15577
- 00200 Mürûr-u 'ubûr idenlere bakkal esnafından alınan 18 kıyye kahve bahâ
- 00040 Mürûr-u 'ubûr idenlere Emin Ağa'dan alınan 20 kıyye duhân bahâ
- 00072 Şehzâde müjdecisi Tatarları zuhûruna yigirmi iki re's bargir kirası için virilen
- 00086 Çilinger esnafına düyûn
15980
- 00040 Düğmeci zimmîden alınan şamdan bahâ ve tob ta'mirleri için

- 00199 Bina ustası Mustafa yediyle konağın ve matbah-ı hazzenin ta'mirleri için sarf olunan
- 00300 Kars Valisi Hüseyin Paşa Hazretleri teşriflerine Yenice karyesinden alınan on iki 'aded bârgir kirası için
- 01478 Otuz beş senesine mahsûben itmâm bedeliyyesinden hissemize musib
17997
- 01000 A'yân-ı belde için kahve bahâ
- 00300 Şehir kethüdasının altı mâh ücret-i kalemiyyesi
- 05000 Otuz iki senesine mahsûben mütesellim-i sâbık İbrahim Ağa'nın Amasya'dan matlûbatından mütebâki
- 10000 Mütesellim Ağa'ya ikrâmiye ve mesârif-i müteferrikâ
34297
- 01857.5 Nefs-i Amasya'nın sultan ikramiyyesi taksit-i evvel
- 01500 Taksit-i evvel tahsildariyye
- 00250 Taksit-i evvel kethüdaıyye
- 03500 Hil'at bahâ
41404.5
- 00750 Üç günlük zâhire bahâ
- 05485 Otuz üç senesine mahsûben mütesellim-i sâbık Hacı Yusuf-zâde Ali Ağa'nın matlûbatından mütebâki
- 00300 Müstebân Ağa vaktinde Görgücü Karabil oğlunun alacağı için
- 05000 Harc-ı defter ve imzâ
52939.5
- 02000 Harc-ı i'lâmat
- 00200 Kethüdaıyye
- 00200 Hüddamiyye
- 00150 Katibiyye
- 00050 Semenete
- 00050 Muhzırıyye
55589.5
- 00500 Hacı başlıya
- 06000.5 Mümteniü'l-husûl
- 17137 Sancak masrûfâtından hissemize musib
- 79227 *Toplam yetmiş dokuz bin ikiyüz yirmi yedi gurûşdur.*

Görüldüğü gibi altı ayda Amasya Kazası'nın toplam gideri 79227 gurûşdur. Önceki sancak masrafı defterinde geçen ve Amasya Kazasının hisesine düşen miktar ile imdâd-ı hazeriyyenin bedeli, vd. giderlerin hepsinin toplamı belde masrafı içinde yer almaktadır. Bu miktarın da taksimatına baktığımız zaman 36846 gurûşluk kısmının (-ki yarıya yakınıni oluşturmakta) merkez mahallelere, geri kalanın ise nahiyelere bağlı köylere taksim

edildiğini görmekteyiz. Nahiyeler içinde de büyüklüğüne göre Akdağ 13123, Ezine ise 17993 gurûşluk kısmını ödüyordu⁷⁴.

Netice olarak, incelediğimiz sicil içinde bu konu ile alakalı olarak altı aylık dönemleri kapsayan beş tane sancak mesarifât defteri⁷⁵ ile bunun kazalara göre tevzi'atını gösteren defter, ve yine aynı dönemleri kapsayan beş tane Amasya Kazası'na ait mesarifât defteri⁷⁶ ile bunların Amasya Kazası mahalleleri ve köylerine taksimatını gösteren kayıt bulunmaktadır.

2-Para ve Fiyatlar

Osmanlı Devleti'nde Tanzimata kadarki dönemde alışverişle ilgili işlerde altın ve gümüş gibi değerli madenlerden yapıma halis yada az karışık bir para sistemi kullanılmıştır⁷⁷. Paranın değeri içindeki madenin oranına bağlı idi. Ülke içinde çok çeşitli yerli ve yabancı paralar bulunuyordu.

Osmanlı'da geçerli para birimi uzun süreli akçe iken zamanla değerinin çok düşmesi sonucu yerini "para" ve "kuruş" almıştır. XIX. Yüzyılda artık Osmanlı ülkesindeki para birimi olarak kuruşu görmekteyiz⁷⁸.

Altın paralar ise büyük değeri ifade etmekte kullanılırdı. Önceleri altın para ile gümüşten kesilen sikkeler arasında bir eşitlik söz konusu iken zamanla Amerika kıtasından Avrupa'ya bol miktarda gümüş gelince bu denge bozulmuştur. Altın para bulunmaz ve aranır bir hale gelmiştir. Osmanlı ülkesinde tedavül eden paralar içerisinde Avrupa'da basılan paralarda bulunuyordu. (Macar Altını, İspanyol Riyali vd.) Osmanlı'nın devlet sistemi içerisinde iktisadî yapı bakımından Avrupa'daki gibi gelişkin bir yapının olamaması ve diğer bazı olumsuzluklar nedeniyle de uzun zamanlı devalüasyonlar yaşanmış ülkede paranın ayarı konusunda tam bir istikrar sağlanamamıştır⁷⁹.

III. Selim döneminde bu konuyla alakalı bazı düzenlemeler yapılmak istenmişse de bir netice alınamamış bu durum II. Mahmud'un saltanatı süresince de devam etmiştir.

Sadece II. Mahmud döneminde altın para çeşidinde 35, gümüş olanlar da ise 37 kez değişikliğin yapılması⁸⁰ konunun anlaşılması açısından dikkat çekicidir.

⁷⁴B.: 87.

⁷⁵B.: 26-27, 84-85, 118-119, 149-150, 183-184.

⁷⁶B.: 29-30, 86-87, 120-121, 151-152, 185-186.

⁷⁷Geniş bilgi için bkz. Halil Sahillioğlu; "Osmanlı Para Tarihinde Dünya Para ve Maden Hareketinin Yeri (1300-1750)", *ODTÜ, Gelişme Dergisi*, S.3, Ankara 1978, s, 1-35; Ahmet Tabakoğlu; "Türk İktisat Tarihi", İstanbul, 1994; Mustafa Akdağ; "Türkiye'nin İktisadi ve İçtimai Tarihi", c.II, İstanbul 1995, s, 272-278.

⁷⁸Mustafa Öztürk; "XVIII. Yüzyılın Sonlarında Orta Anadolu'da Fiyatlar", *X. Türk Tarih Kongresinden Ayrı Basım*, Ankara 1993, s, 1822; Musa Çadircı; a.g.e., s,107.

⁷⁹Musa Çadircı; a.g.e., s,107

⁸⁰Bernard Lewis; *Modern Türkiye'nin Doğuşu*, (Çev. Metin KIRATLI), TTK., Ankara 1997, s, 111.

II. Mahmud döneminde değişik ayar ve değerlerde basılan altın sikkelerin başlıcaları; (1808-1824) Cedit Rumî veya Yıldızlı Mahmudiye, Atik Rumî ayarında Sûrre Altını, Adlî Altın, Cedid Adlî Altın adlı paralardır. Kendisinden önce piyasada bulunan ve kullanılan altın sikkeler ise, Yıldız Altını, Macar Altını, Fındık Altını, Mısır Altını ve Riyal-ı Frengi denilen yabancı altınlar idi⁸¹.

Bu bilgilerden hareketle incelediğimiz sicil içinde para konusu ile ilgili üç fermân bulunmaktadır. Bunlardan ilki Nisan 1819 tarihinde gelen ve ağırlıklı olarak kalb para ile ilgili olandır. Fermânda⁸²; zamanla ülke içerisinde kalb paranın çoğaldığı, alınıp satılmasının yaygınlaştığı ve kalpazanların ortalıkta cirit attığı bahsiyle bu hususlara dikkat edilmesi, kalb para alınıp satılmaması ve ecnâs altın ile akçenin tanzim olunan fiat mukarreresinden fazlaya verilmemesi ve kalpazanlarla mücadele edilmesi gerektiği belirtilmektedir.

Fermânda Ecnâs Altını, Rub‘, Gurûş, Beşlik ve Riyal adlı paraların adı geçmektedir. Ayrıca fermândan anlaşılacağı gibi ülke genelindeki sahte paranın çoğaldığı ve devletin bununla başa çıkamayacak hale geldiği görülmektedir. Nitekim fermân içinde çok sert tedbirlere başvurulacağından da söz edilmektedir.

Para konusu ile alakalı olarak sicil içinde iki kayıt⁸³ daha bulunmaktadır ki bunlar altın rayici hakkındadır. İlk fermânın tarihi Haziran 1820, diğeri ise Aralık 1820 dir. Bu iki belgede ülke içinde tedavülde bulunan altınların rayiceleri yer almakta ve ikisinde de oranlar aynı bulunmaktadır. Bunlara bakacak olursak:

	<u>Kuruş</u>	<u>Para</u>
Fındık Altını	11	
İstanbul Zer-Mahbubu	8	
Mısır Altını	7	
Fındık Rub‘iyesi	-	110
Tam vezinli Cezayir ve Tunus Altınları	12	
Yıldız	15	10
Macar Altını	15	
Kremise(?)	14	30
Avâriz cinsinden başka Riyal	6.5	
Avâriz Riyali	6	

Bunların dışında Sufurin ta‘bir olunan altın ile sekizi bir yerde İspanya altının tamamen revacdan men‘ olunduğu belirtilmektedir.

⁸¹Musa Çadırcı; a.g.e., s,108.

⁸²B.: 33.

⁸³B.: 127, 161.

Fiyatlarla ilgili olarak narh kayıtları, mübaya'a bedelleri, terekeler ve tevzi'atlardaki bazı giderlerin meblâğını oluşturan değerlerden sonuçlar çıkartabilmekteyiz. Bunlar içerisinde de resmî fiyatlar olan narhların önemi büyüktür⁸⁴.

Toplumun temel ihtiyaç maddelerinin fiyatlarının kontrol altında tutulması işleme narh adı verilmekte idi. Bu usûl ortaçağdan başlayarak hemen hemen bütün ülelerde uzun süre uygulamada kalmıştır. Osmanlılar'da da bu uygulamaya devam edilmiş temel ihtiyaç maddeleri yiyecek ve içecekler narh konulmuştur.

Genelde narh yılda iki defa kışın ve baharda düzenlenirdi. Kadı huzurunda esnaf kethüdaları, muhtesip, âyân, şehir kethüdası gibi ileri gelenlerin hazır buldukları toplantıda her ürün ve malın fiyatı ayrı ayrı belirlenir, şer'iyeye siciline yazılırdı. Narh konulduktan sonra esnafın buna sıkı sıkıya uyması sağlanırdı⁸⁵.

İncelediğimiz sicil içinde Amasya'da narhla ilgili on adet belge mevcuttur. Bu belgelerde çoğunluk olarak penbe (pamuk) esnafına verilen narhlar bulunmaktadır. Buna göre 12 Mart 1819 tarihli bir narhta 1 batman pamuk 20 gurûşa, hallacın 1 kıyyesi 4 gurûşa ve çidiği 20 paraya satılacaktı⁸⁶

1236 senesine ait olarak (1821) çiğ penbenin 1 batmanı 16 gurûş, hallacın 1 kıyyesi 3 gurûş 24 para ve çidiği 18 paradır⁸⁷. Gündüce kararın fiyatı önceden 26 para iken sonradan 20 paraya idirilmişdir⁸⁸.

Yine narh kayıtlarında yer alan bilgilere göre Eylül 1819 tarihinde koyun etinin 1 kıyyesi 20 para, kuyruğun kıyyesi 55 paradır⁸⁹. Ancak sonradan kasabbaşımın isteğiyle koyun etinin kıyyesinin 26 paraya kadar satılabileceğine dair narh verilmiştir.

Temmuz 1820 tarihli narh kaydında da don yağının kıyyesi 55 paraya, mum 64 paraya, kuyruk ise 50 paraya satılacaktı⁹⁰.

Pamuk vergisi ile ilgili gelen fermânda ödenecek olan vergi miktarları belirtilmektedir⁹¹. Buna göre penbe alacası ve penbe bezinden 2'şer akçe, penbe peştemalinden 1 akçe ve bir çift beledi yastıktan 2 akçe alınacaktır. Bir sonraki fermânda

⁸⁴M. Öztürk; "Osmanlı Dönemi Fiyat Politikası ve Fiyatların Tahlili", *Bellekten*, S. 212, Ankara 1991, s. 87-100.

⁸⁵M. Öztürk; *a.g.m.*, s. 97.

⁸⁶B.: 6.

⁸⁷B.: 2.

⁸⁸B.: 3.

⁸⁹B.: 7.

⁹⁰B.: 11.

⁹¹B.: 20.

da piyasada alışverişi yapılan pamuğun vergi miktarları; pamuk ipliğinin 1 kıyyesinden 2 para, kozalı pamuğun 1 kıyyesinden de 1 akçe olmak üzere belirlenmiştir⁹².

Arpa ve buğday fiyatları konusunda da mübaya'a bedelleri bulunmaktadır. Ancak mübaya'a bedellerinin günün şartlarına göre piyasadaki gerçek fiyatı aksettirmediği de göz önünde tutularak devletin resmi fiyatı olduğu unutulmamalıdır⁹³. Buna göre 23 Eylül 1820 tarihinde gelen bir fermânda, Van maslahatı için doğuya gidecek olan askerin ta'yinât ihtiyacını karşılamak üzere alınacak olan arpa ve buğdayın kile fiyatları şu şekildedir⁹⁴. Buğday 100 akçe, arpa ise 60 akçedir.

Küçük baş hayvan alımıyla alâkalı olarak gelen fermânda da 1236 senesine ait (1820-1821) olmak üzere devletin bazı kurumlarının et ihtiyacını karşılamak üzere alacağı koyun ve keçinin mübaya'a bedelleri aşağıdaki gibidir⁹⁵.

<u>Cinsi</u>	<u>Adet</u>	<u>Para</u>
Sağmal ve damızlık olmayan Erkek Koyun	1	70
Kısır Koyun	"	60
Toklu ve Keçi	"	40
Erkek Keçi	"	60
Şişek	"	40

Sicil içerisinde yol ücretleri konusunda da bilgiler bulunmaktadır. Nitekim Ergani ma'deninden İstanbul'a mu'tad olarak gönderilen bakırın nakliyesi için araba tedariki ve arabalara verilecek olan ücretle ilgili şu bilgilere rastlamaktayız. 4 Ekim 1819 tarihli kayıta Amasya Sancağı hissesine düşen ve götürmekle sorumlu olduğu 140.000 vukiyye nuhâsın (Bakır) her kantarının 6.5 gurûş ücret ve bununda cânib-i mirîden ödenmesi şartıyla Amasya Sancağı kazalarına düşen araba sayısı 600 dür⁹⁶.

3-Mukâta'alar

Mukâta'a en kısa tanımıyla hazineye gelir sağlayan vergi kaynağının adı idi. Osmanlı Devleti'nde bir mukâta'anın hazineye gelir sağlaması *iltizam* veya *emanet* yoluyla olmaktadır. İltizâm usûlünde mültezimler peşin yada aylık taksitler halinde mukâta'anın bedelini hazineye öder ve birde kefil gösterirdi. Kendisi de müteahhit sıfatıyla yörenin kanunları doğrultusunda mukâta'ayı işletirdi. Emanet usûlünde ise Eminler vasıtasıyla işler yürütülürdü. Eminler devletin resmî memuru statüsündeydi⁹⁷.

⁹²B.: 21.

⁹³Mustafa Öztürk; "XVIII. Yüzyılın Sonlarında Orta Anadolu'da Fiyatlar", *X. Türk Tarih Kongresinden Ayı Basım*, Ankara 1993, s, 1825.

⁹⁴B.: 79.

⁹⁵B.: 81.

⁹⁶B.: 39.

⁹⁷İbrahim Yılmazçelik; *a.g.e.*, s, 282-283.

Amasya'da mukâta'â ile ilgili olarak incelediğimiz sicilde saçmacıbaşılık mukâta'ası , zecriyye mukâta'ası , enfiyye mukâta'ası ve mirî şabb mukâta'ası geçmektedir.

a-Saçmacıbaşılık Mukâta'ası

Bu konu ile alâkalı olarak gelen fermânda⁹⁸ Amasya ve tevâbi' kazasının saçmacılığının 1236 senesi Muharreminden (Ekim 1820) itibaren bir yıl süre ile (Ağustos 1820'ye kadar) Hafız Mehmed'e ilzâm olunmuştur. Mezkûr kişi saçma, fişenk, fındık ve külçe kurşunun alınıp satılması imâl edilmesi vd. hususların kontrolü ile bunların vergisinin tahsilinden sorumlu idi. Hafız Mehmed'in saçmacıbaşılık mukâta'asını *ber-vech-i peşin* üzerinden iltizâma aldığı da görülmektedir⁹⁹

b-Zecriyye (Alkollü içki vergisi) Mukâta'ası

Zecriyye mukâta'ası ile ilgili olarak gelen fermânda¹⁰⁰ bu mukâta'anında emanet usûlü ile işletildiği görülmektedir. Amasya Kazası'nın bedel-i maktû' zecriyyesi 1100 gurûş olup bunun vakt-u zamanıyla toplanması istenmektedir. 1235 senesine (1820) ait olan bu miktarın toplanmasından da âyân, kadı ve mübâşirin sorumlu olduğunu görmekteyiz. Yine hizmet-i mübâşiriyye bedeli olarakta 1/10 oranı geçmektedir. Mübâşir belli olan vergi miktarını zamanında ve tam olarak toplayacak sonra da İstanbul'daki zecriyye sandığına teslim edecekti.

c-Enfiyye (burun otu, tütün tozu) Mukâta'ası

Enfiyye mukâta'ası ile ilgili olarak gelen fermânda¹⁰¹ Amasya, Ladik, Merzifon ve Köprü kazalarının enfiyyeciliği 1234 senesi Ağustosundan sene-i mezbûr Temmuzuna kadar (1819-1820) idare etmek üzere Es-Seyyid Mehmed b. Osman'a ber-vech-i emanet usûlü ile tevcih edilmiştir. Fermânda enfiyye alışverişi, verginin tahsili vd. hususlardan mezkûr kişinin ve adamlarının sorumlu olduğu başkalarının müdahalede bulunmaması istenmektedir.

d-Mirî Şabb¹⁰² Mukâta'ası

Darbhâne-i 'Amire tarafından zabt ve idare olunan Gürûs Şabhânesinin mültezimi olan Mehmed Es'ad Efendi Ankara ve Çankırı'da dahil olmak üzere belirli bir alanda Gürûs şabından başka olarak Karahisar şabının satıldığı ve bunun önlenmesi için arzuhâlde bulunuyor. Bunun üzerine gelen fermânda¹⁰³ Gürûs Şabhânesinin kapsadığı alan içinde

⁹⁸B.: 136.

⁹⁹B.: 137.

¹⁰⁰B.: 138.

¹⁰¹B.: 75.

¹⁰²Alüminyum ve potasyum sülfatından veya amonyum alüminyum sülfatından oluşan sıcak suda eriyen tadı buruk antiseptik madde. (*Türkçe Sözlük*; T.D.K., c, II, Ankara 1988, s,1371.)

¹⁰³B.: 49.

yer alan; Amasya, Merzifon, Vezirköprü, Çorum, İskilib, Osmancık, Tosya, Karacayıran, Kastamonu, Ankara, Çankırı Safranbolu ve Bolu gibi yerlerde Karacahisar ve Efrenc şabının satışının yasak olduğu , özellikle Amasya tüccarından Seyyid Çelebi, Merzifon tüccarından Kakilli oğlu Ahmed ve Merzifon esnafından Yiğit-başı Memiş'in kanunsuz bir şekilde yapmış oldukları satışın yasaklandığı bundan böyle gayr-ı kanunî olarak alışverişin yapılmaması gerektiği belirtilmektedir.

Yine şabb konusu ile alâkalı olarak gelen bir diğer fermânda Gürûs Şabhânesi mukâta'asının 1234 senesi Martından 1236 senesi gayetine kadar (1818-1821) üç yıl süre ile Hafız Mehmed Es'ad Efendi'ye ihâle ile iltizâm edildiği ve bu dönem içerisinde Gürûs Şabhânesinin işletilmesi şabın i'mâl ve satışı gibi konulardan mezkûr kişinin sorumlu olduğu ve bir önceki fermânda da geçtiği üzere başka yerlere ait olan şabın bu havâlide satılmaması gerektiği belirtilmektedir¹⁰⁴.

İktisadî yapıyla ilgili birde gümrük konusunu ilgilendiren bir kayıt vardır. Bu belgeye göre Amasya'da tütün gümrükçülüğü görevini yürüten kişinin, Bafra ve Samsun'dan Amasya'ya gelen ancak burada herhangi bir alışverişte bulunmayıp Tokat'a geçen tüccarlardan haksız yere vergi alınması şikayet konusu oluyor. Bunun üzerine Divan-ı Rum'dan (Sivas Eyaleti) gelen buyrulduya¹⁰⁵ göre ancak tütün alışverişinin olduğu yerlerde gümrük alınacağı bunun dışında gümrük alınmayacağı belirtilmektedir.

V- ASKERİ YAPI

Osmanlı Devleti'nin XIX. yüzyılın başlarında siyasi olaylara bağlı olarak birçok yerde mücadele ettiğini görmekteyiz. Devletin başında bulunan II. Mahmud bu dönemde birçok alanda yenilik yapmaya çalışırken askerî alanda da ıslahatlar yapma yoluna gitmişti.

Ancak devletin dört bir yanında isyanlar yaşanıyordu. Mora, Sırp ve Yunan isyanları ile Osmanlı-Rus savaşı Osmanlı'nın askerî gücünü iyice yıprattığı gibi siyasî, sosyal ve iktisadî açıdan da devleti zor duruma sokmuştu. Özellikle Avrupalı büyük güçlerin -İngiltere, Fransa- isyanları desteklemiş olmaları devleti dahada sıkıntılı hâle getirmişti¹⁰⁶.

Devletin askerî yönden içinde bulunmuş olduğu bu durum göz önünde bulundurularak sicil içinde yer alan askerî nitelikli belgeleri değerlendirecek olursak.

İlk askerî konuyu ihtiva eden belge 9 Ağustos 1819 tarihlidir. Bu kayıta¹⁰⁷ Van maslahatı için buraya görevli olan Doğu Ser-'askeri Hafız Ali Paşa maiyyeti için Amasya

¹⁰⁴B.: 102.

¹⁰⁵B.: 56.

¹⁰⁶E. Ziya Karal; *Osmanlı Tarihi*, c,V, T.T.K., Ankara 1995, s.107-122.

¹⁰⁷B.: 50.

Sancağından toplanacak asker sayısı 249 nefer süvari olarak geçmektedir. Bu asker sayısı da ma'dene bağlı kazalar hariç Amasya, Gedegra, Havza, Ladik, Zünnu'n-Abad, Gelenkiras ve Veray kazalarına taksim edilerek arkasından da Amasya kazasının hissesine düşen 69 nefer süvari askerin muhtelif ihtiyaçlarının gideri olan 41450 kurûşluk miktarın Amasya mahalleleri ve köylerine tevzi'atı yapılmıştır.

Sicilde bu konuyu ilgilendiren altı kayıt daha bulunmaktadır¹⁰⁸. Bu belgelerde genel hatlarıyla Van'a gidecek olan askerin sayısı, kazalara göre taksimatı, ihtiyaçları için alınacak zahirenin türü ve miktarı ile tüm giderlerin toplamı olan 56.000 kuruşun Amasya Sancağı'nın kazalarına -ma'dene bağlı kazalar hariç- taksim edildiklerini görmekteyiz.

Doğu'ya gönderilen bu askerden maksat, İranlılar'ın bazı sınır boylarında başlatmış oldukları tecavüzkâr tutumlarını önlemektir. Osmanlı Devleti batıda Sırp, Yunan, Mora ve Tepedelenli Ali Paşa isyanları ile uğraşırken ve zorluk içindeyken, İran mevcut topraklarını genişletmek amacıyla Osmanlı topraklarına göz dikmiştir. Osmanlı Devleti'nin zor durumundan cesaretlenen İranlılar, Doğu Bayezit ve Van taraflarından bazı toprakları kendi himayeleri altına almışlardır. Bunun üzerine Osmanlı Devleti Doğu Anadolu'ya bir miktar asker göndererek tedbir almak yoluna gitmiştir¹⁰⁹.

Nitekim incelediğimiz sicilde bu konu ile alâkalı iki fermân daha bulunmaktadır. İlk fermân 15 Ekim 1819 tarihlidir. Fermânda İranlılar'ın bazı sınır boylarında Osmanlı toprağına karşı tecavüzkâr bir tutum takınması ve düşmanlıkta bulunmasına karşılık olarak Sivas Valisinin gerekli hazırlıkları yaptıktan sonra hemen Bağdat tarafına hareket edip, buradaki diğer Osmanlı güçleri ile birleşmesi istenmektedir¹¹⁰.

Diğer fermân ise (Ocak sonları 1820) "... bir müddetten berû İranlû eşkiyâsının tek durmayub hûd-be hûd hudûd-u şarkiyyeye tecâvüz ve tehattî ve gasb ve garet misüllû fezâhete ibtidâr ve tasaddi itmekte oldukları..." belirtilerek, hatta son zamanlarda Van Eyaleti'ne bağlı Hakkari Nahiyyesine saldırdıkları ve Erciş'e girdikleri söylenmektedir. Bu durumun önlenmesi için hemen bu eşkiyaların üzerlerine asker sevk edilmesi gerektiği, ancak sadece Erzurum Eyaletine bağlı askerlerin sayısı kâfi gelmediği için Sivas ve Canik Eyaletleri'nden 2.500 er askerin tertip edilip başlarına birer başbuğ ta'yin edildikten sonra hemen iki gün içinde seri bir şekilde Doğu Ser-'askeri Mehmed Hüsrev Paşa ma'iyetine doğu bölgesine gönderilmesi istenmektedir¹¹¹.

¹⁰⁸B.: 51, 52, 53, 54, 55, 64.

¹⁰⁹Rifat Uçarol; *Doğuştan Günümüze Büyük İslâm Tarihi*, c, XI, İstanbul, 1989, s.386.

¹¹⁰B.: 68.

¹¹¹B.: 177.

Nisan-Mayıs 1821 tarihli dört kayıta da ¹¹² Amasya Sancağı hissesine düşen asker sayısı, bunların kazalara göre tevzi'atı ve ihtiyaçları için gerekli olan meblâğın temini hususlarını içeren bilgiler bulunmaktadır.

Osmanlı Devleti ile İran arasında 1821-1822 yılları arasında yaşanan savaşta İranlılar, Ekim 1821'e kadar Doğu Bayezit, Bitlis, Muş ve Erciş'i aldılar ve kışın yaklaşması üzerine savaşa ara verdiler. Ertesi yıl İran Şahı Abbas Mirza bazı başarılar elde etmişse de 1822 yazında İran ordusu içinde başlayan kolera salgını orduyu perişan etmiştir. Sonuçta İranlılar çekilmek zorunda kalmış ve barış istemişlerdir. Osmanlı'da batıda gittikçe şiddetlenen Rum isyanı dolayısıyla barışa taraftar olmuştur. 28 Temmuz 1823 günü iki devlet arasında yapılan barış antlaşmasına göre 1746 yılında yapılan barış esaslarına göre -yani savaştan önceki duruma göre- her iki taraf topraklarını muhafaza etmiştir¹¹³.

Sicil içerisinde yer alan ve askerî konu ile alakalı bir hususta, eşkiyalık konusuyla ilgilidir. Belge; Diyarbakır'da bazı kimselerin devlete ve düzene karşı isyâna kalkışmaları neticesinde bu kişilerin yakalanıp tesirsiz hâle getirilmeleri için Sivas Sancağı kazalarından 1.000 kadar süvari askerın başbuğuyula birlikte hareket edip, Diyarbakır valisi Behram Paşa'nın ma'iyyetinde ve emrinde olmaları konusunu ihtiva eden 26 Ağustos 1819 tarihli fermân sûretidir¹¹⁴.

Son olarak, Amasya içinde bulunan asker sayısına eldeki mevcut belgelerden tesbit edememekle birlikte buraya her üç ayda mu'tad olarak atanan Yeniçeri Serdarından Amasya Kazasında düzenli bir askerî yapının olduğunu söyleyebiliriz.

VI- SOSYAL YAPI VE TOPLUMSAL İLİŞKİLER

Sosyal yapı; toplum içindeki insanlar arası ilişkileri, yaşantıyı, aile kurumunu, nüfusu, kullanılan eşyaları, şehrin etnoğrafik durumu vb. gibi pek çok konuyu kapsayan geniş bir alandır. Tarihin sadece askerî ve siyasî olaylarla ilgili olmadığı bunun yanında sosyal ve iktisadî yönden de toplumların araştırılması ve bilinmesinin zarûri olduğu kabul edilmiş bir geçektir. Bu bağlamda özellikle şehir tarihçiliği açısından Osmanlı sosyal yapısının anlaşılmasından şer'iyeye sicillerinin ne kadar öneme haiz ve birinci elden kaynak olduğunu önceden de belirttik.

Buradan hareketle, incelemiş olduğumuz sicil içindeki bilgilerden 1818-1821 yılları arasında bir Osmanlı şehri olan Amasya'da nasıl bir sosyal yapı olduğunu ifade etmeye çalışacağız. Ancak öncelikli olarak Osmanlı Devleti'ndeki toplumsal yapının temeline bakacak olursak.

¹¹²B.: 178, 179, 180, 189.

¹¹³Rifat Uçarol; *Doğuştan Günümüze Büyük İslâm Tarihi*, c, XI, İstanbul, 1989, s,386.

¹¹⁴B.: 66.

Osmanlı Devleti'nde toplum iki ana grub altında ele alınabilir. Bunlardan ilki *askerî* adla anılan ve vergiden muaf olan kısımdı. Askerî sınıf olarak adlandırılan kısım içinde en genel ifade ile devlet memurları bulunuyordu. İkincisi ise şehirli, köylüler ve göçebe aşiretlerden oluşan vergi vermekle yükümlü olan *reâyâ* idi. Halkın tümüne müslim-gayr-i müslim ayrımı yapılmaksızın *Teb'a* denilmekteydi. Ancak burada dikkate alınması gereken bir husus vardır. Osmanlı'daki sınıflaşma, insanların tâbi' oldukları görevlerine bağlı olan bir durumu Yoksa Avrupa'daki gibi birbirinden farklı ve geçişin mümkün olmadığı bir sınıflaşmadan Osmanlı için bahsetmek mümkün değildir. Padişah berâtıyla bir kimse askerî sınıftan reâyâ sınıfına geçerken, reâyâ sınıfından bir kişi askerî sınıfına dahil olabiliyordu¹¹⁵.

İncelemiş olduğumuz sicil içindeki bir çok hüccet kaydında toplumsal yaşantı içinde insanlar arasında bir farklılaşmanın olmadığı özellikle müslim ve gayr-i müslim Osmanlı vatandaşlarının tam bir uyum içinde yaşadıklarını görmekteyiz. Devlet görevlileri olan kişilerde kendilerine bahşedilen yetkiler bakımından sınırsız bir selahiyete sahip olmayıp belirli bir düzen içinde hareket ediyorlardı.

Sicilde yer alan dikkat çekici bir kayıta II. Mahmud'un oğlu Şeh-zâde Ahmed'in velâdeti (doğumu) ile ilgili fermândır¹¹⁶. Kasım 1819 tarihinde gelen bu fermânda; 14 Ekim 1819 tarihinde Şeh-zâde Sultân Ahmed'in doğumu ile birlikte ülke genelinde şenliklerin düzenlenmesi ve bunun tüm halka duyurulması istenmektedir.

1-Sosyal Yaşantı

Sosyal yapının temel noktalarından biri olan şehir yaşantısında bir çok sosyal tesisin önemi büyüktü. Başta dinî yapılar olmak üzere (câmi', mescit, tekke vs.) imaretler, medreseler, han, hastane, çarşı, fırın, esnaflar ve su yolları gibi unsurlar şehrin teşekkülünde önemli birimlerdi. Sicil içerisinde ismi zikredilen bazı yerler. Sultan Bayezid Câmi'î, Sultan Bayezid Medresesi, Gümüşlüzâde Câmi'î, Emir İmam Kütüphânesi, Pir Mehmed Çelebi Câmi'î, çarşılar.vd. birimler Amasya şehrinin fizikî yapısını oluşturuyordu.

Yine şehirlerin coğrafi konum bakımından önemli yollar üstünde olması, tarıma elverişli alanlar ihtiva etmesi, yerleşik nüfusun uğraş alanları sosyal yapının temel dinamikleri arasındaydı. Nitekim Amasya Sancağı önemli bir yol kavşağı üzerinde bulunması nedeniyle bir çok ille bağlantısı bulunuyordu. Yine şehir içerisinde gelişmiş bir esnaf teşkilatı ve çarşı düzeninin olduğu bilinmektedir. Her ne kadar incelediğimiz sicilde esnaf teşekküllerinin ismi geçmiyor ve bu hususları açıklığa kavuşturacak belgeler

¹¹⁵Yusuf Halaçoğlu; *XIV.-XVII. Yüzyıllarda Osmanlılarda Devlet Teşkilatı ve Sosyal Yapı*, T.T.K., Ankara, 1995, s.101.

¹¹⁶B.: 89.

bulunmuyorsa da bazı narh kayıtlarından¹¹⁷ dokumacılıkla uğraşan esnaf sayısının Amasya içinde epeyce bulunduğunu söylemek mümkündür. Ayrıca alacak vereceklerle ilgili hüccet kayıtlarında da ticaretle uğraşan kesimin azımsanmayacak derecede olduğu görülmektedir.

Köyler de şehir örgütünde önemli bir yere sahipti. Nitekim Amasya Kazasına bağlı 4 nahiyeye ait 109 tane köyün bulunması bunun bir göstergesidir.(bkz. köy listesi). Nüfusun büyük bir çoğunluğunun köylerde yaşadığı da bilinmektedir. Şehirlerdeki insanların ticaret, zenaat, gibi işlerle uğraşmasına karşın köylerde tarım ve hayvancılığa dayalı bir yapı söz konusu idi.

Zaman içerisinde ülkenin içerisinde bulunduğu ekonomik durum, isyanlar eşkiyâlık vd. nedenlerle şehirlere doğru bir nüfus akını ve göç yaşanmıştır. bu hareketlilik köy-şehir dengesini bozduğu gibi bir çok toplumsal sorunu da beraberinde getirmiştir. Özellikle bazı büyük şehirlerde yoğun nüfustan dolayı problemlerin artması nedeniyle devlet tedbir almak zorunda kalmıştır¹¹⁸.

Nitekim bu göç konusuna ilişkin olarak incelediğimiz sicilde iki tane fermân bulunmaktadır¹¹⁹. Bu fermânlarda taşralardan İstanbul'a ev göçünün fazla olması sonucunda; başta nüfus yoğunluğu olmak üzere, işsizlik, temel gıda maddelerinde kıtlık ve bundan başka birçok konuda sorun yaşandığı gibi kesin göç yapanların çiftini çubuğunu bırakarak gitmeleri beraberinde daha başka sorunları da doğuruyordu. İşte bu tür göçlerin önlenmesi için bundan böyle İstanbul'a gitmek isteyenlerin ne için gitmek istediklerine dair bir belgeyi sâkini buldukları kazanın hakimi ve zabıtinden almaları gerekiyordu. Bu fermânlardan da anlaşılacağı gibi ülke içindeki göçün özellikle İstanbul gibi büyük şehirlere olan önüne geçilmesi ve köy-şehir dengesinin korunması için devlet tedbirler almak zorunda kalmıştır.

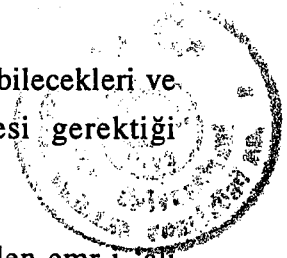
Şehirde oturan halk tabakasının önemli bir kesimini devlet görevlileri olarak adlandırdığımız kimseler oluşturuyordu. Bunlar Vali, Mütesellim, Kadı, Şehir Kethüdası, Müftü, Yeniçeri Serdarı, Nakibü'l-Eşraf Kaymakamı ve diğer görevliler idi. Yine incelediğimiz sicil içinde gayr-ı müslim vatandaşların dinî ibadetlerini yerine getirmekle görevli olan patriklerde bulunuyordu. Nitekim 1 Nisan 1819 tarihli berât sûretinde Amasya ve Merzifon'a bağlı Ermeni murahhası Rahip Abraham'ın ölümü ile yerine Karabet adlı rahibin atandığını görmekteyiz. Bu atama kaydında mezkûr rahibin yetki alanları sayılarak kendi murahhaslığı altındaki yerlerde bulunan papazları azl ve nasb etme yetkisine haiz olduğu, ibadetlerinde ve kiliselerinde sersestiyet üzere buldukları, kendi dininden

¹¹⁷B.: 1, 2, 3, 6.

¹¹⁸Yusuf Halaçoğlu; *XVIII. Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nun İskân Siyaseti ve Aşiretlerin Yerleştirilmesi*, T.T.K., Ankara 1997, s, 33-39.

¹¹⁹B.: 111, 156.

olan insanların nikâh ve boşama gibi işlemlerini bu din adamlarının yapabilecekleri ve kendilerine hiçbir şekilde ehl-i 'örf ta'ifesinin müdahale etmemesi gerektiği belirtilmektedir¹²⁰.

Karabet adlı Rahibin görevine başlamasından önce kendisine verilen emr-i 'âlî sûretinde de gayr-ı müslimlerin nikâhları ile alâkalı olarak bazı kanansuzlukların yaşandığı, özellikle Patrik, Murahhas ve Karabaşlar'ın haberi olmadan bazı Papazların nikâh câiz olmayan kişilere nikâh kıydıkları belirtilerek, Ayân, Voyvoda ve Zabitân gibi ehl-i 'örf ta'ifesinde zoraki olarak bu işe iştirak ettiklerinin bilindiği, bundan böyle bu gibi olumsuzlukların bir daha yaşanmaması için kanunsuz nikâh kıyılmaması ve yetkinin -gayr-ı müslim vatandaşlar için- sadece patrikte olduğu vurgulanmaktadır¹²¹.

Tüm bu hususlardan anlaşılacağı gibi Osmanlı içindeki gayr-ı müslim teb'a dinî ibadetlerini rahatlıkla yerine getirdiği gibi kendi içlerindeki nikâh, boşanma gibi toplum yaşantısında (aile kurumu) öneme sahip olan konularda da bağlı buldukları rahibin izni doğrultusunda hareket etmeleri istenmektedir.

İncelemiş olduğumuz sicil içindeki bazı hüccetlerden ve bir cizye boğçasıyla alâkalı kayıttan¹²² Amasya'da yaklaşık olarak 4500-5000 arasında gayr-ı müslimin yaşadığını söyleyebiliriz. Zimmî olarak adlandırılan bu kimseler şehir yaşantısında özellikle ticari alanda varlık gösteren ve -büyük oranda- şehir merkezinde yaşayan kimselerdi. Müslüman halk ile aralarındaki münasebetlerde hoşgörü ortamına dayalı ve anlayışlı bir yapı hakimdi. Dinî inançları ve isimleri dışında yaşantı yönünden Türk ailelerinden farklı bir tarafları yoktu. Sicil içerisinde geçen bazı gayr-ı müslim isimlerini sayacak olursak. Artin, Kırkor, Karebet, Bogos, Giyorg, Kıbril, Cakcık, Avıdık, Kadre, Toros, Conk, Mukdisi, Ebros, Mağruc, Oğanis, Şahbaz, Boran, Melkun v.d. idi.

Sosyal yaşantıda insanlararası münasebetlerde uyumun olması yanında bazı uygunsuz davranışlarda bulunan kişilerinde sürgün edildiği görülmektedir. Mesela Amasya'da ikâmet eden ve Ermeni olan Boran oğlu Melkûn¹²³ ile Şahbaz oğlu Acıçudur¹²⁴ isimli zimmîlerin bazı uygunsuz davranışlarda bulunmaları ve Ermenileri küçük düşürücü hareketleri sonucu, Ermeni Patriğinin Der-Sa'adete arzuhalle mürâcaatta bulunmasıyla, mezkûr kişiler Trabzon ve Gümüşhane'ye sürgün edilmişlerdir. Aynı şekilde müslüman ahâlden de Hacı İsmail Efendi ve Seyyid Hüseyin adlı kişilerde bazı uygunsuz

120B.: 41.

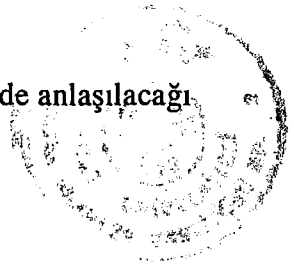
121B.: 42.

122B.: 69.

123B.: 159.

124B.: 160.

davranışları sonucu Limni adasına nefy edilmişlerdir¹²⁵. Bu örneklerden de anlaşılacağı gibi toplumsal huzura Osmanlı döneminde büyük bir önem verilmiştir.

2-Aile

Toplumun temelini oluşturan aile, sosyal hayatında vazgeçilmez unsurları arasındaydı. Türk aile yapısına bakıldığı zaman gerek islâm öncesi ve gerekse islâmla birlikte bu kurumun önemi her devirde kendini göstermiştir. Özellikle islâmın aileye bakışı hem insanî hem de sosyal boyutludur. Kur'an-ı Kerim evlenme ile ilgili hususları vaz' ettiği gibi kimlerle evlenilebileceğini kimlerle de evlenilemeyeceğini ilgili ayetlerde açık bir şekilde ortaya koymuştur.

Evlenme sırasında erkek kadına mehir adıyla belirli miktar para veya mal öder veya ödeme bocu altına girerdi. Mehir bizzatihi evlenilecek kadına verilirdi. Mehirin amacı kadına iktisadî bir güç kazandırma ve suistimalleri önlemektir. Yine islâmda aile, esas itibarıyla tek kadınla evlilik üzerine kurulmuştur. Fakat bazı durumlarda birden fazla kadınla da (dört kadına kadar) evlenmeye izin verilmiştir¹²⁶.

Aile hakkındaki bu kısa bilgilerden sonra, incelemiş olduğumuz sicil içindeki bu konu ile ilgili kayıtlara baktığımızda evlenme, boşanma ve mehir ile alâkalı her hangi bir kayda rastlamadık. Sicil içindeki tereke ve hüccet gibi kayıtlardan hareketle Amasya'daki aile kurumuna bakacak olursak.

Sicil içindeki alacak-verecek ve intikal eden miraslarla alâkalı olan bazı hüccet kayıtlarında az sayıda da olsa aile yapısını ilgilendiren bilgiler mevcuttur. Buna göre müslümanlar arasında tek eşle evlilik çoğunlukla olmakla birlikte iki kadınla evli olanlara da rastlanılmaktadır. Nitekim bir hüccete¹²⁷ Hacı İlyas Mahallesi sâkinlerinden İbrahim b. Ahmed'in Emine ve Şerife adlarında iki tane hanımı vardı. Çocuk sayısı da dörttü. Yine sicil içinde bulunan üç tereke kaydından birinde Hacı Halil b. Ahmed isimli kişinin de iki tane hanımı ve sekiz tane çocuğu vardı. Bunların dışında tesbit edebildiğimiz kadarıyla üç hüccet kaydında¹²⁸ tek eşli ve iki-üç çocuklu aileleri görmekteyiz.

Tabi bu az sayıdaki belgelerden hareketle fazla bir genelleme yapamamakla birlikte Osmanlı şehir tarihçiliği üzerinde araştırma yapan tarihçilerin verdiği bilgilerden ve bir çok şer'iyeye sicilinin incelenmesinden de anlaşılacağı gibi öyle sanıldığı gibi müslümanlar

¹²⁵B.: 131.

¹²⁶M. Akif Aydın; "Aile", *DİA.*, c, II, İstanbul 1989, s, 198-200; Rifat Özdemir; "Tokat'ta Ailenin Sosyo-Ekonomik Yapısı (1771-1810)", *Türk Tarihinde ve Kültüründe Tokat Sempozyumu Bildirileri*, Ankara 1987, s, 102-120; İbrahim Yılmazçelik; *a.g.e.*, s, 265-274.

¹²⁷B.: 100.

¹²⁸B.: 18, 154, 168.

arasında çok eşle evlilik yaygın değildi. Aynı şekilde çocuk sayıları da zannedildiği gibi fazla olmayıp normal bir aile yapısı içinde iki-üç çocuklu aileler çoğunlukta idi.¹²⁹

Gayr-ı müslimlerdeki aile kurumuna bakıldığı zaman, bunlarda genelde tek eşlilik ve iki-üç arası çocuk sayısı görülmektedir. Nitekim sicil içerisindeki bir terekeden¹³⁰ ve bazı hüccetlerden çıkartabildiğimiz kadarıyla gayr-ı müslimler tek eşli idiler. Önceden de belirttiğimiz gibi Amasya ve Merzifon'a rahip olarak atanan Karabet'in berâtında gayr-ı müslimlerin ayinleri vd. hususlardan bahsedildikten sonra özellikle zimmîlerin nikâhları ile ilgili konularda büyük ihtimam gösterilmesi, bazı papazların gizliden ve gayr-ı ahlâki şekilde nikâh caiz olayan kişilere nikâh kıymaları yasaklanmakta ve bu konuya ziyadesiyle ihtimam gösterilmesi istenmektedir. Bundan da Osmanlı Devleti'nin toplumun temel direği olan aile kurumuna ne kadar önem göstermiş olduğunu anlamaktayız.

Bir tereke kaydına bakacak olursak¹³¹. Hacı Halil b Mehmed isimli şahıs hacc-ı şerif için çıkmış olduğu yolculukta Gülek Boğazından geçerken vefat ediyor. Bu kişinin geriye bıraktığı mirası iki eşi ve sekiz çocuğu arasında taksim ediliyor. Müteveffânın terekesinde bulunan ve defter-i kassama kaydedilene göre eşyalarının (tesbihten kefenlik beze, seccadeden kitaba kadar bir çok eşya) toplam tutarı 1313 kuruş oluyor. Giderler olan techiz-i tekfin, resm-i 'adî kalemiyye ve mesârif-i müteferrikânın toplamı da 93 kuruş olup bu tutardan düşüldüğü zaman geriye 1220 kuruş kalıyor. Bu miktarda varisler arasında paylaştırılıyor. Her bir eşe düşen miktar 76 kuruş 10 paradır. Çocuklarından üç erkek çocuğun hissesine düşen miktar 194 kuruş, 3 para ve 1 akçedir. Beş kızın hissesine düşen miktar ise 97 kuruş ve 5 akçedir. Bu kayıttanda anlaşılacağı üzere islâm hukukunun vaz' etmiş olduğu değerler çerçevesinde miras taksimatı yapılmış oluyordu.

Tereke kayıtlarından hareketle¹³² günlük hayatta kullanılan etnoğrafik eşyalar olarak; çuha şalvar, basma entari, Ankara şabisi şal, sarık, fes, değirmi yemeni, Lahor şal duhan kesesi, duhan (tütün) çubuğu, Şam Kutnisi, Hama Kuşağı Kebir, kahve değirmeni, çuha yasdık, kap-kacak vd. eşya isimlerine rastlanmaktadır. Bunların dışında bir tereke kaydında Hind-i Ahmediye isimli bir kitapta geçmektedir¹³³.

3-Eşkiyalık

Eşkiyalık anlâm itibariyle, silahla yahut başka şekilde zor kullanarak yol kesip veya baskın yapıp mala ve cana tecavüz, kamu düzenini ve asayişini ihlâl etmektir¹³⁴.

¹²⁹İbrahim Yılmazçelik; a.g.e., s, 274-278; Ahmet Tabakoğlu; *Türk İktisat Tarihi*, İstanbul 1994, s, 145-148. vd.

¹³⁰B.: 112.

¹³¹B.: 109.

¹³²B.: 88, 109.

¹³³B.: 109.

¹³⁴Ali Bardakoğlu; "Eşkiya", mad., *DİA*, c,XI, İstanbul 1995, s,463.

Osmalı Devleti'nde, soygun yapıp halkın malına ve canına kasteden etrafı haraca kesen, mevcut devlet düzenine baş kaldıran kimselere genelde şâki ve bunun çoğulu olarak eşkiya denmiştir. Osmanlı kaynaklarında ayrıca Celâli, eşirrâ, harâmi, haramzâde, türedi, haydut, uğru, kelimeleride eşkiya karşılığı olarak kullanılmıştır. Osmanlı'da zamanla idarî, sosyal, iktisadî ve siyasî bozulmalara bağlı olarak eşkiyalık hareketleri hep görülmüştür. Devlette bunlarla mücadele etmekte epey zorlandığı gibi yayınladığı fermânlar ve görevlendirdiği müfettişlerle eşkiyaların yakalanıp gerekli cezalara (kıyas, sürgün, idam, kalebend, cezirebend, küreğe konma gibi) çarptırılması sağlanırdı. XVIII. yüzyılda âyânların devlet içinde güç unsuru olarak ortaya çıkmasıyla eşkiyalık hareketleri farklılık kazanmıştır. Bazı yerlerdeki âyânlar eşkiyaları sindirerek sükûneti sağlarken Rumeli âyânları eşkiyaları kışkırtıcı faaliyetlerde bulunmuşlardır. Neticede II. Mahmud'un merkezî otoriteyi güçlendirmesi ile bu sorun büyük ölçüde önlenmeye çalışılmıştır¹³⁵.

Sicil içinde eşkiyalık ile alâkalı ilk belge 9 Aralık 1819 tarihlidir. Bu belgede Diyarbakır valisi Behram Paşa'ya karşı girişilen isyan hareketinde yer alan Şeyh-zâde Hafidi Mehmed Beğ, vücûhtan Kara Hoca Oğlu ve Serdar adlarında üç neferin yakalandıkları yerde hapsedilip, der-'aliyyeye gönderilmesi ile ilgili fermândır¹³⁶.

Diyarbakır valiliğine 1819 tarihinde gelen Behram Paşa'ya karşı bu dönemde şiddetli bir isyan baş gösterdiği ve birçok kimsenin bu isyanda rol aldığı kaynaklarda detaylı bir biçimde geçmektedir¹³⁷.

Sivas valisi Mehmed Behram Paşa'nın göndermiş olduğu 1819 tarihli buyruldu da Kapusuz adlı eşkiya taifesinin halka baskı yaptığı, gezdikleri yerlerdeki fukara ve zü'efaya düşmanlıkta buldukları belirtilerek, bunların hangi kazada ve yerde olursa olsun herhangi bir huzursuzluğa mahal vermemek açısından def' ve ref' edilmeleri istenmektedir¹³⁸.

Eşkiyalıkla ilgili olarak sicil içinde bulunan son kayıta da yine Sivas Valisi Mehmed Behram Paşa'nın göndermiş olduğu buyruldu¹³⁹. Nisan 1820 tarihli bu buyruldu da Sivas Eyaleti'ne bağlı elviye ve kazalarda "...geşt-ü güzâr eden sürâk ve eşkiyaların şekavetleri ile fukara ve zü'efaya te'addilerinin ..." engellenmesi, görüldükleri yerlerde yakalanmaları istenmektedir.

Eşkiyalıkla ilgili olarak bu kayıtlardan da anlaşılacağı üzere Osmanlı Devleti'nin XIX. yüzyılda bir çok yönden yaşamış olduğu sıkıntılara bağlı olarak merkezî otoritenin

¹³⁵Mücteba İlgürel; "Eşkiya", mad., DİA, c,XI, s,467-468.

¹³⁶B.: 92.

¹³⁷Geniş bilgi için bkz. İbrahim Yılmazçelik; a.g.e., s, 251-253.

¹³⁸B.: 95.

¹³⁹B.: 146.

zayıflaması ile ortaya çıkan ve özellikle taşralarda görülen meselelerden biri de eşkiyalık hadisesi idi. Bazı eşkiya grupları halka baskı yapıp mallarını gasb ettiği gibi ahâli ve vücûhtan ileri gelenlerde gayr-ı kanûni ve kendi çıkarları doğrultusunda mevcut düzene karşı ayaklanıyorlardı.

4-Vakıf

Vakıf, VIII. asır ortalarından XIX. asır sonlarına kadar ki bir dönem içinde islâm memleketlerinin, özellikle Selçuklular ve Osmanlılar zamanındaki Türk dünyasının sosyal, kültürel ve ekonomik hayatında önemli bir rol oynamıştır.

Vakıf genel anlamıyla bir kimsenin menkul yada gayr-ı menkul mallarından bir kısmını veya tamamını Allahın rızasını kazanmak amacıyla halkın herhangi bir ihtiyacını gidermek üzere dinî, hayrî ve sosyal bir gayeye istinaden yapılan bir kamu hizmetidir. Vakfın iki temel unsuru vardır. Bunlar akar ve hayrâtır. Akar vakfın gelir kaynağı olup, bu gelirlerin harcanarak bünyelerinde hizmet sunulan kuruluşlara ve diğer hizmet alanlarına da hayrât deniliyordu¹⁴⁰.

Osmanlı Devleti sosyal hayata yönelik olarak ülkede bulunan câmi', mescit, medrese, imarethâne, hastahâne, zaviye vb. gibi bir çok yapıyı kendi devlet bütçesinden yapmamıştır. Çünkü devletin amacı bunları yaptırmak değil, milletin can ve mal güvenliğini sağlamaktır. Bu nedenle sosyal nitelikli olarak adını zikrettiğimiz bu tür yapıların hepsi hayır ve hasenât sahibi kimselerin yaptırdığı vakıflardır. Vakıflar ülkenin her bir yanında çok yaygın bir şekilde bulunduğu gibi insanlar bu alanda birbirleriyle adeta yarışır bir hâldeydi.

Bu genel bilgilerden sonra Amasya'daki vakıflara bakacak olursak İncelemiş olduğumuz sicilde bu konuyla alakalı üç tane vakfiyye bulunmaktadır. Ayrıca bazı hüccet kayıtlarında da vefat etmiş olan bazı hayır sahiplerinin önceden vakfetmiş oldukları mallarla ilgili bilgilerde bulunmaktadır. Bu yönüyle Amasya'da yaygın bir vakıf yapısının olduğunu söylemek mümkündür.

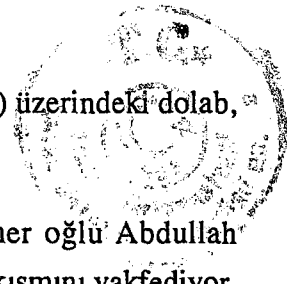
İlk vakfiyye kaydı 28 Şubat 1820 tarihlidir. Amasya mahallelerinden Hacı İlyas Mahallesi sâkinlerinden hayır ve hasenât sahibi Keklik oğlu Hacı Ali kızı Hadice Hatun kendisine ait olan bir dükkânı vakfediyor. Gelirini de Amasya'da bulunan Emir İmam Kütüphanesindeki kitapların tamirine tahsis ediyor¹⁴¹.

İkinci vakfiyye kaydı 28 Mayıs 1820 tarihli olup kurşunlu Mahallesi sâkinlerinden Özlü Seyyid Yusuf Ağa adlı hayır sahibi, Vadu nâm mahalde bulunan değirmenin 24

¹⁴⁰Bahaeddin Yediyıldız; *Doğuştan Günümüze Büyük İslâm Tarihi*, c, XIV, İstanbul, 1990, s,1-38.

¹⁴¹B.: 108.

hissesinden 14 hissesini vakfediyor. Akarını Nehr-i Kebir (Yeşilırmak) üzerindeki dolab, bina ve çeşmenin onarımı için tahsis ediyor¹⁴².

Son vakfiyyede Hoca Süleyman Mahallesi sâkinlerinden Ömer oğlu Abdullah Ağa'ya aittir. Mezkûr kişi Amasya'da bulunan gayr-ı menkulundan bir kısmını vakfediyor. Akarını da Pir Mehmed Çelebi Câmî'inde imametle görevli olan Hafız Mehmed ve evlâdlarına tahsis ediyordu¹⁴³.

Bu vakfiyyelerden de anlaşılacağı gibi tüm osmanlı şehirlerinde olduğu gibi Amasya şehrinde de hemen hemen tüm sosyal tesislerin vakıf olduğunu söyleyebiliriz. Hele ilk vakfiyye de geçtiği üzere bir kadının vakfettiği dükkânın gelirini Emir İmam Kütüphanesindeki kitapların onarımına tahsis etmesi konunun iyi anlaşılması bakımından önemlidir. Eski devirlerdeki insanlarımızın hayır ve hasenâtlarda ne kadar üstün hasletlere sahip olduğunu bu örnekler bile en net şekilde ortaya koymaktadır.

Ayrıca sicil içindeki bazı hüccet kayıtlarında mal davaları ile ilgili kısımlarda da vakıf konuları geçmektedir. Bir hüccet kaydında 30 yıl önceden vakfedilmiş bağ ile bahçenin bir zimmî tarafından zabt edilmesi sonucu açılan davada şahitlerin dinlenmesi ve gerekli incelemelerin yapılmasından sonra zabt edilen malın vakıf olduğu ortaya çıkmıştır¹⁴⁴.

Yine sicil içinde yer alan ve bu konuyu ilgilendiren ilgi çekici bir belge vardır. Belgeye göre; evvel zamanda Amasya sâkinlerinden Ahmed kızı Hadice isimli kişi kendisine ait bir dut bahçesini vakfediyor. Vâkıfın vefatından sonra da bunun mütevelliliğini kızı üstleniyor. Ancak zaman içerisinde vakfedilen bahçenin bakımsızlıktan dolayı harap olmasına bağlı olarak buranın, Kayadikmân adlı mahalde bulunan ve Hacı Mustafa adlı kişinin mülkü olan üzüm bahçesiyle takas edilmek isteniyor ve bu hususta mahkemeye başvuruluyor. Amasya Kadısı Ahmed Nazif'in konuyu Der-sa'âdete bir i'lâmla bildirmesi ve iki yerin ederi hakkında gerekli keşiflerin yapılmasından sonra istibdâla mâni bir hâl olmadığına -merkezden gelen emire de bağlı kalınarak- karar veriliyor¹⁴⁵.

142B.: 122.

143B.: 130.

144B.: 94.

145B.: 123.

SONUÇ

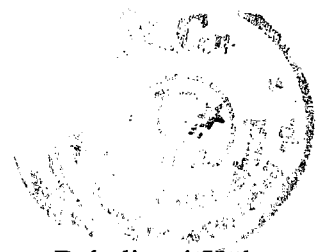
Osmanlı tarihi ile ilgili araştırmaların son yıllarda artmış olması sevindirici bir durumdur. Özellikle çok zengin bir arşiv hazinesine sahip bu muazzam devletin, her yönüyle yapısını öğrenmek için yerli ve yabancı araştırmacılar her geçen gün daha yoğun ilgi göstermektedirler.

İşte Osmanlı Devleti'nin tarihinin aydınlatılması açısından eşsiz bir yere sahip olan arşiv vesikalarından biri olan Şer'iyeye Sicilleri; iktisadî, siyasî, sosyal ve kültürel yönden önemli bilgiler ihtiva etmekle birlikte Osmanlı şehirlerinin ve toplumsal yapısının anlaşılabilmesinde de birinci elden kaynaktır.

Bizim bu tezimizle incelediğimiz konu 71 numaralı Amasya Şer'iyeye Sicilidir. H. 1234-1236, M. 1818-1821 yılları arasını kapsayan bu sicilde Amasya'nın yapısı ve devletin taşra teşkilâtı hakkında bilgi sahibi olabilmekteyiz. Sicili transkripsiyon kurallarına göre günümüz alfabesine çevirdikten sonra belgeleri tasnif edip konularına göre özetlerini çıkarttık ve sonuç olarakta bir değerlendirmeye tabi tuttuk.

Buna göre Amasya, Divan-ı Rum olarak adlandırılan Sivas Eyaleti'ne bağı bir sancak merkezidir. Sicil içindeki bilgilerden Amasya'nın 11 kazadan oluştuğunu tesbit etmekteyiz. Amasya Kazası, Amasya Sancağı'nın merkez kazası olup 4 nahiyeye ve bu nahiyelere bağı 109 köyden oluşmaktaydı. İdarî yapı içerisinde sancakta Mütessellim vardı. Kaza'da ise ehl-i 'örf ve ehl-i şer' diye nitelendirdiğimiz görevliler vardı ki bunlar; Kadı, Voyvoda, Müftü, Nakibü'l-Eşraf kaymakamı, A'yân, Yeniçeri Serdarı v.d. idi. Şehrin konum itibariyle stratejik bir mevkide bulunması ve geçit yolları üzerinde olması önemini arttırmıştı. Sosyal yapı içerisinde sicil içinden tesbit edebildiğimiz kadarıyla müslim- gayr-ı müslim halk uyum içinde bulunuyordu. İktisadî yönden de ticarete dayalı canlı bir yapı vardı. Amasya'da medrese ve kütübhâne gibi kurumların olması ve bazı vakıf gelirlerinin buralara tahsis edilmesi kültürel yöndende gelişmişliğin bir göstergesidir.

Sicil içindeki iktisadî nitelikli belgelerden hareketle devletin yıllık olarak toplamış olduğu vergilerin (imdad-ı hazeriyeye v.s.) bir düzen içinde ve gününde tahsil edildiğini görmekteyiz. Yine hem sancak hemde belde mesarifât (salyâne) defterleri de düzenli ve mu'tad biçimde yer almaktadır. Ayrıca ülkenin geneli ile alâkalı olan ve merkezden gönderilen bazı fermânlarda sicil içinde yer almaktadır.

BİBLİYOGRAFYA

- ABDİ-ZADE, Hüseyin, Hüsameddin; *Amasya Tarihi*, C. I, Amasya Belediyesi Kültür Yayınları, Ankara, 1986.
- AKDAĞ, Mustafa; *Türkiye'nin İktisadî ve İctimaî Tarihi*, C. I-II, Cem Yayınları, İstanbul, 1995.
- AKGÜNDÜZ, Ahmet; *Şer'iyeye Sicilleri*, C.I, İstanbul, 1988.
- ALTUNDAĞ, Şinasi; "Osmanlılar'da Kadılar'ın Salahiyet ve Vazifeleri Hakkında", VI. *Türk Tarih Kongresi III. Seksiyon*, Ankara 1967, s. 342-355.
- ATALAR, Münir; "Şer'iyeye Mahkemelerine Dair Kısa Bir Tarihçe", *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi İslam İlimleri Enstitüsü Dergisi*, S,4, Ankara 1980, s. 303-328.
- AYDIN, M. Akif ; "Aile"; *DİA.*, C. II, İstanbul, 1989, s. 196-200.
- BALTACI, Cahid; "Şer'iyeye Sicillerinin Tarihsel ve Kültürel Önemi", *Osmanlı Arşivleri ve Osmanlı Araştırmaları Sempozyumu*, İstanbul 1985, s.127-132.
- BARDAKOĞLU, ALİ; "Eşkiyâ" Maddesi, *DİA.*, C. XI, İstanbul 1995, s. 463-466.
- BARKAN, Ömer Lütfi;"Türkiye'de Din ve Devlet İlişkilerinin Tarihsel Gelişimi", *Cumhuriyetin 50. Yıldönümü Semineri*, Ankara 1975 s. 49-97.
- ÇADIRCI, Musa; *Tanzimat Dönemi'nde Anadolu Kentleri'nin Sosyal ve Ekonomik Yapısı*, T.T.K., Ankara 1997.
- GÜRKAN, Feyyaz; "Şer'iyeye Mahkemeleri Sicilleri Üzerinde Bir Araştırma", *IX. Türk Tarih Kongresi*, C.II, Ankara, 1988, s.765-779.
- HALAÇOĞLU, Yusuf; "Osmanlı İmparatorluğu'nda Menzil Teşkilatı Hakkında Bazı Mülahazalar", *Osmanlı Araştırmaları*, C. II, İstanbul, 1981, s.123.
- _____ ; *XIV.-XVII. Yüzyıllarda Osmanlılar'da Devlet Teşkilatı ve Sosyal Yapı*, T.T.K., Ankara, 1995.
- _____ ; *XVIII. Yüzyılda Osmanlı Devleti'nin İskân Siyaseti ve Aşiretlerin Yerleştirilmesi*, T.T.K., Ankara, 1997.
- Hayat Ansiklopedisi; "Amasya" Maddesi, C. III, İstanbul 1983.
- İLGÜREL; Mücteba; "Eşkiyâ" Maddesi, *DİA.*, C. XI, İstanbul, 1995, s. 466-469.
- İNALCIK, Halil; "Mahkeme" Maddesi, *İ.A.*, C. VII, M.E.B. İstanbul, 1970, s.42-45.
- _____ ; "Cizye" Maddesi, *DİA.*, C. VIII, İstanbul 1983, s, 45-48.
- KARAL, E. Ziya; *Osmanlı Tarihi*, C. V, T.T.K., Ankara, 1994.
- KARAMAN, Hayreddin; "Fıkıh" Maddesi, *DİA.*, C. XIII, İstanbul, 1996, s. 1-14.

- LEWIS, Bernard; *Modern Türkiye'nin Doğuşu*, (çev. Metin KIRATLI), T.T.K., Ankara, 1997.
- MARDİN, Ebu'l-Ulâ ;"Kadı" Maddesi, *İ.A.*, M.E.B., C. VI, İstanbul, 1967, s.146-150.
- MERT, Özcan; "A'yân" Maddesi, *DİA.*, C. IV, İstanbul, 1991, s. 195-198.
- ORTAYLI, İlber; *Osmanlı Devleti'nde Kadı*, Ankara, 1994.
- _____ ; "Osmanlı Kadısı Tarihî Temeli ve Yargı Görevi, *S.B.F.D.*, C. XXX, S, 1-4, Ankara, 1977, s, 117-128.
- ÖZDEMİR, Rifat; "Şer'iyeye Sicilleri'nin Toplu Kataloğuna Doğru", *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C. I, S.1, Elazığ, 1987, s. 191-198.
- _____ ; "Tokat'da Aile'nin Sosyo-Ekonomik Yapısı (1771-1810)", *Türk Tarihinde ve Kültüründe Tokat Sempozyumu Bildirileri*, Ankara, 1987, s. 81-141.
- _____ ; *XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Ankara*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1998.
- ÖZKAYA, Yücel; *Osmanlı İmparatorluğu'nda Ayanlık*, T.T.K., Ankara, 1994.
- ÖZTÜRK, Mustafa; "Harput Şer'iyeye Sicilleri", *Tarih İçinde Harput Sempozyumu*, s. 73-80.
- _____ ; "Osmanlı Dönemi Fiyat Politikası ve Fiyatların Tahlili", *Belleten*, S, 212, Ankara, 1991, s. 87.
- _____ ; "Osmanlı İktisadında Fiyatları Etkileyen Unsurlar", *Prof. Dr. Şerafeddin TURAN Armağanı*, Elazığ, 1996, s. 221-239
- _____ ; "XVIII. Yüzyılın Sonlarında Orta Anadolu'da Fiyatlar", *X. Türk Tarih Kongresinden Ayrı Basım*, Ankara 1993, s. 1811-1850.
- PAKALIN, M. Zeki; *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, C. I-III, M.E.B., İstanbul, 1993.
- SAHİLLİOĞLU, Halil; "Osmanlı Para Tarihinde Dünya Para ve Maden Hareketinin Yeri(1300-1750)", *ODTÜ Gelişme Dergisi Özel Sayı*, S, 3, Ankara 1978, s.1-38.
- _____ ; *Türkiye İktisat Tarihi (Giriş-Bazı kurum ve Kavramlar)*, Mentuş Kitabevi, İstanbul, 1989.
- ŞAHİN, İlhan; EMECEN, Feridun; "Amasya" Maddesi, *DİA.*, C. III, İstanbul 1991, s. 1-5.
- TABAKOĞLU, Ahmet; *Gerileme Dönemine Girerken Osmanlı Maliyesi*, Dergâh Yayınları, İstanbul, 1985.
- _____ ; *Türk İktisat Tarihi*, Dergâh Yayınları, İstanbul, 1994.
- TATAR, Özcan; *8 Numaralı Antakya Şer'iyeye Sicili*, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek lisans Tezi, Elazığ, 1998.
- T.D.K., *Türkçe Sözlük*, C. II, Ankara, 1988.

TIZLAK, Fahrettin; *398 Numaralı Harput Şer'iyeye Sicili*, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Elazığ, 1987.

UÇAROL, Rifat; Küçük Kaynarca Antlaşması'ndan 1839'a Kadar Osmanlı İmparatorluğu, *Doğuştan Günümüze Büyük İslâm Tarihi*, C. XI, İstanbul, 1989, s. 192-194.

UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı; *Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilatı*, T.T.K., Ankara, 1988.

YEDİYILDIZ, Bahaeddin; "İslâm'da Vakıf", *Doğuştan Günümüze Büyük İslâm Tarihi*, C. XIV, İstanbul, 1990, s. 19-67.

YILMAZÇELİK, İbrahim; *392 Numaralı Harput Şer'iyeye Sicili*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 1987.

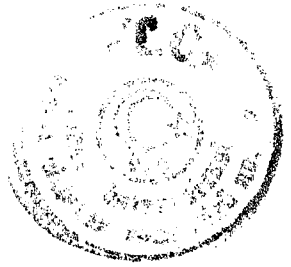
_____ ; *XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Diyarbakır*, T.T.K., Ankara 1995.

YÜCEL, Yaşar ; "Osmanlı İmparatorluğu'nda Desantralizasyona (Adem-i Merkeziyet) Dair Genel Gözlemler", *Belleten*, C. 38, S.,152, Ankara, 1974, s. 656-707.

EKLER

Ek-I Nasb ile ilgili belgeler

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ

بِسْمِ اللَّهِ

بِسْمِ اللَّهِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَمَا تَنْبَغِي مِنْ شَيْءٍ... (Handwritten text in Ottoman Turkish script, likely a genealogical or official document.)

اكثر من... (Handwritten text in Ottoman Turkish script, likely a genealogical or official document.)

S.4 / B.14: Kadı dibacesi.

S.4 / B.15: Amasya kadılığına Ahmed Nazif Efendi'nin atandığını gösteren nasb

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ... (Handwritten text in Ottoman Turkish script, likely a genealogical or official document.)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ... (Handwritten text in Ottoman Turkish script, likely a genealogical or official document.)

S.4 / B.16: Amasya kadılığına atanan Ahmed Nazif Efendi'nin sadaka buyruldu.

S.33 / B.61: Fazlı-zâde Yusuf Ağa'nın A'yân nasb edilmesi ile ilgili buyruldu.

در معنی آنکه در هر یک از اینها...

دستور و در هر یک از اینها... در معنی آنکه در هر یک از اینها... در معنی آنکه در هر یک از اینها...

در معنی آنکه در هر یک از اینها... در معنی آنکه در هر یک از اینها... در معنی آنکه در هر یک از اینها...

S.59 / B.111: Der'aliyyeye ev göçünün önlenmesi ile alakalı fermân sûreti.

S.16/ B.33: Kalb para ve kalb sikke ile ilgili fermân

sûreti.

Ek-IV Mesarifât, salyane, tevzi' listeleri

مجلسه... در وقت... در وقت... در وقت...

Table with handwritten entries and numbers, including items like 'مجلسه' and 'در وقت'.

Table with handwritten entries and numbers, including items like 'مجلسه' and 'در وقت'.

Table with handwritten entries and numbers, including items like 'مجلسه' and 'در وقت'.

Table with handwritten entries and numbers, including items like 'مجلسه' and 'در وقت'.

S.12-13 / B.29: Umûr-u beldenin (Amasya Kazasının) Ekim 1818-Kasım 1819 tarihleri arasındaki mesarifât listesi.

ÖZGEÇMİŞ

1973 yılında Elazığ'da doğdum. İlk, orta ve lise tahsilimi Elazığ'da tamamladım. 1993 yılında Fırat Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih bölümünü kazandım. 1997 yılında lisans programını tamamlayarak aynı yıl içerisinde Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı Yakınçağ Tarihi kürsüsünde Yüksek Lisans'a başladım. Halen Elazığ Merkez Şahsuvar İlköğretim Okulu'nda Sosyal Bilgiler Öğretmeni olarak görev yapmaktayım.

Sıtkı ULUERLER

